

ٹیوار ہی پھر وانہ

بہ اختیار علی

منتدی إقرأ الثقافی

للکتاب / کھوہدی - عربی - فارسی

www.iqra.ahlamontada.com

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

رومان

قنوارهی پروانه

به اختیار عه‌لی

ناوەندی روژنڤیری و ھونەری لەندێشە
بەپنۆبەری چاپ و بڵاوکردنەوە: دانا مەلا ھەسەن
بەپنۆبەری ھونەری: باسەر ڕەسام

ناوی کتێب: ئێوارە ی پەروانە
ناوی نووسەر: بەختیار عەلی
بابەت: پۆمان
قۆبەتی چاپ: شەشەم ۲۰۱۴
"تەنیا ئەو چاپانە ئەمارکراون کە بە سەرپەرشتی نووسەر بوون"
چاپخانە: رجایی / تاران
تیراژ: (۲۰۰۰) دانە
نرخ: (۱۰۰۰۰) دینار
ژمارە ی سپاردن: لە بەرپەرەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان
ژمارە (۲۲۲۳) ی سالی (۲۰۱۳) ی پێداوێ.

ISBN: 978-1-63068-944-5

ماڵی ئەم بەرھەمە پارێزراوە. بەبێ ڕەزامەندی نووسەر، هیچ کەس و کتێبخانە و چاپخانەیەک لە
ناوھەموو ولات و دەرھەمیدا ماڵی کۆپیکردن یان لە چاپدانەوە ئەم کتێبە ییە. ھەرھەما کەس
ماڵی ئەھموو ییە بێ ڕەزامەندی نووسەر ئەم بەرھەمە یان بەشێکی بھاتە سەر تۆری ئینتەرنێت
یان لە شێوی CD و کتیی خۆی ئارەمدا بۆ مەبەستی بازرگانی تۆماریکات. بە پێچەوانەشەوە
بۆو بە ھووی بەرپرسیارێتی یاسایی دەبیتهوه.

ناوەندی روژنڤیری و ھونەری لەندێشە/ ئەندێشە بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە
سڵێمانی- شەقامی مەولەوی- تەلاری سێروانی نوێ- نۆمی چوارەم
www.endese.org • andesha.library@yahoo.com
<http://www.facebook.com/Andeshacenter>
07501026400

پیشکشہ بہ سناء

من «خەندانی چکۆلە» چەندین سال لەمەوبەر هەموو ئەو پووداوە سەیرانە ژیاوە کە دواجار ئەستەم بوو تا کە مێک گەورە نەبم بتوانم لە هەموو ماناکانیان تێبگەم و بیاننوسمەوە، ئەو پووداوانە ئیستا وەک یەکەیکە لە یەک نەترازاو لێیان دەپوانم، نەک تەنها لەبەر ئەوەی هەموو ئەو شتانە ئێ کە پوویاندا پەییوەندییەکی گەورەیان بەیەکەوەرەبوو، بەلکۆ لەبەر ئەوەی واتێدەگەم قەدەری مۆفەکانیش بە ئاسانی لەیەکدی جیا ناکرێنەوەر. «نەسرەدینی بۆنخۆش» ئیستاش پێمەڵێت: «پەلەمەکە»، فەتانەش لەو باوەرەدا بەیشتا ناتوانین لە راستی ئەو پۆزانە و ئەو پووداوانە تێبگەین... هەردووکیان گومانیان هەیە ئەم چیرۆکە چیرۆکیکی تەواو بێت، نەوێک تەنها لەبەر ئەوەی ئەوانە ئێ کە لەو پۆزە سەیرانەدا ژیاوە، ئەمۆ مردوون یان سەفەریان کردووە یاخود لە لوچیک ئێم وڵاتە ماندووەدا ونبوون، بەلکۆ لەبەر ئەوەی زۆری ئێمە جێگایانەش کە من و پەروانە «هەریەک بە جیا» ئەو پۆزگارانەمان تیا بردەسەر شوێنە واریشیان نەماوە. لەگەڵ ئەوەشدا وەسواسێکی نەزانراو و تاریک پالێم پێوە دەنێت ئەو چیرۆکە بگێرەوەر، پەنگە ئەو وەسواسی تێپامانی ئینسان بێت لەو جیهانانە ئێ کە تیا یاندا ژیاوە و نەیتوانیوە تێیان بگات، وەسواسی تێپامانی ئینسان بێت لەو پۆزانە ئێ بەجێماندەهێڵن و دواجار لە پێگە ئێ چیرۆکەکانەوەر نەبێت بۆمان ناگێردێتەوەر، وەسواسی

به خشینه وهی شیوه یهک بیټ به و مه مله که تانه ی که وه کو سهراب یان غوبار ته ماشا مانکردون، به لام له گه ل هه موو نه و وه سواسانه شدا من به پوونی هه موو شته کانم له یاده . نه و شه وه دور و دریزانه ی له گه ل مه عسومه دا له قوتا بخانه ی «خوشکه توبه کاره کان» برده مه سر، گه لی نهینی قوولیان ده رباره ی دوا هه مین پوژه کانی ژیا نی «په روانه» بو ناشکرا کردم. راسته نه مپو مه عسومه مردووه، بهر له مردنی به منی گووت که نه و هه موو نه و شتانه ی بینیه که مروفتیک ده بیټ بیبینیت و دواتریش هیچی دیکه نه ماوه شایسته ی بینین بیټ، به لام نه و ده بایه ناوه ها زوو نه مردایه تا شاهیدی راست و دروستی نه م چیرۆکه بیټ، جگه له مه عسومه ش دۆزینه وهی نه و سه رپۆشه سپیه ی «میدیای غه مگین»، نه و سه رپۆشه ی پرپوو له هه موو ده ستنوسه کانی میدیا له و جهنگه لی نانومیدییه دا، هانده ریکی سه رپوو تا سه رله نوئ بیر له گێرانه وهی چاره نویسی خۆمان بکه مه وه، که هه لبت به نه ندازه یهک بیټرهمانه و تاریکبوو بو وچانیکی چکۆلانه ش لیتمان نه گه را تا دوا جار به ناو ناگر و غوبار و ده ستخه پووندا ئیمه ی گه یانده نه و ئیواره غه مگینه ی که ئیستا به هه سه ره ته وه پئیده لئین «نئواره ی په روانه».

هیشتا زوو بهاس له نئواره یهکی سارد و به فراوی بکه م له ناو نه و چیا عاسیانه دا... چونکی پیشه ی پووداوه کانی نه و نئواریه ده گه پئته وه بو چه ند وه رز پئشتر، هه موو شته کان له و نئواره فێنکه ی به هاره وه ده ستیان پئکرد که من «خه ندانی چکۆلانه» و «په روانه» ده بوایه له سه ر سینیه کی گه وره گزشتی نه و قوربانییه مان به شایه ته وه که سالانه بابم بهر له «قوربان» ده بیه شیه وه. ئیستاش هه موو شتیکم له بیر، سه ره تای گه پانه وهی پوژه سه وز و پر له شادییه کانی سال بوو، خه لکی له هه موو کون و قوزبینکی شاردا قوربانیان سه رده بپی. پئده چوو ده مئک سال بیټ وه کو نه م قوربانه نئچیر به و زۆریه نه خرابیټ،

پۆله بائنده كان به كۆ له باشووره دهگهراوه و به مهستی به سه ر
 نه كه رنه قالی خوينده دهفرین كه له و به هاره دا شاری وه جوشهیتابوو،
 ناخر زۆرجار ترس یاخود خوین به زمانیکی نهیتی نیچیره كانی خویان
 بانگده كه ن. له و پۆژانه شدا كوچه و كۆلان و شه قامه كانی شار هه مووی
 بۆنی خوینیان لێ هه لده ستا، ماوه یه كیش بوو په روانه به پیچه وانه ی
 عاده تی هه می شه یی خویه وه مه یلیکی سه یری به لای بینینی قوربانیه كاندا
 په یدا كر دیوو، من له وه ویه ر په روانه م وها نه دیوو، په روانه م نه دیوو به
 ساعات له بهر نه و په نجه ریه دا راوه ستیت و چاو له و مه یدانه نه تروکیتنی
 كه پیاوانی زه به لاح زه به لاح گای قه ترانیان بۆ ده میتنا، پتیکشه وه
 ده مانبینی كه كپیاره ساده و ساویلکه كان به نه شاره زایی خویان به ناویان
 ده كه وتن و دواچار له ده رگایه کی چكۆلانه ی ته خته وه كیشمه كیش «گا»
 یه کیان را ده كیشایه ده ری و كۆلانه و كۆلانه به و شاری ته پوتۆزه دا، تا بهر
 ده رگا كانی خویان ده یانبرد.

ئیمه ده من سأل بوو له وئی ده ژیاين، به رابه ری باله خانه كه مان
 مه یدانی جه له بچی و چیار و قه سابان بوو، به لام نه مه یه كه مین سأل
 بوو بهر له «قوربان» به و جۆره مه یدان وها گریستیتنی و بازاری
 بیته فروش. چه ندین پۆژ بوو شار یه كپارچه خوین بوو... هه ر جیگایه ك
 ده چوویت، هه ر خوین بوو... هه ر كوچه یه ك ده چوویت، هه ر خوین
 بوو... بۆنی خوین له گه وره و بچوكی نه و شاره هه لده ستا. من و
 په روانه كه ده چووین بۆ قوتابخانه حالمان گه لێ خراپ بوو، له بهر
 ده رگای ماله وه تا ناو پۆله كانی خویندن، گومیچكه له دواي گومیچكه و
 جۆگه له به دواي جۆگه له خوینمان ده بینی. من ده مگوت «ته حا، نه و
 هه موو خوینه چییه؟»، په روانه سه یری نه ده كردم و هه ر ده پۆیشته،
 به لام كه من نه و رسته یه م چه ند جارێ له سه ر یه ك دووباره ده كرده وه،

دەيگوت: «بێدەنگبە و ئاگاداربە خوێناوی نەبیت». ئاگاداربووم ئەو لەو دووبارەکردنەوه بپۆچانەي من بۆ ئەو پستەيە تەواو بپزاربوو. ئەو پۆژە کە دەستمانکرد بە بەشینەوهي بەشە قوربانییەکان، پێدەچوو لە هەموو پۆژەکانی دیکە قوربانی زیاتر سەرپەردابێت، ئەو نئوارەيە من گووتم شار خوێن دەبیات، من گووتم گایان لەسەر عەرد نەهێشتوو، هەموویان کردۆتە قوربانی. من گووتم جارێکی دی ئەو خوێنە لە دار و دیوارەکانی ئەم شارە نابێتەوه، بەلام پەروانە دەيگوت: «هەموو شتەکان کاتین، هەموو شتەکان تەنها بۆ ساتیک عومریان هەيە و بەسەر دەچن و لەیاد دەچنەوه، هەموو شتەکان هەر بۆ چەندانیک ئاوا دیار و بەرجەستە دەبینرێن، ئەگینا دواتر شت نییە نەبێتە تەپۆتۆز... هەموو شتەکان دەبنە تەپۆتۆز»...

پەروانە خۆی سینی قوربانییەکی لەسەر سەری هەلگرتبوو، بەلام خوێن بە جوړی گومیچکەي بەستبوو، نەماندەزانی چۆن لە نۆیدا بپۆین و بازازی نەبکەین... هەنگاوی دەپۆیشتین و پۆنگاویکی دیکەي خوێنمان دەبینی، لاماندەکردەوه کۆلانی دیش هەموو هەر دەریاچەي چکۆلانی خوێن بوون. ئەوهي من و پەروانەي توپە دەکرد دیمەنی ئەو منداڵانە بوو کە دەستیان دەخستە خوێنەکهوه و دەیاندا لە دارو دیوارەکان، دەیاندا لە لەش و دەموچاوی خۆیان یان لە لەش و دەموچاوی هاوڕێکانیان، من بە دیمەنی ئەو کۆلارە خۆیناوییانەش کە هەموو ئاسمانیان سوور کردبوو تەواو پەستبووبووم. پەروانەش هەروەکو پۆزانی پێشوو، دەیویست تکه يە خوێن چیبە بەرگیانی نەکهوێت. ئەگەرچی گەلی شەرمی بە حاڵی خۆی دەهات کە دەبایە لە ژێر فشاری باوکدا و بەبێویستی خۆی لەم نئوارە پوناک و فێنکەي بەهاریا بە سینییهکهوه بەش بەش گوشت بە مالاندا دابەشبات، بەلام لەگەڵ ئەوهشدا هەر سووریو تکه يەک خوێنی لێنەکهوێت، ئەو خوێنەي خەلکی بێباکانە تییدەکهوتن و پیادەپۆیشتن،

ئەو خوينەى بە پىللو و جلەكانى خۆيانەوہ كيشياندەكرده ناو ھەموو شويئەكانى دىكەى ژيان، كيشياندەكرده ناو مائەكانى خۆيان، ناو دارستانە پاكەكان، ناو گازينۆ و سينەما و سەيرانگا چكۆلەكانى شار.

ئىوارەيەكى فېئىكى بە ھار بوو، بەلام ئەو گۆشتە ھىشتا بۆنى ھالۆيىكى ترسناكى ژيانى لى ھەلدەستا، بۆنى ھەناسەيەكى جىماوى دواى ھەرگ، من تا ماوہيەكى زۆر درەنگ دواى ئەو پۆژەش ديمەنى ئەو پياوانەم لەيادبوو كە لە ھەوشەكەدا، لە ناوہراستى چيمەنەكەدا ئەو گا زەبەلاحيان دەگورى، ديمەنى ئەو شۆقە شكاو و زمانە پەش و درێژە لەتەك ھەسرەتى خەمىكدا كە لە چاوە دەرپەريوہەكانى ئەو گياندارەدا بوو، گەلى ترسناك بوو. بابم سەرتاپاي خوين بوو، براكانم سەرتاپايان خوين، قەسابە چكۆلانەكەش كە جارجار وەكو مندالتيك پيدەكەنى ھەموو گيانى لە خويندا شەلال بوو. لەو دەقيقەيەوہ كە گاكيان سەربى، دايكم كە نافرەتيكى كەپولال و چكۆلانە و نەخۆش بوو، لە جيگاگەى خويدا بەو دەنگە ترسناكە، دەنگى مەخلوقتيكى توپە و نەخۆش، مەخلوقتيك كە ناتوانيت بدويئت، دەيفيزاند. پەروانەش سەرەوتى نەبوو، لە پەنجەرەكەوہ دەپروانى، دەچووہ ژوورى خەوتنەكە و دەگەپايەوہ بەر پەنجەرەكە، دەچوو بەلای نركە غەمبارەكانى دايكمەوہ و دووبارە دەگەپايەوہ بەر پەنجەرەكە، قاپەكانى ئامادەدەكرد و چاوتيكى لەسەر ئەو خوينەش بوو. دواجار بە ھەسرەتيكى كوتوپرەوہ گووتى: «خەندانى چكۆلە، دەرنايت من جەژنيكى ديكە ليترە نابم؟».

باوكم قوربانىيەكانى دابەشكرد، من و ئەو سىنى خيراتى ئەو وەرزەمان خستە سەرسەرمان و پيگەوہ لەمال دەرجووين، لە سەفەرى سيئەمدا بوو لە كۆلانيكى دووردا، كۆلانيك لەوہوبەر نەمانديبوو، لە كوچەيەكى كپ و داخراودا، كوچەيەك بۆنى بەھارى ليئدەھات، كوچەيەك لە ناكاو لەو بەھرى خوينەدا پرپووبوو لە پەپولە، كوچەيەك كە جيا

له هه موو کۆلانه کانی تری نه وشاره له و به ره جه ژنانه سهیره دا خوینی
 تیا نه بوو، کوچه یه کی پاک و ئاسایی، له وئی له ده رگایه کی قوبه دار و
 گه وره ماندا، ده رگایه کی یه ک پارچه به میرووله داپۆشرا بوو... چه ندین
 جار له نه لقا پیزیک کی کۆن و له زهنگی پال قاپیه که مان دا، پاش
 توژیک گه نجیک کی باریک ده رگاکی لی کردینه وه، نیمچه سه رسام و
 چه په ساو گووتی: «چاوه پروانم ده کردن»، زه رده خه نه یه کی ماندووی گرت
 و سه ریه قاند و به ده نگیک کی غه مگین گووتی: «خۆشها تن، خۆشها تن...
 نه ها، سه ره تای وهرزی قوریانییه، من له یادمچوویو وه، هه ر له خه یالدا
 نه بووم که سه ره تای وهرزی قوریانییه...». نه وه «فه ره یدونى مه له ک»
 بوو که دواتر من ته نها له شه وزه نگ و به ربه یان و ته پوتۆزه سپیه کاند
 ده یبینم.

دوای مردنی پورم و دوای نه و گورپانکارییه سهیرانهی که زیان و
 جهنگ و نیشتمانی هه ژاند، پۆژیک من و فه تانه و مه عسوم له ده رگای
 ئاسنینی قوتا بخانهی نه و خوشکه ئیماندارانه هاتینه ده ری و ئیتر هه رگیز
 نه گه پاینه وه، مه عسومه که ترسیکی کوشندهی له خودا و بالنده کان
 تیا دروستبوو بوو که وته کارگه یه کی درومان کردنه وه... من نه و کات براکانم
 سه فهران کردبوو، بابیشم و دایکیشم له میژبوو مردبوون، ده بایه به
 ته نها له و ماله چۆل و هۆل و گه وره یه دا بژیم و هه ر له ویدا نه و زیان و
 زینده گییه سهیرانه پیکه وه بنیمه وه که له سالانی ترس و ته نه ایمدا، به
 شیوه یه کی سهیر هه موو به ره و کاره سات و تاریکی داگه پابوون، میدیاش
 به هه مان شیوه له خولیا ی دروستکردنی چیرۆکیکی بیکۆتاییدا بوو...
 «مه عسومه» که چه ندین سال نه و نه یینییه ی بۆ من پاراستبوو، هه ر
 خۆی به گومانه وه ده یگوت که «فه تانه» حکایه تخوانیکی باشته، به لام
 «فه تانه» ته نها حکایه تخوانیکی زاره کی بوو... من به نا ئومیدییه وه
 سهیری مه عسومه ده کرد و ده مگوت: «ده بیته هه موو حکایه ته کان
 بچه سه ر کاغه ز، نه گینا ده مرن»، ده مگوت: «بۆ من نه م چیرۆکه
 چیرۆکیک نییه و به س، به لکو هیئانه وه ی په روانه یه بۆ نه م جیهانه».
 ئاخه ر که س نهیده زانی مه رگ لای په روانه له یادکردنی خۆشه ویسته کانی
 بوو بۆ نه و. من وینه کانی په روانه م نیشاندده دا، نه و وینهانی هه ندیکیانی

پيشكەش بە خۆشەويستە بيشومارەكانى كردبوو و هەميشەش لە پشتهكەى نوسيبوو: «بۆ تۆ، بەمەرجى دواى مەرگ لە يادى نەكەيت». من دەمزانى تەنھا لە پڭاى ئەو چيرۆكەو پەروانە دەهينمەو بۆ ئەم جيهانە، پەروانە دەكەمە مەخلوقىكى راستەقينە، بەلام فەتانە بە تورەببەو دەيگوت: «تۆ دووبارە دەيكوژیتەو، دەيكوژیت... پالەوانى چيرۆكەكان جگە لە سيبەريكى تاريك جگە لە تارمايەكى سەرابى هيچى تر نين». بەلام من پۆژ لە دواى پۆژ زياتر فشارم بۆ مەعسومە دەهيتا، بە تەنھا ئەو دەيتوانى ببیتە دەليلى من بۆ ناسينى ئەو پياو... دواجاريش هەر ئەو «نەسرەدينى بۆنخۆش»ى پيناساندم، كە لە دواى نڧوارەى پەروانەو گەرابووو شار و لە دونياى وینەى ئەو كيژە شوخانەدا دەژيا كە لە ئاھەنگەكاندا لەسەر ئيقاعى ئەو مۇسيقا خيرايانە ھەلەپەپين. «بۆنخۆش» پياوى زەردەخەنە شەرمەن و كچانەكان، دواى ئەوئە لە سوپا ھاتبووو دەرئ، گەرابووو بۆ ژيان، لە ناو شەراب و شەوقى فلاش و تاريكى سوورباوى لابورەكاندا، نيوەى ژيانى خەريكى شتەوئەى ئەو فليمە سەيرانە بوو كە وەكو خۆى دەيگوت: «وەكو سەفەرى گەيشتن بە حەقيقەت وەھايە، سەرەتا لە تاريكيەكى تەواوئە دەست پيئەكات، دواتر وەكو جاميكي ليل و دواتريش بە نيكاريكي پەنگاوپەنگ و قەشەنگ دواييديت». ئەوئەى منى لەگەل ئەو پياوئەدا تووشى دەرەكرد ئەو سەيركردنە سەيرەى بوو بۆ ژيان و ئەوين و مەرگ، ئەو ھەموو شتەكانى لە شتەوئەى شتەوئەى فليميكتا دەبينى، لە ھەموو شتيكتا بۆ سەرەتايەكى تاريك دەگەرا و بۆ كوتاييەك وەدالبوو كە وەكو ئەو ويناى خۆى پوون و ساف و بريقەدارييت، ھەر ئەوئەش وائى لئەكرد نەتوانيت بير لەو تەليسمە گەورانە بكاتەو كە لەو كوتاييە ترسناك و سەيرەى فەرەيدونى مەلەك و پەروانەدا دەرەكوتن، ئەو دەيگوت: «حەقيقەت ئەگەر وەكو ويناىەكى قەشەنگ پوون و بيخەوش

نه‌بیّت، حەقیقەت نییە».

منیش ھەر لە یادداشتەکانی میدیادا ئەو دیپانەی پەروانەم بۆ دەخوێندەووە کە دەگیووت: «ژیان غوبارێکە، پاستیش بە یەگەوێنانی گەردە وردەکانی ئەو غوبارەیە»... من ئەو دێرەم بۆ دەخوێندەووە و بیووچان و بیسەبر دەمگیووت: «(بەلام کوا، کوا گەردەکانی ئەو غوبارە؟ کوا ئێمە ھەموویمان بۆ دەگیرێت، ئێمە دەتوانین چی بزانی؟ لە چی دڵنیایی؟ نا، ئێمە ھەرگیز ناگەینە دڵنیایەک، کە مایەی ئارامیی دەرون بیّت، لەبەرئەو دەبیّت بەو وێنە نیوێ ناچڵانە پازیبین کە ھەمیشە بۆشاییەکی ترسناکی بۆ گومان و دوودلی تیا دەمێنێتەو».

ئەو بەردەوام بەو پالتۆ درێژەو، بەو نیگا شەرمەییەو کە سیمای نێرەموکێکی نازکی پێدەبەخشی، لە ژبانی ئافرەتەکانی شاردا دەردەکەوت، یەکەم شوێن کە لەگەڵیدا دوام لە ئاھەنگی شووکردنی کچیکی ھاوێژدا بوو. «مەعسومە» کە پشتیکردبوو درەختەکانی باغچەکە «نەبا بالندەکان ببینن»، نەیدەویست ئاوردباتەو و پێمبۆی: «ئەو خۆیەتی، ئەو نەسەرەدینی بۆنخۆشە»، بەلکو بە وەسفێکی سادە پێیگیوتم: «پیاویکە بە کامیرایەکی کۆنەو لە دەستی جلی کوردی شینکیدا». من کە لە ناو ھەرا و بەحرێ بیسەرۆینی ھەڵپەپکێکەراندا بینیمەو، لەگەڵ چەپکێک کچی ئیجگار نازکدا سەرقالی قسە و پێکەنین بوو، یەک یەک لەگەڵیاندا دەدوا و کارتێ چکۆلانەی بۆ وەرگرتنەوێ وێنەکانیان دەدان، بە ھەر حال من لە نیگا و سەرنج و پەییوەندی و پێکەنینەکانیدا وامھەستکرد پیاویکی بەختیار. بۆنی ئەو عەترە بۆنخۆشانەش کە لە خۆیدەدا پتر کچان و ژنانی مەستدەکرد و وایدەکرد زیاتر ئاپۆرە لیبەستن، بەلام من تێنەدەگیشتم کە ئەو بەو نیگا ژنانە و نیگارە نەرمین و بۆشناخییە کچانەیی خۆیەو، چۆن سالانیک لەو چیا سەختانە، وەکو جەنگاوەریکی ئازا ناویانگی دەرکردبوو. کە

لٲى نژىكبوو مەو، ئۆرگە كە بە جۆرى باغچە كەى هٲنابوو سەما، كەس گوٲى لە دەنگى ئەوى دى نەبوو. مەسومە دەىگووت: «لەو ژاوە ژاوە و هەياھوى شەھووە تا، هٲچت لٲٲٲناگات». من دەمگووتەو «هەياھوى شەھووە... هەياھوى شەھووە»، ئەو پستەى خۆى نەبوو، بەلكو پاشماوى وشەكانى زەىنەبى كوٲستانى بوو كە سالانىكى درٲژ ئٲمەى لە «هەياھوى شەھووە كانمان» پاك دە كردهو. كە نەسرە دٲنى بوٲخۆش منى بٲنى دەستى درٲژ كرد و گووتى: «رٲژ و حورمەتى رٲرم بۆ ئٲو خاتوونى ئازىز»، بەلام كە پٲمگووت: «من خەندانم، خەندانى چكۆلانە... ئەو كچەى بە درٲ دەلٲن گواىە دەتوانى رەشەبا دروستبكات» رەنگى تٲكچوو، دەوىست خۆى وابخاتەروو كە نامناسٲت. من دەمزانى كە «مەسومە» هەموو شتٲكى بۆ گٲرپاوەتەو... ئەو كاتەى كە شەپۆلٲى هەلپەركٲ لە يەكترى دوورخستىنەو و بردٲنى، ئەو بە پەشو كاوى تەماشایدە كردم، لەوسەرەو دوور لە دەنگى ئۆرگە كە و دوور لە فزولٲى هەندٲ تەماشاكەر يەكترىمان گرتەو، پٲمگووت: «من خوشكى پەروانەم... پەروانە»، ئەو بە سەرسامٲىيەو سەىر كىردم و زىاتر شەلە ژا و پرسى: «تۆ نابٲتە گەرد؟». من گووتم: «گوٲىگرە، من نابمە گەرد، بەلام پٲوىستٲم پٲتە». ئەو هٲچى نەگووت، لٲوى نەبزواند، بە هٲمنى پشٲتى تٲكردم و لە ناو قەرەبالغىيە كە دا وٲبوو، بٲٲنەوہى لەو شەوہ دا جارىكى دى لەو ئاھەنگە دا دووبارە دەرىكە وٲتەو.

بۆ پۆژى دواتر لە بەردەم ستۆدٲۆكەى خۆىدا گرتم، دٲيا باران و شەستەى كى سەىر بوو، لە ناكاو هەوا بە جۆرىكى شٲتانه وەرگەپاىوو، ئەو لە ژٲر چەترٲكى گەورە دا خۆى گرمۆلە كىردبوو، نەبا پٲژنە و باران و رەشەباكان بۆنى عەترەكانى بفرٲٲن، كە منى بٲٲىيەو، جارىكى دى پەشو كا و وٲستى بەلامدا تٲپەرٲت و هٲچ نەلٲت. دواتر بە ئاشكرا گووتى: «خەندانى چكۆلە لٲمگەرٲ... من چٲتر بٲر لە پابوردوو

ناکه مه وه». پابوردو بۆ ئو دنيایه ک بوو تییینه دهگه شت، ژيانی له و
چیا و به فر و زهویییه عاسییانه دا، له و ئیواره ساردهی په روانه وه کۆتایی
هاتبوو، ئو چیتەر ژیانیکێ تر ده ژیا، له زهتی له شتته وهی وینهی
کچه کانی شار وهرده گرت، له زهتی له شتته وهی وینهی یاریکه ره کانی شار
وهرده گرت، ئیوارانیش له چایخانه یه کی تاریک و چکۆله دا له گه ل سهرۆک
تیپه کاند، جگه له باسی ژيانی ناو یاریگا و ژيانی ناو ژووره کانی
خه وتن، هیچی دیکه ی باس نه ده کرد. من درهنگ زانیم که ئو له
ژیر نازاریکی ویزدانی قوولدا دهینالاند، درهنگ تیگه ی شتم له سیبه ری
چ غه میک هه ل دیت، به دریزایی ئو سالانه ئو له ژیر وه حشه تی ئو
هه سته سه یرانه دا ژیا بوو که مردنی په روانه له نه ستۆی ئوه، گونا می
ئه وه فره یدون له و خه رنده وه گلا، گونا می ئوه عه شقه کان کالبوونه وه.
به لئ، که له نزیکه وه ناسیم، ئو کات ئو غه مه سه یره م تیا بینی که
به رده وام فرییده دایه دنیای ئو ئاههنگه جه نجال و یاریگا ساردانه وه،
خه میکی شار دراوه و نه یینی که نه سه رده یین هه موو ژيانی بۆ ونکردن و
داپۆشین و یادبردنه وهی ته رخا نکرده بوو. پۆژیک گووتی: «من به دریزایی
ژیانم هه له بووم و هیچ یه کی له و شوینانه دنیای راسته قینهی من
نین». ستۆدیۆکه ی پرپوو له چرا و پرۆجیکته ر و گلۆپی په نگا و په نگ،
له پشتیشه وه وینه ئافره ت و یاریکه ران، دیواره کانیا ن داپۆشیبوو. ئو
په نگه سه یرانه ی له ستۆدیۆکه دا تیگه لبوویوون موچرکیکی سه یریان به
جه سته مدا ده هیئا، بۆ ساتیکیش که چاوانی ناسک و کچانه ی ئوم
بیرتووش بینی و ته ماشای ئو دنیایه ی ده ورو به ریم کرد، خه ریک بوو
جانتاکه م هه لگرم و دووباره بگه رتیه وه و واز له هه موو ئه م حکایه ته
به یتم. بۆ که میک ئو په نجه باریک و دریز و ژنانه ی ئوم، وه کو
په نجه ی پیا نو ژهنیکی شه یتانی هاته به رچاو، به لام نه سه رده یین به خیرایی
و نیمچه توپه ییه وه پرۆجیکته ر و چراکانی هه موو داگیرسان و گووتی:

«خه ندانی چکۆله چیت ده ویت؟». پاسته و پاست بی نه مسهروسه ر گووتم:
«دهفته ری یاداشته کانی میدیای غه مگینم ده ویت».

هه لّبه ت نه سره دینی بۆنخۆش ئه و کات منی باش نه ده ناسی، وه کو
غهریبه یه ک سه یزیده کردم، پازیش نه بوو هه روا ئاسان ئه و دهفته رانه م
بخاته به رده ست که ده یگووت «به حرّیکن له نه یّنی ترسناک». نه سره دین
خۆی پاش هه ولّ و ماندوبوونیکی چه ندین سالّه، دهفته ره کانی له که سیکی
«پیرموسای خه زانناس» وه رگرتبووه وه. من ده بایه هه موو زینده گی
خۆمی پۆژ به پۆژ لائاشکراکه م... هه موو ئازاره کانی خۆمی بۆگێرمه وه.
من چهنده ها پۆژ به یانیان له گه لّ خۆره له اتندا ده چوومه ستۆدیۆکی
و له سه ر تیکه لّوویونی چاره نوسه کان قسه مده کرد، له سه ر له یه کترنجانی
قه ده ره کان ده وام... من له و پۆژانه دا پیمده گووت که تاریکییه کانی ناو
زینده گی من، ویرانبوونی ژیانم له سه ر دهستی ئه و ژنه تۆبه کارانه دا
هه مووی درێژکراوه ی هه مان قه ده ره که له عه شقه کانی په روانه وه ده ست
پیده کات. ده مگووت سه ربوردی من و ئه و یه ک سه ربورده، جیهانه کانه مان
یه ک جیهانن، هه میشه ش من له سالانی گۆشه گیری قوولی خۆمدا جگه
له بیرکردنه وه له په روانه خولیای ترم نه بووه. ده مگووت هه موو ژیان
من سزای عاشقه ناکامه کانی ئه وه، هه موو دۆزه خی من سووتانیکه له
بری ئه و. ده مگووت ئه گه ر ئه و نه پۆیشتبایه من ده پۆیشتم، ئه گه ر منیش
نه که وتبامایه ناو ئه و چاره نوسه وه که تیکه و تم ئه و ده که وت. ده مگووت
ژیان من و ئه و نه ندازه یه کی ئالۆزه، هینده هه یه که من سالانیک
دره نگتر له دایکبووم، چکۆلانه تر و دزیوتر بووم، من ئه و سیبهره
په پوله ئاسایه ی ئه و له سه ر دلّی پیاوان نه بوو، به لّام ئاره زووه کانم
هه میشه له ئاره زووه کانی ئه و خراپتریوون. ده مگووت من چه ندین سالّ له
بری ئه و هه موو ئازاره کانم قبولکُرد، چونکه ئه و زینده گییه پاسته قینه ی
ئه و هه ر زینده گی من بووه، به لّام به خه یال، من هه مان ژیان ئه و

ژیانوم، به‌لام به وه‌هم. ده‌مگوت نه‌گه‌ر یاری قه‌ده‌ر و چاره‌نوس نه‌بیئت، ده‌توانیت له‌بری من په‌روانه فریږیده‌یته ناو نه‌و خوشکه تۆبه‌کارانه و منیش فریږیده‌یته ناو نه‌و خه‌رنده .

«نه‌سره‌دین» له ناو په‌نگی پرؤجیکته‌ره‌کاندا سه‌ریباده‌دا و ده‌یگوت: «هه‌رگیز... هه‌رگیز... تازه په‌روانه مردووه... نه‌و مردووه». نه‌و ده‌یزانی من و نه‌و چاره‌نوسمان به جوریکسی سه‌یر پیکه‌وه‌گریدراوه... ده‌یزانی ژبانی من جگه له سیټه‌ریکی ژبانی نه‌و زیاتر هیچی تر نییه، ده‌یزانی من بې‌گونه‌ام له‌و گونا‌هانه‌ی که ده‌مه‌ویت بیده‌مه پال خۆم، به‌لام ده‌شیزانی که من و چنده‌ها کیژی غه‌مگینی دیکه‌ی وه‌کو من، حه‌زده‌که‌ین له‌بری خۆمان، له‌بری نه‌م پۆحه جله‌و‌کراوه‌ی خۆمان، ژبان و مه‌رگی نه‌و بژیا‌باینايه و به‌مردبا‌ینايه .

دواتر که ده‌فته‌ره‌کانی له‌و له‌چکه سه‌پییه‌دا نیشان‌دام، ده‌یزانی نه‌یئنی حکایه‌تی‌کم ده‌خاته به‌رده‌ست که پال‌ه‌وانه‌کانی یان مردوون یان سه‌فه‌ریان‌کردوه یان له شوینیکی نه‌م ولاته‌دا خۆیان شار‌دۆته‌وه... ده‌یزانی من په‌لاماری نوسینه‌وه‌ی قه‌ده‌ری‌کم داوه که به‌بی نه‌و و به‌بی نه‌م ده‌فته‌رانه و به‌بی نه‌و گێرانه‌وه ترسناک و تالانه‌ی مه‌عسوم هه‌رگیز نابیته چیرۆک. من پیمده‌گوت: «له‌یادت نه‌چیت، دوا‌جار نه‌مه چیرۆکی شه‌تره‌نجی نه‌و ژبانه سه‌یره‌ی منیشه... من که ده‌مه‌ویت به‌ر له‌مردن تی‌بگه‌م، نه‌وه چ ژبانیک بوو نی‌مه ژبا‌ین... من که له‌و مال‌ه‌ خالی و په‌تی‌به‌دا جگه له‌م چیرۆکه هیچی دیکه‌م نییه بۆی بژیم... هیچی دیکه...». نه‌و پشتیده‌کرده وینه‌ی یاری‌که‌ره به هه‌یبه‌ته‌کانی شار، پشتیده‌کرده نیگار و زه‌رده‌خه‌نه‌ی نه‌و کچه عیارانه‌ی ژبا‌نیان پر‌کردبوو له بزهی کاغه‌زین... ده‌فته‌ره‌کانی ده‌دایه ده‌ستم و ده‌یگوت: نه‌و حکایه‌ته‌ی تۆ ده‌ته‌ویت بی‌گێرته‌وه، پارچه‌یه‌کی له‌م ده‌فته‌رانه‌دایه... پارچه‌یه‌کی تری له ژبان و شکست و ته‌نهای مندايه. چاوی ده‌نوقاند

و پشتیدە کردە ئەو دنیا سەیرە، مەستانە تیا ویلەبوو و دەیکووت: «لە یادەت نەچیت کە منیش ژیاکی خۆم داناو، پاشەپۆزی خۆم دۆراندو، مالاوایم لە بیروباوەرەکانم کردو». من دەستم دەخستە سەر دەفتەرەکان و دەمزانئێ ئەو حکایەتە، چیرۆکی ئالۆزکانی قەدەرە دوور و لەیە کجودا کانیانە، حکایەتی پارچە شکاوەکانی عومری خۆم، کۆکردنەوی چارەنوسە پەنھان و ترسناکەکانی ھەموومانە، چیرۆکیکە بە قەدەری تاریکی ئەو خانمانەشەو بەستراوە کە ژیاکیان لە زۆلەتی تۆبەکردندا بردەسەر، ھەروەک چۆن پابەندی ژیاکی بەباچووی ھەموو ئەو کەسانەشە کە شەویکی بەفر لە جەنگەلێکی تاریک ھاتنەدەرئێ و بە زەویدا پەخشبوونەو و ئیدی ئاسەوارێکیان دواي خۆیان جێنەھێشت. بەلام گرنگ ئەو یە ئیستا من ئەو حکایەتە دەخەمە سەر کاغەز ئەو کۆ «فەتانە». من دانیام «فەتانە» ئەم چیرۆکە بەجۆریکی سەیراویتر و کاریگەرتر دەگێژێتەو، بەلام من سالاڤتیکی دوور و درێژ نەمدەھێشت مەعسومە ناویشانی بۆنخۆش لای فەتانە ئاشکرا بکات کە تاکە کللی گەشتن بوو بە سەرچاوە تاریک و ئالۆزەکانی ئەم چیرۆکە... ئەگەرچی فەتانە ھەموو فیل و تەلە کە نازکەکانی خۆی دەخستە کار تا بگاتە سەر شوینەواری پاستەقینەئێ ئەم سەربوردە، سەربوردیک کە قەدەری من و چارەنوسی من بوو بیگێژمەو. من لە قوولایی دەرونیشما ھەستم بە گوناھێکی گەورە دەکرد دەرهق بەو کچە نەشمیلەیی بەردەوام خۆی ماندوودەکرد حکایەتی قەشەنگم بۆیگێژێتەو، خۆی ماندوودەکرد دیوارەکانی ترس و وەحشەتی ئەو قوتابخانەییەم بە چیرۆکە درێژەکانی بۆ بشکێنیت، کاتێ پێکیشەو لە گروھی خوشکە ئیماندارەکان ھاتینەدەرئێ، ئەو بە شەوقەو بۆ پاشماوەکانی ئەو خوشکەئێ دەگەرا کە دەیکووت: «شەویک لە شەوان بەدوای مانگدا ەوداڵ بوو، وەکو شیت لە مالا چوووەدەرئێ، بەلام لە بری مانگ، کتییێکی دۆزییەو و ئەو کتییەش نەخۆشی خست».

له کوتایى نه و وەرزەدا که فەرەیدونى مەلەک یەکه مین نامەى
 بۆ پەرۋانە نوسى «ئەگەرچى سەرەتای وەرزى خەيالات بوو»، بەلام
 دلتەنگىيەكى کوشندە بالى بەسەر ژيانى ھەردوو کماندا کێشابوو.
 پەرۋانە بەردەوام دەگريسا و دەيگوت «سەفەردەکەم»، نەمدەزانى
 دەيەوێت بچیت بۆ کوێ، بەلام لە مێژىوو مەمزانى، بازەى
 پەيوەندىيەکانى بە جۆرىكى سەیر گەورە دەبێت. ئیواران کەمجار
 لەگەڵ مندا لە قوتابخانە دەگەپايەو، لە پاسەکانیشدا بەو کراسە
 شىنەى قوتابخانە و بەو بلوسە سپىيە ملدار و قەدێلە کەتانەو بەجیا
 و زۆر جارىش دوور لە من دادەنیشت، بەردەوام سەیری دەرەوێ دەکرد
 و خەيال دەيبردەو، کەمجار ئاوپی لە من دەدایەو. ھەندىجار تەکای
 لێدەکردم لەگەڵیدا نەپۆم، ھەزیدەکرد ھەمیشە دوور لە چاوانى من
 و بە تەنھا بپوات. مەمزانى لە پێگای گەپانەویدا لە قوتابخانە
 دەچیت بۆ جێگای دیکە، مەمزانى دەچیت بۆ کوکا و قەيسەرىيەکان،
 دەچیت بۆ لای ئەو بەرگدرووانەى دەیانناسیت، یان لەگەڵ یەکیکدا لەو
 عاشقانە دەرپوات بۆ پياسەيەكى قەراغ شار. بەلام دواجار ھەمووشى لەو
 بېزارىيەو ھەلدەقوولا کە ھىدى ھىدى ژيانى وێرانەکرد. ھەموشتىكى
 لە بېزارىيەو بوو، ھەندىک پۆژ بە جۆرى خۆى دەگوێی ھەيەتى

شارزێنکی ھەبوو، شارزێنک ھێچ پیاویک بە ئاسانی جورئەت ناکات لێی نزیکبێتەو، بە ئەندازەیەک مامۆستاگانیش لە قوتابخانە زمانیان لە ئاستیدا دەگیرا. دەبێت بڵێم ئەو ھەمیشە قوتابیێکی زیرەک بوو، بە ئەندازەیەک زیرەک بوو مامۆستاگان نەیان دەتوانی چاوپۆشی لە ھەلەکانی نەکەن. ئەو پۆزەش کە نامەی ئەو پیرەمێردە دەوڵەمەندەیی پێگیرا کە لە سەرێکەو ھاوێتی باوکم و لە سەرێکی دیشەو دەستیکی ناسراوی لێرسراو بەلاکانی دەوڵەت بوو، کەس لە پەروانەی نەپرسییەو و کەسیش بە وشەیەک چیبە برینداری نەکرد. ئیستا کە بێردەکەمەو، دەزانم «پەروانە» لە بازنی ئەو ژیانە تاریکەیدا بەردەوام بۆ تیشک دەگەرا، ئەو تونێلە پەشەیی ژوورە تاریکەکان و پارەو دەریژ و ترسناکەکانی مائەو دەروستیان دەکرد، ژیاڵی گۆرپیووە سەرگەپان و عەوداڵییەکی بێکۆتایی لە دوای پوناکییەکی نەینی و نەزانراو، دواتر ئەو کۆلانە دەریژ و پەر لە باراناو و لیتە پەشانەیی زستان، ئەو پەشەبا ھەمیشەییەکی کە ھەرگیز خۆشی نەدەکردەو، ئەو گەرما ترسناکەیی ھەتاوی ھاوینان، ئەو لیکەیی براکان لەسەر جێگاگان جێیان دەھێشت، زریکە و ھاوارەکانی دایک کە بە شتەکانی ئەو مائەو نووسابوو... ھەموویان باعێسی ئەو بێزارییە کوشندەییە بوون کە پەروانەیان لە پۆحەو ھەلەکاند. لەو سائەوێ کە بۆ یەکەجار کەوتە ناو جیھان و گێژەنی پەییوھندییە جۆرا و جۆرەکانەو، جگە لە شەوان، جگە لە واکاتانی گۆپەکانمان دەکوژانەو و لە ژێر جێگاگەو دەکەوتینە چرپەچرپ ھەستم بە سۆزە گەرم و خوشکایەتیێ پاكەکی نەدەکرد، ھەستمەندەکرد کە دەمناسی و خوشییەویم و بە خوشم حسیبەدەکات. بەیانیاڵیش کە خۆرەلەدەھات بە خێرای ھەلەدەستاین و خۆمان دەگوپی، ھەرفێک چیبە لەگەڵ یەکیدیدا نەماندەگۆرپیو، لە قوتابخانەش بەردەوام لەگەڵ

ئەو كچە جوانانەدا دەسوپاڤەو ە كە پێكەو ە دەستەك لە جوانترین، لە خۆبایترین و پێكپۆشتەین كچانی شاریان دروستەكرد، ئەو كچانەى تێكەلەك بوون لە نازكى و غرور، لە دلپەقى و تەماحكارى، ئارەزوویەكى سەیریان ەبوو بۆ پەلاماردانى ژیان و خۆنواندن، لەگەڵ حەزىكى سوتینەر بۆ داگیرساندنى عەشق و حەسودى و دلپاوكیى پیاوان و جۆشدانى گومان و ئێرەى یەكتر، ەریەكەشیان تێكەل بە دەیهەا چیرۆكى بەیەكداچوى سیاسەت و عەشق و سامان بووبوون. مەزنانى ەر ئەو كچانە كەنالى پەیوەندى پەروانەن، بە برێكى زۆرى ئەو گەنجانەو كە دەیانناسیت، ەر ئەو كچانەش پاوكەرى بێپەحمى ئەو بوون، ەریەكەیان بە شیۆەى خۆى و بە پێگای خۆى و بۆ كەسى خۆى پاویدەكرد، ئەویش دواى ەموو داوەكان دەكەوت، ەموو ژەهرەكانى دەخواردەو، لە یەككاتدا دەچوو ناو دەیهەا پەیوەندیەو كە خۆى سەروىنى لە یەكدى جیانەدەكردەو. دلنایشبوو كە ەبچ یەكێ لەو پیاوانەى لەو پێگایەو دەیانناسیت نە پیاوى خەونەكان و نە پیاوى چارەنوسیشین، بەلام دواچار ەر كەسێكى ناسیبیت، داواى ئەوەى لێكردو، دەریكات و بیبات بۆ ولاتێكى دور، بیبات بۆ زەویەكى تر و لەم شارە بێفرێنى... بازنەى پەیوەندیەكانى لەو گەنجە مەدائكار و نەفامانەى قوتابخانەو تیایدابوو كە بوون و ژيانى خۆیان تەنھا لە پێگای عەشقى پاگوزەرەو دەسەلماند، تا ئەو دەولەمەندانەى دەیانویست كچێكى وەكو پەروانە بخەنە سەر ژمارەى عاشقەكانیان و شانازی پێوەكەن لە بەردەم مەعشوق و دۆست و ناحەزانیاندا. بەلام لە ەركەس زیاتر خۆى دەیزانى لە چ بازنەىكى پوچدا دەسوپێتەو. شەوان درەنگ لە جێگاكدەدا دەگریا و چیرۆكى جیاواز جیاوازی بۆ دەگێرەمەو، مەموو ساتەكانى ترس و گومان و گریانى لەگەڵدا

دەژيام... ھەر لەو شەوانەشدا ھەستەمکرد، قەدەری من بە جۆریکی سەیر و بێمانا بە ژيانی پەروانەو ھەگرێدراو.

من پێمەگوت: «دەتکوژن... دەتکوژن، بۆ وادەکەیت، خۆ تۆ سۆزانی نیت». دەیگوت: «نازانم، بەلام ترسی ئەوێ لەم شارەدا، لەم ژيانە وێرانەدا بە زیندوویی زیندەبەچال بێم، دەمکوژیت»... دەمگوت: «بۆ کۆرپێکت خۆشناوێت و تەواو... بۆ خۆت دەخەیتە گێژاوی ئاوەھا شەیتانییەو». فرمیسکەکانی دەسپری و بە زەردەخەنەیکەو کە سیمای پەپولەیکە بێگوناھێ پێدەبەخشی دەیگوت: «خەندانی بچۆل، لەبیرت نەچیت، من لە تۆ ناچم، من لە کەس ناچم، من یەکیکی ترم». ھەندێ شەوانەکانی دەپێچایەو و جەلەکانی ئامادەدەکرد و دەیگوت: «زۆری نەماو... دەپۆم... دەپۆم». من لەسەر لیواری جیگاکی خۆم دادەنیشتم و سەیرمەکرد، ھەمووشتیکی دەپێچایەو، وێنەکان، قوتوی مەکیاجەکی، قردیلە سەیرەکانی، یادگاری ئەو کۆپە بیوھایانە ژیانان گەمارۆدابوو، دەفتەری چکۆلانە یاداشتەکانی، ھەندێ پارچە ئالتونی چکۆلانە، ھەندێ وردەشتی خۆی کە ھەریەکەیان حکایەتییکی ھەبوو، وەکو گۆلە بچوکەکانی یەخە، مەمکدانە شیفۆنەکان، چەند پەریکی سەپی کۆتر، تالی قزی چەند کۆرپێک و ھەندێ شتی دیکە.

ھەندێجار نیوھەشەوان ھەلدەستام و دەمبینی خەریکی کۆکردنەوێ شتەکانی، ئاوپێکی دەدایەو و دەیگوت: «خەندان دەمبۆریت لەوانە یە بپۆم، دەبیت خۆم ئامادەبکەم». ھەندێجار من دەگریام و دەمگوت: «پەروانە دەبیت لەگەڵ خۆتدا بمبەیت، پەروانە من لێرە چیبکەم». ھەندێجار وەلامی نەدەدامەو و ھەندێجاریش دەستی بە سەرمدا دەھێنا و دەیگوت: لەگەڵ مندا دەفەوتییت، تۆ بەختەو، تۆ وەکو من

نیت، به لام سویندم بۆ بخۆ گەر چوم بۆ ولاتیکی دور، یان گەر
 مردم له یادم ناکهیت». وهکو شیت به هه موو ئهوانه ی دهووپشتی
 خۆی دهگوت: «که مردم له یادم نه کهیت». وهکو بایهکی خیرا بهناو
 ژيانی دهیهها خه لکدا هه لیده کرد و ده پوشت و تاکه وتهشی که دوا
 خۆی جییده هیشت ئه وه بوو که دهیگوت: «که مردم له یادم نه کهیت».
 من باوه شم پیاده کرد و ده مگوت: «هه رگیز یادت ناکه م، هه رگیز».
 به لام ده ترسا سهیری چاوی ده کردم و گومانیکی قوولی هه بوو، خۆی
 ده دا به سه ر ئه وه نه فه کۆنه دا، سه ری ده خسته سه ر ئه و میزه بچوکه ی
 له سه ر فهرشه فارسیه گولداره که دانرابوو و دهیگوت: «چهنده له
 سه رمای مردن ده ترسم...». من پیمده گوت: «کێ ده لیت، مردن
 سارده ... کێ ده لیت؟» سه ری به رزده کرده وه و به هه مان ئه و گومانه
 سهیره وه ده یوانیه هه وای پونگخواردو و سه نگینی ژووره که و دهیگوت:
 «ده که ویتته سه ر ئه وه ی له کویدا ده تنیژن». به لام دوا جار ئومیدی
 هه بوو بپوات بۆ دنیا یه کی گهرمتر و پر له زنده گیتتر. هه موو جارێک
 دوا ی کۆکردنه وه ی شته کان، چه ندین شه و به بیده نگ ی و له چاوه پوانیدا
 ده ژیا، هیچی نه ده گوت، به بیده نگ سهیری من و چوارده وری خۆی
 ده کرد و هیچی نه ده گوت، هه ندیک شه و، کتیبیکی به دزییه وه له
 جانتاکه ی دهرده هیئا و ده یخوینده وه، هه ندیک شه و ژۆر ده یخوینده وه،
 من سه رسام ده بووم که چۆن ده توانیت نه خه ویت و هه ر بخوینیتته وه
 و بخوینیتته وه. هه ندی جار دیاریوو ده یویست خۆی له یادکات، هه ندی
 جاری دیکه ش کتیبه کان له گه ل خویاندا ده یانبرد و هه ستمده کرد که
 ئه و ژۆر به قوولی تیده فکریت و راده میتیت، نه مده زانی ئایا بیر له
 ناوه پۆکی کتیبه کان ده کاته وه، یان بیر له شتی دیکه ده کاته وه؟
 به لام هه میشه گومان و چاوه پوانی و نا ئومیدییه کی قوولم تیاده بینی.

زۆر درەنگ باوە پیکرد هەموو ئەو پیاوانەی نێو ژیاڵی دە یخە لە تێن، سەرەتا ئومێدی وابوو لە گەڵ سەعاتچییەکی دەوڵە مەنددا بپروات و نەگە پێتەو، ئەو پیاوێکی بە هەتازیا و خەیاڵەکانی خۆی سوێندی بۆ خواردبوو کە دەتوانێت کاتژمێرەکانی دنیا پاش و پیشبخت، دەتوانێت بەرەو زەمەنە دێرینەکان بپەڕێت، ببیاتەو بۆ پۆزگاری ئیمارەتەکان و لەو یادا دور لە کارەساتەکان پێکەو بەژین. پەروانە دە یگوت: «دەپۆم بۆ جیگایەکی نیشانە یەک و هیمایەکی ئەم دنیایە تیا نەبێت... بۆ شارێکی بچوک لە ژێر هەتاویکی ئەبە دیدا، شارێک ئادەمیزادەکان دەتوانن بە ئازادی لە کێلگەکاندا بژین». «کێلگەکان» ئەو وشەیە زینگیەکی زۆر سێحراوی هەبوو لە دەنگیدا، خۆشی زینگیەکی ئەفسوناری ئەو جۆرە و شانەکی دەناسی و پێیان مەستدەبوو. ئەو شەو لە هەموو شەوێ دڵشادتر بوو، دەستیکردە ملم و گووتی: «باوە پێکە خەندان، ئەو دەتوانێت یاری بە زەمەن بکات». من بە ئەسپایی پێمە گووت: «پەروانە لە گەڵ خۆتدا بمبە»، ئەو دە یگوت: «نا، نا، تا ئێستا ئازانم چی دەبێت... ئازانم». چەندین شەو چاوە پوانیکرد، نە دەخەوت، بەردەوام لەو بالکۆنەو تەماشای مەیدان و شەقامەکانی دەورووبەری دەکرد، بەلام جگە لەو چەرچی و چێوار و پیرەمێردانەکی دواي مەلابانگدان دەردەکەوتن کەسی تر دیارنەبوو. دواي هەفتە یەک هات و هەموو گیانی دە لە رزی، گووتی: «خەندان، خەندان، خۆی کۆشتوو... خۆی کۆشتوو». ئەو کۆرە سەعاتچییە نیو شەو چووبوو بە باغچەکی خۆیان و لە بن توویەکی پێردا بە گوللە یەک مالاوایی لە هەموو شتێک کەردبوو. لە پۆژی داها توودا من و پەروانە خۆمانگۆڕی و چووین بۆ پەرسەکی، هەموو دار و دیوارەکان بۆنی خۆینی ئەو کۆرەیان لێدەهات، سەدەها سەعاتیش بە دیوارەکانەو هەموو لەو

ساتەوهی ئەو خۆی کوشتبوو وەستابوون، پەروانە بە جۆریکی زۆر مندالانە سەیری سەعاتەکانی دەکرد، بەلام نەیدەتوانی زۆر بەرگی ئەو بۆنی خۆینە بگرت کە لە تووەکەو بەنیو ئەو مالدەدا پەخشەبوووە. پەروانە نەگریا، بەلام خەم و تەنهای و ترس بە شیوەیەکی ترسناک بەسیمایووە دیاربوو. دای خۆکوشتنی سەعاتچیەکە، لە بازنی ژیانی پەروانەدا کەسانی سەیرتر دەرکەوتن، ئەو پیاووە دەرکەوت کە شەویەک وینەکە ی نیشاندام، «پەروانە» باوەپی وابوو بەردەوام شەبەنگیکی نوور بەسەر سەریووەیەتی، دەیگوت کە توانای هەیه لەگەڵ پیتەمبەرەکاندا قسەبکات، لەگەڵ پۆحیانەتی مردووکاندا نامە بگۆریتەو. دواتریش ئەو گەنجە شەرمە دەرکەوت کە دەیتوانی پەشەباکان پراوەستین و بە چواردەوری خۆیدا بازنیەکی هێمن بەرقەراریبکات، ئەو باززگانی دەرکەوت کە هێندە بەرەو خۆرەلات و خواروی خۆرەلاتی ئاسیا سەفەریکردبوو سیمای پەبنیکی بودی وەرگرتبوو، ئەو گەنجە کە تەنها دای هەفتەیک لە ناسینی پەروانە گولەیکەکی ویل لە ناوهرپاستی بازاردا کوشتی. شەویەک من پیمگوت: «ئەو جانتایە فێدە... واز لەو جانتایە بهێنە، تۆ هەرگیز سەفەرناکەیت». ئەو شەو ماکسییەکی نیللی لەبەردابوو، بە ئەسپایی گووتی: «بەلام پۆحم وام پینالیت، هەستەکەم سەفەردەکەم و ئیدی هەرگیزیش ناگەریتەو». ئەو بازنیەکی گەمارۆی ژیانی پەروانەدا تەدا تەدا بەجۆرێک دەبوووە. ئەو کچانەکی لەگەڵ پەروانەدا شۆخترین کچانی قوتابخانەیان پیکدەهینا، هیدی هیدی سەفەریانەکرد و دەپۆشتن، ئیواران بە سیمایەکی ماندوو و خەپسارووە دەهاتەو بەو مال و بەچرپەو پێدەگووتم: «خەندان، نەزاکەتی چاوشین پۆی و سەفەریکرد... خەندان، مەندانە ئیستا لە ئەستێرەیکە ترە... خەندان، پورھان پۆی، خەندان فریشتە

پوځي ... خه ندان ... خه ندان ... خه ندان». چيرېو کي کوي چې له دې ځايه دواړي نه ده مات که به شپږمه کي کوټو پرې و ناوخت له سالونه کاني قوتابخانه دا ونډه بوون و نه مانده بينينه وه ... به لام له گال نه وه شدا له ناسو کاني ژيانې په روانه دا هيچ کوي کي کوټو پرې ديارنه بوو. من نه مړې که بير له سره مې نه وه به سره هاته سهرانه ده که موه، ده ليم: که په روانه له فهره يدوني مه له کدا ه مان نه وه خونه نه فسانه ييه نه بينيايه بق سهر له وانه بوو نه ویش هر پوځي کي پاگوزهر و تپه پووايه له ژيانيدا، نه ویش هر ته نها قه تره يه کي ديکي ناثوميدی بووايه، به لام کن چوزانیت؟ ... به هر حال دواړي نه م چيرېو که غه مگيانه ده توانين بلين نه وه سهرانه له خالي که وه ده ست پډه کن، چنده هاوړيگا و هاوړه مekan له يه کدي نزیکېن، مهرج نيه پڼکه وه و له يه ک جگادا کوتايان پيښت.

نیوه شه ویکی فینکی به هاریوو که دواچار خونی مه لاهانسی په روانه
 بوو به راست، ههفته یه ک بوو شه وان نه ده نووست، بیخه وییه کی گه وره و
 ترسیکی کوتوپر هه موو ژيانی داگرتبوو، چهند پوژیک له وه ویه ر منی برد
 و گووتی: «خندانسی چکوله، له گه لئا وره نه مپو ده چین و کوتایی به م
 نازار و نیگه رانییه گه وره یه ده هیئین و هه مووشتی ده پرنینه وه». من
 له وه ویه ر چهند جاریک له چهند ئیواره یه کی تاریک و چهند به ره به یانکی
 ته ماویدا فه ریدونی مه له کم بینیبوو، به لام هه رگیز له گه لیدا نه دوا بووم، نه و
 کات له نانه واخانه یه کی گه وره دا کاریده کرد. من و په روانه له کولانکی
 ته سکدا له ده رگای مالیکی داپوخوا ماندا و به پاره ویکی چکولانه و تاریکدا
 چووینه ژورئی و به هه وشیکی پر له قیره قیرپی قاز و قه له موندا پویشستین
 و له به ره یوانتیکدا له سهر کورسییه کی شکاو و شپره دانیشستین. له
 ژورویکی نه و دیودا که به سهر نانه واخانه که دا ده کرایه وه، فه ریدون به جله
 نارداویه کانیه وه هاته ده رئی و به سیمایه کی غه مگینه وه نامیزی به په روانه دا
 کرد. پیاویکی ناسایی دیاریوو، سیحریکی چکولانه له چاویدا بوو، به لام
 جیاوازییه کی نه وتوی له گه ل نه و پیاوانه ی تردا نه بوو که من له کولان و
 شه قامه کانداه مبینین، به لام نه و پوژه له ناو نه و ته پوتوزه سپیه دا که له
 ده وری خوی ده یخولقاند، ترسیکی سه یرم له نیگا کانیدا بینی... نه و وه رزه
 سه ره تای نه و په شه کوژییه ترسناکانه بوو که ده ولت پوژ دوی پوژ بازنه کانی

گەرەتر و خويىناوتر دەکرد. بەيانيان ھەلدەستايىن و شەقامەكان ھەموو
خوين و شوشەي شكاو و پاشماوھى ئاگريوون. پۆڭى پيشتر دوو ھاوپى
فەرەيدون، بە دەستى مەفرەزەكانى دەولەت تيريارانكرابوون. پۆڭگارزكى
سەيربوو، ھەموو بە شيوەيەكى بيمانا و ئاناسايى دەترسايىن، ھەتا من
كە شتېكم نەبوو لىيى بترسم دەترسام. لەگەڵ ئەو ھەموو ترسەشدا
نەسرەدينى بۆنخۆش تا ئەمپۆ سەيرى لە ھەموو پووداوەكان دىت، چونكە
فەرەيدونى مەلەك ئەگەرچى لە پۆڭگارزكى پىر لە گىژاودا ژيابوو، بەلام
ھەرگىز بە حەرفىك باسى لە سياست و خەبات نەكردبوو. تاكە خولياي
ئەو سەفەر بوو لەو دەشتە كاكي بەكاكيانەدا كە دەيگوت: «جگە لە
خۆم و پەپولەكان، جگە لە خۆم و دەرياي بىپەيى جوانىيەكان، ئازادە لە
ھەر ئازار و خوليا و خەيالتيك». من لەبىرمە ئەو پۆڭە فەرەيدون بە جلە
ئارداويەكانىيەو بە ھەيوانەكەدا دەگەرا و ئاومىدانە دەستى بەرزەكردەو و
دەيگوت: «ھاوپىنگانم لە دوو مەقامبىژى مەست زياتر ھىچى تر نەبوون». ئەو
نئوارەيە من چووويومە ناو كورسەيەكە و بە شەرمەو سەيرى ئەو دوو
عاشقەم دەکرد كە بوونى منيان لەيادكردبوو، كە فەرەيدون باسى مەرگى
ھاوپىكانى دەکرد پەرۋانە تيا دەپاراپەو كە بپۆن، دەيگوت: «ئەو پۆڭەي
كە دەگەنە سەر تۆش و دەتكوژن نزىكە ... من دالم دەليلمە، فەرەيدون من
لەگەلتام تا ئەوسەرى دونيا». فەرەيدون سەرى بەرزەكردەو و دەيگوت:
«ھىچ كەس ناتوانىت تا ئەوسەر لەگەلمدايىت، من خۆم ھەموو شتەكانم
لەپيشچاوە، لەپيشچاوەمە كە تەنھا دەمىنمەو». ئەو نئوارەيە فەرەيدون
چەند جار ئەو پستەيەي دووبارەكردەو و ھەموو جارتيكىش پەرۋانە بە
جۆرئ تەماشايەكرد وەكو گويى لى نەبوويىت ... ھەموو جارتيك بە
شيوەيەكى سەير ئاپاستەي قسەكانى دەگوپى، سەيرى جىگايەكى دىكەي
دەکرد، بەشتى دىكەو خۆي سەرقالدەكرد. كە فەرەيدونمان بەجىھىشت،
پەرۋانە لە غەمدا خەرىكبوو دەمرد، بەدرىژايى ھەفتەكەش حالتيكى پەريشانی

هه‌بوو، به‌لام من له ميژبوو به‌وه‌هفته و مانگ و ساله دريژانه‌ي چاوه‌پوانی و پهريشانی ئه‌و پاهاتبووم، هه‌ستم نه‌کرد شتيکی ترسناک به‌پژوهيه .
 هه‌ر له‌وه‌هفته‌يه‌دا بوو که له لادييه‌کی دووره‌وه شوفيريکی پير ئه‌و نامه‌يه‌ي نه‌سره‌دين بۆنخوشي گه‌يانده فهره‌يدونی مه‌له‌ک، ئه‌و نامه‌يه‌ي هه‌موو ژيانمانی سه‌رله‌به‌ر ئاوه‌ژووکرده‌وه ... ئه‌مپۆ نه‌سره‌دينی بۆنخوش ئه‌و نامه‌يه‌ به‌ سه‌ره‌تای هه‌موو گوناوه‌کانی خوی ده‌زانيت، به‌لام ئه‌و کات پيژوابوو هاوپييه‌ک له‌ ميحنت و عه‌شقيک له‌ دۆزه‌خ ئازادده‌کات. به‌لام ئه‌مپۆ که باس له‌و پۆژگارانه‌ ده‌کات، شه‌رميکی قوول له‌ چاوانيايه‌تي. که دواچاريش پيکه‌وه ئه‌و نامه‌يه‌مان له‌ نابه‌ینی گۆمه‌لي نامه‌ي کۆنی ديکه‌ي فهره‌يدوندا دۆزييه‌وه، ئه‌و به‌ په‌شيمانیه‌کی قوول‌وه گووتي: «هه‌موو شته‌کان له‌م نامه‌يه‌وه ده‌ستپيژکرد، که شه‌ويکی به‌هار له‌ ژير چادريکی پيشمه‌رگانه‌دا له‌ ناو ئه‌و چيا ساردانه‌دا نوسيم و به‌گه‌مزي خۆم پيم وابوو عاشقيک پزگاردکه‌م».

«په‌روانه» و «فهره‌يدون» دواچار له‌ شه‌ويک له‌ شه‌وه قه‌شه‌نگه‌کانی به‌هاردا برپارياندا برپۆن. په‌روانه وه‌ک هه‌ميشه جانتاکه‌ي ناماده‌کردبوو، من ده‌مويست دواچار شتيکی بۆ بکه‌م، شتيک بۆ ئه‌و کچه بکه‌م که وه‌کو تارمايي له‌ ته‌نيشتمه‌وه ده‌ژيا و وه‌کو سيپه‌ريکی نازک به‌ناو مالددا هاتوچۆي ده‌کرد و وه‌پزيی ژيان له‌ نيو چوار ديواره‌کانی مالددا پالي پيژه‌ده‌نا، پقي له‌ بۆنی ئه‌و خواردنانه‌ش بييت که پۆژانه‌ ده‌بايه سه‌ر سفره‌ي باوک و براکانی پيپرازاندايه‌ته‌وه. ئه‌و له‌ ميژبوو نه‌هاتبووه سه‌ر سفره‌کان، ئه‌و سفره‌يه‌ي من و باوک و براکانم له‌ده‌وری کۆده‌بوينه‌وه و بيته‌وه‌ي که‌سمان سه‌يري ئه‌وي ديکه‌مان بکات نانمان ده‌خوارد. ئه‌و دوور له‌ هه‌موومان به‌ ته‌نها داده‌نيشت، هه‌تا دوور له‌ دايکيشم که وه‌کو جانه‌وه‌ريکی ده‌رکراو له‌ کونجیکدا خواردنه‌که‌ي به‌ ده‌وری خويدا ده‌پشت و

به چاوړنكي دلړه قانه سه يري هه مووماني ده كرد و ده يقيزاند... نه و شه وه كه جانتاكي كوكړده وه و گووتی: «نیدی نه مجاره ده پوم». شه وړك بوو پوناكتر و نارامتر له شه وه كاني تر، باغچه كه مان قوولتر له هه ر كاتيكي تر خه وتبوو. ديواره كان له هه ر كاتيكي دي بيده ننگتريوون، پر خي برا و باوكان نه بيت كه له ريه كي چكوله يان له هه واي تاساوي نه و ماله دا دروسته كرد، شته كاني دي هه مووي كپ و خاموشبوون. من نه و خاموشيه م ده گپرايه وه بؤ نه بووني هيچ په يوه ندييه ك له نيوان په روانه و نه و شتانه ي نزيكماندا، له نيوان په روانه و نه و ماله دا، په روانه و نه و ژور و پارو و هه يوان و باغانه دا. نه و به هه سره ته وه شته كاني ده پيچايه وه و ده يگوت: «په پوله كان مولكي هيچ جينگايه ك نين». نا هه تا دايكيشم له سره ده نكي هاتو چوكان ي په روانه به ناگانه هاته وه، به درزيابي نه و شه وه په روانه به خو ي و پيلاوه كانيه وه به ناو ماله كه دا ده هات و ده چوو، ده چوو بهر بالكونه كه و سه يري نه و شه قامه خاموشانه ي ده كرد كه ده بابه فهره يدون ده موه بيه يان بهاتايه و له ماشيني هاوپريه كيدا هه ليبيگرتبايه و به ره و ناديار برپويشتبانايه.

شه و ته واو نارام و هيمن بوو، جار جار ده نكي تپه پيني كاميونكي سه ريازي يان وه پيني سه گيكي و تلگه پ يان مردني نه يزه كييك شته كاني كه ميك راده چله كاند... به لام هه ستمكرد، هه موو شته كان خه وتوون... ناسمان و خودا و شته بچو كه كانيش خه وتوون... هه تا بؤ ساتيكيش له و راستيه كه وتمه گومان كه تايا ده بيت من خوم وريا بم يان خه وتوو؟. من له تاريخي ژورره كه دا له سره كورسيه ك نائارام و ترساو دانيشتبوم و سه يري نه وم ده كرد كه له بهر بالكونه كه دا ته ماشاي دونيا ي ده كرد، ته ماشاي نه و چرا كز و نارام و سه يرانه ي شاري ده كرد، نه گه رچي دونيا بؤ خو ي سارده بوو من هه ستم به سه رمايه كي كوشنده ده كرد، هه موو شته كان بيده ننگ و بيپاك بوون، شتيك له پوحمدا ده يگوت: «نه و به ناساني ده ريزنا بيت». كي شه ي گه وره ي په روانه نه و هه بوو نه يده زاني نه و

جیهانه‌ی چوارده‌وری تا چ نه‌ندازه‌یه‌ک ته‌نراوه، زووزوو ته‌ماشای سه‌عاته‌که‌ی ده‌کرد و بزه‌یه‌کی نه‌ئینی ده‌که‌وته سه‌ر نیگای، بزه‌یه‌کی تال و ته‌لیسماوی، هه‌ستمده‌کرد نه‌ویش سه‌رمایه‌تی «به‌لام دونیا خو‌ی سارد نه‌بوو». نه‌مده‌زانی بو نه‌و بیده‌نگییه سه‌نگینه‌ی گه‌ردون، نه‌و نارامییه قوول‌ه‌ی ئینجانه‌کان، نه‌و خه‌ونه ترسناک و بی‌پاک و بی‌سنووره‌ی گول‌ه‌کانی باغ، به‌و جووره ده‌یانترسانم؟ نه‌و شه‌وه په‌روانه کراسیکی په‌ش و ته‌نووره‌یه‌کی خو‌له‌می‌شی له‌به‌ردابوو، قژی به په‌پویه‌کی سپی باریک له‌دواوه گریدابوو، هه‌ر زووزوو ده‌گه‌پایه‌وه ژووری و ده‌یگوت: «دل‌نیام دیت... هیشتا زووه، وانیه؟». هه‌ر جاری‌کیش که ده‌هاته ژووری به‌نازکی باوه‌ش ییدا ده‌کردم و ده‌یگوت: «وه‌عدم به‌ری عاقل ده‌بیت، وه‌عدم به‌ری نه‌گه‌ر نامه‌م بو نوسیت وه‌لام‌مده‌ده‌یته‌وه، وه‌عدم به‌ری که هه‌والی هاو‌پیکانم بو بنی‌ریت، وه‌عدم به‌ری نه‌گه‌ر مردم له‌یادم نه‌که‌یت». من به‌بیده‌نگ سه‌رم ده‌له‌قاند و به‌دل‌یکی پر له‌گریانه‌وه ده‌مگوت: «وه‌عد... وه‌عد». نه‌و به‌یانیه ده‌مزانی ده‌پوات، دل‌نیا‌شبووم شته‌کان چاوی لی‌خاف‌لده‌که‌ن تا بپوات... باوک چاوی لی‌خاف‌لده‌کات تا بپوات... نه‌ستیره‌کان خو‌یان له‌ئاساییترین شیوه و هیمنترین نیگادا ده‌رده‌خه‌ن تا بپوات... باغچه‌ خو‌ی ده‌کات به‌خه‌وتوو تا بپوات... هه‌موو ده‌یانه‌ویت چو‌ن په‌پوله‌یه‌ک له‌باغ‌یک ده‌فریت و فرینی هیچ له‌یه‌کانگیری گه‌ردون تی‌کنادات، ئاوا بفریت... به‌لام من له‌دل‌ه‌وه ده‌مگوت: «ناکریت مرو‌ف‌یک وه‌کو په‌پوله‌یه‌ک ته‌ماشابه‌که‌ین... ناکریت». نه‌و له‌و کاتانه‌دا ده‌هاته ژووری و وه‌کو هه‌موو ترس و نا‌ئومیدییه‌کانی من بخو‌ی‌تیته‌وه زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌کی سه‌یری ده‌گرت و ده‌یگوت: «خه‌ندان... منت له‌یادنه‌چیت، په‌روانه‌ت له‌یادنه‌چیت... بزانه، من په‌روانه‌م، په‌روانه». نه‌و به‌در‌ژیایی ژیا‌نی، له‌و کاتانه‌دا که هه‌موو شته‌کان له‌به‌رچاوی من وه‌کو ته‌لیسمیان لی‌ده‌هات، به‌و پسته ته‌لیسماییه وه‌لامیده‌داه‌وه... نه‌و هه‌تا له‌مه‌رگیشدا به‌و پسته پر نه‌ئینی و سه‌یره وه‌لامیده‌داه‌وه، به‌جو‌ری من

نەمدەزانى سنوورەکانى مرۆف و سنوورەکانى پەپولە لە ژيان و قەدەرى ئەودا چۆن چۆنى تىکە لاویوو. ئەو تەماشایە کردم و دەيگوت: «بیر لە جى دەکەیتەوه؟»، من دەگريام و دەمگوت: «بیر لە بەيانى زستان دەکەمەوه کە بە پەلە پێکەوه چایە کمان دەخواردەوه و دەچوین بۆ قوتابخانە، بیر لەو عومرە دەکەمەوه کە لە تەنیشت یەکتەرەوه ژيان، بیر لە پێکەنینە کانت دەکەمەوه لەگەڵ ھاوڕێکانتدا لە قوتابخانە، بیر لە سێبەرە کەت دەکەمەوه لە ناو ئەم ژوورانەدا». ئەو سەرى دەخستە نێوان دەستەکانییەوه و پێدەکەنى و دەيگوت: «خەندان... چەندە مندالیت... چەندە مندالیت».

بەریەیان دەهات و لەناکاو فەرەیدونى مەلەک لە نزیک مەیدانە کەوه دەردەکەوت، پەروانە کە جانتا چکۆلانە کەى بە دەستى فەرەیدونەوه دەبینى دەپەشۆکا و خەریکبوو لەیادیدەچوو مالاوایم لێبکات، هەستم نەکرد کە زۆر زۆر دلشاده، بەلام دەیویست بپوات، مەسەلە کە تەنها کامەرانی نەبوو، تەنها ئازادیش نەبوو، بەلکو خۆفێدانە ناو خەویک بوو. «فەرەیدون» لە بولیلێ ئەو بەیانییەدا سیمایەکی سەیری هەبوو... سیمای پێبوارێکی راستەقینە. من تا بەر دەرگا جانتاکەم لەگەڵ پەروانەدا هەلگرت، سەیر بوو کە کەس بە ئاگا نەهاتەوه، کەس نەيگوت: «پەروانە مەپۆ»، بە بێدەنگی لە بەردەرگا کەدا ماچیکردم و من گريام، سەدەها جار ماچیکردم و من گريام. دواجار گوتی: «هەر دەبایە برۆشتمایە... هەر دەبایە»، بە هیمنی سەیری باغەکەى کرد و دەستى بۆ ناو مال درێژکرد و گوتی: «جەهەنمە...». دلنیا بووم دەیویست شتى دیکە بلێت، دلنیا بووم دەیویست چەندەها رستەى خنکاوی ناو پۆحى ئازادبکات و قسەبکات، بەلام کات گەلێ درەنگ بوو... ئیدی پۆششت و هیچی تری نەگوت...

هیچی تر.

شار چه شنیکه له گه مارۆ، هه ر بۆیه چوونه دهروه له ههچ شارێکی
 ئهم دونیایه ئاسان نییه. کاتێ له ئیوارهی پۆژی دواتر دا نامه که ی
 پهروانه م پتگه یشت به ر له وهی بیکه مه وه تپگه یستم که پهروانه هیشتا
 لیره یه و نهیتوانیوه ئه و گه مارۆیه بشکینیت. من ده مزانی شکاندنی ئه و
 باز نه یه ی ده ولت به ئاقاری شاره کاندا کیشاویتی ئاسان نییه، پهروانه
 له پارچه کاغه زیکێ چکولانه دا نوسی بووی: «خه ندانی چکوله مه ترسه،
 من هیشتا لیره م... له پۆزانی داهاتوودا هه ولده ده ین ده ریا زین». من
 له به یانییه وه هه ستم ده کرد که هیشتا لیره یه، له نێو گوله کاندا هه ستم
 پیده کرد، له نزیک ئینجانه کانه وه هه ستم پیده کرد، که ده چوومه به ر
 په نجه ره که و شنه باکان هه لیانده کرد له هه و و ئاسمان و هه تا وه کاندا
 ده مبینی، نه مه زانی ئه و هه سته له چیه وه هه لده قوولیت، به لام
 دلنیا بوم په یوه ندیه کی قوولی به پهروانه وه یه. ئه و هه سته به
 نزیکێ پهروانه ماوه یه کی نۆد جورته تیکێ نۆزی ده دامی بۆ زیان، دوا ی
 مردنی پهروانه ش، سالان و مانگانیکێ بێشوومار ملکه چ و بێخه ون زیام...
 له دوا ی نه مانی پهروانه باعیه سیکم نه مابوو بۆ شه پکردن، ئه مپۆش که
 سه ر له نوێ به سه ر ساته کانی ئهم چیرۆکه دا ده چمه وه، ده مه ویت بۆ
 هه تا هه تایه و به یه کجار پهروانه زیندووبکه مه وه و سه ر له نوێ ئیلهامی
 زیانیکی دی لیره رگرمه وه.

ئەو پۆڭە تا ئیواری کەس لە مائ نەیزانی پەروانە پۆشتوو. «باوک»
 وەک هەمیشە لە بازاری زەرەنگەرەکاندا سەرقالی بازن و ئەنگوستیلە و
 لاگیرەکانی خۆی بوو، براکانم بەیانی خۆیان گۆپی و پۆشتنە دەرەو،
 کەس نەپیرسی «پەروانە کو؟»... لە ئیواریدا کە گەرانیو، یەکەجار
 بابم پرسى «پەروانە لە کوێه؟»، من گوتم: «ئەمڕۆ نەمبینیو،
 بەیانی هەستام و ئەو لە جیگاکیدا نەبوو، ئیتر نەمبینیو»... هەر ئەو
 شەو «باوک» بە دەم گریانەو هەموو پەنجەرەکانی شکاند، دەرگاکانی
 شکاند، هەموو شتە جوان و ئەنتیکەکانی مائی ورد و خاشکرد. براکانم
 منیان بە قز کیشکرده ژێرزەمینە، بە پلەکاندا رایانکیشام و وەک
 شیت کەوتنە لیدان و وێرانکردنم، سالانیکى درێژ خوینی ئەو ئیوارەیی
 من بە دیوارەکانی ژێرزەمینەو بوو، خوینی ئەو دەستە ماندووانەم کە
 ویستبووم خۆم بە دیوارەکانەو بەگرمەو، خوینی ئەو ددانە زامدارانەم
 کە بە قوولپ دەپژایە نابەینی سندوقەکان و سەر ئەوفەردە و نوێنە
 کۆنانەیی بە جۆریکی ناپیک لەو ژێرزەمینەدا هەلچنرابوون. ئیستاش
 هەركاتیك دەچمە ئەو ژێرزەمینە، گویم لە قریشکەکانی خۆم، گویم
 لەو هاوارە زەلیلانەییە کە بە ناکامی بەر ئەو ئاسمانە ژەنگرتوووی
 میژووی مائ دەکەون، میژوویەک کە لەسەر خوسان و پەتۆل پەتۆل بوون
 و هەلۆهەرینی ژایانمان نوسراوێتەو. باوک دەگیا و براکانم لە منیان دەدا
 و دەیانگوت: «چوو بۆ کوێ؟». گریانی باوک سەبیرترین شتی ژایانی
 ئێمە بوو، ئەو لە هەموو ساتە نازکەکانی ژایانیدا جگە لە گریان و
 بەسەرخۆدا کیشان و شت شکاندن هیچی تری نەدەکرد، بە کلۆیکی پڕ
 لە نەخش و نیگارەو لەو نێویدا دەسوپرایەو بەسەری خۆیدا دەکیشا
 و دەگیا. هەندێ جار ئەو سوپخواردنە سەیرەیی ئەو، ئەو سەركوتانەیی
 بە دیوارەکاندا براکانمی گێژدەکرد و ئەوانیش دەکەوتنە شەقەلدان لە
 کورسی و میزەکان، دەکەوتنە بۆکسدان لە دیوارەکان، بەلام ئەو بە

هيچ نارام نه ده بډووه . نه و کينه و نا نارامی ناو پوځی خوی به سر
خویدا خالیده کړده وه . هندیک بهیانی به بیجامه خت خت و کلاوه کی
سهریه وه ده چووه باغچه که و بڼ هویه کی دیاریکراو ده که و ته مستکوتان
به سر و سینهی خویدا . هه ستم نه ده کړد نه و که سمانی خوشبویت ،
نورجار دلم به و ته نهاییه که وره بهی ده سوتا ، نه و له هه موو ژیانیدا
هاوړپیه کی راسته قینه ی نه بوو . پوژگاریک گه لی ته نهابوو ، به خوی
و مراخانیه شوړه که یوه به کوچه و بازاره کاند ده که پایوه و هیچ
که سیک نه بوو سلاویکی لییکات . تا دواچار پورم ، خوشکه سؤفیلکه کی
خوی ، که له ژیره وه را جیهانی هه موو خاتوونه نیمانداره کانی شاری
به پړوه ده برد ، پووه و جیهانی پیاوانی مزگه وت پالپپوه نا ، نیستا سالانیک
بوو له جیهانی نه و مزگه و ته جه نجال و عاره قاویانه دا چند هاوړپیه کی
چکولانه ی هه بوو که هه موو به ملکه چی و شهرم و ترسه وه گوئیان
له یه کتر ده گرت ، سهریان بویه کتر ده له قاند . به رده وام شه وان چند
سه عاتیک به نه غله نیسغه نه که یوه له به رده رگا ، له ژیر مانگه شه ودا ،
له ژیر باراندا ، له ناو په شه باکاندا ده وه ستا و قسه ی له گه ل نه و هاوړی
چکولاننه دا ده کړد ، هه ندی شه و که دهاته ژوړی سهرتاپای ته پړوو ،
یاخود له سهرماندا هه لده له رزی ، به لام گوئینه ده دایه هیچ شتی ...
نه مشه ویش ونبوونی په روانه ی به و نابړوچوونه ترسناکه ده زانی که
له میژبوو لیی ده ترسا ، نابړوچوونیک ده شیا دووباره فرییداته وه نیو
ته نهاییه ترسناکه کی جارانی خوی .

ده بیت نه وه بلیم که سالانیکی دریژ که س سهرنجی نه و ژiane سهر
و ویرانه ی په روانه ی نه دا . سالانیکی دریژ نه و وه کو تارماییه کی بیده نگ
نیشی نه وه بوو دیوار و هوش و فهرشه کان پاکبکاته وه ، نه و کرمانه
کوبکاته وه که دایک له ژیر خویدا هه لیده هینان ، نه و سفرانه بپازینیتته وه

کە خۆی لەسەری نە دەخواردن، ئەو ژوورانە بۆنخۆشەبکات کە پزینی دایک لە کونجە تاریکەکی خۆیدا بۆنەکی دەستیواندن. عومریک کەس پەروانە ی نە دەبینی کە پۆژ لە دای پۆژ ژانی دەبوو ئەو گەردە وردە «گەردی پەپولەکان»، ئەو گەردە ی من دەمیک سالت یو دەمبینی، لەسەر جیگای خەوتنەکی دەمبینی، لەنزیک ئەو گولانەو دەمبینی کە ئاویدەدان... بەلام هەرگیز باسم نە دەکرد. لێم نە دەپرسی «ئەو گەردی پەروانە چییە کە جارجار لە دەورت دەبینم؟»، ئەویش هیچی نە دەگوت... ئەو دەیزانی ئەو ی کە هەڵدەوریت ژانی خۆیت، ئەو ی دەیتە گەرد سات و کاتژمێرە ناکامەکانی تەمەنی خۆیت، بۆیە بۆ ژاننیک و بۆ شیوەیەکی خۆگرتن و نەگۆپتر دەگەڕا، هەر لە دای ئەو خەونەش دەویست ئابلۆقە ی ئاسنینی ئەو شارە بشکێنیت کە ناوی دەنا شاری «خوین و ئاین و تەپۆتۆز»... لەو ئێوارە یەو کە هەڵهاتنی فەرەیدونی مەلەک لەگەڵ پەروانە دا ئاشکرا بوو، هەموو شتیک لە ژانی مندا گۆرا. ئەو شەو دای ئەو ی براکانم ئاومیدبوون لە لێدانم، خەلتان لە خوین و ئازاردا، لە ناو ئامێرە شکاو و قەرەوێلە کوون و کورسییە هەلوەشاوەکانی ژێرزەمینە کە دا جێیانەشتەم. من کاتێکی دوور و درێژ لە نێوان هۆشیاری و بێهۆشیدا لە هاتوچووندا بووم... لە ناو مۆتەکە و خولیا پەشەکانی بێهۆشیدا وێنە یەکی دووبارەبوووە ی پەروانەم دەبینی کە لەسەر زنجیرە یەک دەرگای پەش و داخراو دەردەکەوت و ئاوا دەبوو... پەروانەم دەبینی لەسەر ئەسپێکی خویناوی بە ئاسماننێکی ئاسنیندا دەفپی... لە ناو باغێکی سووتاوا بە خەوتووی دەردەکەوت و دوکەڵ و کلپەکان دایاندەپۆشی و لە چاوان و ندەبوو. کە بە ناگاش دەهاتمەو دەمزانی ئەم خولیا یانە خولیا ی ترس و ئازار و بێهۆشییە. نیو هەو زانیم کە باوکم لەو پەڕی ئاومیدیدا پەنایبردۆتە بەر خوشکە سۆفیلەکی تا پەروانە ی بۆ بدۆزێتەو، ئەو بەو شەو تاریکە بە

فرمیسکه خویناوییه کانی خویه وه له بهرقاپی نه و خوشکه دا که وتبوو، دهسته کانی بهرزکردبووه و گووتبوی: «فریامکه وه، خوشکم فریامکه وه، به هیمه تی شهیتان بووه یا به هیمه تی خودا، فریامکه وه». پورم به چرپه یه که چرپه ی ترس و وه حشه تیکی قوول و خودایی بوو گووتبوی: «هر ده مزانی شهویک له و ماله ی تودا شهیتان به ره لاده بیت... ده مزانی کار له کار ده ترازیت و نه و کچه هه موومان به ره و دۆزه خ و ویرانی و کوفر پاده کیشیت». هر نه و شهوه ژنه ده فبه دهسته کان کۆبوونه وه... نه و ژنانه ی پور له تاریکترین و ترسناکترین شه ویشدا دهیتوانی کۆیانبکاته وه، هه موو وه کو پۆل له عه باپۆشی بیده نگ، به هیمنی تیکه لاوی شه و ده بوون و به کوچه کانی شاردا ده رگا به ده رگا له قاپی یه کترین ده دا، به ده فه کانیانه وه به ره و لای یه کدی ده کشان. ژنانی هه مه په نگ... ژنانی که له گه ت و نه سهر، ژنانی چکۆلانه و نه خۆش، ژنانی لاواز و زهرده له گه پاو، ژنانی گۆشتن و داکه وتوو. شهویکی ژور دره نگ بوو که هه موو له گه ل پورمدا دابه زینه ژیرزه مینه که وه و له ده ورم ئاپۆره یان به ست. من له وه و به ر دیمنی له و جۆرم نه بینبوو، ساتی له و چه شنه نه ژیا بووم... سیماکان هه موویان دریزتر و باریکتر له حقیقه تی خویان ده هاتنه پیشچاوم، ده نگه کان دوورتر و نرمتر، په نگه کان کالتر و خۆله میشتیر. سه ره تا ته نها دۆعا یانده کرد و سوره تی جیاواز جیاوازیان ده خویند، دواتر پورم بینی به و چاوه سارد و تیزانه ی خویه وه به و قامه ته دریز و نه ستوره یه وه به و پرچه دریز و لولدراو و په شانیه وه، به هیمنی لیمزیکبووه وه و ده یگوت: «په روانه کوا؟ په روانه له کوپیه؟... نه و شهیتانه زینابازه له کوپیه؟». من بریارمدا بوو هیچ نه لیم، ده مزانی بیدۆزنه وه ده یکوژن، ده مزانی چاره نویسی په روانه ئیستا له دهستی مندایه. له و ساته دا به جیا له و نازاره ی که ده مچه شت، خۆشییه کی سه یر به هه موو گیانمدا ده گه را، بهختیار بووم که قه ده ری من به و جۆره به قه ده ری نه وه وه گریدراوه...

ئاگادارىبوم لە دەورم ھەلەدەسوپان و ئايەتە قورئاننىيەكانيان
 دووبارەدەكرەدەو، لە خۆم نەدەترسام، بەلام دەمزانی ئەو ژنە توپىكى
 تاريك و شەيتانى لە ھەموو كۆلانتيكى شاردا ھەيە، دەمزانی ئەو ژنە
 پەيامهيتى تاييەتى خۆى لە ھەموو سوچىكى ئەم شارەدا بلۆكردۆتەو.
 ئەوان چەندىن سەعات باسى گەورەيى ئەو گوناھەيان بۆكردم، باسى
 ئەو ئاسمانەيان بۆ كردم كە بەسەرماندا دەپوخيت، باسى ئەو كورە
 ترسناكانەي ئاگريان بۆ كردم كە لە ھەموو كونجىكى زەوييەو
 ھەلەدەقووليت، باسى ئەو ئەستىرە پەر لە ئافاتەيان بۆ كردم كە
 دەكەويتە خوار و زەوى لەگەڵ خۆيدا نغزو دەكات... بەلام من ھىچم
 نەگووت تەنھا لە كونجىكدا دەستم گرتبوو بەو خوينەوئەي كە لە ليوم
 دەھاتەدەري و دەگريام. نە تياياندا پارامەو، نە شەپم لەگەڵ كردن،
 بەلكو لە پاستيدا لە پشت پەردەي جىھانتيكى ترەو دەمبينين، چاوانم
 ھىندە ليالبوون زۆرجار تەنھا سىبەرەكەيانم دەھاتە پيشچاو، تەنھا ئەو
 بۆنە كوشندەيەيان دەگەيشتە من، بۆنى بوگرد و شو، بۆنى بەرمال و
 خوئين، ئىدى دواى چەند سەعاتىك بە خوئيان و دەفەكانيانەو مالىيان
 بەجىھىشت. دياربوو لە چەند سەعاتىكدا ھەموو شار لە بەسەرھاتى
 پەرۋانە ئاگاداردەكەنەو، دەمزانی ئەمىرۆ ھەموو ئەم مەملەكەتە
 ھەلەدەگىرپنەو تا دەيدۆزنەو. من پۆزى دواتر، دواى ئەو شەوى مۆتەكە
 و حەقىقەتە ساردانە. دواى ئەوئەي چەندىن سەعات گويم لەو بىدەنگييە
 ترسناكە گرت كە بالى بەسەر مالد كيشابوو، ئىۋارەيەكى درەنگ بە
 برىندارى و خوئىناى بە پلەكەكاندا سەرکەوتەو، مال چۆل و ھۆل بوو،
 دايك نەبىت كە لە سوچى مردنى خۆيدا ھاوارىدەكرد، ھەموو شتىكى
 دى ئارام بوو. ئەو ئىۋارەيە لەسەر جىگاگەي پەرۋانە دانىشتم و ھەستم
 بەو بۆشاييە گەورەيە دەكرد كە لە دەورم گەورە دەبوو، ھەلەدەستام و
 ئەو فرمىسك و خوينەم دەشت بە گونا و ليومەو، بەلام نا ئارامىيەكى

قوول و بيسنور، ترسيكي گه وره له هه موو نه و پوژانه ي كه به پړوه ن
 دايگرتم. هه ر زووش ده ركه وت كه ترسه كانم ته نها خه يالاتي كچيكي
 ترسنوك و مندالكار نين. ده نكيكي نه يني له پوچمدا پييده گوتم نه و
 ژئانه وازناه يئن، چند دووريكه ونه وه، دوباره ده گه پړنه وه... من له
 ميژبو نه و نه زمونه له گه ل پورمدا ده ژيام كه به رده وام به شيويه كي
 كوتوپر ونده بوو و له ناكاو ده رده كه وت وه و هه موو جاركيش مني تووشي
 په شيويه كي گه وره ده كرد. نا، من نه و ئيواره يه پيشيني نه و شه وي
 ترس و بارانه م نه ده كرد، به لام شته كان به خيرا ييه كي له نه ندازه به ده ر
 پوو ياندا. به ر له خوړئاو ابوون ژنه ده فبه ده سته كان به جوړكي سهر و
 كوتوپر ده ركه وتنه وه... وه كو نه وه ي ئيره مائي پاسته قينه ي خو يان
 بيت، بپرس له حوشه، هه يوان، ناو ژور و بالكونه كاندا كه وتنه
 هاتوچو، ئيستا ژماره يان زور زياتر بوو. من له نزيك ئينجان ه كانه وه خو م
 نوو ساند بوو به ديواره كه وه و نه مده زاني چي به پړوه يه؟ نه مده زاني ئاخو
 په روانه په پړوه ته وه و پزگاري بووه يان هه ر له شاردا يه؟ ژنه
 ده فبه ده سته كان به لامدا پاده بووردن و سه يريان نه ده كردم... من له
 ته نيشت ئينجان ه ژاكا وه كانه وه وه ستا بووم، كه س نه يده بينيم، تينه ده گه يشتم
 ئاخو سه يرم ناكه ن ياخود ناميين. له ناو نه و جه نالييه دا كه له
 ناكاو دوني اي مائي پر كرده وه، باوكم و براكانم به پرتاو ده ركه وتن و
 تيكه ل به و هه موو ژئانه بوون كه بوئي جيهانيكي دور و نه ناسراو يان،
 له ناو ژور و پاپه و و هه يوانه كاندا بلاوده كرده وه. من به هيمنى... وه كو
 مه خلو قيكى نه بينراو به دوا ياندا ده پويشتم، هه موويان تووره، تيكشكاو و
 ده سته پاچه دياربوون، براكانم بيني كه بوخچه كانيان كرده وه و نه و
 خه نجه رانه يان ده ره يئا كه له ميژبو له نيو جله كاندا خه وتبوون. بينيني
 خه نجه ره كان به س بوو بو نه وه ي تيبگه م ده يانه وي ت په روانه بكوژن، من
 به ناو نه و ژئانه دا وه كو شيت پامكرد و خو م گه يانده به ر نه و بالكونه،

خه ریکبوو بگرم... له بالکۆنه که وه نه و گردبوونه وه سهیره م بینى که تا نه و کات نه مديبوو، سه ده ها که سانی نه ناسراو و سهیر له بهر ده رگای مالد و هه ستابوون و چاوه پئی شتیکیان ده کرد... من ده مویست تیگه م، که گویم لیبوو پورم ده یگوت: «نه و منداله له کوئییه؟... که س نه و منداله ی بینیه؟». من توندتر خۆم ده نا به سوچی نه و بالکۆنه وه و نه مده ویست ده ریکه وم. پورم به براکانمی ده گوت: «نه و فاجیره یه له نانه واخانه یه کدایه... نه و فاجیره یه له ناو گه نم و ئارد و زه خیره ی نانه واخانه یه کدا خۆی شار دۆته وه». گویم لیبوو به باوکم ده ئیت: «هه موو مه لاکان، هه موو شیخه کان، هه موو ده رویش، سو فی و ئیمانداره کان فه توای پاکتیت ده دن». سیمای پیر و ماندووی باوکم ده بینى له ژێر زه بری وشه گانی نه ودا هینده ی تر تیکده شکیت. نه و ده گه پایه وه ناو خوشکه ده فبه دهسته کان. له ماوه یه کی کورتدا سه رجه می نه و ماله ده که وته جموجۆلیکی سهیر، من که سهیری چوارده وری خۆم ده کرد، نه مده توانی به یه کجار له وه موو پاکه پاکه و شه رزه ییه تیگه م که ناو مالى پرکردبوو. نه و هاواریده کرد: «نه و منداله له کوئییه؟». من ده مویست له شوینیکدا خۆم بشارمه وه، به لام له چاوتروکانیکدا ژنه ده فبه دهسته کان گه یشتنه سه رم و وه کو داهۆلێک منیان به رزکرده وه. گویم لیبوو نه و له ناو هات و هاوارێکی گه ورده، له ناو ژاوه ژاویکی ترسناکدا دهنگی به رزکرده وه: «نه و منداله بگوین». ئاگاداریوم یه کی که هه لیده گرتم و چه ندان ده ستی دیکه ش به ره و پووم درژ ده بوون، سیمایانم نه ده بینى، به لام یاری په نجه و نینۆکه کانیانم هه ست پیده کرد. ئاگاداریوم دهسته کان ده گۆرا، دهنگه کان ده گۆرا، به لام نه و به رده وام ده یگوت: «بیهینن... بیهینن... بیهینن». دوا جار من، نه و و سێ ده فزه ی پیر له و ژوورده خۆمانیینییه وه، به په له ده رگا کانیان داخست و په رده کانیان دادایه وه و به رامبه رم وهستان. نه و ده یگوت: «کراسیکی په شی قه ترانى

له بهر يکه ن». له چاوتروکانتيکدا پووتيانکردمه وه، پووت و قسوت له ناو
 نه و ژنانه دا وه کو بالنده يه کی نه خوښ و ترساو وه ستام، ده مويست خوځ
 به متليکی سپی داپوښم، نه يان نه يشت هر خوځيان به خيږايی جليان
 له بهر کردم و له کراسيکی قه ترانيان هه لکيښام. من وهک پوخله به ريکی
 ته خته، وهک پارچه يه ک له دار جوړم نه کرد، هيچم نه گووت. به نيگايه کی
 سارده وه سه يری چاوانی پورم کرد که په لی گرم بؤ ناو نه و
 قه به بالغييه ... بؤ به ره و نه و به رده رگايه کی که باوکان و براکانم به
 خه نجه ره کانيانه وه وه ستابوون، ژنه ده فبه ده سته کان به و ده فه که ورانه وه
 چاوه پړوانيانده کرد، نه و شاره ش به هاوار هاوار و دنگه دنگ و
 له غنه ته کانيانه وه ده پړوانی. «پور» له گرمی ده فزه يينه کاندې
 هاواریده کرد: «خوداتان له که لدايه ... فريشته کانتان له که لدايه ... نه سحابه
 و پياوچا کانتان له که لدايه». خه لکی ده رگا کانيان ده کرده وه و سه يری
 نيمه يان ده کرد، سه يری نه و خيږانه يان ده کرد که له پشتی نه م که ژاوه ی
 تو له يه وه بؤ کرپنه وه ی شاره فی خوی ده گهړا، سه يری نه و ژنه
 ده فبه ده سته يان ده کرد که «لا اله الا الله» يان ده خویند و زيکړيانده کرد،
 سه يری نه و مندا لانه ی شاريان ده کرد که هاتبوون کون و قوژين و
 پيگاکان بگرن و نه هيلن نه و دوو عاشقه ده ريارين. من نه و کات له هيچ
 تينه ده گه يستم، ده مپرسی: «چييه؟» به لام که س وه لامی نه ده دامه وه.
 ده بابه پيش نه و پړوه سه يره بکه وم، براکانم به خوځيان و خه نجه ره
 پووته کانيانه وه له چواره ورم وه ستابوون، نه وانيش هيچيان نه ده گووت،
 من سه يری ناسمانم ده کرد، سه يری به رپيی خوځم ده کرد و ده مگووت:
 «بؤ کوئ؟». باوک په لی کيښده کردم و ده يگووت: «برؤ». من
 ناوړمه دايه وه و له ناو پيزی نه و له شکره سه يره دا سيمای خزمان و
 کوړه داخ له دل کانيانم ده بينی که له ميژيو هه موو به ناواته وه بوون
 په روانه به مروویي بينن، نه و عاشقه ديژنه م ده بينی که هاتبوون و

ھەزىياندە کرد دواھەمىن ساتەکانى چارەنوسى ئەو کچە بىيىنن کە پۆڭى
 لە پۆڭان خۆشيانويسىتبوو. لە ساتىکدا وام ھەستىمکرد ھەموو ئەو شارە
 لە پشتمانەو دەپوات، ھەموو ئەو شارە لە دەنگى ھاوارى ئەو ژنانە و
 لە دەنگى دەفەکانيان وريابۆتەو ھاتۆتەدەرئى. گويم لايىبوو لە بلندگوى
 مزگەوتەکانەو چاپدەدەن، لەسەر بالەخانە بەرزەکانەو ھاواردەکەن.
 ئيمەش بە ھەماسەو بە شەقامەکانى شارددا دەھاتىنەخوار، بە کۆلانە
 تەسک و بارىکەکاندا دەپويشتىن، ئەو شارە سەرپاي تۆزىكى سەير و
 کۆنى لى ھەلدەستا. ھەستىمکرد ئەو پەنجەرەنەى کە دەيەھا سالا
 نەکراونەتەو ئىستا دەکرىنەو، ئەو پەردانەى دەيەھا سالا لانەبراون
 ئىستا لادەبرىن، لە پشت ھەموو پەنجەرە و دلاقەيەکيشەو سىماي پير
 و ماندوو و تورە سەريان دەردەھينا و دەيانگوت: «بياندۆزنەو». گويم
 لايىبوو ئەو پيرىژنانەى نيو سەدەيە بە بىددان قەپ لە شتەکان دەگرن،
 بەو لەفرە برىندارەى خويانەو دەيانگوت: «بيانلۆزنەو». پيرەمىردەکان
 بە گۆچان، مراخانى شل و سەيلى کوژاوەو لەبەردەرگاگان دەردەکەوتن
 و گۆپالەکانيان ھەوادەدا. لە ھەموو کۆلانتيکيشدا خاتوونتيكى دى، کچيکى
 لەچکپۆش، کورتيكى خەنجەر بەدەست دەھاتە ريزەکانەو. کە لەو
 نانەواخانەيە نزىکبووینەو دەفرەنەکان بازنەيەکى گەرەيان دروستکرد،
 باوک و براکان و دەيەھا خەنجەر بەدەستى تر کە من پيشتر نەمدىبوون
 خويان کرد بە ناو نانەواخانەکەدا، من نەخشەى نانەواخانەکەم دەھينايە
 پيشچاوى خۆم، دەمزاني بە ئاقارى تەنورەکاندا دەپۆن، دەچنە ژورى
 ھەويرشيلانەکەو، دەچنە ناو فەردە ئاردەکان، لەويادا لە ھەيوانى
 خانووەکەى پشتەو دا کيشياندەکەنە دەرئى و بە ھەياھوويەکى ترسناک، لە
 ژير يەکى لە درەختەکانى ئەم شەقامەدا سەريانەدەپن. ديمەنى پەروانە
 بە سەرپراوى، ديمەنى ئەو بە کوژاوى گيژيدەکردم. دەمويست شتەکان
 نەبينم، بەلام دەمبينى. دەنگى دەفەکان و ھەى ئەلای پيرەکان تا

ده‌هات به‌رزده‌بووه‌وه، له نیوان ته‌کانی ئه‌واندا بۆ ناو نانه‌واخانه‌که و هاتنه‌ده‌ره‌وه‌ی‌اندا من جگه له په‌روانه هیچی دیکه‌م نه‌ده‌بینی، جگه له چاوه‌ماندوو و خه‌والۆه‌کانی په‌روانه هیچی دیکه‌م نه‌ده‌بینی. بۆ یه‌ک ساتی چکۆلانه ئاو‌پرده‌دایه‌وه هه‌ستمه‌کرد که په‌نجای ده‌فرژنه‌کان سستده‌بێت، هه‌ستمه‌کرد هاوار و خودا‌خودایان هیمن‌ترده‌بێت‌وه. گویم لی‌بوو ده‌نگێک به‌ چرپه‌وه پێمه‌ده‌لێت: «خه‌ندان، خه‌ندانی چکۆلانه مه‌ترسه»، من ئاو‌پرده‌ده‌مه‌وه بیهنم کێیه، به‌لام که‌س نابینم، له هه‌مان کاتدا باوکم دیاره که به‌ شکستی و که‌ساسی دێته‌ده‌ری و ده‌لێت: «پۆیشتون، که‌سی لی‌نیه». ده‌نگێکی تر له‌دواوه ده‌لێت: «یه‌کیکی تر پێش ئیمه ئاگاداری‌کردونه‌ته‌وه، یه‌کیک فریای زیناکه‌ران که‌وتوو و پزگاری‌کردون». ئه‌و پیاوه مه‌ست و ژنه بی‌هۆشانه بێده‌نگ ده‌بن، نه‌عه‌ره‌ته‌ی ده‌فه‌کان بێده‌نگ ده‌بێت، خامۆشییه‌کی کوتوپر و تیپه‌ر بال به‌سه‌ر ئه‌و شه‌قامه‌دا ده‌کشیت، هه‌ستمه‌که‌م شته‌کان بۆ ساتیک کرژده‌بنه‌وه و ده‌چنه‌وه ناو خۆیان، بۆ ساتیک ئاسمانیش ئارام ده‌بێت‌وه، پورم که له ناوه‌راستی ژنه ده‌فه‌ده‌سته‌کاندا وه‌ستاوه سه‌یری من ده‌کات، یه‌کیک ده‌لێت: «ناو‌می‌ده‌بن، ئه‌مشه‌و ده‌یان‌دۆزینه‌وه». ئه‌و ژنانه دووباره به‌ خۆیان و ده‌فه‌کانیا‌نه‌وه ده‌که‌ونه‌وه هاوار‌کردن، ده‌که‌ونه‌وه بانگ‌کردنه‌وه‌ی خودا، ده‌که‌ونه‌وه خواستنی هیمه‌تی پیغه‌مبه‌ره‌کان، منیش به‌و کراسه‌په‌شه‌وه له ناوه‌راستی‌اندا وه‌ستام، نازانم ده‌یانه‌وێت چیه‌که‌ن، نا... من له قوولایی پۆحمدا شادومانم، سه‌یری ئه‌و قه‌ره‌بالغیه‌ ده‌که‌م و دانیام هه‌ر ئه‌و ده‌نگه‌ هیمنه‌ی که‌ چپاندی به‌ گویمدا: «خه‌ندان مه‌ترسه»، هه‌ر ئه‌و ده‌نگه په‌روانه‌ی پزگار‌کردوه. به‌لام کێ بوو؟... نه‌مه‌زانی. شه‌و تاریک داده‌هات ده‌مزانی ئه‌و ژنانه به‌ ئاسانی ده‌ستبه‌ردارنابن، له ناکاو په‌نگی ئاسمانیش ده‌گوپا و بارانیکی ناوه‌خت دایده‌کرد، ده‌نگی بارانه‌که له‌سه‌ر ده‌فه‌کان ئیقاعیکی سامناکتر، سه‌یرتر

و گهرمتری له په نجهی ئه و ژنانه ده خولقاند. به و شه قامه ته پانه دا دووباره منیان ده دایه وه پېش خوځیان. باران تک تک له پرچم ده تگا، من ده پوښتم و دیسان ئه و حه شاماته له دووم ده پوښشت، ورده ورده ئه و کراسه ته په زیاتر و زیاتر به جه ستمه مه وه ده نووسا، تا ده هاتیش پتر چکولانه ده بوومه وه ... بۆ یه که مجار هه ستمه کرد ئه و کراسه زۆر گه وره یه به بهرم، به لام ته کان و گورمی شیتانه ی ئه و مه حشه رگه له خیراتر به ره و خوار ده ییردم و کاتم نه دما بیریکه مه وه، کاتم نه دما سهیری خۆم بکه م، ئه و پیاوانه ی که دیاربوو هه ستیان به شه رف ئیجگار نازکیۆته وه، ده گریان ... ئه وانی دیش به لیشاو له ناو دهنگی باران، بانگی یه زدان و هه په شه کردندا ده هاتنه پېش. من وه کو هیما ی ئه و به شه له شه ره ی خیزان که لکه ناگریت ده بووایه هه میشه له پېشه وه برپوښتبا مایه، وه کو هیما ی ئه و پاکیه ی که ده بیّت له به رامبه ر گونا هه کانی په روانه دا دابنریت، ده بووایه له پېش هه مووانه وه بووما یه. که گه یشتینه مه یدانی گه وره ترین مزگه وتی شار، باران هه موومانی تا سه ر ئیسقان ته پرکردبوو، شه ویش به ره و نه خشکردنی په شترین تۆنه کانی خۆی ده پوښشت، به لام ئه و ژنانه ئیستا له و مه یدانه دا بیسره وتترین ساته کانی خوځیان ده ژیان. باران و شه و و دیمه نی مناره کان جوړه جوړه تیککی دپندانه ی تیا دروستکردبوون، منیان ده دایه پېش خوځیان تا نوژیکه ین، من سه رم به زده کرده وه و ئاسمانم له په نگیکی ترسناکدا ده بیینی، پېشتر ئاسمانم به و جوړه نه بینیبوو. نزیک مناره کان ترسیکی سه یریان خستبووه دلم، له وه و به ر له ژياندا به مجۆره له هیه مناره یه ک نزیک نه که وتبوومه وه ... له ناو حه وشى مزگه وته که دا سیبه ره کان، ده نگه کان و سیماکان شیوه یه کی په قتر و به ردینیان هه بوو، ده رویشه کانیش، ئه وانه ی دهنگی بروسکه کان و دهنگی ئه و هه موو مۆفه توپه یه ی ئه و نئواریه پشووی لیّتیکدا بوون، پیده چوو له ده ریایه کی شینه وه هاتبیتنه ده ری. من له ژياندا حه وشى

به و جۆره گه ورم نه بينيبوو. پۆخله به ره کانی ده و روبه رم ئیستا زرينگه يه کی فه له زيبان لیده هات، بالنده کانی ناو مزگه وت زرينگه ي میتالتيکی نازکیان هه بوو، ئه و ماسییه بچوکانه ي ناو حه وزی مزگه وتیش وه کو مه خلوقاتگه ليک له میتالی شین ده هاتنه پيشچاوم. پورم که سیمای وه کو چرايه کی شینی کال، کالتر له هه موو په نگه کانی دیکه ي ئه و ئیواره يه ده دره وشایه وه، له ناو ژنه ده فبه ده سه ته کانداه ده وه ستا و ده نگي به سه ر بروسکه و ده ف و چۆراوگه کانداه بلنده کرده وه و ده یگووت: «نويزيکه ن تا ده يانده و زینه وه، نويزيکه ن تا ئه م ئابروومان پاکده که ينه وه». ده وه ستاین و ئه و په وه سه يره له مه خلوقاتي نه ناسراو، ئه و هه زاره ها ده ست و چاو و لیوه ي له ناکاو پڑابوونه ناو ژيانمانه وه به هه موو لایه کی ئه و مزگه وته دا دابه شه بوون، هه موو به يه ک شه پۆلی سه ير له ژيتر کۆله که کانداه، له ژيتر مناره کانداه، له ژيتر چه تري ده رویشه کانداه، له پارپه وي نيوان هۆله کانی پرسه و سالتۆنی نويزه ده سه ته جه معییه کانداه بلأوده بوونه وه. پورم به ده نگيکی وه کو ئه وه ي له گه رووی ئه و گومه زه گه ورانه وه بيته ده ري هاواریده کرد: «نويزی پاکبوونه وه بخوينن، دوعايه ک بخوينن، خودا يارمه تيمانبدات گريکوپيره ي شه يتانه کان بکه ينه وه». ئه و وای ده گووت و ده ریايه ک له مه خلوقات پيکرا داده نه وين و نويزيانده کرد، ژنيک که سیمایه کی چويتی هه بوو به پقه وه په ليگرتم و برديمه ژيتر هه يوانتيکی گه وره، من ئاويکی په ش له جه ستم ده پۆی، هه ستمده کرد هه رچی په شيتيه له قزما بارانه که شتویتییه وه و به له شمداه ديته خوارئ، وه کو پارچه خه لۆزيکی ته په ده وه ستام، ژنه که له نزیک پایه يه که وه و له سه ر به رمالتيک دايدنه نام و فه رماني پیده کردم نويزيکه م. من له و په نايه ي خۆمه وه يه که مجار سه يری ئاسمانم ده کرد که وه کو له خشتی شین چنرابييت تاريک و نزم ده هاته به رچاوم، سه يری قه راغي ئه و هه وره نزیکانه م ده کرد که پوناکییه کی ئيجگار دووری مانگ قه راغي هه نديکیانی

پوشنکردبووه، سهیری سوتانی هندیك پهله ورم دهكرد كه به
 گری بروسكه كانه وه به سهر ناسمانی مزگه وته كه دا به خیرایی دهفرین، به
 ترسه وه سهرم دهخسته سهر بهرماله كه و نویژمدهكرد، بهلام له قوولایی
 پوحمدا دهنگیک دهیگوت: «بپو پهروانه، بپو بهره و جیگایهك
 نه تدوزنه وه». نهو شه وه من یهك له دواي یهك نویژمدهكرد، دواي
 هه موو نویژتکیش هه لدهستام و سهیری نهو ناگرم دهكرد كه هه ستمدهكرد
 له ناسمان، له پشت هه وره كانه وه دهسوتیت. ئیستا نهوانه ی دهووبه رم
 بهرماله كانیان كۆكردبووه و به چیچكانه وه له نیوان شیلمان، پایه،
 سهكۆ، قادرمه، حهوز و مناره كاندا دانیشتبوون، هه ندیکیان هیچ
 چه تریکیان به سه ره وه نه بوو و به رده وام باران لی ددان، هه موویان
 سهیری منیان دهكرد. من چاوم ده نووقاند و له ناو گووتنه وه ی
 توتیناسای نهو حهرفانه دا كه هیچی تیینه دهگه یستم خۆم كه نه فته دهكرد،
 ده مویست نه گویم له دهنگی بروسكه كان بیټ، نه گویم له چرپه چرپی
 نهو ژنانه بیټ كه به پسهك پسهك باسی ژیانی من و پهروانه یان دهكرد،
 ده مویست گویم له دهنگی نهو چۆراوگانه نه بیټ كه بهر كانزای تاریکی
 شه و دهكه وتن و خوړپه یه کی ناسنینیان دروستدهكرد، هه تا دهنگی دلای
 خۆم كه ترس و بېهوشی و تیینه گه یشتن دهیگوشی وه كو دهنگی
 مه عده نیکی شكاو دههاته گویم. هه ندیچار چاوم به رزده كرده وه و چهنده ها
 بالداري خه یالیم له سهر مناره كان ده بیینی، بالداري نهوتۆ كه تیکه له یهك
 بوون له سیبهری گومه زه كان، دانه وینی هه وره كان و شینایی شه و...
 هه ندیچار له نزیکه وه دهفره نه كان دهستیاندهكرد به كووتانی دهفه كانیان
 و ده رویشه كان له ژیر چه تره كه دا دهستیاندهكرده سه مایه کی ناگراوی،
 بهلام هه موو شته كان گه لیک دوور دههاتنه بهر چاوی من... له سهر نهو
 بهرماله سهرم دهخسته نابه یینی نه ژنۆكانم و بیرم له پهروانه دهكرده وه.
 پور به چرایه كه وه ناو حه شاماته كه دهگهړا، چرایهك وه كو هه موو پوناکی

و تاریکیه کانی نه و شه وه پهنگیکی شینی هه بوو، یه که یه که ته ماشای ده موچاره کانی ده کرد، یه که یه که سهیری نه و کچ و ئافره تانه ی ده کرد که بۆ پاک کردنه وه ی گونا هیککی نه زانراوی خو یان، به شداری تۆله ی نه م شه وه تاریکیه یان ده کرد. دواچار منی له پال نه و پایه یه ده ده دۆزییه وه و له پشتمه وه ده وه ستا. نه وان چاره پوانی شتیکیان ده کرد، چاره پوانی هه والیکیان ده کرد... شه و پاده کشا و هیچ ده نگیک نه بوو، که س له ده رگای نه و مزگه وته نه ده هات به مدیودا، باوکم له ژیر مناره کاندای ده هاتوده چوو، براکام به پیز له ژیر یه کییک له قوبه شینه گه وره کاندای پیزبوویوون، له ئیواریه وه خه نجه ره کان له مستیاندا بوو. به دریزای شه و باران له وه خه نجه رانه ی ده دا، بروسکه کان پونا کیده کردنه وه، له پال براکانیشمدا سه ده ها خه نجه ره به ده ستی دیکه به بیده نگ به ناو پایه و شیلمانه کاندای ده سوپانه وه، هه ندی جار یه کییک خه نجه ره که ی ده دا له شیلمانیک و زرینگه یه کی سهیر هه موهمانی پاده چله کاند، یه کییک له مه لاکان هه موو جاریک ده نگ ی به رزده کرده وه و ده یگووت: «ئاگاتان له پایه کان بیت». تا ده مه وه بیان پور وه کو چاره دیری زیندانیه ک بکات، له پشتمه وه وه ستا بوو... نه گه رچی شه و تیده په پی، به لام دنیا تۆزیکیش چییه پوناک نه ده بووه وه. ده مه وه بیان ژنیکی په شپۆش له ده رگای مزگه وته که هات به مدیودا و به نه سپایی به ناو پیاوه کاندای تیپه پی و له ژیر چه تری ده رویشه کاندای هه ندی وه ستا و که میک نه و عه بایه ی پراوه شاندا که دیاربوو به دریزایی شه و باران لیتی داوه و دواچار به ره و پووی ئیمه هات... له ناو ژنه کاندای چهند پرسیاریکیکرد و دواچار پووی کرده پورم، ژنیکی په شپۆشی که له گهت بوو. له پشت منه وه وه ستا و چهند شتیکی چپاند به گوئی پورمدا، من جورته م نه کرد ئاوپیده مه وه... هه ستمکرد هه وره کان به گه والی گه وره گه وره به ره و زهوی به رده بنه وه، هه ستمکرد پورم و هه موو ژنه کانی دیکه ده وه ستن و سهیری نه و هه ورانه ده کهن،

به لām نهو به هیمنی هه لدهستا و به بهردهمی مندا تیده پهی، یه که یه که شتیکی به گوئی ژنه ده فبه دهسته کانداه چرپاند و نهوانیش به دهنگیکی نزم ده یانگووت: «شوکر بۆ خوا». ده چوو ژیر بارانه که و باو کمی بانگده کرد، نهویش براکانمی بانگده کرد، نهوانیش خه نجر به دهسته کانیاں بانگده کرد، نهوانیش نهو پیاوانه ی له نیوان شیلمان و مناره کانداه چاوهر پوانیا نده کرد. له ناکاو دهنگی زیکر و هینه لایه کی گه وره له پشتمانه وه به رزده بووه وه، سهر له نوێ ده فه کان ده که وتنه وه ژه نین. من به بیده نگ خۆم له سهر به رماله که م گرمۆله ده کرد، دوا ی سێ شهو نه خه وتن، خه زمه کرد بمرم... خه زمه کرد له ژیر نهو بارانه دا و له ناو شینایی نهو شه ودا نو قمی ناو تاریکی و بیرچوونه وه بیم، به لām باو کم ده بینیی به و مراخانیه ته په ی خۆیه وه به ره و پووم ده هات، بیته وه ی پرسم پیبکات بیژه حمانه به خه وشه که دا کیشیده کردم، من ده که وتم و سه ره نه ژتوکانم ده دران، ده که وتم و ورده زیخی سهر پښگاگان زامداریا نده کردم، وه کو بوکه شوشه یه کی شکاو هه لیا نده گرتمه وه و به ناو نهو باران و شیناییه ترسناکه ی به ره یاندا پایانده کیشام. ده نگه دهنگیکی گه وره له هه موو لایه که وه به رزده بووه وه، لیشاویکی سه یر له مه خلوقات به خیراییه کی گه وره به ره و ده رگاگان ده کشان، مه خلوقات ی نه بینراو له گومه زه کانه وه به په یژه ی درێژ درێژ داده به زینه خوار ی... له ناکاو من ده ستم له دهستی باو کم به رده بوو، ده که وتمه ناو مه لا کویره کان که به خۆیان و گۆچانه کانیا نه وه دوا ی نهو گه له تو په یه که وتبون، نهو گه له ی که خیزه یه کی سه یر و پر له ژان له سینه یه وه ده هات. خۆم له باز نه ی نهو گۆچان و که واو میزه ره ئالۆزکاوانه ئازاده کرد و شه پۆلی به یه که داچووی خه لک که کینپر کیتیا نده کرد له ده رگاگان بچن به و دیودا، ده بیردم... تیکه ل به سوالکه ره کان ده بووم که له و به ره به یانه ته پوتوشه ی به هاردا پاله په ستویه کی گه وره یان له به رده رگاگان دروست کرد بوو... سورمه خوارد

و تیکه‌ل به و ژنه به‌چه‌پۆشه تازانه ده‌بووم که به لی‌شاو له قسنه‌کان ده‌هاتنه‌ده‌رئ... بارانیکی قایم دایده‌کرد، دووباره هه‌ستمه‌کرد باران هه‌موو په‌شیتی قژم به‌سه‌ر جه‌سته‌مدا ده‌شواته‌وه. خه‌ریکبوو ده‌که‌وتم، خه‌ریکبوو په‌نگی ئالتونی و له‌ناکاوی ئه‌و بروسکانه کوێزیده‌کردم که له ناو ئه‌و ده‌نگه‌ده‌نگ و باران و بروسکه‌یه‌دا ده‌نگیکی هیمن چپاندی به‌گویمدا و گووتی: «خه‌ندان، مه‌ترسه من پزگاریانده‌که‌م»... ده‌نگیک بوو به‌خیرایی هات و تیپه‌ری، ئاو‌پمدایه‌وه، به‌لام نه‌مبینی، هیچ شتی‌کم چاونه‌کرد دارشه‌قه‌که‌ی نه‌بی‌ت. پیاویکی دارشه‌ق به‌ده‌ست بوو له قه‌مه‌سه‌له‌یه‌کی په‌شدا، به‌ده‌نگیکی نامۆ ئه‌و وشانه‌ی چرپاند به‌گویمدا و تیپه‌ری و لی‌شاوی تاریکی و باران به‌خیرایی بردی. من له ناو هه‌شاماته‌که‌دا... له نزیک ته‌قه‌ی ئه‌و گۆچان به‌ده‌ستانه‌وه که به‌ئه‌نقه‌ست ده‌یانکی‌شا به‌ده‌رگا‌کانی مزگه‌وته‌که‌دا هاوارم‌کرد: «بپۆ پێشکه‌وه... پێشکه‌وه، فریایانکه‌وه». نه‌مزانی گوێی لێم بوو یاخود نا. که‌دواتر پێکه‌وه له‌گه‌ڵ خاوه‌نی ئه‌و ده‌نگه‌ غه‌مگینه‌دا له شه‌ربه‌تخانه‌ گه‌وره‌که‌ی خۆیدا به‌دیار په‌رداخیک شه‌ربه‌ته‌وه دانیش‌تین، به‌حه‌سه‌ره‌ته‌وه لێم پرسى: «ئایا ئه‌و شه‌وه گویت له‌ هاواره‌که‌م بوو؟». ئه‌و به‌ ئارامی وه‌لامیدامه‌وه و گووتی: «نه‌وه‌ک ته‌نیا گویم لی‌بوو، به‌لکو تا چه‌نده‌ها سال ئه‌و هاواره له‌ گویمدا ده‌زرن‌گایه‌وه». هیش‌تا هاواره‌که له‌ گه‌رومدا‌بوو که ده‌ستیکی دیکه‌ پرایکی‌شام و له‌و لی‌شاوه هی‌نامیه‌ده‌رئ و گووتی: «کچم تو خۆت پێشکه‌وه... خۆت، پاشه‌پۆزی تو له‌سه‌ر نه‌مشه‌وه‌ستاوه». ئه‌وه ده‌ستی «مه‌لا که‌وسه‌ری باغه‌وان» بوو که دواتر زۆرشتی ترسناکی له‌ دنیا و چاره‌نوسی مندا دیاری‌کرد... ئه‌و ده‌ستانه به‌ نه‌ندازه‌یه‌ک سارد‌بوون له‌گه‌ڵ ساردی شه‌و، ساردی باران و ساردی گه‌رده‌لوله‌کاندا به‌راورد نه‌ده‌کرا. من تووشی کۆکه‌یه‌کی له‌ نا‌کاو بووی‌ووم، جار‌جار ده‌بوایه‌ یه‌کیکی دیکه‌ش په‌لم پاک‌یشیت تا بتوانم بپۆم، له‌ هه‌ر

جىڭايە كىش بۈەستابامايە پورم لە نزيكەو ە دەو ەستا و بەو چاوە
سەيرانەي تەماشايە دەکردم. سەرلەنوئ بە كۆلانەكانى شاردا تىپەپىنەو،
سەرلەنوئ دەفژەنەكان دۇنيايان بە دەنگى زىكرەكانيان ئاوە دانكردهو،
بەلام دەنگەكان كېتر و بىدەنگتر دەهاتنەگويم... دەپۆشتين و شو
دەرگاكانى خۆي زياتر و زياتر دەكردهو، لەناكاو گەيشتينەو سەرئەو
شەقامەي كە من گەلێك ئاشنابووم، ئەو شەقامەي پێگەي گەپانەو ەي
من و پەروانە بوو لە قوتابخانەو ە بۆ مال... لەويادا بۆنى درەختەكان،
بۆنى ئاسمان، بۆنى ديوارەكان ەمووي دۆستى من بوون. سەيرم
لیدەهات و دەمگوت: «دەبىت ئەم پەو ە چ كاريان بەم شەقامە ەبىت...
كە لە ەەر شەقاميكي ديكەي دۇنيا جوائترە». بەلام لەناكاو لەبەردەم
كتىبفرۆشيبەكدا ەستاي... پورم خۆي دەستى بەرزكردهو ە و گووتى:
«ليرەن... ئەو دوو زيناكەرە لە ناو ئەم كتيپە شەيتانيانەدان». بە
خيراىي و بە شيۆەيەكي سەير ئابلوقەي كتيبفرۆشيبەكەياندا، دەنگەكان
هاوارياندەكرد: «وەرنە دەري!» بەلام ەيچ دەنگ نەبوو. يەكەمجار قفلى
دەپابەكەيان شكاند و ەلئاندايەو، من دالم ەكو كۆترېك لە ناو
گىژەلووكەيەكدا دەلەرزى، ئاگاداربووم ەموو لە دەرگاي ئەو كتيبفرۆشيبەو
نزيكەبنەو، ەموو لەپيش دەم ئەو دەپابەيدا ئاپورە دەبەستن، من لە
سوچيكا خۆم گرەمۆلەدەكرد و سەرم دەخستە ناو دەستمەو ە و
گوچكەكانم دەگرت، نەمدەويست ەيچ ببينم و ەيچ ببستم، دەمويست
ەمووشتەكان بە مۆتەكەيەك بشوبهينم كە دواجار دەپوات و بەئاگاديمەو،
بەلام شتەكان بە جۆريكي ترسناك دريژەيان دەكيشا، گويم ليپوو
شوشەي كتيبفرۆشيبەكەيان دەشكاند، بە ليشاو بە دەم بانگكردنى
خوداوە، بەدەم هاواربردنەو ە بۆ پياوچاكەكان ەوروزمياندەبردە ژوروي،
بەلام جگە لە پەفتەيەكي چكۆلانەي پەروانە و تاكي دەستكيشي كۆنى
فەرەيدون ەيچيان نەدەنۆزيەو. لە ناو ئەو ەرا و ەياھو ە سامناكەدا

چاومده کرده وه و هاوارمده کرد: «سوپاس... سوپاس»، به لام سیما گرز و تورپه کانیان دهیترساندم و دووباره چاوم لیکنده نایه وه. پورم پهفته که ی هه لده گرت و یه کیکی نه ناسراویش ده ستکی شه که ی ده برد بۆ خۆی. «مه لا که وسه ری باغه وان» سه ری ده له قاند و به ده نگیکی پر له حکمه ت ده یگوت: «ئه وه نیشانه ی ئه وه یه وه کو دوو جانه وه ری بریندار پایان کردوه... وه کو دوو جانه وه ری خه تاکار و بریندار». به لام ده نگ ی مه لا که وسه ر له ناو هات و هاواری ژنه ده فبه ده سته کاند ا ده خنکا که له گه رمه ی نا ئوم ید یاندا، ده فه کان یان دادنه ا و ده که وتنه په لاماردان و تورپدانی کتیبه کانی کتییفرۆشییه که... سه فته سه فته کتیبه کان یان ده هیئایه ده ری و تورپه یانده دایه ناو بارانه که، پرز له دوی پرز کتیبه کان یان که له که ده کرد، جار جار مه لا که وسه ر و چند فه قتییه کی چکۆلانه ی تیکه لاو به مه حشه رگه له که، کتییکیان هه لده گرت و ئه مدیوه ویدیوان ده کرد و فرپیانده دایه وه سه ر کتیبه کانی دی. ئه و شتانه ی که کیش نه ده کرایه ده ره وه، له ناوه وه ئاگریانده دا، له چاوتروکانیکدا هه موشتیک بلایی سه ی سه ند. من له و سوچی ته نهاییه دا ته ماشامده کرد سه رمایه کی کوتوپر و له ناکاو، له رزیک ی ناوه خت دایده گرتم، به لام که میک دلنیا تر به چاویکی ماندوو و پۆحیکی تا سه ر ئیسقان کوژاوه وه سه یری ئه و ئاگرم ده کرد که به خیرایی پالی به ئیمانداره کانه وه ده نا بۆ ده ره وه. ئیمانداره کان هه ندیکیان پرز دوی پرز کتییان ده هیئایه ده ری و له سه ر شوسته کانی ئه و شه قامه که له که یانده کرد و ده یان سووتان، بۆ یه که مجار من هه ستمده کرد پیویستیم به گه رمیه کی ژۆره، ئاگره کهش به و شه وقه سه یر و ئه فسانه بییه ی خۆی بانگیده کردم. هی دی هی دی دنیا پوناکده بووه وه، هی دی هی دی ئه و بارانه بیوچانه ی شه و پاده وه ستا، من هه لده ستام و به زه رده خه نه یه کی سه یره وه له و ئاگره نزیکده بوومه وه، هه لده ستام و له به رده م ئه و مه شخه لانه سه یره دا ده وه ستام، ئه و هه لمه سه نگینه ی که

له جله کانم هه‌لده‌ستا منی ده‌کرده پارچه‌یه‌ک غوباری چر، به‌لام من ده‌ستم خستبووه بنه‌نگلمه‌وه و سه‌یری سووتانی کتیه‌کانم ده‌کرد که ناگر و شه‌مالی ده‌مه‌ویه‌یان پیکه‌وه یاری پیده‌کردن، خودایه ... ئه‌وان کتیه‌کانیان ده‌هینا و تورپانده‌دایه سه‌ر ئه‌و ناگره، من له‌و کلپانه راده‌مام و په‌پوله‌ی چکولانه‌م ده‌بینی له‌ ناو ناگره‌که‌دا ده‌سووتیت، کتیه‌کانیان فریده‌دا و له‌ نئو په‌ره‌کاندا په‌پوله‌م ده‌بینی هه‌لده‌وه‌ریت و ده‌که‌ویته ناو ئه‌و ناگره و ده‌بیته تۆز... په‌پوله‌ی ژۆر، په‌پوله‌ی گه‌وره گه‌وره که له‌ نئو کتیه‌کاندا ده‌هاتنه‌ده‌رئ و وه‌کو بیان‌ه‌ویت بفرن که‌میک به‌زده‌بوونه‌وه و خیرا کلپه‌کان ده‌یانخواردن. له‌ ساتیکدا هه‌ستمده‌کرد ئه‌و به‌یانیه له‌ بری خۆله‌میش، گه‌ردی ئه‌و په‌پوله سووتاوانه به‌ با ده‌کات... هه‌ستمده‌کرد که په‌پوله‌کان دین و به‌ سووتاوی له‌سه‌ر سیمام ده‌نیشنه‌وه، به‌گه‌روه له‌سه‌ر سه‌رم ده‌وه‌ستن و خۆیانده‌دن به‌ سینه‌مدا، منیش تا ده‌هات زیاتر چاوم له‌و بلێسه گه‌ورانه ده‌بهری و زه‌رده‌خه‌نه‌م ده‌گرت... ئاورمه‌دایه‌وه و ئه‌و سیبه‌ره خامۆشه‌ی به‌یانی نه‌بیته که له‌ پشتمه‌وه به‌ هیمنی ده‌کش، هیچی دیکه‌م نه‌ده‌بینی، به‌لام له‌ ژووره‌وه، نزیک له‌ کلپه‌ی ترسناکی ئه‌و ناگره، باوکم و پورم هه‌ردووکیان به‌ترسه‌وه ده‌هاتن و سه‌یری ئه‌و زه‌رده‌خه‌نه و پیکه‌نینه له‌ناکاوه‌ی منیان ده‌کرد، ده‌مبینی به‌ جووته هیدی هیدی به‌ده‌وری ناگره‌که‌دا پیچده‌که‌نه‌وه و به‌ ترسه‌وه له‌و زه‌رده‌خه‌نه‌یه راده‌مینن که له‌ ناو هه‌لم و دوکه‌ل و بارانی ئه‌و به‌یانیه‌وه سات له‌ دوا‌ی سات به‌ شیوه‌یه‌کی سه‌یر، به‌ شیوه‌یه‌ک که چیدی له‌ ژیر ده‌سه‌لاتی مندا نه‌بوو، له‌سه‌ر سیمام گه‌وره‌تر و گه‌وره‌تر ده‌بوو، زه‌رده‌خه‌نه‌یه‌ک تاماوه‌یه‌کی درێژ له‌گه‌لمدا ده‌بیته و ته‌نها دوا‌ی هه‌سه‌ره‌تی سووتانیکی دیکه جیمده‌هیلیت.

نەستەمبوو دوای پووداوەکانی ئەو شەو، ژبانی هێمنی و لەسەرەخۆی جاران دەستپێکەمەو، هەر ئەو شەو، دوای ئەوێ باوکم ئەو زەردەخەنەیە لەسەر لیۆم بینی، ئەو زەردەخەنەیە تێکەڵ بە هەلم، ئاگر، باران و تەنهایی ئەو بە یانییە بووبوو بە پورمی گووت: «ئەو کچە ببە بۆ خۆت... لەگەڵ کچەکانی خۆتدا گەورەبیکە و فێری هەموو ئەو شتانەی بکە کە دەبێت ژنێکی باش بیزانیت». ئێستا دەبێت بڵێم، من ئەو کاتیش دەمزانی کە تازە گەلێ درەنگە، چونکە چیتەر جورنەتێکی منداڵانەم تیا دروستبووبوو، ئیدی دەمتوانی کەمێک تەماشابکەم و زەردەخەنەبگرم... بە تورپیی سەیری تاریکی و زوڵمەت، ئاگر و پوناکی بکەم و زەردەخەنەبگرم... سەیری دلپەقی، ترس و تێکچوونەکان بکەم و زەردەخەنەبگرم، بەلام درەنگ تێگەیشتم کە ئەو بزە بچوک و نەینیی و مانادارە تا چ ئەندازەیەک دەتوانیت پیاوان و یاساکان و ئارامی دنیا تێکبدات و سیستمی ژبان و حیکمەتەکانی برینداربکات.

«بیبە بۆ خۆت»... دەمزانی ئەو وشەیە چی دەگەیەنیت... دەمزانی ئیدی دەبێت چی بکەم و دەگەومە چ دونیایەکەو. هەر ئەو بە یانییە کە لە ئاگرە کە دووریاخستەو، کەم تا زۆر شیوەی ئەو ژبانە تازەییەم لەبەرچاویوو... پورم و مەملەکەتی دەفە سامناکەکان... شانیشینی زیکرە بیکۆتاییەکان... نوقمبوون لە بۆنی هەتاھەتایی بوگردهکاندا، مەسەلە کە

تەنھا دەنگى دەفەكان و بېھۆشبوون و حال لە خۆھێنانى ناو زىكرەكان نەبوو، بەلكو ئەو ترسە سەيرەش بوو لە نىگاكانى ئەو ژنە كە بە جەستە ئافرەتتىكى نىمچە كەتە و بەسەر مەخلوقىكى چكۆلانەبوو. ھەرگىز باريكى دەموچاوى لەگەڵ ئەو لەشولارە گەورە و ترسناكەيدا نەدەگونجا، گەورەيى و بېرەحمى چاۋەكانىشى لەگەڵ لاغرىي دەموچاويدا تەبا نەدەھاتەو نەمە جگە لەوھى كە ھەميشە ترسىكى گەورەم لەو ددانە سەدەفيە وردانەي ھەبوو كە لچىكى ئىجگار باريك دايدەپۆشين. لەو ھەبەر يادەم نىيە كە مەن و پەرۋانە زۆر قسەمان لەگەڵدا كرديت، ئەو بەردەوام بەو چاۋە عاجباتى و لەچكە سپى و تەزىيە دريژيەو دەيترساندين. ئەو بە چىرۆكى دلدارىيە بيشومارەكانى پەرۋانەي دەزانى، ئاگادارىش بوو پەرۋانە چەندە بىياك تەماشايەدەكات، مەن لە مەدائىيەكى زوۋو ھەو ئەو شەپى بوغزاندنە سەيرەي نىوان پەرۋانە و ئەو ئافرەتەم دەبينى... كە ئەو دەھات، پەرۋانە بىحىشمەتتەين جلى خۆي لەبەردەكرد، ھەكو خراپتەين ئافرەت مەكياجيدەكرد، بە غورورتەين شىۋە سەري بەرزەكردەو و لىي دەپوانى، بەلام ئەو خاتوونە سەبرىكى بىۋىنەي نىشانەدا و ئارامىيەكى زياتر لە تواناي خۆي دەردەخست. پەرۋانە دەيەويست ئەم ژنە لە زيانمان دووركەوتتەو و تىكەلاوى زىندەگىمان نەبىت، ئاگادارىش بوو ئەو ژنە چىتر دەستى لەو شتوۋە، پەرۋانە كىشېكاتە دونياكەي خۆيەو، لەبەرئەو تەماحى گەورەي لە مەن بوو، ئەو لە سەرەتاو دەيويست مەن نەكەومە ناو دونياي پەرۋانەو... دەيويست مەن لە ژىر سىبەري گوناھەكانى پەرۋانەدا گەورەنەبم. ھەر لە سەرەتاو شەپىكى ژىرەوانكى و ناديار لەنىوان ئەو ژنە و پەرۋانەدا لەسەر مەن ھەبوو، كە ئەو دەھات پەرۋانە بە پەلەكشى دەكردمە ژوورەكەي خۆمان، دەرگاكەي لەسەر قەلدەكردم و دەيگوت: «لەيرە نەجوليت، خەندان... تۆ نازانیت ئەم ژنە چەندە ترسناكە... نازانیت». مەن دەمزانى ئەو ژنە چۆن

ته ماشامدهكات، دهمزانی چ هیژنکی نه فسانه یی به کارده هیئت تا من وهکو په روانه دهر نه چم، چ هیژنکی له بنه هاتوو ده خاته گه پ تا من به ره و نه و جوړه زینده گییه ی خو ی پاکیشیت، ئیستاش دوی نه و شوی باران و ناگره من له به رده ستیدا بووم... ژور به ئاسانی له به رده ستیدا بووم.

پوژانی داهاتوو له تنها خوشییه کی ژیانم که قوتا بخانه یه مه حرومده کړم، به لام نه و هیوا یه کی په روانه له باز نه ی نه و نابلقه یه دهر باز بو بیت خوشییه کی سه یرم تیا دروستده کات، پورم له وه دلنیا یه که منیش مه خلوقیکم له جنسی نه و خوشکه نه فرهت لیکراوهم. به لام وهک سهره تا هیچ نالیت، به لکو لیده گه پیت نه و پسته یه ی «باوک» زیاتر و زیاتر له ژیانمدا بزرنگیته وه و له ماناکانی تیگم «بیبه ن بۆ خوتان». شته کان وا پوویاندا که له هه مان به یانی و به هه مان نه و کراسه په شه وه، منیان برد بۆ مالی پورم. من له وه ویه ر چهند جاریکی که م نه و ماله م بینییوو، به لام نه مړی له دوی نه و دوو شه وه ترسناکه ی پیشوو، دهمتوانی دنیا به شیوه یه کی تازه ببینم، دهمتوانی به دوو چای دیکه وه له و زولمهت و ناگر و بارانه ی به ربه یان پړوانم، بۆیه هه ر که چاوم به دیمه نی نه و ژوره تاریک و داخراوانه که وت، که چاوم به و ده ف، شمشیر، ته زییح و پرچه پړاوانه که وت که به شیوه یه کی سه یر له هه موو جیگایه کدا هه لئو سرابوون، ترسیکی کوشنده دایگرتم. ماله که له شه به قیکی چکولانه وه نه بیت که ده که وته نیوان په نجه ره ی یه کی که له ژوره کان و دیواری پشته وه ی خانوه که وه له هیچ جیگایه کی تره وه خوړی تینه ده که وت. له پشته وه به سه ر کولانیک کی به ره مو و غه مگیندا ده پړوانی که خو لیک کی زه ردی وه کو خو لی بیابان دایپوشییوو، مزگه وتیکی چکولانه ش له ناوه پاستی ماله کاندایو، له پشیشته وه ده چووه سه ر کیلگه یه کی خالی، به لام پړ له پاشماوه ی ماشینی کو و

ئاسنی ژەنگرتوو. لە یەکەم پۆژەووە هەستەمکرد ئەو چاوانەیی دەورووبەرم نینگایەکی تیا نییە کەمێ دۆستانە سەیرمبکات. پور کە هەشت کچی هەبوو و لە ژیا نیشیدا نۆرینە یەکی نەخستبوووە، بێوێژنێکی توندوتیژ بوو، ئەو دەسەلاتە گەورە یەشی کە لە ناو ژنە سۆفیەکانی شاردا هەیبوو، شەوقیکی تەلیسمایێ لە ناو کچە شەرمەن و ترستۆکەکاندا بوو دروستکردبوو، ئەو کچانەیی هەر هەشتیان شەوان جیگاگانی خۆیان تەپدەکرد و هەندیکیان لال بوون و هیچیان جگە لە هەندێ وانەیی مژگەوت نەبێت، سەردانی جیگایەکی تری ئەم دنیا گەورە یەیان نەکردبوو، هەموو لە زۆلمەتی ئەو خانووەدا لەدایکبوویون و لەو یادا گەورە بوویون و دەشیانویست لەو یادا بمرن.

«پەروانە» بەر لە من یە کجار ئەم جیهانەیی تاقیکردبوووە... هەر ئەو ماوێ کورت و دۆزەخیەش ئەو پەییوەندییە سەیر و تاریکەیی لەنێوان ئەو و پورمدا دروستکردبوو، ئەو کات «پەروانە» دواي ئاشکرا بوونی یەکی لە دلدارییەکانی نۆردارابوو تا لە مەملەکەتی پوردا و لە ناو کێژە خواناسەکانیدا ببێتەو بە مۆفیکی ئاسایی. بەلام پور دوودل لەو پۆجە سەرکەشەیی پەروانە، دوودل لەو خەونە سەیرانەیی پەروانە لە خەیاڵی کچەکانیدا چاندبووی، بە باوکمی گووتبوو: «شەیتانیکی لە قوولایی پۆجی ئەم کچەدایە، بە هیچ دەرویش و وەلی و پێغەمبەرێک دەستەمۆ ناکرێت». من درەنگ زانیم شەیتان لە وشەکانی ئەودا و لە تیگەیشتنی ئەودا مانایەکی مەجازی نییە، بەلکو تەواو مەبەستی لە شەیتانە، مەبەستی لە خودی شەیتان خۆیەتی بە هەمان ئەو شیوەیی کە لە بەهەشت دەرکراوە. پورم لەو باوەرپەدا بوو کە من ماوێ یەکی زۆر درێژ لەگەڵ شەیتاندا ژیاوم، ئەو شەوێش کە هەلەتانی پەروانە ئاشکرا بوو کە هەموو دەفبە دەستەکانی هاوپی و هەموو خەلیفەکانی شاری ئاگادار کردووە، هەر بەو زمانە قسەیکردبوو کە شەیتان لە هەموو

پیوه‌ند و زنجیره‌کانی خۆی به‌ره‌لأبووه و ده‌بیت بگیرتته‌وه. «گرتنه‌وه‌ی شه‌یتان» له‌و شه‌وه‌وه بووبووه خولای گه‌وره‌ی ئه‌و، توانایه‌کی گه‌وره‌شی هه‌بوو که مه‌لاکان، خلیفه‌کان و ده‌رویشه‌کان بانگبکاته ناو ئه‌و ماراسۆنه سه‌یره‌وه بو گرتنه‌وه‌ی شه‌یتان... به‌بیتته‌وه‌ی به‌خۆمان بزانی، ئیمه‌ش سالانێکی درێژ که‌وتینه ناو بازنه‌ی گه‌مه‌که‌یه‌وه. من به‌حوکمی ئه‌وه‌ی عومریکی درێژ له‌ته‌نیشته‌ شه‌یتانه‌وه هه‌ستابووم و دانیشتبووم، ده‌بایه زیاتر له‌هه‌رکه‌سیکی دی نرخ‌ی ئه‌و وه‌دووکه‌وتنه‌ بیتۆچانه‌ی شه‌یتان بده‌م، به‌تایبه‌تی من وه‌کو په‌روانه‌ جه‌سته‌یه‌کی سه‌رکه‌ش و غورۆکی کچانه و پۆحیکی یاخیم نه‌بوو ده‌لیل‌مبیت بو ده‌ره‌وه‌ی ئه‌م دونیایه. من له‌شه‌وی یه‌که‌مه‌وه که‌ جیهانی ئه‌و پیرێژن و کچ و ژنه‌ سه‌یرانه‌م بینی که‌ به‌کۆمه‌ڵ ده‌هاتنه ئه‌و ماله‌، هه‌ستم به‌گه‌وره‌یی ئه‌و بازنه‌یه‌ کرد که‌ چوارده‌وری منی له‌هه‌موولایه‌که‌وه ته‌نیوه، بپارمدا ملکه‌چی ئه‌و گه‌مه‌یه‌ بم. به‌هه‌رحال من پێگایه‌کی ترم نه‌بوو پیایدا ده‌ریازیم. له‌یه‌که‌م شه‌ودا پورم چهند سه‌عاتی قسه‌ی له‌گه‌ڵدا کردم، باسی گه‌وره‌یی ئه‌و گوناوه‌ی په‌روانه‌ی کرد، باسی ئه‌و ژنه‌ ئیعماندانه‌ی کرد که‌ له‌م شاره‌دا پارێزگاری ئیمان ده‌که‌ن، باسی ئاهه‌نگه‌ ئاینیه‌کان و خه‌تم و زیکر و فیه‌ستیقای ئویژه‌ گه‌وره‌کانی هه‌ینی کرد که‌ پۆحه‌کان له‌یه‌کدی نزیکه‌که‌نه‌وه و پێکه‌وه گرێانده‌ده‌ن. به‌ده‌نگی هه‌یم ده‌دوا، به‌لام ساردی و دل‌په‌قییه‌کی قوول له‌ نیگاکانیدا بوو، به‌جۆریکی سه‌یر خۆی به‌هه‌ق ده‌زانی. دواچار گووتی: «هه‌موو موس‌لمانێک به‌پر‌سیاره‌ له‌هه‌مووان، من چهن‌دین ساله‌ به‌ده‌ست په‌روانه‌وه ده‌ناڵێنم، من ده‌مه‌وێت پزگارتبکه‌م، من له‌به‌رده‌م خودادا لێتان به‌پر‌سیارم، من به‌تایبه‌ت له‌به‌رده‌م خودادا له‌تۆ به‌پر‌سیام.»... دواهه‌مین پسته‌ی به‌جۆریکی هه‌ینه‌ توند و سه‌یر دووباره‌کرده‌وه که‌ ئیدی ئاشکرا‌بوو تا قیامه‌ت به‌دوا‌مه‌وه ده‌بیت.

له و شه و هدا من به خنده یه کی نه ینی و داپوشر او ته ماشامده کرد، له و ساته دا که نه و ده یگووت: «من له تو به پرسیارم»، بزه یه کی تاریک ده و چاومی پونا کده کرده وه. نه و قسه یده کرد، به لام ده مزانی خه یالی لای نه و بزه یه ی سەرلیومه، له گه ل نه وه شدا هیچی نه درکاند، وا خوی ده رنه خست نه و خنده یه سه رنجی پاده کیشیت، به لام دلنیا بوم ده زانیت که قه ده ری په یوه ندی من و نه و، په یوه ندی من و شته کان، په یوه ندی من و خودا به و بزه یه دا تیده په ږیت. بو پوژی دوایی جلکیکی وه کو کیژه کانی خوی له بهر کردم و له گه ل ده سته یه ک له کچه منداله ده فبه ده سته کاند ا بر دمی بو پرسه یه کی گه وره ... نه وه لای نه و شه ره فیک بوو به ئاسانی به که سی نه ده به خشی، چه نده ها سال بوو نه یه یشتبوو کچه کانی خوی پیخه نه ناو جیهانی زیکر، ختم، نوژی هینی و فیستیقاله ئاینیه کان، من زوو تیگه یشتم که هو ی نه و حاله ته ده گه ږتیه وه بو زمانی لالی نه و کچه ترستوکانه و بو نه و بون میزه کوشنده یه ی لیان ده هات، به لام نه و بو نه وه ی ئاره زوی کچه کان بمرنیت ده یگووت: «بالترین پله ی ئیمان، عیاده تی به رده وامی خودا نییه، به لکو دووره په ریژی به له جیهان». له گه ل نه وه شدا عه شقی نه و بو نه و جیهانه سهیره ی له کچه کانی حه رآمده کرد، عه شقی کی که م نه بوو ... من له یه که م پوژی زیکره وه له و پرسه گه وره یه دا هه ستم کرد که په یوه ندی نه و به ده نگي نه و ده فبه سهیرانه وه، خالی نییه له شه هوت، به لام شه هوه تیک هه رگیز دان به حه قیقه تی خویدا نانیت.

نه و ژیا نه کورته ی من وه کو کچکی ده فبه ده ست، ژیا نیکی سهیریوو. بریارمدا بوو هه موو نه و شتانه جیبه جیبه که که نه و پیم ده سپریت. له گه ل هه موو نه و ژنه ده فبه ده ستانه دا ده چوینه پرسه کان، ده چوینه خه تمه کان، له ویدا هه موو مه له که ته به رینه کانی لاوانده وه، له خودان، خو پرنیه وه و حال له خو هینانم بیني. چه نده ها شه و ده گه پامه وه و

قەرشكەى ئەو ژنانە لە گۆیما دەزنگایەو... وێنەى ئەو مردوانە لە خەیاڵما سەمایان دەکرد، بەلام لەگەڵ هەموو ئەو خەمە گەورەیدا بەردەوام ئەو زەردەخەنەى لەگەڵمدا بوو، لە پىزى كچە چكۆلە دەقبە دەستەكاندا دادەنیشتم و سەیرى مەوجى ئەو تەغزىكەرانەم دەکرد كە وەكو شىت لەخۆیان دەدا و ئەو زەردەخەنەى لەسەر لیۆم بوو، سەیرى ئەو شیوەنكەرانەم دەکرد و خەندەم دەهاتى، وایلیهات شەوان لە خەویشدا ئەو خەندەى لەم جیانە دەبوو. بەیانیان هەل دەستام و ئەو خەندەى وازى لێنە دەهێنام. پورم دەیزانى كە هەتا ئەو زەردەخەنەى لەمى بێنیت، من پۆخە بەرێكى مەملەكەتەكانى پەروانەم... ئەو بەلامدا پادەبورد و هیچى نە دەگوت بەلام پۆژ دواى پۆژ پتر كێشیدە كردم ناو ئەو دنیاى كە تیا دەزى. لە كلاسە تاییەتییەكانى قورئان و تەفسیرەو بۆ ئەو وانە سەیرانەى مەلایەكى نیمچە موزەعیل لەسەر قیامەت دەگوتەو، لەوێشەو بۆ فێربوونى نەتییەكانى حەرام و حەلال، لەوێو بۆ موعجیزەى سۆفییەكان و دواتر بۆ خوێندنى سزاكانى عەشق و زینا. هەندىك بەیانى كچەكانیشى هەل دەستان و بە كۆمەڵ دەچوونە ئەو مزگوتە سپییە كە لە ناو پاستى كۆلانەكەدا بوو، ئەو دوورترین جیگایەك بوو كچەكان بتوانن پووى تێبەن، هەموویان جوانترین لەچكى خۆیان دەبەست و بە بێدەنگییەكى سەیرەو ئەو ماوە كورتەیان لەنیوان دەرگای مائ و دەرگای مزگوتەكەدا دەبێ. ئەو ماوەى لەسەر ئەوان، لە سەفەرىكى ئیجگار درێژ و ئەفسووناوى گرنگترىو. ئەو ماوەى نە من حەرفێكم لەگەڵ ئەو كچە شەرم و دلەقەنەدا دەگۆرەو و نە ئەوان، هەر وەخت بمویستبايە قەسەیان لەگەڵ بكەم، هەر هەشتیان سەریان دەنا بە سەرى یەكترەو و دەكەوتنە پەسكەپەسك، زۆرجار بێشەوى هیچ بلیم، لەناكاو هەر هەشتیان بەرامبەرم دادەنیشن و بە جۆرىكى سەیر و بێرەحمانە پێدەكەنین، منیش بەو زەردەخەنە شەیتانییەو تەماشام دەکرد و هیچ نە دەگوت...

ژووری خەوتنى من لە گەڵ ژووری خەوتنى چوار کچە گەورە کەیدا بوو کە دەبێت بڵێم نەمدەتوانى گەورە و بچوک لە ناویاندا جیا بکەمەوە، هەموویان بالایان بە ئەندازەى یەک و قەوارە و شیوەشیان وەکۆ یەک بوو. هەر چواریشیان شەوان موشەمايەکیان لەسەر نوێنەکانیان پادەخست تا بەردەوام دۆشەکەکان تەپنەکن، پێشیان سەیربوو من پێویستیم بەو موشەمايە نییە و میز ناکەم بە خۆمدا، بەیانیانیش هەر هەشتیان بەپیز بەدیار ئەو جوپنە چکۆلەییەى حەمامەکەووە دەوستان تا جلکەکانى ژێرەویان بشۆن.

ئەوان هەمیشە شەوان زوو دەخەوتن، ژيان لای ئەوان لە هەشتى نئوارەدا تەواو دەبوو، منیش بۆ ئەوێ ماوێ یەکى زۆرتر لە گەڵ خۆمدا بژیم و بیریکەمەو، هەر زوو لە چاوێ کانى پور هەڵدەهاتم و دەچوو مە ژێر جیگا. شەو تەنیا کاتیەک بوو بتوانم بیریکەمەو. من هەردەم ئەو شەوانە بیرم لە چارەنۆسى پەروانە دەکردەو، دەمزانی کە ماو و دەژى، ئەو شەوانە زۆر بیرم لە مندالیمان دەکردەو، بیرم لە قاقاكانى دەکردەو لە ناو کچە شوخەکانى هاوڕێیدا، بیرم لەو بێدەنگى و غەمە کوتوپر و سەیرانە دەکردەو کە دايدەگرت، هەستیشم دەکرد تا زیاتر بیهێنمە پێش چاوى خۆم زیاتر ئەو پەیمانە دەهێنمەدى کە گووتبووم: «هەرگیز لەیادتناکەم». هەر لەو شەو سەیرانەشدا من نەهێنى گەورەى ئەو مائەم دۆزییەو، نەهێنەک کە نەدەبایە بمزانیبایە. من لە شەوى یەکەمەو فیڕوبووبووم کە هەستم و لەسەرنوکی پێکانم بپۆم و کەس هەستم پێنەکات... لەو شەو درێژانەدا من تارمایی ئەو پیاوانەم بینی کە پورم لەو ژوورە ترسناکەى پشتهووەدا دەیشاردنەو. یەکەمین پیاو لە شەویکی بارانای ئەنگوستەچاودا هات، لە گەڵ دوو ژنى دیکەدا بوو کە نەمزانی کێن، پورم دەرگای ئەو تاکە ژوورەى پشتهووەى بۆ کردەو و لەویادا حەشاریدا. من لە چرپەچرپی پورم و ئەو ژنانە و تێگەیشتم

که نه و پیاوه ژنه که ی خۆی سه‌رپرپوه و له ترسی تۆله پټووستی به حشارگه یه که هیه... شه‌وانی دواتر ناگادار بوم که نه و ده‌پوات و پیاوانی دیکه دین. نه و خۆی به ده‌ستی خۆی خواردن و ناوی بۆ ده‌بردن و به پوژیش که س ده‌رگاکانی نه‌ده‌کرده‌وه. من له چاوانی نه و هه‌شت که‌ده‌دا ده‌مخوینده‌وه که هه‌موویان به حکایه‌تی نه و پیاوه غه‌ریبانه ده‌زانن که له م ماله‌دا ده‌خه‌ون. ژۆر شه‌و، کاتێ له‌و ژووره خنکاوه ده‌هاتنه‌ده‌ری و له حه‌وشه‌که‌دا که می‌ک هه‌ویان هه‌لده‌مژی، من نه‌وه‌ک ته‌نها هه‌ستم پیده‌کردن، به‌لکو له دووره‌وه بۆنی جه‌سته‌یانم ده‌کرد، له دووره‌وه بۆنی نه‌و خه‌و و عاره‌قه‌یانم ده‌کرد. نیدی به‌رده‌وام یه‌ک له دای یه‌ک نه‌و پیاوه شه‌وشینه سه‌یرانه ده‌رده‌که‌وتن و چه‌ند شه‌ویک له‌ویدا ده‌مانه‌وه و پاشماوه‌یه‌ک ده‌پوشتن و نیدی سه‌روشوینیان نه‌ده‌ما. هه‌ندیکیان ژنه‌کانی خۆیان کوشتبوو، هه‌ندیکیان خوشکه‌کانی خۆیان سه‌رپرپوو، که سانیکیان تیزابیان کردبوو به کچانی قوتابخانه‌دا، یاخود فتوایه‌کی مه‌لاکانیان له کوشتنی زه‌ندیقیک یان زیناکه‌ریکدا جیبه‌جیکردبوو. هه‌ر هه‌فته‌یه و یه‌کیک ده‌رده‌که‌وت. هه‌رکات هه‌ستم به‌وینبوون و پوشتنی یه‌کیک ده‌کرد دلنیا‌بوم قافله‌که بی‌کوتاییه و یه‌کیکی دیش له بری نه‌و ده‌گات... شه‌وان گویمده‌نا به ده‌رگا‌کانه‌وه و گویم لی‌بوو، له‌گه‌ل نه‌و ژن و کچه له‌چکپۆشانه‌ی تردا له ناو ده‌ف، موفه‌پک و پرچی خه‌لیفه مردووه‌کاندا باسیان له کوشتنی کیژکی زیناکه‌ریان کورپکی خراپه‌کار ده‌کرد، باسیان له سووتانی مائی یه‌کیک ده‌کرد، که بۆته کولانه‌ی به‌دکاری. له‌و شه‌وه درێژانه‌دا هه‌ستمکرد ورده ورده نه‌و هه‌وا پزیو و نه‌گۆ‌پ‌دا‌راوه‌ی نه‌م مأل و مزگه‌وت و پرسانه ده‌مخنکینن، بۆنی نه‌و ژنه ده‌فبه‌ده‌ستانه تووشی گێژی و گه‌مزه‌بیه‌کی گه‌وره‌م ده‌که‌ن. نه‌و چه‌ند مانگه درێژه‌ش دوور له هه‌ر هه‌والیکی به‌روانه ئیجگار په‌ریشانبوم. له‌گه‌ل ده‌فره‌نه‌کاندا ده‌چومه پرسه‌کان،

پاش ماوه‌یه‌ک هه‌ستمکرد هیډی هیډی منیش وه‌کو ئه‌وانی دیکه ئه‌وه
هه‌لچوون و ترسه‌ی ناو ناخم له‌و ده‌فانه‌دا خاڵیده‌که‌مه‌وه، له‌زه‌تیکی
گه‌وره‌شم له‌و گه‌مه‌کردنه‌دا ده‌بینی به‌ ده‌فه‌کان. له‌ پشت ده‌فه‌کان و له‌
دووره‌وه هاو‌پێکانی قوتا‌بخانه‌م ده‌بینی، به‌لام نه‌یانده‌ناسیمه‌وه. ده‌مزان‌ی
به‌ جوړتیکی کوشنده‌ له‌و دونیایه‌ دوورکه‌وتومه‌ته‌وه. له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا هیچ
یه‌ک ئه‌وه‌ خاتوون و کچه‌ ده‌فه‌ده‌ستانه‌ی تر که‌ شیتانه‌ ده‌فه‌کانیان
لیده‌دا و یاریان به‌ پرچیان ده‌کرد، قسه‌یان له‌گه‌ل نه‌ده‌کردم... ده‌مزان‌ی
به‌هۆی ئه‌و زرده‌خه‌نه‌یه‌ی سه‌رسیما‌مه‌وه، وه‌کو شه‌ریکیکی هه‌تا‌ه‌تایی
شه‌یتان سه‌یرمه‌ده‌کن. پوژتیکیان یه‌ک ئه‌وه‌ کچانه‌ پێیگو‌وتم: «تا‌که‌ی
ده‌بی‌ت شه‌یتانیکی گل‌لوی وه‌ک تو له‌ ناوما‌ندان‌بی‌ت». منیش پوژ دوا‌ی پوژ
پتره‌ستم به‌و شه‌یتانه‌ ده‌کرد له‌ پوچمه‌دا گه‌وره‌ ده‌بی‌ت، پتر بو‌نی
ئه‌وه‌ پیا‌وانه‌ له‌ تاریکیدا پایده‌کی‌شام، بو‌نی ئه‌وه‌ پیا‌وه‌ غه‌ریبانه‌ی بو‌
هه‌لمژینی هه‌وا‌یه‌ک له‌ شه‌وان و مانگه‌شه‌وه‌ و په‌شه‌بادا ده‌هاتنه‌ده‌ری، من
له‌و شه‌وه‌ گه‌رمانه‌ی ئه‌وه‌ هاوینه‌دا، له‌ تاریکیه‌که‌دا گویم له‌ هه‌ناسه‌یان
ده‌گرت، خیزه‌ی سینگیان وه‌کو جانه‌وه‌ریکی بریندار ئه‌وه‌ حه‌وشه‌یه‌ی
پرده‌کرد، به‌لام ما‌ل به‌ نه‌ندازه‌یه‌ک تاریک‌بو‌و چاو چاوی نه‌ده‌بینی.
من له‌و شه‌وه‌زنه‌که‌دا هه‌لده‌ستم و ده‌مزان‌ی ئه‌وه‌ کیژانه‌ی تریش له‌
ژیر جیگا‌کانیان‌وه‌ به‌خه‌به‌رن و بیر له‌ هه‌ناسه‌ی ئه‌وه‌ پیا‌وه‌ غه‌ریبانه‌
ده‌که‌نه‌وه‌ که‌ شه‌وه‌ له‌و حه‌وشه‌ چک‌ولانه‌یه‌دا، خۆیانده‌دا به‌سه‌ر ئه‌وه‌
دیواره‌دا و چاویان ده‌بریه‌ ئه‌وه‌ زو‌لمه‌ته‌ هه‌تا‌ه‌تاییه‌ی گه‌ردون، ده‌مزان‌ی
هه‌موو به‌خه‌به‌رن و خۆیان له‌ جیگا‌کاندا قایم‌کردوه‌ و گو‌ی له‌وه‌ناسانه‌
ده‌گرن که‌ هه‌وا‌ی پزویی ما‌لیان ده‌هینایه‌جو‌ش. ئاره‌زوویه‌کی شه‌یتانی
منی هه‌لده‌گرت و هه‌لده‌ستم، زو‌رجار له‌ شه‌وانی مانگه‌شه‌ودا له‌ درزی
په‌رده‌کان‌وه‌ تارماییه‌که‌یانم ده‌بینی که‌ سه‌یری ئه‌وه‌ ده‌شتاییه‌ گه‌وره‌یه‌یان
ده‌کرد، جگه‌ره‌یان ده‌کی‌شا، غه‌میکی قو‌و‌ل و تاریکیان ده‌دا‌یه‌ به‌ر ئه‌وه‌

بای زولمه ته. پیشتر سه ده ها جار بیرم لی کرد بووه وه که ئیستا ده توانم
 برۆم، ده توانم ده فکه م فرییدم و بلیم: «ها تو، ژنه به شه رفه که،
 نه گهر ده ست له یه خه م به رنه ده یت، به جه هه نم، ئابروته به م. ده ست
 له یه خه م به رنه ده ی چیرۆکی نه و پیاوانه ئاشکراده که م که له و ژورده دا
 ده یانشاریته وه، چیرۆکی نه و غه ربانه ده گێڤمه وه که دالده یان ده ده یت». به
 لام له قوولایی پۆحمدا شتیک پێگای لیده گرتم، که بیگومان هه
 هه مان نه و شه یتانه بوو که هه ستمده کرد له له شمداهه لده سستیته
 سه ری. دواي چهنده ها شه وی بیخه وی، شه ویکیان نه و هات، نه و پیاوه ی
 بۆنی پێخانه ی لیده هات. له هه مان زولمه ت و هه مان بیده نگي و هه مان
 نه ینیی وه پێچرابوو، به لام ته نها تیپه پینی به ژورده کانداه مالی پرکرد
 له و بۆن پێخانه یه. نه ویش وه کو پیاوه کانی تر ته نها شه وان که زولمه ت
 ده گاته ره شترین و چرترین پله ی خۆی بۆی هه بوو بیته ده ری. به لام له
 شه وی یه که مه وه هه ستمکرد که پیاویکی بزێوتر و پامنه کراوتره، نه و کئ
 بوو، چی بوو، ناوی چی بوو، په نگي له چی ده چوو؟ ... نازانم. هیتده
 هه یه پیاویک بوو له زولمه ت، پارچه یه ک تاریکی بوو و ده جولایه وه،
 به شیک بوو له خودی نه و شه وه زه نگه ترسناکه، جیا ده بووه وه و
 ده ستی له شته کان نه دا و ده گه پایه وه بۆ ناو زولمه ت. یه که م پیاو
 بوو بیبینم جوړنه تبکات بیته ناو تاریکی نه و ماله، بیته له هه مان
 نه و مه رکانه یه ناو بخواته وه که له هۆلی کیژه خه وتوه کانداه بوو، بیته
 ده ست بکیشیت و ده ست له و ده فانه بدات که به دیواره کانه وه بوو،
 به و پێپیلکه چکولانه یه دا سه رکه ویت و له هه وره بانه که وه سه یری مانگ
 بکات، سه ری سندوقی به فره که هه لبداته وه و کلۆ به فر بخاته ده میه وه
 و خۆی فیتکبکاته وه. ژور شه و به ئارامی ده هات و به ناو نه و جیگایانه دا
 تیده په پی که یه ک له ته نیشت یه که وه له سه ر زه ویه که پامانخستبوون.
 له سه ر سه رمان ده وه ستا، له و زولمه ته قووله دا ماوه یه کی ژور لیمان

پاده ما و هییدی هییدی دورده که وتوه. هندی شه ویش گویم لیوو به ناو ماله که دا ده مات و ده چوو، ئامی زور قوولی هه لده کیشا. له یه کییک له و شه وانه دابوو، له ناو زولمه تدا وه ستام و چاوه پوانمکرد. ئه و شه و دونه به نه دازه یه ک تاریک بوو تا نه گه یشته نزیکم هه ستم پیته کرد. پیته چوو خوی سووسه ی شتیکی کردیت، به رله وه ی بگاته به رده مم به چنده هه نگاویک وه ستا، گویم لیوو دلی خیراتر لیی ددها، هه ناسه کانی خیراتر و قورستر ده بوون. منیش له و تاریکییه دا زرده خه نم بۆ ئه و مه خلوقه ره شه ده گرت، زرده خه نه یه ک که دلنیا بووم ده بیینیت. بینیم هه نگاو به هه نگاو لیم نزیکه بیتوه، به لام دوا ی هه موو هه نگاویک ماوه یه ک ده وه ستا، دوا جار گه یشته به رده مم. به ده ستیک که بۆنی ریخانه ی لیده مات ئامیزی پیاکردم، ئه وه یه که مین به رکه وتنی من بوو له گه ل پیاو یکدا... چپاندی به گویمدا: «تۆ له کویت». نه مزانی به کیم تیده گات، نه مزانی له گه ل منیتی یان له گه ل ئافره تیکی خه یالی ناو خه ون و ئاره زوه کانیتی. ده مزانی ئه و تاریکییه هینده چره که نامبینیت، ده مزانی گه ر له م ماله ش چوو ده ره ی نازانیت له گه ل کیدا خه وتوه. به لام یه ک له سه ریه ک ده یگوت و ده یگوتوه: «تۆ له کویت... له کویت؟»، به چپه کانی، به بۆنی، به هه ناسه کانی زوری بۆده هینام، تا له ئاستیکدا ته و او هه موو شته کان هه ره سیانه ینا و ته و او که وتمه ئامیزی. من له و تاریکییه نه به دییه ی مالد له ناو ده فه کاند و له ژیر پرچی ئه و خه لیفه مردوانه دا کوتاییم به ژیانیک ده هینا و ده چومه ژیانیکی تر.

نه مزانی ئه و شه وه له خۆیدا چهنده دریزه، به لام بۆ من به به رته قای هه موو عومرم بوو. ئه و پیاوه کی بوو؟ له کی ده چوو؟... نازانم. هینده ده زانم به شیک بوو له پهنگی رهش و بیسنووری شه و. به شیک بوو له خودی زولمه ت، جگه له تاریکی پهنگی تری نه بوو، جگه له بۆنی ئه و ریخانه پهشانه ی که دیاربوو هه مان شیوه له زولمه تدا گه وره بوون

بۆنی تری لینه دهات، جگه لهو سروه کز و ترسناکهی شهو کزهیه کی دی له لهشی هه لئه دهستا، به لام پیاویکی پاسته قینه بوو، له گه ل خۆیدا هه موو شه و جیهانه ی ده جولاند که دیاربوو به چهنده ها په تی نهیتهی پیوه ی به ستراره ته وه . هه ستمده کرد له گه ل جولانه وه ی جهسته یدا هه موو دنیا له پشت خۆیه وه ده جولێتی ... دیواره کان ... هه وا ... نه ستهیره کان ... شه و شاره خه و توهانه ی دور ... مناره کان ... حوچره کان ... مزگه وته کان ... چیاکان ... ده ریا ... مه له کوت . دواچاریش بهر له وه ی شه و جیهانه ی که وه کو بيشکه یه کی پهش ده له ریه وه نارامبته وه، سه ری نا به و دیواره وه و هه ناسه یه کی قوولی هه لکیشا، هه ناسه یه کی پیده چوو له تاریکترین جیگای ناو پۆحی شه و مه خلوقه وه بیته ده ری که نیستا بیدهنگ دهستی خستبووه سه ر دیواره که و به نارامی تیکه ل به و تاریکیه په ها و بیسنوره ی شه و ده بووه وه .

من نه مزانی که ی گه راومه ته وه ناو جیگا که م و که ی خه و تووم ... به لام به یانی که هه ستام بو پرخانه یه کی سه یرم لیده هات . نه مه زانی نایا پور به به سه رهاته کانی شه و ده زانیت یاخود نه ؟ به لام به شیوه یه کی سه یر ته ماشایده کردم، کیژه کانیشی یه ک له دوا یه ک له هه مامه که ده هاتنه ده ری و جله کانی ژیره وه یان ده گووشی و ده یانته کاند و به ته نافه که دا هه لیانده واسی و بهرده و امیش به و چاوه پر له گومان، کینه و هه سودیه وه سه یریانده کردم . من بیته وه ی هه یج بکه م خۆم به و ده فه چکولانه یه وه سه رقاله کردبوو که پلپله کانی، وه کو زهنگه کانی قاپی دۆزهخ ده زپینگان و ده له رزین . تا زیاتر سه یریان بکرد بامایه، زیاتر بۆنی پرخانه م لیده هات . پورم له هه یوانه که دا گه نمی هه لده خست و کشه ی له و پاساریانه ده کرد که له گه نه که یان ده خوارد، به لام بهرده وام به و چاوه بیته همانه سه یری شه و گه مه یه ی منی ده کرد به ده فه که و هه یجی نه ده گووت . له ناکاو شته کان بۆنی بیته نگیه کی ترسناکیان ده گرت، منیش

به‌و خنده‌یه‌وه هه‌لده‌ستام، ده‌فه‌که‌م هه‌لده‌واسییه‌وه و له‌چکه‌که‌م له گه‌ردنمدا شلده‌کرده‌وه و تال‌ه قژه‌کانم له ژیره‌وه درده‌هینا و ده‌مگوت: «گه‌رمه، ئەم به‌یانیه ئیجگار گه‌رمه». ئەوه یه‌که‌مجار بوو له به‌یانیه‌ی ئەو ماله‌دا ده‌نگ به‌ریکه‌مه‌وه و شتی‌ک بلێم، هه‌ستمه‌کرد ئامیزی ئەو پیاوه جورئه‌تیکی گه‌وره‌ی پێیه‌خشیووم، پرچی خه‌لیفه‌کانم ده‌گرت و ده‌مگوت: «خوایه چه‌نده گه‌رمه ... نا، ئەم گه‌رمایه له کوپوه دیت، تۆ له کوپوه دیت ئە‌ی گه‌رما، تۆ له کوپوه دیت؟». ده‌سته‌کانی ئەو پیاوه پالیا‌ن پتیه‌ده‌نام به‌ره‌و جیگایه‌کی فینکتر برۆم. پور کشری له پاسارییه‌کان ده‌کرد و عاجباتی له‌قسه‌کانم ده‌هات، به‌کچه پوره‌کانم ده‌گوت: «بۆ ئەو جله زستانه ئه‌ستورانه له‌به‌رده‌که‌ن... ئیستا هاوینه؟» که‌وام ده‌گوت شتی‌ک به‌خیرا له‌هه‌وا، له‌ئاسمان و له‌پۆحمدا ده‌جولایه‌وه، ده‌مزان‌ی ئەوه سه‌ره‌تای په‌شه‌بایه‌کی گه‌وره‌یه، من زیاتر خه‌نده‌م ده‌گرت و زیاتر به‌کچه پوره‌کانم ده‌گوت: «بۆ له‌هاویندا ده‌بی‌ت جلی زستانه له‌به‌ریکه‌ن...؟ جلی هاوین هه‌میشه ته‌نکتره... جلی زستان پیاو ده‌خنکێت، ئتیه جلی هاوینه‌تان هه‌یه؟...». له‌گه‌ڵ هه‌موو پرسته‌یه‌کیشدا ئیقاعی جولانه‌وه‌ی هه‌وا و ئاسمان ده‌گۆردا. با‌که یه‌که‌مجار په‌ره‌ی ئەو قورئانه جۆرا و جۆرانه‌ی هه‌لده‌دایه‌وه که به‌شیوه‌یه‌کی ئەندازه‌یی سه‌یر له‌سه‌ر ده‌یه‌ها په‌فه‌ی جیاوا‌ز دانرابوون، تا زیاتر قسه‌مه‌ده‌کرد زیاتر گویم له‌ده‌نگی هه‌لده‌دانه‌وه‌ی په‌ره‌کان ده‌بوو. ئەوان هه‌موو سه‌راسیمه وه‌ستابوون و گوتیانده‌گرت، له‌یه‌ک کاتدا با‌یه‌ک ده‌هات و هه‌موو قورئانه‌کانی پێکه‌وه هه‌لده‌دایه‌وه، هه‌موو پلپله‌ی ده‌فه‌کانی ده‌له‌رانده‌وه، یاری به‌هه‌موو پرچه‌کان ده‌کرد، په‌پۆی مو‌فکه‌کانی ده‌خسته شه‌کانه‌وه. من ئاو‌په‌مه‌دایه‌وه ئەو با‌یه قایمه‌رده‌بوو، ئیدی به‌لێشاو ئەو گه‌نمه هه‌لخراوه‌ی ده‌هینا و ده‌یدا به‌ده‌موچاوماندا، په‌رداخه‌ مو‌باره‌که‌کانی ده‌خسته خواره‌وه، کچه پوره‌کانی ده‌دا به‌دیواره‌کاندا، ئەو

پهفته نازک و شلهی لهسهری من دهکردهوه و قرژم نازادانه لهو بایه‌دا دهکه‌وته فرین، من له ناو بایه‌که‌دا ده‌مقیژاند: «چ جوانییه‌کی تیایه له‌م هاوینه‌دا به‌و جلانه‌وه بژین...». له‌گه‌ل هاواره‌کانی مندا گیزه‌لووک‌که زیاتر به‌رو قوولایی ژووره‌کان ده‌کشا. پورم ده‌بینی له‌نیتوان لیشاوی نه‌و گه‌نمه‌ فریوانه‌دا ده‌ستیگرتووه به‌ له‌چکه‌که‌یه‌وه و به‌و چاوه ترسناکانه‌ی سه‌یرمه‌دکات. سات دواي سات په‌شه‌باکه شیوه‌ی ترسناکتری به‌خویه‌وه ده‌گرت، قورئانه‌کان وه‌کو هیزکی بی‌دین و نه‌هریمه‌نثاسا په‌په‌په‌یانبکات هه‌لده‌وهرین و په‌په‌کانیان له‌و گرده‌لووله‌دا با ده‌بیرد، پورم و کیزه‌کانی ده‌یانویست نه‌و ده‌رگایانه دابخه‌ن که گرده‌لووله‌که وه‌کو هیزکی شه‌رانی ده‌یکرده‌وه، به‌لام نه‌یاندته‌وانی. قورئانه‌کان با ده‌بیردن... نه‌و قورئانه‌ پیرۆزانه‌ی نوسخه‌ی ناوازی نه‌ولیا و شیخه گه‌وره‌کان بوون، نه‌و نوسخانه بوون که پور و هاوړیکانی ساله‌های سال کویانکردبووه. نوسخه‌ی «شیخ ماری نۆډی»، نوسخه‌ی «کاک نه‌حمه‌دی بچکۆله»، نوسخه‌ی «شیخی سیراجه‌دین»، نوسخه‌ی «شیخ محمه‌دی عه‌والان». باکه له‌ناکاو پرچی ده‌سککراوی خه‌لیفه‌کانیشی برد و له ده‌رگای پشته‌وه‌ی ماله‌وه به‌رو ده‌شتاییه‌کان فراندنی. ده‌فه‌کان به ده‌یه‌ها له ناو هه‌وای توپه و یاخیووی مالداسه‌مایاندته‌کرد، به‌ریه‌کدی ده‌که‌وتن و پارچه‌پارچه‌ده‌بوون. پورم ده‌یقیژاند، منیش ده‌مبینی باکه خه‌ریکه ده‌مرفیتنی، ده‌ستمده‌گرت به‌ ده‌رگاکه‌وه و ده‌مقیژاند: «بۆ به‌م هاوینه گه‌رمه‌ واز له‌و کیزانه‌ ناهیتیت؟ بۆ لیتاگه‌پیتیت هه‌زیان له‌ چیه بیپۆشن؟ تاکه‌ی لی‌ره‌دا دانیشن و بمرن؟». پورم وه‌کو په‌لاماری شه‌یتان بدات ده‌یویست شالۆم بۆبه‌یتیت، به‌لام باکه ده‌یگتپایه‌وه، ده‌یویست له‌و په‌شه‌با کوشنده‌یه‌دا ده‌ستبه‌ریت و کتیبه‌ پارچه‌پارچه‌کان، ده‌فه‌ فریوه‌کان، پرچه‌ لوول و کاکۆله‌ په‌رشوبلۆ و تیکه‌لاوه‌کان بگرتته‌وه. له‌ ساتیکدا ویرانبوونی نه‌و شانشینیه‌ی به‌چاوی خۆی ده‌بینی، هه‌ره‌سی

ئەو مەملەكەتەنە دەپینی كە ژانی لە دروستکردنیدا سەرفکردبوو. كیژەكانی «ئەوانەیان كە لال ئەبون» دەیانقیژاند: «ئاه دایە بورجی ئەو شەیتانە... بورجی ئەو شەیتانە»، «دایە ئەو ئاگرتیبەریووت بۆ دەرنەکرد»، «دایە نەتەزانی ئەو شەیتانە بە تۆ دەستەمۆ نابیت، نەتەزانی ئەو نایەوێت پاكبیتەوه؟». «من لەو بایەدا گویم لەو هاوارانە دەبوو و تەزوی خوشییەکی گەورە بۆ پێدەگرتم، خوشی بەرەڵبوونی كینەیهکی گەورە، خوشی ئازادکردنی رقیکی بێسنوور. هاوارمەکرد: «ئۆ، خودای گەورە... با... با. ئەی رەشەبا خێرا و بێسەرەوتەكان ئارام مەبنەوه... ئارام مەبنەوه»

ئاشكرابوو ئەو رەشەبایە تا هەموو ئەو ماله بەسەریەكدا تێكنەدات، ئارام نابیتەوه. من سەراسیمە و شادومان لە ناو ئەو دەف و كتیب و تەزیجە فریوانەدا پێدەكەنیم. هەستیشمەدەکرد تا ئەو جیهانە زیاتر خاپورییت، باكەش زیاتر خاودەبیتەوه، لەگەڵ هەموو ئارامبوونەوهیهکی زیاتری گێژەلووكەكەشدا پتر قریشكەئەو ئەو كچە پورانە دەگەشتە گویم كە با لەچەكانی فراندبوون و بە قژی بژ و ئالۆزكاو و هەرگیز شانە نەكراوهوه لە بۆ رەفتهكانیان دەگەران.

بایەكی لەناكاو بوو، بایەك بوو لەوسەری دونیاوه دەهات، بارەشیك بوو ئەو هەرگیز حسابی بۆنەكردبوو، وایزانیبوو ئەو دیوار و پەنجەرانە دەپارێزێت، وایزانیبوو ئەو تاریکییە دەپارێزێت، بەلام ئەو تا باكان دەتوانن بێنە ژوورەوه و لە دەرگاكانیش بچن بەودیوا. من شادومان بەو قرە پەشوكا و ئالۆزكاوه كە پرپوو لە خۆل و دەنكە گەنم، لەویادا بە خەندەیهكەوه وەستا بووم، پور بە غەمگینییهوه سەیریدەكردم و دەیگووت: تۆ خوشکی شەیتانیت... خوشکی شەیتانیت... خوشکی شەیتانیت.

من بهرپرسیار نیم له و په شه بایه، من هه میسه رقم له په شه باکان بووه، به لام ده زانم له مندالییه وه نه وانه ی ده ورو به رم ده یانه ویت په یوه ندییه کی سهیر له نیوان من و باکاندا بدوزنه وه. نه و حکایه ته ش که ده لیت له پوځی له دایکبوونمدا په شه با نیوه ی شاری ویرانکړدوه جگه له خورافه ټیک زیاتر هیچی تر نییه، درو یه که دروستیانکړدوه تا په یوه ندیه کی قوولتر و نه ینیتر له نیوان من و په روانه و شه یاندا دروستبکه ن.

به لام ده بیت دانی پیدابنیم که حکایه ته کان هه موویان سه رله بهر درونین، په روانه هه ندی جار پیی ده گوتم «توش بیبه رینیت له چاکه و فزلی شه یثانه کان»، نه و باسی نه و پوځانه ی شیر خوری منی ده گپراهه وه که دوی وپکگرتنه بیبه هانه کانی من، باکان مالی نیمه یان به سه ریه کدا هه لگپراهه ته وه. خوشم هه ندی شتی سه یرم له یاده، له یادمه له پولی پینجی سه ره تاییدا بووم که ماموستایه ک به ناهه ق له بهر چاری هه زار قوتا پیدا به تومه تی دریه ک که ناگام لینه بوو منی فهاقه کړد، راسته وخو دوی نه وه بایه کی ترسناک نیوه ی قوتا بخانه ی ویرانکړد، بایه کی توپه و له نا کاو که په رده ی هه موو په نجه ره کان و وینه و دروشمی هه لو اسراوی سه ر هه موو دیواره کانی برد و پارچه پارچه یکردن. له شه شی سه ره تاییشدا کاتیک تاقیکردنه وه ی به که لوریم ددها، بیت هوه ی له شوینی خو م فزه مکر دبیت، بیت هوه ی سه رم هه لبریبیت، ماموستایه کی

پیر و بوغزای بە خۆی و چاویلکە یەکی ژەنگاویبەو لە خۆرا منی
لە سالتۆنە کە کردە دەری، لەیادەمە هێشتا قاچم نەخستبوو و ئەو دیو
سالتۆنە کە، ئەو ناوە بوو مەیدانی گێژەلۆکە یەکی توپە و ترسناک، با
هەموو دەفتەرەکانی تاقیکردنەو و هەموو پرسیارەکانی فراند و تەنورە
سەدەها کچ و دەیهەا مامۆستای بە جۆریکی حەیا بەر هەلدایەو. لە
هیچ یەکی لەو جارنەشدا من بەرپرسیار نەبووم، ئەم شارە خۆی
شاریکی ترسناکە، شاریکە باکان تیا خۆشناکا تەو، بەلام من بەرپرسیار
نیم. ئەوانە ی دەورو بەرم دەلێن کە من پەشەباکان دروستدەکەم، بەلام
من هیچ کات هەستم نەکردو پەیوەندییەک لە نێوان من و باکاندا
هەبووبێت، من هەردەم کچی هێمنییەکان بووم.

پووداوەکان دوا ی ئەو پەشەبایە ناو مائی پوریش، سەیر و فرمیسکاوی
کەوتنەو، دوا ی وێرانپوونی مەملەکەتەکانی پور، دوا ی ئارامبوونەو ی ئەو
بایە، دوا ی دادپەندنی متیلەکان و دروستکردنی لەچکی تازە بۆ ئەو
هەشت کچە، پورم نەهیکرد لەو ی کەس پەنجەم تێو بەدات، نەو ک
لەبەرئەو ی من بێگوناھم، بەلکو لەبەرئەو ی دەترسا ئەو شەیتانە
پاپەڕیو ی ناو پۆحم، جاریکی دیش پەلاماریاندا تەو. لەو بەیانییەو
پورم ئیدی دڵنیابوو کە شەپی ئەو لە گەل شەیتانیکی خەوتوو و
پاستەقینە ی ناو پۆحمدا ی. پورم زۆر ناو میدانە لە نینواری هەمان
پۆژدا دامیە پیش خۆی و گێڕامییەو بۆ لای باوک، گێڕامییەو بۆ
ئەو مائە ی سێ مانگ پتریبوو نەمدیبوو، گێڕامییەو بۆ ئەو حەوشە
و باغە چکۆلانە و ژاگاو ی لە دوری پەروانە سیسبوویوون. لە پێگا
هیچی نەگوت ئەو نەبێت کە وازناھێنێت لە شەپکردن لە گەل ئەو
شەیتانانەدا کە دەیانەوێت بنەمالە کە ی گلۆبیکەن، منیش هیچ نەگوت
ئەو نەبێت گووتم: «وازمەهێنە، کێ دەلێت وازبێنە. وازمێتانی چی؟»
دواتر نەمزانی ئەو چۆن چۆنی چیرۆکەکانی بۆ باوکم گێڕاوەتەو؟ ئایا

باسى ئەو پياوھى بۇ كىردىبوو كە شەو لەگەلدا خەوتىبووم يان تەنھا باسى ئەو بارەشەى بۆكرد كە لەوياوھەدابوو شەيتانەكانى نىو دلى من دروستيانكردوه ؟

گەرانه وەم بۇ مال بېدەنگ و ساردوسر بوو، تەنھا خۆشپىيەك بىنىبىتەم زەردەخەنە و شەوقىك و قىرشكەيكە بوو لە دايكەوھە كە وەكوھەمىشە لە كونجى پزىنى خۆيدا ھەلدەوھەرى و دەبووھە كرمى ورد . باوكم بە ھەرفىك چىيە لەگەلدا نەدوا، براكانىشم لەيەكەم شەوھە كەوتنە دووبارەكردنەوھى ئەو ھەرمان و داواكارىانەى جاران پەروانە بوى جىيەجىدەكردن . ناوھىنانى «پەروانە» قەدەغەبوو، نەشمەزانى كە دەبىت چى لىھاتبىت ؟ . ئاسان نەبوو دواى ئەو وەرزە دوور و درىژەى ناو ماللى پور وەكو جاران بژىم . شەوئىك بەرپىكەوت لە دەنگەدەنگى نىوان باوك و براكانم تىگەيشتم ئىستاش بۇ «پەروانە» دەگەرپىن . لەگەل گەرانهوھەمدا بۇ مال، دەبايە خۆم بە شتىكەوھە سەرقالبەكم، بۆيە دەستمكرد بە پاككردنەوھى مال، بە سپىكردنەوھى دىوارەكان، بە ئاودانى گولەكان، بە شتنى ھوشە و ھەيوان، بە بايەخدان بەو چرپا چكۆلانانەى سەربان كە براكانم لە ھاویندا لەسەرى دەخەوتن . من بە پىچەوانەى پەروانەوھە لەزەتلىكى نۆرم لەو خۆ سەرقالكردنە دەبىنى بە شتەكانى مالەوھە ... ھەموو پۆژى سەرتاپاى ئەو پەرداخانەم دەشت، سەرتاپاى ئەو قاپ، بەلەم و كەوگىرە كۆنانەم دەرەھىنا و پاكەدەكردنەوھە، دلىاشبووم ھەندىكىان دە سال زياترە كەس ناننى تىانەخواردوون . كاتىكى نۆرم لەگەل پاككردنەوھى دايكدا دەبردەسەر . ئەو چەندىن سال بوو لەو ژوورە نەچووبووھە دەرى . من تەمەنم شەش سال بوو كە ئەو كەوتەخوارى و ئىفلىجىبوو و زمانى شكا، جگە لەو قورسكە سەيرانەى دەنگى نەما . بەخۆى و سەتلىكى پەر لە جلەوھە لەو سەر پەيزە بلىندە بەربووھەوھە ... من ئىستاش لەيادەمە، سەتلىك بوو پەر لە شەپوالەكانى باوك، دەرپىكانى برا

و کراسە کورته کانی من و پەروانە. سالانیک لە مەو بەر ویستمان بیکوژین، بە ئێ هەموومان پێکەوتین کە بیکوژین، لە یادمە کە کێشیان کردە دەرەوێ ژوورە کە. من و پەروانە هەردوو کمان تەماشامان دەکرد... هیچمان نەکرد، نە مانگوت مەییەن، نە مانگوت مەیکوژن، لە بەرپەنجەرە کە دا وەستان تا لە دەرگا کە وە بردیانە دەرئ، من و پەروانە دەمانزانی دەیکوژن کە چی بۆی نە گریان، غەممان بۆی نە خوارد. دواى سەعاتیک هینایانە وە لە ناو یەکتەردا جێنویان بە یە کدی دەدا. کەسیان گیرە تیان نە کردبوو بێدەنگی کەن، هەموویان دەستان کەوتبوو لەرزین، دوا جار وەکو پارچە پەپۆیە ک کێشیان کردە وە و فریادانایە وە کونجە کە ی خۆی. من لە دواى گەڕانە وەم پتر هەستم بە مانای هاوار و قریشکە کانی ئەو مەخلوقە سەیرە دەکرد، پتر سۆزم بۆی دەجولا. بە لām لە گەڵ ئەوەشدا مرد و نەمتوانی وەکو دایکێک خزمەت بیکەم.

ئەو ماوێ کورته ی کە لە ماله وە ژیا، کەم کەم خۆم لە گەڵ شتەکاندا دەگونجاند، بە لām ئەو هێمنییە کوشندە ی ماله بە بێ پەروانە قورس بوو... زۆر قورس بوو بە بێ پەروانە بژیت و بخەویت و لە بەر پەنجەرە کە دا بوەستیت و سەیری باغچە کە بکەیت. ئێواران کورسییە کم دەبردە ئەو بالکۆنە و لە وێو سەیری ئەو مەیدانی جەلە بەم دەکرد، سەیری ئەو شەقامە نیمچە هێمنانە ی دەوربەرم دەکرد، سەیری ئەو پێبوارە غەمگینانە م دەکرد کە زۆری کات بە تەنها بەو پێگایانە دا دەپۆشتن، چەندە ها سەعات دادەنیشتم و بێدەنگ سەیری جولە ی باکان و پەپوله کانم دەکرد، گویم لە دەنگی هێمنی ئەو هەوایە دەگرت کە خرۆشانیکى سەیری تیا بوو. هەندێ جار وامدەزانی ئەو فاسیلە یی من لەو سالانە ی پەروانە و ئەو پۆژە سەیر و کپانە ی ماله پور دوور دەخاتە وە گەلی درێژە، دەشمگوت لەوانە یە ژیا تا هەتا هەتایە بەو کپی و هێمنییە بمینیتە وە. کە دادەنیشتم، هەردەم پەرداخێ چام لە بەردەم

خۆمدا داده‌نا و بیرم له پابوردوو ده‌کرده‌وه، هه‌رگیز په‌روانه‌م فه‌رامۆش نه‌کرد، به‌لام په‌یوه‌ندییم به‌ نه‌ندازه‌یه‌ک به‌ دنیاوه پچه‌پابوو که‌سی‌ک نه‌بوو هه‌والی ئه‌وی لی‌بپرسم، که‌س هه‌والی په‌روانه‌ی نه‌ده‌زانی، که‌س نه‌یده‌زانی په‌روانه له‌ کو‌ییه. من له‌ وشه‌وه‌وه که‌ باوکم سپاردمی به‌و ژنه ده‌فزه‌نانه له‌ هه‌موو دونیا دا‌پرا‌بووم، هه‌تا هاو‌پۆی نزیکه‌کانیشم وایانده‌زانی من سه‌فه‌رم‌کرده‌و بۆ شار‌یک‌ی دوور، منیش نه‌مه‌ده‌زانی چۆن په‌یوه‌ندیان پتیه‌بکه‌م، دواجاریش بۆ ئه‌وه‌ی خۆم له‌ هه‌موو گێرمه‌ و کێشه‌یه‌ک ئازادبکه‌م، وازم له‌ هه‌موو ئومید‌یک هینا و ئی‌واره‌ فینک و دل‌پ‌فینه‌کانی هاوینم به‌ چا خوارنه‌وه له‌و بال‌کونه‌ بچوکه‌دا ده‌برده‌سه‌ر... تا ئی‌واره‌یه‌ک له‌ ئی‌واره‌کان «شیرین» ده‌رکه‌وت.

شیرین تاکه‌ کچیک بوو له‌ گروهی ئه‌و کێژه جوانانه‌دا که‌ نه‌ وه‌کو ئه‌وان جوان، نه‌ وه‌کو ئه‌وان هه‌وا به‌رز، نه‌ وه‌کو ئه‌وان په‌یوه‌ندی دل‌داریان‌ه‌ی زۆری‌بوو. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا به‌ش‌تیه‌یه‌کی سه‌یر و بیهۆیه‌کی دیاریکراو له‌ یانه‌ی ئه‌و کچه‌ شو‌خانه‌دا جی‌گای بووبوه‌وه. ئی‌واره‌یه‌کی دره‌نگ له‌ ده‌رگایدا، من له‌و باغه‌دا چووبوومه‌ سه‌ر ته‌پله‌کی‌ک تا که‌ من له‌و هه‌نجیره‌ گه‌یوانه‌ لی‌بکه‌مه‌وه که‌ هه‌رده‌م ده‌وه‌ری و که‌س نه‌یده‌خوارد. کاتی‌ک ده‌رگام لی‌کرده‌وه و بۆنی ئه‌و هه‌نجیره‌ تازانه‌ چوو به‌ سه‌ریدا، گووتی: «خوایه، کتومت وه‌کو خه‌وه‌که‌ ده‌تبینم، دوو مانگ پ‌یشتر خه‌وم پتیه‌بینی به‌ کراس‌یک‌ی سه‌پییه‌وه له‌ باغ‌یک‌ی گه‌وره‌دا هه‌نجیرت ده‌چنی». باوه‌شی پیاکردم و گووتی: «تۆ له‌ کو‌ییت، جنۆکه‌؟». بینه‌وه‌ی ئارام‌بگرم باوه‌شم پیاکرده‌وه و گووتم: «حیکاتی‌کی دوور و در‌یژه‌... وه‌ره‌ ژووری». شیرین ئه‌لقه‌که‌ی نیشاندام و گووتی: «شووم‌کرده‌وه، مه‌ی‌مون. نه‌تزانیه‌وه؟ سه‌یرمه‌که‌، بوکی‌کی جوانم؟». بێگومان نه‌مزانیوه‌ له‌ کو‌تیه‌ بزانم، من له‌و تاریک‌ستانه‌ قوولانه‌دا چ خه‌به‌ری‌کم له‌ دنیا نه‌ما‌بوو، شیرین پتیه‌پابوو که‌ هه‌موو دونیا به‌ حکایه‌تی ئه‌فسانه‌یی شووکرده‌که‌ی ده‌زانیت. من

پىمگوت: «من جيام، من له جيگايەكى تر بووم... گەلى دور». ئەو بە چپە ۋە پىنكەنى و گوتى: «هەۋالى پەرۋانەم پىيە؟». خۇدايە ئەو زەردەخەنە ۋە چپە چكۆلانەيە بەس بوو بۆنەۋەي سەر لەنويى ھەموو ئەو ئارامىيەي كە چەندىن پۆڭبوو بە كاركردن ۋە چاخۋارنەۋەي ئىۋارانى بالکۆنەكە بۆ خۆم دروستكردبوو بىرمىت ۋە ھەستىكى قوۋلى پەشۋكان جيگاي بگىتەۋە. شىرىن جانتاكەي لەسەر كورسىيەكە دانا ۋ گوتى: «خەندان، ھەۋالى پەرۋانەم پىيە... ھەۋالى ئەو». ھەستىمىرد ناۋەكەي ميوەكان پادەچلەكىنى، ئەو پاسارىيە چكۆلانەيە سەر درەختەكان وريادەكاتەۋە... ئەو پەپولانەي باغ لە خەۋ ھەلدەستىنىت كە پىكەۋە ھەموو لە گەلا ۋ گولەكان ھەلفرىن. شىرىن لە خۆشيدا خەرىكبوو دەفرى، دەيگوت: «شېشىت دەزانىت لە كوئ دەژىن... دەزانىت؟ لە دارستانىكدا، لە دۆلىكى چىردا، لە جيگايەكى سەير». دەستىبرد ۋ ھەنجىرىكى لە ۋ قاپە ھەپەساۋە ھەلگرت. كچىكى نۆز بۆنۋ ۋ زىندو بوو بىئەۋەي ۋ چانبدات گوتى: «خەياتچىت... تۆ لە كوئى؟ لە كوئى؟». ئەو ۋايزانىبوو مردووم، من بە ۋ زەردەخەنە ماندوۋەي خۆمەۋە گوتىم: «لېرە بووم، لەم بالکۆنەدا... ئىۋاران ھەمىشە لېرەدا دادەنىشم ۋ سەيرى ئاسمان دەكەم». باۋەشى پىاكردم ۋ گوتى: «خەندان، لە جەنگەلىكى سەيردان، جەنگەلىكى دوور دەست ۋ عاسى، بەلام كەس بەتەۋاى نازانىت ئەو جەنگەلە دەكەۋىتە كۆپۈە... كەسش نازانىت ئەوان لەۋىن». بە ناۋمىدىيەكى گەۋرەۋە گوتىم: «چىدەكەن لە جەنگەلا، جەنگەلى چى، تۆ باسى چىم بۆ دەكەيت؟».

شىرىن ئەو ئىۋارەيە قاتىكى سەرتاپا سىپى لەبەردابوو، جوتى پىلاۋى سىپى لەپىكردبوو ۋ پەفتەيەكى پەشى دابوو بە شانيدا، جانتاكەشى دياربوو جانتاي ئەو بوكە تازانەيە كە دەبىت ھەموو ئىۋارەيەكى ھاۋىن پىاسەبەن. لە ۋ جانتا نازكەي بوكىنىدا كە بۆنى عەتر ۋ مەكياجى

جەلە قەشەنگە كانىيە ۋە جىيەيىشتەم، جىلى تازە بۈكىكى پىكپۇش، نەمدە زانى جارىكى تر نايىيىنمە ۋە، نەمدە زانى كە ئە ۋەنجىرە دۈا ھەنجىرى ھارپىتتەيە كە لەگەل ھارپىيەكى پۇزانى قوتابخانەدا دەيخۇم. ئىستاش دۈاى ئە ۋەمۇو سالا كە ئە ۋە پەيكەرە چكۆلانەيە دەگرم بە دەستەمە ۋە، سىمى ھەمۇو ئە ۋە ئىۋارە فېتىك ۋە سەيرانەي تەنھايىم دېتە ۋە ياد... ئە ۋە ئىۋارانەي كە دۈا ھەمىن ئىۋارەي ژيانى مەن بوو ۋە كۈ مۇۋىكى ئاسايى، بەرلە ۋەي كە ئە ۋە سالا دور ۋە دىژانەي سزا بمبات. ئەمپۇ مەن جگە لە ۋە پەيكەرە ھىچى دىكەم بۇ نەماۋەتە ۋە، تەنھا شىتىك لە ۋە پاپوردۈۋە دىژە مابىتە ۋە ئە ۋە پەيكەرە چكۆلانەيەيە كە ھەمىشە پەنجەكانى فەرەيدون ۋە پەرۋانە ۋە زەردەخەنە پاكەكەي «شىرىن» دەھىتتە ۋە ياد... مەن ئە ۋە ماۋە دور ۋە دىژەي كە دور لە مال ژيام، لە ۋە باۋەپەدا نەبوم ئە ۋە پەيكەرە لە ناۋ ئە ۋە ھەمۇو كارەسات ۋە گۇرپانكارىيەدا مابىتە ۋە، مەن دەمزانى كە ھەمۇو كەلۈپەل ۋە شت ۋە مەكەكانى مەن ۋە پەرۋانە سوۋىتىراۋن ۋە توپدراۋن، بەلام دۈاجار كە گەيشتەمە ۋە ئە ۋە مالە چۆل ۋە ھۆلە، كە گەيشتەمە ۋە ئە ۋە مالەي كە نە پەرسەي دايكەم ۋە نە پەرسەي باۋكىمى تياكرا، كە گەيشتەمە ۋە ئە ۋە مالەي براكان دەرگاكانيان كلىكردبوو ۋە سەفەريانكردبوو، پارە ۋە كان چۆلبوۋن، ژۈۋەرە كان چۆل، لە ناۋ ئە ۋە ھەمۇو چۆلەۋانىيەدا تەنھا ئىنجانەيەكى چكۆلە بەجىمابوۋ، ئىنجانەيەكى مردوۋ، كە ئىنجانەكەم لاپرد لە پىشتىيە ۋە ئە ۋە پەيكەرە چكۆلەيەم دۈزىيە ۋە... پەيكەرەيكى تۈزۈۋى كە دياربوو دەستىكى ماندوۋ ۋە تۈرە فېيىداۋەتە ئەم كۈنجە ۋە... ئەمپۇش جگە لە ۋە پەيكەرە ھىچى دىكەم نىيە، ھىچى دىكە... كە بە تەنھا لە پىشانگايەكى چكۆلەدا لە ژۈۋەر سەرى خۇمە ۋە ھەلمگرتوۋە ۋە ھەمىشەش جگە لە بۇنى ئە ۋە جانتا عەتراۋىيەي شىرىن، بۇنى جەنگەل ۋە عەشق ۋە مردن ۋە تەنھايى بە ژيانى مەندا پەخشەدەكاتە ۋە.

شار پړپړو له عه شقی ناموراد، شار به عه شقی ناکام قاندرابوو. له ناو نه و ښاره چکولانه و تاریکه دا نه سره دینی بونځوش به کولانه کاندې ده پوښت و دهیگوت: «نوه خوايه، نه م هه موو عه شقه ناکامه چييه؟ نه م هه موو عه شقه بیتامانجه چييه؟». نه و بهر له وهی هه ست به م ناکامییه بکات، پیاوړکی فزولای نذر ناسایی بوو... پیاوړیک، له وانای حه زده کهن هه مووشتن دهر باره ی ژيانی کچه ناسراو و دیاره کانی شار بزائن، هر نه و فزولای کوشنده یه ش کردی به وینه گړنکی گه پوک، چونکه ته نها وینه گړنکی گه پوک ده توانیت بجیته نه و جیگایانه ی که خه لکانی دی به ناسانی ناتوانن بیگه نی... نه و به موی نه و کامیرا گه وره یه ی ملیه وه، ژيانیکی سهر ده ژیا، ده چوو هه موو ناهه ننگه کان، ده چوو هه موو قوتابخانه کان، ده چوو هه موو یاریگا کان... له ناکاو بو پړپړوانه ده وله تییه کانیش بانگیانده کرد، بو کړبونو وه نه ټینه کانیش ده یاننارد به دوایدا، خوشی وه کو جنوکه یه کی شهرمن به و زه رده خه نه ژئانه و نیگا کردنه نیره موکئاسایه یه وه له هه موو شوینیکدا ناماده بوو، له کوره کاندې، له سهیرانگا کاندې، له هاوینه هه واره کاندې وینه یده گرت، جگه له وهی هاوینان هه موو نیوه پویه ک له سره قه راغه کاشیکراوه کانی نه و حه وزی مه لیه ی شاردې به شورت و کامیرا که یه وه دهرده که وت. نه و فزولای ناناساییه ی وای لیده کرد بجیته بنج و بناوانی سه رپورده

سەیر و تاریکەکانی ژیاڤی شار... گریکوڤیڤی دەیه‌ها عەشقی کردەوه .
 بە کچانی دەگووت: «ئەها، تۆ فلانی، دەزانی کێ شەیدات بووه ؟...
 دەزانی کێ شەو لە تاوت ناخەوێ؟ ... ئەی... تۆ فیساری ئاگات لێنیه
 کێ بۆت دەسووتیت... ئاگات لێنیه کێ خەریکە بۆت دەمریت؟ ئەی تۆ
 خەبەردارنیت کێ مەراقی لێداویت، کێ لەسەر پێگا بۆت دەوسوتیت؟»
 دەچوو ئەو مەلەوان، یاریکەر و شاعیرە گەنجەکانی شار یەکەیکە
 پێیدەگووتن: «کابرا گەمژە بە، من دڵنیام فلانە کچ شیتت بووه»...
 «ئەی تۆ بۆ خەوتویت، بۆ نینگاکانی ئەو خانمە ناخوینیتەوه؟»
 «تۆرەمەبە، ژنی مێرداریش بێت حەزی لێتە... دەزانی حەزی لێتە
 یانی چی؟»... سالانیکی درێژ، ژیاڤی نەسەرەدینی بۆنخۆش لە ناو ئەو
 بازنانەدا دەسوڤایەوه، تا پۆژیک هەستیکرد لەبری ئەو فزولە سەیرە
 جاران بۆ دۆزینەوه و ئاشکراکردنی چیرۆکەکانی عەشق ھەییوو، ئیستا
 سۆزێکی گەورە بۆ پزگاکردنی ئەو عەشقه ناکامانە لا دروستبووه .
 تا پۆژیک ئەو لە شار دەژیا، شتەکان بەجۆریکی ئاسایی و بێ
 هیچ نەفسێکی نەفسانەیی دەچوونەپیشی، زۆرجار خۆی نامەیی عاشقانی
 لەنیوان قوتابخانەکانی کچان و کوڕاندا دەگوازتەوه، زۆرجار ستۆدیۆ
 چکۆلانەکی خۆی دەکرد بە جێگای ژوانی ئەو قوتابییه ناکامانە
 شوێنێکیان نەبوو لەم مەملەکەتەدا یەکتەری تیا ببینن. ھەمیشە بۆ
 ھەمووان پێدەکەنی و بە ئارامی دڵنەوایی ھەمووانی دەدایەوه .

«نەسرین» لە قەرەاغ ئەو حەوزی مەلەیدە «گۆفەندی مەلەوان»ی
 بەھۆی «فەرەیدونی مەلەکەوه» ناسی. «گۆفەند» کوپی ئاسنگەریکی
 پیربوو نیوێ ژیاڤی لە بازای ئاسنگەراندە بردبوو سەر. سەرەتای ژیاڤی
 بە شێوەیەکی نەخۆشانە خولیا یادیابوو یاری ئاسن، دواتر وەرگەراپوو
 سەر مەلەکردن، بەلام دواجار ئیواران لە پەنجەرەکانی ئەو یانە
 وەرزشییە بچکۆلانەییە دەبینرا، لەگەڵ «مامۆستا ئیسماعیل»، پیرترین

شه تره نجبازی شار، نوم له بیرکردنه وه یه کی قولدا شه تره نجی ده کرد. «گوفه ند» کورنکی که له گه ت بوو که هر له رگی دایکیه وه به قژنکی ماش و برجه وه هاتبووه دنیا، خوئی نه و قژه درنژهی به نیشانه یه کی پیغه مبرایه تی ده زانی. دایکی سهرده مانن به فشاری دایکانه ی خوئی، مانگانه له سهر کورسییه ک دایده نا و به جووتن ده سته کیشی نایلونه وه قژن بۆ په شده کرده وه. به لام له و هاوینه وه که چووه په یمانگای هونه ری له پایته خت هه موو شته کان گۆردران. له و ساله وه ئیدی به و قژه ماشو برنجیه درنژه وه، له سهر شه قام، له چایخانه و له لیواری هه وزی مه له کردنه که دا درده که وت، له هه موو جیگایه کیش شه وقی شکویه کی سهیری په خشه کرده وه. سالانی خویندن له پایته خت فیرانکرد وه کو هه موو هونه رمه نده کانی دیکه مه ی زۆر بخواته وه، به دهنگی به رز قسه بکات، به بیترس باسی ئافره ت و هونه ر بکات، له بازاره کاندای بوتل بهاویت، فیل له ساقیه کان بکات و هه ندی شه ویش له سهر جاده کان بخویت. به لام له پال نه وه شدا نه و چوار سال ژیا نه ی په یمانگا، فیری زۆر له نهینه کانی په یکه رتاشینیان کرد.

ده بیست بلتین که «گوفه ندی مه له وان» و «فه ریدونی مه له ک» یه که مجار، له ناو دره خته کانی یه کن له باغه کانی قه راغ شاردا به یه کدی گه یشتن. گوفه ند دوا ی هاتنه وه ی له پایته خت مه یلنکی سهیری تیا دروستبوو له ناو دار و دره خته کاندای به ته نها دابنیشیت و تا راده ی بیئۆشبوون بخواته وه. نه گه رچی نه و وه کو شیت وهرزش و مه له و شه تره نجی ده کرد، به لام ده بایه هه موو کوتایی هه فته یه ک به و شیوه یه خوئی مه سته بکات. یه که مجار فه ریدون «گوفه ند» ی له حاله تیکی له و جوړدها بینن... ئیواره یه کی درهنگی هاوین بوو، فه ریدون له و باغه دا بۆ په پوله کان ده گه را، به لام له بری په پوله کان گوفه ندی به سه رخووشی له نیوان دوو سنه ویه ری به رزدا دۆزییه وه. یه که مجار وایده زانی ده رویشیکی

كوژراوه، چونكه قزى به جوړى هاتېووه سەر ده موچاوى ، پووخسارى نه ده بېنرا، به لام كاتيک فەرەيدون قزەى له سەر چاوى لادا و ئەو سىما گەنج و سميڼه نه ستووره قەترانيانەى ديت خەيالئى بۆ غەريبە يەك چوو كه به مەستى له جىگايەكى دووره هاتبىت. «گۆفەند» به جوړىكى سەير له ناو گەلا و گزگلى سنه ويەرەكاندا كه وتبوو، به لام فەرەيدون دلنيا بوو ئەگەر تا چەند سەعاتىكى دىكه به و جوړه بمىننئەوه، هيزه تاييه تيبەكانى دەولەت كه بۆ بۆسە نانه وەى نئواران دەچنە ئەو جىگايە، دەگەنە سەرى و دەپيچنەوه و دوورنپيه تووشى موسيبەتئىكى گەورەى بكن. «فەرەيدون» له يەكەم دەقيقەوه به جوړىكى سەير گيرۆدەى سىحرى ديوانە ناساى گۆفەند بوو، به ماندوبوونئىكى گەورە كيشيكرده سەر شەقامەكه و له ماشينئىكا گەياندييه مالى خويان، مالى فەرەيدونى مەلەك... ئەو شەوه ش يەكەمىن شەوى يەكتر ناسينى گۆفەند و فەرەيدون بوو.

گۆفەند ئەو كات سەرقالئى دروستكردى وەر شەيهك بوو له ژيړزەمىنى مالى باوكە ئاسنگەرەكەيدا، وەر شەيهك بۆ ئەو كارە هونەريانەى له خەيالئيدا بوون. به لام جگە له وه مەراقئىكى دىكهى سامناك له ژيانيدا هەبوو. راستە هەموو ئەوانەى، نئواران له پەنجەرەى يانەكه وه دەيانبينى به قوولئى له و روقعە كۆنەى شەترەنج پادەمىنئت، به پياوئىكى بەختياريان دەزانى، به لام دەبىت بلئين كه ماوه يەكى درژبوو گۆفەند تەنها له بەر يارى ئاسن و شەترەنج پووى له و يانەيه نەدەكرد، بەلكو به كورتى شەيداي ئەو كچه بارىكەلەيه بووبوو كه نئواران به جينزئىكى تەسك و قزئىكى خاوه وه دەهات بۆ يانە و لەگەل دەستەيهك كچى دىكه دا بۆ هەلبژاردەى بالەى كچان يارىدەكرد. ناوى «دلارام» بوو. ئەو كات بەئەستەم تەمەنى سەرو هەژدە كه وتبوو، كه يەكەمجارىش هەستى به و عەشقهى گۆفەند كرد خەريكبوو له خوشيدا بفرپت، چونكه له و پۆژه وەى فاميكردبووه،

دیمه‌نی پیاویکی وا قژ دریز و ده‌رویشناسا، به‌لام وه‌رزشه‌وان خه‌یال و خه‌ونه‌کانی داگیرکردبوو. له‌و پۆژانه‌دا بوو ئیدی دواي مه‌شق هیدی هیدی کچانی باله پیکه‌وه دزه‌یان ده‌کرده هۆلی شه‌تره‌نجه‌که و به‌ده‌سته به‌رابهر «گۆفه‌ند» داده‌نیشتن... شته‌کان به‌گشتی مایه‌ی پیکه‌نین بوون، به‌لام هه‌ر ئه‌و په‌فتار و نیگا و سه‌رنجه مندالئاسایانه، بووه هۆی ئه‌وه‌ی گۆفه‌ند دوو هه‌فته له‌سه‌ریه‌ک هیچ ده‌ستی له‌مامۆستا ئیسماعیل نه‌باته‌وه، مامۆستا له‌سه‌ری پازده‌هه‌مین پۆژدا شه‌تره‌نجه‌که‌ی کۆکرده‌وه و به‌ئه‌سپایی گووتی: «گۆفه‌ند به‌پاستی پیمبلێ... حه‌زت له کامیان کردوه، سنه‌ویه‌ر یا په‌روا؟». گۆفه‌ند به‌قوولی ده‌ستی به‌قژیدا هینا و هه‌ناسه‌یه‌کی هه‌لکیشا و گووتی: «موسیه‌ته‌که ئه‌وه‌یه حه‌زم له‌دلارام کردوه». دوو هه‌فته دواي ئه‌و ئیواره‌یه «گۆفه‌ند» و «دلارام» پیکه‌وه له‌یاریگا چکۆلانه‌که‌دا پیاسه‌یانده‌کرد، به‌لام به‌وه‌دا که شورا‌ی یاریگا که ده‌که‌وته سه‌ر شه‌قامیکی زۆر قه‌ره‌بالغ و گشتی هه‌ر زوو ده‌بایه‌ وازه‌یه‌نین و بیر له‌جینگایه‌کی تر بکه‌نه‌وه به‌کتری تیا ببینن، ئیدی له‌و پۆژه‌شه‌وه موسیه‌ته‌کان ده‌ستپێک‌کرد، دلارام نه‌ به‌وه پازی بوو بێته‌ مائی گۆفه‌ند و نه‌ به‌وه‌ش پازی بوو له‌گه‌لیدا بجێته‌ باغه‌کانی قه‌راغ شار، هه‌ر دوو جینگاکه‌شی به‌ترسناک ده‌زانی. ئه‌و ئیواره‌یه‌ش کاتێک فه‌ره‌یدونی مه‌له‌ک، گۆفه‌ندی له‌ناو داوه‌کاندا هه‌لگرته‌وه، ئه‌و له‌و گێژاوه‌ ئه‌زه‌لییه‌ی عاشقاندا ده‌ژیا، گێژاوی بێشوینی. گۆفه‌ند که خۆی له‌جنسی په‌یامبه‌ره‌کان حسابده‌کرد، توانایه‌کی سه‌یری له‌سه‌ر قسه‌کردن هه‌بوو، توانایه‌ک ئه‌و کاته له‌زێڕینترین ساته‌کانی دره‌وشانه‌وه‌ی خۆیدا ده‌ژیا، له‌هه‌موو جینگایه‌ک به‌ده‌نگی به‌رز باسی بێمانایی ئه‌م شاره‌ی ده‌کرد، ده‌یگووت: «ئه‌مه‌ چ شارێکه، جینگایه‌ک نه‌بێت برۆیت و له‌گه‌ل کچێکدا چایه‌کی تیا بخۆیته‌وه، ئه‌مه‌ چ ژيانێکه بستی‌ک زه‌وی نه‌بێت به‌دنیایی هه‌ناسه‌یه‌کی تیا هه‌لکیشیت». گۆفه‌ند له‌خه‌یاڵه‌کانیدا دوورتر

دەپۇيشت و باسى دۆزىنەۋەي زەۋىيەكى دەکرد بۇ عاشقان، باسى
لە خولقاندنى ئىمپراتورىيەتتىك دەکرد كە عاشقىك فەرمانپەرۋايىكات.
بەپىڭاكاندا دەپۇيشت و شەقى لە شتەكانى بەردەمى خۇي ھەلدەدا و
دەيگوت: «مىرۇف بۇ ئەۋە نەكراۋە، گىرۇدەي شارىكى لەمجۇرە بىت
كە تىكەلەيەكى بىمانايە لە قەلا و حوجرە».

يەكەمجار كە «فەرەيدونى مەلەك» بە «نەسرەدىنى بۇنخۇشى»
ناساند، ھەستىدەکرد جۇرە لىكچوونىكى نەينى لەنىۋان ئەم دوو پىاۋەدا
ھەيە، ئەگەرچى بەشئۆھ زۇر لە يەكتىرى جودابوون. ئەۋ ۋەكو نىرىكى
توۋكن و چاۋقايم دەينۋاند، ئەمىش پىاۋىكى نىمچە كۆستە بوو بە نىگای
خانمىكى شەرمەنەۋە، بەلام ئەۋ ناكۆكىيە پوۋكەشە ۋە ئەۋ دوو شئۆھ زىانە
جىاۋازە نەبوۋە مايەي پىكەۋە نەگونجانيان، بەلكو بەپىچەۋانەۋە، ھەر
لەگەل يەكەم پىكە عارەقدا بوۋنە دوو ھارپىيى نىزىك. ئەمىرۇ كاتىك بىر
لەۋ پەيۋەندىيە سى قۇلىيە سەيرە دەكەينەۋە، بەئاسانى ئەۋ جىاۋازىيە
گەرانە دەبىنىن كە جىھانى ئەۋ سى پىاۋەي بەشئۆھەكى بىرپەھمانە
دابەشەدەکرد، بەلام لەۋكاتەدا كە يەكتىريان ناسىبوو، ھەريەكەيان بەھانەي
خۇي ھەبوو ھەۋلېدات پەيۋەندىيەكەيان قوۋلتىر و قوۋلتىركاتەۋە.
فەرەيدونى مەلەك ئەۋ كات بەيانىيان سەموۋنى دەفرۇشت، لە دۋاي ھەشت
ۋ نىۋى بەيانىشەۋە تا نىۋەپۇ ۋەكو ۋىلگەپىك لە چايخانە بچكۆلە
ۋ تارىكەكانى شارددا تاۋلەيدەکرد، نىۋەپۋانى ھارپىن دەچۋوۋە مەلەكرن
ۋ نىۋەپۋانى زىستان لەبەر شىشى ئەۋ كىتىفرۇشىيەدا دەۋەستا كە
شەۋى ھەلھاتنى لەگەل پەروانەدا، خوشكە دەفبەدەستەكان ۋ خەلكانى
ئىماندار سوۋتاندان... ئىۋاران زۆرەي كات لە دەشتايىيەكانى قەرەغ
شاردا، ئەۋ پەپولانەي پاۋدەکرد كە ھەر ۋەرزە ۋ پەنگىكيان ھەبوو...
ھەلېت فەرەيدونى مەلەك ھەمىشە بەم ئىقاعە نەزىابوۋ، ئەۋ پۇزگارپىك
چكۆلانەترىن كۆلانگەپ ۋ چەقۇۋەشنى شاربوۋ، بەلام دۋاي ناسىنى بۇ

گوفه‌ند وازی له‌وه هینابوو، ئیواران له‌به‌رده‌م سینه‌ما و چایخانه‌کاندا
یان له‌ کۆلانه‌ تۆزاییه‌کاندا یان له‌و یاریگا جه‌نجالانه‌ی فووتبالدا وه‌کو
سالوکیکی یاخی و بی‌سه‌ره‌وبه‌ره‌ بسورپه‌ته‌وه‌، به‌لکو زۆریه‌ی کات وه‌کو
کرێکارێکی به‌رده‌ست له‌و وه‌رشه‌یه‌دا یاریده‌ی گوفه‌ندی ده‌دا که‌ هه‌ر مانگه‌
و کلێشه‌ی په‌یکه‌ریکی ده‌تاشی و قالبی بۆ ده‌پشت، زۆرجاریش له‌بیزاریدا
چی بکهربایه‌ ده‌یشکاند و دواتر ده‌بایه‌ به‌ چه‌ندین کرێکار پاشماوه‌ی
گه‌چ و بۆره‌ک و ته‌خته‌کان فێبدرانایه‌. فه‌ره‌یدون له‌و ماوه‌یه‌دا شتیکی
له‌ په‌یکه‌رتاشی فێریبوویو... به‌لام جگه‌ له‌و سه‌نه‌ته‌ «که‌ باوه‌ری
وابوو هه‌رگیز سوودی لێنایینت» کارکردن له‌گه‌ڵ گوفه‌ندا نارامیه‌کی
پۆخی قوولی پێده‌به‌خشی... ئه‌و کات گوفه‌ند به‌ عه‌شقیکی به‌جۆش و
سووتینه‌وه‌ه کاریده‌کرد، به‌لام له‌ هه‌مووشته‌کان گرنکتر ئه‌وه‌بوو که‌
جیهانی وه‌رشه‌که‌، فه‌ره‌یدونی فێری تێپامان و بێده‌نگیه‌کی قوول کرد.
نه‌سه‌ره‌دینی بۆنخۆش ده‌یگوت فه‌ره‌یدون کوپی هێمنیه‌کان بوو، به‌لام
سالانی دوور و درێژی تیکه‌لاری له‌گه‌ڵ گه‌نجه‌ شه‌په‌روشه‌کانی شاردا،
سالانی ژیان له‌ ناو هه‌راوه‌ریای سه‌مونفروشه‌کاندا، پۆخی هێمنی ئه‌و
گه‌نجه‌ی شیواندبوو. ئه‌و ماوه‌یه‌کی درێژ به‌ته‌نها ژیاوو، له‌ ده‌ سالیه‌وه‌
وه‌کو مندالێکی ته‌نها و بیکه‌س له‌ مالێکی چۆل و هۆلدا خۆی خۆی
گه‌وره‌ کردبوو. دواى مردنی دایک و بابی له‌ده‌ست مامه‌کانی هه‌له‌اتبوو و
گه‌رابوووه‌ بۆ ئه‌و خانوه‌ی ده‌که‌وته‌ یه‌کیک له‌ کوچه‌ کۆن و داخراوه‌کانی
شار، ئه‌و کات هه‌رچه‌نده‌ ته‌مه‌نی ده‌ سالانه‌بوو، به‌لام قیافه‌تی گه‌نجیکی
پازده‌ سالی هه‌بوو. له‌و ماله‌ هێمن و گه‌وره‌یه‌دا شه‌وانی دوور و درێژی
بێده‌نگی و نارامی مه‌یلیکی قوولیان به‌ره‌و په‌هه‌نده‌ بێده‌نگ و نه‌پنیه‌کانی
ژیان تیاچاندبوو، به‌لام ده‌بێت بڵێم هه‌موو پوژتیک به‌ر له‌ هه‌له‌اتنی خۆر
ده‌بایه‌ له‌ به‌ر سه‌مونخانه‌کاندا ئه‌و هێمنیه‌ له‌یادبکات و خۆی به‌اوپه‌ته‌
ناو ده‌نگه‌ده‌نگ و هه‌یاوه‌ی ئه‌و منداله‌ سه‌مونفروشه‌انه‌وه‌ که‌ به‌رده‌وام

نوخشه‌ی ده‌سپتیکردنی پوژانی به‌دتر و به‌دتریان لیده‌دا. ئو شه‌وانه‌ش که پوره‌کانی ده‌هاتنه لای هیچیان له بیده‌نگی مه‌له‌که‌ته‌کانی شه‌و نه‌ده‌شکاند، که به‌جوژیک هیمن و فریوده‌ربوو، زوچار فه‌ره‌یدون به‌رگی ئو بیده‌نگیه‌ی نه‌ده‌گرت، هر ئو به‌رگه‌نه‌گرتنه‌ش پالی پتوه‌ده‌نا هه‌ندئ شه‌و له‌گه‌ل هاورپیکانیدا تا ده‌مه‌وبه‌یان گورانی بلین و هه‌راوزه‌نای مندالانه سازکه‌ن، په‌فتاریک هه‌ندیچار پوره‌کانی ده‌ره‌نجانده و هه‌ندیچاریش ده‌یه‌تانه پیکه‌نین.

نه‌سه‌ره‌دین ئه‌مپۆ که باس له فه‌ره‌یدون ده‌کات، باس له گه‌نجیکی باریکی به‌قیافه‌ت ده‌کات که پیش له واده‌ی خو‌ی پیشی هاتوه و زو زوو سیمای مندالانه‌ی فری‌داوه و بو‌ته گه‌نجیکی چاپوک، به‌لام له وینه‌کانیدا من وه‌کو گه‌نجیکی لاواز و چکولانه ده‌بینم، پتوه‌چیت هه‌میشه‌ش ئو پشه‌تەنک و چکولانه‌یه‌ی هه‌بوویت. له زو‌ربه‌ی وینه‌کاندا، له‌گه‌ل تیپی فوتبال‌که‌یدا سی‌ه‌م که‌س له‌لای چه‌په‌وه به‌چیچکان دانیشتوه و هه‌میشه‌ش سئ په‌نجی خستۆته سه‌ر زه‌ویییه‌که و جو‌له‌یه‌کی کردوه، وه‌کو ئه‌وه‌ی بیه‌ویت له شوینی خو‌ی هه‌ستیت... به‌لام دواچار هه‌رچه‌ک بیت ئو له‌و گه‌نجه سه‌یرانه بوو که له په‌راویزی گه‌ره‌که‌کانی قه‌راغشاردا گه‌وره‌ده‌بن. له ده سالییه‌وه بئ سه‌ره‌رشتیکی راسته‌قینه ژیا‌بوو، وه‌کو هه‌موو گه‌نجانی ئو سه‌رده‌مه، زوو فی‌ری چه‌قۆوه‌شاندن بو‌بوو، له ماوه‌یه‌کی که‌میشدا بو‌بووه‌یه‌کی له ترسناکترین چه‌قۆوه‌شیته‌کانی باکو‌ری شار که ده‌بایه چه‌قۆکیشه به‌ئه‌زمونە‌کان حیسابی بو‌بکەن. له باغه‌کانی قه‌راغ شار و له ده‌شتاییه به‌رینه‌ی ده‌ورو به‌ریدا فی‌ری شه‌راب خواردنه‌وه‌یه‌کی سه‌خت بو‌بوو. ئیواران به‌هه‌ستی و به‌تۆماریکی چکولانه‌وه که هه‌میشه «نه‌مردم من ئه‌گه‌ر نه‌مجاره بئ تو»‌ی شارۆخی لیده‌دا، خو‌ی و هاورپیکانی ده‌گه‌رانه‌وه و له کۆلانه‌کاندا ده‌یانکرده ده‌نگه ده‌نگ و هه‌راوه‌ریا‌یه‌کی گه‌وره. مه‌له‌که‌تی

عەشقىكانى پېشووئى ئىكەن كچە شەرمەن و خىنكاوانە بوو كە ئىتواران دەھانتە بەردەرگا، ئىكەن كچانەى نۆربەيان تازە لەو گوندە پاگوئىزلاوانەو دەابەزىيوونە شار و ھېشتا بۆنى سىروشتىان لىدەھات. «فەرەيدون» ھەمىشە بە تۆزى دەشتەكانەو، بە تۆزى باكانەو، بەو جەلە كوردىيە پەشانە و بەو چەقۇ چكۆلانانەى گىرفانىيەو، لەگەل ھاوپىكانىدا كە ئىوانىش دەستەيەك بوون لە مندا لانى وئىلگەر و سەرەپۇ، لەتەك ئىكەن دەستە و تاقە چەواشانەى دىكەى سەر سوچەكاندا، لەگەل ئىكەن دەستە گەنجە گەپۆكانەى دىكەى كۆلانەكاندا دەكەوتنە شەپ. سەردەمانى ئىكەن بەناوبانگىرىن چەقۇكىشى ئىكەن كۆلانە تارىك و چكۆلانە بوو، بەردەوام جىگايەك لە جەستەى لەزگەى برىنىكى پىئو بوو. تا دواجار پۆزىك كار گەشتە ئىكەن لەسەر ئەنجامى يارىەكدا كە بەسەختى دۆراند بوويان ھەشت چەقۇ بوەشىنى، لە كىش؟ لە برادەرىكى ئازىزى خۇى... ئىكەن پۆزىكى سامناك بوو لە ژيانى فەرەيدوندا، كە لە خەستەخانە و بە دىار چاوەدەرى پزىشكەكانەو، پەرىشان و نىوە مردوو، خۇيدا بەسەر جەستەى زامدارى ھاوپىكەيدا و ماچىكرد، ھەموو ئەوانەى كە لەو ساتەدا لەوئى بوون پەشىمانىيەكى گەورە و دوو دۆپ فرمىسكىان لە چاويدا بىنى كە سەرەتاي دووركەوتنەوئى «فەرەيدون» بوو لە دونىاي ئىكەن چەقۇكىشە كوشندانەى ژيانى شارىان كەردبوو دۆزەخ. ئىكەن پۆزە كە لە خەستەخانە ھاتەدەرى دەنگىك لە ناوەو پىئىدەگووت: «ئەم شارە بەجىبەئىلە، بەرلەوئى بىيە جانەوئىكى پاستەقىنە... ئەم شارە بەجىبەئىلە». لەو پۆزەو خولىاي سەفەر كەردن بەرەو ئەرەدىكى دىكە و دونىايەكى دىكە پەرىيە پۆحىيەو، لەو ئىتوارەيەو كە چەقۇكەى فرىدا، خولىاي سەفەرىكى دوور و درىژ كەوتە سەرى، بە كۆلانەكاندا دەپۆشست و لەبەر خۇيەو دەيگووت: «دەپۆم بۆ زەويەكى دوور، بۆ ئەرەدىك كەس نەمناسىت، كەس ناوى منى نەبىستىت، باشتر وايە مرؤفى لىئەبىت،

باشتر وایه به ته نهها بمیئمه وه ... چ شتیگ له ته نهامانه وه جوانتر نییه له خاکیکدا که خۆت هه لیبژێرت». دهستی دهخسته گیرفانه خالییه کانی و پیاسه ی دوور و درێژی دهکرد، به هه موو کۆلانه کانی شاردا له مسهره وه بۆ نه وسهر دهگه را، هه میشه ش بیرى لای شارێکی دیکه و عه ردیکى دیکه بوو.

له و گه شته دوور و درێژانه دا دهیه ها کیژی خۆشویست، هه موو عه شقه کانیشی خیرا، کورت، بێهیا و بێتامانچ کۆتایانده هات و له ویدو ده رگای داخراوی ژيانى کچانه وه ده کوژانه وه، ته مه نی درێژترین ئه وینیشی به نه ندازه ی پێگای قوتابخانه ی نه و کیژانه بوو که به جله شینه کانی قوتابخانه و به چاوی پر له ترسه وه سه یری هاتن و ئاوابوونی نه ویان ده کرد له نێو ژياناندا. گه ره ترین موسیبه تیش ئه وه بوو که فه ره یدون، له و کچانه دا بۆ کچیکى دیکه و له و نه وینانه دا بۆ نه وینیکى دیکه ده گه را.

ئه مپۆ نه سه ره دینی بۆنخۆش که ئه لبومی وێنه نازداره کانی خۆی ده رده هیئت، ده یه ها وێنه ی فه ره یدونی تیا به، له سه ر حه وزی مه له که، له یاریگاکاندا، له کاتی یاریکردندا، له و سه رشه قامه جه نجالانه ی شار، له کۆلانه کاندا به خۆی و جله کوردیه په شه کانیه وه. هه میشه ش سه رده له قینى و ده لێت: «هه مووی پێکه وت بوو هه مووی پێکه وت ... نه گه ر پێکه وت نه بوایه نه مده ناسی، نه گه ر نه شمنا سیبایه گۆفه ندیم نه ده بینى، گۆفه ندیشم نه دیبایه ئه م چیرۆکه به جوړیکى دیکه ده بوو». له پشت هه موو نه و په شیمانیه شه وه هه ستیکى تال هه بوو به وه ده ره ی هه موومانى وه کو زنجیره یه کی به د و نه فره تلێکراو پێکه وه به ستۆته وه. «نه سه ره دین» ئه مپۆ ده لێت: «ئه و شتانه ش که بێمانا دینه پێشچاو، زۆر جار ده ره نجامی کوشنده یان هیه». کى له و باوه ره دا بوو نه و نئواریه ی که به پێکه وت نه سه ره دین به زه رده خه نه یه کی شه رمنه وه ئه و وێنه یه ی دایه

فهرديدون و گووتى: «بى ئىوھى نە تۆ بتەوئىت و نە من بەوئىت تۆ لەم وئىنەيدا دەرچوويت...»، ئىو ھەموو پووداوە سەيرانى بەدوادايىت كە دەبايە من سالاھەى سال خەرىكېم، تا پىكەو ھە گرئىانبەدەوھە. خودايە... ھەموو شتەكان لەبەردەم ئىو كئىفرووشىيەدا دەستپىكرد، ئىو كئىفرووشىيەى ئىستا دەزانم، بۆدەبايە لەو شەوھەدا بسووتىنرايە... لەو دەمەدا شاعىر و ھونەرمەندە گەنجەكانى شار لەبەردەم ئىو كئىفرووشىيەدا دەوستان و پۆژنامەكانىيان پاندەكرەوھە، بە دەنگى بەرز پىدەكەنىن و گالئەيان بە دونيا دەكرد، گالئەيان بە نوسەر و ھونەرمەندە ھاورپىكانىيان دەكرد. لە ھەندى ئىوارەشدا، نەسرەدىن لە ناوھەپاستىياندا قووتدەبووھە و لەگەلئاندا دەكەوتە باسكردنى دوا شىعر، دوا كورتە چىرۆك، دوا نامىشى شانتو. لەو ئىوارانەدا فەرەيدون وەكو گەنجىكى بارىكەلە و پىشن بە چاوىكى مەست و غەمگىنەوھە بىئەوھى شتىكى ديارىكراو بكات لەسەر شىشەكان دادەنىشت و سەيرى پىيوارانى دەكرد، پىنەدەچوو لەوئىكانەدا مەبەستىكى تايبەت ھەبىت، بەلكو تەنھا دادەنىشت و ھىچى تر. ئىو جلە كۆن و تۆزاويانە و ئىو نىگا كەمىك پەشوكاوەى دوو ھۆى گرنگ بوون گەنجانى ئاپۆرەبەستوى بەر كئىفرووشىيەكە نرختىكى ئىوتوى بۆ دانەنىن. بەلام ھەتا نەسرەدىنى بۆنخوشىش كە دوو چاوى ئىچگار فزوليانەى ھەبوو، زۆر درەنگ ئىوى بىنى. نەسرەدىن ئىواران زۆرچار لەبەر ئىو كئىفرووشىيەدا وئىنەى گەنجەكانى دەگرت و بە پىكەنىنەوھە دەىگووت: «پۆژىنك لە پۆژان ئىم وئىنانە نرختىكى گەورەيان دەبىت». لە يەكئى لە ئىوارەكاندا سى مۇسىقارى تازەپىگەىشتو كە ھەرسىكەيان بە شىوھى سەمفونىستە بەناوئانگەكان قۇزبان ھىتابوھە سەر چاويان، تەكايان لە نەسرەدىن كرد وئىنەيكەيان بگرت، بە پىكەوت لەو وئىنەيدا فەرەيدون، وەكو تارمايەكى پەشپۆش بە سىمايەكى كەمىك غەمگىنەوھە دەرچووبوو. وئىنەكە بۆ سى مۇسىقارەكە ئىچگار قەشەنگ دەبوو

گه ربها تبايه و فره‌یدون ئه‌و پووبه‌ره سه‌یره‌ی نه‌گرتبايه . مؤسیقاره‌کان ده‌یانگووت: «وینه‌یه‌کی جوانه، به‌س نه‌گه‌ر ئه‌و به‌رازه په‌شه ئاله‌ویدا نه‌بوویه...خوایه چی ئه‌مه‌ی وه‌ک سه‌گ لی‌ره‌دا هه‌لترووشکا ندووه؟». به‌لام نه‌سره‌دین له‌و ده‌قیقه‌یه‌وه که ئه‌و وینه‌یه‌ی له‌ ناو وینه‌کاندا جیا کرده‌وه و به‌وردی ته‌ماشایکرد له‌ دیمه‌نی ئه‌و گه‌نجه‌حه‌په‌سا که له‌ناکاو به‌شیوه‌یه‌کی زۆر غه‌مگین سه‌یری کامیرا که‌ی کردبوو.... سالانی دوور و درێژی مامه‌له‌کردن له‌گه‌ڵ وینه‌دا، نه‌سره‌دینیان کردبووه پیاویکی شاره‌زا له‌ خویندنه‌وه‌ی مڕۆفدا له‌ پڤگای وینه‌وه، ئه‌و هه‌ندی جار به‌و بزه‌ کچانه‌یه‌ی خۆیه‌وه ده‌یگووت: «وام لی‌ها تووه‌ گه‌ر وینه‌ی یه‌کیک نه‌بینم، ناتوانم تییگه‌م. ته‌نیا له‌به‌ر کامیرادا درۆ و پاستیم له‌ مڕۆفدا بۆ جیا ده‌کرێته‌وه». هه‌ر ئه‌و شاره‌زاییه‌ قووله‌ش وای لی‌کرد، مه‌یلیکی سه‌یری بۆ ناسینی فره‌یدون لا دروستبیت.

ئه‌و پۆژه که فره‌یدون وینه‌که‌ی له‌ نه‌سره‌دین وه‌رگرت دوا‌ی سوپاسیکی سارد وه‌کو له‌ قه‌ده‌ریکی په‌ش هه‌لبیت به‌ خیرایی به‌رده‌م کتییفرۆشییه‌که‌ی جیه‌شت و ئیدی چه‌ندین پۆژ ده‌رنه‌که‌وته‌وه، دوا‌جار له‌ نیوه‌پۆیه‌کی گه‌رمدا «نه‌سره‌دین» له‌حه‌وزی مه‌له‌که‌دا بینیه‌وه، به‌ هیمنی له‌ ته‌نکاوه‌که‌دا پالیدابوو به‌ لی‌واری چه‌وزه‌که‌وه و سه‌یری شه‌پۆلانی ئاوه‌که‌ی ده‌کرد که مه‌له‌وانه‌کانی دیکه به‌ شلپ و هوپ تییکه‌وتبوون. چه‌ند پۆژیک دوا‌ی ئه‌و نیوه‌پۆیه، نه‌سره‌دین بۆ یه‌که‌مجار فره‌یدونی له‌ ناوه‌وه‌ی کتییفرۆشییه‌که‌دا بینی، به‌ هیمنی له‌به‌رده‌م په‌فی کتیه‌کاندا وه‌ستابوو و چاوی به‌ناو کتیه‌کاندا ده‌گی‌را. هه‌ندی‌جار کتییکی ده‌رده‌هێنا و سه‌یری پی‌رست و پی‌شه‌کییه‌که‌ی ده‌کرد، ئه‌و پۆژه نه‌سره‌دین به‌ ئارامی لی‌ی نزیک‌بووه‌وه و لی‌ی پرسی: «بۆ چ کتیییک ده‌گه‌ریت؟» فره‌یدون گووتی: «بۆ کتیییک که پیناچیت لی‌ره هه‌بیت...». پۆزانی دواتر فره‌یدون یه‌که‌یه‌که‌ سه‌یری دیوانه‌کانی ده‌کرد و ده‌یگووت: «بۆ شیعریک

دەگەر پىم لەم ديوانانەدا نىيە...». كىتەبەكانى چىرۆكى ھەلەدەدايەو ە و دەيگوت: «بۆ چىرۆكىك دەگەر پىم بەداخەو ە لەم كىتەبانەدا نىيە...» لەو پۆزانە بەدواو ە فەرەيدون كاتىكى زۆرى لەو كىتەبفروشىيەدا دەبردەسەر، ھەمىشەش بە جۆرىكى ئاسايى لە ئاوتەو كىتەبانەدا بۆ كىتەبىك دەگەر پە كە ھەرگىز نەيدۆزىيەو، ھەر ئەو گەرەنە سەير و درىزانەش فەرەيدونيان كرده ھاوپى ئەو خاوەن كىتەبفروشىيە كە لەبرى ئەو ە وەكو شاعىر و ھونەرمەندە مێوانەكانى دىكە گالەى پىكات، بە ئارامى گوئى لىدەگرت و لە دلەو دەويست يارمەتيدات، بەلام ئەويش ھەرگىز تىنەگەيشت فەرەيدون بەدواى چ كىتەبىك و چ شىعەرىك و چ چىرۆكىكدا وىلە.

تىكەلاوبونى «فەرەيدون» لەگەل گۆفەندا زۆر لە عادەتەكانى ژيانى گۆپى، ئىدى كەمتر لەو شوئەنانەدا دەردەكەوت كە جاران تيا دەبينرا، زۆربەى كاتەكانى خۆى لەگەل گۆفەندا دەبردەسەر، بەدەم ئىشكرەنەو ە گوئى لەو چىرۆك و بەسەرھاتە دوور و درىزانە دەگرت كە گۆفەند لەسەر ژيانى خۆى لە كوچەى ئاسنگەران و لە ئاوتەو ھونەرمەندەكانى پايتەختدا دەگىرەنەو. ھەندى جار باسى لە ئازارەكانى خۆى دەكرد لەگەل دلارامدا، ھەندى جار يىش قزى لەسەر چاوى لادەدا و دەنگى بەرزەكرەو ە و دەيگوت: «فەرەيدون باسى ژيانى خۆتم بۆ بكە». فەرەيدون دەيگوت: «ھىچى تيانىيە شاينى باسبىت... ھەندى شەپەچەق و ھەندى يارى و ھەندى پەپولە كۆكرەنەو ە و ھىچى تر»، بەلام كە گۆفەند زۆرى بۆ دەھىنا، فەرەيدون بە درىزايى لەسەر خەونى خۆى بۆ سەفەر دەدوا و دەيگوت: «دەمەويىت بېرۆم بۆ ولايتىكى تر، ھەر ولايتىك بىت گرنى نىيە... گرنى ئەو ە مەروف لىرە نەزى». فەرەيدون لە ئىوارەكانى كىتەبفروشىيەكەشدا ھەندى جار بىئەو ە كەس لەوبارەو ە ھىچى گووتبىت لەناكاو دەيگوت: «دەمەويىت سەفەرىكەم...»، شاعىر و نىگار كىش و پۆزنامەنوسەكان بە بىدەنگى سەيرى يەكترىان دەكرد و كەس

ھېچى نەدەگوت. تەنھا كەسپك ئەوخەنەى زۆر بەلاوھ گرنك بوو براى
 خاوەن كىتېفروۆشپىيەكە بوو كە گەنجىك بوو لە تەمەنى فەرەيدوندا،
 بەلام كەمپك لە فەرەيدون منداڵتر دياربوو. پۆژىك ئەو گەنجەى
 كە بە «پەزاي دلخۆش» بانگيانەكرد، لە پىچىكى كىتېفروۆشپىيەكەدا
 فەرەيدونى گرت و بە ئەسپايى گوتى: «منيش دەمەوئيت سەفەرىكەم،
 لە مېژە دەمەوئيت سەفەرىكەم، بەلام نازانم چۆن؟... تۆ دەتوانيت
 يارمەتيمبەدەيت؟». فەرەيدون گوتى: «ئەگەر من سەفەرمكرد ھەموو
 شتېكت پىدەلئيم، دلئابە لە ھەمووشتەكان ئاگادارتدەكەمەو، ئەگەر
 پۆششتيشم بۆ ولاتىكى دىكە نامەت بۆ دەنوسم». فەرەيدون دواتر
 دەبىتە دۆستىكى نزيكى پەزاي دلخۆش، پىكەوھ لە چاىخانە تارىكەكاندا
 دەرەكەون، پىكەوھ لەسەر شىشەكان دادەنیشن، ھەميشەش جگە
 لە قسەكردن لەسەر سەفەر، جگە لە گەپان بەدواى شارى خەيالى
 و ولاتى نویدا باسى ھېچى دىكە ناكەن... پۆژگارپك بە ئەندازەيەك
 خەيالى سەفەر لە خەيالى پەزاي دلخۆشدا گەورە دەبىت كە ئىدى وەكو
 مۆتەكەيەكى ترسناكى لىدئيت، ئىدى دەبىت باوك و براكانى لە پىگاي
 پزىشك، دەرمانى كئويى و ھەتوانى تايبەتییەوھ بىكەنەوھ بە مۆفئىكى
 ئاسايى.

لەو پۆژەوھى كە فەرەيدونى مەلەك بەپىكەوت لە حەوزى مەلەكەدا
 گۆفەندى مەلەوانى بە نەسرەدينى بۆنخۆش ناساند، نەسرەدين دەركى
 بەو ژيانە فرە چەمك و سەيرەى فەرەيدون كردبوو، بەلام لەپاستيدا
 بۆنخۆش نەيدەزانى چۆن سەيرى فەرەيدون بكات، ئەو لە يارىگاكاندا
 ناوى فەرەيدونى وەكو يارىزانىكى لىھاتوو بىستبوو، لە تىپى فوئبالەكەشدا
 حورمەتپىكى زۆرى ھەبوو، لە حەوزى مەلەكەشدا حىسابى مەلەوانىكى
 شارەزاي بۆدەكرا، لەپال ئەوانەشدا لە ئىوارانى ناو كىتېفروۆشپىيەكەدا
 بەشىوھەكى سەير سەرقالى كىتېبەكان بوو، بەلام لەپاستيدا فەرەيدون

هیچیان نه‌بوو، نه یاریکه‌ریکی ته‌واو بوو، نه مه‌له‌وانیکی ته‌واو، نه خوینده‌واریکی ته‌واو... به‌لکو له هه‌موو نه‌و چالاکیانه‌دا بۆ شتیک ده‌گه‌را که خۆی نه‌یده‌زانی چیه. نه‌و ویسکه ویسکه به‌ناو شته‌کاندا تیده‌په‌ری و نه‌یده‌زانی چی له‌و دونیا‌یانه ده‌وێت.

هه‌فته‌یه‌ک دوا‌ی نه‌وه‌ی گوڤه‌ند و نه‌سره‌دین په‌کتریان ناسی، نه‌سره‌دین داوه‌تیکێ ده‌شته‌کی فه‌ره‌یدون و په‌یکه‌رتاشه‌که‌ی هاو‌پرسی کرد بۆ ناو باغیکی قه‌راغ شار. ناسینی گوڤه‌ند بۆ نه‌و شتیکێ سه‌یریوو، چونکه نه‌سره‌دین که هه‌موو شاعیران و هونه‌رمه‌ندان و نه‌کته‌ران و مؤسیقاره‌کانی شاری ده‌ناسی، له‌و باوه‌ره‌دانه‌بوو له‌ ده‌ره‌وه‌ی نه‌و بازنه‌یه‌ی نه‌و ده‌یناسیت هونه‌رمه‌ندیکی دیکه هه‌بیت نه‌یناسیت. جگه له‌وه‌ش دیمه‌نی گوڤه‌ند به‌و قژه درێژ و سمیله سه‌یرانه‌وه بیجگه له‌ فزول، هه‌موو غه‌ریزه‌ دپنده‌کانی وینه‌گرتنی له‌ نه‌سره‌دیندا زیندوو‌کرد‌بووه‌وه. نه‌و نیوه‌پۆیه نه‌سره‌دین قاچی خست‌بووه ناو سه‌وزی مه‌له‌که و ده‌یگوت: «عه‌جەب په‌یکه‌رتاشی هه‌بیت من نه‌یناسم». فه‌ره‌یدون له‌ ئاوه‌که‌دا به‌ئارامی مه‌له‌یده‌کرد و ته‌ماشای ده‌سته‌کانی گوڤه‌ندی ده‌کرد که ده‌یگوت: «حه‌زم له‌ مه‌عشری هونه‌رمه‌ندان نییه». نه‌و زیاتر سه‌زی له‌ مه‌جلیسی شه‌رابخۆره‌کان و یاریزانه‌ پیره‌کان بوو. هه‌ر له‌ یه‌که‌م ئیواره و له‌ یه‌که‌مین پتیکێ شه‌رابه‌وه که به‌خۆشی یه‌کدی فریاندکرد، ئولفه‌تیکێ سه‌یر له‌ نێوان نه‌سره‌دین و گوڤه‌ندا دروست‌بوو، به‌ جو‌ری فه‌ره‌یدون له‌ نابە‌ینیاندا هه‌ستی به‌ نامۆیه‌کی قوول ده‌کرد. نه‌م‌پۆ نه‌سره‌دین ده‌لێت هه‌مووشته‌کان له‌و ئیواره‌یه‌وه ده‌ستیان پتیکرد که من نه‌و داوه‌ته ده‌شته‌کیه‌م سازکرد، فه‌ره‌یدون وه‌کو بووبیت به‌ ته‌له‌یه‌کی کوشنده‌وه چواره‌وری خۆی ده‌گه‌را و سه‌یری په‌پوله‌کانی ده‌کرد، گوڤه‌ند به‌ کراسیکی درێژی قاوه‌یه‌وه نێو دره‌خته‌کان بۆ چیلکه ده‌گه‌را، نه‌سره‌دینیش سفره‌که‌ی ده‌پازانده‌وه و جار‌جار وینه‌یده‌گرت.

ئەو لە ژيانیدا لە هیچ جیگایەک هێندە وێنەى نەگرتبوو، ئیستاش دەیه‌ها وێنەى جیاوازی‌اوازی ئەو ئیوارەیه‌ لە ئەلبومەکانیایەتى، لە هەموو وێنەکانیشدا گۆفەند بەو شیۆه مەسیح ئاسایەى خۆیه‌وه تەماشای کامیراکەى کردووە و پێدەکەنى، بەلام فەرەیدون بەگشتى پەشوکاو و نامۆ دیتەبەرچاو... لەو ئیوارەیه‌دا کە ئاسمان ئیجگار شین بوو، گۆفەند بەدەم شەرابخواردنەوه‌وه ئازارەکانى خۆى وەکو عاشقیك بۆ نەسرەدین باسکرد، نەسرەدین پێدەکەنى و دەیگوت: «قسە بکە... قسە بکە من بەحرى نهیتى عاشقانم...». ئەویش سەرلەنوێ ئەو وتارە درێژانەى سەبارەت بە بێشوینی و ناکامى و بێمانایى ژيانى عاشقان لەم شارەدا بۆ دەگووتەوه‌وه. هەندى جار فەرەیدون سەیرى لەوه دەهات چۆن گۆفەند دەتوانیت بەردەوام ئەو قسانە دووبارەبکاتەوه‌وه و بێزارنەبێت، بەلام ئەو نیوہ‌پۆیه هەموو قسەکانى بۆ نەسرەدین نوێ و سىحراوى بوون... نەسرەدین هەر ئەو ئیوارەیه‌ بە نىگا ژنانە و زەرەدەخەنە شەرمەکەیه‌وه لە ناو درەختەکاندا چەندین جار پێکەکەى بەرزەکردەوه‌وه و هەموو جارێکیش دەیگوت: «ئاسانە... ئاسانە، لەم‌پۆ بەدواوه‌وه دەتوانیت لە ستۆدیۆکەى مندا دلارامى ئازیز ببینیت». لە دواى ئەو بەلێتەوه‌وه، پۆژ لەپشتى پۆژ پەيوەندى گۆفەند بە بۆنخۆشەوه‌وه بەهێزتر دەبوو، ئەو هەندى جار لەگەڵ دلارامدا لە ستۆدیۆکەدا یەکتریان دەبینى، کاتێکیش ژوان دوايیدەهات، بە سەعات لەگەڵ نەسرەدیندا پێکەوه قسەیان دەکرد، باسى سیاسەت و عشق، ھونەر و وەرزش، فۆتۆگراف و پەیکەرتاشییان دەکرد. نەسرەدین ئەم‌پۆ دەلێت: «قسەکانمان هەموو بۆنى ئەو سوپانەوه‌وه گەورەیه‌ى لێدەهات بەدەورى هیچدا. هەمیشە قسەمان دەکرد، بەلام نەمان دەویست بگەینە شتێكى دیاریکراو، زۆرجار چەندەها سەعات قسەمان دەکرد و دواتر هەلدەستاین، و نەمان دەزانی لەسەر چى دواوين. زۆریەى کات فەرەیدون بەرامبەرمان بێدەنگ دادەنیشت و قسەى نەدەکرد یان گەر قسەشى

بکردبایه باسی شار و ولاته فەنتازیاکانی ناو خەیاڵی خۆی دەکرد. سالانتیکی درێژ ئەو ستۆدیۆیە بوو بە شوێنی ژوان و خواردنەوه و یەكدی بینینی ئەو سێ پیاوێی کە هەمیشە دواى گەشتی پۆژانەیان دەگەرانەوه بۆ ئەوێ.

ئەو دەمانە فەرەیدون هەموو پۆژیک چەند پەپوله یەکی پاورده کرد، پەپوله ی پەنگاوپەنگ، پەپوله سپییەکانی زستان، پەپوله سەوزەکانی بەهار، ئەو پەپولانە ی وەکی پشکو هاوینان لە گەڕە ی نیو پۆدا لە نابەینى پووش و پەلاشی پاورانەکاندا دەسووتان، پەپوله زەرەکانی پایز کە لە گەڵ گەڵا وەرپوێکاندا دەوهرین و دەمردن... فەرەیدون هەرگیز بە کەسی نە دەگوت لەکوێ و چۆن ئەو پەپولانە دەگرت، بەلام لە مەدالییەوه ئەو خولیا شیتانە یە لە پۆخیدا دەژیا، خولیا ی وێڵبۆون لە دەشتەکاندا، خولیا ی دوورکەوتنەوه لە ئاوەدانى، نزیکبوونەوه لە قەدپاڵى چیاکان، گەشتن بە پاوان و دەغلی گوندە نزیکەکانى دەوروبەری شار، دواتر کە هەندێ لە پەپوله کانمان لە ئەلبومە تایبەتییهکاندا دییهوه، لە ژێر هەر پەپوله یە کدا پۆژ و سەعات و شوێنی پاورکردنە کەمان خوێندەوه... بۆ من بینینی ئەو پەپولانە ئەزمونێکی ئاسان نەبوو، من و نەسرەدین پیکەوه ئەلبومە کانمان لەو پوره غەمگینانە ی فەرەیدون خواست کە سەلهای سال بوو هەموو یادگارییهکانى فەرەیدونیان وەکو خۆی پاراست بوو، سەیر ئەو پستە یە بوو کە فەرەیدون بە دەستی خۆی لەسەر بەرگی هەموو ئەلبومە کان نوسیویو... پستە یەکی تۆخ و گەوره کە هێدی هێدی بەره و کالْبوونەوه پۆشت بوو. فەرەیدون نوسیویو: «تکایه... ئەگەر منت خۆشدهوێت، تەماشای ئەم ئەلبومانە مەکە». من و بۆنخۆش کە هەردوو کمان فزولێکی شەیتانی لە ناوماندا پەپکە ی دەخوارد دەبایە تەماشای ئەلبومە کان بکەین، بەلام لە گەڵ هەلدانەوه ی دوو سێ لاپەره ی یە کەمدا بینیمان پەپوله کان دەبنە تۆز، هێندە ی جارێکی دیکە

لاپەره كانمان هەڵدایەو، پەپوله كان بوونە گەردیكى ورد و بە هەوای
 ئوورە كەدا بڵاوبوونەو، پەپوله كان بە پوانین، بەتین و تاوی نىگا كەردن
 دەبوونە غوبار. ئێمە دەبایە هەر دواى كەردنەوێ چەند لاپەره یەكەم
 بە خێرایى ئەلبومەكە داخەین و بیدەینەو، دەست پورەكانى كە
 دەیانگوت: «عەزىزم، پێمانگوتن ئەو ئەلبومانە بۆ تەماشاكەردن نین».
 ئەمڕۆ پەزای دڵخۆش كە چەند سالتێكە لە دەردى سەفەر كەردن پزگارى
 بوو و لە جىگای كەتیبفرۆشییە سووتاوە كەدا، شەربەتفرۆشییەكى گەورەى
 كەردۆتەو و خۆى بە پادشاهى شەربەتى هەموو شار دەزانی، دەلێت كە
 فەرەیدون پەپوله كانى تەنها لەو ئەلبومانەدا هەڵنەگرتوو كە ئێستا لەلای
 پورە ناشادەكانى پارێزراو، بەلكو فەرەیدون ئیواران كە لە دەشتەكان
 گەپاوەتەو، ئۆرچار هەندێ پەپوله ی لە ناو ئەو كەتیبانەدا دانائەو كە
 لەسەر پەفە بڵندەكانى كەتیبفرۆشییەكە بوون. ئیوارەك پەزای دڵخۆش
 بە دەنگێكى غەمگین كە تێكەڵ بە بۆنى میوژ، پرته قالد و كالد كە
 سەوزە چكۆلانەكان بووبوو، بۆگێترامەو كە فەرەیدون ئیواران دەهاتەو
 و لەسەر شیشەكان ئەو پەپولانەى نیشانەدا و دەيگوت: «دەبیست
 لەنێو دیوانێكى شیعرا هەلیانگەرن». من كاتێك ئەو پستەیه م گوی
 لێدەبوو هەموو یادگارەكانم دەوروزا، سات بە سات هەموو ئەو بەیانیه م
 دەهاتەو یاد كە پەپوله مەست و سووتاوەكانم تیابینى، وەك شیت
 پەلامارى یەخەى پەزەم دەدا، وەكو باوەرپەكەم دەمگوت: «بەپاست،
 كە فەرەیدون پەپوله كانى دەخستە نێو ئەو كەتیبانەو... بەپاست؟».
 ئەویش بێشەوێ تیبگات پادەما و دەيگوت: «بێگومان... بێگومان،
 چۆنت بۆ دەگێترەو و ابوو، درۆت لەگەڵ ناكەم». من هاوارمەكەرد و
 دەمگوت: «كەواتە خودایە ئەو پەپولانەى من لە سپیدەى سووتانى
 كەتیبفرۆشییەكەدا بینیم تەنها فەنتازیا و خەيالى خۆم نەبوون، ئەو
 پەپولانە پەپوله ی پاستەقینە و هەلوەریوى ئەو پۆزگارانە بوون كە

فهرديدون له ده شته كانه وه ده هاته وه بؤ شار و له گه ل تودا به هيمنى
 يه كه يه كه ده يخستنه نيوان كتيب ه كان». په زاي دلخوش به حه په ساوى
 سه يريده كرده و ده يگوت ه وه: «بيگومان... بيگومان، هه روايوه». من
 هه لده ستام و به دلخوشيه وه ده مگوت: «من له و به يانييه دا په پوله كاني
 فهرديدونم بينى كه تيكه ل به باران و ناگر و ته م بوو يون... بينيم،
 خواى گه وړه، من په پوله كاني فهرديدونى مه له كم بينى».

نه سره دين تا نه مړوش له حكايه تى نه و په يوه ندييه سه يره ي نيوان
 فهرديدون و په پوله كان تيناگات. كه ليك ئيواړئ له گه ل كوڅه نددا به
 فهرديدونيان گووتبوو: «له م په پولانه گه پئ و به دواى كچيكي راسته قينه دا
 بگه پئ، كچيكي له م دلداريه بيسوودانه ي سر كؤلان و ناو كوچه
 قوراپويه كان نازاد تبكات». فهرديدون هه ميشه به غه مگينى وه لاميده دايه وه:
 «تا ئيستا نه و په پوله يه م نه دوزيوه ته وه كه بؤى ده گه پيم». هه ندي
 جار كوڅه ند به ده نكيكي به رز و ناپازيى كه ستوديوكه ي ده له رانده وه،
 گووتبوو: «تو چ دهرديكته، نه م عيله ته چؤن عيله تيكه تو شته اتوه، چ
 نه خوشيه كي سه يرو نا ناساييه به رؤكت به رنادات؟». فهرديدون به وپه پي
 هيمنييه وه گووتبوو: «دهر د نيه، عيله ت نيه، هينده هيه ده بيت نه و
 په پوله يه بدوزمه وه كه بؤى ده گه پيم».

نه و ده مانه فهرديدون هيشتا په روانه ي نه ده ناسى، كاتئ په روانه
 هاته ژيانيه وه شته كان هه مووى گورابوون... په روانه له پؤژانى ته نهايدا
 دهر كه وت، له پؤژانيكدا ژيانى به رهووتيكى گه وړه بوو، به لام وه رزى به رينى
 خه يالات، ثاوات و نوميدى گه وړه ي تياچانديو، به جوړئ ماوه يه كي زورى
 ده ويست تا بيا بانه كاني ژيانى خوى ببينيت و تيبكات له چ ويرانه يه ك و له
 چ پوچييه كدا ده زى. نه و كات فهرديدون جگه له دانيشتنى ئيوارانى سر
 شيشه كان له گه ل په زاي دلخوشدا و قسه كردن له سر و لات خه يالييه كان
 و ته ماشا كردنى نه خشه كان هيچى ديكه ي نه بوو.

ڪهس نهيده زاني شته ڪان چوَن بهوشيويه گڏپدران، له ماويه ڪدا
 ڳوڻهند چهندين جار خوازييني دلآرامى ڪرد و سوودي نه بو، هر جاري
 به دهسته يه ڪ خوازييني ڪهري به هي به تتره وه دهچوه پيشي، به لام
 باوڪي دلآرام هميشه يه ڪ وه لاميده دايه وه و دهگوت: « ڳوڻ له
 هيچ تروها تيڪ ناگرم... دواي چهند هه زار سال له شڪاندي هه زه تي
 ئيبراهيم بو بته ڪان، تازه به تازه ڪچي خوَم بدهم به بتاشيڪي قڙ دريڙ و
 ئوفيك و حيز؟». له و سه رده مه دا شهوان هه رسيڪيان له ستودي ڪه دا يان
 له وه رشه ڪه دا يان له ژوره ڪه ي فهره يدوني مه له ڪدا پيڪه وه داده نيشتن و
 تا به ياني ده يان خواره وه و ده گريان، پلانيان داده نا، نه خشي تازه يان
 ده ڪيشا، بيريان له پياواني به شڪو تر و به ده سه لاتر ده ڪرده وه بيڪن
 به گڙ باوڪي دلآرامدا... به لام هيچ شتيڪ سوودي نه بو.

له گهرمهي نه وهرزي نا ئوميديه شدا شتيڪي سهير و ترسناڪ پويدا،
 شتيڪ ڪه ڪاريگه ريبه ڪي گهره ي له سه ر چاره نوسي هه موومان جي هيشتن.
 به يانيه ڪ فهره يدوني مه له ڪ و ڳوڻهند هه موو شار به دواي نه سه ر ديني
 بو نخوشدا گه پان و نه ياندوزيه وه... نه سه ر دين له ناڪاو وه ڪو زه وي قووتي
 بدات ونبو، ونبوئيڪ ڪه سه رتاي هه موو نه و ڪه وتن و ليڪترازانه
 ترسناڪانه بو ڪه يه ڪه هه مووماني له يه ڪترجيا ڪرده وه.

سەرەتا ھەموو شتەکان بە شیوەیەکی زۆر تاریک و ناھێندە دەستیانپێکرد .

لە دواى ونبوونی نەسرەدینی بۆنخۆش گۆفەند بۆ ماوەیەک وازی لە ھەموو پرۆژەکانی ھێنا و خۆی لە مەى نۆشیدا نوقمکرد . فەرەیدونی مەلەک بە بێدەنگی ھەرەس و مردنی بەکاوەخۆی گۆفەندی لە گێژاوی ئازارەکانی پەشیمانی و عەشقدەبیینی، بەلام نەیدەتوانی ھیچ بکات . ئەو ماوەیە گۆفەند بوو پیاویکی زۆر کەمدوو کە زۆری کات بە جگەرەییەکی درێژ و بالاییەکی بەرز و لەشیکی لاواز و نیگای ھونەرەندیکی غەمبارەو لە شەقامەکانی شاردا دەردەکەوت . یەكەمجار وەلامی سلۆی ئەو پیاوانەشی نەدەدایەو کە دەیانویست لە گێژاوی دالغە دوور و درێژەکانی خۆی دەریبھێنن... لە ھەموو ئەو شتانەش سەیرتر ئەو بوو کە گۆفەند چیتروەکو جارێک دەرگاکانی ژیاى خۆی بۆ فەرەیدونی مەلەک نەکردەو و بەدەگمەن لە وەرشەکەدا پێشوازی ئەو گەنجەى دەکرد کە ئیستاکێ دووری لە نەسرەدینی بۆنخۆش و گۆفەندی مەلەوان ژیاى گۆریبوو بۆ بیابانێکی راستەقینە .

پۆژیک، پاش ماوەیەکی زۆر لە گەپان و عەودالبوون فەرەیدونی مەلەک، گۆفەندی بە جۆریکی سەیر و بێمانا لە ناو کۆمەڵی مەیخۆری زۆر بازاریدا لە باغیکی قەرەاغ شاردا بینییەو، ھێند لاوازیو، مەلەک

لە قوولایی دلی خۆیدا بە حەسرەت وە گووتی: «سەیریەک، خەریکە دەبێتە چیلکە، دەبێتە پارچە یەک چلۆچیۆ». ھەموو نیشانەکانیش دەیانگووت کە گۆفەند پیاویکە ھێدی ھێدی بەرەو دواھەمین خەرەندی خۆی دادەگەڕێت و دەکەوێتە ناو پیزی نزمترین شەرابخۆرەکانی شار. ئەو ئیوارەییە «گۆفەند» کە بە کۆلانە ھێمن و خامۆشەکانی شاردا لەتەک فەرەیدوندا گەراپەو، پێیگووت: «من پیاویکی بێچارەنوسم، پیاویکم پاشەپۆژم نییە، وازم لێبێنە، بەو پێگایەدا مەپۆ کە من دەپۆم... من دەزانم پێگاکان ھەمووی ھەلەن، پوو لە ھەر جێگایەک بکەیت ھەر ھەلەییە، بەرەو خۆرھەلات بپۆیت یان باکوور، خۆرئاوا یان باشوور... ھەموویان ھەلەن، بەلام بەشوێن مندا مەیه... من ئەوسەری ھەمووشتەکان دەبینم، تۆ بپۆ و ژانیکی دیکە بۆ خۆت بژی». فەرەیدونی مەلەک بە حەسرەتیکی قوولەو لە دلیدا پێیدەگووت: «خەریکە دەبێتە زیخ... دەبێتە لم... ناخر دواجار پۆژێک دێت کە ئیدی خۆت بۆ کۆناکرتەو». گۆفەند بە مەستی چاوەکانی پتر سوور ھەلەدەگەرا و خێراتر دەپۆشت و بێتەوێ سەیری فەرەیدون بکات دەیگووت: «چاوەروانی چی دەکەیت؟ دەتەوێت بێم بەچی... بێم بەچی لەم شارە بۆگەنەدا؟ بێم بە بۆلبولی زیو یان چۆلەکی یاقووت... چیت دەوێت؟ تریی مرواریت بۆ بگرم یان خەیاڕی ئالتون. لەم شارە پۆخلەدا، لەم شاری زێراب و لیتا و پەشەبا و درۆیەدا، ھەر شەرابخۆریکی پۆخلەم لێدەرەدەچێت». ئەوێ لەو ئیوارە تاریکەدا گوێی لە گۆفەند بووایە، ھەرگیز نەیدەگووت کە ھەمان ئەو پیاو، لەگەڵ سەرەتای وەرزی خەیاڵاتدا بەجۆری دەگۆڕێت، تا دوا پۆژەکانی ژیانی بە ئومیدیکی گەرەو بەس لە ھەمووشتەکان دەکات.

ئەو ئیوارەییە، گۆفەند بەشیکی لە وەرزە پەشەکانی خۆی دەژیا، ئەوماوەیە ھەموو ئیوارییەک لەو سەیرانگا ژاکاو و چۆلانەیی قەراغ شاردا،

يان له يه كن له باړه تاريخه كاندا، له گڼ دهسته يه ك له گورانبيژ و
 مه يخوراني زه مانى ساقى و پيالهدا مه سته دبوو. فره يدونيش كه ناوړى
 له بازنه خاليه كانى ژيانى خوى ده دايه وه جگه له په زاي دلخورى كه سى
 ديكه نه ده بينى شايسته نه وه بخت پييليت «هاوړيم» ... فره يدون
 كه هميشه به حه سوديه كي قووله وه سه يري گوفه ندى كړدبوو، هميشه
 له قوولاي پوچيدا به پياوې «ته نهايه جوانه كان» ناويناوو، نه مړو
 له دووره مردنى نه و پوچى ده بينى كه له نازاره كانى نه ويندا به وه
 شوينى نه و ته ه لده هات كه خوى و جوانى و ته نهايه كانى تيا دناشت.
 فره يدون زړبه ئيواران به ناچارى ده گه رايه وه سر شيشه كانى پيشده م
 كتيغرفوشيه كه و به خوى و كراس و شه روايكي په شه وه له سر شيشه كان،
 له تنيشت په زاي دلخورى ده داده نيشته. هر دوو كيان، وه كو جوتى
 بالنده نه خوش له سر شيشه كان خويان ه لده خست و باسى زه وييه
 نه فسانه بيه كانيان ده كړد ... له و سرده مه دا، له و سرده مى ته نهايه و
 دوور ييه دا، كاتى نه سره دينى بوخوش بيسه روشوين زه وي قوتيدابوو،
 گوفه ندش له دنياي مه و مه قاماتى گورانبيژ مه سته كانى ژيړ نه و
 دارو دره ختانه دا ونبووبوو. فره يدون جگه له خيالآتى سه فخر، جگه له
 بير كړنه وه له كيشوهرت كه تاييدا ببيت پياوېكي ته نها و قه شنگ
 بيري له هيچى تر نه ده كړده وه. خه يالآتى نه و سه فخر نه فسانه بيه نه ش
 په زاي دلخورى نه خوش خستبوو، زړبه شه وان تايه كي كوشنده ي
 ليده هات و تووشى پيشكه وپيشكه ي سه ير ده بوو، ئيواران كه ده هات
 بهر كتيبخانه ي براكه ي و له سر شيشه كان داده نيشته، به ه مان سوزى
 كوشنده ي ناو پوچيه وه چاوه پوانى فره يدونى مه له كي ده كړد كه ئيستا
 نه و يش بووبوه پارچه يه كه له تيرامان و عه ودالى بو خاكى كي ديكه
 و عه ردى كي ديكه. تيكه لاوبوونى خوليا كانى فره يدونى مه لك له گڼ
 نه و خه يالآتانه دا كه وړينه به رده واهه كانى په زاي دلخورى ده يخولقاند،

دهرگاي چندها کيشوهرى نوي و دهرىاي نه دوزراوه و خاكي خورافيانه ي
ليخسته سهرېشت... له سره نهو شيشانه وه بهر و ناو نهو دهرىايانه
سهرىانكرد، كه له شه پوله كانيدا په ريبه پازاوه كانى دهرىا به غمزوه
بهر و دوورگه سهوړ و به هشتييه كان ده يانبردن، نهو خاكه عاجباتيانه يان
بينى كه بالنده كانى به هم مو زمانه كانى دونيا قسه يانده كړد، چوونه ناو
شارى نه و تووه كه موږ شه كان له برى جلو بهرگ په ننگه كانى شه به ننگيان
ده پوښى، دهرگاي باغچه ي نه و توپيان كړده وه كه له ژر دره خته كانيدا
كچانى هم چه شنه، به بيماندوبوون له گه لئاندا ده خوتن، شارپان بينى
شوراكانى له ده نكي زه يتوون دروستبووېو، عهرشيان بينى پاشاكانيان
سهرپان له گيلاس خولقابوو، هر كاتيكش له گه رمه ي نهو خه يالانه دا
كه چاويانده كړده وه، دووباره خو پان له سره شيشه په ق و سارده كانى
نهو شوسته يه دا ده بينييه وه. له و كاته دا په زاي دلخوش هم مو شه وي
تايه كي كوشنده ي ليده هات، به لام نه يده هيتشت كه س پييزانيت،
ده چووه ژوره كه ي خو ي و دهرگاكي داده خست و بيرى له پڼگايه ك
ده كړده وه بيگه يه نيت به عهرده نه فسانه ييه دووره كان... ده شيا هم مو
شتيكش به نارامى پابپوردايه، ده شيا نهو خه ونه به جوښانه ي سهره
هر به پاستى به سهره دواييه اتبايه، به تاييه ت فهره يدون له گه شته
به رده واهه كانيدا به چايخانه و بازار و گه په كه كاندا، گه شتېووه ناسيني
هه ندې له و قاچاغييانه ي ده يانگوت: «به مسوگرى، تا ناوه پاستى
به هشت ده تبه ين»، به لام دواچار شتې پويده فهره يدونى مه لك
چاوه پوانى نه ده كړد. عه سړكي دره نكي پوژنكي پاي، پياويكي سهر
له به رده م «كتييفروشييه كه» دا دهر كه وت و به هيمنى گوتى: «ده مه وپت
فهره يدونى مه لك ببينم...». دهر كه وتنى نهو پياوه بالنده يه و بهو شيوه
كوتوپه له ناو شاعير و پوژنامه نو سه كاندا شتكي سهرېو، نهو وه كو
بالنده يه كي غه مگين بيده ننگ بو، به لام ناشكراوو كه نه نتيه كي قوول

و سهیری پتیه . که یه که مجار له ناو کتیه کانددا دهرکه وت، پیده چوو له ژیانیدا کتیه خانه ی نه بینیبیت، ئاشکراشبوو خوینده واری نییه، له گه ل نه وه شدا نه و نیگا سهیرانه ی کاریکیانده کرد به هیزتر و به هیه تتر له هه موو نه و پۆشنبیرانه دهرکه ویت، که له پالتۆ دریزه کانیاندا سهراسیمه ته ماشایانده کرد . که فهره یدونی مه له ک له بهر شیشه کانددا دهرکه وت و نه و گه نجه ی بینی ههستی به بۆنیکى سهیرکرد، بۆنى گه لاکانى درهخت دواى یه که م پیزنه ی پایز، نه و چاوه سهیرانه شى که بیلبله کانى چه ندین جار له سپینه که ی گه وره تر بوون، ههستیکى سهیریان به نهینى و بیدهنگى و ترس، به جیده هیشته ... که فهره یدونی مه له کی بینی به په نجه دریز و باریکه کانى، نه و په نجانیه به چه ند نینۆکیکی قوولآپی کوتایانده هات، مه چه کی فهره یدونی گرت و به ره و کۆلانیکی زۆر هیمن و ئارام رایکیشا، کۆلانیکی ده که وته نه و به ری کتیه فرۆشییه که وه . فهره یدون هه ر له یه که م نیگاوه ههستیکرد نه م پیاوه له خاکیکى دووره وه هاتووه ... نیگاکانى، هه ناسه کانى، وردبوونه وه ی، جله کانى، هه موو شاهیدی نامۆیه تی بوون، له و به ریش له کۆلانه که دا گووتی: «من ناوم سیامه ندی بالنده یه ... له لایه ن نه سره دینى بۆنخۆشه وه هاتووم». فهره یدون نه و کات له و باوه پرده دا نه بوو نه سره دین مابیت، زیاتر وای بۆده چوو حکایه تی مه رگیکی په ش، کوشتنیکى نهینى، زینده به چالکردنیکى سیاسى له پشت ونبوونه که یه وه بیت. به ئارامى پالیدایه وه به دیواریکه وه و هه ناسه یه کی دلنایى هه لکیشا و گووتی: «مه به ستت نه وه یه که بلّیت، نه سره دین نه مردووه ... بلّیت نه سره دین ده ژى». گه نجه که دیاربوو وه کو بالنده کتویه کان نا ئارامه، به جۆریکی سهیر نیگای نه ملالوای کرد و گووتی: «نه سره دین له ویتیه، نه سره دین له و چیا و جه نکه له دوورانه یه، له جیگایه کی ئیجگار عاسى که ئیمه و بالنده کان پیکه وه تیا ده ژین...». فهره یدون که کوپى بهر سه موونخانه کان و ناو کۆلانه کانى شار بوو به عاجباتیه وه سهیری نه و

پیاوه بالندهیهی کرد که بۆنی درخه کانی لیده هات، گووتی: «تۆش بۆنی باغیکی تازمت لیدیّت». سیامه ندی بالنده، لووتیکی قولاپی چکولانهی هه بوو، قزی به نه ندازه یه ک چپوو ته نها فاسیله یه کی زۆر چپووکی بۆ ئه ناوچاوانه چکولانه و ته سکه ی جیهیشتبوو، به چه ناگه یه کی باریکه وه ته ماشای فره یدونى مه له کی کرد و گووتی: «یه که مجاره شار ببینم، هه رگیز پشتر هیه شارنکم له ناوه وه نه بینوه، له وه بهر ته نها له دووره وه سه یری شاره کانم کردوه». ئه و کات فره یدونى مه له ک به هیمنى سه یری چنگه قولاپیه کانی ده کرد و گووتی: «هه ولبده به هه وا و دیمه نه کانی شار پانه یه یت، هه ولبده زۆر له ئاوی ئیره نه خۆیته وه، زۆر سه یری ئافره ته کان نه که یت... شار وه کو تلیاک وه هایه، که پئی راهاتیت به ئاسانی له بیرنا کریت». گه نه که وه کو شه هیتیکی غه مگین سه ری ده له قاند و ده یگووت: «ناهیلّم شاره کان فریوم بدن، تا ئیستا نه مه یشتوو، به لام نه سه ره دینی بۆنخۆش پئیگووتم که بێم و که میک دونیا ببینم، بێم و هه وای شار هه لمزم، ئیستا ده زانم تووشی ئالۆشم ده کات... ئیستا تیده گه م، نه سه ره دینی بۆنخۆش بۆ منى ناردوو بۆ ئه م شاره ؟». «فره یدون» ده ستی سیامه ندی ده گرت و ده یهتیا وه بۆ سه ر شه قامه که، ده یگووت: «بۆ تۆی ناردوو؟... بۆ؟». پیاوه بالنده که ده یگووت: «خۆی بۆئه وه منى ناردوو، تۆ و پیاویکی تر ببینم، ناوی گۆفه ندی په یکه رتاشه، یان گۆفه ندی مه له وان... به لام بۆ ئه وه ش که که میک ئارام بیه وه. هه موو ده لێن، من ده بیّت که میک ده سه تمۆ بکریم. ده لێن، من زۆر زیاتر له پتویست کتویم».

فهرديدون به هيمنى سه يريده كرد و ده يگوت: «تو بۆنى دره خته كانت ليديت». گه نجه كه ده يگوت: «هه لبت كه بۆنى دره خته كانم ليديت، هه لبت... من به دريژايى دويئى شه و له نابه ينى گه لاكاندا ماومه ته وه». فهرديدون ئيستا گه له دلشادبوو، به لام خوئى وا دهرنه ده خست، له ناخه وه

پیدہ کہنی، ہہ والی نہ سرہ دین لہ خۆشترین ئہ و ہہ والانہ بوو کہ لہ ژیانیدا پئیگہ یشتبوو، بہ لām دیمہ نی ئہ م گہنجہ و نیگاکانی کہ میک بہ شوکاندبوویان . پاش ئیستیک لہ ہیمنی، پاش نیگاہی کی خہ لک، پاش پوانینیک لہ و شہ قامہ جوانہ ی نیوہ ی ژیان ی لہ سہر شوستہ کانی بردبووہ سہر، بہ زہردہ خہ نہ یہ کہوہ سہیری ئہ و جلہ درژانہ ی بہری سیامہندی بالندہ ی دہ کرد و دہ یگووت: «کہ واتہ نہ سرہ دینی بۆنخۆش زیندووہ ... کہ واتہ، ئیستاش دہ ژی». بیئہ وہ ی گوئ لہ وہ لāmی سیامہ ندیش بگریٹ مہچہ کی دہ گرت و بہ و شہ قامہ دوور و دریزہ دا پایدہ کیشا و دہ یگووت: «خوایہ، دہ بیٹ گوئند ی مہ لہ وان لہ کوئی بیٹ؟ دہ بیٹ ئہ و مہ لعونہ لہ کوئی خۆی شارد بیئہ وہ، باوہ پناکەم، بہ م ئیوارہ یہ کہ ہہ وور ئاسمانی گرتووہ، خۆی و بہ دمہ ستہ کانی ھاوپی چووپیئتہ قہ راغ شار... ئاہ ... «سیامہ ند» بابروین مہ یخانہ کانی بۆ بگہ ریین». کہ میک دہ وہ ستا و دہ یگووت: «ببورہ دہ لیم، مہ یخانہ کان، مہ یخانہ وشہ یہ کی کونہ، بہ لām مں... مں تازہ بہ و جوہ پاهاتووم». دیاریو سیامہ ند نازانیت ئہ و باسی چی دہ کات، بہ لām بیئہ نگ بہ شہ قامہ کاند ادایدہ کہوت، مہ یخانہ مہ یخانہ دہ گہ پان، کوچہ بہ کوچہ دہ پویشتن... ہہر شوینیکیش کہ دہ چوون لہ سہرخۆش و مہ ستہ کانیاں دہ پرس ی: «گوئند ی پہ یگہ رتاشتان نہ بینوہ؟». ئہ و خاوہن بارانہ ش، ئہ و بہ دمہ ستہ بیپہ حمانہ ش، بہ ردہ وام بہ گالتہ و لاقرتیکردنیکی تالہ وہ وہ لāmیانہ دانہ وہ . فہرہ یدون کہ وہ لāmہ کانی دہ بیست تیدہ گہ یشت، گوئند بہ ماوہ یہ کی کہ م مہ بیہ تی خۆی زۆر بریندار کردوہ . ئہ و مہ میشہ پیاویکی بہ دمہ ست بوو، بہ لām ئہ م پیرہ میردہ قہ رەج و قومارچیہ تاقم لہ دہ مانہ، ئہ م مہ ستہ شہ رفروشانہ، ئہ م تلیا کفرۆشہ ددان زیرانہ، ہیچ لہ فرمیسکہ کانی ئہ و پیاوہ تیتہ دہ گہ یشتن... دواچار لہ مہ یخانہ یہ کی تاریکدا لہ حالیکی زۆر شپردا بینیانہ وہ، بہ مہستی لہ ئیوان میژہ کاند ا گزرائی دہ گووت: «بریا ہہر نہ مدیبا... کہ دیم نہ مناسیبا... ناسیم بہ دلی

خۆم با... با... با... با... هێندە مەست بوو کە سی نە دەناسییەوه،
 کە پەلکێشیان کردە دەرەوه بارانیکی خەست دەباری، لە ژێر بارانە کە دا
 فەرەیدون یەخە ی گرت، پێیگوت: «گۆفەند بڕوانە، بڕوانە ئێو پیاو
 لە لای نەسرەدینی ھاوڕێمانەوه ھاتوو... لە لای نەسرەدینی بۆنخۆشەوه».
 بەلام ئێو بەزەحمەت چاوی بۆ ھەڵدەھات، بە دەنگێکی مەست پێدەکەنی
 و دەیگوت: «نەسرەدینی بۆنخۆش چییە؟ زەلامە؟ گۆلە؟ فلیمە؟...
 من نەسرەدینی بۆگەنم بیستوو... نەسرەدینی پۆخل... نەسرەدینی
 شیاکە... نەسرەدینی پشقل... نەسرەدینی تەرسەقول، ئێوانە ھەموویان
 برادەرم بوون... ھەموویان بە شەرەفم دۆستی گیانی بە گیانیم بوون،
 بەلام نەسرەدینی بۆنخۆشم نەبیستوو».
 ئێو شەو بە مەستی گێڕایانەوه
 بۆ مائێ، بە جلە تەرەکانییەوه، بەو قژە درێژە سەیرەیهوه لە ناو
 پاشماوێ چەندەھا پەیکەری شکاودا لە ناو جیگا کە دا خەوت. فەرەیدون
 بەردەوام بەو گەنجە سەراسیمەیی دەگوت: «سوودی نییە، تا سبەی
 بەیانی بە ناگانایەتەوه... سوودی نییە، تۆش بخەوه». سیامەندی بآلندە
 لە ژانییدا شوینی وەکو ئێم وەرشیەیی نەبیینی بوو، شەو پادەکش و
 فەرەیدونیش لە کونجیکی وەرشیە کە دا دەخەوت، بەلام سیامەند تا بەیانی
 لە سەر کورسییەکی تەختە ی درێژ دادەنیششت و سەیری شتەکانی دەکرد،
 دەپروانییە ئاسکە پارچە پارچەکان، ھوماکان بە ئاگرەوه، کەرۆشکە
 مەپەرەکان، لەقلە قە بۆنزەکان، مندالە مۆمەکان، پێشۆلە تەختەکان،
 سیمرخە شوشەکان.

گۆفەند لە تەنیششت قەلبی شکاوی نەسپێکەوه خەوتبوو. بەرەیان کە
 ھەڵدەستا و سیامەندی بە دووچاوی گەشی بریسکە دارەوه دەبیینی، سەرەتا
 وایدەزانی نیگای شوشەیی یەکن لە کونە پەپووەکانی خۆیتە ی کە جارجار
 بۆ پازیکردنی یەکن لە خزمە دوورەکانی دروستیدەکرد، بەلام کە زیاتر
 وردەبوو و ئێو گەنجە ی بەتەواوی دەبیینی، بە سەرسامییەوه دەیگوت:

«تۆچ مەخلوقىكىت، تۆ ئادەمىت يان بالئندە، ۋەكو مۆقەكان لە گۆشت و ئىسك دروست بوويت، يان ۋەكو پەيكەرەكان لە شوشە و مۆم و ميتال؟». ئەو بەيانىيە سىامەند ۋەلامى گۆفەندى نەدەدايەۋە، بەلكو ھەلەستايە سەرپى ۋە دىگوت: «نەسرەدىنى بۆنخۆش سىلاوت لىدەكات، دەلىت پىويستە بىيىنم». گۆفەند بۆ ساتى دەحەپەسا و دواتر دەيكىشا بەسەرى خۆيدا ۋە دىگوت: «بۆ خاترى خودا، بۆ خاترى شەيتان، بۆ خاترى پىغەمبەر، نەسرەدىن ماۋە؟... نەسرەدىن نەمردوۋە؟». سىامەندى بالئندە دىگوت: «من پىتدەلىم، نەسرەدىنى بۆنخۆش، دەيەۋىت بتانىيىت... دەيەۋىت سبەى شەۋ لە قەراغ شار بتانىيىت». ئەو بەيانىيە فەرەيدونى مەلەك لەسەر ھاۋار و تىرقەى شادىيەكانى گۆفەند بەخەبەرەت، گۆفەند لە خۆشى ھەۋالەكە ۋەختەۋەبوو دەفرى، سەمايدەكرد، باۋەشى بە پەيكەرە شكاۋەكاندا دەكرد، لەسەر قاچىك دەۋەستا ۋە دەۋرى خۆيدا دەسۋاپايەۋە، ۋەكو ھەلپەركىيى كرمانجەكانى باكوور چەقۇيەكى چكۆلانەى ھەلەگرت ۋە سەماى جەنگى دەكرد، سەمايەك نە ھەيەتى تىابوو، نە جوانى، بەلام بەجۆرىكى سەير دەرونى ئەۋ پىاۋە قۇدرىژەى خالىدەكردەۋە، كە ئىستا باۋەشى بە فەرەيدوندا دەكرد ۋە دىگوت: «ئىدى ھەموو ژيانى خۆم دەگۆپم، ئىدى كەى حەزتكرد ۋەرە ۋەرشەكەمەۋە». لەۋ بەيانىيەدا ۋە بەرلەۋەى نەسرەدىنى بۆنخۆش بىيىن گەش بىيىنەكى كوشندە ھاتە ژيانى گۆفەندى مەلەۋان ۋە فەرەيدونى مەلەكەۋە. پۆزى دواتر، ئىۋارىيەكى تارىك، سىامەندى بالئندە ھەر لەبەر كىتېفرۆشپىيەكەۋە پىشى فەرەيدونى مەلەك ۋە گۆفەند كەۋت بۆ باغىكى چكۆلەى قەراغشار، بۆ كۆلىتىكى فەرامۆشكراۋ لە ناۋەپاستى كىلگەيەكى پوۋتەندا كە پىپوۋ لە قاۋغى گەۋرە گەۋرەى كۆلە بەپۆزە. لەۋ كۆلىتە چكۆلەيدا ھەرسى ھاۋرىكە جارىكى دى يەكتىريان گرتەۋە ۋە دەستيانكردە مىلى يەكتىرى ۋە بەسەر شانى يەكدا گىريان، سىامەندى

بآندهش له په نجره دهی کی چکوله وه به چاوه سهیره کانییه وه، به و لووته
 کورت و قولاییه ی خویه وه هه وای فرمیسکای کولیته کی هه لده مزی
 و سهیری دهره وهی ده کرد، نه سره دین هه تاوی پښگاگان سووتاند بوویان،
 که میکیش لاواز تر و غه مگینتر دیاربوو، په فته یه کی سووری له ملدا بوو،
 ده مانچه یه کی چکولانه به لای پشستینه کیه وه بوو، که مه کی قزی له جاران
 دریژتر بوو، زهرده خه نه کانیسی هه ندی په قتر دهینواند، به لام وه کوتر
 هه وه کو خوی بوو. دیاربوو خه یالاتی جیهانیکی سهیری له گه ل خویدا
 هیتاوه ته وه... به دریژیایی نه و شه وه باسی له عه شق ده کرد. ده یگوت:
 «هه موو جیهان به عه شقی ناکام قاندراره، نه و چیا دورانه پره له
 عه شقی ناکام، نه و گونده فه راموشکراو و بچوکانه هه مووی پره له
 عه شقی ناکام، هه رچی شاریک یان شاروچکه یه ک دیته سه ر پښگام، جگه
 له عه شقی ده ستخه رو و بیتامانچ، هیچی دیکه ی تیا نییه». ده یگوت:
 «من نیستا خه باتگ پښکی ناسراوم بو ولاته که م، به لام نه وه تا نه م
 نیشتمانه له عه شقی بیسوود و کوژراو دروست بووه، من هاتومه ته سه ر
 خه یالکی سهیر، هاتومه ته سه ر نه و برپایه ی که له جیگایه کدا هه ندی
 عه شق نازاد بکه م، هاتومه ته سه ر نه و خه یالهی پارچه زهویه کی عاسی
 بکه مه مه لبه ندی هه ندی له و عاشقانه ی که جیگایه کیان نییه پتکه وه
 تیا بزیسن».

دیاربوو که نه سره دینی بوخوش له پوژانی بیسه روشوینیدا، بو
 ساتیکیش له خه یالهی نه و عاشقه به سته زمانانه دانه براره که له هه موو
 جیگایه کدا ده بیبین، له چیاکانیش یاریده ده ری نه و عاشقانه بوو
 که له و به رزیایی و به فرو هه له مووتانه دا ده ریان... هه ندیجار، وانه ی
 عه شقی به و پیاوه ته نه یانه ده گوته وه که ته نها شوانکاره یی و شه ریان
 ده زانی، هه ندیجار گه نه جکانی فیزده کرد، به چ نازکیه ک له دلداره کانیان
 نزیکبینه وه، هه رکانیکیش عه شقه کان به ویسال دواپی بهاتایه نه و خوی

به بهخته وهر ده زانی. وه کوتر ژيانی وه کو پیشمه رگه یه کی له خوږدوو و شه پرکریکی زیرهک، هه ییه تیکی بۆ دروستکردبوو که کاری ئه و خنده ژاننه و شه رمنه ی سهر سیمای سرپیووه وه.

ئه مپۆ نه سهره دینی بۆنخۆش ده لیت: «گرنه گ ئه و یه کدی بینینه سهیره نه بوو له کۆلیتیککی بچوکدا، له ناو کێلگه یه کی فه رامۆشکراوی گوله به پۆژه دا، به لکو ئه و ورزه سهیره بوو که دواتر دهستی پیکرد». گوڤه ند دوا ی گه پانه وه ی له و یه کدی بینینه سهیره، ئارامیه کی دهرونی قوولی وه ده سته پنایه وه، له و ماوه یه دا دووباره ده ستیکرده وه به نوسینه وه ی نامه دوور و درێژ و پر له سۆزه کانی بۆ دلارام که له میژبوو هه سه ره ته کانی عه شقیکی بیئا کام تووشی به ده بختیه کی گه وره ی کردبوو. گوڤه ند له نامه تازه کانی دا، له گه ل پڕوایه کی گه وره دا به عه شق به دلارامی ده گووت: «ده بیئت پیکه وه هه لبین، ده بیئت ئه م شاری ترس و دوو دلییه به جیه پیلین». ئیستا ماوه یه کی زۆریوو دلارام وازی له تیپی باله که هینابوو، کچانی مندالتر له بری ئه و به خویان و بانه ده سپیه کانی ناوچه وانیا نه وه له وئ یاریانده کرد، ماوه یه ک بوو په یوه ندیه کی دوور به دووریشی له گه ل گوڤه ند دا هه بوو، به لام بۆ ساتیک چیه ئه وینی گوڤه ند ی فه رامۆش نه کردبوو. گوڤه ند له و مانگه دوور و درێژانه ی دوا ی ونبوونی نه سهره دینی بۆنخۆشدا، به ده گمه ن له دلارامی ده پرسیه وه و له هه موو جیگایه کیشدا خۆی وه کو شه هیدیکی عه شق نیشاندە دا. حکایه تی قه له نده ریتی گوڤه ند و ته سلیمبوونی وه کو هه موو ده رویشه کانی دیکه ی غه زه ل به پیاله و مه ی، وای له دلارام ده کرد زیاتر خوڤیو پیت، کچه کانی هاوپی به رده وام حکایه تی ئه و پیاوه یان بۆ ده هینا که به بالایه کی به رز و قزیککی درێژ و غه میکی قووله وه به شه قامه کانه ده گه پت، حکایه تی پیاویک که پاشماوه ی مه ستیه کی عاشقانه له چاویایه تی و له گه ل هیه پڕیواریکیشدا ناوه ستیت و وه لامی سلّوی که سیش ناداته وه. دلارام باوه پی

نەدەکرد تا نئواریه کیان خۆی به چاوی خۆی گۆفەندی بینی، ئەو کات ئەو لە بەردەم شەرابفروشی کدا وەستا بوو، بە کزییه وە بوتلیکی پێچراوی خستبوو و بێدەستی و چاوەپوانی هاوپییه کی دەکرد که لە ژووره وە تامی شەرابیکی تازە ی تاقیدە کردووە. سەیرترین شت لە گۆفەندی ئەو نئواریه دا ئەو خیرقە شپە ی بەریبوو که تەواو لە گەڵ ئەو جوانییه ماندوو و پڕ شکستە ی سیمایدا دەگونجا. دلارام ئەو نئواریه خۆی نەگرت و هەر لە پاسە که دا دایە پرمە ی گریان. بە هەر حال ئەو کات گریان بووبوو و شتیکی پۆژانە ی ژیا نی دلارام، دواچاریش که لە گێژاوی ئەو غەمە قوولانە دا یە که مین نامە ی گۆفەندی پێگە یشتە وە، چەندین پۆژ لە حەسەرت و خۆشیدا دەگریا، دواتر، بێتە وە ی بیر لە هیچ بکاتە وە، بۆ گۆفەندی نوسی: «بۆ جە هەنەم، بۆ مەرگ، بۆ قیامەت، لە گەڵتدا دیم». هەر لە وەرزه دا گۆفەند لە یانە که، بەرامبەر مامۆستا ئیسماعیل لە سەر روقە ی شە ترەنجە که دەرکە و تە وە، مە سە لە که هەر ئاسایی بوونە وە یە کی لە نا کا و کۆتوپری پیاویکی مە ست نە بوو، بە لکو ئیستا بە هەر جیگایە کیشدا برۆشیتبایە ئارامییه کی قوولی جێدە هێشت، ئارامییه ک که نیشانە ی دەستپێ کردنی وەرزی خەیا لات بوو. ئیستا تە نها بە سیم و شێ وەیدا لە پێغە مبه ره کانی نە دە کرد، بە لکو بە هە لسوکه وت و قسە کانیشیدا، بە دەنگی بەرز لە هە موو شوێنی کدا دە که و تە با سکردنە ئی مپراتۆریه تە کامی ئە فین، دە که و تە وتاردان دە ریا ره ی دامە ززاندنی دە وڵ تە ی عە شق، هە ندی جار بە زمانێک که کە س تێنە دە گە یشت بە گالته یه تی یان بە پراست، دە یگوت: «ئایه تی ئە فینی بۆ ها تۆ تە خوار، خە لکان دە بیّت چیتەر نوێژی عە شق بکەن، دە بیّت فەرزه کانی خۆ شه ویستی جیبه جیبه کەن». پیره می ردی مە ستی مە یخانە کان قاقا بە قسە کانی پێدە کە نین، ئە ویش بە هەر پە شه وە دە یگوت ئە و هە میشه تیکە لێ یە کی سە یر بوو لە پێغە مبه ر و مە یخۆر...

بە لام خە لکی چاویان نە بوو ببینن.

وەرزی خەيالات لە چەندەھا شىۆەى جياوازدا دەرکەوت، ھەر
 لە وەرزەدا نەسرەدينى بۆنخۆش لەناپەينى دەپەھا لوتکە و خەرەند
 و جەنگەلى عاسييدا ئەو زەوييە ئەفسانەيى و گۆشەگيرەى دۆزيەو،
 ھەر لە وەرزەدا فەرەيدونى مەلەک و پەرۋانە يەکديان خۆشويست،
 لە وەرزەدا خەيالاتى سەفەر، سەدەھا پياو و گەنجى بەرەو بەھەشتە
 ئەفسانەيەکان ھەلگرت. خەيالاتى عەشق، سەدەھا ژن و پياوى لە ژيانى
 چکۆلە و ئارامى خۆيان دەرھيئا، کوپرەکانى خستە سەر خولياى بينين،
 کەرەکانى لەسەر فەنتازياکانى دەنگ ھيئاپە سەر شەقامەکان و خستنيە
 سەر سەما، ژنە نەزۆکەکان زگيان بە منداالى وەھمى پەپو، پياو
 ئيفليجەکان يەکى چەندەھا دەست و قاچى خورافييان لێپوا، منداالتى
 بيزمان کەوتنە ھۆننەو، ھۆنراو، ئەفسانەيى. وەرزی خەيالات لە
 ھەموو شوپنیکدا ژيانى دەگۆپى بۆ واھيمەيەکى سەوز، لە ناو ئەو واھيمە
 سەوزەدا پيرەميژدە پەککەوتەکان لەسەر سەکۆکانى بازار، لەبەر خۆردا
 خۆيان ھەلەدەخست و باسى ئوميديان دەکرد، ژنانى تەنھا و نەخۆشى
 بەر تەشتە ژەنگاويەکانى جلشتن، لەبەر دەرگاگان يەکتريان دەبينى و
 دەيانگوت: «گرنگ ئەو، ھە، داھاتوومان، بە ئيزنى خوا، خۆش و شیرين
 و گەشاو، ھە». سۆلکەرەکان لەسەر شۆستەکان دەکەوتن و خەون وەکو
 فوارە لە ناوچاوانيانەو پەرسنگيدەدا، شاعيران لە وەسفى جوانيەکانى
 داھاتودا وەستايان دەنواند، چيرۆکنوسەکان دەيانگوت دەبیت کۆتايى
 ھەموو چيرۆکەکان وەکو خودى داھاتوو بە شادى بدرەوشيتەو.
 پيشانگاگان پەپوون لە تابلۆى سەیر سەیر کە لافاوێکى قەشەنگى رەنگ
 ھەموو فيگور و ھیل و ماناگانى داپۆشيبوو. لە وەرزەدا ھەموو خەونيان
 بەو دەبينى کە جياھان بەرەو باشتەر بپوات.

نەسرەدينى بۆنخۆش لە ناو دەشتى واھيمە سەوزەکاندا، دەيگوت:
 «ھەموو ئەو عاشقانەى کە جيگايەکیان نيە، کە زۆلمى خيزان و

قەبیلە و شەیتان لە یەكدی جیايکردونەتەو، دەبیّت باغچهیەکی ئازادیان
 ھەبیّت... عەشق دەبیّت زەوی خۆی ھەبیّت». لەیادمە پەروانە لەو
 وەرژەدا بە منی دەگووت: «یەكێك دەدۆزمەو، دڵی لە گۆل نەرمتر
 بیّت، ھەستی لە گەڵای گۆلەباغ ناسکتر بیّت، خەیاڵی وەكو شەوێ و
 نەسرین و یاسەمین پازاوەبیّت». من كە گویم لەو پستانە دەبوو دەمدایە
 قاقای پێكەنین، چونكی لەووەبەر ئێو پستە پەپووتانەم تەنھا لەو
 پادیۆ كوردییە شەپۆ ھەڵە گۆی لێبوویو كە ھەندێ جار پەروانە دەيكردەو،
 لەگەڵ ئەوھەشدا دڵنیابووم كە وشەكانی پەروانە لە دڵیو دەپنە دەری و
 جیاوازن لە وشەكانی ئێو خاتونە ھەپۆلە ناو پادیۆكە.

نەسرەدینی بۆنخۆش دەلیت، وەرژەكانی خەیاڵات ھاوپی ھەمیشەیی
 مۆفەن، جۆرە وەرژێكن ھەرگیز ئاوانابن و دواینیان، بەلام ھەندێك
 جار بە ئەندازەيەك لەگەڵ وەرژە ئاساییەكاندا تێكەڵدەبن لەیەكدی
 جیاناكرێتەو، بەلام ھەندێ جاریش بەشێوہیەکی سەیر فاسیلە لە شتە
 ئاساییەكان وەرژەگرن... دەلیت، كەسانێك ھەن كە جارێك چوونە ناو
 وەرژێکی لەو جۆرە سەوزەو ھەرگیز لێی نایەنە دەری، كەسانێكیش
 یەك جار پێیان تیخست جارێکی دی لێی نزیك نابنەو.

لە سەرەتای ئێو وەرژەدا بوو من و پەروانە ئیوارێك لە ئیوارە
 خۆیناوییەكانی قوربان لە دەرگای مائی فەرەیدونمان دا، پێتەدەچوو
 پەروانە ئاگاداری ئێوہبیّت كە فەرەیدونی مەلەك، پراچی پەپۆلەكان،
 ماوہیەكە خۆشیدەوێت، بەلام لەوسەر كە سینییە بەتالەكانمان گرت بە
 دەستمانەو و گەپاینەو، پەروانە بەجۆرێکی ئاسایی بەختەوہریو، بە
 جۆرێك لەگەڵ بیتاقەتی و توپەیی یەكەمجاریدا نەدەگونجا، دەپۆشت و
 زەرەخەنەیی دەگرت، بیریەكردەو و پێدەكەنی، بەجۆرێ من گومانێکی
 گەورەم لا سەوزیو. سالاڤێکی دوور و درێژیش من ھەروامدەزانی، ئێو
 ئیوارەییە یەكەم ئیوارێی یەكبینی ئێو دوو عاشقە بوو، بەلام زۆر

درهنگ بۆمدهركهوت كه ئو پۆژه خويناوييهى قوربان تهنالاي من وهكو سهرتا كهوتوتهوه و پالواهانهكانى ديكه نۆر پيشتر سهرتاكاني ئم چيروكه زياون كه ئيستا بهدلنياويهوه دهتوانم بلّيم: چيروكككه هرگيز، سهرتاي نهبووه.

ئەمبۆ كه پارچه پارچه نيكارى ههلاههلاي ئو پۆژانه پيكهوهدهنيمهوه، تيدهگم كه فهرديدوني مهلك له ئيواره فينكهكاني ئو بههاردا، لهبردهم ئو كتييفروشييهدا پهروانهى بينيوه، كه ههندى جار من و پهروانه بۆ كپيني ههندى قهلم و دهفتهر و كاغەزى بهرگ خۆمان پيادهكرد، هر جار كيش كه دههاتينه دهري، پهروانه دهيكوت: «نازانم بۆ حەزم له چارهى ئم پياوه بهدفعهسالانهى ناو ئم كتييفروشييه نيه». من يادم نيه جار ك له جارن فهرديدوني مهلكم لهوي بينييت، بهلام پهزاي بۆنخۆش دهيكوت: «ئو بهردهوام لهوي بووه، ههميشه لهسەر ئو شيشانه بووه، هر ئو نيكايانهى ئويش پهروانهى بهرو ئو كتييفروشييه راكيشاوه».

فهرديدوني مهلك له يهك له ئيوارهكاني عهشقداه پهروانهى گوتبوو: «من ههموو ئيوارهيهكى فينك تۆم دهيني، بهلام خۆشمهويستيت، تا ئيواريهكه ههستمكرد هوا سهرتاپاي پرپووه له گەردى پهپوله، ههستمكرد جلهكانم، دهستم، سيمام، برۆم ههمووى تۆزى نازكى پهپولهكانه، تۆزىكى نەرم كه ههچ كهسيكى دى نهيدهيني من نهبيت، من لهو باوهپهردا نهبووم مروفىك ههبيت وهكو پهپولهكان غوبار و گەردىكى وهها نازكى ههلگرتبيت، تا دوريش كهوتيهوه هر گومانم ههبوو كه ئم گەرده له جهستهى مروفىكهوه بيت، كه هيدى هيدى دواتكهوتم لهپاستيدا دواي ئو تۆزه نەرم و ئاوريشميه دهكهوتم كه تۆ له دواي خۆت جيتدههيشت». ئاشكرايه كه پهروانه و فهرديدوني مهلك ههردووكيان هر له سهرتاوه كوشتەى ئو خهياله سهرانه بوون كه به پىگايهك له پىگاكان ئو

وهرزه له گه‌ل وه‌مه‌کانی دیکه‌دا خولقاندېووی. که یه‌که‌مجار فره‌یدون له‌برده‌م نه‌و کتیب‌فروشییه‌دا په‌روانه‌ی گرت، له‌بری نامه‌ کتیب‌یک‌ی دایه که‌نابه‌ینی په‌په‌کانی پرېوو له‌ په‌پوله‌ی قه‌شه‌نگ، کتیب‌ه‌که‌ش خوی وه‌کو کۆکراوه‌یه‌کی بی‌مانا ده‌ینواند له‌ نه‌خشه‌ی جیاواز جیاواز و نیگاری باغ و باغات و وینه‌ی په‌یکه‌ری نه‌فسانه‌یی. من ئیستاش نه‌و ئیواره‌یه‌م له‌یاده که‌ په‌روانه به‌په‌له‌ گه‌پایه‌وه و به‌رله‌وه‌ی جله‌کانی قوتا‌بخانه‌ی بگوریت، خویدا به‌سەر چه‌رپاکه‌دا و نه‌و کتیب‌ه‌ی له‌ جانتاکه‌ی دهره‌ینا و که‌وته گه‌پان به‌دوای نامه‌یه‌ک، قسه‌یه‌ک، حه‌رف‌یک، نیشانه‌یه‌کی عه‌شقدا، به‌لام هیچی نه‌دۆزییه‌وه، به‌ نه‌ندازه‌یه‌ک سه‌ره‌تا واتینگ‌یشته که‌ ده‌شیت نه‌و گه‌نجه‌ خوینده‌واری نه‌ییت، به‌لام دیمه‌نی نه‌و هه‌موو په‌پوله‌یه، دیمه‌نی په‌روانه مردوو‌ه‌کان له‌و کتیب‌ه‌دا، دیمه‌نی نه‌و هه‌موو جوانیه‌ بیده‌نگه، ترساندی. دواتریش بۆی دهرکه‌وت نه‌و نه‌خشانه، جگه‌ له‌ نه‌خشه‌ی کۆمه‌ل‌یک ولاتی وه‌همی هیچی تر نین. په‌روانه کتیب‌ه‌که‌ی به‌ په‌یام‌یک‌ی پر له‌ ته‌لیسم و پر له‌ هی‌مای زۆر ئالۆز ته‌فسیرکرد، به‌لام هه‌ر له‌ شه‌وی یه‌که‌مه‌وه، له‌و تیکه‌لاو‌کردنه‌ ئالۆزه‌ی نه‌خشه و په‌پوله و باغ و په‌یکه‌ره‌کاندا، ده‌نگدانه‌وه‌کی نه‌یینی خه‌ونه‌ شار‌دراوه‌کانی خوی ده‌بینی بۆ ونبوون له‌ مه‌مله‌که‌ته‌ نادیار و نه‌ناسراوه‌کانی دیکه‌دا. بۆ پۆی دوایی عه‌ودالانه له‌برده‌م هه‌مان نه‌و شیشانه‌دا به‌ فره‌یدونی گووت: «نیت‌ر نه‌و په‌پولانه مه‌کوژه». نه‌و پۆژه فره‌یدونی مه‌له‌ک هیچی نه‌گووت، به‌لام دواتر که‌ پێیان‌خسته یه‌که‌مین پۆژه‌کانی عه‌شقه‌وه، پۆژیک به‌ په‌روانه‌ی گووت: «په‌پوله‌کان ته‌ن‌ها پردی منن له‌گه‌ل سروشت و ته‌ن‌ها پردیشن له‌گه‌ل خه‌یالاته‌کاندا». ئاخۆ نه‌و دوو وشه‌یه‌ ته‌ن‌ها دوو وشه‌ی سه‌رزاره‌کی ناو کتیب‌یک بوون و فره‌یدون به‌بێ هیچ بیری‌کردنه‌وه‌یه‌ک ده‌یدرکاندن، یان دوو وشه‌ بوون له‌ قوولایی ده‌رونی پیاو‌یک‌ی ته‌ن‌هاوه ده‌هاتنه‌ده‌ری؟ په‌روانه نه‌یده‌زانی. فره‌یدون له‌و ئیواره‌وه که‌ په‌روانه‌ی

بینی چیتر هیچ په پوله یه کی پاونه کرد... نیدی له و نیواره یه وه تا مردن وازی له راوی په پوله کان هینا.

هر له یه که مین هه فته کانی عه شقه وه، هه ستيکی سهر بالی به سهر په روانه دا کتشا، هه ستيک وای لیکرد فهره يدون وه کو پیاوړکی پراگوزهر سه يريکات، که له جيهان و نه تمؤسفيره جياوازه کاند ا دهرده که ویت و بینه وهی جیگیریت دهر پوات... ته نها شتيکی جیدی له ژيانی فهره يدوندا بیده نگيه قولله کان و خه يالاته سه يره کانی سه فهر بوو. کوی شته کانی دیکه ی ژيانی وه کو ياريکردن، سوراندنه وهی بیهوده له چايخانه کاند ا، مه جلیسه کانی مهی، دانیشننی نیوارانی بهر کتیبفرؤشيه که، هه مووی پروکه شی پر له هه ياهوی پیاوړکی بیده نگ بوون. شتيک که په روانه ی بولای فهره يدون راده کتشا، نهو کپيه قول و بینه ی ناو گلینه کانی بوو، که کپيه کی له کپی قولایيه تاریکه کانی گهر دن سامناکتر بوو. من نهو چهن د جاره که مهی فهره يدونی مه له کم بينیبوو، نهو جوره کپيه م له چاوانیدا نه بينیبوو، به لام په روانه دهیگوت: «تؤ کویریت، تؤ مندالیت، نهو جوره شتانه نابینیت». به هر حال په روانه نهو کپيه ی به کپی پربواریک ده زانی که دهیه ویت تا نهو سه ری شته کان به بیده نگي بروات. دهیگوت: «ژيان له گهل قه له نده ریکی گه پوکدا، جوانتره له ژيان له گهل نهو پیاوانه دا که به جیگایه که وه ده گیرسینه وه و نیدی ناتوانن بیگوپن». کاتیک له شه وه تاریکه کاند ا له ناو جیگا که دا پیکه وه ده که وتینه قسه، هه ستمده کرد رقی له هه موو نهو پیاوانه یه که نایانه ویت نه م شاره جیبهیلن، دهیگوت: «نه م شاره چی تیابه، له دیوار و زیراب زیاتر؟». نهو له هه فته ی یه که مه وه که وتبووه دوباره کردنه وهی هه موو نهو قسه و داواکاریانه ی له وه و بهر له گهل عاشقه کانی دیکه شدا باسیکرد بوون، دهر باره ی سه فهر و دوور که وتنه وه له م شاره که به شاری «عاشقه بیوه فاکان» و «پیاوه خیانه تکاره کان» ی ده زانی، به شاری نهو

هه‌موو شکسته یه‌ک له دواى یه‌که‌ى ئەفینى ده‌زانى که ژيانى تووشى گێژاویکی بیسه‌روبن کردبوو.

سه‌یر له‌وه‌دایه که فه‌ره‌یدونیش له هه‌فته‌ى یه‌که‌مه‌وه ده‌ستیکردبووه باسکردن و وه‌سفکردنى مه‌ل‌به‌نده خه‌یاڵیه‌کان و دوورگه دووره‌کان و شاره‌ بلوریه سه‌یره‌کانى قه‌راغ ده‌ریا. هه‌ر له هه‌فته‌ى یه‌که‌مه‌وه له‌برى باسى خۆشه‌ویستی و جوانى، که‌وتبووه باسى هه‌رێمه سه‌یره دووره‌کان. فه‌ره‌یدون که ئێواره دوور و درێژه‌کانى دانیشتن و بیرکردنه‌وه له‌به‌ر کتێب‌فرۆشییه‌که‌دا، ئاسۆکانى خه‌یاڵى فراوان‌کردبوو، ده‌یتوانى به‌رده‌وام له‌سه‌ر زه‌وى ئەفسانه‌یى ولاته عا‌جباتیه‌کان قسه‌بکات، توانایه‌ک هه‌ر له سه‌ره‌تاوه په‌روانه‌ى پاده‌کێشایه ناو بازنه‌ى سیحریکه‌وه، پۆژ دواى پۆژ پتر به‌ره‌و ئەو کۆپه‌ى پاده‌کێشا که به‌پێچه‌وانه‌ى هه‌موو عاشقه‌کانى دیکه‌وه، جله کوردیه هه‌میشه تۆزاویه‌کانى نه‌وه‌ک پۆمانسیه‌تى تیا نه‌بوو، به‌لکو به‌رده‌وام سیمای ئەو گه‌نجه شه‌رفروشانه‌یان وه‌بیر په‌روانه ده‌هێنايه‌وه که هه‌ندێ جار بێهوده له کۆلانه‌کاندا شه‌پیان به په‌روانه و دل‌داره‌کانى ده‌فروشت که تا ئەو کات زۆربه‌یان کۆپى پێکپۆشى ناو کۆگا و قه‌يسه‌رى و تۆتۆمبيله گرانبه‌هاکان بوون.

من ئەم‌پۆژ دل‌نیام ئەوه‌ى یه‌که‌مجار دل‌ى په‌روانه‌ى بۆ فه‌ره‌یدونى مه‌له‌ک نه‌رمکرد ئەو کتێبى په‌پوله و نیگارانه بوو که که‌س نازانیت چ شه‌یتانیکی زۆرزان ئەوه‌ى خستبووه خه‌یاڵى فه‌ره‌یدونه‌وه به‌و جۆره له په‌روانه بێته‌پێشێ... دواتریش ئەوه‌ى به‌رده‌وامى به‌خشیبوو به په‌یوه‌ندییه‌که‌یان و خستبووه سه‌ر پێگای خۆى، ئەو وپینه سه‌یره و قوولانه‌بوو ده‌رباره‌ى جیهانێک که هه‌ردووکیان دل‌نیا‌بوون له‌سه‌ر ئەم زه‌وییه‌دا نییه، به‌لام دل‌نیا‌ش‌بوون به‌بێ ئەو خه‌یاڵانه ژيان مانایه‌کی

نەییە .

لەو وەرزه‌دا، وەرزی بەرینی خەیاڵات، پەروانەش وەکو هەمووان لە بەحرێ ئێو خەیاڵ و ئومێدانەدا نوقمبوویوو، بەلام دەبێت بۆیەم خەیاڵ لە پۆحی ئێودا هەر لە سەرەتاوە نزیکییەکی سەیری لەگەڵ ئێو کیشوهرە سەیر و تەلبەندکراوانەى غەمدا هەبوو، کە لە هەموو قوناغەکانی ژیاویدا لە قسە و نیگا و هەلسوکه‌وته‌کانیدا دەمبینی. لە ناو مائدا دەهات و دەچوو، لە قوتابخانە لە ناو دەستەى کچە جوانەکاندا دەوهرستا، بە تراکسووتی وەرزشه‌وه لە گۆرپەپانەکەدا لەگەڵ کیزه‌ بالابەرزه‌کانی دیکەدا پایدەکرد، هەمیشەش ئێو غەمە لە چاویدا بوو.

من ئیستاش سەیرم لەو بێئاگاییەى خۆم دیت، هەرگیز لەبەر کتێففرۆشییه‌کەدا سەرنجی هیچ شتیکی نااساییم نەدابوو، لە بەیانی سووتانی کتێبەکانیشدا تێنەدەگەیشتم کێ فەرەیدون و پەروانەى خزان‌ۆتە ناو ئێو کتێففرۆشییه‌؟ ... خوايە، هەزاره‌ها جار بەبەرەدم ئێو کتێففرۆشییه‌دا رابوردبووم و هیچم نەبینیبوو، بەلام دەبێت بۆیەم لەو وەرزه‌دا پەروانە بەشیۆه‌یه‌کی زۆر بێمانا خۆی لێدەدزیمه‌وه، زۆرجار ماوه‌یه‌کی درێژ لەبەر قوتابخانەدا چاوه‌پوانمەکرد و دوايى دەرەکه‌وت کە بەجێهێشتووم. هەندێ جار زۆر توپه‌ دەبووم، هەندێ جارێش خەریک بوو لەسەر ئێو شۆسته‌یه‌ى بەردەمی قوتابخانەدا، لە نابەینى گۆڵه‌بەرۆژه‌فرۆش و مندالانى مەحەلبى و عەرەبانەکانی پاقلەدا دەستبکەمە گریان ... هەستەدەکرد زوڵم لێدەکات، کەچی ئێو تاقە جارێکیش چییە خۆی ماندوونەدەکرد داواى لێبوردنم لێبکات. ئیستاش هەندێ جار هەستەدەکەم کە ئێو زۆر جار دلۆپه‌قییه‌کی سەیری بەرامبەرم دەنواند. ئێو پێى نەگووتم کە فەرەیدونی مەلەکی لەبەرەدم ئێو کتێففرۆشییه‌دا ناسیوه‌ . سالانێک دواتر کە ئیواران لەبەرەدم شەربه‌تخانه‌کەى پەزای دلخۆشدا بۆ شەریه‌ت خواردنەوه‌یه‌ک دەوهرستام، ئێو پارچه‌ پارچه‌

چیرۆکی ئەو پۆزانی بۆ دەگیرامەوه. ئەو پێیگوتم کە پروانە چەندەها ئێوارێ، لەو ژوورە چکۆلانەیە مائی فەرەیدوندا لەسەر ئەو کورسییە پاکشاو و بیری لە سەر زەمینی فەنتازیاکان کردۆتەوه «کەچی من ئەو کات وامدەزانێ، کە ئەو هەر لە کۆلانەکان و لە تەلەفونی مائی کچە هاوڕێکانییەوه قسەی لەگەڵ فەرەیدوندا کردووە». بەلام ئەمڕۆ پەزای دلخۆش بەخۆی و پێکەنین و دارشەقەکانییەوه دەلێت، پروانە چەندان ئێواره لەو ژوورەدا لەگەڵیاندا بوو، چەندان ئێواره پێکەوه سێ قوولێ نەخشەیان داناو، پێگیان هەلبژاردوو، بیریان لە سەفەر و کوچ و بەهەشت و ولاتە بیگانهکان کردۆتەوه، بەلام هەمیشە و هەمیشە خەیاڵەکانیان لەبەردەم بێپارەیدا بێ قەرەبوو پوچبۆتەوه، هەمیشە و هەمیشەش درۆی قاچاغچییەکان دەستخەڕۆیکردن. پەزای دلخۆش زۆرجار بەشەرمەوه دەلێت ئەگەر ئەو کارەساتە نەبایە کە لە ناوهراستی وەرزی خەیاڵاتدا لەو قەوما، لەوانەبوو پێکەوه چارەیهکیان بدۆزیایەتەوه. چونکێ لەو وەرزهدا هێشتا سنوورەکان بەتەواوی نەگیرابوون، هێشتا پاسەوانە دپنەکانی گاردی کۆماری نەگەشتبوونە سەر هەموو لوتکە و سنووریکی ولات، تا بەر بە لێشاوی ئەو پیاوانە بگرن کە تفیان لە نیشتمان دەکرد و پوویاندهکرده بەهەشته وەهمییە دوورەکان... لەو وەرزهدا و لەوپەڕی خەیاڵاتدا، شتیکی دیکە پوویدا کە ماوێهەکی درێژ پروانە و فەرەیدونی ئیفلجکرد.

لەو وەرزهدا کە فەرەیدونی مەلەک وازی لە پاوکردنی پەپولهکان هێنا، پێیوابوو خودی پروانە ئەو تێکەڵە خورافیەیه لە مڕۆف و پەپوله کە لە مندالییەوه بەدوایدا دەگەرێت... ئەو شەویک لە شەوان کاتێ لەگەڵ پەزای دلخۆشدا پێکەوه بە کۆلانێکدا بەرەو مائ دەگەرانەوه، بە پەزای گوتبوو: «من لە مندالییەوه، لەو پۆزانهوه کە لە مائی مامم و لە ژێر زەبری جنتیوهکانی ئامۆژنمدا گەرەبووم، خەیاڵم لای مڕۆفیک بوو،

وهكو په پوله وه هابيت... من له و زمانه وه بؤ يه كيک ده گ پرېم ديويكي
 مړوف بيت و ديويكي په پوله». هه مان نه و قسانه شي له وه رشه كه دا
 بؤ گوښه ند دوياړه كړده وه. گوښه ند به جوړيک دلشاد بوو، له يه كه مين
 فرسه تدا كه يه كه مين نامه ي بؤ نه سره ديني بؤنخوش نارد، هر له
 سهره تاوه نوسيبووي: «بؤنخوشي برام، دواي پړز و سلاو، سه ير ترين
 هه والي شار نه وه يه كه فره يدوني هاو پرېمان، نه مجاره به پراستي عاشق
 بووه...». گوښه ند له يه كه م ئيواره دا، له ناو په يكه ره كانيدا پيكي
 هله دده و ده يگوت: «شتيكي باش ده كه يت، له و عه شقه خؤلاويه ي
 ناو كؤلانه كان خؤت پزگاره كه يت و حه ز له كچيكي شيك و پړكپؤش
 ده كه يت». به لام له گه ل هه مو نه و دلخؤشيه دا «گوښه ند» باوه پي به
 سروشتي په پوله ئاساي په روانه نه بوو، نه و مه سه له يه شي به خه يالايك
 له و خه يالانه داده نا كه خويندنه وه ي هه ندئ له ديوانه شي عره كاني
 كتيفرؤشيه كه له سهر ي فره يدوندا دروستيان كړده. به لام په زاي دلخؤش
 پايه كي ديكه ي هه بوو، په زه ده يگوت: «فره يدون... فره يدوني مه له ك،
 هاو پرېم، عه زيزم، په پوله چيه؟ پيمنا لييت په پوله چيه؟ هر يه كيک
 له ئيمه بگريت، نيوه مان مړوفه و نيوه كه ي ديكه مان په پوله يه». په زاي
 دلخؤش كه ته واو باوه پي به و به شه په پوله ئاسايه ي په روانه هه بوو...
 هيدي هيدي ده كه وته سهر برپايه كي سهر و ترسناكي ديكه، هيدي
 هيدي خه يالات زؤر بؤ دوور ده يبرد، شه وان له بهر ئاوينه يه كدا خؤي
 پووته كړده وه و له جه سته ي خؤي ورده بووه وه، تا پؤژيک به ته واوه تي
 باوه پي به وه هيئا، له ناو جه سته ي خؤشيدا په روانه يه كي خه وتوو هه يه.
 سهره تا خؤيشي باوه پي نه ده كړد، گوماني هه بوو، به لام به ئاشكرا فرين
 و هاتوچؤي نه و په روانه يه ي هه ست پيډه كړد، شه و شه و گاريكي زؤر
 گينگلي دده، بيريدده كړده وه و سهرنجي گه وره بووني نه و په پوله يه ي دده
 له جه سته يدا، به لام ترسي هه بوو چيرؤكه كه لاي فره يدوني مه له ك

و پەروانە ئاشکرابکات. دەشیا ئەو هەستەشی هەر وەکو هەستیکی
 نەینیی و شاردراو و کپکراو بمایەتەو ئەگەر پۆژیک لە ناو کۆمەلەی
 کتێبدا، کە تازە بەتازە براکەي بەستەکانی دەشکاند و بەسەر پەفەکاندا
 دابەشیدەکردن، ئەو کتێبە سەیرەي لەسەر میژووی فرین نەبینایە...
 پەزای دلخۆش کە جگە لە کوردی هیچ زمانیکی دیکەي نەدەزانی، کاتی
 کتێبەکەي کردەو و ئەو وێنە سەیرانەي ئیکارۆس و عەباسی کوپی
 فەرناسی بینی، تەواو حالێ تیگچوو. ئەو کە پێی وابوو پەپولەيەکی
 بالدار لە پۆحیايەتی، وێنەي پیاو بەلدارەکان بەجۆریکی سەیر و
 بێرەحمانە هەژاندیان... شەویک لە شەوان بێتەوێ جۆرئەتبکات نەینیی
 خۆی لای هیچ کەسێ ئاشکرابکات، بریاریدا بفریت.

ئەمڕۆ پەزا لە وچانی کاردا، جارجار قسەم بۆ دەکات، دەلێت:
 «خولیای فرین لەسەرما، چەندە پەيوەندی بەو وێنە سەیرانەي ئیکارۆس
 و پیاو بەلدارەکانی دیکەو هەبوو، هێندەش پەيوەندی بە دۆزینەوێ
 سڕوشتی پەروانەناسای خۆمەو هەبوو کە بینینی پەروانە لە خەیاڵدا
 سەوزیکردبوو». ئەمڕۆ کە بیر لەو پۆژانە دەکاتەو بە جۆریکی هێندە
 سەیر پێدەکەنێت کە زۆرجار حەرفەکان لە قورگی دەگیرێن و دەبێت
 ماوێەکی زۆر درێژ بکۆکێ و دەست بە سنگی خۆیدا بکێشێ تا ئارام
 دەبێتەو. هیچ کەسێکیش لەو سیما نیمچە ماندوو و پیرەیدا ناتوانێت
 سیبەری پیاویک ببینێت کە پۆژیک لە پۆژان ویستویتی بفریت... بەلام
 من، من کە بە هێمنی تەماشایدەکەم، کە لە دەرەوێ کەش و هەوای
 ئەو شەربەتخانەي دەیهێنمە پیش چاوی خۆم، کە وەکو گەنجیک لەبەر
 ئەو شیشانەدا وێنای دەکەمەو، بەدلنیايیهو ئەو پەپولە چکۆلانەي
 ناو ناخی دەبینم کە ئیستاش سیبەریکی چکۆلانەي لە سیمایدا ماو...
 پەزای دلخۆش دەلێت، من لەو باوەرەدابووم هەلەي گەورەي ئیکارۆس
 و عەباسی کوپی فەرناس ئەوەبوو کە بالەکانیان وەکو بالی بالندە

دروستکردوه، له کاتیکدا مروّف بؤئوه وی بفرېت ده بېت بالی وه کو بالی په پوله کان له خوی به سستیت. هر له سهر شو وېر وایه شه وه نه رمتړین و نازکترین و سورمه ییترین قوماشی په یداکرد، قوماشیک شه وان له بهر مؤمیکي کزدا و به دزی براکانیپه وه به نه خش و زه خره وه و نه ته مین ده پرازنده وه، تا پتر له بالی په روانه بچیت، ئیدی شو وېر ایدابوو چیت خوی نه خاته بهر په حمی قاچاغچیه کان و چاوه پوانی پاره یه ک نه کات که تا ده مریت نابیته خاوه نی، له بهر نه وه فرېن باشتړین چاره بوو.

باله کان زور گوره نه بوون، به لکو هر به په چا وکړنی پږه وی نیوان بالی په پوله کان و به راوړدکړنی به خوی دروستیکردبوون، به جوړیکیش نه اندازه یکردبوون که بتوانی له ه وای ژوره کوی خویدا تاقیبکاته وه. «په زای دلخوش» که زور باوه پی به موعیزه نه بوو، له یه کم تاقیکردنه وه دا سهرنجیدا که باله کان ده توانن به شی نه وه چی نه د بستیک له زوی به رزیبکه نه وه و ستوونی خوی بگریت و بفریت، هه لیبگرن. چنه د شه ویکی دیکه ش له سهریه ک باله کانی تاقیکرده وه و هه مو هه وله کانیشی سهرکه و توبوون، ئیدی په زان ئیجگار دلخوش بوو، پیو ابوو پږگایه کی پاسته قینه ی بهرو ئازادی دوزیوه ته وه.

شو شه وی که باله کانی له دوو کارتونی گوره دا کیشکرده سهر به رزترین باله خانه ی شار، له و باوه په دانه بوو تووشی چاره نویکی له و جوړه بیت، نه مړو په زان له وه سفی شو ساتانه دا ده لیت: «شو چنه د سه د مه تریه ی له نیوان لیواری باله خانه که و کوتایی باغچه ی گشتیدا بریم، خوشترین ساتی ژیانم بوون، من دوسه د مه تری یه کم زور ئاسایی فریم، به نه اندازه یه ک گوتم تازه تا نه وسه ری دنیا ده فریم، به لام که گه یستمه سهر داره کان، له نگه ری خوم گوپی و که می خوم لارکرده وه تا ئاسویی بفریم و بتوانم له ژیره وه سه بری ناو دره خته کان بکه م، شو له نگه رگوپینه به جوړی هاوسه نگی تیکدام نه متوانی خوم

بگرمەو، کە لەوسەری باغچەکەش بۆ ناو سنەوبەرەکان بەربوومەو، هیشتا لەزەتی فرینەکە لە ترسی مەرگ لەلام گەورەتر و زۆتەر بوو، کاتیکیش وەکو پیاویکی لەخاچدراو بە دوو قاچی شکاوەو لەناوەینی سنەوبەرەکاندا شوێربوومەو، هەستەمەکرد ئەو پەپولەیی ناو ناخم هیشتا هەر دەفریّت.

دەشیا کەوتنەخوارەوێ پەزای دڵخۆش لە ناوەپاستی درەختەکانی باغچەی گشتیدا، سەرەتای کوتایی وەرزی خەیاڵات بیّت. بەلام پووداوەکە هاوکات بوو لەگەڵ نامەیهکی نەسرەدینی بۆنخۆشدا بۆ گوێشدا، نامەیهک سەرلەنوێ کۆی واهیمەکانی بەشیوەیهکی ترسناکتر زیندووکردهو، لەگەڵ ئەوەشدا لەو پۆژەوێ کە دارەوانەکانی باغچەی گشتی پەزایان بە گوریسیک داگرتهخوارێ و بە ماشینیکی چکۆلانە فەرمانبەریکی باغچە گەیانداوە بیمارستان، فەرەیدونی مەلەک تووشی غەمباری و ناویمیدیەک بوو کە تەواو لە نیگا و هەناسە و قسەکانیدا دەبینرایەو. گرافتەکە هەر دوورکەوتنەوێهەکی لەناکاوێ هاوپیەک نەبوو کە ماوێهەکی درێژیو بەبێ یەکتەری نەدەژیان و جەراحەکان پێیان گووتبوو، تا مردن دەبیّت بە دارشەق بپروات، بەلکو ئەو گۆرپانە سەیرەش بوو کە فشاری دین و خێزان و پزیشکەکان لە ناو پەزادا دروستیانکرد. پەزا کە پزیشکەکان، دۆغانووسەکان، ناسیاوێ دوور و نزیکەکان هەموو لەویاوەپەدابیون کە خولیاکانی بۆ سەفەر نەخۆشییەکی نااسایی و دەبیّت چارەبکریّت، دەبایە چەندەها مانگی دوور و درێژ لە قەرەنتینە دکتۆر و فالچی و مەرقدەکاندا بە زنجیر ببەستریّتەو تا ببیّتەو بە مۆفیکی ئاسایی، دەبایە چەندین مانگ لەسەر یەک لە ژێر دەرمان و هەتوان و شوکی کارەبادا بیّت، چەندین مانگ پزیشک و دەرمناس و جەراحەکانی ئیسک و نووشتنوسەکان خەریکبین تا خەیاڵاتەکانی سەفەریان لەسەریدا سەپییەو. کە دواچاریش لە زۆلمەتی ئەو قەرەنتیانە هاتەدەری بەجۆریک بووبوو

به پياويكى شهرمن و بيخه يال و ترسنوك، دهبايه فهرديدون پوزانتيكى زور له گه ليدا خهريكيت تا به هندی شتي ناسايي رايده ميئيته وه. له گه ل نه وه شدا ده توانم بلّيم رهزا له تاريكيه كانى پوچيدا هميشه عه شقيكى قوولّى بو فهرديدونى مه لهك و په روانه پاراستبوو، نه گه ر نه و عه شقه ش نه بووايه له و پوژى قيامه تدا، له و پوژده كه هموو شار به دواي فهرديدون و په روانه ده گه ران، به خوئى و دارشه قه كه يه وه پيش هم مووان نه ده كه وت و دوو جار نه و عاشقانه ئى له مردن پزگار نه ده كرد. نه مپو كه دواي تپه پينى نه و هموو ساله غه مگينه كاتى بير له و هموو پووداوانه ده كه ينه وه «نه و پودانه ئى كه دواجار ئيواره ئى په روانه سنوورتيكى بو دانان»، هه سته ده كه ين كه دووركه وتنه وه ئى رهزا به يه كجاري ژيانى فهرديدونى تاوه ژووكرده وه، واى ليكرد ئيدى وه كو پياويك سه يري خوئى بكات كه قه ده ريتى هاوپريكان به جيبه ييلن... قه ده ريتى ته نها له وسه رى هموو ته نها ييه كاندا بميئيته وه. چونكه هه ر له و هه فتانه دا گوته نديش له به يان ييه كى ساردى پايزدا، به يارمه تى شو فيرتيكي پير له گه ل دلارامدا له شار هه لّه اتن و پويانكرده جيگايهك له ناو نه و زنجيره چيا دوورانه دا. له وي ته سره دينى بوئوخوش، به خوئى و ده مانچه يه كى چكولانه و دوور بينيكي سه وزه وه له سه ر به رديك له نا به ينى ده يه ها ريگا و جه نگه ل و به رزايد چاوه پوانيده كردن. گوته ند له ئيوارى پوژى به ر له كوچكرده كه دا به هموو شوينه كاندا گه را، چووه يانه كه، چووه مه يخانه كان، هه ندي له هاوپري كوئنه كانى گه نجى به سه ركرده وه، له هموو جيگايه كيشدا كه ميك داده نيشت و به غه مه وه سه يري شته كانى ده كرد و به هيمنى هه لده ستا و ده پويشت، دواجار كه فهرديدونى له بازار بينى پيگوت: «ده بيت له سه ره تاوه ده ستيبيكه ينه وه، له سه ره تاى سه ره تاوه... ده بيت وا بيريكه ينه وه كه نه و هموو سالانه ئى به سه رچوون، نه و هموو سه ده دوور و دريژانه، نه و هموو شاره گه وره

و شارستانیته نغروایانه هیچ نه‌بوون... هیچ». له دوی کړچی گوډه‌ند و دلّارام، فهره‌یدون به نه‌ندازه‌یه‌ک تووشی قه‌هریوو که پیده‌چوو هه‌موو وهرزه‌کانی خه‌یال و نومید له ژیانیدا کۆتاییان پېهاتبیّت، نه‌و هه‌فته‌یه بۆ یه‌که‌مجار له ژیانیدا خوی له‌نیوان دیواره‌کانی مالدا دیلکرد، نه‌ده‌رگای له په‌روانه کرده‌وه نه‌له پوره‌کانی، دوی تیپه‌پینی نه‌و هه‌فته‌یه‌ش شه‌ویکی پایز، که باران و بروسکه یارییان به پاشماوه‌ی هه‌موو وهرزه‌مردووه‌کانی ترده‌کرد، خویکرد به یه‌کئ له هه‌ره قه‌بزترین و تاریکترین باره‌کانی شاردا و له‌وی له‌نریک چهند مه‌قامبیژتیکی غه‌مگینه‌وه دانیش، وه‌کو نه‌وه‌ی بیه‌ویت دوی هه‌مان سووپی زینده‌گی گوډه‌ند بکه‌ویت. شه‌وه‌کانی داهاتووش کاتئ بازنه‌کانی ته‌نهای، دووری، بی‌هاوپی، خه‌مه‌کانی عه‌شقی په‌روانه «که تا ده‌هات وه‌کو عه‌شقیکی نه‌فسانه‌ییتر و خورافیت‌ر ده‌هاته پیشچاوی» ته‌نگتر و ته‌نگتر و ته‌نگتر ده‌بوونه‌وه، فهره‌یدون زیاتر و زیاتر له مه‌جلیسی نه‌و مه‌قامبیژانه‌نزیکه‌بووه‌وه که هی‌دی هی‌دی، له‌گه‌ل تیپه‌پبوونی پۆژان و هه‌فته‌کاندا بوونه‌نزیکترین هاوپی، دواجاریش هه‌ر نه‌وان له‌و نانه‌واخانه‌یه‌دا کاریان بۆ دۆزیه‌وه... له‌و پۆژانه‌دا فهره‌یدون تا ده‌هات باوه‌پی به‌دووشت زیادیده‌کرد، باوه‌پی به‌عه‌شقی بی‌سنووری بۆ په‌روانه و باوه‌پی به‌ته‌نهای... ناکۆکیه‌ک هی‌دی هی‌دی تا سه‌ر ئیسقان به‌ناو پۆحیدا ده‌چوو‌ه‌خواری و ژیا‌نی ویرانده‌کرد.

له گه‌ل کۆتایی وه‌رزى خه‌یالآتدا، وه‌رزىكى ترسناک و خویناوى ده‌ستى پیکرد... وه‌رزى تارىكى قه‌سابخانه‌کان. هیشتا ماوه‌یه‌کى زۆر به‌سه‌ره‌لهاتنى گۆشه‌ند و دلآرامدا نه‌پۆشستبوو، که سیبهره سه‌نگین و کوشنده‌کانى ترس به‌لێشاو هاتنه‌ ژيانمانه‌وه. له‌و وه‌رزهدا کۆپه‌وى عاشقه‌کان و کۆچى پیاوه ته‌نهاکانیش ده‌ستپیکرد. که پیاوه ئایینییه‌کان، تۆبه‌کاره‌کان، ئه‌و کۆچه‌یان ده‌بینى، له‌ توپه‌پیدا شه‌ریان به‌ دره‌خت و ئاسمان و کوچه‌کان ده‌فرۆشت. له‌و وه‌رزهدا ئه‌و پیاوانه‌ی که تا دوینى به‌ هیمنى له‌سه‌ر به‌رماله‌کانیان نوێژيانده‌کرد خه‌به‌ریانبووه‌وه و ته‌ماشایانکرد پیاوانیكى دیکه ده‌ستکارى جیهان ده‌که‌ن. بۆ ماوه‌یه‌ک شته‌کان هیمن بوون، ماوه‌یه‌ک وامده‌زانى هه‌چ پوونادات. ئه‌وانه‌ی له‌ وه‌رزى خه‌یالآته‌کانى خۆياندا خه‌ونیان به‌ بال، ده‌ست، قاجى زیاد، ولآتى تر و ئاسمانى دیکه‌وه ده‌بینى به‌ هیمنى ده‌چوونه‌ سه‌ر کارى خۆیان و هه‌موو شتیک ئاسایى بوو. پیاوه‌کانى دیکه‌ش، له‌ گۆشه تارىکه‌کانى خۆيانه‌وه سه‌یرى سه‌ره‌له‌دانى غه‌ریزه تازه‌کانیان ده‌کرد، سه‌یرى ئالوگۆپه‌ پر له‌ باق و بریقه‌کانى دونیایان ده‌کرد و بێده‌نگ بوون، پێنه‌ده‌چوو پۆزگاریكى وه‌ها خویناوى به‌پێگاوه‌بێت. تا به‌یانیه‌ک به‌ناگاهاتینه‌وه و بۆ یه‌که‌مجار سه‌رى دوو عاشقمان بینى وه‌کو دوو

زەنگى خوينايى بەملاولاي دوو فولكەي گەورەدا لە ناوھەپاستى شاردا
 ھەلئاسرابوون. ئەو ھەيگەمىن دەستپېكى ئەو ھەرزى خوينە بوو كە
 مەن و پەروانە نەماندەزانى چۆن چۆنى تىيىگەين، لەو دەمانەشدا شەپ
 لە ھەموو سنوورەكانى ولات گرىسەندبوو، لە ناويشەو شەپى نىوان
 دەولەت و خەلك نىشتەمانى ويرانكردبوو، ھەندئ شەو لەبەر دەنگى
 گوللە و موشەك نەماندەتوانى بخەوين، لە ترسدا بە خىرايى دەچووينە
 ژىزەمىنەكە و تا بەيانى لەوئ دەماينەو... لەو شە ترسناكتر، باسى
 ئەو قەسابخانە بوو كە ھىدى ھىدى پۆزانە دووبارەدەبوونەو. پەروانە
 لەو پۆزانەدا ئىجگار ماندوو بوو، لەوكاتەدا ئىواران لەبرى ئەو ھەي
 لەگەل عاشقەكانىدا بېرات، دەچوو سۆراغى ھەوالى ئەو پەشەكوژىيە
 سامناكانە كە لەملاولاي شاردا پويانەدا، ھەموو شەوئەك دەگەرايەو و
 چىرۆكى ترسناكى بۆ دەگىرامەو، چىرۆكى ئەو عاشقەنەي بەزىندوئىتى
 كۆيانەكەنەو و دەيانسووتىنن، چىرۆكى ئەو كچانەي لەبەردەم
 سەرچاوەي پويارەكاندا سەريانەبېرن، چىرۆكى ئەو سىدارانەي لە
 كىلگەكانى دەوربەري شار و لە شارۆچكە دورەكاندا بۆ خەلكى
 ھەلەدەخەن، سەربوردى ئەو خىزانانەي بە گوناھى جۆرا و جۆر بە
 تەور پارچەپارچە دەكرىن. ھەندئ شەو دەگريا، زۆر دەگريا. ھەندىچار
 سەيرم لىدەھات چۆن دلى بەرگەي ئەو ھەموو ئازارە دەگرىت، دەگريا
 و دەيگوت: «دۇنيا بۆ ھەما خوينايى و ژيان بۆ ھەما ناخۆشە؟»
 مەنىش بە ترسەو گۆتەدەگرت و دەمگوت: «پەروانە، بەسە، بەسە،
 چىتر ناتوانم گۆيىگرم». پۆژىك كچىكيان لە بەردەمى قوتابخانەكەماندا
 كوشت، شەوئىكيان دراوسىيەكەمانيان بە درەختىكدا لەنزىك مەيدانى
 جەلەبجىيەكانەو ھەلئاسى، لە يەكئەك لەو شەو تاريكانەشدا
 بوو كە ھەستمانكرد مەترسىيەكان بە ئەندازەيەكى گەورە لىمان

نزیک‌بونه‌ته‌وه ... شه‌ویک بوو پورم هات و په‌روانه‌ی برد. په‌روانه به هیمنی ده‌گریا، جله‌کانی ده‌پېچایه‌وه و ده‌گریا، من ویستم تیښگم، به‌لام نه‌وهیچی نه‌گوت، هر ده‌یگوت: «هیچ نییه خندان... هیچ نییه، تو بنوو». دواچار به‌رله‌وه‌ی بروت به بیانوی شتیک گه‌پایه‌وه ژورئ و به نه‌سپای به منی گوت: «نه‌گره‌ره‌یدونی مه‌لکت بینی، پټیبلئ ده‌گه‌پټمه‌وه، دلنیا بیت ده‌گه‌پټمه‌وه». به‌لام من هره‌یدونی مه‌لکم نه‌بینی.

له‌وه‌رزه‌دا بوو که په‌که‌مجار ژنه ده‌قبه‌ده‌سته‌کان له‌کوچه و کولانه‌کانی شاردا ده‌رکه‌وتن، پیاوانی سه‌یر سه‌یر به‌خویان و شوشه تیږابه‌کانیانه‌وه له‌دورو به‌ری قوتابخانه‌کان ده‌بینران. هر له‌وه‌رزه‌شدا پورم وه‌کو ده‌سته‌لاتداریکی گه‌وره له‌لشکری خاتونه ئیماندار و خوداناسه‌کاندا ده‌رکه‌وت، له‌وه‌رزه‌دا ژور کچ وازیان له‌خویندن هیئا و چیدی نه‌گه‌پانه‌وه بو قوتابخانه، که به قوتابخانه‌ی کوفر و نه‌زانیان ناوده‌برد، له‌چکیان ده‌به‌ست و ده‌یانگوت: «ده‌بیت له‌دژئ بیتا برویی و پیسی و پووزه‌ردییه‌کانی ئینسان جیه‌ادبکه‌ین». به‌یانیه‌ک نه‌و ژنانه به‌خویان و له‌چکه سپییه‌کانیانه‌وه هاتنه قوتابخانه و کچکیان له‌پول ده‌ره‌ینا و به‌قژ به‌شه‌قامه‌کاندا رایانکیشا، سالوینکی چکولانه‌ی قژپړینیان له‌به‌رامبه‌رمان سووتاند، کوړیکي به‌رگدروویان کوشت که کچیکي حجاب به‌سه‌ری فریودابوو. له‌وه‌رزه‌دا که هیشتا من ته‌واو له‌یاسا‌کانی دنیا و له‌حیکمه‌تی نه‌وه‌موو خه‌یال و خوینته تیته‌ده‌گه‌یشتم، ناخوشت‌ترین شت لای من مردنی به‌لیشاوی بالنده‌کان بوو، نه‌و بالنده‌ی ژوربه‌ی شه‌و له‌په‌نجه‌ره‌ی شکاوی ژوره‌کانی قوتابخانه‌وه ده‌هاتنه ژورئ و له‌نا به‌ینی میږه‌کاندا ده‌مردن. هر له‌وه‌رزه‌دا له‌نا‌کاو دره‌ختی باغه‌کان سیس بوون، پیاوانیکي سه‌یر به

خۆیان و شمشێرە درێژەکانیانەوه، بە خۆیان و پرچی درێژەوه لەسەر شەقامەکان دەرکەوتن، بەردەمی مزگەوتەکان پرسیو لە هەزارەها پیاو کە لە سەرەدەمی خەلیفە کۆنەکانەوه نەبێنرابوون. پەتای سەیرسەیریش بڵاوبوووه، کچان لە قوتابخانە یەک لە دواى یەک دەرکەوتن و بێئۆشەبوون، ژنان لەکاتی نوێژدا بە دەستەجەمعی دەبورانەوه. لەو وەرزه‌دا هەزارەها دەسگەرەوه و فالچی هەموو شەقام و کوچەکانی شاریان پرکرد، لە دەورووبەری شار پیاویک دەرکەوت کە دەیکووت: «من مەحمەدی مەه‌دیم». پێغه‌مبەرێکی تر سەرپه‌ڵدا کە ئایەتەکانی بە زمانێکی تێکشکاوی عەرەبی و کوردی بۆ دەهاته‌خوارێ... هەر لەو وەرزه‌دا دەولەت شەقامێکی سەیری بە دەوری شارەکه‌ماندا دروستکرد و زۆربەى کێلگەکانی دەورووبەری بە مین چاند... من ئەو کات لەو برۆایەدابووم کە چیتەر پەرمانە لە چنگی ئەو خاتونە خوداپەرستانە پزگاری نابێت، بەلام نیوہ‌شەوێکی تاریک پورم نائومێدانە پەرمانەى هێنایەوه و بە باوکمی گووت: «ئەم کچەى تۆ، زەپەیه‌ک نوری خودا لە دلێدا نییە... دۆعابکە، خودا بەزەیی بە خۆت و پیریه‌که‌تدا بێتەوه...».

پەرمانە لە دواى هاتنەوه‌ی سەرسەختتر و دلێقانه‌تر هەلسوکه‌وتیدەکرد، کراسی زۆر کورتتری دەپۆشی، بە غورڕێکی زیاتر و پقاویتەرەوه بە شەقامەکاندا دەپۆشست، لەو پۆژانەشدا بە ئەندازەیه‌ک بێدەنگ بوو هیچم دەربارەى ژیاى نەدەزانى. ئیستاش نازانم پەرمانە و فەرەیدون لەو پۆژگارە سەیرەى مردن و خۆیتدا چۆن یەکتریان دەبینى. فەرەیدونی مەلەک لەو ماوه‌یه‌دا شەوان تا بەیانى لە ناو گۆرانبێژەکاندا دەمایەوه، ئەوان کەسانێک بوون کە تەنھا گۆرانبیان دەگووت، جیهان لە چوارەوریان وێران دەبوو و ئەوان تەنھا گۆرانبیان

دهگوت، له بازارهکان، له ژړزه مینى ماله کاندې گورانیاڼ دهگوت،
 هندی شو په تاي گورانیکوتن ه لیده گرتن به ره و شه قامه کان. هندی
 جار پیاوانی نود سیر و نامو له کږه کانی گورانیډا درده که وتن،
 گورانیډه شه یداکانیش له مه قامه کانی عه شقه وه تا سرووده کانی
 شوپش تیکه لاویانده کرد، هر نه و جوش و خروشه ش دواچار ه موویانی
 به ره و دهلیزه تاریکه کانی مردن برد... نه وان له شه وانی مه ستیدا له
 چریکه ی «پاوانه کانت ده زرنګیته وه» دهیانګواسته وه بو «خوایه وه تن
 ناواکه ی». له «له سیله ی قه برانه وه» دهچوون بو «نه ی په قیب»،
 له «دیسان شه و هات بو حالی من» وه بو «وا وه تن خه ملیوه وه»،
 له «عومړی کی دریژه به خه یالی سهری زولفت» وه به ره و «دهمی
 پاپه پینه... دهمی پاپه پین». دواچاریش که هیژه کانی ده ولت که و ته
 گه پان به دواي کومه لی گورانیډیژدا که مه ستانه سرووده قه دهغه کانی
 ولاتیان دهگوت وه، په که م که س دوو له و هاوپړیانه ی فهره یدون
 بهرکه وتن که هیدی هیدی بوو بوونه دوو که سی نریک له وه وه... نه و
 نیواره یی ده ولت له نا هه نگیکی گه ورده ه ردوو گورانیډیژه که ی
 تیرباران کرد، فهره یدون تیگه یشت که چیدی ناتوانیت له و شاره دا
 بژی. له و هه فته یه دا بوو من له گه ل په روانه دا فهره یدونی مه له کم له
 نانه واخانه که یدا بینى... له و هه فته یه دا بوو که هه موو ژیانمان گوپردا
 و په روانه پویش... پویش و له جیهانیکی دیکه دا، له ناو جهنگه له
 دووره کاند، نه سره دینی بوخوش وه کو ژماره یه کی تر له عاشقان
 به ره و بنی خه رهنديکی قول بردنی... له وئ به په یژه یه کی هه زار
 به هه زاردا دابه زین... من نه مړو دلنیا م که نه وان هه رگیز جاریکی
 دیکه بیرى نه م شاره یان نه کردوه، بیرى نه م ژیانیه یان نه کردوه که به
 هه موو ترس و ته نهایی و غه مه کانیه وه بو نیمه یان به جی پویش، نیمه

خوشکه ترسنوک و چکوله کانیان. دلنیا م نه و پوږه ی که له و خه رنده
هاتنه ده ری، خه یالیا ن لای سه فه ری کی تر بووه به ره و عه ری کی با شتر
و ژیا نی کی جیا و از تر. نی دی نه وه دوا هه مین سه فه ری په روانه بوو،
به رله وه ی نیواری هه کی به فرین و سارد جا ری کی دی هه موومان له ده وری
مالا وایه کی هه تاهه تای ی کوبکاته وه ... مالا واییه ک که دونیای پرکرد له
که ری په پوله کان.

فره‌یدونی مه‌لەک که دابه‌زینی دور و درێژ به‌و په‌یزه‌ هه‌زار به
 هه‌زاره‌دا، دیمه‌نی ئه‌و هه‌ریمه‌ سه‌یرانه‌ی ده‌هیتایه‌وه‌ یاد که له‌ خه‌یالدا
 بینیبوو، ئازادانه‌ سه‌یری ئه‌و جه‌نگه‌له‌ بیه‌ره‌ره‌ی خواره‌وه‌ی ده‌کرد
 و ده‌یگوت: «له‌ خواره‌وه‌، له‌و جه‌نگه‌له‌دا حه‌تمه‌ن ژیانیک هه‌یه
 جیاواز له‌و ژیانیه‌ی که له‌ شار و گونده‌کان بینیومه‌، من دلنایام
 کزه‌یه‌کی سه‌یری سه‌رمای زستانان له‌و دۆله‌ ته‌نگانه‌ی باکووره‌وه‌ دین
 و پزیسکی ساردی ئه‌و ئاوه‌ ته‌زیوانه‌ هه‌لده‌گرن و ده‌یدهن به‌سه‌ر
 ئه‌م دارستانانه‌دا». نه‌سه‌ره‌دینی بۆنخۆشیش که به‌ جه‌که‌که‌یه‌وه‌ له
 ناوه‌پاستی ئه‌و و په‌روانه‌دا داده‌به‌زی، ده‌یگوت: «باکان زۆریه‌ی
 وه‌خت له‌ خۆره‌لاته‌وه‌ دین، به‌لام به‌وه‌دا که ئه‌م جیگایه‌ شوینی
 پاله‌په‌ستویه‌کی نزمه‌، هه‌وا به‌ هه‌روژم له‌ هه‌موو ده‌ربه‌ند و دۆل و
 به‌رزاییه‌کانه‌وه‌ دیته‌وه‌ناوه‌وه‌». په‌روانه‌ که دوو پله‌ له‌سه‌روو ئه‌وانه‌وه
 داده‌به‌زی و له‌گه‌ل هه‌موو پله‌یه‌که‌دا ده‌بایه‌ به‌ دلناییه‌وه‌ قاچی له‌سه‌ر
 ئه‌و ته‌ختانه‌ گیرکردایه‌ و ئینجا خۆی بۆ هه‌نگاوێکی دی ئاماده‌بکردایه‌،
 بیته‌وه‌ی سه‌یری ئه‌و هه‌زار به‌ هه‌زاره‌ بکات ده‌یگوت: «بیته‌نگبن،
 گه‌ر قاچم بترازی‌ت، ده‌بم به‌ هه‌زاران که‌رته‌وه‌». له‌کاتی‌که‌دا هاوپی
 چاوشینه‌که‌ی نه‌سه‌ره‌دینی بۆنخۆش، ئه‌و ورده‌واله‌ فروشه‌ پووخۆشه‌ی
 که به‌ خۆی ده‌گوت چاوسا‌غی عاشقان، ده‌یگوت: «خانم، مه‌ترسه‌،

تا نیستا هیچ که سئ لیتره نه که وتۆته خوارئ... به دلنایای سهری ئه و
دارستان و هه ور و پوواریانه بکه، له وئ چهنده ها خانمی وه کو تۆی
لیته، هه موویان وه کی تۆ هاتونه ته ئه و جهنگه له».

نه سره دین پییوابوو که چهند سه عاتیکه به ناو ته م و غوباریکی
که رمدا که له و ده ریاچانه ی باکووره وه هه لده ستا داده به زن. فره یدون
هه ندئ جار سهری ئه و پۆله بالدارانه ی ده کرد که به لایاندا پاده بووردن،
سهری ئه و هه زاره ها په پوله پایزییه ی ده کرد که به هئمنی و به
له نجه به لایاندا تیده په پین و به قژ و جله کانیانه وه ده گیرسانه وه،
سهری ئه و گولانه ی ده کرد که با بردوونی و له و هه وایه دا وه ستاون،
سهری پاشماوه ی هه ندئ عهرشی پماوی ئاسمانی ده کرد که هئشتا
له و مه ودا نه بینراوانه ی هه وادا مه له ده که ن. فره یدون هه ندئ جار
له ئیوان دوو چینی هه وادا هاواریده کرد: «په روانه سهری په پوله کان
بکه». فره یدون ده ستیکی به رده دا و بۆ په پوله کانی درێژده کرد که
به سه ر شانیه وه ده نیشته وه، بۆنخۆش ده یگوت: «زۆر خۆت به
په پوله کانه وه سه رقالمه که». به لām ئه و کوپه چاوشینه ده یگوت: «نا،
دیتنی په پوله کان له م وه رزه دا دلخۆشکه ره، ئه مه یه که مجاره ببینم
په پوله کان هئنده به رزبینه وه، چونکه هئنده ی من بزاتم په پوله کان له
شوینی به رز ده ترسن». په روانه که چاوی نوقاندبوو و توند خۆی
به قه راغه کانی ئه و په یژه یه وه گرتبوو ده یگوت: «من په پوله نابینم،
په پوله ی چی؟».

دابه زین به و په یژه یه دا پۆخی فره یدونی مه له کی پرکردبوو له هه وا و
باده یه کی سهر، خۆشی و زیندویتییه کی نوئی پییه خشیبوو. به ماوه یه که
به ر له دابه زین جریوه و هاواری بالنده کان به ئه ندازه یه که به رزبوو
به زه حمه ت گوئیان له یه کتر بوو. هه زاره ها پاساری ده یانجریواند،
سه ده ها بالنده به یه که وه ده یاندا له شه قه ی بال، نه سره دین ئه که رچی

له ووهو بهر چندها جار بهم په یزه په دابه زیږو، به لام هرگیز دیمه نی
 بالنده کانی نهو به یانییه ی له یادنه چووه وه که به سر جهنگه لدا ده فرین و
 نیقاعی زهنگیکي خه یاللیان به سر نهو هریمه دابلوده کرده وه، سده ها
 بالنده که پیده چوو لهو ساته دا له ه ناوی خلیقه ته وه هاتبیتنه ده ری و
 هموو ترسی له دایکبوونیان له گه ل خویندا ه لگرتبی و بیتامانچ پرووه
 دهر به ندیکي پش برېن. فره یدون له سر دوا پله که په روانه ی داگرت
 و گوئی: «نازیم چاو بنوقینه و بونی هه تاو بکه، سیرکه شته کان
 لیره جوړیکي ترن». په روانه که زوره ی نهو پښگا دریزه به هه واوه
 چاوی نوقاندبوو که له نامیزی فره یدوندا چاویکرده وه و چاوی به و
 درخته زه به لاحانه کهوت، چاوی به په رنگی نالتونی نهو هه تاوه کهوت،
 نهو سه وزیبه توخه ی بیني که وه کو شله یه کی چر له درخته کان
 ده تکا و تنوک تنوک ده که وته سر به رده کان، گوئی: «ناه، خواجه،
 نه مه چ مانایه کی هه یه؟». لهو به یانییه دا هیچ یه کی که لهو سئ پیاوه
 تینه گیشتن، نایا په روانه له خوشیدا یان له ناومیدیدا وا ده لیت،
 به لام ناشکراوو دیمه نی نهو قارچکه زه به لاحانه ی له بنی درخته کاند
 وشکبوونه ته وه، دیمه نی نهو هیلانه سهیرانه ی له سر درخته کان
 ده بینرا، نیکاری نهو توله پښگا باریکه ی به گیا په رزینکراوو، بو نهو
 نامازه ی شتیک بوو نهو کات تینه ده گیشتن.

هر چواریان به ناو نهو چرستانه دا ده پویشتن و ده لیله چاوشینه که
 به و زرده خنه ساده و پاکه ی خویه وه ده یگوت: «یه که مین که س که
 پییخستوته ناو نهو دار و چرستان و بییشه یه وه، عاشق بووه، په رنگه
 حکایه تی په یوه ندی نهو دارستانه به عاشقانه وه بگه ریته وه بو سه ده یه ک
 له مه ویهر، کات عاشقیکی نه تاسراو به ته نها و به نهی تی و دور له
 ناگاداری هیچ که سئ ده ستیکرد به په هیلکردنی نهو په یزه نه فسانه ییه ی
 که لهو زه مانده له گوریسی کارخانه نیرانییه کان دروستیکردبوو، له

همان نه و گوريسانهی دهریاوانه فارسهکان له بندهرهکانی باشوور بۆ ههڵکردنی چارۆکهکانیان به کاریاندههینا، ههلبهت په یژه کهی بۆیه دادههینا، بۆتهوهی له گهڵ دهستگیرانه به دبەخته کهیدا دابهزنه ناو ئه م خه رهندهوه، تا خۆیان له چاره نوسی رهشی عاشقهکانی پێش خۆیان دهربازبکهن، که سه ربوردیانیان له ده می حکایه تخوان و لاکبیژه گه پۆکه کان بیستبوو».

گه نجه که بوارێکی چکۆلانهی دایه بالنده نزیکه کان بۆ چریکاندن و توپه بیوون، دواى هه لکیتشانی هه ناسه یه ک و ئیستیک و زه رده خه نه یه ک گووتی: «له دواى نه و عاشقه، که م که م عاشقی بیکه س و بیپه نا هاتوون و سالانیک ئه م بێشه یه یان کردۆته هه شارگا، هه ندیکیان جارێکی دی سه رهنکه وتونه ته وه بۆ جیهان، به لام هه ندانیکى دیکه یان دواى چه ندین مندال، دواى گۆرانی دنیا و کۆنبوونی یادوه ریه کان گه پاونته وه ... به لام به گشتی ئیره خاکیکی چۆل و فه رامۆشکراوبوه».

نه سه رهدین به ناو گیاکاندا ده پۆیشت و به ده نگیکى به رز که گۆله چکۆلهکانی ده ورپه ری ده ترساند، ده یگووت: «ئه مپۆ زه وییه کی چۆل و فه رامۆشکراو نه ماوه ... سه یرکه سه ربازه هه لپهاتوه کان له م چیا و دهریه ندانه دا هۆبه یه کیان بۆخۆیان دۆزیوه ته وه، نه وانه ی له ده ولت هه لپهاتوون هه وارێکیان ئاوه دانکردۆته وه، ده رویش و دینداره کان کونجیکیان له م هه ردا نه دا کردۆته مزگه وت و مال، هه تا پیاوکۆژه کانیش هه ر پوو له م ده شت و کێوانه ده که ن ... ئیتر بۆ ده بیت پارچه یه ک زه وی به عاشقان هه لال نه بیت؟». ده ليله چاوشینه که ده یگووت: «ئاخره عشق له هه موو شته کان ترسناکتره، عه شق واده کات مرۆف له بری نه وه ی بۆ خودا بگه ریت بۆ دیتنی مانگ و نه ستیره و جوانی بگه ریت ... کیشه ی عه شق نه وه یه که هینده خه ون ده بینن، خۆی له یاده کات، دنیا له یاده کات ... هه میشه ش به حوزنیکى ترسناک دوا بیدیت، چونکه من

دەزانم عەشقی بەختەوەر بوونی نییە ... عەشقی بەختەوەر ھەمیشە عەشقیکی مردووە». نەسرەدین بە دەستەسپێک ناوچاوانی خۆی دەسپێ و دەیگوت: «عەشقی بەختەوەر چۆن بوونی نییە؟ عەشق خۆی بەختەورییە». گەنجە وردەوالە فرۆشەکە کە چەندەھا پارچە شیعری کلاسیکی لەبەربوو، کاریگەری ئەو شیعراوەش لە زمانیدا پەنگی دابوو و ەلامیدەدایەو: «نا، نەسرەدینی بۆخۆش، عەشق خەیاڵە ... عەشق خەیاڵکی سەیرە دەربارەی مەعشوق».

ھەمووان بە بێدەنگی سەیری یەکتریان دەکرد و بەناو جەنگەلەکان دەپۆشتن، نیدی کەس ھیچ دیكەى نەدەگوت ... تاڤگە و چەمەکان بە سەرسامییەو پێشوازییان لێدەکردن، لە قوولایی دارستاندا بەسەر پردیکی دارینەى چکۆلانەدا دەپەڕینەو و دەگەشتنە یەكەمین مەنزڵگا، لەوێکانە دەیهەا عەشقی پاکردوو لە ژێر کەپەر و لە مالى چکۆلەدا لە نیشتەجێیەکی پەرتوبلاودا، دوور لە یەكدی دەژیان. دیاربوو ئاوەدانییەکی نوێیە، ئەم خاکەش تازە بە بینینی مەروڤ پراھاتوو. لەووبەر عەشقهەکان لەگەڵ قافلە و قەتارچییەکاندا بەرەو ئێران و توران، پووەو چین و ماچین ھەلەدەھاتن، لە سایەى ئیمپراتۆرێکەو دەچوون بۆ سایەى ئیمپراتۆرێکی دیکە، لە ئیمارەتێکەو ھەلەدەھاتن بۆ ئیمارەتێکی دیکە، بەلام ئەمەرو بستیکی ئەمین لە زەویدا نەماو، بەدریژایی سنوور سوپا گەورەکان بەرامبەر یەکتەری وەستان، زەوی بەشیوہیەکی ئەندازەیی ئالۆز لەنیوان ھەزارەھا سەرکەردە و تیپ و گروھدا پارچەپارچەبوو. ئەو ماوہیە «نەسرەدین» وەکو تەتەرێکی برسی ھەریمە و ھەریم گەرابوو مەکرى خۆی لەگەڵ سەرۆکی خێلەکان و بەگە گەمژەکان و سیاسییە حیلەبازەکان بۆ دۆزینەوہى حەشارگەیک بەکارھێناوو، بەناو دوند و دەریەند و ھەوراز و سەرەوژێرەکاندا ھاتوچۆیکردبوو، ھەر بەو چەشنەى کە لە کۆلانەکانى شاردا ھامى حەسرەتى ھەلکێشابوو، لەوێش بەو

زهمینه ئاسنئاسایه دا پویشتبوو و گووتبووی: «چ سووکایه تییه که عاشقان له م مهله که ته دا که ولاتی هزار خیل، هزار باب و هزار پیغمبه ری پاست و درۆن بووه، هه وارێکیان نه بیست... ئه م عه رده، ناوی چیه که دهر به ندیک ی بۆ مه حه به ت نه کرد بیته وه؟... وای چ سووکایه تییه که... چ شهرمیکه نیشتمانی به م گه وره ییه... نیشتمانی، سه ریکی تاقه کانی فه رهاد بیست و سه ریکی کێله کانی مه م و زین بیست حه شارگه یه کی بۆ عاشقان تیا نه بیست... وای له م ئابروچونه».

دوچار پیره میتردیک کۆنه عاشق، پیره میتردیک که هه موو ژیا نی له شارد نه وه ی خۆی و مه عشوقه که یدا له م چیا یانه دا بردبووه سه ر، دوا ی شه و پوژیک پویشن، نه سه ره دینی گه یاند بووه به ر ئه و په یژه یه و گووتبووی: «پوژگاریکی دور، من هه لها تووی ئه م چپوزه به نده بووم». نه سه ره دین که له بینینی ئه و خا که حه په سابوو، گووتبووی: «ئیره له دهر وه ی زه مه نه، له دهر وه ی دونیا یه، خه یالی خودایه کی پاکردو له ئاسمان خولقاندویتی... په ح، له م قه لایه، په ح، له م هه موو لیڤه واپه بیینه، له م خه رهنده ی که شه ی تانی ش به بی چاوسا غیکی شاره زا نایدوژیته وه». پیره میترده که گووتبووی: «نه سه ره دین هینده گه مژه مه به و بزانی ت ئه م عه رده به که س نادوژریته وه، هینده ولاغ مه به و تیبگه ی ت که قه لایه کی عاسی و نه سه تمه ت دوژیه ته وه... ئیره ش زهویه که وه کو هه ر زهویه کی تر، بشزانه پارچه خاکیک له م دونیا یه دا نییه مروف نه یگاتیت... من ئاگادارته که مه وه، ئاگادارته که مه وه».

نه سه ره دین سهیری ئه و پیره میترده ی ده کرد، که عومری له حه شارگه کانی عه شقا بردبووه سه ر، به حه شارگه کانی ده گووت: «کونه عاشقان»، به لام هیچی نه ده گووت، له دلی خویدا ده ینا لاند: «ئه ی ئه و هه موو عه شقه ناکامانه بۆ کوئ بچن؟ ئه ی ئه و هه موو نه فینه کوژراوه پوو له کوئ بکه ن؟».

له گه پانه وه دا، سیامه ندی بالنده وه کو واشه یه کی ماندوو له
 بهرده لانیکی شیندا چاوه پوانیده کرد، که حکایه تی نه و خه رنده قوول و
 دورده سته ی له ده می نه سره دینه وه ده بیست، ده یگوت: «نه و زه وییه م
 نیشانده، من یه که مین که س ده بم که ده پۆم... هر نه م شه و ده پۆم...
 هر نه مشه و مه عسومه ده هینم».

سیامه ند بالنده یه که مین که س بوو که هاته نه م چپرستانه،
 دوابه دوا ی نه ویش هه ندی له عاشقانی شهرمن و بیخه یالی دیکه
 پوو یان کرده نه م هه ریمه، هه ندی له و عاشقه ناکامانه ی نه سره دین له
 ده می زه مانه وه ده یناسین، بزویه یان نه و کچ و کوپه ناکامانه بوون که
 پیشتر له نه شکوت و بن بهرده گاندا خو یان شار دبووه وه.

که په روانه و فره یدون ی مه له ک دابه زینه نه و خاکه، فیلی گه لا کان
 و مهستی ناوه کان ماوه یه ک سه راسیمه ی کرد بوون، له یه که مین که پردا
 گۆفه ندی په یکه رتاش به خو ی و نه و قژه ماشو برنجیه وه «که نیستا له
 جاران درێژتر بوو» پیشوازی لیکردن. فره یدون، له یه که مین ساته وه
 مهستی به گۆرانیکی قوول کرد له گۆفه نندا. نیستا پیاویکی جیدیتر
 و چالا کتر ده هاته بهرچاو، ئاشکرا بوو فاسیله یه کی بهرینتری له نیوان
 خو ی و هه موو دنیادا دروست کردوه، جگه له جوخه یه کی شوپ که
 به سه ر شه پوالتی درێژدا بهریدابووه وه هیچی له بهردانه بوو، ئاشکرا بوو
 به دیتنی فره یدون خوشحاله، به لام هویه کی نادیار وای لیکرد خو ی
 وانیشانه دات، نیستا پتر خو ی به و خپه بهردانه وه سه رقالد ه کرد که له
 کاتی بیئیشیدا په نگیده کردن، نه و بهردانه ی که خانوی چکۆله چکۆله ی
 لئ دروستده کردن، بورجی په نگاو په نگ، قولله ی درێژ، قه لای باز نه یی،
 هه موو نه و شیوانه شی به شیوه یه کی نه ندازه یی ئالۆز به قه راغ نه و
 چه مه دا دابه شکرد بوو. فره یدون ی مه له ک و هاو پیکانی تا زیاتر به ره و
 ناوه وه برۆیشته بانایه، زیاتر بهر هه موو نه و شیوه سه یرانه ده که وتن

کە گۆفەند لە مەلاولای دارستانانەدا هەلیچنبیوون، دەیه‌ها جانەوهری سەیر سەیر، چەقەلی مۆری بآلدار، بەرازی پەنگاوپەنگ، ورجی تیکەلاو لە پەرتەقالی و سوور، بزنەکیویی سپی، کونەپەپوی پەش، کۆتری ئەرخبەوانی، دەرەکی زەرد، قەلەموونی سوور. گۆفەند هاوپیکانی دەبرد و زوو زوو پێیدەگوتنەو: «بەخێریین، بەخێریین بۆ ئەم ولاتە». نەسرەدین بە دڵنیاوییەکی زۆرەو سەیری کەپەرەکانی دەکرد، سەیری ئەو مالانەی دەکرد کە ئیستا عاشقان دروستیانکردبوو و حەسرەتی بۆ ئەو هەلەدەکیشا کە خۆی عاشق نییە.

دەلیلە چاوشینە کە خۆشحالانە دەپروانییە ئەو لەقلە زەیتونییە پیرانەی لە ناو دارەکاندا وەستابوون و بە گۆفەندی گوت: «هەر جارێک کە دیم شتیکی نوێ زیادیکردو، جاری پێشوو ئەم لەقلە زەیتوونی و حوشرە خالدارانەی لێنەبوو. من کە چاوم بەم گیانلەبەرە پەنگاوپەنگانە دەکەویت کە تۆ لە بەرد و درەخت و گەلا دروستیانەدەکەیت، هەستدەکەم ئادەمیزادەکان زۆرجار لە وەحی پێغەمبەرایەتی تیناگەن... ئاخەر مەرج نییە پێغەمبەرەکان تەنها لە شیوەی کتیبدا، یانی بە وشە، وەحییان بۆ بیتەخوار، لەوانەیە پێغەمبەران وەحییان لە شیوەی دیکەدا بۆ بیتەخوار... وانییە؟».

هەمووان بێدەنگدەبوون، سەیری گۆفەندیان دەکرد کە لەپیشیانەو دەپویشت و بە دەنگێک کە زینگیەکی خودایی تیاوو دەیگوت: «زۆر سەیری ئەو پەیکەرە مەکن... زۆر سەیرکردنی ئەو پەیکەرە وادەکات خەیاڵتان بەشیوەیەکی سەیر و ترسناک هەبکات، خەیاڵتان تووشی دەردێک بێت کە چیتەر پاستی و درۆی بۆ لەیەکدی جیانەکریتەو... ئەوانە پەیکەری من... ئەوانە پەیوەندییان بە هیچ کەسەو نییە، بە منەو نەبێت».

پەروانە ئەو کات تێنەدەگەیشت گۆفەند مەبەستی چییە؟ بەلام

تېپەپىنى كات و شارەزابوون لە ژيانى ئەو دارستانە، ماناي ھەموو شتەكانى بۆ ئاشكراكرد.

گۆفەند ئەو بەيانىيە بە خۆى و گۆچانىكى گەرە و درىژەو بەرەو ناوەوى ئەو ھەرىمە پېشيانكەوت، دەپۆشتن و ئەو ژن و پياوھ عاشقەيان دەبينى كە لە بەردەم ماله كانياندا، يان لە ناو كەپرەكاندا يان لە ژىر بەتانييە كانيانەو ھەرياندەردەھىنا و ھەيرى ئەو ميوانە تازانەيان دەكرد، نەسەرەدينىش ھەميشە بە زەردەخەنەيەكى شەرمەن و كچانەو ھەلامىدەداوھ. دونيايەك بوو پەروانە لە ساتەوختى يەكەمەو، تووشى ترس و سەلمىنەو يەك بوو لەگەلدا. كەس نازانىت لەبەر چ ھۆيەك پەروانە لە يەكەمىن ساتەو ئەو پياوھى قەبوول نەكرد كە خۆى ھەكو پېتەمبەرىك نيشاندەدا. گۆفەندىش ھەيرى چاوى ئەو كچەى نەكرد كە گەلن چىرۆكى لەسەر سىحەر و جوانى بىستبوو... بەلام ديارىو ئىدى ھەمووان لەوین و لەو جىگايەش دەمىننەو. لەسەر تەنورپىكدا بەديار ئەو ژنانەو ھەستان كە نانيان لە گەنەشامى و بەپوو و جۆ دروستدەكرد، لەبەر ئەو ئاگرەدا، گۆفەند چىرۆكى پۆژانى سەرەتاي بۆ گىپانەو، حكايەتى ھاتن و دابەزىنى خۆى لەگەل دلامدا بۆ ناو ئەم دۆلە ھەرامۆشكراوھ. كە قسەيدەكرد، ھەرەيدون دەنگى ئەو گۆفەندەى جارانى تيا نەدەدۆزىوھ كە لە چايخانە و سەيرانگاكانى دەورەپەرى شاردە سەرخۆشەبوو، جنىویدەدا، بوتلى دەھاویشت و سەمايدەكرد. ئىستا پياويكى دەدیت شىوہەيەكى نورانى بە خۆى دەبەخشى، يەككى دەبينى لەشىوہى شىخىكدا دەينواند، گۆفەند دەيگوت: « كاتىك ئىمە ھاتىن، ھەموو پلەكانى ئەو پەيزە ھەلەونە لەقبوون، دەترساين لە ژىر پىماندا بترازىن و بەربىنەو، چىنكى ترسناكى ھەر كە ئەستورايەكەى بە ئەندازەى بۆندى بالامان بوو لەگەلماندا دەنيشتە سەر زەوى... تا گەيشتىنە خوارى ھىچمان نەبينى، تەنھا ئەو ھەرە

نه بیټ که له ناویدا سیبهری چنده ها گولم ده بیینی که وه کو نه خشی به جیماو و کوژاوهی سهر به ردی له سهر هه وره کان هه لکه نرابوون ... که من و دلآرام گه یشتینه ئیره جهنگه لیک بوو تاکه تاکه عاشقانی دی تیا نیشته جی بوو بوون، هه موو تازه بووین، هه موو لیره نوئ بووین، پیته چوو دهیه ها سالیس بیټ که س پووی لیره نه کرد بیټ، له هه ندی جیگادا ئیسکی نهو عاشقه زور دیرینه مان دوزیه وه که لیره مردبوون و دوی خویان که سئ پهیدا نه بوو بوو بیانشاریته وه، په کهم هه فته ده بایه نهو ئیسکانه مان بکردایه به ژیر خاکه وه تا بتوانین زینده گییه کی ناسایی له م جهنگه له دا ده سته پیکهین، چونکه ده مانزانی شوینیکی دیکه مان نییه تیا برین».

گوفه ند به رده وام به گزچانه کی ده سته یاری به ورده به رده کانی به رده می خوی ده کرد، یاری به گه لا وه ریوه کان ده کرد و ده یگوت: «من که په کهم جار هاتمه نه م دارستانه، وامده زانی کوشتی چاره نوی خوم، شه وانیکی دور و دریژ له و ئاسمانانه راده مام که وه کی جوړه ئابلوقه په کی ترسناکی گونا و بیکه سی ته ماشامده کرد. من و دلآرام پیکه وه ده مانقیزاند، به لام دهنگی نهو ئاوه هه موو سه دایه کی ده کوشت، هیدی هیدی ده بویه نه م جیهانه م دروست بکردایه ته وه، بیرم له ناگر و پاو و چاندن و پاشه کهوت بکردایه ته وه، بیرم له په یوه ندیه کی تازه بکردایه ته وه له گه ل نه م سروشته دا که تیینه ده گه یستم و ئه ویش تیمنه ده گه یشت، ده بایه پوژانیکی زور له گه ل به رد و درهخت و بالنده کاند قسه بکه م، ده بایه له گه ل پوخی نهو ئاوانه دا بدویم، بیانته زما، تا پوژیک هه ستمکرد ته نهانیم، هه ستمکرد نهو مه ترسییه گه ورا نهی ده ره وه ... نهو جیهانه ترسناکه ی شار و دیکان، جیهانی سیاست و ئاین، پوژ له دوی پوژ عاشقان زیاتر به ره و نه م جهنگه له راپیچده کن. ئیستا له قوولایی پوچمدا هه سته ده کم، ده کریت ئیره شاریکی سه ره خو و

جیاوازی لی دروستبکریّت، جوانتر و بهرینتر و نازادتر له و جیهانه ی که لیوه ی هاتووین... ئیره ولاتیکی عاسییه، دهکریّت هه موو قه و من، هه موو خیلّی به شیوه ی خوئی، شه ریه تی خوئی دامه زینیت... دهکریّت ئیمه ش شه ریه تی خۆمان هه بیّت».

گۆهه ند بهرده وام به دهنگیکی هیمن، به دهنگی پیاویک که له ژیر ئاسمانی ئهم جهنگه له دا بیرى له حیکمه تی ژيان کردۆته وه قسه یده کرد، ئاماژه ی بۆ ئه و لاهه رهنده بهرزانه ده کرد که که س ناتوانیت پیاياندا بیته خوار، له باکووریشه وه ئاماژه ی بۆ ئه و بهرزییه ترسناکانه ده کرد که ده می نیمچه ده ریاچه یه ک هه موو پێگاکانی تیا قوفلده کرد، له هه ندی شویتیشدا ئاوه کان بووبوون به تافگه یه کی به خوړ که زینه وه ریک چیه لیی ده رنه ده چوو، له خواریشه وه ئه و چه م و تافگانه شه تاویانده دایه و ده ریاچه یه کی دیکه یان پێکده هینا، دیاریوو ئه و به و چه ند مانگه کون و قوژبنی ئه و جهنگه له گهراوه، ده یزانی ئه وه ی بیته ئهم جهنگه له، ده بیّت ته نها له سه ره وه را دابه زیّت.

ئه و پۆژه تا خۆرئاوا بوون، گۆهه ند درهخت و چه م و بالنده و بهرده کانی نیشاندا ن... پێچاوپێچی جهنگه ل و ئاوه کانی بۆ پوونده کردنه وه، هیمنی و گه شبینیه ک له چاویدا بوو که گه لی به و غه مه ئه زه لییه ی ناو پۆحی په روانه غه ریب بوو.

شه وی یه که م له و جهنگه له دا، شه ویکی سه یربوو، لای فه ره ی دونی مه له ک وه کو دۆزینه وه ی دونیا یه کی تر بوو، لای په روانه ش سه رسوپمان و ترس و تارمایی بوو.

له یه که م شه وه وه کاتێ هه موو عاشقان وه کو ئه لقه یه کی سىجراوی گه وه به ده وری ئه و ئاگره دا دانیشن، په روانه هه ستیکرد ئهم جیهانه شتیکی ترسناکی تیا یه، که سه یری ئه و سیما ماندووانه ی ده کرد که له ده وری دهنگی پر له حیکمه ت و خه ونی گۆهه ند کۆبوو بوونه وه،

به‌رده‌وام نه‌و پرسپاریه‌ی له‌ خۆی ده‌کرد: «ئێره‌ به‌هه‌شته‌ یان دۆزه‌خ؟». گۆشه‌ند به‌و سیما سه‌یر و سیه‌راوییه‌ی خۆی، توانای هه‌بوو عاشقه‌کانی تر مه‌ستبکات. نه‌و هه‌موو شه‌وێ له‌ به‌ر نه‌و ئاگره‌دا داده‌نیشت و به‌و ده‌نگه‌ مه‌ست و نیمچه‌ گه‌ڕه‌ی له‌و خه‌وانانه‌ ده‌دا که ده‌بیینی، باسی نه‌و دونیایه‌ی ده‌کرد که ده‌کرێت دروست بکرێت، نه‌خشه‌ی نه‌و شاره‌ خه‌یاڵییانه‌ی داده‌نا که ده‌شیت ببنه‌ به‌هه‌شت، باسی نه‌و زه‌وییه‌ ئازادانه‌ی عه‌شقی ده‌کرد که ده‌شیت بدۆزێنه‌وه‌، به‌لام «په‌روانه» جگه‌ له‌ زه‌وییه‌کی گۆشه‌گیر و تاریک و شێدار هه‌چی دی نه‌ده‌بیینی. په‌روانه جگه‌ له‌و سیما غه‌ریبانه‌ی ده‌رویه‌ری که به‌ غه‌ریبی سه‌یریانده‌کرد و به‌ غه‌ریبی سه‌یریده‌کردنه‌وه‌ له‌م جه‌نگه‌له‌دا مژده‌یه‌کی لێ دیارنه‌بوو... سه‌یرترین شت بۆ په‌روانه‌ دیمه‌نی نه‌و منداڵانه‌ بوو که بێچووی حه‌رامزاده‌ی نه‌و عاشقانه‌ بوون، که پێشتر له‌ نه‌شکه‌وت و چیا و سه‌ر لوتکه‌ به‌رزه‌کاندا ژیا‌بوون و له‌ویادا خێزانیان دروستکردبوو... منداڵانی له‌ ژێر بروسکه‌ و په‌هێله‌ و ترسدا گه‌وره‌بوویون، منداڵانی که مێنده‌ی په‌یوه‌ندیان له‌گه‌ڵ با و شه‌و و دره‌خت و گیاکاندا هه‌بوو، پێنه‌ده‌چوو په‌یوه‌ندیان به‌ مرقه‌که‌نه‌وه‌ هه‌بێت، گیانیان له‌ قورپی نه‌و چه‌مانه‌ هه‌لکشابوو، به‌دریژی پۆزیش له‌ ناو گه‌لاکاندا یاریانکردبوو. په‌روانه سه‌یریده‌کردن و ده‌یگوت، نه‌مانه‌ دوور له‌ جیهان، دوور له‌ شاره‌کان گه‌وره‌ده‌بن، ده‌بێت وه‌کو منداڵی زه‌وییه‌کی نه‌فهرت لێکراو بژین، که سه‌ریشی به‌رزه‌کرده‌وه‌ جگه‌ له‌ گه‌لا و لق و پۆپی دۆزه‌خیانه‌ی دره‌خته‌کان هه‌چی دیکه‌ی نه‌ده‌بیینی. نه‌و شه‌وه‌ که له‌ که‌په‌رێکی چکۆلانه‌دا خه‌وتن، فه‌ره‌یدون زوو به‌ئاسوده‌یی خه‌وی لێکه‌وت، به‌لام ده‌نگی سه‌یر و په‌ر له‌ هاژه‌ و قریشکه‌ی نه‌و چه‌مانه‌ نه‌یانپێشت په‌روانه بخه‌وێت، په‌روانه له‌و شه‌وه‌وه‌ نه‌و میرووه‌ بالداره‌ زیویانانه‌ی ده‌بیینی که وه‌کو چرا ده‌دره‌وشانه‌وه‌، نه‌و کوله‌ گه‌ورانه‌ی ده‌بیینی که به‌ پۆل

به ناو جه ننگه لدا ده فرین و باله کانیان نوریکی مه یله وسور و ناگراوی لی
هله دستا، نهو بوونه وهره سهیرانه ی ده بیینی که گه لا دروستیده کردن
و سه رله نوئی تیکیده دانه وه، نهو ناوانه ی ده بیینی که وهک پشکو
داده گیرسان و ده کوژانه وه، چاوی لیکنده نا و نهو چیلکه و چلوچیوانه ی
ده بیینی که وهکو سحر بازیک کویان بکاته وه، کوده بوونه وه و ده چوونه
سه ریهک و شیوه ی سهیر سهیریان دروستده کرد، که چاویشی ده کرده وه
ده بیینی بلاوده بنه وه و له یه کدی ده ترازین.

پوژانی دواتر په روانه له نزیکه وه حقیقه تی نهو ژیانه ده بیینیت،
له نزیکه وه تیکه لای نهو ژنه چکوله و لاوازانه ده بییت که له ناو نهو
دارستان و جه ننگه لدا، سه به ته ی چکوله چکوله دروستده کن. له گه ل
گوفه ند و فره یدوندا ده چیت نهو وهرشه گهره یه که له جیگایه کی
چری دارستانه که دا دروستکراوه، له ویادا پیاوان له سروتیکی سه یردا
په یکه ری دوو عاشق داده تاشن که به نارامیه وه نامیزیان کردوه به یه کدا.
فهره یدون له و جیگایه دا، هموو نهو زانیاریانه ی، له شار له وهرشه کی
گوفه نددا فیژیوبوو ده خاته وه کار و ده بیته په یکه رتاشیکی نوئی،
مه ستانه گورانی ده لیت و نیسده کات... هر له یه که م پوژیشدا جاریکی
تر سیامه ندی بالنده ده بیینته وه، نهو پیاوه ی هرگیز له کوپوونه وه
شه وانه کانی گوفه نددا ناماده نابیت و بهرده وام له سر دره خته کانه وه به
جووتی چاوی دره و شاوه وه سه یری شه و گوند و عاشقه کان ده کات.
سیامه ند که عاشقه کانی دیکه به واشه و کوژاره و داله شه پانییه کان
دهیشو بهینن، نیشی نهو یه دره خته کان بپریت و ناماده بیکات بو
په یکه رسازه کان. که یه که مجار فره یدون به ته وریکه وه ده بیینیت،
دهیه ویت سلای لیبکات، دهیه ویت یاده وهری نهو دوو شه وه ی بهینیت وه
یاد که پیکه وه له وهرشه کی گوفه ند و له کیلگی گوله به پوژه کانددا
به سه ریانبردبوو، به لام هینده ی فره یدون لی نیزیکه بیته وه، نهو

بیتنه‌وهی هیچ مه‌لیک بۆ قسه‌کردن نیشانبدات، پوو وهرده‌گیریت و ده‌چیته‌ سه‌ریه‌کی له‌ دره‌خته‌کان و له‌سه‌ره‌وه له‌ ناو‌گه‌لاکاندا خۆی هه‌شارده‌دات... عاشقه‌کانی دیکه‌ پتیا‌نوايه، سیامه‌ند که‌مدوترین و ترسناکترین پیاوی ئه‌م دۆله‌یه، گوڤه‌ندیش ده‌لێت: «سیامه‌ند پتیا‌وايه ئه‌م جه‌نگه‌له‌ نیشتمانی ئه‌وه و ئیمه‌ زه‌وتمانکردوه».

فه‌ره‌یدون هه‌ر له‌وه‌رشه‌یه‌دا عه‌زیزی تیرنه‌نداز ده‌ناسیت که‌ تاکه‌ تفه‌نگچی جه‌نگه‌له‌ و خۆی به‌ ده‌ست پاستترین پیاوی دونیا ده‌زانیت. مه‌دی گوڵه‌باخ ده‌ناسیت که‌ ئیواران، دوا‌ی کار، گوڵ‌کۆپیه‌کان کۆده‌کاته‌وه و له‌ شوشه‌یه‌کی گه‌وره‌دا گوڵاویان لێدروسده‌کات. «غه‌مگینی به‌خته‌وه‌ر» ده‌ناسیت که‌ ژیا‌نی به‌شیوه‌یه‌کی سه‌یر له‌نیوان گریانی به‌کوڵ و پێکه‌نیندا دابه‌شبووه. کلپه‌ ده‌ناسیت که‌ ده‌توانیت به‌ فیکه‌ هه‌موو گۆرانییه‌ به‌ناوبانگه‌کان و سه‌مقۆنیا گرنگه‌کان دووباره‌بکاته‌وه، ئه‌سه‌دی نامۆ که‌ ته‌نها گیا ده‌خوات، تاهیری توتی که‌ هێنده‌ له‌وه‌ که‌ژ و چیا‌نه‌ ژیا‌وه، به‌ئه‌سه‌تم هه‌ندێ وشه‌ی له‌بیرماوه و جگه‌ له‌ توانای دووباره‌کردنه‌وه‌ی هه‌ندێ ده‌نگ، به‌هره‌یه‌کی تری نییه‌... چه‌نده‌ها پیاوی دیکه‌ش که‌ له‌ شویتنی جیا‌واز جیا‌وازه‌وه دابه‌زیبوونه ئه‌و جه‌نگه‌له‌، هه‌مووش پێکه‌وه‌ خه‌ریکی تاشینی ئه‌و په‌یکه‌ره‌ چکۆلانه‌ی دوو عاشق بوون که‌ ده‌لیله‌ چاوشینه‌که‌ دوا‌ی ئه‌وان هه‌لێده‌کێشایه‌ سه‌رێ، له‌ته‌ک سه‌به‌ته‌ی چنراوی که‌چه‌کاندا باریده‌کرد و له‌گه‌ڵ خۆیدا ده‌بیرده‌ شاره‌ دووره‌کان، له‌وێ دوا‌ی گه‌شتیکی درێژ ده‌یفروشتن و عاشقه‌کان چیا‌ن بویستایه‌ ده‌یکه‌ری و ده‌گه‌پایه‌وه بۆ دارستان.

گوڤه‌ند له‌ یه‌که‌مین به‌یا‌نیدا ده‌یگوت: «بپوانه‌ فه‌ره‌یدون، عه‌شق هه‌موو پیاوه‌ ئاساییه‌کان ده‌گۆریت بۆ هونه‌رمه‌ند... ته‌ماشاکه‌... ببینه‌... ئه‌م په‌یکه‌رانه‌ له‌ هه‌موو هه‌ریمه‌کانی ده‌وروپه‌رمان ده‌فروشریت... به‌سه‌ر زه‌ویدا بلāوده‌بیته‌وه، ده‌چیته‌ ما‌له‌کانه‌وه، ده‌چیته‌ ژیا‌نی

پیاوه بچکوله کانه وه». فهریدون سهیری په یکه ره کانی ده کرد، سهیری وهر شه که ی ده کرد، سهیری جهنگه له کانی ده ورو بهری ده کرد له ی که م ساته وه هه ستیده کرد که نیره دوا نیشتمانی نه وه، دودل له نیتوان خونه کوون و دیرنه کانی خویدا و نه م جیهانه سهوز و چکولانه یه دا که مه یلانیکی سهیری به لای سیهر و تاریکی و ترسدا هه یه ده چووه ژووری، سهیری شته کانی ده کرد، سهیری نه و پیکا سهیر و پیچاوپیچ و تاریکی ده کرد که دنیای نه و کولیته له برده میدا ده یکاته وه، به گوفه ندی ده گووت: «لیره وه ده توانین به ره وه موو دنیا سه فهریکه یین... لیره وه ده توانین به بیده نگ بفین». گوفه ند بینه وه ی گوئی لیبت دهستی به رز کرده وه و به هه موو عاشقه کریکاره کانی ده گووت: «با ده ستپییکه یین... با ده ستپییکه یین...». خوی له ناوه راستی هه موواندا گوجه که ی داده نا، قزی ده کرده دوو پرچ، چوغه که ی داده کن و به هه یبه تی پیغه مبه ریکی سه رسامه وه دهستی به رزده کرده وه و ده یگووت: «با پوچ بکه یین به بهر نه م دارانه دا». له چند ساتیکی که مدا هه مووان ناماده ی کار ده بوون، هه مووان به شی خویان له و کوته ره دارانه هه لده گرت و ده که وتنه تاشین. گوفه ند یه که یه که به سه ریانه وه ده گه پا، فیریده کردن ده بیت چیبکه ن، هه میشه ش نه و فرمانه ته لیسماویپانه ی خوی دوو باره ده کرده وه: «پوچی بکه به بهردا... تیپیکه... شهرمی بشکینه... بیلاوینه وه... خوشتبویت... هتد». دواچاریش، هینده ی به رده سته کان په یکه ریکی چکولانه یان ته واویکربایه، گوفه ند هه موو توانای خوی ده خسته کار تا ده یکه یانده ناسکترین شیوه. هه میشه خوی دوا هه مین ته له زمی ده تاشی، خوی دوا هه مین نیگاری پتووشده کرد... دواچاریش که ته واوده بوو له جه سته ی تیکه لاری نه و دوو عاشقه پاده ما و په یکه رکه ی به رزده کرده وه و ده یگووت: «سهیرکن، چ موعجیزه یه کی جوانه... چ شاکاریکی بچکولانه یه».

پەروانەش ھەر لە سەرەتاوە، بەناو ئەو کەپر و پێگا و قەرەغی
چەمانەدا دەپۆیشت و دەکەوتە پشکنینی ئەو دونیایەیی دەورووبەری، تێکەڵ
بە جۆگەیی ئەو ژنانە دەبوو کە لە دواي سەبەتە چنێن، لەسەر چەوی
ئەو پۆخانە دەکەوتن، ئیواران سەرنجی پیاووەکانی دەدا کە دەچوونە
سەر درەختەکان، گۆراننیشان دەگوت، خۆیان فرێدەدایە ئاوەکانەو و
مەلەیان دەکرد. عەزیزی تیرئەنداز بە خۆی و تەنھا ساچمەزەنی ناو ئەو
جەنگەلەو کۆتر و چۆلەکانی پاودەکرد. تاهیری تووتی، لەسەر بەردێک
ئەو ئارەزوو کوشندەیی خۆی بۆ لاساییکردنەوێ بۆلبول و کونەپەپو
و دارکونکەرەکان تێردەکرد. دەستەبەکیان بە کۆمەڵ لە ناو بەشە تاریک
و چەرەکانی ئەو دۆڵەدا بەدواي کۆکردنەوێ بە لالۆکی کێوی و تووتپکی
چۆمەلاند و ندەبوون. پەروانە ئاوپێدەدایەو و ئەو ژنە مندالدارانەشی
دەبینی کە لە ناو میثوولە و گیزەگیزی میرووەکانی جەنگەلدا شیریان
بە ساواکانیان دەدا. پەروانە لە ژێر کەپرەکاندا مەعسومە دەناسی
کە بە چاویکی پڕ لە گومان و ترسەو دەلیت: «ئەم جەنگەلە
گەورەترین درۆیە، عەشق ئەزەلی نییە، دواجار کە عەشقیش نەما
ئێرە زیندانێکی تر». دلارام دەناسی کە بە ئەندازەیک مەستی ئەو
دەنگە سىحراویيە گۆشەند بوو، پێیوایە جاریکی دیکە ناتوانی
دەرەوێ ئەم دارستانە بژی. «شەھلای خوداناس» دەناسی کە بە
قورئانیکەو ئەو ناو جەنگەل دەگەپیت، لەنیوان مندالە زۆلەکانی خۆی و
باوەپی بێسنووری بە خودادا تووشی شیتی و وێنەیکە گەورە بوو،
لە یەکەم بینینیشیدا بۆ پەروانە پێدەلیت: «لە داھاتوویەکی نزیکدا
ئەم دارستانە دەبێتە جەھەنم». «مروری گچکەلە» دەناسی کە تەنھا
مەراقی و شکرکردنەوێ میووەکانە، چونکە ترسیکی سامناکی لە بەفر و
گەردەلولەکانی زستان ھەیە.

لە ناو ئەو دارستانەدا، کاتێ باکان دیت، گەردەلولەکان ھەلەدەکات،

ناوهكان توپهدهبن، بالندهكان دهقيژنين، پهروانه ههستهدهكات ههموو
 نهو دهنكانه وهحشهتيكي قولل له پوچيدا دروستدهكهن، ههستهدهكات
 كه سيپهري سهنگين و بهريني نههم جهنگهله، كچه عاشقهكاني گوريپوهته
 سهر تارمايي پهنگ زهره و بيمار، ههستهدهكات كچهكان پوژ به پوژ
 پهشتر و پهشتر دادهگهپين و پهنگي نهو دارانه وهردهگرن، پهنگي
 نهو بهرده بوړ و نهسمهراوه وهردهگرن، كه له كندهلانه دوردهكانهوه
 بهربوونهتهوه ناو نههم جهنگهله. پوژيك لهبن بهرديكي عاسيدا ههموو
 نهو خانمانه دهبينيت به پووتي له ناو نهو چه مه دا خوځيان دهشون...
 دهبينيت ههموو وهكو سيپهريكي تاريك و قهترانيان ليهااتووه، دهبينيت
 هيدي هيدي پوخساري خوځيان وندهكهن و دهبنه تارمايي پهش. ماوهيهك
 پهروانه تيناكات، نايا نهو ديمه نه سهيرانه دهيانينيت، موتهكه ي ناو
 خه ياله كاني خوځه تي يان حقيقه ته، بهلام كه بهرچاوي پوونده بيتهوه،
 كه نهو وپينه و خه يالانه بهريده دهن، كه تهماشاي نهو ژنانه دهكات
 كه منداله كانيان له ليتاوي چه مه كاندا دهرده هيتهوه، كه ميك نارام
 دهبيتهوه. بهلام دواچار دلنياه، نهلقه يه كي سپي له تهنه ياي به دهوري
 مه خلوقه كاني نههم جهنگهله دا كيشراره، كه وهكو شه بهنگيكي بازنه يي
 له دهوري ژن و پياوهكان دهبينريت. هر لهو پوژانه دا ميدياي غه مگين
 دهناستيت، كه كچيك له مندالييه وه فيري قسه نه بووه و بهرده وام
 به دهفتهر و پينووسيكه وه له سهر بهرديكي گه وره خهريكي نوسيني
 ميژروي نهو شته سهيرانه يه كه دهيانينيت. ميديا له سهر لاپه په يه كي
 سپي بوي دهنوسيت: «نه مه جهنگه لي گوشه گيرييه ... عه شق ليتره دا
 دهمريت». پهروانه بيپاكانه خوځيده اته دهست نهو با سارده ي له
 سكونيكي له ناكاوي نيوان داره كانه وه ديت، له سهر يه كيك له بهرده كان
 به خه لوزيكي جيماو له ناگريكي كون دهنوسيت: «من ده مه ویت برپوم
 بؤ جیگایه کی دیکه، گرنگ نه ویه له شوینیکدا نه ووستیت». ميدياي

غەمگین تەماشای نوسینەکانی پەروانە دەکات، لەپشت وشەکانیشیەو
خەونیکی قوول و دێرین دەخوینێتەو بە دۆزینەوێ دنیایەکی
پاستەقینەى دیکە، تێدەگات پەروانە رقی لە جەنگەلە. پۆزانی دواتریش
پەروانە لە هەموو جیگایەکدا دەکەوێتە نوسینی ئەو پستە سەیرانەى
کە دەبنە جیهانیکی تایبەتى بۆ خۆى. میدیاش هەنگاو بە هەنگاو
لە ناو ئەو جەنگەلەدا دای پەروانە و وشەکانی دەکەوێت کە با
لە هەمان پۆزا دەیانسڕێتەو، لە شوپنیکیشدا لە قوولایى جەنگەلەدا
پووبەپووبەرامبەرى یەکدی دەووستن و تێدەگەن، کە ئەو نوسینە
سەیر و دووبارەبوووەوێ سەر دەفتر و دیوارە بەردینەکان، جگە لە
حەقیقەتى قەتیسبوونیکی سامناک لە شوین و لە زەمان و لە عەدەمدا
هیچی تر نییە.

ئەو ماوەیەکی من لە مەلەوێ ژیا، ژیا، لە شاردا پۆژ لە دوا پۆژ
 شێوەیەکی ترسناکتری وەرەگرت، شەپۆلی ئەو پیاو و ژنانە و لاتیان
 جێدەهێشت، تادەهات گەرەتەردەبوو، خەڵکانیکی زۆر مەلەکانیان لەسەر
 شۆستەکان هەراجدەکرد، خەڵکانیکی یادگاری پشته دوورەکانیان دەبردە
 مەزاتخانەکان و دەیانفروشت، بە هەزارەها لەبەردەم زەرەنگەرەکاندا
 سەرەیان دەگرت و زێر و سامانی خۆیان بەتالان دەدا، بێوژنەکان
 گەردانەکانی ملیان، کچانیش کچیتێ خۆیان دەدا بە قاچاغچییەکان
 تا لە سنوور بیا نەپەڕێنن. شار بوو بۆوێ هەراجدەکانی گەرە،
 ماوەیەکی کەم بەر لە پۆشتنی من، ئەو مەیدانی جەلە بەشیان کرد
 بە مەیدانیکی مەزاد، من لە بەلکۆنە کەدا دادەنیشتم و سەیری ئەو
 مەزاران چرپا و سیسە مەگەرە و گرانبەهایانە و خەوتنم دەکرد کە
 ژنان و پیاوان شەوانی خەوتنی خۆیان لەسەر مەزاد دەکرد. سەیری ئەو
 پیاوانەم دەکرد کە پانکە و بنمیچەکانی خۆیان، شوشە و پەنجەرەکانیان،
 سەعاتەکانی دەستیان، جلی ژێرەوێ کچەکانیان هەراجدەکرد. ئەو
 کچانە و ئاوێنە و سوراو و جوانی خۆیان دەخستە مەزادەو. منداڵم
 دەبینی دەستکێشەکانی پێگای قوتابخانە، کلاوێ فەرۆوەکانی خۆیان
 دەفروشن، هەمووش دەیانویست خۆیان بگەیهننە قافلە و ئەو پیاوانە و
 بە پێ لە دەشت و چیا و دەریاکان دەدەن... من لە یەکێ لەو

نئوارانەدا بوو، بېيارمدا ھەرگىز ئەم شارە بەجىنەھيئەت و تا ھەتاھەتايە لىترە بىمىتمەو.

لە يەكەن لەو نئوارە سەيرانەدا بوو كە پورم دووبارە دەرگەوتەو ۋە بە دەنگى بەررەنەفرەتسى لە ھەموو ئەوانە كەرد كە دىنى خۇيان دەفرۆشن و پوو لە دىارى گوناھباران دەكەن. دەرگەوتنەو ۋە پورم پەيوەندى بەو پېۋژە گەورانەو ھەبوو كە پياوانى ئيماندار بو چاككردنى پەوشت و پاستكردنەو ۋە ژيان و گرتنەو ۋە شىرازەكانى لەش و پۇچ ئامادەيانەكرد. مەن ھەموو بەيانىيەك، كاتى خەرىكى شتن و پاككردنەو ۋە شتەكان بووم، كە سەرقالى كۆكردنەو ۋە كرمە وەريوۋەكانى ژىر دايكەم بووم، لەو رادىق كوردىيە بىمانايەو ھەوالى كۆبوونەو ۋە زانا پۇچاننىيەكانم لەگەل پياوۋە پايدەدارەكانى سوپادا دەبىست، دەبىست پۇژ لە دواي پۇژ ئەفسەرە بەرزەكان زياتر كاروبارى ئەخلاق، كاروبارى پاستكردنەو ۋە دىن و ژيان دەدەنە دەست ئەو پياوۋە پۇچاننىيە پايدەبەرزەكانى مەزگەوتەكانى خۇيان كۆرپىوۋە سەر قوتابخانەيەكى نوئ.

ئەو كاتى كە پورم دەرگەوتەو، مالى ئىمەش وەكو ئەو جىھانەي دەرەو، بە ھىمنى لە ناو خۇيدا دابەشبوو بوو. براكانم وەكو سەدەھا ھەزار پياوى تر خولياي سەفەر و دۆزىنەو ۋە خاكىكى تر كەوتبوو سەريان، ھەندىكيان لە شەوى دواي ھەلھاتنى پەرۋانەو تووشى شەرمەزارىيەك بوو بوون، چىتر نەيانەتوانى سەربەرزىكەنەو، ھەندىكىشيان دەيانويسىست بېرۆن و بە ئازادى بژىن، بەلام باوكم بە پىچەوانەو پۇژ دواي پۇژ پتر دەخزايە كونجى ئەو مەزگەوتە تارىكانە و لەگەل پياوۋە چكۆلەكانى دىكەدا لە بەحرى پاپانەو ۋە زىكر و سەلاۋاتدا وندەبوو. جارجار بانگىدەكردم و دەيگوت: «بەرلەو ۋە كار بترازىت، دەبىت چارەيەك بو تۆ بدۆزىنەو...»، ئەو بە

جيديه تيكي زور قوولوه بيریده کرده وه . ده مزانی ئه وانه قسه ی خوی
نین، به لکو خه یالی ئه و خوشکه ده فزه نه یه تی که پوژانه له بازایی
زه په نگه ره کاندایاوکمی ده گرت و پییده گووت: «بیر له چاره نویسی
کچه که ت بکه ره وه، واته مه نی له چوارده سال به ره وژووره، که نه ویش
په دهوی پیاویک که وت، ئه و کات چۆن سه ر به رزده که یته وه، سه ری
لووتی خۆت به ره و چ مه مله که تیک په شده که یته، له پوژی هه شرده
چی وه لایمی خودا ده ده یته وه؟». براکانم هیچیان نه ده گووت، من و
براکانم هه رگیز په یوه ندیمان نه بوو، من جگه له ئیشکه ریکی بچکولانه
و به رده ستيکی گوپراپه ل هیچی تر نه بووم. زورجار وامده زانی که ناوم
نازانن، زۆبه ی کات هه ر به «تۆ» بانگیانده کردم، منیش جار جار
به نه نه قه ست ناوه کانیانم یادده کرد، له گه ل یه کدی تیکه لاومه کردن،
به لام هه رگیز لییان یاخی نه بووم، من وه کو په روانه عه یار نه بووم.
ئه وه به وریاییه کی زۆره وه ده بیو غزاندن، ئازاریده دان، له ناویه کدا ده یدان
به شه پ، گۆره ویه کانی ده شاردنه وه، جله کانیانی به جگه ره ی یه کدی
ده سووتان، کلله کانی ونده کردن، نه شیده هیشت له هیچ شتی کدا
گونا هه بار ده رچیت. من به پێچه وانه ی په روانه خۆم له تووره بوونه
ترسنا که که یان ده پاراست، خۆم له چاوانیان ده پاراست که هه ندی جار
هینده سه یر سه یر یانده کردم، پییده چوو ته ماح له شتی کم بکه ن.

من «خه ندانی چکۆله»، عه سرتکی فیتک جیهانم لئ هه لگه پراپه وه ...
عه سرتکی فیتک به پێچه وانه ی هه موو چاوه پوانیه کانی منه وه، باوکم
زوو له بازایی زه په نگه ران گه پراپه وه و به هیمنی پییگووتم: «خۆت
بگۆره، کراسیتی په شی درێژ له بهرکه و له چکیک بیهسته و بابرۆین».
ئه وه یه که مین جار و دوا هه مین جاریوو ته نه ها له گه ل بامدا بچمه ده ری.
ئیدی له و ئیواره یه وه بایم و خیزانه که م مینان دایه ده ست ئه و
تۆبه کارانه و بۆ هه تاهه تایه ده سته ردارمبوون. هه ر به پێچاوپێچی

پښگاگاندا تڼگه شتم نه و دووباره به رو نه و مزگوتهم ده باته وه که
 له شوی گه پان به داوی په روانه دا له ژیر ستونه کانیدا هه لله رزیووم.
 که چی کاتیک له دهر وازه ی نه و مزگوته چووم به ویدیوا، هه ستمده کرد
 هه رگیز گومه زی له و جوړه و مناره ی له و شتویه م نه بینووه. نیستا
 حه وشی مزگوته که گوره تر دهاته به رچاوم، زور له هه مو نه و
 حه و شانه گوره تربو که له زیانمدا دیووم. من له و له چکه گرم
 و جله نه ستورانه دا هه تاوی درنگ وهختی نیواری ده یسووتانم،
 به شتویه کی ترسناک عاره قمده کرد، هیتده عاره قمده کرد، ناگام
 له و گولانه نه مابو که به دره ختیکی تنها و غه مگینی حه وشه که دا
 شو پیو بوونه وه، هه ر له ده رگای دهره وه ی مزگوته که وه سیبهری
 هاتو چوی نه و ژنه ده فزه نانهم بینی که بالنده بچو که کانی حه وشی
 مزگوتیان هه لده فزاند. سیبهری گومه زه کان به سهر دوو چوارگوشه ی
 گوره دا بلاو بوونه وه، نه و دوو چوارگوشه جیا وازه ی که دوو جیهانی
 گوریهان له یه کدی داده بپی جیهانی ئیمه و جیهانی نه و پیاوانه ی
 که نه ده بایه هه رگیز تیکه لبت. له وئی، له ناوه پراستی نه و حه وشه یه دا،
 له نزیک نه و ستونه ئاسنینه به رزانه وه، له نزیک گوپی هزاره ها
 پیاوچا که وه، له ته نشت نه و قسنانه وه که لاشه ی نه و پیاوانه له پشت
 چه تره کانیا نه وه هه لگیرابو که پوژ دوی پوژ، سال دوی سال، سده
 دوی سده نه م شاره یان گه یان دبووه نه و نیواره ترسناکه ... له ویدا،
 پورم پالیدابو به کوله که یه کی گوره وه و چاوه پوانیده کردم. پیده چو
 له میژیت چاوه پوانمبکات. ده یه ها ژنی ده فبه ده ست له ناوه پراستی نه و
 حه وشه یه دا، له دهری نه و وه ستابوون، هه موویانم ده ناسی، هه موویانم
 له پرسه و نه لقه کانی زیکرو شه وه په شه کانی مائی پوردا بینیبوو.
 به نیگا کانیا ندا دیاربوو هه موو ناگاداری نه و په شه با ترسناکه ن که
 دواچار مؤزه خانه پیورزه که ی پورمی ویران کردبوو... له چاوانیا ندا

شتیکی زیاترم له کینه و تورپی دهبینی، شتیګ، دهکریت ناوی بنیم نهفرین. جګه له و دهغه دهستانه، دهیه ها کچی دیکه شم دهبینی، دهیه ها کیژی مندالګار، زوریه یان به ته من له من بچوګتر دیار یوون، به لام هه موویان به قه لافهت گه وره تر ده یاننواند، ده موچاویان هیشتا په نګی نه و سیټه ره قورسه ی مالی به سه ره وه بوو، په نګی حه وشه تاریک و نسرمه کان، که سمان نه مانده زانی بۆ لیږه دا کۆیانګردوینه ته وه، هه موو له حه وشې مزګه وته که دا و دوور له یهک به چاویکی غه مګین و پر له گومانه وه سهیری یه کترمان ده کرد. نه و نیواره یه باوکم په لی منی به رنه دا تا مه چه کمی دایه ده ست پورم، نه و ژنه ی که وهک له نه خشی سه ر دیواریک وردیټه وه، له و سیما زهر د و ترساوه ی منی ده پوانی... سیمایه کی زهر د و ترساو، به لام گه شاوه به خه نده یهک که نه و کچه چکۆله و ترساوانه ی دیکه، نه و باوکه شه رمن و پیرانه ی تر نه یانده بینی، به لام پورم به پوونی له چاوانمدا ده یخوینده وه.

باوکیشم په پییه وه بۆ نه و بهر، چووه ناو چوارګوشه ی بارکه خه جالته ته کان. فریاکه وتم ناوړیکی غه مګینی لیږده مه وه، فریاکه وتم کاتن له ناو حه شاماتی باوکه پیره کانی دیکه دا ونده بیټ نیګایه کی خیرای بګم. نه وه دوا هه مین جارم بوو باوکم ببینم، نیدی تا پۆژی مردنی یه کجاری دیکه له نیواره ی په روانه دا بینیمه وه.... پورم کاتن نه و ناوړه غه مګینه ی منی ده بینی له باوک، ده یګووت: «بپړۆ و ناوړمه ده ره وه». نه و په لی کیشده کردم و به سه ر پله یه کی بچکۆلانه دا بۆ ناو دنیا یه کی نوئ سه ریډه خستم... دونیا یهک، سالانتيکی دوور و دريژ، پۆژانتيک وه کو دیل و پۆژانتيکیش به ویستی خۆم تیا مامه وه... په لی ګرتم و بردمی به ره و جیهانتيکی سه یر، جیهانی خوشکه تۆبه کاره کان، جیهانی نه و کیژه مندال و گه نجانیه ی قه ده ریان بوو ګونا مه ی خوشکه کانیا ن هه لګرن و پاکیبکه نه وه، جیهانی نه و کچانه ی

که ده‌بوايه کړنووشبه‌رن و بخوینن و نووژبکهن و وسلی پيسيتييه‌ک
 ده‌ربکهن هرگيز له جه‌سته‌يان نه‌ده‌بووه‌وه. باوکم له‌هه‌شاماتي
 پياوه‌کاندا ونېوو، منيش له‌هه‌شاماتي نه‌وکچه ترساوانه‌دا که بونتي‌کی
 قورس و کوشنده‌يان لیده‌هات. نه‌وان له‌چوارگوشه‌یه‌کدا و نیمه‌ له
 چوارگوشه‌یه‌کی دیکه‌دا، که‌کانی ده‌روبه‌رم بونی «مالیان» لیده‌هات،
 بونی نه‌و قابوقاچاغ و سفرانه‌يان لیده‌هات که ژيانيان له‌نئويدا
 به‌سه‌ربردېوو، بونی پاشماوه‌ی نه‌و قازانان‌ه‌ی نيوه‌پريان لئ هه‌لده‌ستا
 که به‌ پيسی له‌به‌ر به‌لّو‌عه‌کاندا جيان‌ه‌يشتېوو. من شه‌يتانیک له‌ ناو
 دلّدا پتيده‌گوتم: «ته‌ماشاييکه، ته‌ماشاييکه». من ته‌ماشای پورم
 ده‌کرد که له‌گه‌ل ژنه‌ ده‌فبه‌ده‌سته‌کاندا وه‌کو پوره‌یه‌ک هه‌نگی سېی
 ده‌هاتن و ده‌چوون... ده‌پروانی و چرپه و پيکه‌نينی نه‌یننی هه‌ندئ له
 که‌کانم ده‌بینی، ده‌مزانی هه‌نديکیان، وه‌کو وازيیه‌ک ته‌ماشای شته‌کان
 ده‌که‌ن. نه‌وان ژوره‌يان مه‌مله‌که‌تی ترسناکی نه‌و ژنانه‌يان نه‌بينیوو...
 به‌لام من ده‌ترسام، سه‌رم به‌رزه‌کرده‌وه و بؤ چاوانی ده‌گه‌رام، نه‌و
 چاوانه‌ی له‌ ناو نه‌و هه‌شاماته‌دا ده‌مدوژيیه‌وه و ده‌مبینی بؤمه‌گه‌رپت،
 تا نه‌و زیاتر له‌ منی ده‌پروانی، پتر نه‌و ته‌نهایي و ترسه‌ی ناو
 پؤحم قوولتر و قوولترده‌بووه‌وه، پتر سيّبه‌ری نه‌و نئوارییه‌ له‌سه‌ر
 هه‌ناسه‌م قورس‌ترده‌بوو. ئیدی ژوری نه‌برد هه‌مووان ناماده‌بوون...
 هه‌مووان له‌م مه‌يدانه سامناکه‌دا خویان بؤ شتيک ته‌يارکرده‌وو، که
 ده‌فه‌کان ده‌ستيان به‌ کووتانکرد، بالنده‌کانی سه‌ر گومه‌زه‌که پؤل پؤل
 هه‌لفرين، هه‌موو سه‌رمان دانه‌واند و ملکه‌چانه گويّمان له‌و سه‌لاواته
 دريژانه‌ی خانمه‌کان گرت که له‌ پشت نیمه‌وه له‌هه‌شه‌که‌دا زیکريکی
 شيتانه‌يان ده‌ستپيکرد، مه‌لاکان له‌به‌رده‌معاندا هاتن و تيپه‌پين، نیمه
 له‌سه‌ر فهرشی باريک و بچکولانه دانیشتبووين، من له‌ پیزی نه‌و
 هه‌موو زانا ثاينییه‌دا نه‌و پياوهم ناسيیه‌وه که له‌ شه‌وی هه‌لّه‌اتنی

په روانه دا ده ستيبردو منی له ناو گيژاوی چه شاماتيکی کويږدا دهرهيتا .
 هه ستمده کرد فه نتازيايه کی ترسناک به پړوهيه، ده مزانی ده فه کان
 بيده نگ دهن و نه و پياوانه دينه قسه . من له جيگای خو مه وه بونی
 عاره قی جبه و فيتست و فرميسکه کانيانم ده کرد، له جيگای خو مه وه
 گريان و پيکه نینی کوژراوی ناو دليانم ده بينی، ناگاداری نه و کچه
 چکولانانه ش بووم که به دزييه وه سه يری په کتريان ده کرد و ده يانويست
 پيکه کنن . هه ندی له و کچانه ی به ته مه ن گه وره تر ده ياننواند، به
 شهرم و ترسيکی زوره وه سه ريان دانه واندبوو و نه يانده ويرا نيگا کانيان
 به رزيکه نه وه . نه و نيواره يه من وه کو شه يتانيک به راوردی نيگا کانی
 نه وانم ده کرد و ترسيکی سه ير له پو حمدا گه وره ده بوو، هه موو کچه
 گه وره کان ترساوتر و په نگزه ردر دياربوون، تا گه وره تر ده ريکه و تنايه
 نيگا کانيان شه رمنتر و ته ماووتر و کوژراوتر بوو . من داله کان به گشتی
 گه شتر و کراوه تر و بزوتريوون، من سه يری چواره وری خو م ده کرد
 و نه مده زانی له کوی نه و دوو ده سته يه دام، سيمای گيژ و شين
 هه لگه پاوی کچه هه رزه کاره کان تو قانده بوومی . گووتم : «خوايه، هه موو
 گه وره بوونتيک موسيبيه ته» ... ماو هيه کی زور ته هليله کان به رده و امبوون،
 هاواريانده کرد : «مه ده د يا چه بيبي عالم»، «مه ده د يا شاهی به پ
 و به حر»، «مه ده د يا پيري پيران». هه ستمده کرد پوحي هه ندی له
 کچه کان ورده ورده سپرده بيت، وه کو ته ليسميک رايانپيچيت ده که و تنه
 ناو نه و باز نه يه وه، به لام مه لاکان به رده و ام ياريان به ته زبيجه کانيان
 ده کرد . سه يری نه و ده ست و په نجه وشکه لاتوانه م ده کرد، سه يری
 نه و ته زبيجه کونانه م ده کرد، نه و زه رده خنه شه پانييه ی سه ر سيماشم
 تا ده هات گه وره تر ده بوو . ته ماشامده کردن و نه مده توانی به سه ر نه و
 خه نده يه دا زاليم، چيتر نه و خه نده يه خه نده ی من نه بوو، به لکو بو
 خوی له سه يرکردنی شته کانه وه، له ديمه نی عاجباتی مه خلوقاته کانه وه

هه‌لده‌قوولا، له‌و سێبه‌ره سه‌یره‌وه هه‌لده‌قوولا که ده‌مبینی ده‌گۆرپیت و له‌گه‌لشیدا په‌نگی هه‌موو شته‌کانی تریش ده‌گۆرپدران، زۆربه‌مان سه‌رمان داخستبوو، به‌لام من به‌ وردی ته‌ماشای هه‌موو شته‌کانم ده‌کرد، ناگاداریبوم ژنه‌ ده‌فبه‌ده‌سته‌کان زوو ته‌ماشایانده‌کردم، ناگاداریبوم مه‌لاکانیش سه‌رنجی ئه‌و خه‌نده‌یه‌ی من ده‌ده‌ن. نیگا‌کانیان به‌شیوه‌یه‌کی بازنه‌یی ده‌سو‌پانه‌وه و دووباره‌ ده‌گه‌پانه‌وه سه‌ر پوخساری من، ده‌مبینی هه‌موو له‌کاتی جیا‌واز جیا‌وزدا سه‌یری ئاسمانیان ده‌کرد، سه‌یری قوبه‌ی مناره‌کانیان ده‌کرد، سه‌یری می‌رووله‌کانی به‌رپێانیان ده‌کرد، دواجاریش ده‌گه‌پانه‌وه و چاوێکیان به‌و سیما هیمن و له‌سه‌ره‌خۆ و ئارامانه‌دا ده‌خشان، به‌لام له‌ناکا‌و وه‌کو له‌ به‌ردیک هه‌لنوتین، ده‌وه‌ستان و سه‌یری ئه‌و خه‌نده‌یه‌ی منیان ده‌کرد. هی‌دی هی‌دی دنیا تاریک داده‌هات، پورم به‌رده‌وام چاوه‌دێری منی ده‌کرد، ئاشکرا‌بوو ده‌ترسیت له‌ ساتیکی غافلیدا ئه‌و خه‌نده‌یه‌ی بێته‌ قاقایه‌کی گه‌وره‌، به‌لام من خۆم له‌ هه‌رکه‌سێ باشتر ده‌مزانی که ئه‌و بزه‌یه‌ له‌ گریان‌وه نزیک‌تره‌ نه‌ک له‌ پێکه‌نین.

گویم لیبوو ده‌فه‌کان بیده‌نگ ده‌بن، سل‌اوته‌کان بیده‌نگ ده‌بن، مناره‌کان به‌ خۆیان و پاسارییه‌ غه‌مگینه‌کانیان‌وه بیده‌نگ ده‌بن، کۆتره‌کان له‌ دووره‌وه ده‌گه‌پنه‌وه سه‌ر گومه‌زه‌کان، پیره‌می‌رده‌کان هه‌موو له‌ جیگای خۆیان هه‌لده‌ستان، ته‌زییحه‌کان بۆ ساتی ئارامده‌بووه‌وه، ئه‌و قه‌تره‌ ئاوه‌ سپیانه‌ی که فرمی‌سکی پیری بوو نه‌وه‌ک غه‌م له‌ چاواندا ده‌وه‌ستا. «مه‌لا که‌وسه‌ری باغه‌وان» هه‌لده‌ستا و به‌ره‌و پێشی سه‌کۆیه‌کی به‌رز ده‌پۆشت، هه‌مووان شیوه‌ی ده‌ریایه‌کی هیمن بیده‌نگده‌بوون، له‌ ناو ئه‌و سکو‌نه‌ ترسناکه‌دا ده‌فره‌نی‌ک ده‌ستی به‌رزده‌کرده‌وه و له‌چه‌که‌یه‌ی خۆی تونده‌کرد، سه‌روه‌یه‌ک هه‌لیده‌کرد، که‌لایه‌کی ته‌نها به‌سه‌رسه‌ری بازنه‌ی باوکاندا ده‌فپی و له‌به‌رده‌م مندا

دهکه و ته وه . مه لا که وسهر دهگه یشته بهردهم مینه ریکی بچکولانه،
چاویلکه کانی دهگوپی، به لام بیته وهی هیچ کاغه زیک له گیرفانی جبه
شینه که ی دره بی پنیئت، ده سئیده کرده قسه کردن، خاتونه ئیماندار
و سپی پۆشه کان، وه کو بت ده وه ستان . پورم بهرده وام سهیری نه و
خنده یه ی نیو نیگای منی ده کرد، خه یالی لای نه و که لا چکوله یه بوو
که من هه لئمه گرت وه و یاریم پئیده کرد، دیاربوو له و نه سیمه چکولانانه
ده ترسیت که له نیوان داره کاندای تئیده په پی، ئاشکرا بوو باوه پیکی ته وای
به و توانا شه ی تانییه ی من هه یه له سهر خولقاندنی په شه باکان، به لام
باوه پی به خودا و به و ئایه ته دوور و دریژانه ی له ژیر لیوی خویه وه
ده یخویندن به هیزتر بوو . منیش جار جار نه و که لا بچکولانه یه م
هه لئمه گرت و لاسکه که یم ده سوپانه وه و نیشانی نه و ژنه ترساوانه م
ده دا که دیاربوو ئیستا له هه موو نه سیمیکی بچوک سلئده که نه وه،
دیاربوو هه موو له رینه وه یه کی هه واه به جوړیک له یاری شه ی تانانه ی من
ده زانن ... که سیان نه یده زانی من هه رگیز له گه ل باکاندا به ینم نه بووه
و هه ردهم کچی هیمینییه کان بووم .

«مه لا که وسهری باغه وان» به پیاوه کانی ده گووت: «گونه
هئنده زۆریوووه شاره کان نایگریئت، ده شته پان و به رینه کان نایگریئت،
بیابانه کان نایگریئت، بپوانن، گونه وه کو باران به سهر سه رماندا
ده باریئت، گونه وه کو با به سهر سه رماندا هه لئمه کات، گونه وه کو به فر
له سهر پۆحه کان نیشتوو» . سه یریکی سیما بئده نگ و نه بله قه کانی
ده وریبه ری خوی ده کرد و له سهری ده پویشت: «له نیوان هه موو
گونه باریک و گونه باریکدا گونه باریک دانیشتوو» . له نیوان هه موو
خه تاکاریک و خه تاکاریکدا خه تاکاریک نیژراوه، ژیان خوی بۆته گونه،
هه واه پریوووه له شه ی تانه کان، ئاو پریوووه له گومپایی، سامانه کان
گلژیووون، جه سته ش گوللی و برین و هه لاهه لایووون چاوه پوانیده کات،

پۆج... پۆج، جگه له ئاره زوویه کی چلێسانه ههچی تر نییه، له ش بووه به پارچه گوشتێکی سوکنا به خراپه... له بهر نهوه من فرمانتان پێدهدم ئیشی ئێمهیه، ئاسمان پاکبکهینهوه، زهوی بگۆڕین، له کانی ئهم ئاوه حهرامانه نهخۆینهوه، پۆج چاکبکهین، له ش دهسته مۆبکهینهوه، ناوی خوا بهێنینهوه ناو دڵ و سهرزوبان».

ئێستا له قسه کانی ئهو پیاوه تیدهگهیشتم، ده مزانی ئهو پیاوانه هه موو میترد یان باوکی ئهو ئافره تانه که زینایان کردوه، په دووکه وتون، بێبن کراون، شاره و شار هه لگیرون، خراپه پیشه یان بووه. تیدهگهیشتم ئهم کچه ترساوه بچکولانه ی ده ور بهرم، ئهم کیژ هه رزه کاره شه رمانه، هه موو خوشکی ئهو خاتونه خراپه کارانه، کچی ئهو دایکه سۆزانیان ه که به لیشاو له و چند وه رزانه ی دوا ییدا دوا ی شه ی تانی ئاره زووه کانی خۆیان که وتون، حه رام و حه لآیان له یاد خۆیان بردۆته وه. ئێستا ده مزانی هه موومان سه ربه یه ک خیزانین، هه موومان که سانی نزیک ی ئهو کچ و ژنانه ی ن که په یوه ندییان به شه ی تانه وه هه بووه. له دلی خۆمدا هاوارمه کرد: «که واته ئێمه یان هه لبژاردوه، ئێمه یان له و دونیا یه جیا کردۆته وه». ده مو یست له شوینی خۆم هه ستم و ئهو مزگه وته و ئهم نئواریه و ژیر ئهم مه له کوته ساردانه جیبه ی ئلم، به لام ده نگیک له قوولایی پۆحمدا پێیده گووتم: بۆ کوئ ده چیت، تۆ چیت سه ربه م جیهانه ی ت، تۆ چیت له م ئابلقه گه و رانه دا ده ربازیکت نییه.

هیدی هیدی شه و داهات، چراکان داگیرسان، هه ستم ده کرد ئیدی لیدانی زه نگه کانی دلی من سوودیک ی نییه. «مه لا که وسه ری باغه وان» له ژیر چراکاندا ده نگ ی به رزه کرده وه و ده یگووت: «ئێوه هه مووتان باوکانی کچی گونا هکارن، خوشکی کچی ئهو وتۆن که خه تایه کی هێنده سامناکیان کردوه زهوی و ئاسمان به سه ر یه کدا هه لده گێرێته وه،

نیوه لکه یه کی زور گه وره، گه وره تر له وهی عه بدیکسی بچوکی وهک
من بتوانیت باسیبکات به ثابرووتانه وهیه، که ده پون به گونا هیکه وه
به سهر زه ویدا ده پون، که منداالتان ده بیت به گونا هیکسی تر و به
خه تایه کی زیاتره وه دیته دونیا، که درده که ون، خراپه یه ک به بیر دلّه
ساده و پا که کانداهه میننه وه، که خوتان ده شارنه وه هه موو پوچیکسی
سازگار و بیگه رد گومان له ونبوون و نادیاریتان ده کات، که دینه
به رده می میحراب په لیه کی سیاه به ناوچاوانتانه وهیه، که پشتده که نه
میحراب نیازتان ناشکرا نییه، که س نازانیت چی له حهوش و هه یوان
و پشت هه یوانه کانی نیوه دا پوویداوه؟ چی له پیواق و سهرداب و
هه وره بانه کانتاندا پوویداوه؟ تا که کانتان خراپه یه ک بکه ن فریشته کان
و شه ییتانه کانیش نه ژتویان له به رده میدا بله رزیت، چی له ژووری خه وتن و
له ژیر پیخه ف و له به رده رگا و سهرداب کانتاندا پوویداوه، تا گونا هیکسیان
له ده ست بترانیت نه ستیره و ده ریا و په شه باکان له به رده میدا بله رزن» .
من ده ترسام، نه و کچانه ی چواره ورم سهریان داگرتبوو وهکو
چهند بالنده یه کی په لشکاو گوئیان ده گرت، نه و مه خلوقاتانه له به رده م
هه موو وشه یه کدا زیاتر و زیاتر بچوکه ده بونه وه، زیاتر و زیاتر
گومانیان له خویان ده کرد، مه لا ده یگوت: «نه وهی که پوویداوه ...
سامناکه، سامناکه، سامناک. هه ریه کی له نیوه کچیکتان گه وره کردوه،
نافره تیکتان گوشکردوه، که ده کریت به چهند خراپه کاریکی له و جور
هه موو خه لیه قه ته فروتونا بکریت، شاریک سهرله به ری بییته خوله میش
و ته پوتوزی خراپه نغروبیکات ... سهرکه ن، کافران و بییمانان چون
پوهو و هوردوی گناه و خه تا پیچکه یان به ستوه، چون به ره و ولاته کانی
په زیله ت و خراپه قه تاره یان گرتوه . بپوانن، جاهیلییه ت و وه حشییه ت
ده گه پیته وه ... وای ... بپوانن وه حشییه ت سهری هه لداوه ته وه و ده رگای
پیکرتووین ... مروف به ره و نه و پوزانه ده پواته وه که هیشتا ناوی

خودای نەدەناسى، لەفەزى ئەو لەسەر زارى نەبوو، نورى ئەو دلاى پۆشن نەکردبوو، بەرەو ئەو سەردەمانە دەگەرپتەو، كە هیشتا بۆنى موبارەكى پێغەمبەرەن باغچەى ئىنسانىيان پەر لە عەتر نەکردبوو... واى لە من... واى... گوناھبارى يەكەمىش ئێوەن، خەتاكارى يەكەم ئێوەن، قوربانى يەكەم ئێوەن، ئەم وەحشىيەتە لە حەوش و ھەيوانى مائەكانى ئێوە ھاتوو. ئەو قسەیدەکرد و باوكان دەستیان دەکردە گریان، لە گەرمەى ئەو ھەناسە قوول و داد و بێدادە گەرمانەدا بوو دەمبىنى ئەو كچە چكۆلە و بېگوناھەى تەنیشتم ھەموو گيانىيان دەلەرزیت و دەگرین، باوكان ھەندىكیان بە زۆر ددانىيان بەخۆياندا دەگرت، كچان بە ئەستەم دەیانتوانى لێشاوى ئەو حەسرەتە بگرن كە بەرگەرووى گرتبوون. منیش ترس و خەندە و شەرمەزارى بەجۆرىكى سەیر لەسەر سىمام تىكە لاوبوبوو، بەلام نەدەگريام. لەو كاتەدا كچىكى بچكۆلانە لەتەنیشتمەو بە چرپە گووتى: «خەندان، خەندانى بچكۆلانە بگرى... باشترە بگریت». من بە ئەسپاى وەلامدايەو: «نامەوێت بگریم». ئەو گووتى: «لە ئێستاو ھەيكە بە عىنادى، كەس نازانیت چى دەبێت و چى پوودەدات، تۆ لەمپووە بكەوێتە سەرسەختى باش نىيە، باوەرپتەيت باش نىيە». ئەو كچە «فەتانەى غەمگىن» بوو كە دواچار پێكەو پێگايەكى زۆر درێژمان بپى. ئەو خانمە حكاى تەخوانە بوو كە سالاھەى سالا شەپى لەگەڵدا كردم، لەسەرئەوێ كە مافى ئەو ئەم چىرۆكە بگێرپتەو. «ئەگەر پۆزىكەش ھات و ئەو چىرۆكى خۆى گێرپەو، بزەنن كە ھەمان چىرۆكى كچىكە كە وەك من بەناو بازە سامناكەكانى پۆزگارێكدا پارو، كە ئەگەر لەم ولاتەدا نەزىابايە، ئەم ھەلەكوتە تارىكانە راپېچيان نەكردبايە، دەكرا لە فەنتازياكانى خۆیدا ونپیت و ئازادانە بژى و كەسەش سزای نەدات». ئەو شەو ھىچى دىكەى لەگەڵ مندا نەگووت، ھەستەدەكرد زۆر بەكوڵ دەگرى، لە

کچه کانی دی زیاتر دهنکی به رزده کرده وه، له گهل ته وه شدا من دهمزانی به درؤ ده گری، به درؤ و لاقرتیه وه کردویتییه ناله و فیغان، دواتریش به پتکه نینه وه پتیکوتم، ته گهر خوئی نه یه ویت، هیچ هیژیک له دونیادا ناتوانیت بیخاته گریان.

ته وه شه وه مه لا که وسهری باغه وان، باوکه کانی خسته به رده م دووپانیکی سامناک، ده بایه یان وه کو گوناکار و نه فره تلیکراویک بمرن یان به قه د گه وره یی ته و گوناوه ی هلیانگرتووه خزمهت به خودا بکه ن. ته وه دیگووت: «کچه کانتان بکه نه قوریانی خودا... نا، بیانکه نه قوریانی، بیانکه نه قوریانی، قوریانی، قوریانی». خودایه، به شیوه یه ک هاواریده کرد ه موو دره خت و گومز و ناوه کان ده له رینه وه، ماسیه کانی ناو ته وه حه وزه گه وره یی پشتمان به جوړی راده چله کین پوله که کانیان ده وهری، کوتره کان ه لده فپین و پهر و بالیان به سهر سهرماندا ده هاته خوار، ته وه به شیوه یه کی سهر ددانی به وشه کاندا دنا، هیئده ش دووباره یده کردنه وه ماندوو ده بوو، دهنکی ده نووسا، به سهر مینه به ره که دا ده نووشتایه وه و به چاوه توپه و هیلاکه کانی سهریده کردین، دووباره خوئی به رزده کرده وه، گه رووی پاکده کرده وه و به هیمنی ده یگووت: «نا، بیانکه نه قوریانی، بیانکه نه فیدای خودا، ته گهر ده تانه ویت گه ردنی خوټان له و ته وقه ترسناکانه ی گوناوه پزگاریکه ن، ته م زه عیفانه، ته م مه خلوقه لاوازانه که خوټینان له هه مان خوینی دایک و خوشکه خه تاکاره کانیانه له و گوماوه ی دنیا ده ربه یتن، له و زه لکاوه ده ربانه یتن که سهرچاوه ی هه موو شه وه تیکه ... پزگاریانکه ن، پزگاریانکه ن، هاوار... هاوار... پزگاریانکه ن». مه لا که وسهر پهر به بلندگوکه هاواریده کرد: «دنیا یانی شه هوهت، ته م قوتاخانه نه گریسانه ی ته مپو یانی شه هوهت، مه حه به تی به شهر بو به شهر و له یادکردنی خودا یانی شه هوهت... یه ک پیکاش هه یه بو پزگاریوون، ته ویش پیکای داپرانه

له م به حری به شه پښلی خه تایانه، پښگای داپرانه له م پښگای تاریکی
 گوناوه، هر نه وهش نه م گوناوه باره به سته زمانانه پاکده کاته وه، له
 شه وقی چراکانی په زیلت و له زهت دوریاند خاته وه».

«ملا که وسه ز» به دريژایی هه موو قسه کانی، له ناکاو هه لده چوو
 و له ناکاویش هیور ده بووه وه، دواچار پشت ملی ده سپری و نیوچاوانی
 پاکده کرده وه و ده یگوت: «نا من نه هاتووم وه عزیده م، هاتووم نه م
 پوچه خراپه کارانه پزگاریکه م، نه مړو نیواری پزگارییه، نیمه بویه
 لیږه له ژیر گومه زه پاکه کانی خودادا دانیشتون، له ژیر سیبه ری
 مه له کوتی به رینی نه ودا وه ستاوین، تا سه رله نوځ له سه ر نه م پوچانه
 کاریکه ینه وه، له گوناوه و خراپه کان پاکیانکه ینه وه، کومه له یه ک له
 داوینپاکانیان لیږوستبکه یین که پښگای خراپه کاری نه گرن... پښگای
 خوشکه فاجیره کانیان هه لته بژیرن... تا نه هیلین خراپه زه فر به
 له شه بچکوله کانیان و عه وړه ته عاسیه کانیان به ریت... من هاتووم
 له ژیر سیبه ری نه م مناره دا دروستبوونی قوتاخانه یه ک پاده که یه نم
 بو نه م کیژانه ی نیوه، نه و کیژانه ی له خیزانی خراپ، له نامیزی
 دایکی خراپ، له پال خوشکی شه هوه تباردا ژیاون و گه وړه بوون، هاتووم
 کومه له یه ک ناشکراکه م که کومه له ی خوشکانی توبه کاره... کومه له ی
 نه و نافرته تانه یه که له تهنیشت شه یتانه وه ژیاون، له تهنیشت شه یتانه وه
 پوچی خوځیان ناسیوه، هر شه یتانیش یاری به وه تهره کانی دلیان و
 جهسته یان کرده».

نه و قسه یده کرد و باوکان ده گریان، یه که یه که هه لده ستان و به سه ر
 ده ستیدا ده که وتن، کهه کان هه لده ستان و خوځیان دده به سه ر داوینیدا،
 نه ویش هاواریده کرد: «پزگاری نیوه به ده ست من نییه... به ده ست
 من نییه... نه و گوناوه گه وړه یه ی نیوه به شه فاعه تی عه بدیکی وه کو
 من ناسپرږیته وه، من تهنه ده توانم پښگاتان نیشانېده م، ده توانم

ئەو خەلۆتە سازیکەم کە تیایدا پۆخ خۆی لە گەڵ خودای خۆیدا
بپیاردهدا... پزگاری ئێو بە دەست خۆتانه».

ئەو ئیوارێیە کۆتایی پۆژە هێمن و سادە و فێنکەکانی ژبانی من
بوو. لەو ئیوارەییەو من بووم بە یەکیەک لەو خوشکە تۆبەکارانەی
ناویانگی تەقوایان سالانێک دوور و درێژ ولاتی پێکرد، بووم بە یەکی
لەو کۆمەڵەیەو سال دواي سال کچانی خراپ و بەدپەوشتی کۆدەکردهو
و دەیکردنە مۆفی ئیماندار، ئەو کچانەی کۆدەکردهو کە وەکو ئێمە
سەرپەرشتکارێکیان نەبوو، ئەوانەو دواي گومرایی، تۆبەیان هەڵدەبژارد.
هەندیکیان بە ئازادی خۆیان دەهاتن و هەندیکیشیان فشاری برا و باوک
پالیاان پێو دەنان. من خەندانی بچکولانە سالانێکی دوور و درێژ لەو
کۆمەڵەیەدا، لە گۆشەگیری قوتابخانە تاریکەکانیدا ژیا، چونکێ لە دواي
مردنی باوکم و دایکم و سەفەری براکانم بۆ دەرەوێ و لات جێگایەکی
ترم نەبوو تیا بژیم، پاهاتنم لە گەڵ ئەو دونیایەشدا پاهاتنێکی ئاسایی
نەبوو. لەوێ لە شەو تێکەڵاوەکانی ئەو قوتابخانە ئاینییەدا خۆم و
حەقیقەتی خۆم ناسی، لە ناو ئەو ژوور و دیوارە داخراوانەدا گەرە
بووم، هەموو هەرزەکاریم لەوێ بردەسەر، لەوێ فێربووم کە هەموو
ئارەزووەکانم بمرێم، لەوێ فێربووم لە تەنهایی و خامۆشی و بێدەنگیدا
بژیم... لەوێ تێگەیشتم من جیهانیکی خۆم نییە، من نەژیاوم و
ناژیم، لە شەو تاریکەکانی مەملەکەتی ئەو خوشکانەدا تێگەیشتم،
چارەنوسی منە دواجار حکایەتخوانی پۆزگارێک بێ کە من تەنها وەکو
سێبەرێکی بچوک لە تەنیششت کارەساتەکانییەو، لە پەرەوێزی هەموو
پەرەوێزەکانیدا فەرمانۆشکرابووم. ئا، من خەندانی چکۆلە هیچ کات
لە ناوجەرگەی دنیا و لە ناو شتەکاندا نەژیاووم، من لە جیهانی
خانمە بڕوادرەکاندا فەمەکردهو، کە دواتریش لە گەڵ فەتانەی غەمگین
و مەعسومدا لە قوتابخانەی ئەو خوشکە تەنهایانە هاتینە دەر، من

جەستەم جەستەى ژنىكى كامىل بوو، تىفكرىنى خوشم هەبوو لەسەر
خودا و ژيان و ئازادى و جوانى، بەلام خەيالىم هيشتا هەر خەيالى
مندالىك بوو. ئەمپۇش كە ئەم چىرۆكە دەنوسمەو، هىچ نيازىكى
دىكەم نىيە جگە لەوہى كە پووداوەكانى پۆزگارىك پىكەوہ بنىمەو،
كە تيا ژيابووم و نەمبىنىبوو، تيا ژيابووم و لە نهينى و ئالۆزىيەكانى
نەگەيشتبووم. من خەندانى چكۆلە، كە تا ئەمپۆ بۆ سىبەرەكانى
پەروانە دەگەپىم لە ژيانمدا، دەمەويت تا ئەوسەر لەگەل سەربوردى
خۆم و خوشكىدا بپۆم كە شمشىرى عەشق و ئاين و خەيال لەيەكدى
جياكردينەو. من خەندانى چكۆلە كە هەرگىز چاوەپوانم نەدەكرد بىمە
حكايەتبىزىكى تەنھا، لە ناو مالىكى چۆل و خالىدا، مالىك كە جگە
لە تارمايى پۆزە سارد و بەباچووەكان هىچى دىكەى تيانىيە، ئەوانەش
كە سەردەمى ئاوەدانىانكردبووہو، جارىكى دى ناگەپىنەو و چاوبە
دالان و پارەوہ و ژوورە خالىيەكانىدا ناخشىننەو.

ئەو زەمانەى كە عاشقان لەو چەم و لێرەوارەدا كە پريان دروستكردبوو،
 ھەرزائیان بەرزكردبوو، زەمانى ھەلھاتن بوو. ولات بەشێوەیەكى
 سەیر شیرازەكانى تێكچووبوو. دەولەت لە شەپكى كوشندەدابوو لەگەڵ
 دراوسێكاندا، سەربازەكان بە ھەزارەھا لە بەرەكانى جەنگ ھەڵدەھاتن
 و لەو چایانەدا حەشارگەیان دەدۆزیو، جەنگ ھەزارەھا گوندی
 كاولدەكرد و گوندنشینەكان لە ترسى سوپا دەكشانو، بۆ ئەو ھەرمەیانەى
 دەولەت دەستی پیاپاناگات. پێشمەرگەكان لەو ھەرد و كەژە تارىك و
 عاسییانەدا بنكەیان دادەنا، خێلە پەوھەندەكانى باشووریش ھەندێكیان
 بەرەو سەرەو دەكشان، ھەندێ لە بەگ و شێخەكانیش لە دەولەت
 ھەڵدەگەرانەو و پوویان لەو شاخانە دەكرد... ئەو پۆزگەرە زەمانێك
 بوو ھەموو ھەلھاتووەكان لەو عاسییانەدا قایمگەيەكیان چنگدەكەوت. ئەو
 زەویيە ھەمیشە خاكى ياخییان بوو و ھەرواش دەمێنێتەو، زەویەكى
 ھێندە پڕ لە ھەلبەز و دابەزیش بوو، شەیتانیش بە خۆى و لەشكرێكەو
 دەیتوانى خۆى لە پێچاوپێچ و ناو دۆڵ و ھەزاربەھەزارەكانیدا بشارێتەو.
 نەسەرەدینى بۆنخۆش دواى ھەلھاتنى لە شار كە بۆ یەكەمجار لە ناو ئەو
 ھەموو لوتكە و دۆڵ و چر و دارستانەدا چاویكردەو، تووشى سەرسامییەكى
 سەیر ھات، ئەو وێنەگرێكى بچكۆلانەى شار كە وەكو دۆستێكى
 غەمخۆرى عاشقان ناویانگى دەرکەردبوو، بە تۆمەتى گۆرپنەوێ نامە

لە نێوان جەنگاوەرەکانی کێو و خانمانی شاردا دەوڵەت کەوتبوو، دای،
لە بەرامبەر ئەو سروشتە تەلیسماییەدا تووشی گێژی و سەرلێشێوانیکی
گەورە بوو... کە قەسابخانەکانی عەشق دەستی پێکرد، نەسەرەدین لە
چیاکانەو لە ژێر چادری ئەو پێشمەرگە کێونشینانەو دادەبەزی و ژبانی
خۆی دەخستە سەر دەستی و پەوی لە گوند و شارۆچکەکان دەکرد، بە
درێزایی پێگاکان بە ناو گۆرستانەکاندا دەپۆیشت. وڵات ھەمووی پارچە یە
گۆرستانی گەورە بوو، یان گۆپی تیکە لاوی ئەو سەرباز و پێشمەرگانە
بوو کە جەنگ لاشەکانیان لە ناو کێلگە و باغ و شەقام و کۆلانەکاندا
بەجێ دەھێشت، یان گۆپی ئەو عاشقانە بوو کە خەنجەری برا و باوک
و گروپە ئاینییەکان و تایفە شەپانییەکان سەریان دەبرین. نەسەرەدین
دەپۆیشت و ھەردێ نا ھەردێ پێگای دەکەوتە سەر قەبرستانیکی گەورە،
ھەندێ جار بە درێزایی پۆژەپێک جگە لە گۆپ ئاوەدانییەکی لێ دیار
نەبوو. ئەمڕۆ نەسەرەدینی بۆنخۆش کاتیەک لەو ستۆدیۆ بچکۆلانەیە
خۆیدا دووبارە سەر بە سەر مێز و وێنە و فلیمی پێزکراوی کامیراکاندا
شۆپ دەکات، بە غەمەو دەلیت: «من زۆر درەنگ بیرم لە پێزکاردنی
ئەو عاشقانە کردەو... زۆر درەنگ».

من دەزانم، نەسەرەدین بەر لە وەرزی پەشەکوژی عاشقان، بە لکو
ھەتا پێش سەرەتای وەرزی خەیاڵاتیش بۆ دەربازێک گەپابوو، ھەرێم
و ھەرێم دیوێخانە ئاغاکان چوو، سەرووبانی سەرکردە سیاسییەکان
و بیوانی پۆشنفیکری حیزبەکانی تاقیکردبوو، بە لām ھێچی چنگ
نەکەوتبوو، لە گەڵ جەنگاوەرەکانی ھاوێیدا قسەیکردبوو، ھەمووش لەو
باوەرەدا بوون، عەشق لە گەڵ شەرەفی جەنگاوەرەکاندا ناگونجێت... نیستا
ھەندێ جار بە تورپییەو... تورپییەک کە تالابی پەشیمانییەکی سەیری
تیایە، دەلیت: «پێزکاردنی ئەوان، بە تەنھا کاری من نەبوو، کاری
ھەموو بەشەرێت بوو». بە لām دواجار دەداتە قاقای پێکەنین و دەلیت:

«درویهک بوو سەری نەگرت، ئاخەر درۆکان با جوانیش بن، مەرج نییه هەموو جارێ سەر بگرن». من ئەمڕۆ هەستەدەکم، نەسرەدین لەو پیاوێ جارێ ناچیت، ئەمڕۆ هێندە سەر قالی سازکردنی پەيوەندی حەرامە لەگەڵ ئافەرەتە عیاری و ئابرووبەرەکاندا، خەریکی عەشق نییه. ئەو پۆژیک بە تورپەییەوه پێیگوت: «تۆ هەمیشە باسی پەروانە دەکەیت، پەروانە... پەروانە... پەروانە... بێریش ناکەیتەوه کە پەروانە خۆی دروێکی جوان و نازک بوو. تۆ دەزانیت، ئەو لە چ سەردەمیکدا ژیاوه؟ دەزانیت؟ تۆ هیچ نازانیت... ناکریت لە ناو ئەو دەریا بێسنوورە پەیدا هێندە لاوازییت، ناکریت... من گوناھم نییه».

نەسرەدین زۆرجار وا هەستەدەکات، من چیرۆکی گوناھێ ئەو دەنوسمەوه، بە سەعات لە ستۆدیۆکەدا باسی پەقی کەلەکەبووی ئەو پۆژگارە دەکات، ئەو وەک گەپۆکیکی بێئارام بەناو شار و گوند و کێوکاندا گەپابوو هەموو شێوەکانی پەقی بێنیبوو، دەیگوت: «لەو پۆژگارەدا دیانەتەکان بەیەکەوه نەدەگونجان، میللەتەکان پەقیان لەیەک بوو، زۆرایەتیەکان کەمایەتیەکانیان قەندەکرد، حیزبەکان لە حالەتی شەپکی بەردەوامدا بوون، ئەم خێل لەگەڵ ئەوی تردا لە شەپی تۆلەدا دەژیا، دراوسێ دۆزمنی دراوسێ بوو، برا لە ناو مائدا برای دەدایە بەر گوللە... ئاھ پۆژگارێکی سەیر بوو». نەسرەدین بە بێزارییەکی قوولەوه دەستی پادەوهشاند و قسەیدەکرد، ئاشکرا بوو یادگاری ئەو دەمە پۆچی دەگوشیت، زۆرجار پەلەپەل قسەیدەکرد، وەک ئەوێ بێوێت هەموو ئەو حکایەتە لە چەند دێژیکدا کورتبکاتەوه، بەلام بۆی نەکریت، دەیگوت: «ئەوانە لە دژی ئەوێ دیانەت لەگەڵ دیانەتدا بژی، میللەت بە نازادی لەگەڵ ئەوێتدا بژی، خەڵکانی گەنج کەمێ بە نازادی پێکەوه بژین، هەموو یەک شتێ... یەک گون... ئەم ولاتە هەمیشە ئەو گوانە دەبیەن بەرپۆ، ئەو گوانە لە ئاودەستخانەکان دێنە دەرەوه و حوکمەدەکن...

ھۆكۈمدەكەن و تەۋاۋ... خۇيان فېئىدەدەنە سەر كورسىيەكانى ھۆكۈم و
 پىئوۋى دەنۋوسىن، جىبە لەبەردەكەن و دەبنە ئىمام، ئەستىرە دەخەنە
 سەرشانىيان و دەبنە ئەفسەر، چاۋىلكە لەچاۋدەكەن و دەبنە پىرۋىسىۋر،
 لەچك دەبەستەن و دەبنە پەچەپۇشى ئىماندار، قات و پالتۇ دەپۇشن
 و دەبنە سىياسى، قوۋنىيان پوۋتدەكەن و دەبنە قەچپە، بەلام ھەموۋيان
 يەك گۈۋن».

مەن بىزەيەكى غەمگىنەم دەھاتى و دەمگۈت: «نەسرەدىن، ئەمىر،
 ئىمە لەسەر خەراباتى ژيانى خۇمان دانىشتۇين، چ ژيانىكى ھەيە وردەر
 سەيرى ئەو ۋىرانەيە بگەين؟». ئەو بە غەمەۋە سەرىدەخستە سەر مېزى
 ستۇدىۋەكى و دەيگۈت: «ژيانى ئەۋەيە، كە مەن ئىدى شەۋان ناتوانم
 بەتارامى بىخەۋم، بەئى ژيانەكەي ئەۋەيە». مەن دەزانم ئەو دەيۋىست
 ئەو يادگارەنە فەرامۇشېكات و بۇ ۋىنەي ئەو كچانە بژى كە لە ئاھەنگ
 و شايىيەكانى شوۋكردن و فېستىۋالە پۇژانەكاندا دەيانىيىن. زۆر جار
 بەشپۈۋەيەكى سەير ھەندى بەشى تارىكى ئەم سەربوردەي قۇلدەكرد،
 ھەندى نەيتى بەھەرەم دەزانى، ھەندى جىگاش بە مەتەل. گەر پۇژىك
 بى ئەو زەردەخەنە شەرمەنە بىدىبايە، دەمزانى ئارەزۋى يادكردەۋەي
 ھىچ غەمىكى نىيە، ھەندى كاتى دىكەش، كە خەندە كچانە گەشەكەيم
 لەسەر لىۋانى دەدىت، تەماھم زىادىدەكرد... ئەو لەو ئىۋارانەدا
 نەيتى نۆرتى بۇ ئاشكەرادەكردم. پىكەۋە دادەنىشتن و سەرنجەمان لە
 ھەموۋ وردەكارىيەكانى رابوردو دەدايەۋە، لەسەر لەۋچىكى بچكۇلانە
 يەكەيەكە ناۋەكانمان دادەنا، لە چارەنوسىيانمان دەپۋانى. نەسرەدىن
 دەلىت: «مەن ھەر لە سەرەتاۋە ئەو تىكەلاۋىۋونە سەيرەي عاشقانم بە
 ناجۇر دەبىنى، ھەندىكىيان كچ و كوپى ناسكى شارە گەرەكان بوۋن و
 ھەندىكى دىكەشيان ئافرەت و پىۋى ناۋچە شاخاۋىيەكان، ھەر يەكەيان
 لەبەر ھۆيەك ھەلھاتىۋون، ھەندى لە عاشقەكانى شار مەترسى كۈشتن

به دهستی دینداره توندپه وه کان به ره و ئه م شاخ و کيوانه ی هیئابوون، هه ندیککی دیکه شیان له قهسابخانه گه وره کانی عه شق پایانکردبوو، له ژیر چه قوی پیاوکورژه کان ده رازبوویوون، هه ندیکیان به پشکوی خزمه کانیان و هه ندیکیشیان به تیزابی کینه ی که سوکار سووتینرابوون، به لام دلداره گوندنشینه کان، پتر له داخی تۆله و کینه و نه فرینی تایه فه کانیان هه له اتبوون، هه ندیکیان پقی هه زار سال دوزمنایه تی خیزانه کيونسینه کانیان به دواوه بوو، هه ندیکیشیان خه نجه ری پورزا و ئاموزاکانیان». نه سره دینی بۆنخۆش له و پۆزانه دا ناگایه کی نه وتۆی له ژبان ی عاشقانی بيشه و لیره واره که نه مابوو، له دلی خۆیدا ده یگوت: «کئ ده گاته بنی نه و هه زار به هه زاره، عاشقیکی مه ست یان پۆحانییه کی مه یزه ده ی نه فین نه بیئت». نه و به خۆی و چه که که یه وه گوند و شاخه کان بۆ عاشقی ناکامی تر ده گه پا، چیرۆکه کانی عه شقی کۆده کرده وه، ده چووه سه رگۆپی عاشقه کان، شوینه واری قهسابخانه کانی نه فینی ده دۆزییه وه، سه ربوردی دلداره کورژاوه کانی ده نوسییه وه، نه و سه رده مه نه و باکی به چاره نوسی نه وانه نه بوو که چیتر له و دارستانه دا نیشته جیبوویوون. ده یگوت، خۆیان و نه و ده ليله دلخۆش و چاوشینه، ژبان ی خۆیان پلاندیه که ن... نه و بۆ عاشقانی تر ده سووتا، هه ر له و سه رده مانه دا خه ریکی کۆکردنه وه ی هه موو تراژیدیاکانی نه فین بوو، خه ریکی نوسی نی نه و کتیبه گه وره یه بوو که به «که شکۆلی عاشقان» ناویده نا، کتیبیک هه موو تراژیدیای نه و پۆزگارانه ی له خۆی گرتبوو، به سه رهاتی هه زاره ها عاشقی سووتینراو کورژاو و ده ربه ده رکراو بوو، دواتر سیاسیه کان و ئاغاکان و سه رۆک عه شره ته کان و زانا پۆحانییه کان، زه وی به دوا ی نه و کتیبه دا ته یده که ن، به قاموسی شه ره فه شکاوه کان و ئابپووه تکاوه کان ناویده به ن، به لام عاشقان و خۆینده واره کانی شار ناویده نین «عه شقنامه». کتیبیک که دوا فه سلی له ئیواری ی په روانه دا دوایدیئت، دوا حکایه تیشی حکایه تی

پەروانهیه، چونکه له دواى ئه و پۆژه وه نه سره دین ئه و چیا یانه جیده هێلێ و نا ئومید له دنیا، له مه خفه رێکی بچکۆلانه ی شارۆچکه یه کی دوردا، خۆی و که شکۆله که ی ته سلیم به ده ولت ده بیته وه و سالانیکی درێژ له بیابانه کان و ژۆنگا وه کانێ جهنگی که نداودا وه کو سه ربازیک له پیزی پێشه وه ی گوردانه شه پکه ره کاندای بۆ مردن ده گه پێت، له وێ ده بیته جهنگا وه ی گروپه خۆیه خشه کان. تا ئه مپۆ خه لکانیکی ژۆر، پیاوما قوولانی ده یه ها عه شره ت، باوه گه وه رکهانی چه ندین خیزانی ناسراو، به دواى ئه و عه شقنامه یه دا ده گه پێن... نه سره دین ده لێت: «ئه و که شکۆله گه وره یه، که هه زاران لاپه ره ی دور و درێژیوو، ناو و سه ربورد و چاره نوسی یه ک سه ده له عاشقانی تیا بوو، حکایه تی هه موو دلداره کانی کوردستانی له دواى ئیماره تی بابانه وه پاراستبوو، وێنه ی سه ده ها گۆره عاشق و مه زاری نه ئینی هه لگرتبوو، له شیرین و فره هاد و وه لی دیوانه و شه مه وه تا ده گه یشته سه ر پەروانه و فره دیدونی مه له ک، وه سف و ته فسیری تیا بوو... هه مووی تۆپیکی تۆپخانه کانی ئێران له سه نگه رێکی بچکۆلانه ی ده وره یه ی «دیزفول» له ناو جانتا که مدا سووتاندی».

ئه مپۆ که سه باوه ر به نه سره دینی بۆنخۆش ناکات، منیش له به ره یه کی نه زانراو باوه ری پێنا که م. هه موو ئه وانه ی که چیرۆکی ئه و که شکۆله مان بیستوو، پێمان وایه، نه سره دین له شوێنێکی قایم و له حه شارگه یه کی دور ده ستدا هه لیگرتوو... هه موو ده لێین ئه و له ترسی هه ره شه ی ئاغا و ده سه لاتداره کان ئه و کتێبه ی کردوه به ژێر گل وه و پۆژیک له پۆژان دووباره ده ریده هێنیت وه. به لام خۆی ده لێت: «من چیتر په یوه ندیم به عه شقه وه نه ماوه... عه شقیش وه کو هه مووشتێکی دیکه پۆژ و قوناغ و میژووی خۆی هه یه، ئێستاش سه رده می قسه کردن له سه ر عه شق به سه ر چوو».

نه سره دینی بۆنخۆش که به گه نجی هاوپی هه موو شاعیر و نیگارکێش و مۆسیقاره کان بوو، ئه مپۆ جگه له گره وکردن و شه پ و

دهمه قالی له سەر یارییه کانی تۆپ و شاره زایی له تیه کان و له یاریزاناندا مهستی هیچی دیکه نییه، نه مپۆ به جۆریکی دیکه بیر له ئافرهت و عشق و شهره ف ده کاتهوه، به لام له پشت هه موو ئه و گۆرانانه شه وه هه سته ده کم به نه دازه یه سۆزی بۆ ژبانی ئه و سهرده مانه ی خۆی هه یه، که بلّیت: «ئه و ده مانه، پۆزگاری پاسته قینه ی نه سره دینه ی بۆنخۆش بوون، پۆزانی زێڕینه ی ئه و بوون. ئاخهر هر پیاوه و دیوکی قه لب و دیوکی په سه نی هه یه، ئه و پۆزگاره نه سره دینه ی بۆنخۆش، دیوه په سه نه که ی خۆی ده ژیا».

من نه مپۆ واده بینم که نه سره دینه ی بۆنخۆش به شیوه یه کی زۆر یه کلایه نه و ساده سه یری حه قیقه تی کردوه، ئه و هه موو فه لسه فه ی خۆی بۆ عشق و مرۆف له سهر و یسأل و به یه که گه یشتنی نه فینداران پیکه وه نابوو، ته نها له چاوی عاشقانه وه سه یری دونیای کردبوو، عاشقانیشی ته نها له پۆزانی ناکامی و سووتاندا بینیبوو. گرفتگی گهره شی ئه وه بوو که نه یده توانی تیبگات چۆن عشق له ناوه وه ده مریت، چۆن عشق له ناوه وه ده که ویته ناکۆکی له گه ل خۆیدا. که پیکیشه وه به سه ر کۆی حکایه ته کاند ده چوینه وه، ئه و گومانی له ته فسیره کانی من ده کرد، پێیوابوو که نه ینیه کی قوول له ژیر گه لاکان و وه رزه کانی ئه و جه نگه له دا نیژراوه و هه رگیزیش نادۆزیته وه، ئه و ده یگوت: «ئه م چیرۆکه، حیکمه تی ئه و وێرانه یه نادرکینیت».

من ده مگوت: «ئاه، نه سره دینه ی بۆنخۆشی برام، من شیئی دۆزینه وه ی حیکمه ته کانی وێران بوون نیم، من گهره که شته کان، حه قیقه ته پارچه پارچه کان، وێنه کانی ئه و سهرده مه له یه کتر ازوه به یه که وه بنیمه وه، تا بتوانم له خۆم و له مه رگی په روانه تیبگه م، تا بتوانم نیگارێک وه کو ئه و نیگارانه دروستبکه مه وه که تۆ به دیواری ئه م سته دێویه دا هه لته واسیوون».

ئەو بە گومانى وێنه گرێکەوه، که له هیچ نىگارێکى نارێک و تەلخ پازى نىیه، دەیگوت: «تازە هەر وێنه یەک دروستبکەین، وێنه یەکی خەیاڵى خۆمانە، وێنه یەکی پەيوەندى بە فەنتازیاکانى من و تۆو هەیه ... بەلام ئەو جیهانە ئیستا هەمووی وەک سەرەب و تۆز وایە ... تێمبگە حەقیقەت نازکە، که بوو بە تۆز، بە غوبار، بە تەم، ئیدى کۆناکریتهوه». بەلام ئەو دەیزانى که هەرگیز ناتوانییت پەشیمانمبکاتەوه. من وەک شیت، بێوهستان، بێسەر بەدوای سەربوردی پەروانەدا دەڕۆیشتم.

«شەهلاى خوداناس» یەکه مین کەس بوو که پەروانەى ناسى، کەپر و ژوورەکەى شەهلا، تەنها چەند مەترێک لە کەپرەکەى پەروانەوه دووربوون، که بەیانىیان کەزى ساردى دارستان پەروانەى خەبەرە کردەوه، یەکه مین دەنگێک که دەبیست، دەنگى شەهلا بوو. ئەو لەگەڵ کاریوەدا، لەسەر بەردێکى گەورەى پیشدەمی ئاوهکان لە خودا دەپاراپەوه، شەوانیش لە نابهینى دەوهن و بنچکە کێوییهکاندا، لەبەر قوتیلەیهکدا بە دەنگى بەرز قورئانى دەخویند، زوو زوو خۆى فرێدەدایە ئاوهکان و بەدوای پاکبوونەوه یەکی ونبوودا دەگەپا، شەهلا بە جلە کوردییە شوپەکان و فەقیانە و پشتیئە شەکانى کەمەریهوه، شیتانە بەناو درەختەکاندا بە خۆى و قورئانەکیهوه دەهات و دەچوو، پەلى مندالەکانى کێشەدەکرد و بەسەر چەو و بەرد و زیخەلانهکاندا کێشیدەکردن، بێسەرەوتییەکی ناوازه و نااسایى لە هیمنى نێو درەختەکاندا دروستدەکرد، هەندێ شەو ئیجگار توپە و هەندێ شەویش زۆر ئارام بوو، بەلام هەردوو مندالە دەردەدارەکەى خۆى بێرەحمانە ئازاردەدا ... شەهلا که لەگەڵ «عەزیز تیرنەنداز» دا هەلەاتبوو، کچی

شیخی شارۆچکە یەکی دوور بوو، شیخیکی زەنگین کە سنووری باغ و زەویەکانی بە جۆری بەرین بوو، شکۆی ئەمیرە کوردە کۆنەکانی دەهێنایەو یادی عەزیز کە بە خۆی دەگووت: «پاوپییەکی وێڵ»، لە هەریمە دوورەکانی کوردستانەو هاتبوو، خەڵکی گوندیکی بچوکی سەر سنوورەکانی پۆژەلات بوو، بە دەم راوکردنی بۆلەندەکانەو هەرد بە هەرد هەموو ولاتی تەیکردبوو تا دواچار گەیشتبوو بە باغەکانی شیخی گەورە، لەوێ لەگەڵ راوکردنی بۆلەندەکاندا عاشقی شەهلا بووبوو کە ئەو کات بە خۆی و قورئانەکیەو ئیواران لەبەر هەیوانی بۆلەخانەکی باوکیدا دادەنیششت و لەنیوان هەموو سورەتیک و سورەتیک دیکەدا، بە غەمگینی گوێی لە یەکن لەو گۆرانییانە دەگرت کە ئەو کات ئێستە کوردییە جۆرا و جۆرەکانی ئێران پەخشیانەکردەو. شەهلا لە یەکم نیگاوە بە ئارەزوویەکی کوشندەو بۆ عەشق و بە ترسیکی قوولەو لە خودا تەماشای ئەو راوگەرە دەکات کە لە ژیاڵیدا نیشانی لە نیچیریک نەگرتبوو، نەبێکیکت. عەزیزی تیرئەنداز لە ژوانی نیو شەوانی ئەو باغەدا، لە ژێردار هەنارێکدا بە شەهلا دەلێت: «قەسەم بەم هەنارانە، خودا دژی عەشق و پەدووگەوتن نییە». شەهلا کە بە کەواپەکی بریقەدار و چەمک شۆرەو، بە قورئانەکی دەستیەو کێواوکیو پەدووی عەزیزی تیرئەنداز دەکەوێت، تەواو دوودڵ بەرانبەر هەلوێستی خودا دەرەق بەو کارە ی کە لە دەستی قەوماوە. ئەو ماوەیەکی درێژ لەو تروپک و بۆلەندییە سارد و سەختانەدا بە خۆی و کتێبەکیەو لە ئەشکەوت و بن بەرد و حەشارگا شاخاویەکاندا دەژی، لەوێش ژیاڵی لەنیوان قورئان و ترسدا بە جۆریکی سامناک دابەش دەبێت. بەلام تێپەڕینی سالان و لەدایکبوونی دوو مندالی شیواو، یەکیکیان خێل و ئەوی دیکەیان قەموور، دوورگەوتنەو ی زیاتر و زیاتری عەزیزیش بەدوای بۆلەندەکاندا، لای شەهلا وەکو سزای گوناھێکی گەورە تەفسیر دەکریت، ئیدی هیدی

هیدی پتر خوی به خه تاکار ده زانیت، به ناو چیا و نه شکوت و ده شته کانداه پروات و به رده وام له و قورئانهی دهستی ده خوینیت و داوای پاکبونه وه دهکات. عه زیزیش که شه هوه تی بۆ پاو هه میشه له شه هوه تی بۆ نافرته به هیز تر بووه، پتر و پتر له شه هلا دورد که ویته وه که نیستا باس له خنکاندنی منداله کانی و کوشتنی عه زیزی تیرنه نداز و گه پانه وه دهکات بۆ شاروچکه که ی خوی.

په روانه هه ندی نیواره له ژیر دره ختیکه وه سه رنجی شه هلا ده دا که له سه ر به ردیکی گه وره دوو منداله که ی داده نا و ده که وته پارانه وه له خودا و ده یگوت: «خودایه، با عاشقان تا مردن نه حه سین وه، خودایه گیان، من ده زانم عه شق له ده ستکردی شه یتانه، به لام تو پیمبلی، نه م کویر و قه مووره به ره و کوئ به رم، له کوئ بیانشارمه وه، بیانکه م به ژیر چ گلیکه وه؟». عه زیزی تیرنه نداز نیواران ده گه پایه وه، به و ده مووچاوه گه نمپه نگ و پوومه ته تیسکن و توو کاویانه وه، به و جامانه بچکولانه یه ی سه ریه وه به کاروانچییه کی گورجوگۆل ده چو و نه وه که به عاشق، ساچمه زه نه که ی به سه قفی که پره که دا هه لده واسی، کۆتریک یان مریشکه پره شه یه کی کوزراوی ده خسته سه ر سه به ته یه که و به زه رده خه نه یه کی گه شه وه به ره و لیواری چۆمه که ده پویشته، که گوئی له سکا لاکانی شه هلا ده بوو قاقا پیده که نی و ده یگوت: «له م بالنده یه بخویت، هه موو نه م خه یاله خراپانه ی سه رت چاکده بیته وه، گۆشتی ته یروتیور باشتترین ده رمانی وپینه و ماخۆلان و په رکه من... ئا، باشتترین ده رمانن، تو له من به رسه، نه نکم کاتی خوی به ناویانگترین داپوسازی سابلآغ بووه». شه هلا که هه میشه قورئانه که ی له بنده ستدا بوو ده یگوت: «گۆشتی بالنده کانیش، کاتی پاوچییه کی خودانه ناس و بیپه حم و درۆزن و فریودهر پاو یانبکات، حه رامن». په روانه گوئی له قسه کانیان ده گرت و له هیه تینه ده گه یشت، ده یویست زیاتر له شه هلا

نزیکبیتته وه، به لّام ئه وه به رده وام دور ده وه ستا و ده یگوت: «بپۆ... بپۆ... خۆت پاکبکه وه، بپۆ، به رله وه ی زۆلّیکت ببیت و گیرۆده ببیت تۆ به بکه».

به روانه ئاوپى له ده وریه رى خۆى ده دایه وه و دنیا به کی سه یری ده بینى، ئه وه به نیازى مانه وه به کی دور و درێژ نه هاتبوه ناو جه نگه لّ، هه ر له شاره وه به فه ره یدونى گوتبوو: «ده بیت به رده وام بین له سه فه ر، مانه وه له یه ک جیگا دا ژیا ن و پۆج و عه شق ده کوژیت». به لّام فه ره یدون له دوا ی که وتنه خواره وه ی په زای دلّخۆش، که متر باسی له شاره فه نتازیا کان ده کرد، دوا ی تیریا رانکردنى دوو مه قامبێژه کی هاو پێشى، به هیمنیه که وه که په روانه نه یئیه کی قوولّی تیا ده بینى ده یگوت: «خوا به، بۆ هینده پێگای جیاواز و شیوه ی سه یر سه یر هیه بۆ سه فه ر؟». مردنى دوو مه قامبێژه که چاوى فه ره یدونیا ن له سه ر سه فه ر به پێگای نوێ و دونیا ی تازه دا کردبووه وه، له و ده مانه دا فه ره یدون له خه یالّی کوچدا بوو به شیوه ی سه یرتر و نه بینراوتر، کوچیک سنوره کانی شوین و به ره به سه ته کانی سروشت و له مه ره کانی زه مان نه یوه ستین، به لّام په روانه له شه وانى سه ره تاوه وه کو حکایه تی بۆ خۆى بگێریتته وه له سه ر هه رزاله که پا ده کشا و چاوى له تارى کستانه بێنه کانی شه وه ده بپى و ده یگوت: «سه فه رده که ی، به ره و شوینی دیکه ده پۆین، درێژه به پێگا کان ده ده ی، هه ر ده پۆین... هه ر ده پۆین... هه ر ده پۆین». فه ره یدون که له ته نیشتییه وه پالده که وت، به خه نده به کی بچوکه وه ده یگوت: «من ده توانم هه ر لیڤه، بێته ووی له جیگای خۆم بچوێته وه سه فه ر به کم، ده توانم خاکی زۆر جوان ببم، به زه وى ئه وتۆدا تێپه رم هه یچ گه ریده یه ک پیا تێنا به پێت، ئاه، مه رج نییه جوا نترین سه فه ر پا به ندی گواسته وه بیت له شویندا... مه رج نییه شاره کان بپین، ده شته کان ته یکه ی، به سه ر کێوه کاندایه سه ر به که وین».

په روانه ده‌یویست بلې: «فهره‌یدون سه‌یری ئەم مه‌خلوقاته ماندوانه بکه له ده‌ورمان... سه‌یری ئەم هه‌موو ژن و پیاوه بیماره بکه». به‌لام بیته‌وه‌ی هیچ بلتیت بیده‌نگ ده‌بوو.

ئهم‌پو من دلنیا‌م که نا‌ئومید‌ی په‌روانه ته‌نها له سروشته نازک و لاوازه‌که‌یه‌وه نه‌هاتووه، به‌لکو له‌و ده‌ستخه‌رؤ‌بوونه‌وه هه‌لقو‌ل‌یوه که له‌گه‌ل ئەو لی‌ره‌واره و دارستان و چۆمه‌دا تووشی هاتووه. ئەو هه‌میشه شوینه‌کانی به‌خه‌تابار ده‌زانی، زۆرجار له قوتابخانه وړکیده‌گرت له پۆلیکه‌وه بی‌گوازنه‌وه بۆ پۆلیکی تر، له‌سه‌ر کورسییه‌که‌وه بیخه‌نه سه‌ر کورسییه‌کی تر، چونکی قوتابییه‌کی زیره‌کیش بوو هه‌موو داواکارییه‌کانی جیبه‌جیده‌کرا. زۆر جاریش به‌شیویه‌کی بی‌مانا هه‌موو بی‌زاری و ماندویتی خۆی ده‌خسته ملی مال، ده‌یخسته ملی شه‌قامه‌کان، ده‌یخسته ئەستۆی ئەم شاره... دواجاریش باوه‌ری به‌بوونی خاکیکی خورافی هه‌بوو که ده‌توانیت له‌م شاره ده‌رچیت و بیدۆزیته‌وه، له‌و جه‌نگه‌له‌شدا، له‌نزیک سی‌به‌ری ئەو کۆو و هه‌لدی‌پ و تا‌ف‌گانه‌وه ده‌یویست به‌ره‌و جیگایه‌کی دیکه بې‌روات... جیگایه‌ک نه‌یده‌زانی کو‌ییه، به‌لام پرا‌هات‌بوو با‌سی‌بکات و بی‌ری لی‌بکاته‌وه. په‌روانه، هه‌ر له سه‌ره‌تاوه هه‌ستیکرد که هه‌موو شته‌کان له‌و جه‌نگه‌له‌دا به‌جۆریکی سه‌یر پاوه‌ستاوه، به‌لام سه‌یرترین و کوتوپ‌رترین شت به‌لایه‌وه پاوه‌ستانی فهره‌یدون بوو له‌و دۆله‌دا... ئەو هه‌سته‌ش، ترسیکی گه‌وره‌ی به‌کو‌تایی دونه‌یا لا دروستکرد. شه‌ویک که هه‌موو ئەو خێلی عاشقانه له‌به‌رده‌م نا‌گرتکی گه‌وره‌دا کۆ‌بوو‌بوونه‌وه، لیتی پرسین: «ئایا نا‌کرتیت بپۆین؟ نا‌کرتیت بۆ شوینی ئاوه‌دانتر و پونا‌کتر بگه‌رپۆین؟ نا‌کرتیت به‌سه‌ر زه‌ویدا بل‌اوبینه‌وه؟». به‌لام ئەو عاشقانه‌ی زۆربه‌یان له‌مه‌رگ هه‌له‌هات‌بوون و تفه‌نگی تۆله‌کاران له‌دوایانه‌وه بوو، نه‌یانده‌ویست جاریکی دی له‌و حه‌شارگه‌یه ده‌رچن. گو‌ف‌ه‌ند به‌خۆی و داره درێژه‌که‌یه‌وه ده‌یگووت: «شوینه‌کان هه‌ر شوینن، ئەوه‌ی ده‌بی‌ت

بگۆدیریت مۆفكەكانن، بشزانە، ئەم دونیایە شارێکی پازاوە و ئامادەى تێدا نییە ئیمە تییچین و بەسەر فەر و بەرەكەتى درەختەكانیدا بکەوین، تەنها شارێک بتوانین پووی تێکەین، ئەو شارەیه کە خۆمان دروستیدەکەین».

پەروانە وەکو هەر پەپولەیهکی کالقام تێنەدەگەشت چۆن جیهانێک نییە بۆ خۆی هەر لەسەرەتاوە جوان بێت؟ چۆن شارێک نییە هەر لەسەرەتای خەلیقەتەو بە نازکی دروستبوویت؟ چۆن مۆفكەلیک نیین لە ئەزەلەو ئەزادەبن؟

بەیانیان لەکاتى چینی سەبەتە و پالوپالۆ و ئینجانەکاندا، بە دەم بادانی شولکی بییەکانەو، لە کچەکانی دەپرسی تا کەى لێرەدا بمێننەو؟ شەهلای خوداناس پێیدەگووت: «من، جگە لە خودا بەدوای هیچ شتێکی تردا ناگەرێم». دلارام دەچرپاند بەگوێیدا: «ئێرە دواوەمین شاری منە». میدیای غەمگینیش لەسەر لاپەرە سپییەکانی دەفتەرەکەى بۆیدەنوسی: «من لە قەسابخانەکان هەلەاتووم و ناتوانم بگەرێمەو». مرواری چکۆلەش بێتەوێ وەلامییداتەو، دەیگووت: «ئاه، پەروانە خان، ئاه، بۆ هاوینی، میوەکانی هیندە زۆر بێت، شەقامەکان لەبەر کالەک و شەمام و بەرچنەکانی هەنجیر بەر پێداران نەکەون». نا، هیچ کەسێ باسی لە شارێکی دیکە نەدەکرد ئەو و گۆفەند نەبن، بەلام گۆفەند دەیویست خۆی ئەو شارە دروستبکات، پەروانەش دەیویست لە ناو جەرگەى سروشت و ژیان خۆیەو هەلبقوولێت و حازر و ئامادە وەکو هەر جەنگەل و چیاىەکی دیکە لەسەر زەوى بەرزبێتەو.

لە پۆزانی سەرەتاوە، پەروانە بەکاوەخۆ دەبێتە مەخلوقێکی کەمخەو، ئارەزووی سەفەر و گواستەوێش لە پۆخیدا لەبری هیوربوونەو، دەبێتە جۆلەیهکی بەردەوام لە ناو دونیای ئەو دۆلەدا، دەبێتە بروسکیکی قوول و بزۆینەر کە لە نابەینی درەخت و کەپر و مأل و چەمەکاندا دەیهێنێت

و دەبیات، دەبیته جولەیه کی نائارام و بیسروەت که پەشیوییه کی پۆحی ترسناک دەرەدەخات، بەرپادەیه ک وای لیدیته پەروانە چیتەر شەوانە ناتوانیته بۆ خەوتنیش لە جیگاکی خۆیدا پاکشیت، دەبیته بەردەوام لە شوینیکه وە بروات بۆ شوینیکی تر، لە بن دەرەختیکە وە بگوازیته وە بۆ بن دەرەختیکی تر، لە ماوەیه کی کهمدا چەندین جار شوینی که پرەکیان دەگوین، شوینی هەرزالەکانیان دەگوین، که پالیشدە که ویت، بەردەوام لە مسەرە وە سەر دەگوپیت بۆ ئەوسەر، لە شوینی خۆیدا تلەدەدات، ئاراستە ی پێخەفەکی دەستکاریدە کات، چەندە ها شەو فەرەیدون لە ناو دارستان و قەراغ چۆمە که دا دەیهیته وە، بەلام هەندئ شەویش هیندە خیرا دەروات، فەرەیدون ناتوانیته لە تاریکیه کانداییدۆزیته وە.

لەو شەوانی وێلگەریه پەشەدا، لە ناو دارە کاندای سیامەندی بالندە دەبینیته که بە خۆی و چاوە بریسکه دارەکانییه وە، چاوی بالداریکی گۆشتخۆر، لە سەر دەرەختەکان تەماشایدە کات، ئاگاداریو، سیامەند هەندئ شەو مەسومە ناچارە کات سەرکە ویتە سەر دەرەختەکان... بەزۆر سەریدەخاتە سەر لکه بەرزەکان. ئاگاداریو سەختترین پێگا دەگریته بەر، بەو چرنوکه قولاییانە ی بەناو لقه کاندایایدە کیشت، هەندئ شەو گوئی لە گریانیکی کپی مەسومە دەبوو که تیکەل بە دەنگی با و گەلا و ئاوەکان دەبوو، بەلام هیچی نەدەگوت. هەر لەو شەوانەدا جارجار گۆفەند دەبینیته کاتیک لەسەر پۆشنای چەندین چرا و قوتیلە و شاپلیته ی چکۆلە چکۆلە، خەریکی هەلچنین و دروستکردنی پەیکەرەکانی خۆیتە، که هەمیشە پێشتر ئیواران لە ناو ئەو بەردەلانی بێبنە ی نزیک ئاوە کاندای بەردەکانی بۆ پەنگکردبوون... پەروانە سەرنجیدەدا که گۆفەند تاییته پەیکەری گەورەتر و گەورەتر دروستدە کات، تا دەهاتیش پەنگی پەیکەرەکانی گەشتەر دەیاننواند و گۆفەند خۆیشی گەشبینانە تر قسە ی لەسەر ژیان و عەشق دەکرد، بە

جوړئ ورده ورده په روانه په یوه نډیبه کی سهیری له نیوان گه شبینیبه کانی
گوفه‌ند و سیټه‌ری شیتیه کی گه ورده ده‌بینی، شیتیه‌ک شه‌وان له کاتی
کارکردنیدا له‌سر پوځله‌به‌ره خورافی و خه‌یالیه‌کان، له سیما و قز و
جوله و ده‌نگیدا ده‌بینرا. له یه‌کئ له‌و شه‌وانی جوله و نه‌سره‌وته‌دا،
له‌و شه‌وانه‌دا که په‌روانه هه‌ستیده‌کرد هیژیکي گه‌وره به‌ره و پیری
پوناکیه کی نادیار هه‌لیده‌گریټ، به بیټویه کی دیاریکراو پوویکرده نه‌و
وهرشه گه‌وره‌یه که پیاوان به پوژ په‌یکه‌ری عاشقه‌کانیان لیده‌تاشی
و له بازاپی نه‌نتیکه‌فرؤشه‌کانی دهره‌وه‌دا ده‌یانفرؤشت، نه‌و شه‌وه که
ده‌رگای وهرشه‌که‌ی کرده‌وه و چووه ژوورئ، که‌وته ناو ده‌ریای بیټنی
په‌یکه‌ره‌کانه‌وه، یه‌که‌یه‌که له‌سر شه‌وقی فانتوسیکدا نه‌و په‌یکه‌رانه‌ی
تاقیکرده‌وه، سه‌یریکردن، په‌یکه‌ری دوو مه‌خلوقی له‌یه‌کئ‌الو بوون،
په‌روانه نه‌یده‌زانی نایا یه‌کیان له‌نامیز گرتووه یاخود په‌لاماری یه‌کدیان
داوه؟ نایا له‌حاله‌تی ژواندان یان له‌حاله‌تی جه‌نگدان؟ نایا یه‌کتریان
گرتووه، یان له‌نامیزی یه‌کدیدا مردوون؟ له‌و شه‌وه‌دا په‌روانه سه‌رنجیدا
شیوه‌ی په‌یکه‌ره‌کان هینده‌ی ملکه‌چی که‌یف و هه‌وای په‌یکه‌رتاشه‌کانه،
ملکه‌چی نه‌و شیوه نه‌فسانه‌یی و نازکه‌ی عه‌شق نیبه که گوفه‌ند
پیشتر له‌وهرشه‌که‌دا وینه‌ی بو کیشابوو... په‌یکه‌رتاشه‌کان بق و
بیژاری و ناکامیبه‌کانی خویان له‌سر نه‌و ته‌خته‌یه تاشیبوو، په‌روانه
سه‌یری په‌یکه‌ره‌کانی ده‌کرد و ده‌ترسا، هه‌ندی له‌په‌یکه‌رتاشه‌کان به
جوړئ وینه‌ی نه‌و دوو عاشقه‌یان دروستکردبوو هه‌وله‌کانی گوفه‌ند
بو پاستگردنه‌وه و جوانکردن‌یان هیچ دهره‌نجامیکی نه‌بووبوو. په‌روانه
نه‌یده‌زانی بوچی نه‌و په‌یکه‌رانه له‌حاله‌تی ده‌عجان‌بووندا ده‌بینیت،
چاوی ده‌گلزوی و نه‌و عاشقه تیکه‌لاوانه‌ی وه‌کو چند پموونیکي
سامناک ده‌هاته‌به‌رچاو، وه‌کو کومه‌لئ جه‌سته‌ی تواوه به‌سر یه‌کدا.
په‌روانه له‌و شه‌وه‌دا په‌یکه‌ریکی بچکولانه هه‌لده‌گریټ و ده‌رگای گه‌وره‌ی

نه وهرشه په ده کاته وه و به تونځلی سیاهی هم موو شه و زه نگدا وه کو
 ه لپا توو یه ک له با، له شهو، له ترس، به ناو دره خته کانددا ده گه پښته وه .
 نه و په یکه ره هه مان نه و په یکه ره یه که هغه یه ک دواتر ناوی خوږی
 له بنیدا ه لده کوځی و به ده سستی گه نجه چاوشینه که دا ده ینږیتت بو من،
 نه و په یکه ره ی چیا به چیا دیت و سال دواي سال له کونچ و قوږینه کانی
 ماله وه دا ده میتښته وه و به رگه ی هم موو گه رده لووله کان ده گرځت ... من
 نه مړو تښنا گم په روانه مه به سستی چی بووه له و په یکه ره ؟ نایا باسی
 نه به دپه تی عه شقی کرده، یان ویستویتی مردنی عه شقم نیشانیدات ؟ .
 فهره یدون نه و پیاوړی که ده یگووت: «قه دهرمه هم موو شته کان
 ونبکهم». ده ترسا هندی هندی په روانه ش له ده سستدات. له و شه وانه دا
 کاتیک په روانه، وه کو غه ریزه ی بالنده یه ک ه لیبگرځت، وه کو په پوله یه ک
 به شه واره که وتبیت، به ره و ناو نه و جهنگ له ده پوښت، دواي په روانه
 ده که وت، له ناو نه و دار و ده وانه دا ده یگرت و ده یگووت: «په روانه،
 په روانه ی من بگه پښه». په روانه هندی جبار سهری ده خسته سهر
 شانی و ده یگووت: «وهره پښکه وه بگه پښین، وهره پښکه وه تا به یانی
 له نابهینی نه م دره ختانه دا بیین و بچین». هندی شه و فهره یدون
 له گه لیدا ده پوښت، سهرنجی نه و نااوامی و نه سره وتنه قوولای
 په روانه ی دده، سهرنجی نه و پاوه ستانه سهری دده به دیار شه و
 بیده نگی و گیا و بو شاییه کانه وه، سهرنجی نه و ه لوره ینه سهری دده
 که دونیای چوارده وری خوږی پرده کرد له بازنه ی ناوړی شمین. هندی
 شه و فهره یدون بیته وه ی توانای به رده وامی هه بیت، به ناو شه و زهنگ
 و تاریکیدا ده گه پایه وه، به لام هیچ هیژیک نهیده توانی په روانه له و
 گه شته بیسره وتانه ی شه و په شیمانیکاته وه، هیچ هیژیک په روانه ی
 نه ده گڼرپایه وه ... نه هاواری جانه وهره کان ... نه دپکی پښگان ... نه
 چوارگوشه ترسناکه کانی دوپشک ... نه پښگا باریکه کانی مار. په روانه

له هندی کاتدا وای هه‌ستده کرد که نه و چیترا له‌سەر زه‌وی نییه، هه‌ستیده کرد پۆحیکی گرگرتوو باله‌کانی خۆی داوه‌تی و ده‌فۆت، به‌لام هه‌ر له ناو نه و خه‌یا لانه‌دا بوو، که شه‌ویک هه‌ستیکرد یه‌کیک چاوه‌دێزیده‌کات، هه‌ستیکرد مه‌خلوقیک له‌نا به‌ینی داره‌کاندا به‌دوایدا دیت، دوور به‌ دوور چاوی لێ ناتروکێنیت، په‌روانه چه‌ند شه‌ویک هه‌ستی به‌ نیگا‌کانی ده‌کرد و هیچی نه‌ده‌گوت، تا دواجار نیوه‌شه‌ویک که زۆمه‌ت له شه‌وانی دیکه بێ‌په‌حمتر و سه‌نگینتر بوو هاواری کرد: «تۆ... هه‌رکه‌سیک هه‌یت، له‌پشت نه و دره‌خانه‌وه وه‌ره ده‌ری... با بقی‌نم». دواجار میدیای غه‌مگین له‌پشت دره‌ختیکی گه‌وره‌وه هاته‌ده‌ری، سه‌ره‌تا ته‌نها سیبهره په‌شه‌که‌ی له ناو تاریکیدا دیاریبوو، که هاته به‌ر تریفه‌کان ده‌فته‌ریکی پی‌بوو به‌رگه‌که‌ی پرپوو له وینه‌ی سه‌ده‌ها مانگ، هه‌ر نه و شه‌وه میدیای غه‌مگین بۆ په‌روانه‌ی نۆسی: «په‌روانه تۆ ده‌بیته تۆز... ده‌بیته گه‌رد. په‌لی ده‌ستگیرانه‌که‌ت بگه‌ره و برۆ... من چاوم لێته که هه‌وا، با، هه‌تا، تو‌یخ له دوا‌ی تو‌یخ هه‌لنده‌گرن و ده‌ته‌ن».

پۆژیک وای لێ‌دیت هه‌موو پیاوان و ژنانی نه و لێ‌په‌واره، هه‌موو نه‌وانه‌ی به‌ خۆیان ده‌گوت: «قه‌ره‌جه‌کانی عه‌شق»، هه‌ستیان به‌و په‌شه‌بای تۆز و گه‌رده ئاو‌ریشمییی په‌روانه ده‌کرد، هه‌ندی شه‌و نه و تۆزه به‌ئنده‌زه‌یه‌ک توفانی و زۆریو هه‌موو پێیان وابوو هه‌زاره‌ها هه‌زار په‌پوله پێکه‌وه له‌ده‌وریان باله‌کانیان ده‌ته‌کێن. میدیا له یه‌کێ له‌و شه‌وانه‌دا له‌سەر ده‌فته‌ره‌که‌ی نوسیویتی: «په‌روانه با ده‌بیات، گه‌ردی بریقه‌دار و ئاو‌ریشمینی له‌شی وا له‌سەر ده‌فته‌ره‌که‌مه. شه‌و چه‌ند جارێک ده‌بیته ئه‌م ده‌فته‌ره‌ به‌ته‌کێتم... خودایه... نه و کچه ده‌بیته غوبار». له‌و شه‌وانه‌دا که په‌روانه له‌گه‌ڵ فه‌ره‌یدوندا ده‌خه‌وت، به‌یانیا‌ن فه‌ره‌یدونی مه‌له‌ک له‌ خه‌و هه‌لده‌ستا و هه‌موو قژ و برۆ و گه‌ردن و سمی‌لی به‌و گه‌رده نازکه دا‌پۆش‌رابوو. تا په‌روانه زیاتریش هه‌لوه‌ریبایه فه‌ره‌یدون

توندتر و کيويانه تر له گه ليدا ده خهوت، به يانيانيش که به و گهرد و غوبار و توژه ناوړيشميه وه هله ده ستايه سه رپي و بو خوشتن ده چووه قه راغ نه و چومه، نه شوه يه کي سه ير دايد ه گرت، نه شوه يه کي دلر فتن، نه شوه ي هاتنه دي نوميدنکي ديري، نوميدى خهوتن له گه ل په پوله يه کدا. به لام فهره يدون هه ستيده کرد هاتنه دي هيچ نوميدنک، کوتايي به و گه پانه نهينيه ناهينيت به دواي شتيکي نادياردا، که له مندالييه وه له ناخيدا گه وره بوو، ونبوون و دوړانه گه وره کاني ژيانيشي ده يان جار نه و ناره زووه يان تيا قوولتر و قوولتر کرد بووه وه، به لام نيستا هه ستيده کرد هه مووي په لکووتانتيکي بيته نجامه له ناو سه راب و خيال و ورينه دا.

هه لوه ريني زياتر و زياتري پهروانه هيچ له وه ناگوريت له هه موو شويننکدا، وه کو ستوونتيکي هه لاله ده ريکه وييت، به يانيان له پيزي سه به ته چنه کاندا به په نجه کاني نه و شولکه ناسکانه بابدات و له يه کتريان هه لبيک شيت، به دهنگيکي غه مگين قسه له گه ل نافرته کاندا بکات، له گه ل ميديدا به ره و قوولايي دارستانه کان بروت، له سه ر به رده کان، ديواي خه رنده کان رسته سه يره کاني خوي بنووسيت. ميديا له سه ر ه تاوه بويده نو سيت: «به هيچ نوميدنک مه زي. عه شتيک نيه له دنيا دا خوي مردني خوي له ناو خويدا هه لنه گرتييت». پهروانه له سه ر به رده کان بوي ده نو سيته وه: «ميدياي هاوړيم. ته نيا خوشه ويستي گونا هبار نيه، سه يرکه، جيهان له چوارده ورمان هه مووي ماندووه، دره خته کان ماندوون، بالنده کان ماندوون، نيتمه ش به ويړاني گه يشتووينه ته نيره». پهروانه ده نو سيت و با حه رفه کاني ده بات، ده نو سيت و له چاو تروکاننکدا وشه کاني ده بن به توژ، هه نديجار به دواي حه رفه کاني خويدا، دواي هه و ده که وييت، به لام هيچ شتيک سوودي نيه. ميديا له گه ليدا ناسمان و ناو سيپه ره کان ده گه ريت به لام نه و شتانه ي که با ده يانبات هه رگيز ناگه رينه وه. ميدياش تا زياتر له و دنيا يه راده مي نييت، زياتر و زياتر

دهفته ره که ی به سنگیه وه دنوسیتنی و ده لیت: «عشق ده پوات،
 شه وهی ده میتنه وه شه دهفته ره». له قولایی دارستاندا په روانه به و
 خاتوونه لاوازه ده لیت: «گه وره ترین به دبختی من شه وهیه که وشه کانم
 شه من، هه موشتیکم له یاد ده چیتنه وه، یادگار ه کانم فراموشده کرین، عومرم
 ده بیتنه با، من مه خلوقیکی بچکولانه و نه گه تم، به جورئ ناسایی و
 بچوکم به زحمات به یادوه ریبه کانه وه ده لیکم، من وه کو هه موو مرؤفه
 په راویزیبه کان له مردنه وه نزیکترم، ده مرم و کهس نازانیت که ژیاوم،
 کهس نازانیت به ژیاوی دهیه ها پیاو و گه نجدا پابوردوم... شاه، میدیای
 غه مگین، شاه... من له یاد ده چمه وه، وای له من، وای... من تیکه ل به
 نه بوون ده بيم و حه رفه کانیشم وه کو خوم، وه کو خوم تیکه ل به نه بوون
 ده بن». ترسی هه ره گه وره ی ژیاوی شه وه بوو له یاد بچیتنه وه، هه رواش
 بوو، شه مرؤ خزمه کانمان، کچانی گه په ک، شه کوپانه ی له زه مان ی
 عاشقینی په روانه دا ده سته هه رزه کاری به جوش بوون، به ده گمن وینه ی
 په روانه یان له بیرماوه، ته نها که سیک که هه میشه په روانه ی له یاده،
 په زای دلخوشه، شه ده یگوت: «تافره تیک بوو، نه ده بایه له و پوزگاری
 شه و ناگربارانه دا له دایکبیت، شه له وه ناسکتریو به رگه ی شه هه موو
 ناگر و پوناکی و په شه بایه بگریت، شه خوی نه گرتبوو، مه خلوقیکی
 ده له مه بوو، له شه رابینک ده چوو به ر له واده ی خوی تیکرابیت».

نه سره دین شه مرؤ به ستودیکه دا دیت و ده چیت و ده ست له گو له
 نایلونه کانی سر میزه که ده دات و ده لیت: «هه زاره ها شه وه. پشت له
 دوا ی پشت له ناو شه چیا یانه دا له دایکبوون و مردوون و یادچوونه ته وه...
 کوردستان سه رزه مینی سه دان هه زار گونده که له پیچاوپیچه کانی نیو
 شه و سروشته دلپه قه دا ونبوون، ملیونه ها مرؤف له ویادا ژیاون، نیستا
 هیچ یادگاریکیان جینه هیتشتوه... من له و سالانه دا ده مگوت، ده ریایه کی
 گه وره له پوخ و دهرونی زیندوو، ده ریایه کی به رین له زینده گی، هه مووی

له م چیا و کتو و ههله مووتانه دا ژیاون و مردوون و زهوی قووتیداون، له
 خۆم ده پرسی چی له میژووی ئەم ولاته دا شایسته ی پزگارکردنه؟ وهکو
 ته ته ره له مسهری کوردستان وه ده چووم بۆ ئەوسه، له گهڵ دوژمنان و
 خێله به کریگهراوه کان و چلکاوخۆرهکانی بیگانه دا تووشی شه پ ده ماتم...
 له و چیا یانه هه موو سه رکرده سیاسیه کانم ناسی، له پیده شته کان،
 زه نویره کان، له گه رمیان و له کویتستان، ئاغا کورده کان و په نجبه ره کان یانم
 بینى... تا گه یستمه ئەو بره وایه ی بلیم ئەم ولاته خالییه له به شه ریک
 بتوانیت خوشتبوویت، خالییه له به شه ریک بتوانیت، له ژیر پیتی ئەو
 دیوه گه وره یه دا که ناوی زه مه نه به رگه ی مانه وه بگریت، من له ژیر
 که پر و ده وار و خیره تی سه ده ها عه شه رته دا دانیشتم، پیاوماقوولانی
 هه موو ئەو عه شه رته تانم بینى... ته نها خه لکێک له م ولاته دا، له م
 بۆشستانه دا شایسته ی یادکردنه وه بن عاشقه کان بوون، هه ریۆه ش پۆژ
 و پۆژگارێک نیشتمه سه ر نوسینه وه ی میژووی عاشقان... به لام نیستا
 ده لیم، له م ولاته دا که خۆی ولاتیکی له بیرکراوه، له م زه ویه دا که
 هه زاران ساله یاده وری چه ند مه زنه پیاویکی هه لئه گرتوه، بیره وهری
 دوو بلیمه تی نه پاراستوه، ده بیته بۆ سه یربیت گه ره ئەو عاشقانه ش
 وه کو ملیۆنه ها ملیۆن ئاده میزادی دیکه به رۆن و یادبچنه وه؟ ده بیته بۆ
 سه یربیت که سێک په روانه یان فه ره یدونی مه له کی یاده میئیت؟ هه موو
 شته کانى ئەم ولاته سه رابه، میژوه که ی جگه له غوباریکی دور هیچی
 تر نییه، خێله کانى جگه له سه راب هیچی تر نین، سنوره کانى له به ر
 خورافه ته کانى خۆی و خورافه تی دوژمنه کانى دیار نین، شۆپشه کانى
 ده بن به تۆز، راپه رینه کانى ده بن به دوکەل... ئیدی بۆ سه یره
 مه خلوقاته بچوکه کانى به و جوړه هه لوه رین؟».

من له شه وه درێژ و خالییه کانى مالد، هه لده ستام و وه کو شیته
 به ناوئه و ماله چۆل و هۆله دا ده سوپامه وه، گویم له دهنگی با و باران

دەگرت لە دەرەو، پەردەکانم لادەدا و لە تاریکی ورد دەبوو مەو و بیرم لە قسەکانی نەسرەدینی بۆنخۆش دەکردهو، دەمگوت: «خودایە، یارمە تیمبەدە، پەروانە لە بەحرە ترسناکەکانی بیرچوونەو دەربهێنم، خودایە یارمە تیمبەدە، زۆلمەتە بێبنەکانی ئەم یادچوونەو یە بیرم و سەربوردی مرقۆئیک پزگاریکەم». دەمگوت: «خودایە چارەنوسەکان چەندە دووبارە و سەدبارە و هەزاربارە بێنەو، دواجار چارەنوسی هەركەس بە تەنها و بۆ خۆی، شتیکە، جوانییەکە، ئەنتیکە یەکە، دەبێت نەمریت... خودایە، یارمە تیمبەدە، من ژيانی راستەقینە ی عەبدیک لە عەبدە یاخییەکانی تۆ دەنوسمەو... ئاخەر هیچ شتێ لە چارەنوسی مرقۆئەکان، سەیرتر و فریودەرتر و دولبەرتر نییە». من دەگەپامەو سەتۆدیۆکە ی نەسرەدینی بۆنخۆش، جانتاکەم فرێدەدایە سەر کورسییەکە ی دەمگوت: «نەسرەدین، با، میژووی ئەم ولاتە بە درێژایی یەک سەدە هەمووی تەپوتۆز و غوبار بێت، با شۆرشەکانی بێن بە خۆلەمیش، با مرقۆئەکان بێنە با، بەلام مانای ئەو نییە دەستەبەین و لە ناو ئەو تاریکییەدا چیرۆکیک دەرئەهێنین، یادووری مەخلوقیک نەپارێزین کە دەزانین ترسیکی گەورە ی لە لە یادچوونەو هەبوو».

بەلام نەسرەدینی بۆنخۆش بە ترسیکەو چاوێ ژنانەکانی دەرئەهێنێ، بە ترسیکەو سەیری ئەو ناوئەمی دەکرد و دەگوت: «خەندان، خەندانی چکۆلە، من زۆر جار گومانم هەیه کە لەو جەنگەلەدا سەرواکرم لەگەڵ مرقۆئێ راستەقینەدا بوو، من ئێستاش دەپرسم، ئایا ناشیت ئەوان هەموو لە بنەپەتدا کۆمەڵێ وەهەمبەن، کۆمەڵێ خەیاڵبەن، دەستە یەک تارماییین... تۆ دلناییت کە پەروانە و فەرەیدونی مەلەک لەو شەویدا نەکوژان؟ دلناییت لەو شەوی مەحشەرەدا کە باسیدەکەیت لە ناو ئەو کتێبفرۆشییەدا نەسووتێنران... دلناییت؟».

وێک شیت بە شەقامەکاندا دەپۆم، لە گێژاوی عەرەبانە دەستیەکان

دەردەدەم، لە ھەرىمى پۇتفروشەكان دەپەپمەو، بە بازاپى ھەلاھەكاندا گوزەردەكەم، گوزەرى ماستفروشەكان بەجىدەھىلەم و بىر لە ھەموو ئەم چىرۆكە دەكەمەو. بە پرتاۋ دەگەمە مال، دەست لەو پەيكەرە دەدەم، سەيرى ناۋى ھەلگۆلراۋى پەرۋانە دەكەمەو لە ژىرىدا، پەلامارى دەفتەرەكانى مىدىيى غەمگىن دەدەم، بىر لە قسەكانى مەعسومە دەكەمەو، بىر لە چىرۆكە درىژەكانى دەكەمەو لە شەۋى قوتابخانەى خوشكە تۆبەكارەكاندا... بىر لە ئىۋارەي پەرۋانە دەكەمەو، ھەموويان... ھەموويان، پاستى بوون... ناكىت ھەمووى ۋەھمى حكاىەتخانىك بوويىت، ناكىت ھەمووى خەيالەكانى من و درۆكانى ژيان خولقاندېيتى. نەسرەدىن كە گومانى لە ھەموو چىرۆكەكە دەكرد، ئىستا لەو باۋەپەدا بوو ئەو پۇژگارە بۆ خۆيان پۇژگارى تەماۋى بوون، ھەموو فريۋەكانى وئىنەگرىكى بەكاردەھىتا تا زياتر و زياتر من بەرەو پىۋاقى گومان راپكىشىت، دەىگوت: «خەندان، ھەمووى... ھەمووى... زنجىرەيەك حكاىەتە كە تۆ خۆت پىكەو ھەگرىياندەدەيتەو... زنجىرەيە حكاىەتى جىاۋاز جىاۋازە، من ئەمپۆ ۋەكو ونبويەك لە سەرەبدا سەيرى ئەو پۇژانەى خۆم دەكەم... كۋا، كۋا، ئەو جەنگەلە لەكوئىيە؟ ۋەرە با بۆى بگەپپىن... بزەنن سالاڭى شەپ و كاۋلكارى گەلەيەكى سەۋزى بۆ جىيەشتوۋىن، ئەى كۋان ئەو خىللى عەشق؟ ئەو شەۋە كە من لەبەردەم ئەو پەيزەيدا بەجىمەشتن بۆ كوئى چوون؟ بەكويدا بلابوۋنەو، چ رەشەبايەك تەفروتونايكردن؟».

من دەمگوت: «تۆ لەۋىبوويىت، تۆ لە ناۋ ئەو دارستانەدا بوويىت، تۆ خۆت دۆزىتەو، خۆت ژيانى عاشقانت پىكخست، خۆت كەلوپەل و خواردن و جىگات بە بەستەى گەرە گەرە و بە گورىسى ئەستور بۆ شۆپكردنەو، خۆت لەو چىا و دەشت و سەرسنورەنە كۆتكردنەو، خۆت لە ۋەرزى قەسابخانەكانى ئەفەندا پاراستن، خۆت ئاگرت بۆ بىردن،

هيات خسته بـردهـميان، خۆت گۆفـندت كـرده وهـستايان تا به هـونهـر بـژين». نهـسرهـدين بهـو نيگايهـي ئيـستايهـوه بهـ قوولـي سهـيريدـهـكردم و دهـيگوت: «بهـلام من كـيـم... كـيـم، منـيش وهـكو هـموو مهـخلوقـيكي تـري نهـم و لاتـه نيـوهـم دريـژكـراوهـي خـيال و تهـم و تهـپوتـزهـكانه و نيـوهـم حـقيقهـتهـ».

نهـو دهـيگوت كـاتي گيـژانهـوهـي نهـم چيـرۆكه نهـهاتـوهـه، هـهـر ساتـي كـۆي بهـسهـرهـاتهـكان لهـ گـهـرد و تاريـكي پاـكبـوهـوه نهـوسا تـۆ نهـم چيـرۆكه بـگيـژهـوه. من دهـمـزاني نهـو سهـرم لـي تـيـكهـدهـات، بهـرهـو جـيگاي زۆـر تهـنگ و كۆـلاني زۆـر داخـراوم دهـبات، دهـشمـزاني حـقيقهـت سهـفهـريـكه بهـناو نهـو تهـپوتـۆز و خـهـيالـانهـدا كه نهـو نهـمـرۆ لـي هـهـلـدهـهات، نهـمـرۆ دهـيگوت: «منـي ويـنهـگر چـ كارم بهـو هـموو نهـخش و زهـخرهـفه و ترسانهـي پۆـحهـوه هـهـبوو؟... چـ كارم بهـ ويـنهـي شـتـيـكهـوه هـهـبوو كه ويـنهـي ناگـيرـيت؟... هـهـر لهـ سهـرهـتاوه وهـكو پـياويـكي ناكۆـك ژياوم، من كه ئيـشم ويـنهـگر تـني جهـستهـكان بوو، چـي برـديهـسهـر نهـو خـهـيالـي، خۆم بهـ نازارهـكاني پۆـحهـوه سهـرقـالبـكهـم؟».

لهـو پۆـژه دريـژانهـدا من زياتـر و زياتـر ناكۆـكي پۆـحي نهـو پـياوهـم دهـبينـي، كه ئيـستا جارـيـك ويـژداني نازاريـدهـدا و جارـيـكيش بهـ خۆي دهـگوت: «هـهـمووي خـهـيال و درۆ بوو... هـهـمووي چيـرۆك و وهـهم بوو» هـهـندئـي جار منـيشـي لهـگهـل خۆيدا تووشـي گيـژاو و پـيـويلـكهـكان دهـكرد، منـي دهـخـسته ناو ئاوـينهـكاني بـزۆـكهـيهـكي ترساناـكهـوه، وای لـيـدهـكردم بـلـيـم: خـودايه، من كه وتـوومـته ناو چـ ويـلگايهـكي ترساناـكهـوه. دهـستم دهـبرد و دهـفتهـرهـكاني ميدياي غهـمگينـم دهـخوينـدهـوه، پهـره لهـ دواي پهـره زياتـر دهـگهـيشـتمه يهـقين، دهـمگوت: «ناكرـيت درۆـيـت، ناكرـيت». حـقيقهـتي دهـفتهـرهـكاني ميديا و چيـرۆكهـكاني مهـعسـوم بهـگـشتـي وهـكو يهـكه، پهـروانه و ميديا و مهـعسـوم پـيـكهـوه لهـو جهـنگهـلهـدا بوونه هاوـپـي،

ئەوان دوور لەیەک، جودا لەیەک، بێئاگا لەیەک، بەسەرھاتی ئەو
 پۆژانەیان بۆ گێژابوووە. کە لە قوتابخانەی خوشکە تۆبەکارەکان
 بووین مەعسومە نەیدەزانی پۆژیک لە پۆژان مەفتەری یاداشتەکانی
 میدیا دەخوینمەو، لەو باوەرەشدا نەبوو ئەو دەفتەرانە مابێتن...
 ھەلبەت میدیاش، ناوی منی نەبێستبوو، چونکە پێناچیت پەروانە
 ھەرگیز باسی ئەو تاقە خوشکە کە دای خۆی ژانی لە
 کونجی تاریکی تۆبەخانەیەکی ژناندا بڕدەسەر... بەلام چیرۆکەکان ھەمان
 چیرۆک بوون، بەسەرھاتەکان ھەمان بەسەرھات بوون. ئەمڕۆ، دای ئەو
 ھەموو سالا بە پوونی ئەو ھێلە تەریبە دەبینم کە من و پەروانە دوور
 بە دوور دروستماندەکرد، ئەو بە گەشتەکانی لە شەوی دوور و درێژی
 دارستاندا و من بە سورپانەو و نەسرەوتنم لە تاریکی ئەو تۆبەخانە
 گەورەیدا، ئەو بە مردنی و من بە نائومێدیم، ئەو بە یادچوونەوێ و
 من بە یادکردنەوێ، ئەو بە سەفەری و من بە نیشتمانیبوون.

ئەو شەو دەوای تەواو بوونی مەراسیمی دروستکردنی کۆمەلەى خوشکە
تۆبەکارەکان، مەن باوكم نەبىنییەو، بەلکو سێ خاتوونی دیکە بە جۆرێ
مەیان ئابلقەدا، وەکو ئەوێ جانەوهرێکی ترسناکیان ئابلقەدا بێت،
هەر سێکیان مەیان خستە نابەینی خۆیانەو و بەرەو مال گەراينەو.
بەدرێژایی پێگا هیچیان نەگوت، کە گەشتینە مالێشەو بێشەوێ
پشووبەن یان کەمى بەوینەو یەكسەر بەر لە مەنگای ژوورەکە میان
کەردەو و چوونە ژوورێ، ئاگادار بووم یەکیکیان بە برا گەرەکەمى
گوت: « بۆ کچیک لەم تەمەنەدا، هیچ شتێک لە ژوورێکی تەنها
ترسناکتر نییە». مەن لە سوچیکى تارىکدا وەستام و ئەوان یەكەیکە
دۆلابەکانیان کەردەو، پارچە پارچە جەکانیان دەرەیانام، تەنورە و
کراسەکانى قوتابخانە، گۆرەوییە درێژەکانم، جەکانى ژێرەو، هەندى
ژێرکراسى پەنگاوپەنگ کە هەندیکیانم هەرگیز لەبەر نەکردبوو، چەند
دەستەسپێکی بۆنخۆش، یەك دوو شوشە عەترى خاڵى و بچکۆلانە، جلی
گەپانى هاوینان، قاتە کوردییە پولهکەم، تى شێرتەکانم... ئەوانەیان
هەموو خستە بوخچەیکى گەرەو، دواتریش هەموو کتێبەکانیان
ئاخنیە جانتایەکەو. هەر ئەو شەو پێیانگوتم: بوخچەکەت هەلگرە و
با بپۆین. ئەو شەو مەن بوخچەى جەکانم و ئەوان جانتای کتێبەکانیان
هەلگرت و پۆشتین. مەن و سێ ژنى پەشپۆش بەناو کۆلانەکانى شەوێکی

تاریکدا، من بیدەنگ دەپۆم و ئەوانیش جگە لە دەنگی پێ و خشە ی
ئەو جلە درێژانەیان کە لە خۆل و بەرد و دیوارەکانی شەو دەخشێ،
دەنگێکی تریان لێوەنایەت، ئەوان تەماشای من ناکەن، منیش لەو
پێلاوە پەشە لاستیکانەی ئەوان زیاتر هیچی تر نابینم. هەرگیز شەو و
شەقامی بەوجۆرە هێمنم نەبینیوە، سەیری ئاسمان دەکەم، هەرگیزیش
ئاسمان وا شەپۆلاویی و زەوی وەها سفت نەبوو. بەدیار چرای سەر
کۆلانەکانی ئەو سەرەتای پایزەو هەندێ میسھولە ی ھاوینە ی مەست
بەجێماوە، من لە نیوێ پێگادا ماندوودەبم، دەستدەگرم بە عەبای
یەکیکیانەو و دەپرسم: «پۆڕی بۆ کوێ دەچین؟». یەکیکی دیکەیان
دەلێت: «دەتەین بۆ بەهشت». ئەوی دیکەیان پەلم دەگرێت و دەست
بۆ دیوار و بالەخانەکانی دەرووبەرمان درێژدەکات، دەلێت: «دەتەین بۆ
دەرەوێ ئەم کافرستانییه». هیچ نالێم، شەو دەمانبات و ئێمە دەپۆین،
سوار ماشینیکی دەبین و پاش ماوێک دادەبەزینەو. بەدرژیایی پێگا
بۆ ئەوێ لەترسا نەمرم بیر لە پەروانە دەکەمەو، لەو ژنانە دەپرسم،
ئەگەر تا دەمرم، عیبادەتیکەم، خوا لە پەروانە دەبۆریت؟ ئەوان دەلێن:
کەس لە پەروانە نابۆریت، کەس. شار بە تەواوی لە پشتمانەو و ندەبێت،
ماشینیکی تر ماوێک دەمانبات و لە لاریگایەک دادەبەزین و بەناو
خاکیکی بەیار و پەر لە دێکدا دەپۆین، سروەیک دێت و خۆلەمیشیکی
نەرم لەگەڵ خۆیدا دەهێنێت، بەناو دەیهەا کێلگەدا دەپۆین. مێگە لە
خەوالوێکانی شەو بەتەکماندا تێدەپەڕن، زەوی بۆنی وەرزنی خنکاوی
لێدێت، گیای قەراغ پێگاکان لە قاچمەو دەنالێن، بەلام ئەو ژنانە وەکو
خۆیان دەپۆن، من هەستدەکەم گیاکان دەمگرن، هەستدەکەم چەندەها
دەوێنی دێکاوی تێدەنالێت، بەلام ئەوان پامدەکێشن و منیش خۆم
لە چنگی شەو و پێگا و گیاکان پادەپسکێنم و دەپۆم، هەستدەکەم
مەخلوقاتێ سێی و بریندار بەتەکماندا و بەرەو جێگایەکی نادیارێ ناو

سندووقه تەلیسماییه کانی شو دەپۆن، تا ئیمه زیاتریش بپۆین زیاتر له سپیده ی بهیان نزیکبینه وه، ئه وه مخلوقاته ناأرام و غه مگینه نه زیاتر دوورده که ونه وه. ده مه و بهیان له دوور تارمایی ئاوه دانییه کمان لێده رده که ویت، له بولیالی خۆله میشی پێش کارێوه دا، له به رده م دیوارێکی سپیدا ده وه ستین، له قه راغ شارۆچکه یه کی هێمندا. کۆتره کان به ر له هه رکه س پێشوازیمان لێده که ن، ژنیکی سپیپۆش ده رگایه کی ئاسنینی گه وره مان لێده کاته وه، ده چینه ناو حه وشێکی گه وره، چرایه کی کز له به ر هه یوانیکی خاوتندا ده سووتیت، هه موو سه یری یه کتری ده که ین، ژنه عه بابه سه ره کان سه رتا پای عه باکانیان بووه به تۆز، که خۆیان ده ته کێنن هه موو ئه و ئاسمانه ی ده وریه رمان ده بیته ته پوتۆز، کۆتره کان ئه و ته پوتۆزه ده یانترسیئیت و ده فپن، ده نگی باله فریئان ئه و که متیاره پیرانه ی ده شتاییه کانی ده وریه ر خه به رده کاته وه و به ره و دوور هه لدین. ئه و ژنه ی که ده رگای لێکردینه وه، که مێ ئاومان ده داتێ و ده لێت: «ئێوه یه که م که سن... تا ئیستا که سی تر نه گه یشتوه». به لام هیدی هیدی ژنانی عه بابه سه ری دیکه و کچانی ته نه ای وه کو من له هه مان پێگاوه ده رده که ون، هه موو سه رو بوخچه یان به ده سه ته وه یه ... به رله وه ی خۆر به ته واوی هه لبیت، ده بیته هه مووان له وێبین.

من له ئاوه راستی ئه و حه وشه یه دا له سه ر بوخچه ی جله کانم دانیشتوم، هیدی هیدی چواره ورم قه ره بالغ ده بیته. سوێج چه ند بۆ پێشه وه هه نگاو بنیت، هێنده زیاتر کچی ترساو و ماندوو و خۆلۆی له و ده رگا ئاسنینه وه دین به م دیوا، هه مووانیش چه ند خاتوونیکیان له گه لدا به، ژنه کان هه ندیکیان هه ر ئه و ژنه ده فبه ده ستانه ی ئیواری مژگه وه که ن و هه ندیکیشیان ژنانی دیکه ن... یه کێک له ناو ئه و بینا سپیه گه وره یه وه دێته ده ری و لیستیکی گه وره ی به ده سه ته وه یه، یه که یه که ئاوه کانمان ده نوست و به و لیسته یه ی که لای خۆی هه یه به راوردیده کات... له گه ل

هه تاوکه وتندا، دواهه مین کچ دهگات و ژنه عه بابا به سه ره کان دهسته دهسته دهگه پینه وه و ده رگا که داده خریت... دواهه مین کچ فه تانه ی غه مگینه که راسته و راست به ره ولای من دیت و بوخچه ی جله کانی داده نیت و له سه ری داده نیشیت. هه تاو که وتووه، به لام حه وشه که هیشتا سییه ریکی سارد و ئارام بالی به سه رداکی شاهه. فه تانه به ئه سپایی و بیئه وه ی ته ماشامبکات ده لیت: «من ناوم فه تانه ی غه مگینه، ناوه که مت له یاد بییت، ره نگه لیتره ناوه کانیشمان بگوین، من و تو له یه ک قوتابخانه بووین، به لام من له پۆلیکی تر بووم». له نزیکه وه سه یریده که م، کچیکی ئه سمەر و بچکۆلانه و چارپهش ده بینم که مووریه کی شینی چاوه زاری له ملدایه، سه یری کچه کانی چوارده وری خۆشم ده که م، چاو له و ده رگایه ده برم که چه ند خاتوونیککی پاک و پۆشته و له چک به سه ر، لیوه ی دینه ده ری و ده چنه ژووری، ئه و جیگایه خانویه کی زۆر گه وره یه، جگه له زه خره فه ی په نجه ره کانی هیچی دیکه ی له مزگه وت ناچیت. وه کو دواپی ده رکه وت، ئه و شوینه له بنه رده تا قوتابخانه یه کی ئاینی بووه که ده ولت له سه ر داوای گوندییه کانی ئه و ناوچه یه دروستیکرده، دواتر له گه ل تیجکچوونی بارودۆخی ناوچه که دا دراوته ده ست لیپرسراوانی ئه وقاف تا به شیوه ی تاییه تی خۆیان بیبه نبه پتوه، ئه وانیش له و ناوچه لاتهریک و دوورده سته دا کردبوویانه ناوه ندی سازاندنه وه ی مندالی خیتزانه بییشیرازه کان، به لام ئه و ناوه ته نها پوه که شیکی په سمیه، ئه گینا ئیمه وه کو خوشکه توبه کاره کان ناویانگه رده که ین.

هیچ کچی به ئه ندازه ی من شتی پتییبه، بوخچه یه کی گه وره ی جل و جانتایه ک پر له کتیب. «فه تانه ی غه مگین» سه یریکی جانتاکه م ده کات و ده لیت: «کتیبه کانیشیان هیئاوه؟ من به رله وه ی بیم کتیبه کانم هه مووی شارده وه، ده مزانی شتیکی وا به پتوه یه». من لیم پرسى: «ده زانیت، ئیتره کوئییه؟ تا که ی لیتره ده میتینه وه؟». به و ده نگه نازکه ی

خۆی گووتی: «نازانم، بەلام پێدەچیت ماوێهکی زۆر لێره بمینێه» .
 ھەتانه لەچکی سێ سادە بەلام کەمێک چلکێ لەسەردایە، سەیرێکی
 لەچکەکی من دەکات و دەلێت: «دەمێکە لەچک دەبەستیت؟» . گووتم:
 «لەوکاتەوی پەرمانی خوشک پۆشتوو» . سەیرێکم دەکات و دەلێت:
 «خوشکەکی تۆش خراپ بوو؟» . گووتم: «نازانم... باوەرناکەم... حەزی
 لە زۆر پیاو کردبوو، بەلام باوەرناکەم لەگەڵ ھەموواندا خەوتبێت» . ئەو
 گووتی: «خوشکەکی من سۆزانی نەبوو، تەنها حەزی لە یەک کوڕ
 کردبوو، ناوی کلپە بوو، خوشکەکم لال بوو، قسەی نەدەکرد، وەک
 ماسی وابوو، بەردەوام دەنوسی، لە تەمەنی چوار سالییەوی فێری
 نوسین بوو، سالاڤەتی درێژ ئەو کوڕە شەوان دەھاتە بەردەمی
 دەرگاکی مان و موسیقای جۆرا و جۆری لێدەدا، ھەلبەتە تەنها بەدەم،
 میدیاش نامە درێژی بۆ دەنوسی و دەخستە ناو قاوگە شقارتەوی
 و بۆی فرێدەدا، کلپە نەیدەزانی میدیای خوشک ناتوانیت قسەبکات.
 تەو شەوێش کە پایانکرد کلپە نەیدەزانی میدیا لە نوسین زیاتر
 ھێچێ تر نازانیت» . من گووتم: «خوشکەکی منیش لەگەڵ کوڕێکدا
 ھەڵھاتوو، ناوی ھەرەیدونی مەلەکە» . ئەو چپاندی: «دەزانیت ئیستا
 لەکوێن؟» گووتم: «نا... نازانم... کەس نازانیت» .

لەوکاتەدا ژنیکی لەچک بەسەر دەرکەوتەو و ھەرمانی پێدایین بە
 خۆمان و جانتاکانمانەو بۆ حەوشیکی دیکە لەپشتەو دای بکەوین،
 قوتابخانەکە لەوێ دیواریکی بەرز و سێ و ئەستووری ھەبوو، حەوشەکەش
 حەوشیکی خۆلی گەورەبوو کە پێدەچوو جارێک لە جارەکان یەکێ
 و یەستبیتی ھەندێ گۆلی تیاچینیت، ھەندێک گۆل کە ھەرگیز سەوز
 نەبوو، پاش تۆژی ھەمان ئەو ژنە پەشپۆشە گەپایەو و ھەندێ
 خانمی دیکە ھاتن، پێیانگووتین جانتاکانمان ھەلپۆزین، یەکە یەک
 چی لە جانتا و بوخچەکانماندا بوو ھەڵمانرشت، کاتیکی گەیشتە ئەوێ

من جل و کتیبه کانم هه لپژم، کۆمه له یه کی گه وره جل و کتیب به شیوه یه کی سهیر له سهریه ک که له که بووبوون. هه موومان جانتا کانمان هه لته کاند، دوا پارچه جلی خۆمان ده رهینا و توپماندایه سهر نه و ته باره گه ورانه، دواي نه وهش هه موو به نه لقه یه کی گه وره له دووری نه و دیمه نه دانیشتن. فه تانه به رده وام له ته نیستمه وه بوو، ژنیکی بالابه رز و توکم به خۆی و مانتۆیه کی شین و له چکیکی سپیه وه هاته پێشی، سهیری جل و کتیبه کانی کرد، سهیری هه موو که کانیشی کرد، لیستی ناوه کانی گرت به دهسته وه و گووتی: «ئێوه نه مپۆ ژیا نیکی تازه ده ست پیده کهن، چیر هه یج شتی به کارنا هێتن که له راپوردودا به کار تانهیناوه، هه یج شتی که نه و پۆزانه و نه و یادگارانه و نه و هه ستانه تان وه بیریا ته وه، ئێوه نه مپۆ کچی دونیا یه کی ترن، دونیا یه کی پاک...». له یه که م پۆزه وه فیژده بین وشه ی سه ره کی له ژیا ن و له ئاین و له ئیستا و له داهاتووماندا، پاکیه. هه مووشته کان ده بیته پاکبن، ده ستمان، ده رونمان، له شمان، نیگامان، زه رده خه نه مان، نیازمان. فیژده بین که ئیره قوتا بخانه یه که پاکژیمان پیده به خشیته وه، چونکی ئیمه مندالی کۆمه لی خیزانی ن که تاسه ر ئیسک له خراپه دا پۆچوون، ئیمه گونا می شه وه تی خوشکه کانمان پێیه، ده بیته خۆمان له ناگری نه و شه وه تانه پاکبه ی نه وه. نه و ژنه ی له و به یانییه دا قسه ی بۆ ده کردین «زهینه بی کویتسانی» بوو، نه و سالانیکی درێژ له ته کیه ی شیخیکی گه وره دا له چیا یه کی به فراوی کویتستاندا ژیا بوو، حکایه ته کانی ش ده یانگوت له که مه ری به ره وخوار یه ک پارچه سه هۆله، هه ر که سیکی ش له نزیکیه وه بوه ستابایه هه ستی به و ساردیه ده کرد که له چواره وری خۆی بلایده کرده وه، به لام فه تانه ده یگوت، هه مووی درۆیه نه و ساردیه ش که با سیده کهن په یوه ندی به چاو و نیگا کردنییه وه هه یه، نه و سه رمایه سه رمای سه یرکردنه کانی تی، به لام نه وانی دی نه فسانه یان له سه ر ده چنی و ده یانگوت هه موو نه و پیاوانه ی

كه لى نريك كه وتونه ته وه رهقبونه ته وه، هه موو نه و بالندانه لى له نريكه وه نيشتونه ته وه بوونه ته شخته . نه و له و به يانيه دا به هه موو شكوى خويه وه، ته ماشايه كردين، پييراگه ياندين كه نه و لپرسراوى نه م قوتاخانه يه، كاتى بوخچه و جانتا كانمان خاليده كرده وه، هه ندى جار ده ستيده برد بو يه كى له ته زيجه كانى سه ر سنگى و ده يگوت: باشت ر پايته كينن، جوان خاليكه نه وه . جار جار پشتيده كرده نيمه و له سه ر ده فته ريكي بچكولانه شتيكى ده نوسى و جار جارش به په نجه يان به چاو نيشاره تى تاييه تى ده دا به ژنه هاو كاره كانى، من له وه و به ر نه م ژنه م نه بيني بوو، ژنه هاو كاره كانيشى هه موويان بو من نه ناسراو بوون، خاتو نيكى سبيكه لانه نه بيت كه خاليكى ره شى زور گه و ره له ژير چه ناگه يدا بوو، هه ندى جار نه م له مه جليس و شه وه تاريكه كانى مالى پوردا بيني بوو. نه و ژنه له و به يانيه دا قاپى نه وتى چكوله لى ده هينا و ده يدايه ده ست زهينه بى كوستانى، من دلنيانه بووم نايا ده مناسيت ياخود نه ؟ زهينه بى كوستانى پييده گوت: «كه مى نه وتى ديكه ش بهينه، جله كان زورن». نه و ده گه رايه وه و خانمى زهينه ب خوى به ده ستى خوى نه وته كه لى ده كرد به ته بارى جل و كتپه كاندا، پييده گوتين كه مى دوور كه وينه وه، له جانتا بچكولانه كه لى خوشى شقارته يه كى ده رده هينا و ده يگوت: «نيستا كاتى نه وه هاتوه يه كه م هه نكاو بنيين، بو پاكبوونه وه». له گه ل به رزيبونه وه لى ناگر و بوسوى جله كاندا، هه ستمكرد كوتره سبييه كان جاريكى دى ده فرنه وه، ناگره كه له سه ره خو بلاوده بووه وه من له ناو نه و دوكه ل و گرپه دا سوچى ده فته رى يادگار ه كانم ده بينى ده سووتيت، به نه سپايى به فه تانه م گوت: «سه ركه نه وه ده فته رى يادگار ه كانم ده سووتيت». نه و له ته نيستمه وه به چرپه وه ده يگوت: «من له مندالييه وه له ميدياي خوشكه وه فيريووم چون ده فته ره كانم بشارمه وه ... له جيگاهه كدا شاردومه ته وه كه س ناتوانيت بيدوزيته وه، له

ژيړه نجيري حەوشى مالى كچيكي پەفيقما». فەتانه زۆر قسەيدەكرد، بەردەوام قسەيدەكرد، من نەمدەتوانى گوتي لايگرم، دەمويست هەستم و دەستبەرم لە ناو ئەو ئاگرەدا جلەكانم و دەفتەرە سووتاوەكانم دەربەيتمەو، ئەو جلانەي ئيواران كاتى لەگەڵ پەروانەدا دەچومە دەري لەبەرمەكردن، ئەو جلانەي پياسەم پيۆه دەكردن، هەموو ژيان و يادگارەكانم بەو جلانەو. بوو، بەلام بۆسۆكە تادەهات زياتيدەكرد، گرەكە تادەهات بەرز دەبوو و دوكلەيكي پەش وەكو ستونەيكي گەرە دەچوو بە ئاسماندا و نەسيمي هيمنى بەيانى بەسەر ئەو شارۆچكەيەدا بلأويده كردهو، بەلام لەبرى تورپەي، لەبرى خۆهاندانە ناو ئەو ئاگرەو تەنها خەندەيەكي بچكۆلانە و تال دەكەوتە سەرليۆم. فەتانهش وەكو من سەيري ئاگرەكەي دەكرد و دەچرپاند بەگويمدا: «حەيفم لەو كراسە دەيالينە شينەم ديت، زۆر حەزم لاي دەكرد».

من بەردەوام سەيري ئاگرەكەم دەكرد، وردە وردە دوكلەكە كچەكانى دەهينايە كۆكە و چاويان ئاويده كرد، زەينەب بەشيۆهەيكي سەير خۆي لە ئاگرەكە دورگرتبوو، من لە جيگاي خۆمەو لە پشت كلبەكانەو دەمبيني، ئەو مەستانە تەماشايده كرد و لە نيو نيلەنلای ئاگرەكەو دەيگوت: «ئەوەي دەسووتيت كۆمەلەي كتيب و جل و سيپالى شر نيبە، بەلكو دنيايەكە ئيۆه تبايدا بە چەوتى گەرەبوون». كچەكان هيدى هيدى لە ئاگرەكە دورگەوتنەو، هەستەكرد من بە پيچەوانەي هەمووانەو نە دەكۆكم، نە چاوانم ئاودەكات بەلكو تادەهات پتر لە ناو ئەو ئاگرەدا پەرە پەرە و پارچە پارچە سووتانى كتيبەكانم و جلەكانم دەبينى. حەسرەتيكي سەير لە دلمدا دروستدەبوو، يەكەمجار بوو هەست بە حەسرەتى وەها قوول بكەم، هەستبەكەم تەواو كەوتومەتە ناو دنيايەكي غەريبەو، لە سووتانى شتەكانى خۆم و پەروانەدا، سووتانى ئەو ئولفەت و گەرميەم دەبينى كە من بە ژيانەو دەبەستيتەو. لە

ساتنیکدا پوانیم و بینیم تەنھا من لە نزیک ئەو ئاگرەووە وەستاوم، تەنھا من بە قوولای سەیری کلپەکان دەکەم، بە تەنھا من حەسرەتەکانم لە ترسم گەورەترین. سەرم هەلبەری ئەو خاتوونەم بینی لە ناو دوکەل و بۆسۆ و قرچە قرچی سووتانە کەدا لێم نزیکەبێتەو و پێدەلێت: «دلت بۆ شتەکانت دەسووتیت؟». من تەماشامکرد و هیچم نەگوت، بەلام ئەو سەراسیمە سەیریکردم و گوتی: «ئەو خەندەییە توو لە خەندەییەکی پاک ناچیت». لەهەمان کاتدا چەند ژنیکی یاوەر بە چەند دارێکی درێژ و گەورەووە جل و کتێبەکانیان هەڵدەگیراوە تا هەر جیگایەک ئاگر نەبێگرتوووە بێگریت، تا ئەوێ نەسووتاوە بسووتیت. یەکن لەوانە بە دارێکی گراوپیەووە لێم نزیکبوووەو و گوتی: «بڕۆ دواوە... بڕۆ دواوە». فەتانە ی غەمگینیش رایکیشام و چڕاندی: «خەندان، شتیکی باش نییە سەرسەختیان لەگەڵدا بکەیت... شتیکی باش نییە لەمپووە سەرنجیکی خراپت لێ وەریگرن». لەگەڵ فەتانەدا گەپامەووە ناو ئەو کچانە ی ئیستا هەموو لەپاڵ قوتابخانە کەدا و دوور لە دوکەلە کە ریزبوویوون، بە لەچکەکانیان دەم ولووت و چاویان گرتیبوو، تا ئاگرە کەش بلیتسە ی بەندایە، نێلە نێلی پۆچی ئەو ژنەش زیاتر بەرزەبوووەو کە دەبێگوت: «ئاگر گوناھەکان دەشواتەو، خراپە پاکدەکاتەو، بۆئەوێ خاوینینش ببەووە دەبێت نەفرەت لەو پۆژانە بکەن کە نیمچە پووت، بە کوژان و شەقام و شاراندا هاتوچۆتانکردووە، حیکمەتی نوێی ئەم ژیانە لە شتیکی ژۆر ساردەووە دەست پێدەکات، ئێویش جەلەکانتانە، ئەوێ دەبێت تۆبەبکات و پاکبێتەو دەبێت لە جەلەکانییەووە دەستبێبکات، بزەن، هەموو ئەو ژیانە ی کە بەو جوړە جلانەو ژیاون، ژیا نیکی ئاسایی نەبوو، ژیا نی ئاسایی ئەو ژیانە ی کە یادتانکردووە».

«زەینەبی کوێستانی» کەمێک دەووەستا، با سووتووی کتێب و جەلەکانی بە هەموولایە کەدا بلۆدە کردووە، کەمێک خۆی لە دوکەلە کە

دورده خسته وه که ئیستا با به ئاره زووی خوئی به ملولادا یاریپیڤده کرد... سهیریڤده کردینه وه و به شیوهیهکی جیدیتر ده که وتوه قسه کردن و دهیگوت: «ئاینی ئیمه له و ئاینانه نییه به خه لکی و به ئومه تی ئیمانداران بلیت برۆن که یفتان به چیه بیکه ن... چی له بهرده که ن گرنه نییه، چی دهخۆن گرنه نییه... نا، ئاینه که ی ئیمه ئینسان له هه موو پوویه که وه سازده دات، له هه موو پوویه که وه بۆ خودا په رستی ئاماده یده کات، پوکنی سه ره کی و به که م و گه وه ی ئه و سازدانه ش بۆ ئافره ت له جلوه به رگه وه ده ستپیڤده کات، به وه دا که ئافره ت له شی هه مووی له زه ته، جلوه به رگ بۆ ئافره ت نیوه ی ئیمانه، جلوه به رگ ته نها په وشتی به رز و نزم له په کتر جیا ناکاته وه، به لکو ئه و نیازه ش ئاشکراده کات که تو له چ جیهانی کدا ده ته ویت بژیت، جلوه به رگ زمانه، زمانی له شه، زمانی پۆحه، زمانی ئاره زووه کانه، ئاره زووه کانی جهسته و ئاره زووه کانی عه قلیش. که له شی خۆت ده رده خه یت به ره به سستی که ئه ستوو و گرنه له به رده م شه یتاندا هه لده گریه تا بیت و ئاسانه تر ختوو که ی شه هوه ته کان بدات. جل په یوه ندیه کی گرنه کی به شه یتانه وه هه یه، شه یتان به ره له هه ر شتی که به رگه نداز و به رگدرووه، ده بیت هه مووتان بزانه که شه یتان به که مجار له شیوه ی قاتی که جلد خۆی بۆ ئافره ت ئاشکراده کات... شه یتان له وینه ی کراسی که کورت یان بریقه داردا ده رده که ویت، له وینه ی پانتۆلی که ئاره زو وه ستین، یان سوخمه یه کی کراوه ی شه هوه ت بزۆپندا دیته خه یا لمان... ئاین له مندالییه وه پیمانه دلیت: «له شتان داپۆشن». شه یتانیش له مندالییه وه پیمانه دلیت: «له شتان پووتبکه ن، عه ورتنه تان ده رخن، له پووتی مه ترسن». بۆیه ده بیت بزانه گۆپینی ئه م دونیا به له گۆپینی جل و به رگه کانه وه ده ستپیڤده کات، بۆنه وه ی جیهان چاکبکه ین، ده بیت مرووف چاکبکه ین، بۆنه وه ی مرووفیش چاکبکه ین ده بیت جلی که لایه قی له به ردا بیت... سه یری که ن، کچانی من، سه یری که ن

ئەو جلانە ھەندەي پارچەيەك لە سەنەتەي شەيتان بوون، جل نەبوون. ھەندەي مايەي ئەو پۆژە پەشانەي ژيانى ئىيە بوون، جل نەبوون... ئەو ھەي دەسووتىت، جل نىيە بەلکو شەيتانە، شەيتانىكە ئىيە عومرىكى درىژ لەگەل خۆتاندا ھەلتانگرتووە، لەبەرتانگرتووە، ختوگەي پىستەكەي داون، لەشتانى بزواندووە... غەم بۆ ئەو شەيتانە مەخۆن... ئەمڕۆ لىرە، جلى نوئ و پاكتر وەرەگرن، جلىك كە لە ھەموو پىسى و خراپەيەك دەتانپارىژىت، جلى ئيمان و برەوا بە خودا بوون».

زەينەب وريايى ژنىكى گوندنشين و مامۆستايەكى خويندەواری شارى تىكەلكردبوو... دياربوو ئەزمونىكى زۆرى لە ژيانى تەكئ و خانەقاكاندا ھەيە، ھەروەھا بىيەشيش نىيە لە ئەزمونى مەجلىسى ژنە شارىيەكان. بەر لە دروستبوونى يەكئتى ژنانى مۆسلمان، ئەو لە يەكئتيەكانى دىكەي ژنان و ئافرەتاندا ئەندام بووبوو، لەوئش وەكو خۆي دەيگوت ھەوليدابوو نرخە بەرز و پىرۆزەكانى ئاين بلۆيكاتەو، دواتر بووبوو بە چاودىرى ئەو حوجرە ئاينىيە چكۆلانەي كە ئەوقاف لە تەكيە جياواز جياوازهكانى ناو گوند و شارۆچكەكاندا سەرپەرشتىدەكردن، بەھۆي شارەزايى و ئيماندارىي و برەواي گەرەشى بە پاشەپۆژى ئاين، لە چاودىرىكى بچوكەو كرديان بە چاودىرى گشتى... ھەلبەزاردنى لەلایەن مەجمەعى زانا ئاينىيەكانەو بۆ بەرپۆزەبردنى ئەم قوتابخانەي سازدانەو، گەرچى ئەركىكى قورس بوو، بەلام پىزلىتايىكى گەرەبوو بۆ ئافرەتەك تازە بەرەو سەررو چل ھەلدەكشا.

ئەو بەيانىيە كە زەينەبى كوستانى قسەيدەكرد، گومانەدەكرد ھەموو كچان لە قسەكانى تىيگەن، ھەندىكيان دياربوو چەند سالىكى كەم قوتابخانەي سەرەتايان خويندبوو و ھەندىكيشيان ھەرگىز قوتابخانەيان نەبينبوو، يەكئ لە ئەركەكانى ئەم قوتابخانەي ئەو ھەبوو كە ئەو كچانە فەيرى خويندن و نوسين بكات تا بتوانن قورئان بخويننەو و پىسى و پاكي

له یه کتر جیا بکه نه وه ... ئه و به یانییه خاتوونی کویتسانی زۆر قسه یکرد، له گه ل قسه کردنه کانی ئه ویشدا چیتزر جگه له پاشماوه یه ک له خۆ له میش و سووتوو و نایلۆنی تهاوه هیچی تر له راپوردوومان نه ده مایه وه . دواى خامۆشبوونی ناگره که، ریزیا نکر دین و به ره و به رده رگای مه خزه نیکى گه وه بر دیا نین، مه خزه نه که ده که وته گۆشه ی باکووری بینا که وه، له وئ جگه له دوو ده ست مانتۆی شین و چه ند له چکیک، هه ندئ نوین و متیل و بالیفی تازه شیان داینیت، دواتر به دالانیکى تاریک و درێژدا به ره و نهۆمى دووه مى بینا که سه رکه وتین، فه تانه ی غه مگین به رده وام به دوامه وه بوو، ده یگوت ده بیّت له ژووریکدا پیکه وه بین، چونکه پتویستیمان به یه کتری ده بیّت، هه رواش بوو، دوا جار من و فه تانه له گه ل دوو کچی دیکه دا ژووریکى چوار که سیمان وه رگرت .

قوتابخانه که جگه له ژووره کانی خه وتن، چه ندین سالۆنی گه وه گه وه ی خویندنیشى هه بوو، ژێزه مینیکى زۆر فراوان، چه ند ژووریکى تایبته بۆ مه خزهن و سووته مه نی و ئازووقه، چیشته خانه یه کى زۆر به رین، ریزیکى درێژ هه مامى داخراو و ده ستشۆرى تایبته بۆ ده ستنوێژ. ژووره کانی خه وتن هه ره که ئه و ژوورانه وه هابوون که له به شه ناوخۆیه کانی دیکه دا بینوو تانه، دوو قه ره ویله ی دووقات و میژیکى خواردن و دوو لۆکه رى جلوبه رگ. ژووره که ی من و فه تانه چه ندین په نجه ره ی بچکولانه ی تیدا بوو، له گه ل ئه وه شدا هه میشه تاریک بوو. فه تانه ده یگوت: «برا که م گووتویتى، له چه ند سالى داها توه هه موو ولات پرده بیّت له قوتابخانه و ئیسه لایاتى دینى، چونکه تا مه ترسى له سه ره ئه خلاق گه وه تر بیّت، مرۆف پتویستى به مجۆره قوتابخانه زیاتر ده بیّت، برا که م ده یگوت تا پتر سوود له جیگای دووره شار و دووره ده ست ببینریت باشته ره، چونکه تا گۆشه گیرى قوولتر بیّت، په یوه ندى مرۆف به خودا وه قوولتر ده بیّت، ئه مه جگه له وه ی که دوور که وتنه وه

له گوناه و خراپه زامنتر و مسۆگرتره».

ئهو دوو كيزه‌ی دی كه له ژوره‌كه‌دا له‌گه‌لمان بوون، دوو خوشك بوون له یه‌كێ له هه‌ره هه‌زارترین گه‌په‌كه‌كانی شاره‌وه هاتبوون، خوشكه گه‌وره‌كه‌یان له ژێر فشارێكی ده‌رونی سه‌ختدا ده‌ژیا، كه هاتنه ژورێ، بێنه‌وه‌ی هه‌چ بكه‌ن یان هه‌چ بڵێن، ده‌ستیانكرد به‌ گریان. فه‌تانه هۆی گریانكه‌ی ده‌گێڕایه‌وه بۆ تاریکی و قه‌بزی نێو دالان و ژوره‌كان. به‌لام خوشكه‌كان ده‌یانگه‌وت دایکیان له‌گه‌ڵ زه‌په‌نگه‌ركدا راپكردوه و باوكیشیان سه‌ری خۆی هه‌لگرتوه و كه‌س نازانیت له‌كوێ گیرساوه‌ته‌وه، نه‌وانیش بۆ بێكه‌سی خۆیان ده‌گراین. فه‌تانه پێیده‌گه‌وتن: «ده‌مووچاوتان بشۆن، هه‌مووشتی چاكده‌بێت، ئێمه لێره پێكه‌وه ده‌ژین... له داهاتوودا له‌وانه‌یه بیه‌ن به‌ مامۆستای ئاینیش». ئێواره‌ی پۆزی یه‌كه‌م، بۆ دڵنه‌وا بیدانه‌وه‌ی ئهو كچانه، هه‌ر چوارمان پێكه‌وه كه‌وتینه گه‌ڕان به‌ناو قوتابخانه‌كه‌دا، ئهو كیزانه‌مان بینی، كه هێدی هێدی كه‌وتبوونه سه‌ر تاقیكرنه‌وه‌ی شوێنه تازه‌كه‌ی ژایانیان، په‌رده‌یان به‌ په‌نجه‌ره‌كاندا هه‌ڵده‌واسی، متیلیان له‌ دۆشه‌كه‌كان ده‌گرت و لۆكه‌ره‌كانیان چاكده‌كرد، یه‌كه‌یه‌كه‌ به‌سه‌ر هه‌موو ژوره‌كاندا گه‌پاین، كچه‌كان هه‌ندێكیان بۆمان پێده‌كه‌نین و هه‌ندێكیان به‌ بێده‌نگ سه‌یریانده‌كردین، كه دابه‌زینه‌ حه‌وشه‌كه‌وه، هه‌ستێكی منداڵانه به‌ غه‌م دڵمانی ده‌گوشی، هه‌ر چوارمان دڵنیا بووین كه دوا جیگا بتوانین ئاسمان و هه‌تاوی تیا بیه‌نین ئهو حه‌وشه‌یه‌یه كه دیواره به‌رزه‌كانی بووبوون به‌ به‌ریه‌ستێكی گه‌وره له‌نیوان ئێمه و دنیادا، دوو خوشكه‌كه‌م كه‌م پێكه‌نین كه‌وته‌وه سه‌ر پوختساریان، هه‌ندێ له‌ مامۆستا ژنه‌كان جارجار ده‌رده‌كه‌وتن و سه‌یری ئهو حه‌وشه به‌ره‌وته‌یان ده‌كرد كه ئێمه له‌پاڵ سی‌یه‌ری دیواره‌كه‌یدا دانیشتیبووین و قسه‌مانده‌كرد. خوشكه‌ بچ‌كۆلانه‌كه‌یان ناوی «مه‌هتاب» بوو زوو زوو ژێرچه‌نه‌ی خۆی ده‌خوړاند و ده‌یگه‌وت: «دایك‌م گونا‌ه‌بارنه‌بوو... دایك‌م

ئه و ئافره ته نه بوو كه نه مانه باسیده كه ن». له یلای خوشكه گه و ره كه ی
 به تو په ییه وه سه یزیده كرد و ده یگوت: «دایكم گونا هبار بوو، ئیمه ش
 گونا هبارین، هه موومان گونا هبارین و به هیچیش پاكتابینه وه». من له
 پۆزی یه كه مه وه نا ئازامییه کی قوولم له پۆحی له یلادا ده بینى، ئه و ئیواره یه
 كه له بهر سیته ره كه دا دانیشتبووین به جۆرئ ده ستی ده جولا ند هه ستم به
 شپه زه ییه کی زۆر قوول ده كرد، كچى كى چا و پچۆله بوو، بالای له
 هه رسیكمان به رزتر بوو و سینه شى له هه موومان گه و ره تر، به لām له
 پچه به ره كایه تییه کی شیتانه دا ده ژیا له گه ل ئه و خوشكه بچۆلانه ییدا كه
 باوه پى به هیچ شتى كى نه ده كرد، كاتى ئه وان له گه ل یه كدا شه پړانده كرد
 من و فه تانه گویمانده گرت، له یلا ده یگوت: «مالى ئیمه پړیوه له
 شه یتانه كان، شه یتانى هه مه پړه نگ، ئه وانه دایكمیان له خسته برد و
 تووشى ئه و چاره نوسه یان كرد». به لām مه هتاب كه دواتر به «كوپه»
 ناوبانگیده ركرد، ده یگوت: «مالى ئیمه له هه مووشتنى خالیبوو، له
 نوین، له خواردن، له فهرش، له جل، له فریشته، له شه یتان... بۆیه
 دایكم پاریكرد». مه هتاب كه به پێچه وانه ی خوشكه كه یه وه، كچى كى خپله
 و كورت بوو، سیمای كونه په پویه كى غه مگینى هه بوو، ئه و ده یگوت:
 «دایكم گونا هبارنییه، هه ر كه سیكى دیکه ش بووا یه له شوینى ئه و،
 هه ر وایده كرد». دیاربوو دوو خوشكه كه هه رگیز پێكه وه ناگونجین، به لām
 ئاشكراش بوو بى یه كتری ناژین، هه میشه پێكه وه بوون و به رده و امیش
 ئازارى یه كیانده دا. ئه و ئیواره یه مه هتاب به دزییه وه، جووتى گواړه ی
 زۆر قه شه نگی نیشاندام كه تاكه شتى ك بوو توانیبوو ی له مال ه وه
 ده ريكات و له ناو جله كانیدا بیشاریته وه، ئه و ده یگوت ئه وه دوا هه مین
 یادگارى دایكى تى و هه رگیز ده سته به رداری نابیت. ئه و پۆژه سه رنجماندا
 كه قوتا بخانه كه له عه سرتكى زووه وه تاریكه بیئت، هیمنییه كى سه یریش
 له هه موو ژووره كاندا به رقه راربوو، من و فه تانه ئه و پۆژه چه نده ها

جار پيڪه وه چووينه دهري و به سالونه كدا گه پايڻ، له په نجهريه كي گه وره وه سهيري دهره وه مان كرد، نه ماشينه گه وره يه مان بيني كه فهرش و كورسي و تهخته و كه لويه لي ديكي دهيندا يو ژوره كاني خوښندن و شويڼي ماموستاگان، فه تانه به چرپه وه دهیگووت: «خه نداني چكوله، هيشتا شته كان خويان نه گرتووه ... له سبه ينيوه پوزاني زور ناخوش ده ستپيده كات». له بهر ده ستشوره كاندا، له و جيگايه دا كه ده بابه ناوينه يه كه هلبواسرايه، يه كيك به خه تيكي گه وره نوسيبووي: «تاكه ناوينه، ناوينه پوچه». فه تانه گووتی: «نه وه مانای نه وه ی ئیدی ئیغه ناوينه نابيينه وه». من له و كيژانه نه بووم كه زور شهيدای ناوينه، له بهر نه وه سهيرم له فه تانه ده مات كه له ته ناوينه يه كي بچكولانه ی له گيرفاني جبه دريژه كي ده رهيندا و گووتی: «بروانه خه ندان، ده بيت نه م پارچه ناوينه يه بپاريزن، چونكه نه وه ته نها شتيكه له پيگايه وه خومان ببينين». نه و كات من به خيليه كي گه وره م به «مه هتاب» و «فه تانه» دهرد كه نه ينيه كيان هه بوو بپاريزن ... كه فه تانه ناوينه كي خسته وه گيرفاني گووتی: «به چاوی تو، نه گه نه ينيه كم نه بيت، ده مرم». پوزاني داهاتوو پتر تيگه يستم كه دروستكردي نه يني و زبان له ناو فه نتازيا كاني نه ينيدا، ناره زويه كي سهيري فه تانه و زور كيژي ديكي قوتاخانه كه يه ... ناره زويه كه به سه ختي بهر شهريعتي توبه كردن و ياسا كاني ده كه وت. شهوي يه كه م به نه ندازه يه كي سهير نارام و بيچه بوو، له نثواره ييه كي زووه وه چووينه ناو جيگاكانمانه وه. په نجهريه كاني قوتاخانه هه مووي به جوركي سهير گلؤمكرايوون، نه و شه وه به نه سپاي په رده ي په نجهري نه و ژوروم لادا و سهيري ناسمان كرد كه هه زاره ها نه ستيره تيايدا دهره وشانه وه. فه تانه هه ر نه و شه وه له غافلیدا ده ستيكرد به گيړانه وه ي حكايه ته كاني، هه موو له جيگاكانی خوماندا بيده نگ پاكشابووين و بيرمانده كرده وه، كه له ناكاو فه تانه به

دەنگی حکایەتخوانێک دەستپێکرد و گوتی: «میدیای غەمگین حەزی لە مانگ بوو، هێندە حەزی لە مانگ بوو پێنەدەچوو بتوانت بەبێ مانگ بژی، ئەو شەوانەی کە مانگی نەدەبینی زۆر غەمگین دەبوو، شەویکیان کە میدیا هێشتا مەندال بوو مانگی نەبینی، لە مأل چوو دەری تا بەدوای مانگدا بگەرێ، لەجیاتیی مانگ کتییێکی کۆنی هێنایەو بە مأل، کتییێک کە لەبەر دەرگای کۆشکێکی کۆندا دۆزیبویەو، کە باسی چۆنیتی مردنی شاعیریکی دەکرد، میدیا بەرلەوێ کتیبە کە تەواویکات، تووشی نەخۆشییەکی کوشندەبوو». بەرلەوێ فەتانه چیرۆکەکی تەواو بکات، من بە دەم سەیرکردنی ئەستێرەکانەو خەوم لێکەوت... ئیدی شەو لە دوای شەو، سأل لە دوای سألانی، لە ژێر هەموو فشارەکاندا، لە شەو هەرە تاریک و سارد و ناخۆشەکاندا، من لەوێ لەسەر دەنگی حکایەتەکانی فەتانه دەخەوتم... حکایەتەکانی ئەو بەجۆری راستی و درۆیان لا تێکەڵکردم، کە تا ئەمڕۆ گومان لە چارەنوسەکانیش دەکەم. ئەو شەو شەوی سەرەتای دەستپێکردنی جیهانی حکایەت و تۆبە و ترس و دەستەمۆبوون و تەنهاییە قوولەکانی من بوو، شەویک تا مردن بەدوامەو دەبیّت، نە لە ئیستاونە لە داها تووشدا دەربازێکم لە دەست سیپەرە پەشەکانی نییە... کە هەمیشە و هەمیشە بێرەحمانە لەدوومدەبن و سەرفرازمان ناکەن.

له یه کئی له و شهوانه دا که په روانه له ناو دار و درهخته کاند ا دريژه ی به کوچه خه یالئیه کانی خویده دا، میدیاش له دوی بینینی مانگ و گه پان به دوی تریفه کاند ا دهاته جه ننگه ل، مه عسومه لئیان نزیکیووه وه و خوی کرده دهسته خوشکیان. به لام شته کان هه موو وه ها ساده و ئاسان به پتوه نه چوون، به لکو جیهانی نه و دوو هاوپییه که پیکه وه به ناو درهخت و پیگا و قه راغ چومه کاند ا ده پویشن و به پیگای جورا و جور باسی عه شق و زیان و یادگار هکانیان بو یه کتر ده کرد، سه رها لای مه عسومه زور سهیر که و ته وه، به لام نه و مه حه به ته زوره ی لای نه وان بینی، نه و سوز و گویگرته ی له و دوو کچه دا هه سستیپکرد، بووه هوی دلتیایی و خوشنوودی نه و. مه عسومه له و شهوانه له ده ست سیامه ندی بالنده هه لدهات. په روانه پیشتر له گه شته شهوانه کاند ا سه رنجی نه وه ی دابوو که سیامه ندی بالنده تابیت به شیوه یه کی دپندان تر و سه یرتر مه عسومه نازارده دا، سه رنجی نه وه ی دابوو که شهوان ناچاریده کات سه رکه ویته سه ر درهخته کان، ناچاریده کات وه کو بالنده له سه ر لقه به رزه کاند ا هه لکو پمیت و له و لقه وه بجیت بو نه و لق. هه ندی شه و په روانه له ناو درهخته کاند ا ده وه ستا و گویی له هاوار و قریشکه کانی مه عسومه ده گرت. سه رها نه و زور به بیده نگ ده ینالاند، به لام شه و له دوی شه و هاواره کانی زیادیانده کرد. سیامه ند له و شهوانه دا به مه عسومه ی ده گووت: «نه گه ر

حەزەت لە بەلەندەیکە کردووە، دەبێت ئامادەبێت وەک بەلەندەیکەش
 بژیت». هەندێ شەو مەعسومە هەلەهات و لە ناو تاریکی و درەخت
 و بەرد و ناو دەوونەکاندا خۆی دەشاردووە. مەعسومە لەو شەوانەدا
 دەبایە تا دەمەوبەیان خۆی قایمبکات و دەرئەکەوێت، لەگەڵ خۆرەلەهاتندا
 هەموو شتێ ئامادەبوو و سێامەند لەگەڵ پیاوێکی دیکەدا دەچوو
 بۆ کار و ئەویش دەچوو بۆ سەبەتەچنێن لە ناو شۆرەبێهەکاندا. سێامەند
 هەمیشە وانەبوو، هەندێ شەو دەبوو پیاوێکی ئارام، دەهاتە سەرزی
 و دەگەراییە ژێر کەپەرەکی خۆیان، وەک جارێ بە مەحەبەتووە سەیری
 مەعسومە دەکرد، هەتا هەندێجار مەعسومە هەستیدەکرد کە سێامەند
 دەگری، هەستیدەکرد فرمێسک لە چاوانیدا دەبینێت، بەلام ئەو بەگشتی
 هەمیشە تەنەبوو، هەتا جارێکیش کە نەسرەدینی بۆنخۆش بۆ سەردانی
 هاوڕێکانی چوو ئەو جەنگە، سەرنجی ئەو نامۆیەتیە قوول و تەنەییە
 سەیری سێامەندی دا کە دیاریبوو لە دونیای هەموو عاشقەکانی دیکە
 دابراوە. نەسرەدین، لەو باوەردا نەبوو سێامەند جارێکی دیکە بکەوێت و
 ناو بازنە ی گۆشەگیری و دوورەپەڕیزی، ئەو پەنجیکی زۆری لەگەڵدا
 دابوو، پیشیوابوو کە کردوێتیە پیاوێکی ئاسایی، بەلام کاتێ لەرێگای
 عاشقەکانی ترەو زانی کە سێامەند هەمیشە تەنە، دوور لە هەمووان
 دەژی، ناوێدانه و توپە سەرکەوتە سەر درەختێک بەرامبەری و پێیگوت:
 «من وامدەزانی جارێکی تر ناگەرێت و سەر ئەم دارانە، وامدەزانی عەشق
 دەتگۆرێتە سەر مەخلوقێکی هێمن و ئاسایی...». ئەو پۆژە سێامەند و
 نەسرەدینی بۆنخۆش بەرامبەر بە یەک، لەسەر دوو درەختی جیاواز تا
 شەوێکی درەنگ قسەیانکرد، بەلام دواجاریش نەسرەدین ناوێدانه دابەزی
 و نەیتوانی سێامەند لەو دنیا دوورەدەستی خۆی دەرپهێت، نەسرەدین
 ئەمڕۆ دەلێت: «پۆچی ئەو بەلەندە کۆیی و گۆشەگیرانە لە منداڵییەو
 چووونە پۆچیەو بە ئاسانی پێشەکیش نەدەکران».

نه و پوژ و پوژانی دواتریش که س نه‌یتوانی، سیامه‌ند په‌شیمان‌بکاته‌وه، که س نه‌یتوانی سیامه‌ند له‌و جیهانه‌ ده‌ره‌یتنیت، پریشه‌کانی نه‌و گژشه‌گیریه‌ش ده‌گه‌رایه‌وه بو نه‌و نیقاعه‌ سه‌یره‌ی سیامه‌ندی بالنده‌ له‌ مندالییه‌وه وه‌ریگرتبوو، نه‌سره‌دین پیشتر سیامه‌ندی وه‌کو مه‌خلوقیکی کتویی و ده‌سته‌مونه‌کراو ناسیبوو، وه‌کو پوخله‌به‌ریکی نیمچه‌شاخاوی که په‌یوه‌ندی به‌جیهانی بالنده‌ و دارستانه‌کانه‌وه به‌هیزتره‌ نه‌ک به‌ مروغه‌کانه‌وه. له‌ سه‌ره‌تاوه‌ ژبانی به‌ ریگایه‌کی بونه‌ست و بیده‌ریه‌نددا تیپه‌ریبوو... یه‌که‌مجار دارپرک له‌ زه‌مبیله‌یه‌کی پوشدا به‌ چلی دره‌ختیکه‌وه له‌ سه‌ره‌پتی زه‌نویران دوزیویه‌وه، تا ته‌مه‌نیشی بوویوو به‌ دوو سال، هر نه‌و دارپه‌ پیره‌ له‌ گه‌ل منداله‌کانی خویدا به‌خیویرک‌دبوو. دوا‌ی مردنی نه‌و، ژنی ناوه‌نجی و وه‌جاغ‌کویری یه‌کی له‌ به‌گه‌کان سیامه‌ند هه‌لده‌گریته‌وه، به‌لام له‌گه‌ل گه‌وره‌بوونیدا له‌و ژینگه‌ سه‌ختگیر و ناینیه‌دا، هر زوو ده‌که‌وخته‌ ژیر باری سزا و نه‌شکه‌نجه‌ و توانجه‌وه، نه‌مه‌ جگه‌ له‌وه‌ی که‌ چنگه‌ قولاپیه‌کانی و بیلبله‌ گه‌وره‌ و ترسناکه‌کانی وینه‌ی بالنده‌یه‌کی کتویی پیده‌به‌خشن. سیامه‌ند تا گه‌وره‌ده‌بوو زیاتر هه‌ستیده‌کرد ژنان و مندالانی گوند خویان له‌و نیگایانه‌ی ده‌پاریزن که‌ به‌ نیگایه‌کی پیس و شه‌یتانی و زیانبه‌خش له‌ قه‌له‌میانده‌دا، تا گه‌وره‌ ده‌بوو زیاتر تیده‌گه‌یشت نه‌و جان‌وه‌ریکی نامۆ و نه‌فره‌تلیک‌راوه‌ و نه‌و هژدوووه‌ وه‌ک تاعون سه‌یریده‌که‌ن، وه‌ک ئافه‌تیک‌ی کوشنده‌ و به‌لایه‌کی ترسناک لی‌ی ده‌پوانن. نه‌و هه‌موو فشار و نه‌فرینه‌ زوره‌ش زیاتر پالیان پیوه‌ده‌نا دووریکه‌وخته‌وه، به‌لام جگه‌ له‌و کتوانه‌ شوینیکی دیکه‌ی نه‌بوو پرویتیکات... له‌به‌ر نه‌وه‌ ناچار پوویده‌کرده‌ چیاکان، پوویده‌کرده‌ دارستان و سه‌رتروپکه‌ عاسیه‌کان، ده‌چوووه‌ نه‌شکه‌وته‌ نووره‌کان، پتر له‌سه‌ر گوشتی بالنده‌ و میوه‌ی کتویی و ماسی گۆمه‌کانی نه‌و هه‌ریمه‌ ده‌ژیا، به‌لام جار جار ناره‌زوویه‌کی قوولی بو ژبان و تیکه‌لیبونه‌وه‌ له‌گه‌ل مروغه‌کاندا لا دروستده‌بوو، جارجار له‌

ناكاو لە بەر مژگەوتی گوند و لە كوچه تەسكەكانیدا دەردەكەوت... زۆر جار پوویدەكردە مائی بەگ، پوویدەكردە ئەو كۆشك و سەرایەى مندالییەكى پەر لە شكست و شەرمی تیا بردبوو سەر، بەلام لەوئ جگە لە نیگای كینه نامیزی زپخوشكان و زپیرایان، هیچی دیکەى نەدەبینی، كە وەكو لکەیهكى شەرم و شورەیی لێیان دەپوانی. سیامەند تا زیاتر لە كێوێهكاندا بمایەتەو، زیاتر كێویی دەبوو، زیاتر خەلكی ئەو گوندە و گوندەكانی دەوروپەر لێی دەترسان و ئەفسانەیان لەسەر دەهۆنییەو. هەندئ جار سیامەند بەدریژایی چەند وەرزیك وندەبوو، هەندئ جارێش لەناكاو چەند هەفتەیهك دەگەرایەو. بۆ سنووری گوند و كێلگەكانی دەوروپەری، بەلام لەگەڵ ئەوێشدا لە تەمەنیكى دیاریكراوێه بێئەوێ گۆبێداتە هیچ جێئ و نەفرین و توانجێك، هاوینان هەموو پۆژێك لە چیا دادەبەزیی و مەعشەری بالەندە و جانەوەرەكانی جێدەهێشت و پوویدەكردە ئەو گوندە، هۆكەشی گرگرتنی عەشقیكى كوتوپرپوو بۆ كچێك لە هەرە نازكترین كچانی گوند. كەس نازانیت، سیامەند چۆن مەعسومەى بینیبوو و چۆن خۆشیویستبوو. مەعسومە تاكە كچێكى گوند و ئەو هەریمانەش بوو كە لە شار دەیخویند و تەنها هاوینان و پشووئ نیوێ سالان دەگەرایەو. بۆ گوند، مەعسومە لە گەشتەكانیدا بەناو كێلگە و بێستان و پەز و باغەكاندا، لە وێلگەپییەكانیدا بەدوای پووێه كە شاخاوییهكان و گولە دەگمەنەكانی چاڤا، ئەو تازە هەرزەكارە ترسناكە دەبینیت كە جووتئ چنگی قولاپی و لووتیكى دەنووكئاسای كورت و قزێكى چەر و هەلچووئ هەیه، نینگاكانیشى بە نیگای شەهینێكى برسى دەچن، مەعسومە كە لە مندالییەو گویى بەو چیرۆكە ترسناكانە پڕپووپیو كە ژنان لەسەر ئەم مندالە دەیانگێرایەو، ئیستا نەوێهكو تەنها دەرگای قسە و سۆز و ئەفین لە سیامەند دادەخات، بەلكو هەر زووش لە ترسى ئەو عەشق و نیگا ترسناك و كێویانەى، گوند جێدەهێلێت و دەگەپێتەو. بۆ شار. بەلام تێپەڕینی وەرزهكان و

ساله‌کان هیچ له عه‌شقی سیامه‌ند که مناکه‌نه‌وه که ورده ورده عه‌شقه‌که‌ی ده‌بیته هیزکی زیانه‌خش و سوتینه‌ر و تیکده‌ر. تا زمه‌نیش زیاتر بپروات سیامه‌ند دل‌په‌قتر و ترسناکتر و کوشنده‌تر ده‌رده‌که‌ویت، هر ئه‌و عه‌شقه ناکامه‌ش وای لیده‌کات باغه‌کان ناگرتیبه‌ریدا، ده‌غله‌کان بسووتینن، په‌زه‌کان ویرانبکات و پابکاته‌وه سه‌ر لوتکه به‌رزه‌کان و شوینه عاسیه‌کان. «سیامه‌ند» له گه‌رمه‌ی وه‌رزی ویرانکاریه‌کانیدا بوو که نه‌سره‌دینی بو‌نخۆش به‌بیخۆشی و بیماری له ئه‌شکه‌وتیکدا دۆزیه‌وه، نه‌سره‌دین ئه‌و کات بو‌ حه‌شارگه‌یه‌کی قایم ده‌گه‌را بو‌ خۆی و پيشمه‌رگه‌کانی، پرگاکان به‌پتکه‌وت بردیانه هه‌مان ئه‌شکه‌وت... دیاربوو هه‌ندئ له پيشمه‌رگه‌کان به‌سه‌رهاتی ئه‌م عاشقه ده‌زانن که له‌و کیوانه‌دا حکایه‌تی مه‌جنونیکی ویرانکه‌ر و تیکده‌ری دووباره‌ده‌کرده‌وه، نه‌سره‌دین ئه‌گه‌رچی هه‌موو ژیا‌نی خۆی له‌گه‌ل سه‌ربوردی عاشقاندا برده‌بووه‌سه‌ر، به‌لام چیرۆکی وا سه‌یر و عاشقی له‌وجۆره‌ی نه‌بینیبوو. نه‌سره‌دین ده‌یگوت: «ئه‌و بو‌ من وه‌کو عاشقیك وه‌هابوو، له‌ سه‌ری ئه‌وسه‌ری میژووه‌وه هاتبیت، عاشقیك بو‌نی تیکه‌ل‌اوبوونی عه‌شقی لیده‌هات به‌ هه‌موو ویسته سه‌ره‌تاییه‌کانی ئینسان... عاشقیکی درنده‌بوو، عاشقیك که له‌ ده‌ره‌وه‌ی یاسا و ده‌ستوره‌کانی ئیمه ده‌ژیا». ئه‌و ده‌یگوت: «ده‌بایه‌ شتیك بکه‌م، ده‌بایه‌ ئه‌و مروفه‌ بیمار و نیمچه‌ شیته‌ بگێرمه‌وه بو‌ ناو مه‌عشه‌ری مروفه‌کان». له‌به‌رئه‌وه به‌درژایی چه‌ند وه‌رزیک خۆی به‌ ده‌ستی خۆی تیماریده‌کات و ده‌یگێریت و له‌گه‌لیدا ده‌چیته‌ ناو دارستان و سه‌ر چه‌مه‌کان، له‌و شه‌و و پۆزانه‌دا نه‌سره‌دین به‌ سیامه‌ند ده‌لێت: «ئهم کیو و چیا و جه‌نگه‌لانه‌ تو‌یان کوشتووه، ده‌بیت دابه‌زیته‌ ناو ژیا‌نه‌وه، دابه‌زیته‌ ناو مروفه‌کانه‌وه، تو‌ تاکه‌ی وه‌کو بالنده‌یه‌ک به‌سه‌ر ئه‌و دره‌ختانه‌وه ده‌ژیت، گه‌ر نه‌بیته‌ مروفیکی ئاسایی که‌س عاشقت نابیت». نه‌سره‌دین، سیامه‌ند له‌گه‌ل خۆیدا ده‌گێریت، ده‌بیاته‌ گونده‌ دووره‌کان، له‌ دووره‌وه‌ شار و ده‌ریاچه‌کانی نیشاندە‌دا،

پښتانه قيرت او هېوان، شاروچکه بچکولانه کان، فيري ماناګانې ژيانې دهکات،
وانه ي عه شقې پېده لږت، له سووتاندن و ويرانګردنې کتلګه و باغه کان
دوور يده خاته وه، به لام له ګه ل هه موو نه و په نجه شدا، نه سره دين هه ست
به بوونې نه و بالنده کيويي دهکات له پوچيدا، بالنده يه کي ګوشه ګير و
سهرکيش و دهسته مونه کړاو. دهينيرته شار، بولاي ګوفه ند و فره يدونې
مه له ک، دهينيرته شاروچکه کان بولاي عاشقې تر، دهينيرت بولاي
پيره ميرديکي شاعير که وه ستايه کي ګوره ي چاکګردنه وه ي شيتيتييه کاني
عه شقه، له پيزي پيشمه رګه کاني خويدا دهنوسيت، دهکاته ته تهرې پښتانه
دووره کان، له و ماوه يه شدا سيامه ند به جوړي ده ګوريت، که س ناياناسيت وه
که پاش ماوه يه ک ده ګه رپته وه بؤ ګوند و خه لکي به و جله تازه و پالتو
دريژ و قره شان کړاو و چه که بيقوناغه وه ده بينن، زوربه يان باوه پناکه ن
که نه م ګنجه به هه ييه ته، که سامي مروف و سامي بالنده کاني له
نيګاي خويدا کوکر دوته وه، هر نه و منداله شيت و کيويي بيت که چه ند
وهرزيک پيشتر ده غله کان و پاوه نه کاني ګرېده دا. له هه مان نه و وهرزه دا
که تييدا سيامه ند وه کو به ګزاده يه ک ده ګه رپته وه، مه عسومه وه کو کيزيکي
نه خوش و په ککه و ته له پيکاييکي کوندا له شاره وه ده يهيننه وه، مه عسومه
دواتر ګووتي: «نه زمونه تاله کاني عه شق له ګه ل کوړه بيوه فاکاني شادا،
منيان ګه يانده بووه سهرمه رګ، که ګه پامه وه حالم ګه له ک خراب بوو...
عه شق مني کوشتبوو». له و وهرزه دا سيامه ند به قره کورته شان کړاو
و پالتو پش و بووته سهربازيه دريژه کانييه وه له ژيانې مه عسومه دا
دوده ګه ويته وه. مه عسومه که له بينينه وه ي شار بيزاره، له ګه پانه وه بؤ
نه و ناماده ييه داپوخاوه ي کشتوکال بيزاره، نايه ويت چيدي بچيته وه بؤ
ناو کوړه به توانج و کيزه به هه واکاني نه وي. پوزيک له نزيک ناوايي به
سيامه ند ده لږت: «جيګايه کي عاسي بدوزه ره وه، که که س نه مانده رپته وه،
که دوريت له م لادييه بيپرحم و شاريه نه رمه ليقانه، شويني بدوزه ره وه

دوردهست، په نا، فہرامؤشکراو، نہ کہس پښگای تیبکہویت و نہ کہس
 پیاتیپہریت. من له گہ لندا دیم». سیامہند کاتئ شو قسانہ بؤ نہ سرہ دینی
 بؤنخوش دہ گپڑیتہوہ، نہ سرہ دین بہ سرہ سامی دہ لیت: «چہند سہیرہ، شو
 کیزہش وہ کو من بیردہ کاتہوہ ... کوتومت وہ کو من بیردہ کاتہوہ». لہو
 ساتہوہ ئیدی دؤزینہوہی خاکیکی عاسی، دؤلئیکی چہ پک، لیڑہ وارئیکی
 یادکراو، دہ بیتہ خولیای یہ کہ می سیامہند و نہ سرہ دینی بؤنخوش ...
 بہ لام کہ سیامہند و مہ عسومہ یہ کہ مجار لہو پہیزہ یہوہ دادہ بہ زن،
 تہ نہایی و ترسیکی سہیر لہ گہ ل خویاندا دہ ہینن، مہ عسومہ بہ نہستم
 سیامہند دہ ناسیت، سیامہندیش جگہ لہ وینہ یہ کی خہ یالی کہ خوی بؤ
 مہ عسومہی دروستکردوہ ہیچی دیکہ دہ ربارہی شو کچہ نازانیت، ہر
 لہ یہ کہم شوہوہ مہ عسومہ تیدہ گات کہ زیان لہ گہ ل بالدارئیکی وہ کو
 سیامہندا چہند نہستم، کہ ہیدی ہیدی عاشقہ کانی دیکہش دادہ بہ زنہ
 جہنگہ ل، مہ عسومہ بہ توپہ ییہوہ دہ لیت: «من داوای خاکیکم لیکردویت
 نہ کہس پیا تیبہریت و نہ کہس پښگہی تیبکہویت ... تو مہرجی گہورہی
 ئہ فینہ کہمانت شکاند». سیامہند ہر لہ سرہ تاوہ دژی مہموو شو پیاوانہ
 دہوہستیتہوہ کہ وردہ وردہ قہراغ چؤم و بن درختہ کان داگیردہ کہن،
 بہ مہ عسومہ دہ لیت: «من و تو دور لہ وان وہ کو دوو بالندہ دہ ژین».
 بہ لام تا دیت درندہ تر و کیویتر مہ لسوکہ و تہ کات، تا دیت بیڑہ حمتہر و
 بیڈہ نگتر و ویرانکہ رتر دہ ردہ کہویت، نہ سرہ دین پوژیک دادہ بہ زیتہ دارستان
 و پیڈہ لیت: «سیامہند، دہ بیت وہ کو مہموو عاشقہ کانی دیکہ کاربکہیت،
 دہ بیت لہو و ہرشہ یہ دا بہ ردہستیکہیت». بہوہشدا کہ سیامہند ترس و
 مہجہ بہ تیکی زوری بؤ نہ سرہ دین ہہ یہ، گوپڑاہ لئی فہرمانہ کانی دہ بیت،
 بہ لام ہرگیز نابیت بہ یہ کیک لہو مہ عسومہ، ہرگیز گوئی لہ وتارہ دور
 و دریزہ کانی گزفہند ناگرویت لہ سہر پاستی و جوانی و ئیمپراتوریہ تہ کانی
 عشق و سوورہ تہ کانی ئہ فین، ہرگیز لہ گہ ل ہیچ پیاوئکدا داناشیت، تاکہ

مەخلۇقىيەك كە پەيۋەندى لەگەلدا دەبىت مەعسومەيە كە لە ھەولايى
بەردەوام و سەيردا دەبىت بۆ گۆرپنى بۆ بالئەدەيەك... مەعسومەش لە
شەوہ دريژ و ترسناكەكاندا ھىندەى بۆ دەكرىت لە دەستى ھەلبىت و
بلىت، مەن دەستگىرانى تۆ نىم، مەن خۆشەويستى تۆ نىم، تۆ مەرجى
گەورەى ئەفەندەمەنت شكاند... ھىچ شتىك مەن بە تۆۋە نابەستىتەوہ.
سىامەند تا زياتر گويى لەو ھاوارانە دەبىت، زياتر شىتەدەبىت، زياتر
سروشە ترسناك و ويرانكەرەكەى بۆ دەگەرپتەوہ، ۋەحشىانەتر پەلى
مەعسومە رادەكيشىت بۆ سەر درەختەكان و ئەويش جگە لە ھەلھاتەن
ھىچى بۆ نامىننيتەوہ، لەو شەوانەدا مەعسومە خۆى لە نابەينى ئەو دوو
كىژەدا قايمەدەكات، سىامەندىش ھەركاتىك لەگەل ئەو دوو خانمەى دىكەدا
دەبىينىت، بە بىدەنگ سەردەكەوئتەوہ سەر درەختەكان و ھىچ ناللىت.
مەعسومە لەو شەوانە سەر دەخاتە سەر سىنەى پەرۋانە و دەلىت:
«ھەرگىز سىامەندم خۆشەويستوہ... ھەرگىز». پەرۋانە دەست بە قزىدا
دەھىنيت و فرمىسكەكانى بۆ دەسپىت و لە ژىر مانگەشەوہكەدا، لە ژىر
بارانى تريفەكاندا، لە بىدەنگى ترسناكى دارستاندا، دەست دەخاتە سەر
لىۋى و دەلىت: «مەعسومە، ئىستا گويى لە حكايتى مەن بگرە، حكايتى
مەنىش ۋەكو چىرۆكەكەى تۆ لە گەران بەدۋاى عەردىكى دىكە و دىنايەكى
دىكەوہ دەست پىدەكات».

شەوہەى شەو ئەو سى كىژە، لە قوۋلايى دارستاندا، لە ژىر
درەختىكدا دادەنىشتەن و چىرۆكى ژيانى خويان دەگىراپەوہ، مىديا،
لەسەر كاغەزە سىپپەكان و ئەوانىش بە زارەكى... شەوہەى شەو، بە
چەندەھا شىۋە. لە دەپەھا گۆشەنىگاي جىاوازەوہ تا بەيانى سەريوردى
ژيانى خويان و يەكتىريان تاۋوتويدەكرد... ھەر لەو شەوانەشدا مىديا بە
حەسرەتلىكەوہ نوسى: «كلپە ھەرگىز مەنى ۋەكو خۆم، ۋەكو مىدياى
بىدەنگ خۆشەويستوہ». پەرۋانە بە ترسىكى گەورەوہ ئەو رستەيەى

ده‌خوینده‌وه و ده‌یگوت: «خودایه، ئه‌مه مانای چی؟ مانای چی؟... ده‌بیّت هه‌موو عاشقه‌کانی ئه‌م دونیایه ده‌ستخه‌روۆین و عه‌شق ته‌نها چه‌ند ساتیکی کورتی وه‌هم و خه‌یال و ورینه‌بیّت». په‌روانه وه‌کو شیّت به‌ناو گيا و په‌رژین و هه‌رژه‌ کتویه‌کاندا هه‌لده‌هات، وه‌کو شیّت له‌ ناو با و تریفه‌کانی شه‌ودا تاکده‌بووه‌وه و ده‌یگوت: «واته هه‌موو خۆمان له‌ خسته‌ده‌به‌ین، خۆمان فریوده‌ده‌ین، که‌س لی‌ره‌دا عاشقی که‌س نییه‌». میدیا بۆی ده‌نوسی: «له‌و ساته‌وه‌ کلّبه ده‌زانیت من ناتوانم قسه‌ بکه‌م، له‌وساته‌وه‌ی که ده‌زانیت من ته‌نها ده‌نوسم، رقی لی‌مه‌... ئه‌و چیت‌ر ئه‌و ئاوازانه‌ش لی‌نادات که من چه‌زبان پیده‌که‌م».

په‌روانه سه‌رنجیده‌دا، که میدیا و کلّبه وه‌کو دوو گیانی نامۆ به‌یه‌کتر ده‌ژین، شه‌وان کلّبه له‌سه‌ر هه‌رزالّیکی ته‌نها ده‌خه‌وت و میدیا ده‌که‌وته گه‌پان به‌دوای مانگدا... ئیوارانی‌ش کلّبه له‌سه‌ر به‌رده‌کان مۆسیقای لی‌ده‌دا، شه‌ویش له‌و ئه‌لقه‌یه‌دا له‌ده‌وری گۆڤه‌ند داده‌نیشت و پالیده‌دا به‌ دره‌ختیکه‌وه و به‌ چاویکی خه‌والوو سه‌یری پیاوان و ژنانی جه‌نگه‌لی ده‌کرد، میدیا و کلّبه هه‌ردووکیان له‌ قه‌سابخانه‌کانی عه‌شق هه‌له‌هاتبوون، یه‌کێ له‌ گه‌نجه ئیمانداره‌کان چه‌ندین کاغه‌زی میدیای له‌ کونج و که‌له‌به‌ره‌کانی ده‌ورو به‌ری مالّ له‌ شقارته چکۆله‌کاندا ده‌ره‌ینابوو و خسته‌بوویه به‌رده‌ست ئه‌و پیاوه‌ی چاوه‌دی‌ری په‌یوه‌ندییه‌ حه‌رامه‌کان بوو له‌و ناوچه‌یه‌دا... که قه‌سابخانه‌کانی عه‌شق ده‌ستپیکرد، میدیا و کلّبه نه‌یاندانه‌زانی ناویان له‌ ناو لیستی ئه‌و عاشقه‌ خراپه‌کارانه‌دایه که ده‌بیّت بکوژین، ئه‌وان تا ئه‌و کات په‌رو به‌په‌رو یه‌کتریان نه‌بینیبوو، پاسته هه‌موو گه‌ره‌ک ده‌یانزای کلّبه ئه‌و مۆسیقا قه‌شه‌نگه بۆ میدیا به‌ده‌م ده‌ژه‌نیت، مۆسیقایه‌ک له‌ ئاوازی ئامی‌ره‌کان سازگارتر بوو، له‌ که‌مان و چه‌لو و فلوته پاسته‌قینه‌کان به‌ناهه‌نگتر بوو، به‌لام هه‌مووش ده‌یانزانی که میدیا له‌می‌ژه له‌مالّ نه‌چۆته ده‌ری، ده‌یانزانی میدیا له‌و شه‌وه‌وه‌ی که به‌دوای مانگدا هاته‌ده‌ری و

کتیپیکى دۆزییه وه و نه و کتیبه نه خووشى خست، ئیتەر نه چۆته ده رى و ته نها له سه ربانى ماله وه بوى هه بوو بۆ مانگ بگه ریت. که دوو کچیان له گه ره که که دا سه ربى، که س له و باوه ردا نه بوو که سیته مین عاشق که ده بیئت بکوژریت میدیای لاله، چەند سه عاتیک بهر له وهى پیاوکوژەکان به خویان و چه قو و تیزابه کانیانه وه چوارده ورى مال بگرن، هاورپیه کی دیرینی، کلپه له هه مووشتن ناگاداری کرده وه.

که نه و شه وه کلپه، میدیای له ته ک خویدا فراند نهیده زانى ناتوانیت قسه بکات، نه و کوشته ی نه و نامه دوور و درێژانه ی میدیا بوو که تیايدا به شیوه یه کی سه یر باسی شیعر و موسیقا و مانگی ده کرد، به لام که دلنیا بوو میدیا ناتوانیت قسه بکات، تووشی په شیمانییه کی ترسناک هات. هه ره هه مان شه و سه ریده دا به دیوار و زهوی به رده کانی ده ور به یری خویدا و ده یگووت: «که واته له بهر کچیکی بیژمان خۆم تووشی گێژه نی مه رگ کرده». ده تلایه وه و ده یگووت: «تا ده مر م ده بیئت له رێگای پارچه کاغه زه کانه وه، قسه ت له گه لدا بکه م، تا ده مر م مه حکوم به بیده نگى، من که خه ونم به ده نگه وه ده بینى، خه ونم ده بینى و له خه ونه کاندما نه و وشانه ی ناو نامه کانتیم به ده نگت ده بیست، شه یدای نه و ناوازه سیحراویانه بووم که له خه یالى خویدا په سمم کردبوو، ئیستا ده بیئت چیبکه م... من سیحری ونبووی ده نگى تو م خو شده ویست... سیحری ونبووی ده نگت». به لام تازه هیچ یه کى له میدیا و کلپه رێگای پاشه کشه یان نه بوو.

شه وی نه و حکایه تانه بۆ په روانه ده بوو به مۆته که ی ترسناک، نه و به درێژایى شه و حکایه تی مردنی عه شقه کان و دیمه نی وێران بوونی سۆزه کانی ده بینى، ناوپی له چاره نویسی مه خلوقه کانی تر ده دایه وه و هه مووشتنیکیش له به ر دیده دا په ش بوو. به یانیان که ده گه رایه وه بۆلای فه ره یدون پۆحیکى سارد و سه ری هه بوو، هه ستیده کرد که ده ست و دلی و ده ماره کانی خالین له هه موو هه ستى، ده یزانی که زیان و جهسته و سۆزه کانی بهر

له فهره يدونی مه له ک به دونیای دهیه ها پیاوی دیکه دا تپه پړیوه که
 هه موو نیستا بوونه وهری غریب و دوور و بیسیما و بییادگارن، یادچوونه وه
 فراندوونی. ده شیزانی نه و له شه لاواز و ماندووهی فهره يدون که به
 بیده نگی له پالیه وه راده کشیت و بیر له شته سیر و نادیاره کانی ناو
 خه یالی خوی ده کاته وه، هه مان شیوه، دل و جهسته یه که که دهیه ها جار
 عه شقی ته پوتوزاوی کولانه کانی شاری تاقیکردوته وه، که چی نه مړو سړ و
 غافل و شه که ت هه موو یادگار ه کانی خوی بیرچوته وه ... ده یزانی، نه و بویه
 فهره يدونی خو شو یستووه تا به ره و دنیا یه کی دیکه بییات، دنیا یه ک پر پیټ
 له کیلگه، پر پیټ له ناوه دانی و نازادی، دوور پیټ له سیټه ری نه م نازاره
 قول و کوشندان هی مړو ف، ده شیزانی فهره يدون بویه خو شیده ویت، چونکه
 له په روانه کان ده چیت، چونکه به شیکی سر به جنسی په پوله کانه.
 نه و به هیمنی له ته نیشته فهره يدونه وه راده کشا و سهیری نه و نیگایانه ی
 ده کرد که به هیمنی پییده گووت: «په روانه، تو له کویت، له کویت؟
 تو گه لیک دووریت ... من ناتبینم». په روانه ده یزانی که ناتوانیت له وه
 زیاتر له یه کتری نریکن، ده یزانی نه و پوناکیه ته لیسموایی شه وان به
 شه واره یده خات، جگه له شیوه یه کی تری نه و ویسته شه یقانییه ی ناو
 پوچی خوی زیاتر هیچی تر نییه، ویستی گوړین، ویستی شله قاندنی
 ژبان، ویستی تیکشکاندنی ثیقای له یه کچووی شوینه کان و کاته کان،
 ویستی دوزینه وهی دنیا یه کی دی له ژر پوو پووشی نه و بیزاریه وه،
 به لام فهره يدون په روانه ی ده بینی ده پوات، په روانه ی ده بینی ده بیټه
 غوبار، ده بیټه نه و توژه نر مه و له هه وادا په خشده بیټه وه، تا زیاتر
 په روانه دووریکه وتایه ته وه، تا زیاتر بیوایه به گهر د، فهره يدون پتر لایه نی
 نه فسانه یی و ناماقووله کانی نه و عه شقی بړ درده که وت که پوژیک وه کو
 چاره یه ک بړ هه موو پوویه ره خالی و پوچه کانی ژبانی ته ماشایک رد بوو.
 فهره يدون له شه وه سهیره کانی دارستاندا، بیریده کرده وه و له و باوه په دابوو

كە نەگەشتنى بە هیچ لە ھەموو پەيوەندىيە ئىنسانىيەكانى پىشتردا
 پالىپتوھناوہ بەدواى يەكێكدا بگەرێت لە ناو بازنەكانى خەيالدا. دواى
 كەوتنە خواروھەى پەزای دلخۆش، پرسىارىك كە لای ھەرەيدون دروستبوو،
 ئەوھبوو: «مروڤ ئەگەر بشفرێت بۆ كوێ دەچیت؟». شەوہ درێژەكانى
 مەستى و مەخواردنەوہ و گۆرانىگوتنىش لەگەڵ ئەو چەند مەقامبێژەدا كە
 دواچار ھەرەيدونى گەياندە ئەم دارستانە، فێریانكرد مروڤ لە شتە پچوك
 و سادە و ئاساييەكان دەتوانێت بەختيارى گەرە بسازێن، فێریانكرد
 بەختيارى دەشت تەنھا گۆرانىيەك بێت، دەشت ژيان بێت دوور لە
 ترس، دوور لە ھەرەشە بەردەوامەكانى مەرگ، دەشت بەختيارى شتێك
 بێت ئاساييتر لە ھەموو شتە ئاساييەكان، كە ھاتيشە ئەو دارستانە
 بۆ ئەو بەختيارىيە دەگەرێ. ئەو گوێى لە خەونى زۆر گەرە گرتبوو،
 بەلام ھەرەيدون ئىستا لەپشت ھەموو ئەو خەونە گەورانەوہ، لەپشت ئەو
 خەيالە بێسنورانەوہ كە خوشى پۆژىك لە پۆژان لە تخووبە تاريكەكانيان
 نزىكبووبووە ھەميشە دەگەرێ. ئەو مانای ژيان وەكو نزىكبوونەوہ يەكى
 ھەميشەيى لەگەڵ شتێكدا كە خوشىدەوێت. سەرھتا لەوياوہ پەدابوو كە
 ئەم جەنگە لە دەرھەتەى ئەو پێكەوہ ژيانەى بۆ دەرەخسێن، لەوياوہ پەدابوو
 دەتوانێت لەگەڵ پەروانەدا بەيەكەوہ بن. بەلام پەروانە دەپۆشت، پەروانە
 شەوان پوناكىيەكى نەتەنى بەرەو قوولايى جەنگەڵ دەيفراند، لەوێ لەگەڵ
 ئەو خانمانەى دىكەدا لە ژيان و لە چارەنوس و لە عەشق وردەبوونەوہ.
 پەروانە ھىدى ھىدى دەبوو غوبار، دەبوو تەم، بەيانىيان كە دەگەرێ. پەروانە
 ھەرەيدون لەوياوہ پەدابوو كە جگە لە تارمايىيەكى تەنك ھىچى تر
 نابىن، جگە لە ستوونىكى باريك و پوونى گەرد ھىچى تر نابىن،
 بە لەشتىكى ماندوو و پۆچىكى سەپ و جوتى چاوى نيمچە خەوالووەوہ
 دەگەرێ. ھەرەيدون پێدەگووت: «پەروانە تۆ لە كوێت؟». پەروانەش
 ماندووتىيەكانى شەو و كارکردنى پۆژ و مەراقە قوولەكانى كچانى جەنگەڵ

له‌گه‌ل خۆياندا ده‌يانبرد، ئه‌و به‌ هێمنی باوه‌شی به‌ فه‌ره‌یدوندا ده‌کرد و ده‌یگوت: «تۆ له‌ ویاوه‌ په‌دایت، ژيانمان لێره‌دا کۆتاییه‌ت...؟». فه‌ره‌یدون ده‌ستی ده‌دايه‌ ده‌ست په‌روانه، به‌لام وای هه‌سته‌ده‌کرد ده‌سته‌داته‌ هه‌وا، ده‌سته‌داته‌ هه‌لمێکی سپی ده‌مه‌ویه‌یان. ده‌ستی به‌ قژیدا ده‌هێنا و ده‌یگوت: «په‌روانه جیهان هه‌مووی ته‌نراوه‌، سه‌رسنووره‌کان یه‌ک پارچه‌ ناگرن، ده‌یه‌ت چاوه‌پوانبین».

به‌لام فه‌ره‌یدون شه‌و له‌ دواي شه‌و زیاتر هه‌ستی به‌ جیاپونه‌وه‌ و دوورکه‌وتنه‌وه‌ی بێده‌نگی په‌روانه‌ ده‌کرد. تا زیاتریش ئه‌و هه‌سته‌ تیا بچه‌سپایه‌، زیاتر بیرى له‌ مانای پاسته‌قینه‌ی په‌یوه‌ندی خۆی به‌ ئافه‌رت و جوانیه‌وه‌ ده‌کرده‌وه‌، که‌ له‌ ناو دره‌خته‌کاندا ده‌گه‌را و تێده‌فکری ده‌یبینی که‌ ئه‌و له‌ مندالییه‌وه‌ هه‌ولده‌دات به‌ شێوه‌یه‌کی ئه‌یویانه‌، جوانی مرۆف، جوانی ئافه‌رت، جوانی ژیان پێکه‌وه‌ کۆیکاته‌وه‌... ئه‌و هه‌موو په‌نج و جه‌نجالی و ته‌قه‌لایه‌کی بۆ ئه‌وه‌ بوو، ده‌یزانی مرۆف جوانیه‌کی تایبه‌تی هه‌یه‌، له‌ هه‌موو ئه‌و جوانییانه‌ش کاریگه‌رتر توانایه‌تی له‌سه‌ر به‌ختیاری، ئافه‌رتیش جوانیه‌کی قوولتر و سه‌یرتره‌. جوانی ئافه‌رت، جوانی وێساله‌ له‌گه‌ل گه‌ردوندا، جوانی ئاماده‌گی هه‌موو سێحری سروشته‌ له‌ ناوه‌پاستی ژياندا. فه‌ره‌یدون بیرده‌کرده‌وه‌ و ده‌یزانی که‌ خۆیندنه‌وه‌ی شیعره‌کانی کتێبفرۆشییه‌که‌ چنده‌ یارمه‌تیانداوه‌ تا له‌ و شتانه‌ تێبگات، بیرده‌کرده‌وه‌ که‌ گۆران، ئا، گۆران، نه‌بزی هه‌موو نه‌تینییه‌کانی ئه‌م گه‌ردونه‌ی له‌ ئافه‌رتدا بینیه‌وه‌، به‌لام فه‌ره‌یدون ده‌یزانی که‌ کاتێک ده‌مانه‌وێت به‌و نه‌تینیانه‌ بگه‌ین، ئافه‌رت ناتوانێت یارمه‌تیمانبدات، ئافه‌رت مه‌خلوقێکی زیندوو ناتوانین یاری پێکه‌ین، فه‌نتازیای له‌سه‌ر بکه‌ین... ئافه‌رت چنده‌ مه‌خلوقێکی فه‌نتازی بێت، ناتوانین فه‌نتازیای له‌سه‌ر بکه‌ین، چونکه‌ ئه‌و له‌ده‌ره‌وه‌ی ئێمه‌ ژيانى خۆی ده‌ژی، دواچاریش ئێمه‌ چنده‌ ئافه‌رت بکه‌ینه‌ نمونه‌ی بالای خۆمان، هه‌چ له‌وه‌ ناگه‌ڕێت که‌ ئافه‌رت خۆی

ژيانټيک و نارونهوېک و خهونټيکي دیکه ی هیه که ده شیت دژی هه موو
 فهنتازیاکان بیت. هه ستیده کرد لاوازیوونی په یوهندی نهو به پروانه وه
 ده که پټه وه بو نهو هی که نهو پروانه ی بدهوام له دیده خه یالیه کانی
 خو یه وه بینیه وه، نهو مه خلوقیکي تاییه تی فهنتازیا کردوه ... فره یدون
 له ویدا دهو هستا و ده پرسی کامه یانه جوانی راسته قینه ی ژیان؟ جوانی
 پوخله به ره فهنتازی و خه یالیه کانی یا خود جوانی مروځه راسته قینه کانی،
 نهوانه ی ده مرن و ده ژاکټن، نهوانه ی لیمان بیزارده بن و فراموشمانده کن
 یان نهوانه ی جاویدانه و نه گوږن؟ فره یدون وه لامی پټه بوو، به لام دلنیا بوو
 که نوشوستی و ته نهاییه کانی خو ی پوژټیک بو دوور ده ییه، بو جیگایه ک
 ته نیا خو ی و خه یالیه کانی ده میننه وه، نیستا هه ستیده کرد سه رکه وتنی
 پله پله ی نهو به ژياندا، گه شتی دوور که وتنه وه په کی هیمنه له مروځه کانه وه
 به ره و خه یال، سه یریده کرد و پیسه یریو که نهو هر خو ی فره یدونی
 مه له که، هر خو ی یاریزان، مه له وان، چه قوکیش، پاوکه ری په پوله کانی،
 پاوکه ری کچه توژاوییه کانی قه راغشار بووه، هه ستیده کرد نهو بو خاکیکي
 دیکه عوداله، هه لېژاردنی بو پروانه و نریکبوونه وه ی له گوځه ند هه مووی
 پڼگای جیاوازیوونی بو جیاوونه وه له جیهانی مروځه کانی و سه رکه وتن
 به ره و مه له کوتی بیسنووی «خه یال» ... تا پتیش له م جهنگه له وه
 ده ئالا، تا پتیش له ئالوژییه کانی جیهان و سیاست و هاوړتی و عشق
 ناومید ده بوو، بیري له وه ده کرده وه هیلیکی نه ستوور له نیوان ژیان و
 خه یالدا بکیشیت و نه هیلیت تیکه لوی یه کترین ... خویشی به هه موو
 توانایه وه به ره و قوولایي نهو خاکه ته ماویانه ی فهنتازیا سه رده که وت ...
 نیدی پوژ به پوژیش گوشه گیرتر ده بوو، گوشه گیریه ک که پیشت له ناو
 هه موو شته کانداه سه رنجیدابوو.

که نه سه رده دینی بوخو ش ده مات، نهو هه موو شتیکی بو ده گپراه وه،
 به لام نه سه رده دین باوه پی نه ده کرد، پوژټیک له پوژان فره یدون بخږته

ئەو خەلۋەتە بېيىنەو. دواتر مەسومە لە شەوانى دور و درىژى قوتابخانەى خوشکە تۆبەکارەکاندا بەمنى گووت: « ئەو وەرزە پۆژ و پۆژگارێكى سەيرى لەگەڵ خۆيدا هێنا، هەموو وامان هەستەکرد دونيا لە يەكتى دەترازت، دونيا پارچە پارچە دەبێت و ئێمەش هەريەكەمان دەبينە دورگەى پەرتەوازە و گوشەگير. هەموو دەمانزانى ژيانمان مانايەكى نيه، تا زياتریش لە يەكتر دوربیکەوتينايتەو، تا زياتر پياووەکان لە جيهانى خۆيان و ئێمەش لە جيهانى خۆماندا نوقمبووينا، زياتر شوو و پۆژەکانى ئەو دارستانە دەبوون بە مۆتەكە».

پۆژگارێك واى لیدییت پياوان بوو خۆيان لە دەورى ئاگرێكى گەورە دادەنیشن، قسەدەكەن، گەمەدەكەن، لەسەر پوقەيەكى بچکۆلانە لە شەترەنج و دامەکردنێكى بېکۆتايیدا وندەبن، هەموو دەكەونە شەپى دۆپان و برانەو، دەكەونە پقەبەرێى لیزانين و لیتەزانين. لەلايهكى دیکەشەو ژنان لە جيهانى ژێر كەپر و قەراغ چۆمەكەدا شوو و پۆژە درىژەکانى خۆيان پێكەو دەبەنەسەر، میدیای غەمگین بەردەوام لە دەفتەرەکانى دەستیدا حکایەتى دورگەوتنەو، مرقەکان دەنوسیتەو، حکایەتى ژيانى پۆژانەى ژنان و مندان، حکایەتى گەشە و مردنى گۆلەکان، حکایەتى ئاوەکان و بالندەکان، لە جیگایەكدا دەنوسیت: «هەمووشتى خێرا دەپوات، وەرزەکان كورت و خێرا دەپۆن، هاوین بەرەو كۆتایى دەپوات، من هەست بە بیدەنگى دونيا دەكەم، بیدەنگیەكى ترسناک، هەستەكەم وەرزیكى تر بەپۆیه». دواى ئەو پۆژانە، دواى ئەو پێشبینیە تاریکەى میدیاش زۆرئابات كە سەرەتای وەرزیكى نوێ دەردەكەوێت، وەرزیك كە كەس چاوەپوانى نەکردو، وەرزی گوشەگيرى.

لە ئیوارەییەك لە ئیوارەکانى سەرەتای پاییزدا، ئەو گەنجە چاوشینە لە شارە دورەکان گەپایەو و هەوالێكى گەلیك خراپى پێیوو. ئەو هەموو

پیاوانی جەنگەلی کۆکردەووە و گوتی: «چیتەر تاشینی پەیکەری ئەو عاشقانە سوودی نییە، جەنگ لە ھەموو جیگایە کەدا ھەلگیرساو، زەوی ناگیرگرتووە، لە جۆرە زەمانیکی وادا کەس نامادە نییە پەیکەری عاشقان بکڕێت، من چەندین پۆژە بەو تورەکانەووە دەگەرێم، کاتیکی زۆرە شارەو شار دەکەم، بەلام چیتەر کەس سەیری ئەم پەیکەرانە ناکات». ئەو دواي بێدەنگییەکی کورت تورەکەکی دانا و بەردەوامبوو لەسەر قسەکردن: «من پانزە پۆژی دیکە دووبارە دەگەرێمەووە، لەماوەی ئەو پانزە پۆژەدا دەبێت ئێوە بیرتان لە شتیکی دیکە کردبێتەووە، ھەر شتیکی دیکە بێت بۆ من گرنگ نییە... من خۆم ھیچ گەلەیم لە کەمالی ئەو پەیکەرانە نییە، بەلام پێناچێت خەلکی چیتەر توانای تەماشاکردنی دوو عاشقیان ھەبێت».

گۆفەند ئەو پۆژە کە ناویمیدی لە چاوانی پیاوانی جەنگەلدا دەخوێندەووە، کە دەیزانی ئەو ھەوالانەی گەنجە چاوشینە کە ترسیکی گەورەیی خستۆتە دڵی ھەمووانەووە، کە پێیانوابوو لەگەڵ ھاتنی زستاندا پێویستیان بە ئازووقەی زۆرتر، جلوبەرگی ئەستوورتر، مال و قۆخەلەی قایمتر ھەیە. لەبەردەم ھەموواندا سەیری ئاسمانی دەکرد و دەستەکانی بەرز دەکردەووە و دەیگوت: «دەبێت باوەرمان بە عەشق بەھیزییت». گۆفەند، بەنیو درمختەکاندا دەپۆشیشت و دەیگوت: «دەبێت ناویمید نەبین، پۆژێک دێت ھەموو میللەتەکان لەسەر سفەری عەشقی یەکتەری یەکدەگرەووە، دیانەتەکان لەسەر خوانی مەحەبەت کۆدەبنەووە، دۆژمنەکان لە باغی ئەفیندا باوەش بەیەکدا دەکەن».

ئەو دەپۆشیشت و دەیگوت: «پۆژێک ئاسمان درزەبات و عەشق و مەحەبەت لە مەلەکووە دوورەکانەووە دەپۆشێت. کێلگە خۆی پادەووەشییت و لە لاسکی پووەکە سەوزەکان شەونمی ئەفین دەبارێت، زەوی عەشق دایدەپۆشی، مەوێ لە خۆشەویستی زیاتر کاریکی دیکە نامییت، ھەر

ئىنسانە و دىت و سۆز بەسەر ئەويتىدا دەپژىنىت، ھەر عەشقە و گەرە دەبىت... بە ئەندازەيەك ئىدى جگە لە عەشق ھىچ وشەيەكى دىكە نامىنىت، مەرۆف پىويست ناکات زمان بزانىت، چونكە عەشق دەبىتە تەنھا زمان. مەرۆف پىويست ناکات ھىچ بەھرەيەكى ھەبىت، چونكە عەشق دەبىتە تەنھا بەھرە، مەرۆف پىويست ناکات کارىکات، چونكە عەشق دەبىتە تەنھا کار».

ئەو ئىوارەيە گۆھەند بە ئەندازەيەك لەگەڵ ئومىدەکانیدا دەپۆشت، ھەمووان ھەستىيان بە گەرمى ھەناسەکانى دەکرد، ھەستىيان بەو عارەقە سارد و ناوختە دەکرد لەسەر ئىوچاوانى، ھەستىيان بەو نىگا پەرىشان و دەنگە گر و چاوە سوور ھەلگەپاوانەى دەکرد، لەگەڵ ئەو شىدا كەس ھىچى نەدەگوت. ئەو شەو ھەمووان زووتر لە وادەى خۆيان بلۆھيان لىکرد، گۆھەندىش زووتر پوويکردە ئەو چۆمەلانەى لەویدا بايەكى بەھىز يارى بە درەختەکانى دەکرد.

گۆھەند ئەو شەو چەند بىرىدەکردەو نەيدەزانى بۆ وەھا گەشبینە، ئەو لەو پۆزەو كە بپارىدابوو بىتە پەيكەرتاش بەشتۆھەيەكى سەير چارەنوسى خۆى بە جوانىيەو گرىدابوو، بەلام دواى تەواوکردنى خويندن و گەپانەوئەى بۆ شار، ژيان لەو ژىنگە تارىك و دوکەلاويانەى ئەویدا ھەموو شتەکانى لى شىواندبوو، ئەو لەوئ جوانى وەكو ژەھرئىك بىنىبوو كە دژ بە وەپزىي دەيخواتەو. ئەو لە مەيخانەکانى شاردا ھاوارىکردبوو: «جوانى بەبى عەشق، ژەھرئىكى ھىمن و لەسەرخۆيە، بە بىدەنگ دەمانكوژىت». دواجار دواى سەفەرئىكى درىژ لە ناکامى كە تيايدا ھونەر و شەراب و بىزارى، گۆشە ئاوەدانەکانى ژيانى ئەو بوون، عەشقى دلآرام لە دۆزەخى ئەو ھەموو مەستىيە پزگارىکردبوو. كە ھاتبووشە دارستان سەر لە نوئ توانىبووى ھەموو پەيوەندىيە نەيىيەكانى عەشق و جوانى و بپوا بەجۆرىكى سەير پىكەوگرىدات. ئەو لە شەوانى دوور و درىژى تىفكرين و تىپاماندا

گەشتبوو ئەو بېوايەى كە عەشق دەبىت پردىكى گەورەى لەگەل ئيمانيشدا هەبىت، ئيمان بە مروف و بە مەزنىيەكانى. ئەو لە ئىوارەى ئەو جەنگەلدا بە پياوھكانى گوتبوو: «دەبىت عەشق وەكو ديانەتتىكى نوڭ تەماشابكەين، جوانىش دەبىت دەرگەوتەى شكۆكانى ئەفەين بىت، ئەو كە هەرىمىكى دوور و جودا بۆ خوشاردنەو و هەلھاتن... چونكە جوانى گەر پەيوەندىيەكى قوللى بە عەشقووە نەبىت، دەبىتە يارىيەكى كوشندە، يارىيەك كە گۆشەگىرى و تەنھايى مروفەكان قوللەكاتەو». بەلام فەرەيدون لەو پۆژەوہى كە هاتبوو بنى ئەم هەلديروہ، لەبەرامبەر ئەو گەشبنىيەى گۆفەندا ترسىكى گەورە لە پۆچيدا دوستبووبو، ئەو مندالى خەونە دوور و درىژ و ئالۆزەكانى جاران كە هەميشە گۆفەندى بە مامۇستاي خۆى دەزانى، لەكاتى كاركردينشدا لە وەرشەكەدا خۆى وەكو سىبەرىكى ئەو پياوھ تەماشادەكرد، ئىستە سەيرى لەو دەرھات بۆ ئەو پياوھ ناتوانىت ئەو دونيايەى چواردەورى خۆى ببينىت؟ بەلام گۆفەند سەيرى هەموو شتە لەيەكچووەكانى دەورەرى خۆى دەكرد و گەشبنىيەكى قولل و لەناكاو پۆجى دەگەشانەو، ئەو كۆبونەوہى عاشقانى بە سەرەتاي دونيايەكى دىكە لەقەلەمدەدا، سەرەتايەك كە تايادا عەشق دەبىتە دەسەلات، دەبىتە يەكخەر و پىكخەرى مروفەكان، دەبىتە وزەيەكى خولقينەر بۆ مانەو و شەركردن. لە وەرشەكەدا دەوہستا و دەيگوت: «بېروانن عەشق هەموومان دەگۆپتە سەريەك مروف، يەك مروفى مەزن و بەتوانا و گەورە، هەر خوشى ئەو مروف گەورەيە دەگۆپتە سەرھونەرمەندىكى داھينەر و بلىمەت». لەو ساتانەشدا كە گۆفەند تەنيا دىوى لىكچووى مروفەكان و شتەكانى دەبينى، فەرەيدون بە گومانىكى گەورەوہ سەيرى شتەكانى دەكرد، ئەو لە ناخەوہ جياوازييە كوشندەكان هەليانەتەكاند، ئەو پىيوابوو كە گۆفەند دەيەويت ئەو قەوارە بەشەرييە بەجۆرئەتاشىت كە لەگەل خەيالەكانى خۆيدا بگونجىت. وەلى فەرەيدونى

مه لک که له و دنيايه دا پوژ دواي پوژ پتر هستي به نامويي ده کرد، پوژ دواي پوژ زياتر نه گونجان و بيزار بووني ناده ميزاده کاني له يه کتر ده بيني، شه ويک له شه وه کان به گوښه ندي گووت: «من چنده کوپي مه به به تم، نه ونده شه کوپي کينه م، چنده کوپي ناو قهره بالغي و جه نجالي بازاره کانم، نه ونده شه کوپي ته نهايم، چنده کوڼه عاشقيکي توژاويم، هيڼده شه کوڼه چاقو وه شينينيکي پيرم... ده توانم بق له قولتيرين و تاريختيرين شويندا ببينم». نه و به جهنگه لدا ده گهړا و ده بيني نه و پياوانه که سيان له وي ديان ناچيت، که سيان وه کو نه وي تر سه يري ژيان ناکات، که سيان ناسمان وه کو نه وي تر نابيينيت، که سيان وه کو نه وي تر نارپوانيت ته دارستان، که سيان ناو وه کو نه وي دي ته ماشانا کات، که سيان وه کو نه وي تر له عه شق ناگات. نه و هندی شه و ده چوه گفتوگوځي دريژ وه له گه ل گوښه نندا، هندی شه و که په روانه له ناو داره کاند و نده بوو، وه کو جاران تاکه دلنه واپي خوځي لاي گوښه نند ده وزييه وه، به لام شه و دواي شه و ه ستيده کرد گه شپينيه کاني گوښه نند له سر خه ون بونيادنراوه، خه ونيک که له خورافات وه نزیکه. فهره يدون نيستا له و باوه په دابوو، هر که سيک بيه وپت خه ونه کاني خوځي به سر مروفه کاني ديکه دا و به سر ميژودا بسه پيني، تر سناکه، چونکه خه ون ناوازه ترين و تاييه تيرين به ره مي ته نهايي مروفه... نه و پتيو ابو ته نهايي و خه ون، ناو ميدي و خه ون، بونه ست و خه ون له يه کدي جيانا بيه وه. به لکو هه تا عه شق و خه ونيش له يه کدي جيانا بيه وه و مروفی هه ميشه عاشقيش نه و که سه يه که هر گيز به ناگانايه وه. مروفی عاشق نه و که سه يه که خوځه ويستي له پشت ديواره کاني خه ونه وه قايمده کات و له ده ست جيهان ده پياريزيت. فهره يدون ده يگووت «گوښه نند، نيتمه هه موومان وه کو تو پوژگار يک وه ريکي سه يرمان له نوميد و هيوا و خه ون بری، فه سلينيکي دريژمان له خه يالاتدا ته يکرد، من له هر که س زياتر خه ونم به سه فريکه وه ده بيني له گه ل مه عشوقدا،

سەفەرێک بە ھەموو زەویدا بمبات، سەفەرێک بەرەو شاری خەیاڵی ھەلمگرتت، دەموست سنوورەکان ھەموو بیرم، سنوورەکانی کۆمەڵ و دیانەت و سیاسەت، سنووری شارستانیەتەکان، لەگەڵ پەزای دڵخۆشدا چەندەھا وەرزی تەنھا بە غایلەی بینینی دونیایەکی تر دەژیاين. بەلام کە وەرزی ئەو خەیاڵاتانە بەسەرچوو، تیگەیشتم کە ھێزی خۆین و کینە و جەنگ لە ھەموو ئەو خەیاڵاتە پچوکانە بەھێزترە، ئیدی تەنیا بیرم لە پزگارکردنی خۆم و پەروانە دەکردەو، پزگارکردنێک کە دەشیت ئەویش بەشیکبێت لە پاشماوێ پزگاری خەیاڵات». فەرەیدون، تا دەھات زیاتر تێدەگەیشت کە گوڤەند کاتێ قسەدەکات باس لە خۆی دەکات، باس لەو ئومێد و خەوانە دەکات کە خۆی پێویستی پێیەتی... ئەو بەو دەنگە پێغەمبەرانیەیی خۆیەو، دەیەوێت ھەموو ئەم خەڵکانەیی دەورووبەری لەسەر ئاوازی خەون و ئومێدەکانی ئەو سەماکەن، دەیەوێت بێن بە پارچەبەک لەو ھەژمەیی ئەو خەونی پێو دەبینن. تا پتر سەیری ئەو مامۆستایەشی بکەربایە بە دیوێکی تر و بە پێگایەکی تردا زیاتر دەگەڕایەو ھاو خۆی. تا شەوێک لە شەوان ھەستیکرد بە جووڕێ لە تیگەیشتنیدا لە مامۆستاکی جودابۆتەو، ئیدی لێکچوونێک لە نێوانیاندا نەماو. فەرەیدون کە وێرانبوونی عەشقەکانی دەبینی بە گوڤەندی دەگووت: «مامۆستام گوناھێ ئێمە ئەوێە کە شتی زۆر لە عەشق داوادەکەین، داوادەکەین عەشق پردی نێوان ئێمە و خودا بێت، عەشق پردی نێوان ئێمە و نیشتمان بێت، عەشق پزگارکەری ئێمە بێت لە بێزاری شارەکان، لە ساردی ئاینەکان، لە ماندوێتی ناو کێلگە و کارگەکان، لە دەریە دەریوونمان لە دنیا، لە نامۆیمان و پەراوێزیوونمان لە جیھان... داوادەکەین عەشق بالمان بدات، توانامان بدات، ھێزی داھێنانمان بدات، بەلام عەشق خۆی لە جیھانیکی وەکو ئەم جیھانەیی ئێمەدا، لە شاریکدا وەکو ئەو شارەیی کە ئێمە لە کۆچە و کۆلانەکانیدا گەورەبووین، جگە لە دیلیکی بریندار ھیچی تر نییە،

جگه له زامیکى گه وره و شاردراره دا هیچی تر نییه که هه تا ناویریت خوینی خوی نیشانبدات... له هه ر شوینیکه وه ده رکه وت ده پیکریت، به لام بره وانه دنیا به جورئ مه خلوقاته کان و مروه کان و میلله ته کانى له یه کتر دابریوه که عه شق ناتوانیت پیکه وه گریبان بدات، سهیرکه ... سهیرکه، ماموستام، هه ندئ که س هه رگیز عاشق نه بوون، به لام پپیانوايه عاشقن، نه مه ش زیان ده گورپته سه ر جه هه نه م، هه ندیکش نومیدی وا گه وره به عه شق ده به ستن، که خویان و عه شقیشى پیوه ویرانده کن.

نه و پوزه که ده ليله چاوشینه که هات و گووتی که په یکه ری عاشقه کان نافروشریت بۆ شه وه که ی فرهیدونی مه له ک، گوته ندی له ناو دره خته کاند گرت و گووتی: «گوته ند، ماموستام... عه شق ده مریت، عه شق له م دونیا یه ی نیمه دا ده مریت، هیدى هیدى ده بیته توحفه یه کی کۆن و بیما نا... تو هیوات به چیه؟». گوته ند ماته ده بوو و ده یگووت: «هیوام به عه شق و خوشه ویستی خویه تی». فرهیدون وه کو شیتیک که له دواى وه لامى پرسیاریک بگه ریت، ده یگووت: «ئهی ئه م هه موو گوشه گیریه چی؟ ئه م هه موو بیده نگى و ته نهاییه چی؟ سهیرکه گوته ند، سهیری گه وره یی ئه م ولاته بکه، سهیری گه وره یی ئه م عه رده بکه، سهیری مه زنى ئه م گه ردونه بکه، نیمه چیده که ین له په راوینى ئه م وجوده دا، چیده که ین لیتره دا؟ به لام بره وانه هیشتا هه ر ته نهاین، سهیرکه «په روانه» هه موو شه ویک ده روات. ئه م بیده نگیه، نه و باز نه گه وره و خالیانیه ی ده وره به رمان، پوچی نه و بۆشاییه سه وزانه ی له م دارستانه دا گه مارۆمانده دن، له یه کدیما ن جیا ده که نه وه... ماموستام، نه وه تا هه ریه که مان ده بیته مروفتیک بۆ خوی، به ته نها بۆ خوی، مروفتیک که به ته نها بۆ ترس و دودلئى و پارایى و خولیا و مۆته که کانى خوی ده ئی... ماموستام، من ده مه ویت فریای خۆم بکه وم، ده مه ویت خۆمیکى جوان دروستبکه م... ده مه ویت له زه تیک بۆ ته نهاییه کانم په یدا بکه م». گوته ند هه رگیز له وه وه به ر فرهیدونی به و

جۆرە نەبەینیبوو، قژی تەواو ئالۆزکاو و چاوانی تەواو مەست و جۆلەکانی تەواو پەر ترس و گومان بوون. فەرەیدون ھەمیشە گەنجیکی ھێمن بوو، بەلام لەناکاو وەکو بێوێت عاشقان لەو مەترسیانە ئاگاداربکاتەوێ کە دەیانبینیت، لەو تەنھاییە ئاگاداریانبکاتەوێ کە ھەستی پێدەکات، شپەزە و نامۆ، بە ترسیکی لە ئەندازە بەدەرەوێ لە ناو دارەکاندا وێڵدەبوو. ئەو شەو ھەوای جێھێشتنی گۆفەند بەناو جەنگەلدا دەپۆیشت و بەعاشقەکانی دیکە دەگوت: «ھەریەکەتان خۆی بۆ تەنھایی خۆی ئامادەبکات»، بەسەرکەپەر و خانو و ھەرزالەکاندا دەگەرا و دەیگوت: «خۆتان بۆ تەنھایی و مردن ئامادەبکەن...». خەوتووێ کانی ئاگاداردەکردەوێ و دەیگوت: «گۆشەگیریی بەرپۆیە، گۆشەگیریی ترسناک، گۆشەگیریی جوان کە مەزۆ دەبێت لایەقی بێت، ھەستن و پێشوازی لێبکەن». بەناو جەنگەلدا دەپۆیشت و دەیگوت: «عەشق مرد، دەرگا کانتان لەسەر خۆتان داخەن و درۆ لەگەڵ مەحەبەتدا مەکەن».

جەنگەل ھەمووی لە خەو ھەڵدەستا و گۆیی لە ھاوارەکانی فەرەیدونی مەلەک دەگرت، کە وەک شیتیک دەیکێشا بەسەر و سینەی خۆیدا. کەس باوەرپێ نەدەکرد فەرەیدون بەجۆریکی وەھا سەیر و لەناکاو، ئازامی و ھێمنی خۆی لە دەستبەدات. ھەموو عاشقەکان دەھاتنە دەر و لەو ئا ئارامییە فەرەیدونیان دەپوانی. پەروانە دەگەیشتە لای، دەستی بە قزیدا دەھێنا، دەبویست ئارامیبکاتەوێ، فەرەیدون دەستی رادەپسکاند و دەیگوت: «پەروانە، تۆش خەیاڵێک بوویت لە خەیاڵەکان... واھیمەیک لە واھیمەکانی من... ھەلەیک لە ھەلەکانی من بپۆ، بپۆ گۆشەگیرییەکی جوان بژی، بپۆ درێژە بە سەفەریک بدە کە ھیچ لە نامۆیی تۆ ناگۆریت، دنیا ھەمووی یەک گوندی دوکە لاویی دزیوێ... تۆش ئێی پەروانە، ئێی واھیمە شیریینی من، بپۆ درێژە بە خەیاڵە شیرینەکانی خۆت بدە... بپۆ...».

ئەو شەو فەرەيدونى مەلەك تا دەمەوبەيان ھاوارىدەكرد، پۆزى دوايىش زۆر درەنگ ھىۋىرەوۋە و خەوى لىكەوت، پەروانە كە ئەو پەشۋكانە لەناكاوئى فەرەيدون پەرىشانىكردبوو، بە ھىمنى لەتەنىشتىيەو خەوت، ئەگرچى ئەو لە قوولايى دلىيەو دلىابوو كە فەرەيدونى خۆشويستەو، بەلام نىستا ھەستىدەكرد ئەم پياوھ زۆر نامۆيە بە پۆخى و ھەمىشەش بە غەرىبى دەمىنىتتەو، سەيرى لىدەھات كە بۆ بەو شىۋە سەير و كوتوپرە لە سروشەت و ئەتوارى خۆى چوۋەدەرى، فەرەيدون ھەمىشە ئالۆزترىن و سەختترىن ھەلچوون و داچوونەكانى دەرونى خۆى دەخواردەو، بەردەوام بىدەنگىيەكى بىسنور و بىتەندازە لە چاۋ و لە سىمايدا بوو، ھەتا ھەلچوونە پووكەشەكانىشى بىدەنگ و ھىمن بوون. نەسرەدين دەيگوت: «شەپەكانى فەرەيدون و توپەبوونەكانىشى بە ئارامىيەكى بىمانا بەپۆۋەدەچوون». يەكئى لە ھاوپىكانى پۆزانى شەپەچەقۇى جاران بۆ نەسرەدىنى بۆنخۆشى گىرپابوۋە كە ئەو لە خويىناويترىن شەپدا ئارامى و ويقارى خۆى لەدەستتەداوھ. پەروانە دەپىرسى: «نەينى ئەم شەو، نەينى ئەم ئائومىدىى و توپەيىيەى فەرەيدون، ئايا ماندوبوونى ناو ئەم جەنگەلەيە، يان گۆرانىكى تەواوەتتەيە لە زيانى ئەم پياوھدا؟»، بەلام ھىچ ۋەلامىكى پىنەبوو. گۆفەند، بۆ پۆزى دواتر كاتى ئارامبوونەو و ھىمنى فەرەيدونى مەلەكى بىنى، ھەناسەيەكى دلىيايى ھەلدەكىشا، بۆ ئىوارى ھەمو عاشقەكانى بانگدەكرد تا تىكرا لەسەر دۆزىنەوئى چارەيەك قسەبكەن. گۆفەند دەيزانى چىتر ناتوان لەسەر ئەو پەيكەرە دۆزىنەى عشق كارىكەن، دەبايە سەرچەم لەسەر شىتىكى ئوئى پىكېكەون، شىتك لەيەككاتدا ھونەرىش بىت و كالاش بىت و پىر ماناش بىت. مېدىا دەلىت كەس لەوباوھەدا نەبوو، ئەو دانىشتە بىتتە سەرەتاي وەرزى لىكجودابوونەو گەورەكان. بىتتە ئىوارەى جىابوونەو و پەرتپەرتبوون. ھەر لە سەرەتاوە دياربوو ئەو پياوانە بە ھىچ ناگەن، ھەر لەگەل

دەستپێکردنى قسەکردندا هەموو شەپانگىزى ئەوانە دەرکەوت کە چیتەر
 نەیانده‌ویست گوێ لە ئەفسانەکانى گۆفەند بگرن. گۆفەند هەموو سىحرى
 دەسەلاتى خۆى دەخستە کار، وەکو پەوانە کراوێكى ئاسمان قسەیدەکرد،
 وەکو پزگاركەرێكى عەشق دەیگوت: «خەلکانى ولاتى ئێمە هەمیشە و
 هەمیشە عاشقبوون، بابەتى غەزەلیشیان درەخت و بالەندە و گۆل بوو،
 من پێشنیاری داتاشینی درەخت و بالەندە و گۆل دەکەم، دەزانم کارێكى
 سەختە بۆ ئێوە، بەلام گەرنە نێی، من سەرلەنوێ فێرتانده‌کەم،
 سەرلەنوێ لەگەڵتاندا ماندووده‌بم... سەرلەنوێ دەست پێدەکەینەوه و
 بابەتەکانى غەزەل دەکەین بە بابەتى کارکردنمان». بەرلەوه‌ى گۆفەند
 قسەکانى تەواوبکات، پیاوان توپە دەبوون، دەنگیان بەرزەکردەوه،
 یەکیک دەیگوت: «گۆل و بالەندە نافروشرێت، ماندووده‌بین و هیچمان
 چنگ ناکەوێت، ئەمڕۆ پۆڤى شەپە، پۆڤى لەیه‌کدانى چەنده‌ها گروپ و
 خێل و کۆمەڵەى سیاسیه‌، باشترین شت ئەوه‌یه‌ دروشمى ئەو جەنگاور
 و هێزە شەپکەرانه داتاشین و بینێرینه‌ سەرى و داواى نرخى زۆریش
 بکەین». کلپە لە ناو پێزەکان دەهاته‌دەری و دەیگوت: «ئەمە قسەیه‌كى
 پوچه‌، من لەگەڵ دروستکردنى شەترەنجدام، من لەگەڵ دروستکردنى
 گەمەیه‌کدام خەلکى کەمێک سەرقالبکات و ئازارەکانیان لەبیرباتەوه...».
 داتاشیک قسەکانى بە کلپە دەبێ و دەپێفاند: «کێ لە پۆڤى وادا
 سەرى دەپەرژێتە سەر شەترەنج؟ کێ خەیاڵدەداتە گۆل و بالەندە؟ کێ
 پێویستى بە ئالا و دروشم هەیه‌؟ دەبێت ئێمە بیر لە شتێ بکەینەوه
 خەلکان پێویستیان پێبێت. من پێشنیاری دروستکردنى بێژەنگ و قەلبیر
 و بلوێرى منداڵ و کەوچكى ماستاو دەکەم، کە کەرەستەى ئەزەلین و
 هەمیشە بازارپێكى باشیان هەیه‌». وەلى عەزیزى تیرنەنداز پادەپەرى و
 دەیگوت: «باشترین شت پاوکەرێکە بە تەنگەکەیه‌وه، ئەوه‌تى دونه‌يا
 دونه‌يا کوردان هەر پاوکەریوون و هەرواش دەمێننه‌وه...». لە ناو ئەو

دهنگه دهنګه دا، له وچاننیکي نېجگار کورتدا، فهره یدونی مه لک به هیمنی هله ده ستا و سهیری هه مووانی ده کرد و ده یگووت: «من ته نها په پوله دروسته ده کم، له میژه بیرم لی کردو ته وه، له په پوله کان زیاتر هیچی تر ناتاشم و کاریشم به سر که سه وه نییه».

میدیا له ده فته ره که یدا نوسی: «له و ئیواره په وه وهرزی گوشه گیری ده سستی پیکرد، وهرزیک که په که په که له پوځ و له ژبانی هه موو پیاوان و ژنان و مندالانی نه و چر و زه به نده دا ده رک و ته وه». له و ئیواره په ش پیاوان بلاوه یان لی کرد بیتو هی به هیچ بګن، هریه که و کوته دواي خه یال و فه ننازیبه کانی خوئی، هریه که و جیګایه ک و وینه په کی بو خوئی هه لېژارد و له وانی دیکه جیا بو وه وه، له و ئیوار پیه وه ئیدی وهرزی ویران بوونی وهرشه که و جه نګه لیش ده سستی پیکرد. له و شه وه فهره یدون سه رسامانه سهیری دونیای ده ورویه ریده کرد و بیریده کرده وه، به ناو که پره کاندا بیده نګ ده پویش و ده ګه پایه وه، له نریک چومه که وه ده رده که وت و ونده بوو، چند جاریک له و پرده دارینه نریکه ده بو وه و دورد که ته وه، به لام بیده نګی په کی قول بالی به سر سیم و په نګیدا کیشابوو. له و شه وه له په کی له پیچه کانی جه نګه له وه ګو فند ده رک وت و به هیمنی له به رده می فهره یدوندا وه ستا، ګو فند ده یگووت: «فهره یدون، فهره یدونی مه لک، تو که ی له داوی نه م په پولانه پزگار تده بیت؟ که ی؟». فهره یدون به زه رده خه نه په کی سهیره وه، به بزه په کی شه یتانییه وه و له لامیده دایه وه: «ناه ګو فند، تو پیمبلن... چ دوو شتیک له م دونیایه دا وه کو په پوله و عشق له په کده چن، سهیری په پوله بکه و به راوردی بکه به نه فین، سهیری نازکی، ته مه نی کورتی، هه لوه رین و سووتانی بکه... سهیرکه، چند له عشق ده چیت... په پوله وه کو عشق ده پوات و که س هه نګاوه کانی نابینیت، له کونه وه و ابو وه، سهیری شیعره کلاسیکیه کان بکه...». ګو فند ده یگووت: «ناه فهره یدون، فهره یدونی هاوړیم، نه وه په موسیبه ته که، تو عشق ته نها وه کو

نازکی ده بینیت، به لام عشق جهنگه، عشق وه کو هه موو جهنگیکی تر
 سه ردهست و ژیر دهستی تیا به، براوه و دپاویسی تیا به، عشق جهنگه،
 جهنگه له گه ل هه موو دنیا دا». فره یدون ده یگوت: «نا گوفه ند...
 نا، عشق ناتوانیت، جهنگاوه ر بیت، عشق پشویه کی کورته، کورت،
 دیت و هه لده وه ریت... عشق شتیکه هینده ی گرتت مردوه، هینده ی
 له گه لیدا ژاییت ژه هراویده که ییت، به لام موسیبه تی من نه وه یه ده مه ویت
 بیگرم، ده مه ویت تا هه تاهه تیا به له نیتوان په نجه کانی خومدا بیگرم و یاری
 پییکم... چنده دوریکه ویت هه من ده بیت ریگای دیکه بدۆمه وه تا
 بیگرم».

«گوفه ند» که به جۆریکی تر بیرى له خوشه ویستی ده کرده وه،
 گۆچانه که ی ده دا به زه ی که پره که دا و ده یگوت: «عشق ده بیت
 نه مریت، ده بیت بیته مه به سستیکى ناوه کی جیهان، ده بیت بیته مه به سستی
 مه خلوقات و مرۆف و میله ته کان».

فره یدون که ئیستا ته واو له مجۆره قسانه ی گوفه ند بیزاریوو بوو به
 خنده یه کی تاریکه وه ده یگوت: «ناه، عشق تیکه لاو به خورافه ته کانی
 تری مرۆف مه که، لیگه پئی با وه کو خۆی چۆنه له دایکی بیت و به مریت...
 موسیبه تی ئیوه نه وه یه که هه میشه ده ست له عشق ده دن، تیکه لاوی
 دونه یی ده که ن، تیکه لاوی دیانه ت و شوپش و حوکم و کارکردنی ده که ن،
 عشق که ده ست لیدا ده مریت، که له وه ده رچوو شتیک بیت له
 ده ره وه ی قوولاییه تاریکه کانی مرۆف ده مریت... عشق به جۆری به
 تاریکستانی ناوه وه مان گریدراوه که هاته ده ری ده مریت».

گوفه ند ده یگوت: «ده مزانی، ده مزانی... خویندنه وه ی نه وه چه ند کتیبه
 بیمانایه ی ناو نه و کتیبفرۆشییه په پپوته ی شار، به ره و شوینی ترسناک
 ده بات... موسیبه ته، مرۆف کتیبه کان بخوینیت هه و خراپ تیدانبات». فره یدون به
 غه میکه وه سه یری گوفه ندی ده کرد و ده یگوت: «ناه».

گۆفەند، تۆ باسى چى دەكەيت؟ من هېچ شتىكم نه خویندۆتەوه، من ئىستا لەم جەنگەلەدا لەگەڵ ئىتوهدام... بەلام دەزانم عەشق بەرگەى ئەم سەفەرە دوور و درىزانەى پزگارىى ناگرىت. سەیرکە... سەیرى چوارەورى خۆتبکە، مەزۇف لە جىهانىكى وادا ناتوانىت پۆحیش و جەستەشى ئازادىکات، خۆیى و عەشقىش ئازادىکات... ناتوانىت».

«گۆفەند» بە قوولى سەیرىدەکرد و دەپىرسى: «فەرەیدون، فەرەیدونى مەلەک. ئەى کە عەشق مرد تۆ چى دەكەيت؟».

فەرەیدون تەماشایەکی گۆفەندى دەکرد و دەیگوت: «لەگەڵ وەهەکانیدا دەژیم، لەگەڵ سەیبەرەکانیدا... چونکە هېچ چارێکی ترم نیه».

ئەو شەو گۆفەند و فەرەیدونى مەلەک بێئەوهى بگەنە هېچ، لەیەکدى جیابوونەوه، گۆفەند بۆ ناو جىهانى پەیکەرەکانى خۆى و فەرەیدونیش بۆ ناو جەنگەل، بۆ ناو ئەو شوپىنانەى کە ئىدى لەوئ بەدواى خەيالى پەپولەکانى خۆیدا دەگەرپت. ئەو شەو دواھەمین شەوى ئاسودەییە لە ژيانى فەرەیدوندا، ئىدى لەو شەووە بە تەنها لە ناو ئەو جەنگەلەدا بەدواى کەرەستەى پەپولە خەيالىیەکانى خۆیدا وێلدەبیت. ئەو شەو سەرەتای مالاواى فەرەیدونى مەلەکە لە هەموو ئەو شتە چوکانەى کە کەم و زۆر لە نیاز و خولیاکانى منداڵى دوورپان خستبوووە. فەرەیدون لەو پۆژەووە کەوتە دروستکردنى شورای مەملەکەتى پەرۋانەکان، ئەو مەملەکەتەى چارێکی تر لێى نایەتە دەرى.

لەو بەيانییەو کە فەرەیدون سەر بەسەر دروستکردنى یەکەمین پەپولەدا شۆردەکاتەوه، ئىدى بەدەگمەن سەر بەرزەدەکاتەوه، لە یەکەم ئىوارىو کە پیاوان دەگەرپنەوه بۆ ژێر کەرەکانى خۆیان، فەرەیدون ناگەرپتەوه، کەسیش ناتوانىت دلى بۆ گەرانهو دابینىت. شەو لەگەڵ داھاتنى تارىکیدا لەسەر شەوقى قوتیلەیکى بچکۆلانە لە ناوہپاستى

ئەو وەرشیەدا، بەردەوام لەگەڵ پەپولە تەختەکانیدا دەمیڤیتەو. لەگەڵ داھاتنی تاریکیدا پەروانە بێزارام، بەرەو ئەو وەرشیە دێت، لەبەر دەرگاکیوە دەبیڤیت، بێباکانە خەریکی پەنگکردنی پەپولە خەیاڵییەکانی خۆیەتی. پەروانە سەرەتا وا تێدەگات نوقمبوونی فەرەیدون لە ناو پەپولەکانیدا، تەنھا پەتایەکی کوتوپر و تیپەر، بە درێژایی شەو تەکا لە فەرەیدون دەکات پێکەو بەگپێنەو، بەلام تەکاکی سودیکیان نابێت. فەرەیدون نیمچە ناگا و نیمچە بێهۆش پێدەلێت: « ئەم کۆمەڵە پەپولانە تەواوەکەم و دێم... ئەمانە پەپولەکانی عەشقن». بەلام دواى ھەر پەپولەیک، بەرەو دروستکردنی یەکیکی دیکە دەپوات، کە قسەشەدەکات ھێندەى وەلامی دەنگیکی نھێنی ناو پۆحی خۆی دەداتەو، وەلامی ئەو ناداتەو. ئەو شەو پەروانە، نامۆ، تەنھا، چاوبەگریان لە تەنیش تە فەرەیدونەو پادەکشیت، لە زۆلمەتی ئەو وەرشیەدا تێدەگات کە ئیستا چەندێ لە یەکتەر دوورکەوتونەتەو، تێدەگات ھەردووکیان وەکو دوو مەخلوقی تەنھا و گۆشەگیر ژیاون و ئیستاش عەشق چیتەر ناتوانیت لە یەکیان نزیکبختەو، دەزانیت ئەفین تەنھا وەرزیکی کورتی ناو وەرزەکانی خەیاڵات بوو، ئەفین سەرەتای شکاندنەو بوو بەرەو وەرزە ساردەکانی گۆشەگیری و غەم. ئەو وەرزی ئیستا لە ھەموو لایەکەو ھیدی ھیدی لەگەڵ گەلا و گیا و سەوزاییەکاندا گەورەدەبێت... لەگەڵ شەو و شەمال و کەزەى ساردی ئاوەکاندا ھەلەدەکات.

ئەو شەو و شەوانی دواتریش ژیانی پەروانە بەو جۆرە تێدەپەرێ، فەرەیدون ھەر پۆژە و ناویک لە پەپولەکان دەنیت، ئەو چیتەر ژیاون و تەنھایی و خەیاڵ و بیرکردنەوێ خۆی لە پێگای ئەو پەپولانەو دەژی، ھەموو ئەو جوانی و ترس و نامۆییەى کە نەیدەتوانی تێیانبگات و بیانگریت دەیکردنە پەپولەى سەیر سەیر، پەپولەکانی شەویک پەپولەى ئازادیین، شەویکی دی پەپولەى غوریەت، شەویک پەپولەى دۆزەخ و شەویکی دی پەپولەى

به هه شت، شه ویک په پوله ی شه یتان و شه ویک دی په پوله ی خودا...
گوفه ند که دنیای ئه و په پولانه ده بینیت، ده لیت: «ئه و بریاریداوه چتر
له گه ل سیبه ری حه قیقه ته کان و جوانییه کاندای بژی».

ئه و کاته په روانه شه وان تۆریه ی کات له ته ک فره یدوندا ده مایه وه،
به یانیانیک فره یدونی جیده هیشت و گوئی له و سروه ساردانه ی سهره تای
پایز راده گرت، ئه و له هه موو جیگایه کدا ته نهایی ده بینی گه وره ده بیت،
ترسی ده بینی گه وره ده بیت، سامیکی قوولی له چاوی ئه و ئافره تانه دا
ده خوینده وه که ئیستا که متر قسه یان له گه ل په کدا ده کرد، ئیستا
ده ستیان زیاتر له جاران ده لهرزی، زیاتر له سیبه ر و تارمایی ده چوون،
زیاتر په شیتی شه وه کان به له شیان وه ده مایه وه. له و پۆژانه دا په روانه و
میدیاش که متر په کترین ده بینی، شه وان په روانه به ته نها له ناو جه نگه لدا
ده سوپرایه وه، یان له سوچیکی وه رشه که دا به دیار فره یدونه وه ده وه ستا،
میدیاش هه میسه بو مانگ ده گه را... هه میسه له نابه ینی درخت و په له
هه وره کانی پایزدا ئاسمانی بو مانگ ده پشکنی... له و شه وان ده میدیا
ده یه ها لاپه ره له وه سفی تاریکی و له وه سفی ئه و پوحله به ره جیاوازان ده
ده نوسیت که هه ری که یان بایه کی ترسناک بو دوور ده یانرپینیت، که جاریکی
دیکه ش له ناو پیچاوپیچی درخت و گیاکاندا به په روانه ده گاته وه، له
ژیر شه وقی مانگه شه وه که دا هینده پیر و لاواز دیته پیشچاوی وه کو ئه وه ی
له زهویه کی دیکه گه راپیته وه و له زه مانیکی تره وه هه لاهات بیت. میدیای
غه مگین باوه ش به و خوشکه ته نهاییه دا ده کات و ده گری، په روانه که به
وه سفی میدیا له حاله تی سه رلیشیتوانیکی کوشنده دایه، ناتوانیت خوئی
له زیندانه کانی خوئی ئازادبکات و ناشتوانیت فره یدون له تاریکیه کانی
پۆچی ده ربه ینیت، شه و نوای شه ویش فره یدون بیده نگتر و گوشه گیرتر
ده رده که ویت، هیدی هیدی وای لیدیت ئیدی په روانه ناناسیته وه، به
ئه ندازه یه ک له جیهانی په پوله کانی خویدا نوقمده بیت گوئی له هیچ

دهنگیک نامینیت، پېروانه هندی شو پایدوه شینې و دهلیت: «من پېروانه م»، به لام سوودی نییه، له سر دیواره کانی وهرشه که دنوسیت: «من پېروانه م»، به لام نو قمبونی فره یدون له توئی تاریکه کانی پوخی خویدا به نه دازه یه ک کوشنده یه هیچ هیژیک ناتوانیت یارمه تیدات، نه و به یه کجار ده رگا کانی پوخی خوئی داده خات و نیر نایه ته ده ری، ده چپته مه مله که ته کانی خيال و نیر له جیهاندا پیویستی به جیگایه کی دیکه نامینیت.

پېروانه له و شوه ساردانه دا به میدیا دهلیت: «ده بیټ... ده بیټ جیهانیکي دیکه ی باشتر ه بیټ...»، به لام میدیا دنوسیت: «دو ریگامان له برده مدایه یان بگه پیننه وه بو شار و ه ولبدیه ی ه موو شته کان له وئی ده ستکار بکه ی، یان وه کو فره یدون تا نه و سر برپوین و ده رگا کانی پوخی خومان له سر خومان دابخه ی».

وله ی پېروانه ه ردو چاره که به کوشنده ده زانیت. ه فته کانی دواتر گه رده لوولی غه میکی ترسناک دپته ناو جهنگل، وهرژیکي پېشی په ژاره و غه م، که وهرزی فرمیسک و گریانه کانی پېروانه یه، که له نا کاو ده سته دکات به گریانیکي به کوْل و بیکوتایي، به شیوه نیک که وه کو گه رده لوول به ناو وجودی ه موو شته زیندو و مردووه کاندایه پېریت. که ژتانی دارستان نه و ژازار و ته نهاییه له پېروانه ده بینن، وه کو له ده وری ژازاریکی به رجه سته ی ناو پوخی خویان کوبینه وه، له ده وری کژده بنه وه. پېروانه له سر به رده کان ده گری، له قه راغ نه و ناوانه به هیمنی ده گری، له ژیر درخته کاندایه ده گری، به رده و امیش نه و ژنه ته نهاییه وه کو نه لقه یه کی گه وره له ده وری کژده بنه وه و ده گرین. کوفه ند دور به دور کوئی له گریانه کان ده گریټ و نه و کوپی شیوه نه گه ورانه به گه پانه وه ی ه سره ت ده زانیت بو جیگایه ک که ده یویست بیکاته به هشت. دهنگی گریانه کانی پېروانه به سر دهنگی بالنده کاندایه ده بیټ، به سر دهنگی ناوه کاندایه

زالده‌بیٚت، به‌سهر بیٚده‌نگی قوول و ترسناکی گوله‌کاندا زالده‌بیٚت. له ناو شه‌پۆلی گریانه به‌رده‌وامه‌کانی په‌روانه‌شدا گوشه‌گیری هه‌موو مه‌خلوقاته‌کان چه‌نده‌ها جار گه‌وره‌تر ده‌بیٚت... پیاوه‌کان له به‌رام‌به‌ر نۆزه‌خی شه‌و شیوه‌نه‌دا درپدانه‌تر ده‌رده‌که‌ون. «عه‌زیز تیرنه‌نداز» به‌خۆی تفه‌نگه‌که‌یه‌وه به‌شیویه‌یه‌کی سه‌یرتر ده‌که‌وٚته گیانی بالنده‌کان، «مه‌هدی گوله‌باغ» زیاتر ده‌چه‌پٚته وٚزه‌ی گول و گیا و هه‌رٚزه‌کان، دوو عاشق که‌په‌ره‌کانیان ده‌سووتٚنن و به‌زه‌حمه‌ت ئاگره‌کان خامۆشده‌کرٚت. به‌لام له هه‌مووان ترسناکتر سیامه‌ندی بالنده‌یه‌که‌ له‌وه‌رزه‌دا به‌شیویه‌یه‌کی سه‌یر ده‌که‌وٚته ئازاردانی مه‌عسومه، مه‌عسومه‌ پر به‌و چه‌نگه‌له‌هاوارده‌کات و که‌س ناچٚت به‌ده‌نگیه‌وه، خۆی له‌عاسٚترین شوٚنی دارستاندا قایمه‌ده‌کات، به‌لام سیامه‌ند به‌پاکٚشان ده‌به‌یٚنٚته‌وه، شه‌و به‌رده‌وام هه‌لدٚت و سیامه‌ند له‌کون و قوژٚن و بن به‌رد و که‌نده‌لانه‌کاندا ده‌یدوژٚته‌وه و به‌ناو به‌رد و خول و لمی شه‌و که‌نار ئاوه‌دا پایدیه‌کی‌شٚت. به‌داره‌کانه‌وه ده‌یه‌سه‌تٚته‌وه، فرٚیده‌داته ناو ئاوه‌کانه‌وه و ده‌ریده‌هٚنٚته‌وه. هه‌موو چه‌نگه‌لنشٚینانٚش سه‌یری سیامه‌ند ده‌که‌ن و که‌س هٚچ ناکات، په‌روانه و میدیا دوور به‌دوور شه‌که‌نجه‌کانی مه‌عسومه‌ ده‌بینن و به‌بیٚده‌نگ ده‌که‌پٚنه‌وه بۆ ناو دونیای خۆیان. هه‌ندٚ جار «شه‌هلای خوداناس» به‌خۆی و قورئانه‌که‌ی ده‌سته‌تٚیه‌وه له‌سیامه‌ند نزیکده‌بیٚته‌وه و پٚیٚده‌لٚت: «بیکوژه، شه‌م سوژانیه، بکوژه... شه‌م خودانه‌ناسه بکوژه». هه‌میشه‌ش به‌نیگایه‌کی پر له‌کینه‌وه سه‌یری هه‌مووان ده‌کات. گوڤه‌ندیش به‌دوای شه‌ته‌کاندا ده‌پوات و هٚچ نالٚت، ته‌ماشای ئازاره‌کانی مه‌عسومه‌ ده‌کات و سه‌ر داده‌نه‌وٚنٚت و تٚده‌په‌رٚت. به‌لام له‌لایه‌کی تروه‌وه غه‌مه‌کانی په‌روانه دره‌خته‌کان زه‌رده‌ده‌کات، په‌نگی شه‌و چه‌و و لمه‌ زۆرانه‌ی قه‌راغ ئاوه‌کان ده‌گوڤٚت. هٚلانه به‌بالنده‌کان ده‌گوازٚته‌وه، گه‌لا وه‌ریوه‌کان ده‌کاته‌خۆله‌مٚشٚیکی نازک. تامٚکی تال ده‌به‌خشٚته‌ مٚوه‌کان. میدیا هه‌ندٚ

جار دوور به دوور دواى دهكه ویت و نیشكى دهگریت، ناگاداریشه پهروانه
 بهردهوام له نژیکى نهو بازنه سپى و بیدهنگانهى جیهانى فرهیدونه وه دیت
 و دهچیت، ناگاداره شهوان پر بهو وهرشیه هاواردهکات، بهلام فرهیدون
 گوځی لینه. پهپولهکان دهشکینیت، بهلام نایینیت. ورده ورده فرهیدون
 وای لیدیت له دهووبه ری خوی ناگای له هیچ شتیک نامینیت. شهو دواى
 شهویش پهروانه ناوومید و تیکشکاو لهو وهرشیه دیته دهړی و هه موو
 شهو تیکش پیرتر و ماندووتر و ته نکتر له شهو هکانی دیکه دیته بهرچاو...
 پهروانه ناگاداری نهو پیرییه ناوختهى خوځه تی و له سر بهردهکان
 دنوسیت: «زه مه ن به خیرایى دهروات». دنوسیت: «هغه کان وه کو
 تپه پرنی چند دهقیقه یک گوزه رده کهن». میدیا پییده لیت: «نیمه ین به
 خیرایى ده پړین... نیمه ین». پهروانه بیته وهى تیبگات، چاوی لیکه نیت و
 دنوسیت: «چند سهیر به ناو ژياندا تا نهو سر ده پړم». میدیا وهک شیت
 په لى پاده کیشیت و له سر دهفته ره کهى دنوسیت: «نهو غه مه ترسناکه ی
 تو دهچیت ناو که لاکانه وه، دهچیت ناو هیلکه ی کوکوختیه کانه وه، دهچیت
 ناو پړحى نه مامه کانه وه... تو ده بیت لهو حوزنه بیته دهړی». بهلام
 پهروانه له بازنه ی نهو غه مه ترسناکانه نایه ته دهړی. هه موو شته کانیش
 وه کو بازنه یه کی داخراو و چیروکیکی دووباره دیته پیشچاو، تا له گه رمه ی
 پوژیک لهو پوژه غه مگین و ساردانه دا، مه عسومه که ترسی له عه شق و
 بالنده کان دهگاته نهو په پړی، که چیر ناوانیت بهرگه ی نهو هه موو برین
 و ترس و هاوارانه بگریت، ده مه ویه یانیکى تاریک، له ساتیک لهو ساته
 که مانه ی که سیامه ند تیایدا ده خو ویت... بهو په یژه هه زار به هه زاردها
 سه رده که ویت وه و به له شیکى ماندوو و برینداره وه به ره و کیلگه دووره کان
 ده که ویته پړ... له سه فهریکى سه یردا، که دواتر ده لیت: «نهو سه فهره،
 سه فهر نه بوو، هینده ی سه ره تای ویرانکردنى خوم و هه موو دونیا بوو».

زهینه بی کوښتانی ده یگروت:

«بۆ ئه وهی تۆبه بگه یڼ، ده بیټ له تۆبه تیښگه یڼ، بۆ ئه وهی له تۆبه ش تیښگه یڼ، ده بیټ له پوچ و جهسته مانه وه ده ست پیښگه یڼ. سه ره تای هه موو سه ره تا کان مراندنی جهسته یه، ئه وهی ناتوانیټ له شی خوی زیندان بکات، ناتوانیټ تۆبه بکات. له ش وه کو ئه سپڼکی په ش وایه، ئه سپڼکی په ش که ده توانیڼ یان له ته ویله یه کی له خوی په شتردا بییه ستینه وه به جوړی له و زوڼمه ته دا که س نه بیینیټ، یا خود ده کریټ وه کو په شه با نازادی بگه یڼ، له گه ل نازاد کردنی شیدا نه وه که ته نها په یوه ندی مرؤف به خودا وه کو تایدیټ، به لکو په یوه ندی جهسته و پوچیش ده چرپیټ. سه فه ری کوشتنی نه وه سه ته کو شنده یه به له ش، سه فه ری کی دوو و دريژه، سه فه ری که به ریشه کی شکردنی فیتنه کانی جوانی ده ست پیده کات، له و ساته وه که مرؤف بیر له جوانی خوی ده کاته وه، جوانی خودا له یاده کات. جوانی ریځگای یه که مه وه به ره و له زهت، نه وه شی له زهتی له پاکی لا گرنگتریټ، گونا هباره، له زهت و پاکی دوو شتن پیکه وه کو نابنه وه، مرؤف که بیر له جوانی ده کاته وه، یان شه یدای خوی ده بیټ، یان شه یدای که سانی تر، که بیریش له له زهت ده کاته وه ته نها بیر له ناره زوه به ده کانی خوی ده کاته وه،

هیچ شتې بۇ ئافره تېكى ئیماندار له وه گرنگتر نییه که خوی نه بینیت و ته نها چا و له ئاسمان بېرېت، هیچ شتې له وه گرنگتر نییه که پتووستی به ئاوینه نه بییت. توبه کار که ده پوانیت ده بییت له بری خوی خودا بینیت... به پچه وانه شه وه، گهر وا نه بوو، نه و توبه کار نییه». زهینه ب له یه کم پوژی نه و سه فوری توبه و پاکبوونه وه یه دا به و جوړه قسه یده کرد، دهنکی ساردییه کی سهیری تیدابوو، که ژوړه کی کردبوه زه مه ریر، نیمه که سمان نه ده جولاینه وه، که سیشمان له و کچانه ی دوینې نه ده چووین، هه موو نیستا جله نویکا نمان له به ردابوو، نه و له چکه ره شه قه ترانییه مان به سستبوو، نه و یه که یه که به سه رمانه وه ده گه پا و ده یگووت: «بونه وه ی ده ست به سه ر جه سته ماندا بگرین، له نیگا کانه وه ده ست پیده که یین، پرسیاره که نه وه یه، چوون ئافره تیک سهیری دنیا ده کات بیننه وه ی له چاویدا عه یاری و فیتنه یی ده رکه ویت. چوون ده پوانیت و ناهیلایت به چا و گونا ه بکات... ئافره ت زوړیه ی شته کانی به نیگا ده لایت، به نیگا عه شق داده مه زینیت، به نیگا له شی خوی پیشکه شده کات، به نیگا هاواره کانی له شی ده گه یه نیت، پیاوانی خه تاکار یه که مین جار سهیری چاوی ئافره ت ده که ن. یه کم په یام و ترسناکترین په یامی گونا ه له چاوه وه ده سته پیده کات، نیمه لیتره ده بییت سهیر کردنه کانتان له هه موو شه هوه ت و غه مزه و ده لالیک پاکبکه ینه وه. له نیگا بترازیت بونی جه سته تانه، شه یان له نه زه له وه بونیک کی سهیری داوه به جه سته مان، بونیک ده مانخاته بازنه ی گونا ه وه، نیوه نابیت بونیکتان لیبیت شه هوه ت بزوینیت، ده بییت بونی نیوه له بونی گول و دره خت و مه خلوقاته فیتنه بازه کانی سروشت نه چیت، ده بییت بونی نیوه خالیبیت له هر شتې له خالیقمان دوورخاته وه و تیکه ل به مه خلوقمان بکات... بونی جه سته تان بکوژن، له ژیر جله کانتانه وه

دیلیبکه ن.

به لام له نیگا و بۆن ترسناکتر، زمانه... ئا، هیچ شتی له زمان ترسناکتر نییه، به یهک وشه بیئیمان و ئیماندار له یهکتر جیاده بنه وه. وشه، ده توانییت له شهیتان به دتر و له تاریکی په شتر و له خوین سوورتر بیئت، وشه یه سه ره ماندوو و لاوازه کان پرده کات له فیتنه و خه یال، به لام هر وشه شه، پیروژ و به شک و به جه لاله. وشه یه نوری ئیمان ده خاته وه دل و دهرون، وشه یه که په یامی خودا به ئیمه ده گه یه نیئت... ئاه، کچانم، کچانی ئازیز و به دب ختم، ده بیئت زۆر ئاگاتان له وشه بیئت. وشه توپیکی کریستالی دوو دیوه، نه گهر سه یری لایه کیتان کرد ده چنه جه ه نه م، نه گهر سه یری لاکه ی دیکه شتان کرد ده چنه به هه شت... ده بیئت زۆر ئاگادار بن، زۆر... وشه دونیای نه وتۆ ده خولقیننیت نابیئت بخولقیئت، نیگاری نه وتۆ ده کیشیئت نابیئت بکیشریئت، له هیچ گونا ده رسته کات، له هیچ له زهت ده خولقیننیت... ئیوه ده بیئت هیئنده وریابن فره هنگی خودا له فره هنگی شهیتان جیا بکه نه وه... وای له و پۆزه ی نه و دوو کتیبه تیگه لاوده که ن... وای له و ساته ی که نه و مانا و پیت و ده نگانه تیگه لده که ن».

زهینه ب ووچانیکی کورتی ده گرت و به ده نگیکی غه مگین ده یگوت: «کچه کانم، جگه له وشه ش، ده بیئت خه نده کانتان له فریوو و سه رسه ختی و دزیوی پاکبکه نه وه، ده شیئت خه نده شه مالی به هه شت بیئت، وه کو چون ده شیئت بانگه وازی فیتنه و له زه تیش بیئت، ده شیئت تاقیکردنه وه ی پۆج بیئت بۆ پاکسی خوئی، ده شیئت تاقیکردنه وه ی له شیش بیئت بۆ فریوی خوئی. ده بیئت له نیوان خه نده یه کدا که له پشتییه وه ئاره زوو و ئالۆشی له ش، وه کو پوناکییه کی به د دیاره و له گه ل خه نده یه کدا که نوری ئیمان و چاکه ی لیه لده ستیئت جیاوازیبکه ین، ده بیئت بزانی ن ئایا نه وه ی

دهخه نیت ئالۆش و شه هوه ته ياخود ئيمان و بپوايه، من له چاوی هه ندیگتاندای خه نده یه ک ده بینم جگه له خه نده ی چاه شه بوون و گو مپرای هیچی تر نییه، بزانی، ئازیزه به دب خه کانم، بزانی، خودا چۆن کردار و قسه هه لده سه نگیتیت خه نده ش هه لده سه نگیتیت، چونکه هه ندیجار خه نده یه ک ده توانیت عه رشیک به رزیتیت و هه ندیجاریش ده توانیت ده ریا یه کی تو په ئارام بکاته وه. ئاه کیزه تۆبه کاره کانم، ئیوه که نه مپۆ باوه شتان یۆ ئیمان کردۆته وه، بزانی که هه موو گیانتان ده شیت مایه ی خه تا بیت، هه موو گیانتان ... هه تا جو له ی له شتان، له ره ی ده نگتان. بزانی نه هریمه ن له هیچ شوینیکدا وه کو له شی ئافره ت کاری نه کرده، ده بیت فیریین له هه ستان و دانیشتماندای له شمان به نه ندازه یه ک جله وبکه ین که به دنیا زیه ک، پتۆیلکه ریگ، سیانیشانه یه کی لیده رنه چیت. له ره یه کی سینه هه ندیجار ده توانیت هه موو یاسا و حیکمه ته ئاسمانیه کان به رزیتیت، شه پۆلیکی نازک له گوشتیکی شه هوه تبا زوه ده توانیت له گه رداویک ترسناکتر بیت. ئیوه ده بیت له بیریکه ن که له شتان هه یه، له بیریکه ن سینه تان هه یه. تۆبه کردن مانای به نجکردنی سه رچاوه کانی له زه ت، قوول بوونه وه له جله وکردنی هه موو تامه کاندای، خنکاندنی هه موو چیژه کان، چیژ نه و پێگایه یه که قوول قوول به ره و ناوه پاستی جه هه نه متان ده بات، گه ر چیژه کانتان نه کوژن ناتوانن بینه تۆبه کار، نه شبن به تۆبه کار پاکنا به وه ... وای له وه ی که چیژه کانی زیندوون ... وای له وه ی که تامی دنیا ده کات و نه به دییه ت فره مو شده کات، وای له وه ی که سفره ی دنیا ده کاته وه و سفره ی قیامه ت ده پێچیتته وه».

هه ندیجار یه کیگ له و ژنه یاوه رانه ده هاته ژوورئ و سه بیرده کردین و ده پۆیشه ده رئ، پیده چوو نه و خۆی فره مانی کردبیت که س قسه ی پینه بریت، کاتیک له کوتایی نزیک بووه وه گووتی: «نه مپۆ

پوڙى به كترناسينى ته واوه تيمان، من ليڙه سزاي كه س نادهم، ئيرى
قوتابخانهى سزا نيه، به لكو شوينى ورياكردنه وى ويژدانه، شه وى
ده بيت نازار بچيژيت پوختانه، من ترسم له سزا هيه، ترسم هيه
له قامچى و ليدانيش له زهت وه ربگرن... ترسم هيه... به لام من
له مړوه له گه لتاندام، هه ميشه نزيك ليتانه وه... بويه ده بيت يه كه يه كه
بتاناسم، يه كه يه كه بزاسم نه و ژيانه سه يره ي له ناو خه تادا ژياون چوڼ
شيواندوونى، به لام دلنيابن چنده پيچاوپيچه كانى شه يتان تالوژتر و
شه پانگيزتر بيت، بو من كردنه وه يان و شكاندنيان و پيڅخستنه وه يان
گرنگتره. نايين له جه وه ريډا پيڅخستنه وه ي عيبه سه خه كانى مړوه،
توبه كردنيس راستكردنه وه ي خواريه كانيتى، به لام بوئه وه ي راستبينه وه
ده بيت خوټان له قولايى پوختانه وه ناماده بن... ده بيت خوټان ده ست
بو هانا و يارمه تى دريژيكه ن».

له و پوڙه وه ده بابه خوى يه كه يه كه بمانبينيت، ده بابه يه كه يه كه
به سه رهاتى ژيانى خومان بگيږينه وه، حكايه تى دايكه نه تكلراو و
خوشكه په دوكه وتووه كانمان بخينه به رده ستى، هه رچيه كمان بينيوه
ناشكرابيكه ين. لى ده پرسين: «شه ي پياوان... تامى پياوانتان
كردوه، نه و له زه ته شه يتانييه تان چه شتووه؟». كه هاته سر توبه تى
من به سه رهاتى نه و شه وه عاجباتييه ي مالى پورم بو گيږايه وه،
نه شمه زانى من ته نها كه سيك ده بم كه حقيقه تى گوناهيك ده دركيڼم
كه نابيت بدركيڼرېت. نه و به رده وام لى ده پرسيم: «نه و پياوه
پاستى بوو يان خه يال، شه هوه تيكي پووت بوو كه خه يالى خوټ
دروستىكردبوو يان هه ر زولمه ت بوو... زولمه ت؟». من ده مگووت:
«نازانم، خانم، هه رسيكيان بوو زولمه ت بوو، شه هوه تى من بوو،
له شيكى راسته قينه و به قه واره ش بوو... خانم، هه موو شته كان بوو

پیکه وه». که قسه مده کرد، هه ستیده کرد که من پتر له وهی به پوچی گونا هباریک و به ترس و سامی په شیمانیگ بدویم، به دهنگی کچیک سهرکیش قسه ده کهم، هه میسهش ئه و خنده سهره له سهر لیوم بوو، ئه و خنده یی له به یانی سووتانی کتبخانه که وه چوو بووه سهر سیمام. ئه و دهیگووت: «ئاه، خه ندانی چکۆله، دنیا له مندالییه وه تۆی شیواندوه... چوانت پرن له شهوقی سهر، له ئاره زووی سهر، به ئی چوانت هیمنن، له کاتی ئاساییدا تابلتی هیمن دیارن، به لام من له هیچ شتیک ناترسم له چوانی هیمن نه بیئت، هه موو چاوه هیمنه کان له راستیدا ترسناکن، تا ئیستا نیگایه کی ئارام و له سهره خۆم نه بینیه وه ئه و دیوی گونا و خراپه نه بیئت... ژۆر جار هه ستده کهم ئه و هیمنیه، هیمنی ئاره زوویه که ده توانیت به وپه پی حیکمه ته وه هه ول بۆ ئامانجی خۆی بدات، به وپه پی ساردی و نه شله ژانه وه کاریکات... ئاه، خه ندان، خه ندانه کانیشت به تر نین له و هیمنیه ی ناو نیگات. خه ندیه که له پشتیه وه گالته جاپیه کی قوول ده بینم، گالته جاپیه به جیهان، به مه خلوقات، به خودا. خه ندیه که له پوچیکه وه دیت نایه ویت حورمه تی ئه م گهردونه و دروستکه ره که ی بگریت، حورمه تی ئاین و یاسا کان بگریت. خه ندان، ده بیئت سهره تا له دهسته مۆکردنی خه ندانه کانه وه ده ست پیکه یین، له کوشتنی ئه و خه ندانه وه ده ست پیکه یین تا نه توانیت بۆنی پیاوان و وینه یان و بوونیان به یینتیه دونیای ئه م کیژه تۆبه کارانه وه». هه ر ئه و پوژه و له سهر ده فته ری ناوه کان، هه موومانی دهسته دهسته و به پیی جۆری تۆبه کردنه کان دابه شکرد، نه وانه ی ده بووایه نیگا کانیان له عیاری پاکبکه نه وه هه ندی کچی مندالبوون که له چاویاندا مه کریکی سهر ده بینرا، نه وانه ی ده بووایه بۆنی جهسته یان پکیتبکه ن له ته مه ندا گه وره تر دیاربوون، به لام تاکه که سیگ خه ندانه کانی به جۆریکی ترسناک

ژدهراويييون، من بووم. هه موو کيژانی دیکه فريوی خنده کانی خویان
شاردبووه، هه مووان خنده یه کی پاک و ئاسایی و ئارامیان نیشاندابوو،
خنده یه کی کورت و پړ له شهرم. له گه ل ئه وه شدا من له پوویییه کی
دیکه وه بهختيار بووم، من له نئو هه موواندا تاکه کچیک بووم له بهر
چکوله یی و لاوازی، پئویستیم به وه نه بوو له شم له فیتنه زیاده کانی
سووکبکه م. ئه و ئیواره یه بۆ یه که مجار خشته ی وانه کانمان وه رگرت،
یه که م وانه ش ژنیکی گه وری ده موچاو دريژ سه باره ت به ژيانی
«موسا» پئیگووتین، که ئیدی تا چه نده ها سال دواتر، خوی به
ته نها ژيانی پیغه مبه ران و نه سحابه و خلیفه کانی پئده گووتین. وانه کانی
دیکه مان تیکه له یه کی سه یربوو له میژووی مه زه به کان و فتوحاته کان،
وانه یه کمان هه بوو له سه ر شیوه ی ده رکه وتنه کانی شه یتان، وانه یه کیش
له سه ر ژنه خو فیدا کاره کان، عیلمی که لاممان ده خویند، چه ند پۆژنیکیش
له سه ر جیهانی ناو گوپ و وه سفی دۆزه ژنیکی چکوله قسه ی بۆ
ده کردین، خاتوونیکیش که لووتیکی خوراوی هه بوو ته فسیری قورئان
و ده ستووری ئیرسی پئده گووتین، پیره کچیکی په نگزه ردیش فه لسه فه ی
زه کات و ئادابی سه ر سفره و چۆنیتی وسلده رکردن و بیسمیلکردنی
شته کانی فیرده کردین. مامۆستا کانمان هه موو ئافره تی هیمن و له سه رخۆ
بوون که به ئارامیه وه قسه یان له گه ل ده کردین، هه رگیز توپه نه ده بوون،
ساردیه کی سه یر له چاو و ده نگیاندا بوو، به لام هه رگیز هه ستم به
و شه یه ک یان له ره یه کی په حم و سوژ نه ده کرد، ئه وان هه موو شته کانیان
وه کو جوړیک یاسای نه زه لی و نه گوپ ده بینی که مرؤف ده بیّت بیزانیت
و دوایکه ویت، له ړیگای بده نگی و تیفکرینیکی قووله وه، به نیگای زۆر
سه یر و به پسته ی زۆر له سه رخۆ ئیمه یان به ره و ئه و شوینانه پاده کیشا
که ده بایه به زووترین کات بیگه ینی.

له شهواني هفتې په که مېوه، له سالتون و پاړه وېکانی قوتابخانه دا ده سته ی توبه که رانی په که م درکه وتن. دوو باره بوونه وې هه میښه یی نه و شه په «پاکي... پاکي... پاکي» له پوڅی هه مووماندا هه ستيکی سه یری دروستکردبوو، هه مووان هه ستمان به پیسیتی ده کرد، هه ستمانده کرد هینده پیسین ده بیت به ناو ده یه ها پړگای نالوز و سروتی سه یردا تیبه پین تا پاکده بینه وه. په که مجار نه وه سته له «شنق» دا درکه وت که چنه د ژوریک دور له ژورده که ی نیمه ده ژیا، نه و خوشکی په کی له سوزانییه به ناو بانگه کانی شار بوو، خویشی هه ستيده کرد به نه دازه یه گلاره هیچ شتی پاکي ناکاته وه. شهوان له تاریکیه که دا کچانی قوتابخانه که لیتی کوده بوونه وه و نه ویش به دهنگیکی نوزهل ده یگوت: «هیچ شتی جگه له ناگر پاکمان ناکاته وه. من ده بیت خه یالیکي تر، پوڅیکی تر قه رزیکم، نیوش ده بیت له شیکي تر بو خوتان دروستبکه ن، له شیکي پاک...». که م که م کچانی تر له ده وری شنق کوده بوونه وه، به هیمنی و به دهنگیک که هر له سه ره تاوه هه ستمده کرد زور له دهنگی ماموستاکان ده چیت، باسی پاکبوونه وېان ده کرد. له هفتې په که مېوه، شهوانه شنق له دالانه که دا له سه ر به تانییه کی قه دکراو داده نیشت و به دهنگیکی نارام قورثانی ده خویند، هیدی هیدی کچانی دیکه له ده وری نه لقیان ده به ست، زورجار به یانیان زو هه لده ستام و ده مبینی شنق له هه مان جیگادا قورثان ده خوینیت، که کچانی دیکه ده یانگوت هندی شه و ناخویت، فه تانه به رده وام به چپه وه ده یگوت: «درؤ ده کات، من ده زانم چ قه حبه په که... ده یه ویت زو له م قوتابخانه یه بچیته ده ری...». به لام بو من نه وه سه یریو که «له یلا» ش له و نه لقیه ی ده وری «شنق» دا درکه وت. شه ویک من و فه تانه له پیاسه په کی کورت گه پاینه وه و گویمانلېبوو «له یلا»

دهيگوت: «لهشم بۆنيكى كوشندهى ليديت، بهمۆى ئو بۆنهوه پياوان هميشه دوامكهوتون، خويان ليم نزيكسوتوتهوه، بۆنيك ئيتتر تهحهمولى ناكهم». «فتهتانه» ئو شهوه دهستيگرتم و گووتى: «شتى زور خراب بهپۆهيه، با بپۆين، با دووربكهوينهوه...». له وشهواندا ههستمان به دهركهوتنى ئو غهمه سهير و ترسه بيتهندانه كرد كه وايدە كرد كچهكان له ژورهكانى خوياندا ئوقره نهگرن، له ههموو جياگايە كدا ئو چپه ترسناكانهى «ئاگر»، «ئههريمه»، «تۆبه» و «شههوت» م دههاته گوئ. فتهتانه دهيگوت: «ناييت ئهم قسانه بمانترسييت، ئهگەر بترسين، دهبييت ورده ورده لهگهڵ ههموو شتهكاندا بپۆين، ههزار ساله خهلك به بى تۆبه كردن دهژين، بهلام ئيستا ئيمه بووين به تهلهكهوه، لهگهڵ ئهوهشدا ههچ شتيك لهوه ئاسانتر نيه كه ئيمهش خومان وهكو تۆبه كەر نيشانبدەين، ئيمهش دهبييت وا دهريكهوين كه تۆبه مانكردوه». من گومانده كرد بتوانم وهكو فتهتانه بكهم، دهترسام له ساتيكد ههموو شتهكانم له دهست دهريچيت.

لهكاتيكد كچهكانى ديكه بهگهرمى بيريان له لاي خو پاكز كردنه وهيهكى مهزن بوو، من له وشهواندا سيپهري ئو پياوه گهرايهوه بۆ ژيانم، خودايه... من له وشهواندا كه دوتيا تاريك تاريك دهبوو، كه ههمووشتهكان كپ و بيدهنگ و خاموش دهمانهوه كه نوزهكانى «شنۆ» ده مرد، من له خه و پادهچلهكيم و ههستمه كرد ئو پياوهى كه شهويك له تاريكيهكانى مالى پورمدا لهگهلايدا خهوتبووم لهگهلامدايه، ههستمه كرد له تاريكى ئو قوتابخانهيهدا چاوه پيمدهكات. له وشهواندا ههستيكي سهير پۆحمى دهخسته چنگى خوئ، ههستمه كرد لهشم بيرده كاتهوه، به ئاگاده هاتمهوه و ههستمه كرد جهستم بهجيا له خوم خيالدهكات. سهههتا تارمايهكى بچوكم له تاريكيده بينى، له ژير ليفهكه مهوه سهرم

دهردههیتنا و دهمپوانی و نهو سئیه رهم دهینی . سهرتاپای جهستهی پەش
 بوو، قهوارهیهکی سهیریوو له زوڵمهت، له گه‌ڵ نه‌وه‌شدا من دهمتوانی
 بیبینم و بیناسمه‌وه، خۆی بوو، هه‌مان نه‌و پیاوه‌بوو که پیشتر ناشنای
 بووبووم... ده‌هات و یه‌که‌یه‌که ته‌ماشای ژووهره‌کانی ده‌کرد، یه‌که‌یه‌که
 ته‌ماشای کیژه‌ خه‌وتووهره‌کانی سه‌ر قه‌ره‌وێله‌که‌ی ده‌کرد، ده‌ستی له
 جله‌کانمان ده‌دا، ده‌ستی له‌ کتێبه‌کانمان ده‌دا و ده‌پۆیشت. به‌ جۆرێ
 بێده‌نگ بوو چرپه‌ی لیوه‌نه‌ده‌هات، به‌لام نه‌و بۆن پێحانه‌یه‌ی له‌ دالان
 و ژووهره‌کاندا بلأوده‌کرده‌وه. هه‌ندێ ش‌ه‌و من دوا‌ی نه‌و بۆنه‌ ده‌که‌وتم،
 من له‌ تاریکییه‌که‌دا هه‌ل‌ده‌ستام و دوا‌ی هه‌نگاوه‌کانی ده‌که‌وتم، تا بزانی
 له‌کوێوه‌ هاتۆته‌ ژووهری، به‌لام به‌ جۆرێک له‌ ناو تاریکییه‌که‌دا ونده‌بوو
 وه‌کو نه‌وه‌ی له‌ ناو شه‌ودا توایه‌ته‌وه، به‌سه‌ر هه‌وادا دابه‌شبوویه‌ت. من
 دلنیا‌بووم که‌ بینییومه، دلنیا‌بووم، له‌سه‌ر قه‌ره‌وێله‌که‌م ده‌هاته‌خواری
 و دوا‌یده‌که‌وتم، پارپه‌وه‌کانم به‌ چاوێکی خه‌و‌آ‌وووه‌ ده‌بهری و له‌شم
 ده‌له‌رزی، ئاره‌قێکی ساردم دهرده‌دا، له‌سه‌ر پێپێلکه‌کان ده‌وه‌ستام
 هه‌ندێک جار جوهرنه‌تمده‌دایه‌ خۆم و به‌دوا‌یدا ده‌پۆیشتم. نه‌و ده‌چوو
 خواری بۆ ناو ده‌ستشۆره‌کان، بۆ ناو گه‌رم‌اوه‌کان، بۆ ناو کلاسه
 خاڵیه‌کانی خوێندن، به‌لام من جگه‌ له‌و بۆن پێحانه‌یه‌ هه‌چی ترم
 نه‌ده‌گرت، جگه‌ له‌ هه‌ناسه‌ی نێرینه‌یه‌کی خودایی له‌ هه‌وادا، هه‌چی
 دیکه‌م چنگ نه‌ده‌که‌وت.

پۆژێک هه‌موو به‌سه‌رهاته‌که‌م بۆ زه‌ینه‌بی کوێستانی گێڕایه‌وه،
 پێم‌گوت: «شه‌وان پیاویک دێته‌ ناو نه‌م قوتابخانه‌یه‌وه، پیاویک
 من ده‌بیینم... پیاویکه‌ دێت و یه‌که‌یه‌که سه‌یری کچه‌کان ده‌کات، له
 ئاوه‌کان ده‌خواته‌وه، له‌به‌رده‌رگای ژووهره‌کاندا ده‌وه‌ستێت، ده‌ست له
 کتێبه‌کان ده‌دات». زه‌ینه‌ب سه‌یری چاوی ده‌کردم، سه‌یری نه‌و ده‌سته

ساردانهی ده کردم، سهیری نه و لاوازی و پچوکیه بیمانایه ی ده کردم و ده یگوت: «خندان، خندانی چکوله، «تۆبه» ده بیئت له قوولایی قوولایی دلّه وه بیئت، تۆ هیشتا وه سوه سه ی گونا هه کان یاریت پیده که ن، تۆ هیشتا ناره زوه کانت ده تجولینن».

که س باوه پینه ده کرد، که س وه کو من بۆنی نه و پیاوه ی نه ده کرد، شه ویکیان به فه تانه م گووت: «نه و پیاوه حه قیقه ته، نه و پیاوه شتی که من ههستی پیده که م، هه ندیک شه و دیئت، خه به رمه ده کاته وه». فه تانه به زه رده خه نه یه که وه ده یگوت: «شه وان که ده خه ویت زۆر بیر له پیاو مه که ره وه، من که ده خه وم بیر له هیه چ ناکه مه وه». به لام زهینه ب هیوای وابوو مانه وه ی زۆر له و قوتا بخانه یه دا، خویندنی به رده وام، نوێز کردنی به رده وام نه و خولیا یانه له سه رمه دا بسپرتنه وه، به لام من هه موو به یانییه ک ده مگووت: «نه مشه ویش نه و پیاوه م بینیه ... نه مشه ویش نه و لیژه بوو... لیژه». تا زیاتریش وامبگووتایه نه و پتر نوێزی پیده کردم، زیاتر ده یگوت: «شه پکردن له گه ل نه و شه ی تانه ی ناو پۆحی تۆدا ئاسان نییه، به لام دوا جار نه گه ر خۆت ئاماده ییت تیدابیئت، نه گه ر پۆحی خۆت خاوین بیئت، نه وای ئیمه سه رده که وین و شه ی تانه کان ده به زینین».

هی دی هی دی هه ستمه ده کرد له که چه کانی دیکه م جیا ده کاته وه. نه و پۆزه ش که زانی من ده ستوخه تم خۆشه، گووتی: «خندان، تۆ له مرپۆه، ئیواره و شه وان له سه ر کارتۆنی گه وره ئایه ت و سوورته ده نوسیته وه و هه ر خۆشت له پاره و و ژوور و ناو پۆله کاندایه ئاینده واسیت». هه ندی شه و تا دره نگ، تا نه و کاته ی من ماندوو ده بووم به دیارمه وه ده وه ستا، خۆی یه که یه که ئایه ته کانی هه لده بژارد، خۆی پیدیه گووتم چۆن چۆنی بیاننوسم. ده یگوت: «هه ولّیده، نه ک ته نها به په نجه، به لکو به

پۆج بیاننوسیت، ھەولبەدە وشەکان بچنە دلتەو، گوی بۆ زرینگە ی
 حەرفەکان پابگرە، پێگا بەرەو خودا پێگایەکی پوناکە، پێگایەکی گەر
 بە ھێمنی سەیری ناوھەوی خۆمان کرد، دەیدۆزینەو».

ئەو وای دەگووت و بەو نیگا ساردانە ی تەماشای چاوانی دەکردم.
 دەیگووت: «خەندان، ئەو خەندەیی تۆ، دەستەپاچەمدەکات، پەنگە ھەر
 لەبەر ئەو خەندە سەیر و پەر لە گوناھە ی ناو چاوانیش تە ناویانابیتیت
 خەندان، کێ دەلێت، بەمجۆرە زەرەخەنە شەیتانییەو لەدایکەبوویت.
 بەلام خەندانی چکۆلە ئەگەر خودات ناسی ھەمووشتەکان بە جۆریکی
 تر دەگوێیت، ئەو کات زەرەخەنەکان ت شەیتەکی پاک و ئاسمانی
 وەرەگرن، نیگاکانیش ت پەنگیکی دیکەیان دەبیت».

شەوان داویدەنام و پێیدەگوتم: «بنوسە... بنوسە». من یەک لەسەر
 یەک ئەو زەخرفە ئاینیانەم دەکێشا، شەو دوا ی شەو کارتۆنی گەرە
 گەرەم دەنوسی، دواتر بەجووتە تەپلەکیکمان ھەلدەگرت و یەکەیکە
 ئایەتەکانمان ھەلدەواسی، کە تەواو دەبووین من بە ئەندازەیک
 ماندوودەبووم نەمدەتوانی خۆم بەپێو بگرم، ئەو سەرما ترسناکەش کە
 لە جەستە و پۆحی ئەو ژنەو دەھات دەیتەزاندیم. کەچی کە دەخەوتم،
 نیوہشەوان تارمایی ترسناکی ئەو پیاو لە قوولایی تاریکییەکانەو
 دەھات و سەر لە نوێ خەبەریدەکردمەو، سەر لە نوێ ھەلدەستام،
 سەر لە نوێ بە ژوور و پارەوہکاندا داویدەکەوتم، سیبەرەکیم دەبینی
 لەسەر دیوارەکان، لەسەر نوینەکان، لەسەر قەرەوێلەکان، لەگەڵ
 ئەو شەو نەمدەتوانی بیگرم.

بەیانیان لاواز و ئائۆمێد بە زەینەبی کویتانیم دەگووتەو کە دووبارە
 ئەو تارماییەم بینیو، دووبارە ئەو پۆحە تاریک و زوڵمەتبازە لێرەدا
 دەرکەوتۆتەو. زەینەب وای ھەستەکرد من دەمەوێت ماندووبیکەم، من

مه کړيکي له گه لدا ده نوښتم، تا له ناو توږ و واهيمه و هيماکانيدا ونييت، به زه رده خه نه يکي سه يره وه ده يگووت: «خه ندان، مه ترسه، مه ترسه، من نيشم گه ليک زوره بو تو».

پوړيکيان باريکي نيچگار گوره له کتيب له بهر ده رگاي قوتاخانه که ماندا وه ستا. زه ينه ب ده رگاي سالونيکي گوره گه وري کرده وه که پيشتر که سمان پيمان تينه خستبوو، سالونيکي گه وري پر له په ف و دولابي گه وري کتيب و ميژ و کورسي تاييه ت به خوښنه وه، به لام هه موو سر په ف و ناو دولابه کان خاليبوون. نه و نيواره يه هه مووماني پريزکرد و پيگوتين، سه فته سه فته کتيبه کان له بهر ده رگاوه بهر و نه و سالونه هه لگرين که ده که و ته ژيرزه مينی قوتاخانه که وه و پيشتر که سمان هه ستمان به بوونيشی نه کردبوو. که هه موو کتيبه کانمان گواسته وه، هر نه و شه وه من و فه تانه و دوو کيژي ديکي جيا کرده وه و که و تينه پيخستني کتيبه کان. بو پوړي دوايي به من و فه تانه ي غه مگيني گووت، ده بيت شه وانه دابه زينه نه و ژيرزه مينه وه و پيکه وه فه هره ست بو نه م کتيخانه گه وريه بکين... شه وائيکي دوو و دريژ فه تانه ناوي کتيبه کاني ده خوښنده وه و من ده منوسي، که س نه بوو له قوتاخانه که دا به نه ندازه ي من و فه تانه زمان و نوسيني عه ربه ي باش بزانييت، هه لبت فه تانه له و پوه وه زور له من زيره کتر بوو، نه و هه موو ژياني له بهر ده م زنجيره ته له فزيونييه ميسريه کاندا بردبووه سر، به هو ي نه وه شه وه تواني له ته که منه وه بيته ناو جيهاني سه ير و سه مه وري کتيبه کانه وه. سه ير ترين شت نه و په يوه ندييه سه يره بوو که نيجه له گه ل نه و کتيپانه دا دروستمانکرد. نه و په يوه ندييه ي تا کاتيک له قوتاخانه ي خوشکه توبه کاره کان ده رچووين، نيجه ي به و کتيخانه يه وه گرځدا. له وه و بهر له جيهانيکدا نه ژيا بووم، کتيبي زوري تيا بيت، تاکه نه زموونم له گه ل کتيپدا

دەگەپایەو ە بۆ یادگارى ئەو شەوانەى پەرۋانە لەبرى ەسەرەت و گریان، کتیبىكى لە جانتاکەى دەردەهینا و دەخویندەو ە. لە یەكەم نئوارەو ە کە دەستم لەو کتیبانە دا ەستم بە لەزەتیکى سەیرکرد، لەزەتیک دەبایە ەمیشە بېشارمەو ە و ئاشکرای نەكەم، دیمەنى ئەو ەرفە ەرەببى ەشەنگانە و ئەو ناوینشانە سەیرانە، بۆ من لە دنیاىەكدا كە گۆپان و خەيال و شادومانى تیانەبوو، دەروازەى جۆرە فەنتازىایەكى دىكە بوو. بەلام فەتانە لە یەكەم نئوارىدا گووتى: «من بیستوومە گۆشەگیرى زۆر لەگەل کتیبەکاندا بەرەو شیتیمان دەبات». زەینەبى کوستانى پتېگوت: «کتیب ەى ە وەكو ئەمانە لە بەهەشتەو ە دین، کتیبیش ەى ە شەیتان لە ژێر ەرفەکانیدا خەوتووە، ەندى جار ئەمرىمەن بەشێو ەى ە سەیر دەچیتە ناو کتیبەکانەو ە، دەچیتە ناو خویندەو ەکانەو ە، دەچیتە ناو تەفسیرەکانەو ە، واتە دەکریت کتیبىک بەهەشتیانە نوسرايىت، بەلام شەیتانیا ە تەفسیربکريت». ە

من شەویك دواى ئەو ماندوبوونەى ناو جیهانى کتیبەکان، لەگەل فەتانەدا لە دەستشۆرەکان لەو ئاوی ە بچکولانەى ە سەبرى خۆم کرد، ئا ەودا ە ەشتا ەر لە خەندانى چکۆلە دەچووم... ەر خەندانى چکۆلە بووم... ئەگەر چى ەستمدەکرد ەدى ەدى بەرەو دونیاىەكى تر دەپۆم و پووەو پۆخىكى دىكە دەگۆپم.

مه عسوم كه له دارستانه كان هاته دهري، تا چه ندين سال دواتریش پيی
 وابوو كه سیامه ند بالنده هه ر به دواوه یه تی. به ئەندازه یه ك ده توانم بلیم
 ژيانی مه عسوم ئەگه رچی به گه لی پۆزانی ناخۆش و تاریکتردا تێپه ری،
 كه چی هه رگیز له تارمایی ئەو پیاوه پاک نه بووه وه كه تا ئەمپۆ كه س،
 هیچ هه والێکی راست ده رباره ی چاره نویسی نازانیت. له پێگادا، پێگای
 هه لهاتن به ره و قه ده ریکی تاریک، مه عسوم هه ستیده کرد چه ندين پۆلی
 گه وره و ترسناکی بالنده به دوايه وهن، وه كو چۆن خۆی له مرقه كان
 ده شارده وه، خۆی له بالنده كانیش ونده کرد، ئەو ترسه ی كه له وسه فاره شدا
 له بالنده تیا دروستبوو، تا مردن له گه لیدا بوو، دواچاریش پۆژێك به ر له
 مردنی به منی گووت: «هیچ شتیك منی نه كوشت، بالنده كان نه بیّت». هه
 لهاتن له وه موو پۆله بالداره خورافییه ... هه لهاتن له وه له
 گه ورانه ی به درێژیی پۆژ له سه ر دره خته كانه وه ته ماشایانده کرد، خۆشاردنه وه
 له وه په له وه ره سه يرانه ی وهك به سه ر دوژمنێكدا بفرن، به سه ریدا ده فڕین،
 ده یه ها جار نازاری ئەو هه لهاتن و پۆییلییه یان بۆ مه عسوم گه وره تر کرد.
 ئەو نه یه زانی چه ند پۆژه له پێچاوپێچه كانی سروشت و پایزدا ونبووه،
 چه ند پۆژه خۆی له شوانه كان و پێواره كان ده شاریته وه ... ته نها شتیك
 لای پونبوو ئەوه بوو كه ده بیّت پوو له شار بکات و له وێشه وه ئەگه ر توانی
 سه ری خۆی به ره و جیگایه کی دیکه ی دنیا هه لبگریت. به پۆژ، هه تاو

دهیسووتاند و به شهو سه‌رما و کزه سارده‌کانی پاییز تیکیانده‌شکاند، برسیتی چهنده‌ها پۆژ، پشونه‌دانی قوول له ترسی بالنده‌کان، برستیان لئ بریبوو. ده‌بایه به‌رده‌وام خۆی له قهره‌قوولی سوپاکان لایدا، خۆی له مه‌فره‌زه‌ی نه‌و پینشمه‌رگانه لابدات که به‌دهم گۆرانیکووتنه‌وه له نیوان گونده‌کان له‌پښگادا بوون. پۆژانیکی زۆر نه‌یده‌زانی به چ ئاراسته‌یه‌ک ده‌پوات، چ هه‌ریمیکی برپوه و به‌ره‌و کوئ ده‌چیت.

مه‌عسوم ده‌یگوت: «چاوه‌پوانم نه‌ده‌کرد سه‌فه‌ره‌که‌م له بیستانیکی کاله‌کدا دوابییت، له‌گه‌ڵ نه‌وه‌شدا دوا‌ی نه‌و سه‌فه‌ره‌ دوور و درێژه که چهنده‌ها شه‌و و پۆژی پڕ ترس و تاریکیم تیا ته‌یکردبوو، له بیستانی گوندیکی قه‌راغ شاردا گیرسامه‌وه».

نه‌و شه‌ویک دوا‌ی نه‌وه‌ی تیر زرگه کاله‌کی سه‌وزی خوارد، ماندوو شه‌که‌ت له ناوه‌پاستی بیستانیکیدا خه‌وی لیکه‌وت، نه‌و کات هه‌ستی به ئارامیه‌ک کردبوو، که‌متازۆر سه‌رنجیدا‌بوو که چیتر بالنده‌کان به‌دوايه‌وه‌نین، ونبوون و که‌مبونه‌وه‌ی بالنده و میروو و جانه‌وه‌ره‌کانیش بۆ نه‌و نیشانه‌یه‌کی باش بوو. نه‌و ده‌یزانی که تا بالنده‌کان به‌سه‌رسه‌ریه‌وه‌ بن، مانای هیشتا له سنووری شاره‌ گه‌وره‌کان و ناوه‌دانیه‌ پاسته‌قینه‌کان دووره. به‌لام نه‌و شه‌وه‌ دونیا هه‌مووی کپ بوو، خامۆشی و ئارامیه‌کی سه‌یر له‌و کێلگه‌ گه‌وره و به‌رینه‌دا سه‌ره‌ور بوو، هه‌ر نه‌و ئارامیه‌ش به‌ره‌و قوولایی خه‌ویکی سه‌نگینی پاکیشا، خه‌ویک هه‌تاوی به‌یانیش نه‌یشکاند. مه‌عسوم ده‌یگوت: «به‌یانیه‌کی دره‌نگ به‌ناگاهاته‌وه... که چاوم هه‌له‌ینا، کار له‌کار ترازابوو، تازه له‌وه دره‌نگتر بوو بتوانم هه‌چ بکه‌م یان به‌هه‌چ لایه‌کدا هه‌له‌بیم». نه‌و که چاوی کردبووه‌وه ده‌یه‌ها ئافره‌ت و کچی جووتیاری بینیبوو، به‌کۆمه‌ڵ سه‌ریان به‌سه‌ردا شوپکردبووه‌وه، ده‌یه‌ها ژن و کیزانی گوندنشین که به‌سه‌رسامیه‌وه له‌و دیمه‌نه‌ شپه‌زه‌یه‌ی نه‌و و له‌جلکه‌ دراو و سیما په‌نگه‌زرد و تۆزاییه‌ی پامابوون. که مه‌عسوم هه‌ستابوو سه‌رپێ

و سه يری کيڻگه کانی ده ورويه ری خوی کردبوو، چاوی به چه ندين پياویش که وتبوو که به پاکردن به ره و لای ژنه کان ده هاتن، ژنه کان به چاوځي پړ گومان ته ماشايانده کرد، يه کيځي ده موچاو خال خال و ده ستمال له شانيان ده يگوت: «پيډه چيټ له ميړده که ي رايکردبيټ». يه کيځي ديکه يان که مندالتر، به لام دلره قتر و عه يارتر ده ينواند، ده يگوت: «دور نييه په دوو نه که وتبيټ و عيشقه که ي ليړه دا جيڼه هيشتبيټ». يه کيځي ديکه ش که خاتون يکي دم هه راش دياربوو، به خيړاي ليکي کراسه که ي ده پيچايه وه و ده يگوت: «نا، ده ليڼ، سوزاني گه پوک دروستبوونه، نه مه يه کيځه له وانه». خانميکي که ميک به ته مه نتر، به لام له وان شوختر و جوانتر پيځيگوتن: «گوماني خراب مه که ن، کي ده ليټ به سته زمانک نييه و خوانه ناسيک خراپه ي دهره ق نه کرده؟».

که پياوه کان گه يشتن هه مووان به تيکړا ټالوقه ياندا و به ره و ناو دي برديان، مه عسوم نه يده زاني له کوڼيه و ده بيټ چيپکات... هه ندځ له ژن و پياوه کان ده يانويست په لاماريده ن، ده يانويست به رديارانيپکه ن، ده يانگوت: «ژنيکي خرابمان له بيستاني کاله که کاندا گرتووه». منداله کان له پيشيانه وه ده پويشتن و ده يانگوت: «ژنيکي خراب له بيستاني کاله که کاندا گيراوه... هه موو گوند ده هاته ده ري. هه ندځ له نافرته کان نه عمل و پيالوه لاستيکه کانيان ده گرتنه مه عسوم، نه ویش به هيمنی له پيشيانه وه سه ری دانه واندبوو و ده پويشت. دواچار له ناو پيزی نه و گنج و جاهيل و پير و په ککه وتانه وه، ژنيکي ته مه ن ناوه ندی، کورته بالا، به لام به ده سه لات هاته پيش و گوتي: «که س په نجه له و ژنه نه دات، که س په نجه ي بو نه بات، نيوه چ جوړيکن له به شهر، سه گن يان ئاده ميزاد؟ که س هه يه غه ريبه يه کي ليقه وماو به و دهره بيات؟».

هه ندځ هاوريانده کرد: «دايه ته لعنت، تو نازاني، نه وه قه حبه يه... قه حبه». نه و، مندالان و جه ميلاي ده ته کانه وه و ده يگوت: «هه رزيش

بەد بێت بە قەد دایک و خوشک و پرکەکانی ئێو بە دە . هەر زۆر قەحبە بێت وەکو دایکتان وایە» .

ئەو ژنە چکۆلەییە دەستی مەعسومی گرت و بەرەو ناو مایکی پازاوە بردی . کە دواتر دەرکەوت مایە مەلایەکی بەرەحم و دانایە . مەلایەکێکی نارام و لەسەرەخۆ بوو بە هیمنی خەلکانی پەوانەی مایە خۆیان کردەووە و پێیگوتن: «ئەم ئافەرەتە گەر فریشتەیە یان شەیتان... گەر کۆترە یان چەقەل... گەر پەپولەییە یان دووپشک، کەسی خۆی هەیە، خێزانی خۆی هەیە، خودای خۆی هەیە کە حەشریدەکات. ئێمە دەبێت بە هیمنی بیرکەینەو، ئەوسا بپاریا بەدەین. تا خۆمان تووشی گوناھ نەکەین...» . کە ئەو هەراو هوریاوە نیشتهو، کە خەلکی بڵاوەیان لێکرد، ئەو بە هیمنی بە ژنەکی گوت: «بیخەوێنەو، بیخەوێنە، نانی بەدەرئ، جلی پاکی بەدەرئ... ئینجا دەربارەیی حکایەتی خۆی پرسیاری لێکە» .

لە نزیکي ئێوارێدا، مەعسوم، نانی خواردبوو، جلی نوێی لەبەرکردبوو، پشوویداو، هەموو حکایەتی خۆشی بۆ ئەو ژنە چکۆلەییە گێڕابوووە کە بە دەم مەشکە ژەنین، چێشت لێنان، تەشپێستەو گۆیی لێ گرتبوو و سەری بۆ لەقاندبوو و لە هەموو وچانیکیشدا بەرەحم و مەحبەتییکی زۆرەو پێیگوتبوو: «جا بەقوربانت بێ، بۆ واتکرد؟» ... «جا بەقوربانت بێ، بۆ پۆشتیت؟» ... «جا بەقوربانت بێ، بۆ قبوڵت کرد؟» . مەعسوم کە چیرۆکی خۆی گێڕابوووە گوتبوو: «من کەسم نییە، لە هەرمێکی دورەو هاتووم، نە دایکم هەیە، نە باوک، نە برا نە خزم، ناشمەوێت جارێکی تر بگەرێمەو بۆ ئەو هەرمێ» .

مەلایە حکایەتی مەعسوم و چیرۆکی ژبانی عاشقانی لەو جەنگە لەدا بیست، سەرسام و دەستەپاچە شەوێکی درێژ تا بەیانی نەخەوت... دەیزانی کە ئەگەر خەلکی گوند بە چیرۆکی ئەم کچە بزائن لەوانەیە بەزیندوویی بیسووتێنن، دەشیزانی بێدەنگی لە گوناھییکی وا چ خەتایەکی ترسناک و چ

بیتیمانییه کی گه وره به . بۆ پۆژی دواپی بوئه وهی ویزدانی خۆی له عاقیبه تی ترسناکی ئەم کچه بپاریژیت، هه موو پیاوانی گوندی کۆکرده وه و گووتی: «هه موو ده زانن ئافره تیکی غه رب و سه رلیشیواو پوو یکر دۆته ئەم گونده، گومانی تیانییه خۆی ئافره تیکی گونا هباره ... به لام ئەگه ر گوئ له من ده گرن به په وای نازانم شتی خراپی ده ره ق بکه ن، به په واشی نازانم له ناو خۆماندا گلیده ی نه وه، به په واشی نازانم لئی بگه ریێن به ره لا بیت و گونا و خراپه بکات و ئوبالی بجیته گه ردنی ئیمه ... له به ره نه وه ده مه ویت هه مووتان له گه ل مندا بیر له چاره یه ک بکه نه وه». دوا ی چه ندین سه عات قسه کردن، تاکه چاره یه ک که هه مووان په سه ندیان کرد، نه و پێشنیاره بوو که کوپێکی بجکۆلانه ی پێشنی ئیماندار پێشکه شیکرد، کوپێکی مندا لکار و نیگانه گۆپ و چاو بیتنه فسوون بوو، په یوه ندیه کی سه یری به چه نده ها پیاوی دیکه وه هه بوو، که نه وانیش به تی کپایی پیاوانی بجکۆلانه و پێشن و ئیماندار بوون. نه و شه وه کوپه که ده رفه تیکی باشی بۆ په خسابو قسه بکات، ده رفه تی که له میژوو چاو ه پوانیده کرد، دوا ی وتاریکی درێژ سه باره ت به ئیمان و نه خلاق و به خشنده ی دین و دینداران، هاته سه ر به سه رهاتی نه و کچه و گووتی: «ئەم کیژه خراپه کارانه، ئیستا وه کو جار ان به ره لا نا کرێن، ئیستا بواریان پێنادریت، هه روا سووک و سانا شاره و شار و گوندا و گوند بکه ن، ئەگه ر به ره لای بکه ی ن، بێگومان ... به لئ، بێگومان و سه د جاریش بێگومان، هه ر ده چیته وه سه ر پێشه کۆنه که ی خۆی و هه ر پێگای ... به لئ، هه ر پێگای، گومپایی ده گریت، بۆیه به ره لا کردنی گونا هێکه و ده که ویته نه ستۆمان، نه مپۆ له شکرێکی گه وره له پیاوانی خواناس و ژنانی ئیماندار باوه ش بۆ ئەم خه تاکارانه ده که نه وه، که ده یانه ویت بیتنه سه ر پێگای راست و تۆبه بکه ن. من ده توانم، به لئ من ده توانم، له پێگای نه و خه لکه خودا ناسانه وه، دالده و پشت و په نایه کی قایم بۆ ئەم زه عیفیه بدۆزمه وه ... به مه رجێ تا ده یگه یه نمه شوێنی ئەمینی خۆی، دوو خانم له گه لدا بنێرن، به لئ

دوو، چونکه نامه ویت له گه ل ژنیکدا که ته نهاییه و به شه هوه تیشه، به لئ شه هوه ت... زۆر بمیتمه وه و شه یتان له به یمناندا به زمی سازیکات».

ئه و چند پۆزه ی مه عسوم له و گونده دا مایه وه به رده وام له په نجه ره ی ژوره که ی خۆیه وه چاوه دیری پنگاکانی ده کرد و خۆی له و بالندانه ده دزییه وه که به پۆل له سه ر گوێسه بانه و له ناو حه وشه کاندایه نه یشتنه وه، که دوا جاریش له ماشینیکی شکاودا گه یشته شار، گه نجه پارسا و خوداناسه که پییگوت: «لیره وه ئیتر پیویسناکات له هیچ که سی بترسیت، ئیدی تۆ له به رده ست که سانیکی نه مین و خوداناسدایت». یه که م پۆزی له شار، له مالی مه لایه کی لاواز و بیحه و سه له دا مایه وه که به رده وام به ده موچاوکی ماندوو و ترشاوه وه بیریده کرده وه و ده یگوت: «چی له م ئافره ته بکه ین، چی؟... نازانم؟... من وای به چاک ده زانم بیده ینه ده ست ده ولت». کوپه پيشنه که که له قسه کانی ئه و مه لایه نا ئومید بوو، مه رزوو مه عسومی گواسته وه بۆ مالیکی دیکه و بۆ به رده م مه لایه کی تر که به پیچه وانه ی مه لای پيشه وه، پایوکی ئارام و له سه رخۆ بوو، زوونوو فووی له سووتوی جگه ره که ی ده کرد و ده ستی به برۆیدا ده میتنا و ده یگوت: «کوپم، خه مت نه بیئت، تۆ خیریکی گه و ره ت بۆ خۆت نویسه، من خۆم دواتر له گه ل مه لا که و سه ری باغه واندا قسه ده که م، مه لا که و سه ر له مه ر مه لایه کی تری ئه م شاره زیاتر به سه روکاری کاروباری تۆ به وه ده چیت... له م پروه وه که س وه کو ئه و نییه... که س».

مه عسومه که له شه وانی قوتابخانه که دا سه ربوردی خۆی بۆ ده گێرامه وه، هه میشه له و جینگایه دا ووجانیکی ده گرت و ده یگوت: «خه ندانی خوشکم، خه ندانی چکۆله، زۆری نه برد من خۆم له دنیا ی گروهی ژنه ده فرزه نه کانی شاردا دۆزییه وه، ئه و دنیا یه ی که بۆ ماوه یه کی کورت تیایدا میوان بووم... چونکه ئه وان گونا هباریکی وه کو منیان بۆ زیکر و خه تم و دوعا کردن نه ده ویست، به لکو من به نه زانی خۆم، نه یینی دنیا یه کم بۆ ئاشکراده کردن،

نه گهر نه شبایه نه وان ده بوایه دروستیبکه ن» .

مه عسومه که ترسه کان وازبان لیڼه ده هینا، بۆنه وهی پشت و په نایه ک
دژ به وه موو له رزین و داچله کاندنه گورانه ی ناو پۆحی خوی بدوژیتته وه،
ده گه یشته به رده م هر خانمیک و هر مه لایه ک ده که وته گیرانه وهی هه موو
به سه رهاتی خوی .

مه لا که وسه ری باغه وان که یه که مجار گوپی له چیرۆکی نه و کچه
بوو، حه په سان و سه راسیمه بوون و تیڼه گه یشتنیککی له نا کاو بالی به سه ر
پۆحیدا گرت . چون ده شیت ده یه ها ژن و پیاو بی هیه شع و هیه
په یوه ندییه کی ثانی له م سه ر زه وییه دا بژین و که سیش پیان نه زانیت؟
نه و چه ندین جار چیرۆکی نه و دارستانه ی به مه عسوم گیرایه وه، تا
وایلتهات مه عسوم جار دوا ی جار به پۆحیککی ماندووتر و هه ستنیککی
ترسناکتر و په شیمانتره وه باسی نه و جهنگه له ی بۆ ده کرد . مه لا که وسه ر
که پیاوێک بوو شه یدا ی بینینی هیزی ئیمانداران، شه یدا ی به شداریکردن
بوو له فیهستیفال و کۆبوونه وه ئاینیه گه وره کاند، له زه تنیککی گه وره ی
ده بیننی، کاتیک بروداراننی ده بیننی به کۆمه لی گه وره گه وره کۆده بنه وه،
هه مووان پیکه وه ناوی خودا ده لیڼه وه، ده نگیان تا عه رشه دووره کان بلند
ده بیته وه، پیکه وه داوا ی کۆمه ک و پشتیوانی یه زدان ده که ن . نه و هه موو
شه وی خه ونی به و ده ریا گه وره یه ی مرقه وه ده بیننی که ئالا سه وره کانیان،
شمشیره کانیان، ده فه کانیان هه موو هاوکات و هاوئا هه نگ شه پۆلێکی گه وره
دروسته ده که ن و به زه ویدا ده کشین ... که چیرۆکی مه عسومه و نه و
جهنگه له شی بیست، له قوولایی پۆحی خویدا ده یگووت : «هیژنیککی گه وره
نه بیست، نه م گونا هانه ناسرپته وه ... هیژنیک وه کو یه ک ده ست، یه ک پۆح،
یه ک چاو کاربکات» . خو شی ده هاته پیش چاو، کاتن له بهر مینه ره کاند
ده وه ستنیت و نه و پۆحه گه وره یه جۆشده دات، کاتن نه و هیزه به پارانه وه

و دهنگ و وتاره‌کانی خوێ ده‌جولێنیت، هیزیک تا چاوپرکات مروّف و ئالا و شمشیره... تا چاوپرکات هاوار و پارانه‌وه و ترسه. ئه‌و له‌و وه‌رزانه‌ی دوایدا، ئاگاداری زۆر کرده و تۆله‌ی خواناسانه بوو، په‌یوه‌ندی به‌ زۆر له‌و گه‌نجان‌ه‌وه‌ هه‌بوو که ده‌یانویست به‌ ده‌می شمشیر ئه‌خلاق پاستبکه‌نه‌وه، خوێ پێشپه‌وایه‌تی زۆر گزبونه‌وه‌ی گه‌وره و زۆر چالاک‌ی ئه‌هلی ته‌قوای کردبوو، به‌لام تا ئه‌مڕۆ هیچ شتی وه‌کو ئه‌و حکایه‌ته‌ نه‌یترساندبوو.

مه‌لا که‌وسه‌ر ئه‌و شه‌وه‌ مه‌عسومه‌ی ده‌هینا، به‌ هیمنی له‌سه‌ر کورسییه‌ک به‌رامبه‌ری داده‌نیشت و لێی ده‌پرسی: «کچم تۆ ده‌زانیت، تۆ چه‌ند گوناها‌یریت؟» مه‌عسومه به‌ هیمنی سه‌ری ده‌له‌قاند و ده‌یگوت: «ده‌زانم». پێیده‌گوت: «ده‌زانیت پرڤگای پاکبونه‌وه چه‌نده قورسه؟». مه‌عسومه، به‌ نوزه‌یه‌کی پر له‌ شه‌رم و ترسه‌وه ده‌یگوت: «ده‌زانم». ده‌یگوت: «ده‌زانیت، له‌وانه‌یه سه‌له‌های سال ب‌خایه‌نیت تا تۆ ده‌بیت‌وه به‌ مروّفیک‌ی ئیماندار، له‌وانه‌یه هه‌زاره‌ها هه‌زار شه‌وی پێچیت تا تۆ پاکده‌بیت‌وه؟»، مه‌عسومه سه‌ری ده‌له‌قاند و ده‌یگوت: «ده‌زانم». ده‌یگوت: «ده‌زانیت بۆنه‌وه‌ی پاکبیت‌وه ده‌بیت قوربانی گه‌وره‌ بدیت؟». «ده‌زانم». «ده‌زانیت، ده‌بیت ئه‌م چیرۆکه‌ی تۆ به‌شاردراوه‌یی نه‌میتیت‌وه، ده‌بیت ئه‌م به‌سه‌رهاته بۆ جیهان ئاشکرا بک‌ریت؟» «ده‌زانم». «ده‌زانیت که پێویسته له‌گه‌ڵ مندا ئه‌م ولاته بگه‌ریت، له‌گه‌ڵ مندا، گه‌شتیک‌ی دور و درێژ بکه‌یت، پاستیه‌کان بگێریت‌وه، حکایه‌تی ئه‌و جه‌نگه‌له‌ بگێریت‌وه؟»، ده‌یگوت: «ده‌زانم». «له‌ هیچی تر ناترسیت؟» «نه‌، باوه‌ که‌وسه‌ر، له‌ هیچ ناترسم». «له‌ قوولایی پو‌حیشه‌وه، تۆبه‌ده‌که‌یت و من هه‌رچۆنیک پ‌تومایم‌کردیت، به‌دوامدا د‌یت؟». «به‌لێ، باوه‌ که‌وسه‌ر، هه‌میشه به‌دواتدا د‌یم... هه‌میشه». «که‌واته ئیستا ب‌رۆ و ب‌خه‌وه، ب‌رۆ و به‌ قوول‌ی و به‌ هیمنی ب‌خه‌وه، دۆعابکه‌ که‌ خودا ئارام‌ی و دل‌ناییه‌کی قوولت پ‌یبه‌خشیت، خۆت ئاماده‌که‌ بۆ ئه‌و پ‌وژانه‌ی که‌ داد‌ین».

نەو شەو دەیه‌ها شەوگاری دیکەش مەعسوم نەخەوت، هەرگیز تێنەگە‌یشت چ ترس و ئیفلجیبەک بەو ڕێگا سەیرەدا بردی، تێنەگە‌یشت چ هێزێک وای بە ئاسانی کڕنووشی پێبەرد.

شەوی دواتر، مەلا کەوسەر، یەکەمین کۆبوونەوێ بچکۆلانە‌ی خۆ‌ی سازکرد، نەو شەو زمارە‌یه‌کی گە‌ورە‌ی لە مەلاکانی شار کۆکردەو و هەر خۆ‌ی مەعسومی بە لەچکێکە‌و هێنا و لە ناو‌ه‌پاستیاندا وەستا و هەر هەمیشە چاویلکە‌کانی گۆپیی و بە دەنگێکی زۆ‌ل‌ل گوتی: «گۆییگرن، گوێ‌ی لەم بەسەر‌هاتە بگرن، بزەنن، ئێمە لە چ پۆزگاریکی پڕ شۆرە‌یی و شەرمە‌زاریدا دە‌ژین. بزەنن، ئێمە کە لی‌رەدا ئاسودە دانیش‌توین، لە تەنیش‌تمانە‌و چ وەحش‌ستانێک هەستاو‌تە سەر‌پێ، گۆییگرن و نەگەر لە‌شتان لە‌شی لە‌خوانە‌ترسێک نییە با موچرکە‌ی ترس و شەرمە‌زاری پیا‌نە‌یە‌ت، لە‌کاتی‌کدا ئێمە چە‌ند وەر‌زە دە‌مانە‌و‌یت نەم شارە‌ بکە‌ینە گۆ‌ل‌ستانی ئێمان، دە‌مانە‌و‌یت بیکە‌ینە پە‌وزە‌ی پاک‌ی، ئە‌و‌تا بێ‌نی‌مانان لە نا‌مان‌دان، هەر پارچە عە‌ردێ لە‌ولاتر، هەر‌ئێ‌مێک دو‌ورت‌ر، زە‌ویە‌کی تر و حە‌شارگە‌یه‌کی تریان کردۆ‌تە نیش‌تە‌جێ ... وای لە ئێمە و لە سزای خودا، وای لە ئێمە کە هێ‌ندە عە‌بدی پچو‌کین و چا‌ومان و پۆ‌حمان هێ‌ندە لە دیتنی خراپە‌دا لا‌واز و ک‌ز و نابینا‌یە ... وەرن خۆ‌تان گوێ‌ی لەم مە‌خلوقە بچکۆ‌لانە خە‌تاکارە بگرن با باسی ئە‌و خە‌تایانە‌تان بۆ بکات، با باسی ئە‌و گونا‌هە ترسنا‌کانە‌تان بۆ بکات».

مەعسومە سە‌ری دادە‌خست و لە ناو‌ه‌پاستی بازنە‌یه‌کی س‌پیدا دە‌و‌ه‌ستا، بە دە‌نگێکی شە‌رم و ترساو‌ه‌و دە‌کە‌وتە گۆ‌پانە‌وێ. هە‌موو چیرۆکە‌کە، کاتێ باسی هە‌ل‌هاتنی کێ‌ژان و کورانی دە‌کرد بۆ ناو ئە‌و هە‌ل‌دێ‌رە، کاتێ باسی من‌دالە زۆ‌ل و بێ‌چارە‌نوسە‌کانی دە‌کرد، کاتێ قسە‌ی لە وە‌حشە‌ت و تە‌ن‌هایی و خە‌مە دە‌کرد کە لە‌وێ بە‌رقەراره، موچرکێکی ترسناک بە لە‌شی هە‌موو پیا‌وان و ئێمان‌داراندا دە‌هات، بە‌ر‌لە‌وێ ئە‌ویش هە‌موو

چيرۆكه كه ته واويكات، فرميسكه كان، ليۆگه سستنه كان، ته زووه سارده كان، ده ست له رزينه كان له سه ر له ش و سيمای ئاماده بووان ده بينران ... مه لاكان هه موو به نا ئوميدديه وه هاواريانده كرد: «مه ده د ئه ی باری گه وه، مه ده د ئه ی خاليقی جوانی و دزئوی، ئه ی دانهری چاكه و خراپه». كه س باوه پى نه ده كرد، هه موو به دهنگی به رز له خودا ده پارانوه و ده يانگووت: «ناه، مرۆف كه عه بديكى ياخی و بيماناىه، ئاه كه مرۆف جانوه ريكي دزئوه». «مه لا كه وسهری باغه وان» دووباره ده چووه به رده مى هاوپرگانی و ده يگووت: «ئيوه هه موو ده زانن، هيچ شتيك له پاكوردي شه يتان سه ختتر نييه ... ترس و په شيمانی و ئيفليج بوون، هه موويان ده ردي كوشنده ی پاوكه ره كانن ... له ميژه ئيمه شه يتان پاوده كه ين، له ميژه له ناو له ش و پۆح و ويزدانى ئاده مييه كان و په عيه ته كانماندا شوينپيگانی هه لده گرین، له ميژه ده مانه وريت دنيا پرکه ين له داو و ته له ی ئه وتۆ كه له گه ل ده ركه وتنيدا گه مارۆی بده ين، په لبه سستيبكه ين ... به لام شه يتان نيچيريكی دزئو و سه خته، له ناو گيان و شه هوته كانی مرۆفدا خۆی ده شاريتته وه. له ناو پۆح و بيركردنه وه ی مرۆفدا سه نگر داده كو تيت. ئه وه تا، له و ساته دا كه ئيمه پيمان وايه شه يتانمان په لبه سستكردوه، ئه و به نازادی له دارستان و كيوه كاندا مرۆفده كانی به ره و دامه زراندى دزئوترين نيشته جي و دروستكردى خراپترين مۆلگه پاكيشاوه ... ده بيت هه موو داىك و باوكانى ئه م ولاته ئه م چيرۆكه يان گويليتيت، پتيوسته هه موو ئه و پياو و خيزانانه ی ئافره تيان هه لگيراوه و كچيان په دووكه وتوو و ئابرويان لكه داركراوه، ئه م چيرۆكه ببستن، ده بيت گوند به گوند كه ژاوه ی ئيمان ئه م ولاته بگه ريت و برواداران كو بكاته وه و به ره و ئه و جه نكه له بكه ونه پي، پاكوردي شه يتان پتيوستی به هيژى پۆح و هيژى ده رونی هه موومان هيه ... ده بيت له مرۆوه جيهاديكى گه وه بۆ پاكوردي ئه و جانوه ره تاريكه رابگه يه نين ... جيهاد بۆ پاكوردي شه يتان، ئه و شه يتانه ی له راستيدا له ده رونی مرۆفدايه و هه ر

ئه‌ویشه پالێ پێوه‌ده‌نیت بۆ دروستکردنی لانکی به‌د و مۆلگه‌ی درزیوی». مه‌عسومه ده‌یگوت: «له‌و شه‌وه‌دا که من له دارستان هاتمه‌ده‌ری، نه‌مه‌زانی ده‌که‌ومه ناو جه‌نگیکێ وه‌ها خۆیتاوییه‌وه له‌گه‌ڵ شه‌یتاندا، نه‌مه‌زانی ده‌بم به‌ پێشه‌نگی که‌ژاوه‌یه‌ک هه‌موو ولات ده‌که‌پریت و له هه‌موو جێگایه‌ک ده‌یه‌ها خه‌لکی توپه‌، که خۆیان بۆ جه‌نگ له‌گه‌ڵ شه‌یتاندا ته‌یار کردبوو، په‌یوه‌ندیم پێوه ده‌که‌ن». له‌و شه‌وه‌ی که «مه‌لا که‌وسه‌ری باغه‌وان»، پاوکردنی شه‌یتانی پاگه‌یاند، خوشکه ده‌فه‌به‌سته‌کان مه‌عسومه‌یان برد و ده‌ستێ جلی سه‌رتاپا سه‌پیان له‌به‌رکرد و پێیانگوت: «ئه‌مشه‌و یه‌که‌مین شه‌وی پاکبوونه‌وه‌ی تویه ...». ئه‌و له‌و شه‌وه‌وه تا پاش کۆتاییهاتنی هه‌موو شتیکی شویێک و نیشته‌جێیه‌ک و ماله‌یکێ نه‌بوو... له‌و پۆژه‌وه خوشکه ده‌فه‌نه‌کان ده‌یانبرده فیه‌ستیقال و زیکر و نوێژه‌که‌ره‌کانی هه‌ینی، له‌و پۆژه‌وه به‌ ده‌ستێ جلی سه‌رتاپا سه‌پیه‌وه له‌سه‌ر کورسیه‌ک داده‌نیشته و به‌ سه‌رپۆشیکی شوپ و ئاودامانه‌وه له‌به‌ر مینه‌به‌ره‌کاندا ده‌رده‌که‌وت، ده‌بایه له‌وێ به‌ هێمنی، به‌ ده‌نگیکێ کز، ده‌نگی گوناها‌ریک که بۆ تۆبه و پاکبوونه‌وه ده‌که‌پریت، به‌سه‌رهاتی خۆی بگێرێته‌وه، باسی ئه‌و هه‌لدیره بکات که ژنان و پیاوان تیایدا به‌ ئازادی پێکه‌وه‌ده‌ژین و ده‌خه‌ون، باسی ئه‌و دارستانه بکات که گه‌نجانی یاخی و عاشقانی هه‌له‌اتوو پووی تیده‌که‌ن، زه‌وییه‌ک که ده‌شیت له‌ داهاتوودا ببێته شارێک، شارێک له‌ داهاتوودا ببێته هه‌ریمێک، هه‌ریمێک که ده‌شیت یاسا‌کانی ببێته یاسای هه‌موو ولات. له‌و کۆبوونه‌وه‌که‌وه‌رانه‌دا ترسی دایک و باو‌کان چه‌ندین جار که‌وره‌تر ده‌بوو، ترسی له‌خواترسان له‌ پاشه‌پۆژ ده‌گه‌یشه‌ سنووریکی سه‌یر. ئه‌وانه‌ی کچ و خوشک و که‌سیان ونبوو‌بوو له‌به‌رده‌م مینه‌به‌ره‌کاندا سه‌ره‌یان ده‌گرت و له مه‌عسومه‌یان ده‌پرسی، ئه‌وانه‌شی ده‌یانویست چه‌ن پیزی که‌ژاوه‌ی ئیمان و گه‌شتی پاوکردنی شه‌یتان ده‌ستپێکه‌ن له‌ ده‌فته‌ریکی که‌وره‌دا ناوی خۆیان ده‌نوسی، مه‌عسومه به‌

درىژايى ئەو ئاھەنگ و فيستىقالە گەورانە بە خۆى و چارشىۋەكە يەو،
 بەبىجۈۋلە لەسەر كورسىيەكەى دادەنىشت و ۋەكو پەيكەرئىك نەدەجولايەو،
 بەلام لە ژىتر چارشىۋەكەو بەردەوام سەيرى ئەو بالندانى دەكرد كە پتر
 لە مۇۋەكان لىيان دەترسا. ئەمۇ لە مزگەوتىك قسەيدەكرد و بەيانى
 لە مزگەوتىكى دى، مەلا كەوسەرى باغەوان لە ھەمووشوئىنىك لەگەلىدا
 بو، خۆى كۆبۈونە ۋەكانى دەكردەو، خۆى خوتبەكانى ھەينى دادەمەزاند،
 خۆى دەيگۈوت كە سەفەرئىكى نويمان بەدەستەو، سەفەرئىك كە تەنھا
 ئىماندارە راستەقىنەكان دەبىت تىا بەشدارىكەن، راۋىكى گەورەمان
 بەدەستەو، كە ئىدى بە ئومىدىن شەيتان لەم زەويىيە دەرەكەين، ئەم
 ھەرىمانە لە گوناھەكانى پاكبەينەو. «راۋكردنى شەيتان»، وشەيەك بو
 سىجىرىكى سەيرى لە دەرونى ئىماندارەكاندا جىدەھىشت، كە دەستە بە
 دەستە ناۋى خۇيان دەنوسى... مەلا كەوسەر دەيگۈوت: «بىرىكەنەو،
 گەر شتەكان بەمىجۈرە بىرات، دەرەكەين بە كوئ؟ بىرىكەنەو گەر ئەو
 كىۋە عاسىيانە بىنە مەلبەندى خراپەكاران، حالمان بە چ پۇزىك دەگات،
 بىرىكەنەو لەو پۇزەى كچەكانتان ھەلدەين و پشتىشىان بە ھەشارگەيەكى
 گەرە قايمە، لەو پۇزەى لەشى ژن و خوشك و دايەكانتان ياخود شەھوۋەتى
 كوپ برا و باۋكانتان ھەلدەچىت و ئىدى سنوورىك و بەرىيەستىك نابىت
 بىگىرتەو... بىرىكەنەو گەر ھەموو خەتاكارىك دىنبايىت دەتوانىت گوناھ
 و خراپە بكات و لەھەمان كاتىشدا بە ئاسودەى بژى، چى پۈودەدات؟
 بىرىكەنەو، چۆن ياساكانى ئەم دۇنيايە ھەموۋى لە يەكدى دەپچىت. نا،
 نابىت لەم زەويەدا عاشقان و خودانەناسان و خەيالبازان و شەرەنەناسان
 جىگايەكيان ھەبىت. درزىك لە دىۋارى ئىمانى ئەم ۋاتەدا، دەبىتە درز لە
 ئىمانى تاكەتاكەى ئىمەدا. ھەموو گەردىك لەسەر شەرەفى ئەم عەردە،
 گەردە لەسەر شەرەفى ھەموومان. ھەموو ئافرەتتىكى زىناكار، زىنا دەرەق
 بە ھەموومان دەگات، ھەموو پىاۋىكى ھەرامزادە كاتى لەگەل كچىكى

نیرهدا دهخویټ، وهکو نه وه وایه له گه ل هموو کچ و ژنه کانی هم ولاته دا
خه وتبټټ، هیچ شتن وهکو پزيسکی گوناخ خیرا بلټسه ناسټټټ... هیچ
شتن وهکو شهیتان توانای یاریکردنی نییه، شه هوت و شهیتان شو
دوو یاریبازهن که ده بټټ په لبه ستیانیکه یڼ و له دهر وڼ و له دنیا و له
ده ورویه رماندا پلویانیکه یڼ، به ره و پلوی... به ره و پلوی... نهی خوداناسان به ره و
پلوی».

هر پوژټیک «مه عسومه ی گوناخبار» قسه یی کردایه، ده فزونه کان پوژټیک
پیشتر له پرسه کانی ژنان و گورستانه کاندا، پیاوان له کاتی نویژی به یانیدا،
گه نجان و قوتابیانی ئیماندار له قوتابخانه کاندا هه والیان بلاوده کرده وه...
پیشتر هه موو شار ناوی مزگوت و شه قام و گه په که که ی ده زانی، بلندگوی
مزگوت ته کان جاپانده دا، بهر له سه رکه وتنی مه عسومیش بوسه ر بلندگوکان،
حه شاماته کان شه پوټلیانده دا، هه زاره ها هه زار گوڼگر، راده وه ستان و به
ملکه چیه وه گوټیان له وتاره سه یر و ناگرینه کانی باوه که وسه ر ده گرت،
که هیډی هیډی ده بویه رابه پزکی پوچی گه وره و راسته قینه. هه رکات
قسه و وتاره کانی شو ته و او ده بویه، هه مووان ته زویه کی گه رمی توپه یی و
په شیمانی به جه سته یاندا راده بورد، هه مووان هه ستیانده کرد ده بټټ شټیک
بکرت... سه ده ها که س، ناوی خوټیان له که ژاوه ی ئیماندا ده نویسی، دوی
نویژ و خوتبه ش خانمه ده فبه ده سته کان له زیکرکی به شکودا ده پزانه سه ر
شه قامه کان، به گه په که کاندا ده پویشتن و شار په که پارچه ده هاته جو ش و
خروش.

پوژټیکیش مه لا که وسه ر و خوشکه ده فبه ده سته کان پریاریاندا هم
که رنه فاله ناینیه که ورانه بگوږنه وه بو دهره وه ی شار، گوند به گوند برون
و ئیمانداران به ره و شو جه نکه له بخنه په ی... له پیشی شو که ژاوه یه شدا،
همیشه باوه که وسه ر و مه عسومه له ماشټټیکي نویدا ده پویشتن، کچان و
کورانی گه نج و پیاوان و خانمانی پیریش به بواياندا. هه مووانیش له قوولای

پۆحیاندان ئه و بانگه وازه سىحراوییهی پاوکردنی شهیتان دهنگیده دایه وه ...
 هه میسه تارمایی شهیتانیکی قۆدریژ و درێژو له پێشده میاندا بوو، وه همی
 مه خلوقیکی شیواو که ده توانیته له پێستی ئاده میزاد و له پهنگی مروشه
 ئاساییه کاندان ده رکه ویت، پۆحیانی گه مارۆدابوو ... شه وانیکی دوور و درێژ
 له سه ر پێگاکان ده مانه وه، له قه راغ شه قامه کاندان ده واریان هه لده دا، له
 ژیر ئه ستیره و شه و کزه سارده کانی پاییز و نه بارانه له ناکاوه کاندان
 داده نیشتن، نوێژیانده کرد و دوعایان ده خویند. مه عسوم له و شه وانه شدا
 ترس له بالنده کان نه یده هیشت به ویته وه، مه لا که و سه ر پێیده گووت:
 «ئه وهی تۆ پێیده لێیت بالنده، خودی شهیتان خۆیه تی ... شهیتانه و له
 شیوهی بالنده دا ده رکه ویته وه، شهیتانه و سیمایه کی نا ئاسایی وه رگرتوه ...
 ئه م ترسه ی تۆ، ترسیکه به ره و پاکبونه وه ت ده بات».

مه عسومه دواتر ده یگووت: «که گه یشتینه جیهانی گونده کان، که ئه و
 پیاوانه م بینى به خۆیان و چه که کانیانه وه دوامانکه و تن، که ئه و ژنانه م
 بینى ده یانگووت: «ده بیته ئه و دارستانه بسویتی» زانیم ئه وه منم ده به مه
 مایه ی وێرانکردنی ئه و دنیا یه و ئه وه منم ئه م جهنگه ده خه مه وه».

سالانیکی دوور و درێژ، من و فه تانه ی غه مگین و یستمان مه عسوم
 له و راستیه تیگات که ئه ویش وه کو هه ر یه کیکی دیکه ده بایه له سه ر
 ئه و نه خشه ترسناک و سه یرانه پۆلکی هه بایه، ده بایه چاره نوسه کان
 به جۆریک له جۆره کان ئه و وازییه یان پێ سپاردایه ... به لām ئه و هه رگیز له و
 په شیمانییه پزگاری نه بوو، ئه و پێیوابوو، مردنی په روانه له ئه ستۆی ئه وه،
 هه ر ئه وه ش وای له زهینه بی کو یستانی کرد، هه رگیز وه کو تۆ به کاریکی
 راسته قینه و باوه پێیکراو ته ماشای نه کات ... من ئه مرۆ دوا ی ئه و هه موو
 ساله، دوا ی مردنی مه عسوم، دوا ی کۆچی دوا ی مه لا که و سه ری باغه وان،
 کات ئه م چیرۆکه ده نوسمه وه، ده توانم به دلناییه وه بلیم، که ئه و له
 له دایکبونییه وه تا مردن کچیکی بێگونا ه بوو.

دوای پاکردنی مه‌عسوم، ئیواره‌یه‌ک سیامه‌ندی بالنده‌ش هه‌موو شته‌کانی پێچایه‌وه و بێشه‌وه‌ی مائناوایی له‌که‌س بکات جه‌نگه‌لی به‌جه‌یه‌شت... ئیدی که‌سیش دواتر، هه‌والێکی راسته‌قینه‌ی ده‌رباره‌ی چاره‌نوسی نه‌بیست. سالانێک دره‌نگتر که‌ نه‌سه‌ره‌دینی بۆنخۆش به‌ زیندوویی له‌ جه‌نگ گه‌پایه‌وه، سێ چیرۆکی جیاوازی سه‌باره‌ت به‌و پیاوه‌ کتویی به‌رده‌ستدابوو، به‌لام ده‌یگوت: «هیچ که‌س نازنیت، کامه‌ له‌و چیرۆکانه، به‌سه‌ره‌اتی راسته‌قینه‌ی مردنی ئه‌و». چیرۆکی یه‌که‌م، ده‌یگوت: سیامه‌ند دوای هاتنه‌ ده‌ره‌وه‌ی له‌و هه‌لدیره‌، ده‌ست کۆمه‌لی ده‌روێشی گه‌پۆک که‌وتوو، که‌ له‌ تاقیکردنه‌وه‌یه‌کی سه‌یردا، سه‌ریانپریوه‌ و دواتر چه‌ند ویستوویانه‌ زیندووییکه‌نه‌وه، بۆیان زیندوونه‌کراوه‌ته‌وه. چیرۆکی دووه‌میش، ده‌لێت: سیامه‌ند له‌ سه‌فه‌ریکی درێژدا به‌ره‌و گونده‌کانی باشوور پۆشته‌وو و له‌وێ له‌ ناوچه‌یه‌کدا که‌وتۆته‌ ناو شالاوێکی پاکسازی ده‌وله‌ته‌وه‌ که‌ ئه‌و کات به‌ په‌شگیری گه‌وره‌، هه‌زاره‌ها هه‌زار جووتیاری ئه‌و هه‌رێمانه‌یان پوه‌و بیابانه‌کانی باشوور راپێچده‌کرد و له‌ ژێر له‌م‌ه‌کانه‌وه‌ به‌زیندوویی ده‌یانناشتن. چیرۆکی سه‌یه‌میش، ده‌گێڕته‌وه: سیامه‌ند له‌ کاتی په‌رینه‌وه‌دا له‌سه‌ر سنوور که‌وتۆته‌ ناو کێلگه‌یه‌کی گه‌وره‌ی مینه‌وه‌ و ته‌قینه‌وه‌ی زنجیره‌یه‌کی

دریژ له فالمارا کوشنده‌کان، پارچه‌پارچه‌یان‌کرده، دواتریش هیچ که‌س نه‌یتوانیوه پارچه‌کانی له‌و کټلگه دوور و دریژده‌دا کڅیکاته‌وه و بینیزیت. میدیای غه‌مگین، ماوه‌یه‌ک دواى پوښتنى سیامه‌ند، له ده‌فته‌ره‌که‌یدا نوسیویتی: «ونبوونى مه‌عسوم و پوښتنى سیامه‌ندى بالنده، سه‌ره‌تای ده‌ره‌که‌وتنى نارپکییه‌ گه‌وره‌کان بوون». نه‌سره‌دینى بونخوش نه‌مړو، چ‌ند جارپک نه‌و دپړه ده‌خوینیت‌ه و ده‌لټ: «نارپکییه‌ گه‌وره‌کان... هم‌هم... نارپکییه‌ گه‌وره‌کان، پاسته، نه‌و قسه‌یه‌ پاستى ژور تیا‌یه، به‌لام به‌ شپوه‌یه‌کى وردتر بیریکه‌ینه‌وه تیده‌گه‌ین که‌ نارپکییه‌کان به‌ر له‌وانیش هر‌ه‌ه‌بوون... نارپکییه‌کان له‌ بنه‌په‌تدا هر‌ه‌ن، له‌ هه‌موو شوینیکدا ه‌ن، به‌لام ژورجار ترس، لاوازی، تینه‌گ‌یشتن و بیئیراده‌یی مړوف زیاتر به‌رجه‌سته‌یانده‌کن و واده‌کات مړوف وا تیانبگات که‌ که‌وت‌ته ناو‌ده‌ریایه‌کى نارپکه‌وه، له‌کاتیکدا وانیه... سه‌یرکه، نه‌مړو دواى به‌سه‌رچوونى نه‌و هه‌موو ساله‌ش، دواى ونبوونى نه‌و ع‌رد و نه‌و زه‌مانه‌ش، جیهان هر‌وه‌کو خو‌یه‌تى، رپکى و نارپکیشى خ‌یال و خولیاى مړوفه‌کان خو‌یانه».

هرچونیک بیت په‌روانه له‌ سه‌ره‌تاوه هه‌ستیکى سه‌یرى به‌ نارپکى نه‌و دنیا‌یه لا دروستبوو... به‌لام له‌گه‌ل سه‌ره‌تای وه‌رزى گوشه‌گیرى و له‌گه‌ل پوښتنى مه‌عسومه‌دا، هه‌ستیکى بیړه‌حمت‌ر و وه‌سواسنا سه‌ده‌ریاره‌ی نارپکى و شپ‌رزه‌ی و هه‌لوه‌شانده‌وه‌ی دنیا داگیریک‌ردبوو. په‌روانه له‌و پږانه‌دا بی‌هیوابوو. تیکچوونى هه‌ست و سوز و تواناکان، تیکه‌لاوبوونى عه‌شق و کینه‌ نیشانه‌ی سه‌یرى نه‌و گه‌پانه‌وه‌یه‌ی دنیاى دارستان بوو به‌ره‌و نارپکى، نه‌مه له‌ حالپکدا که‌ گوډه‌ند شیتانه له‌ مه‌مله‌که‌ته گه‌شینه‌کانى خویدا ده‌سوپایه‌وه، وه‌کو پتغه‌مبه‌ره‌کان ده‌یگوت: «هونه‌ر هیژیکى سیحراوی تیا‌یه، نه‌گه‌ر بتوانین کارى

پێیکەین، دەمانخاتە سەر شەقامەکانی عەشق و تەبابی». ناشرکرایە
گۆڤەند لەو پۆژانەدا هەمیشە بۆ پێشەوێ پوانیویستی، لەکاتیکیدا پەروانە،
ترسیکی گەورەیی لە هەموو شوێنەکان و زەمانەکان هەبوو.

پەروانە کە لە دوو پیاوی کاتەکان و شوێنەکاندا سەری لێشیوَابوو،
لەسەر بەردیکی گەورە لە ناوەرپاستی دارستاندا، بۆ میدیای نوسیویو:
«میدیای غەمگین... ھاورپم، من نامەوێت بگەرێمەوێ بۆ دواوێ، ناگەرێمەوێ
بۆ ئەو شارانەیی کە هەتا هەتا یە ھەر بەو شیوێ دەمێننەوێ کە ھەن،
ئەو شارانەیی جارێکی تر کەس ناتوانێت دەستکاری نەخشەکانیان بکات،
ئەو شارانەیی گەر بوومە لەرزەش وێرانیان بکات، دووبارە لەسەر ھەمان
شیوێ و لەسەر ھەمان نەخشە دروستدەکرێنەوێ، خاوەنمالەکانیان لە
ھەمان جێگادا خانووەکانی خۆیان دروستدەکەنەوێ، دوکاندارەکان لەسەر
ھەمان شەقام دوکانی خۆیان بونیاددەنێنەوێ، پۆلیسخانەکان دەچنەوێ
ھەمان جێگا، گۆرستانەکانیش ھەر لە شوێنی خۆیان دەبن... میدیا...
موسیپەتی گەورە ئەوێ، ئەو دنیایە تازە شیوێ ئەبەدی خۆی
و ھەرگرتوو... موسیپەتی گەورە ئەوێ، من ناتوانم لەو شارانەدا و
لەو دنیایانەدا بژیم کە شیوێ ئەبەدی خۆیان و ھەرگرتوو... لەوێش
موسیپەتتر ئەوێ ئەم جەنگە، جەنگە لێکە ناتوانێت شیوێ بەکی
ھەبێت... ھەستەکان، خەونەکان، پڕۆژەکان لێرەدا ھێدی ھێدی شیوێ
خۆیان و وندەکەن... عاشقەکان لێرەدا نازانن چی لە عەشق بکەن،
مروڤەکان نازانن چی لە خەیاڵەکانیان بکەن». پەروانە لەسەر ئەو
تاشەبەردە گەورەیی دەینوسی و ھەرفەکانی با دەبیردن، میدیای غەمگین
چەند بێتوانیبایە خێراتر، ئەو پستە سەیرانەیی پەروانەیی دەخستە سەر
دەفتەرەکانی خۆی و دەفتەرەکانیشی دەنا بە سنگییەوێ و لە ترسی ئەو
پەشەبا غەمگین و ھەورە تاریکانەیی پایز بە جەنگەلدا رایدەکرد، میدیا

نه و ماوه یه تنها کاری بوو یو به گوځگرتن له دهنګی سروشت و له دهنګی مه خلوقاتی نه و نیشته چې چکوله یه، دهفته ره کانی پرېوویو له هزاره ها تبیینی ورد و تپه پر... یه که یه که باسی له هه موو سه وزایی و درکه کان ده کرد، ساعات به ساعات باسی له گورپانکاریه کانی ناسمان ده کرد... هه میشه ش نه و دهفته ره ی وه کو دوا جیګای حه قیقه ت دنا به سینگیه وه و له ساعاته کانی باران و په شه بادا پایده کرد، به لام ونبوونی مانگ و هاتنی په یتا په یتای هه وره کان، غه میکی سه یریان ده خسته ناو نویسه کانی میدیاشه وه، هه میشه ش له ساته کانی بیتاقه تیدا ده ینوسی: «نه ی مانگ، تو له کویت؟».

نه و پوژانه دارستان به ره و مه رگ پویشتبوو، له ناکاو هه موو دره خته کان زهر دبوویوون. سر پڼگا و ناو ناو و ژیر که پر و ناو ژووره کان پرېوویوون له گه لا، له بهر نه و هه موو گه لایه ی که به ملیونه ها له دره خته کانه وه ده وره ین، هه ندی ئیواری که س که سی نه ده بینی... به لام هه تا له وپه پی ساته کانی گوشه گیریشدا هه مووان هه ستیان به و خه مه قوول و گریان به کوله ی په روانه ده کرد که شه وه کانی دارستانی تاریکتر ده کرد. میدیا و کلپه له و وه رزه دا وه کو دوو غه ربه مامه له یان له گه ل یه کتردا ده کرد، کلپه بیتاکانه به لای میدیادا ده پویشست و ته ماشای نه ده کرد، بیتاکانه پییده خسته ناو گه لا هه لوه ریوه کانه وه و موسیقای نه یه کی غه مگینی لیده دا، میدیا پوژانه چنده ها ساعات دوور به دوور گوئی له موسیقاکانی کلپه ده گرت که تا ده هات غه مگینتر و غه مگینتر ده بوو... نه و، سه رلیشتیان و ته نهایی خوئی و عاشقه کانی دیکه شی ده بینی. مه دی گوله باخی ده بینی، شه و پوژ گه لا وشکه کانی لاده برد و له ناو دره خته کاندای بیهوده بو گول ده گه را، له هه موو شویننکیشدا به سیمایه کی شپره و نه خو شه وه ده رده که وت و ده پرسی: «گوله کانتان

نه بينيوه؟». تاهيري توتی ده بينی، هه موو ئیواره ییه که له سهر به ردیکی گه وره ی قه راغ چۆمه که دا ده رده که وت، به لام وه کو جارن نهیده توانی به رده وام لاسایی دهنگی بالنده و جان به ره که کان بکاته وه، له وئی به هیمنی له سهر نه به رده داده نیشته و له جهنگه ل و ئیواری و خه زانه زه رده کانی دونیا ورده ده بووه وه، هه ندی جار، وه کو قه له په شکه یه که ده یقاغانده، یاخود بۆ چه ند چرکه یه که وه کو کوکوختی ده یخوینده و ئیدی بۆ ماوه یه کی دريژ کپ و هیمن ده که وته وه ناو به حری خه یا لاته بیتنه کان. نه و پۆژانه پاشماوه ی دوا کۆمه له په یکه ری عه شقیش به شکاوی و توپ دراوی له هه موو کونج و که لیتنیکي دارستاندا ده بینرا. منداله کان په یکه ری بیتازاری نه و عه شقه یان ده گرت و هه لیانده دایه بن ئاوه کان. له سهر زیخی که نار چۆمه که دا فریاند ده دا. په یکه ره کانیا ن به په تی باریک به دره خته کاند شۆرده کرده وه ... په روانه شه وان به دارستاندا ده گه را و گوئی له دهنگی به ری که که وتنی نه و په یکه رانه ده بوو که باکان «تاق ... شراق ... تراق» یاریان پیده کردن.

له و ماوه یه دا په روانه هه موو شه وئی ده چوو وه نه و خه لوه ته قووله ی فهره یدونى مه له که وه، که پۆژ دوا ی پۆژ لاوازتر ده بوو، هه موو شه وئی خۆی نانی له ته نووره چکۆله کانه وه هه لده گرت، خواردنی بۆ ده پیچایه وه و وه کو تارما ییه کی تیشوو به ده ست، به ره و وه رشه که ده پویشته، له وئی هه موو شه ویک دوا ی چه ند چینیک گریان، له و سه عاته که مانده دا که که میک ئارامی تیده گه رایه وه فرمیسه که کانی ده سپی، به رامبه ر فهره یدون داده نیشته و قسه یده کرد، هه موو شه ویک له و وچانه دريژانه دا ده بایه قسه بۆ فهره یدون بکات، نه ویش بیده نگ له دونیای خۆیدا خه ریکی تاشینی په پوله کان بوو، په روانه قسه یده کرد و فهره یدونى مه له که بیته وه ی سهر به ربکاته وه نیشیده کرد ... نه و پۆژانه جوانی په پوله کانی

فەرەيدون، پەرۋانەي سەرسامدەکرد... ئەو دەيگوت: «ئەم پەپولانە دوا جوانين... لەوانەيە كۆتايى ھەموو جوانيەكيش بىت... فەرەيدون من تىدەگەم، من لە تۆ تىدەگەم، دەزانم لە سەرەتاو ھەموو شتەكان ھەلەبوون، من و تۆ پىكەو ھە دۇنيايەك ھەلھاتين ھەموو شتەكانى پىشتەر ديارىكرابوون، دۇنيايەك جەھەنەم بوو، من ھەستەدەکرد تيا دەخنىكم، تۆش لىي بىزار بوويت، جگە لەو ھەشتەرسايت بگىرييت و لەسەر چەند گۆرانيەك تىريارانگرييت... ئاھ، ئەوئ شارىك بوو، دەبوايە تىيدا ھەمىشە لە شەردا بىت، منيش دەمويست بە خۆشەويستى يان جۆرە پەيوەنديەك كە ئىمە راھاتووين پىيىلئىن خۆشەويستى، ژيانم برازىنمەو ھەلئى خۆشەويستى... خۆشەويستى... ھەمىشە خۆشەويستى بىمانا و يەك لە دواي يەك. دەمويست بە ئەفنىي پياوان شەپ لەگەل ئەو بيابانە گەورانەدا بکەم... لە پياويكەو ھەل پياويكى تر... لەويشەو ھەل پياويكى تر... ھەمىشەش پياوانى بىمانا و ترسنۆك كە نەياندەويست خانو و باغچە و سەرگورسيەكانيان بەجىيەلئىن. پۆژىك كەوتە سەر خەونى پۆيشتن... پۆيشتن ھەل دۇنيايەكى دىكە... بەلام سەيركە فەرەيدون... ترسناكترين شتى ئەم سەفەرە ئەو يەك ھەستەكانمان ھەموو مانا و پەنگ و شىو ھەل خۆي گۆپى... لە يەكەم پۆژەو كە دابەزىمە ئەم ھەلدىرە، ماناي شەو و پۆژم و نكرد، ئازادىي و ئاسودەيىم لەبىرچووەو... شەو و تاريكى يارى بە سۆزەكانم دەکرد، تۆ دەتويست لىرەدا بە عەشق بەختياربين و بلىين: سوپاس ھەل خوا عاشقين و لەم لىرەواپەدا بە ئاسايش دەژين... لەبىرە فەرەيدون كە پۆژانى يەكەم تۆ چەند ئاسودە بوويت، لەبىرە، دەتگوت بەختيارى خەويكى سادەيە، ئەگەر منيش ھەل تۆ بىرمبكردايەتەو لەوانەبوو كامەرانتربم، بەلام پىتدەلئىم ئەم جەنگەلە و ئەم خىلى عەشقە لەگەل

خۆیدا بردمی... پێشتریش من هەر مەخلوقێکی خەمخۆر بوومە. تۆ خۆت
 باشدەزانی، من لە سەرەتای قەسابخانەکانی عەشقەو، چەندە خەمی
 ئەو مردووانەم دەخوارد، چەندە خەمی ئەو ئازار و ترسەم دەخوارد کە
 دەبایە عاشقان بپچێژن... چەندەها شەو دەنووستم، هەمیشە دەگریام،
 ئا، فەرەیدون، ئەم گریانە شتێکی تازە نییە لەگەڵدا... من لێرەش
 ئەو ژنانەم بینی لە ناو بازنی پوچی ئەم دارستانەدا پێستەکەیان
 پەشبۆتەو، نەمدەتوانی ئاسۆدەبم، شەوانە بە دارستاندا وندەبووم و
 لەو بۆشاییە گەورەییە وردەبوومەو، لەو هیچییە قوڵەم دەپوانی کە
 لە دەورمانە، دەمگوت: چی پوودەدات ئەگەر هەموو خەڵک، هەموو...
 هەموو خەڵک بگەڕێنەو، بۆ جیگایەکی وا؟ چی پوودەدات ئەگەر هەموو
 دنیا بگەڕێتەو و ژیان لە شوێنێکی وادا ببێتە تێرامانیکی هەتاھەتایی
 لە زوڵمەتی بێین و بێقەوارەیی شەو، ببێتە چینی سەبەتە و خۆمەڵخستن
 لەسەر زینجی چۆمەلانی؟... من لە سەرەتاوە هەستەم کرد کە دەبێت
 زیاتر بپۆین... دەمگوت: دەبێت زیاتر بپۆین، بەلام بۆ کوێ؟ نەمدەزانی.
 ئا، فەرەیدون... ئا، تۆ بۆیە منت خۆشویست، چونکە لە پەروانەکان
 دەچووم، پەروانەش لای تۆ مانای جوانی و مردن لە عەشقادا و چەندین
 شتی دیکە، پەروانە یانی هەموو خورافەتەکانی خۆم و خۆت، خورافەتە
 سادەکانی خۆم و خۆت... نا پتووستنەکان، پتتبلیم، ئەو خورافاتە
 چییە، بەلام کە تۆ دەستت لە دیوارەکانی بێهوايي ئەم ژيانە دا، کە
 تێگەشتیت مەوێ تەنھا بە عەشق نازی، کە عەشق لەو لایەترە
 شتێک بەداتە ئەم گەردونە، کە تێگەشتیت ناتوانیت لەگەڵ مندا
 دنیاوەک دروستبکەیت، ناتوانیت لەگەڵ پەروانەییکی زیندوودا کە دەژی،
 هەستەدەکات، هەڵدیت، دەگری، دنیاوەکی ئارام دروستبکەیت، دنیاوەکی
 هێمن، بەرەو دنیا ی پەپولە خەیاڵییە پەنگاوپەنگەکانت پۆشتیت...

لە ناو تۆشدا بە شیک لە خەیاڵ هەیه کە نامریت، لەو کاتەوێی
 من تۆ دەناسم، خەیاڵیکى گەورەت پێیه، کەچی لە پال ئەو خەیاڵ
 گەورەیه دا، تۆ خەونى زۆر سادەت هەیه، ئا، تۆ خەونى زۆر سادەت
 هەیه ... زۆر ... سەیرکە فەرەیدونى مەلەک موسیبه تەکە ئەو هیه دواجار
 تۆ هەر دەبییت دونیایەک بۆ خۆت دروستبکەیت و تیا بژیت، بەلام
 من ... منیش وەکو تۆ هەمیشە خەونم بە سەفەر و عەشق و ئەمجۆرە
 شتەنەوە بینێوه، بە پێچەوانەوێه وێستومە، ئەو دنیاىە دروستکەم.
 من شەویکیان لەو جەنگەلەدا بە خۆم گەوت: «کە شوێنە جیاواز
 جیاوازه کان دواجار، وەکو یەک بن، هەموویان لە دواجاردا هەر وڵاتى
 مردن و سەرلێشیوانبن، سەفەرەکانیش دواجار سەفەرین بەناو ئازاردا،
 باشترە مەرۆف هەر لەسەرەتاوێه و تا هەتا هەتایە جیگایەکی نەبییت».
 بەلام فەرەیدون مانای چى، مەرۆف جیگایەکی نەبییت؟ ... سەیرکە،
 هەندێ جار هەستدەکەم من زۆر کەمفیکر و بێخەیاڵم ... هەندێ جار وا
 قسەدەکەم کە من ئازادەم و هەلێزاردنى پێگاکان و ژيانەکان بە دەست
 خۆمە ... من نێستا تێدەگەم، ئەم دنیاىە پێگامان پێنادات، جیگایە کمان
 نەبییت ... کەس ئازادنییه لەوێدا شوێنیکى نەبییت، سەیرکە تۆش دواجار
 مایکەت بۆ خۆت هەلێزاردووه ... جیگایەکت دۆزیووتهوه، کە دوورە لە
 هەموومان ... ئەم شوێنەى تۆ، شیتییە یان جوانى؟ نازانم، بەپاستى
 ناتوانم هیچ بڵێم، ئەوەندە دەزانم کە تۆ هەرگیز شیت نەبوویت، دەزانم
 بێدەنگییه کی قوول لە چا و لە پۆختدایە، بەلام هەستم نەکردووه ئەو
 شیتى بییت، پۆختەبەرى جۆرا و جۆر لە دەرونتدا بووه، بەلام هەستم
 نەکردووه ئەو هەش شیتى بییت، هەرچی پەيوەندى بەم خەلوته شەو هەیه
 لەگەڵ جوانیدا، مایکى قەشەنگە. مەرۆف دەتوانییت سەر پאוێه شینیییت و
 بڵییت، ئیجگار جوانە ... ئیجگار پیرۆزه، بەلام جوانى ناکریت ببییت

به مالى همومومان. كى دهليت من ده توانم بيمه مالى په پوله كانى
تووه و تيا بهختياربم؟ ... دواچار هر كه سهو مالى خوئ ههيه، مالى
جوانى وهكو مالى عهشق نيبه، دوو پوچ له خوئ بگريئت ... نه مه جگه
له وهى ژيان ... نه م ژيانه ترسناكه جوانى ويراندهكات، جوانى يه كه م
سنگره كه ده پوخيت، هر مروف كه وته جهنگه وه، يه كه م جار ده بيت
سنگره جوانى چولبكات، كاتيكيش ده مانه ويئت له بازنى همومو
جهنگه كان ده رچين، نهو كات ناساييه بگريينه وه و بلتين ته نها له گهل
جوانيدا ده زين، يان نهو كاتهى كه ده مانه ويئت بمرين ... نهو كاتهى
خومان بو مردن ناماده ده كه ين، لهو كاته وه ده كريت خه لوه تيكي پروت
و قووت له گهل جوانيدا سازيكيه ين. هر چييه ك بيت، بزانه كه ژيانى
نيمه نه وه نده خويناوييه، كه س ناتوانيئت له يادوهى خويدا جوانى
بپاريئيئت، ترسى گه وهى من له جوانى و نازكى و بيهيئى نه وه يه كه
له يادده چنه وه ... تو به خته وه ريت شويئيكت بو خوت دروستكروه و له
له يادچوونه وهش ناترسيت، به لام من ده زانم پوچى نه م دنيايهى نيمه،
پوچى نه م يادوه رييه بيமானايه نه وه يه كه يادماندهكات ... من خه مى
كه ورم له يادچوونه وه يه. شه ويكيان گه يشتمه نه نجاميكي ترسناك،
شه ويكيان له جهنگلدا پياسه مده كرد و له ناكاو وه ستام و سه يري
چند گوليكي مردوم كرد و هاوارم كرد: خودايه، من بو كوئ هاتوم،
نه م جهنگه له هر بو خوئ له يادچوونه وه يه، خزانى عهشق بو ئيره،
خوئ له يادچوونه وهى دنيايه بو عهشق ... نه م گريائهى من گريانى
له يادچوونه وهى مروف و گه ردون و دنيايه بو نيمه ... خزانمانه بو ناو
بو شايى و هيچى ... فهره يدون نه م جهنگه له ده مرئت ... همومو نه مانه ش
كه ليتره دان له يادده چنه وه ... ده بنه سه راب ... ده بنه توژ ... توژيكي
ورد و بيமான ... ده بنه گه ريديك كه كه ميك له سه ر به رده كان، له سه ر

درهخته‌کان، له‌سه‌ر پښگاگان ده‌مینیته‌وه و دواښی بۆ هه‌تاهه‌تایه ونده‌بیته. گه‌ردیک که ئیواریه‌ک دونیا داگیرده‌کات و شه‌و با ده‌بیات، گه‌ردیکه هیچ له‌ویژدانی نه‌م مروفانه‌دا جیناهیلّیت که له‌دونیا پچکوکه‌کانی خۆیانه‌وه، خه‌ریکی مه‌حکه‌مکردنی دیواری ژوره‌کانی خۆیان... خه‌ریکی گه‌رمکردنی کونجه‌کانیانن، خه‌ریکی پامکردنی له‌ش و پۆخ و ده‌رونیانن تا له‌گه‌ل شوینه‌کاندا بسازیت».

په‌روانه شه‌وه‌های شه‌و له‌و جوړه قسانه‌ی بۆ فه‌ره‌یدونی مه‌له‌ک ده‌کرد، نه‌ویش به‌دریژی نه‌و هه‌موو شه‌وگا‌ره دریژانه هیچی نه‌ده‌گروت... له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا فه‌ره‌یدون گوڤی بگرتبایه یاخود نا، ئاگاداربوایه یاخود نا، په‌روانه به‌رده‌وام ده‌بوو له‌قه‌سکردن، تا هیدی هیدی خه‌وی لیده‌که‌وت یاخود شه‌پۆلّیکی گه‌رمی هه‌سهرت به‌ره‌و ناو درهخته‌کان هه‌لّیانه‌گرت، په‌روانه له‌سه‌عاته‌کانی خه‌ویشدا ئاسوده نه‌بوو. شه‌وانه جه‌نگه‌ل پرده‌بوو له‌ده‌نگی سه‌یر سه‌یر، سه‌وداسه‌رتین ده‌نگی نه‌و شه‌وانه ده‌نگی شه‌هلای خوداناس بوو. دواښ پامکردنی مه‌عسوم، ترسه‌کانی شه‌هلا له‌گوناهه‌کانی خۆی ده‌یان جار گه‌وره‌تریوو، ده‌ستپیکردنی پایز و هاتنی هه‌وره‌کان و ده‌نگی هه‌وره‌گره‌کان، ترسیکی گه‌وره و کوتوپریان ده‌ریاره‌ی نزیکبوونه‌وی پۆژی سزا له‌پۆخی شه‌هلادا داگیرساندبوو. شه‌وان که بروسکه و گرهمه‌گرمی هه‌وره‌کان به‌رزده‌بووه‌وه نه‌و به‌خۆیی و کتّیبه‌که‌یه‌وه، به‌ناو پاشماوه‌ی شیداری گه‌لاکاندا هه‌لده‌هات، نه‌یده‌زانی خۆی له‌کویدا بشاریته‌وه، له‌به‌ر نه‌بارانه‌کاندا خیراخیرا قورئانه‌که‌ی ده‌کرده‌وه و له‌سه‌ریه‌ک ئایه‌تی جیاوازی ده‌خویند، ترس وای لیده‌کرد منداڵه‌کانی فه‌رامۆش‌بکات. به‌ته‌نها و له‌ژێر باران و با و سه‌رماکانی شه‌ودا به‌جیدده‌هیشتن. عه‌زیزی تیرنه‌نداز هه‌ندی‌ک شه‌و له‌قوولایی دارستاندا، منداڵه‌کانی هه‌لده‌گرته‌وه و ده‌یگنپانه‌وه

بۆ مال. بهلام وەرزهكانى گۆشهگيرى و غەم، ئەو پاوكەرەشيان گۆرپىو بۆ مۆڤىكى تر، ئەو غەمەى پەروانە لە دارستانەكاندا دروستىكردبوو، بالەندە و ماسىهكانىشى دەكۆشت. عەزىزى تىرئەنداز، ئەو پۆزانە بەدەگمەن بالەندەى زىندوى دەدۆزىو، ئىواران كاتى لە ناو بيشە و چپرستانەكاندا وندەبوو، جگە لە بالەندەى مردوو، هىچى دىكەى نەدەبينى... مندالە پووتەل و سەرمابردووەكانى جەنگەلىش بەردەوام ئەو بالەندە چكۆلانەيان كۆدەكردهو و يارىيان پيڤەكردن. بە درەختەكاندا لەپال پەيكەرە شكاوەكانى عەشقدا هەلياندهواسين. بەكۆمەل كۆياندهكردهو و ئاگريان تيبەردەدان يان توپياندهدانه ناو ئاوەكانەو. مردنى بەكۆمەلى بالەندەكان و ماسىيهكان، عەزىزى تىرئەندازيان تووشى شپرزەبىهكى گەورە كردبوو، ئەو بەدرىزايى ژيانى لە ناو سروششتا ژيابوو، شەوئىك لەو پەپى حەسرەتدا لە ناو درەختەكاندا پەروانەى گرت و پيىگوت: «پەروانە، تۆ بەم شىوئەت، هەموو مەملەكەتەكانى من ويراندەكەيت، بالەندەكانم دەكوژيت، درەختەكان دەكوژيت». پەروانە دەيگوت: «گوڤىگرە، عەزىزى تىرئەنداز... گوڤىگرە، من هىچ شتئىكم نەكۆشتوو، ئەم دنيايە خۆى لەياد دەچيڤتەو، ئەم جەنگەلە خۆى دەبيڤتە تۆز... ئەو شوڤتانهى نابن بە شوڤن و مەنزىلگاي پاستەقىنە، دەبيڤت ئاسەوەر لەسەر زەويدا چيڤتەهئىلن».

عەزىزى تىرئەنداز، بيڤتەوئى لە هىچ تىبىگات، بيڤتەوئى لە زمانى ئەم كچە شاربيە حالبيڤت، كە خۆى و دونياى دەوروپەرى خۆى گۆرپىو بۆ مەتەلىكى پەش، حەسرەتى ئەو سروششتە مردووئى هەلەدەگرت و بەرەو پىرى هاوارەكانى شەهلا دەچوو، كە لە خەلووتە شەوانەكەى خۆيدا دەپاراپەو و دەيگوت: «خودايە، بمبوره، خودايە... خوداي من... پاكى كوا... پاكى كوا؟... خودايە، مەمخەرە بەردەستى عەبدە

گوناهبارەكانت... خودايە، مەخەرە بەردەستی سزای ئینسان... خودايە،
با هەرچیەك دەبیئت لەنیوان خۆم و خۆتدا بیئت، تەنیا خۆم و خۆت...
خۆم و خۆت و بەس».

پەروانە هەندیک شەو گوێی لەو هاوارانەى شەهلا دەبوو، بە
هەردوو دەست گۆییدەگرت و لە ناو گەلاکاندا خۆی گرمۆلە دەکرد،
زۆرجار دەبایە میدیا دەستی بگریئت و لە گەلاکاندا دەریبەیتیت، هەندێ
شەو کاتیک خۆیان لە بەرامبەرى دیواره گەورە و بیئەندازەکانى شەودا
دەبینییەو، کە لە بەرامبەرى ئەو دووبارەبوونەو ترسناکەى بۆشایى و
هیچیدا دەوستان، پەروانە دەیگوت: «دەبیئت بپۆین، دەبیئت لەم دنیاىە
بچینە دەرئ... ئەمە چ هەڵهاتنیک بوو ئێمە هەڵهاتین، لە دونیاىەكى
ساده و ساردوسر و خنکینەرەو بەرەو دنیاى ناپێکیە گەورەکان».

میدیای غەمگین هیچى نەدەگوت، بەلکو تەنها دەینوسی، پێنەدەچوو
چیتەر چارەنوسی خۆی، وەکو چارەنوسی دەفتەرەکانى بەلاوێ گرنگ
بیئت، ئەو بۆ پەروانەى دەنوسی: «هەمووشتەکان بەسەردەچن،
دەبیئت شاهیدیک بمیئیتەو، شاهیدیک لە هەموو دنیاکان و وەرزه‌کان
بەبەقارتیئت... پەروانە، پۆزى حەشر ئەو پۆزەى کە مەرۆف نەتوانیئت
بنوسیئت، پۆزى ئاخیرەت، ئەو پۆزەى کە نوسین کۆتایییدیئت، کە
ئیدی مەرۆف ناتوانیئت شتەکان ناوینیئت، دنیا وەسفکات». پەروانە
دەیگوت: «میدیای خوشکم، تۆش خوشبەختیئت، دنیاى تۆ کۆمەلێک
وشەى، بەلام پێمبێت لەم وەرزی ناپێکی و تێکەڵاوبوونەدا وشەکان چۆن
دەمیئنەو؟ گۆیگرە، تۆ دەبیئت، ئەم دەفتەرە پزگاریکەیت... دەبیئت
لەم دارستانە بپۆینەدەرەو و ئەم دەفتەرە پزگاریکەین... میدیا، دوا
نومیئت لە بەرامبەر ئەم یادچوونەو و نەمان و تەفروتووناوونەدا، ئەم
دەفتەرەى... دەبیئت ئەم دەفتەرە بگەنە جیگایەكى دیکە، بگەنە

زه مانئکی تر و خاکئکی تر».

میدیا به ترسیکه وه دهفته ره کانی دهنا به سنگیه وه و دورده که وته وه، له و ساته دا میدیا نهیده ویست دهفته ره کانی خوئی بۆ هیچ کهس و هیچ هتیزیک به جیبه ئیلت... له و دنیا به شدا برپای ته وای به یه کییک نه بوو دهفته ره کانی بداتئ و به ره و زه مانئکی تر و عهردئکی تر هه لیبگریئت. به لام، ورده ورده له و تاریکستانه ی جهنگله دا ههردوو ئه و کچه ته نه یه، ههردوو ئه و کچه ی که چند له یه کتر دوریکه و تنایه ته وه دوباره باز نه کانی دارستان، ده یخستنه وه سه ر پڭای یه کتر، باوه پیا نه پنا که ده بیئت برپۆن و ئه م خاکه جیبه ئیلن... له هه موو ئه و شه وانه دا که په روانه و میدیا، باسی جیبه ئیشتنی دارستانیان ده کرد، شه هلا ی خوداناس، وه کو شه ی تانئیک په جمبکات، له نزیکانه وه ده وه ستا و هه زاره ها هه زار جار له سه ریه ک ناوی «خودا» ی دوباره ده کرده وه... بۆ هه ر کوئییه ک ده چون، هاواره کانی شه هلا، خودا... خودای ئه و به دوا یانه وه بوو: «خودا... خودا... خودا... خودا... خودا...». شه هلا ده پویششت و هه میشه ئه و وشه یه ی دوباره ده کرده وه. شه ویک په روانه له نزیک ئاوه کانه وه به شه هلا ی گووت: «گوئیگره شه هلا، من له میژه له تو بیته نگبووم، من سالانئکی زۆر له پوریک هه له اتم که نه ویش جگه له گووته وه ی وشه ی خوا زیاتر هیچی تری نه ده زانی... به لام تیگه، مرۆف ته نها به برپا ناژی، وه کو چۆن ته نها به عه شقیش ناژی، مرۆف ته نها به خه یال ناژی، وه کو چۆن ته نها به حه قیقه تیش ناژی... دنیا به کیش که هه موو سنوره کانی دیاریکراوه، وه کو دنیا به ک که شیوه ی نییه، سامناکه».

شه هلا هاواری کرد: «خراپکاران، ئیوه بیته نگبن، گوته له خه ن، ئه وسا تیته گه ن چ غه زه بییک به پوویه، ده زانم ئیوه په شیماننن...

په شیماننن ... خودایه، خودایه، سهیرکه ... سهیرکه، ئهم بیتا پېروانه
په شیماننن ... ئهم قه حبان، په شیماننن و من په شیمانم».

شه هلا به خوی و قورئانه که یوه، به خوی و ترسه گوره و نیگا
شیتانه که یوه ده پوښت، پهروانه باوه شی به میدیای غه مگیندا ده کرد و
ده یگوت: «ده بیت پتکه وه بږین ... پتکه وه له م جهنگ له ده رچین ...
ده بیت یه کتک بیت و بزانت، که ئیمه چتر نامانه ویت لیره دا بږین».
بو سبه ی ده لیل چاوشینه که، له په یژه ی هزار به هزاره که داده به زی،
دیتنی نه و پایزه سهیر و له ناکاوه ی له دارستاندا ه لیکر دبو، تووشی
په شوکانتکی سهیری ده کرد، له و میدان و جهنگ له دا بیده نگیه کی
گوره و ترسناک فرمانږه و ابو، دیمه نه کان به جوړیک گوږد رابوون، بو
ماوه یه ک باوه پی نه ده کرد که ئیره هه مان نه و خاکه بیت که له وه به ر
چهن دین جار دیده نیکر دبو ... نیستا کپیبه کی کوشنده بالی به سر
هه موو نه و زه وییه دا کیشابو. ده لیل که به ده ریای نه و گه لا زهردانه دا
رپورد، له هیچ جیگایه که هینده گه لای مردوی نه بینیبو، ده یگوت:
«به درژیای چهن دین پوژه، من به ناو پاییزدا سه فرده که م، به لام له
هیچ جیگایه که پاییزی وا غه مگینم نه بینیه، پایزی و توپه و پقاویم
نه بینیه».

له ناو ماله کانداه سرنجیده دا که عردی هه موو ژووره کان به گه لای
زهرد دپوشر او. سرنجیده دا که باو بارانتکی که م که پره کانی له به ریه ک
هه لوه شان دووه. یه که مین جار له گوږه ندی ده پرسی و ده یگوت:
«هاوړپم، ئهم پایزه ناوه خت و ترسناکه چییه؟ ئهم غه مه کوتوپره
چییه؟ ئهم زهردی و په شمورده ییه له کوپوه هاتوه؟».

گوږه ند ده یگوت: «هیچ نییه، هیچ نییه ... ژورجار خه لکی له
ژیانی خوین بیزارده بن، به لام دینه وه هوشی خوین، ژورجار تیناگن

كه چيان دهويت، بهلام زوو وريادهبنهوه و تيدهگن كه دهبيت بوچی ههولبدن، زورجار برپايان به عشق و جوانی لهق دهبيت، بهلام زوو دهگهپښهوه و باوهړ به مهنزی و گهورهی خویان دهگن».

پیناچیت دهلیلکه هه رگیز برپای بهو قسانه هینابیت، نهو دهیگوت: «نهو ساردی و مردنهی پوویکردوته نهو جهنگله، لهوه گهوره تره بهم قسانه تفسیربکړت... زور لهوه گهوره تره». ئیواره ی نهو پوژه، لهکاتیکدا نهویش وهکو پوچکی ویل و سه رلیشیواو بهناو ویرانه ی دارستاندا دهسوراپهوه، پهروانه لهبهردهمیدا وهستا و پتیگوت: «زور له ناو نهو درهختانه دا مهینهوه، زور لیتره پامه وهسته، زور بهم دارستانه دا پیاسه مهکه، چونکه لهوانیه غه میکی نهوتو بجیته پوخته وه تا هه تاهه تایه دهر بازت نه بیت. تو گه نجیکی دلخوشیت، هیشتا بهختیاری و شادومانی زورت له پیشدهمدایه، مهیلله نهو غه مه بتکوریت... برؤ و نه سره دینی بونخوش، له خه لوه ته کانی خوی دهر بهینه، با بیته ئیتره. تو نازانیت ئیمه چنده پیویستمان پیته ی، پیویستمان بهو پیاویه، با بهرله وهی سیهر و سه رما و ته نهایی بمانکوریت... بمانبینیت».

گه نه که، تا زیاتریش بمابایه ته وه نهو خنده گه شهی سه ر پوومه ته کانی زیاتر و زیاتر دهژاکا. لای ئیواره... لهو پرده دارینه بچکولانه به په پیه وه، سهیری نهو ته مه سپی و له ناکاوه ی ده کرد که له ئیواره ی نهو دارستانه دا به رزده بووه... له قوولایی خه یالیشیدا، خه یالیک که پرپوو له شیعر ی کلاسیکی، خه یالیک که شیعر قانیدابوو به حه سره ته وه دهیگوت: «ناخر نهو دنیا به ئه مری دیته سه ر ناخر بیه». که میک ده وهستا و به خه مه وه بیر ی له بهیتی دووه می شیعر که ده کرده وه و دهیگوت: «یه غنی بهس نهی فاحیشه عالم به قرده بهک به یهک».

بە پەیزەكەدا سەردەكەوتەو و لەوێو تۆزێکی نەرمی دەبینی،
 تۆزی ئاوابوونی دونیایەك كە پۆژێك لە پۆژان نەسرەدینی بۆنخۆش
 پێیگوتبوو دەبیّت بە «جەنەتی عەشق». سەیریدەكرد و غەمیکی
 كپی لەسەر درەختە زەردەكان دەبینی، دوكلێ ئاوابوون و كوژانەوێ
 ناگرێكیش لە پەنایەكی دارستانەو بەرزەبوووەو، هەستیدەكرد تا ئەم
 زیاتر بەرزبێتەو، هەورە تورەكانی پاییز زیاتر نزمەبنەو، تا ئەم بە
 پەیزەكەدا سەربكەوێت، هەوا و ئاسمان و كزە سارە دوورەكان زیاتر
 دادەبەزن... ئیستا كە لەوێو سەیری ئەو جەنگەلێ دەكرد، هێندە
 لە خاكێك دەچوو كە دەبیّت لەیادیبكات، لە خاكێك نەدەچوو كە
 دەبیّت پاشەپۆژی خۆی پێو ببەستێتەو و یادگارەكانی هەلبگرێت.

ھەموو بەيانييەك دەبايە خەونەكانى خۆمان بۆ زەينەبى كۆيستانى
 بگىرپا بايەتەو، مەن ھەمىشە قىسەم لەسەر سىبەرى ئەو پياوھ دەکرد،
 باسى ئەو تارمايىم دەکرد كە ھەندى شەو لە پارەو و ژوورەكانى
 قوتابخانەدا دواى دەكەوتم. پۆزانى دوور و درىژى ھەرەستىسازى بۆ
 كىتبەكان سوودىكى ئەوتۆيان نەبوو، زۆربەى ديوارەكانى قوتابخانەكەشمان
 پىركردبوو لە سورەت و زەخرەفەى گەورە گەورە، بەئەندازەيەك چىديكە
 جىگايەك نەمايوو بۆ ھەلواسىنى يەككى دىكە... مەن ئىدى زوو زوو لەو
 پارچە ئاوينەيەى ھەتانەى غەمگىندا، سەيرى خۆم دەکرد... مەن لەو
 باوھەدابووم كە ھىشتا ھەر لە خەندانى چكۆلە دەچم، لەگەڵ ھەتانەدا
 بىارماندايوو بە وردى تەماشائى يەكتىرى بگەين، بە وردى چاوھەيدىرى
 شىوھ و سىماى يەكتىر بگەين، ھەتانەش زووزوو دۇنيايدەكردمەو، كە
 مەن ھەر لە خۆم دەچم، مەن ھەر خەندانى چكۆلەم، بەلام ئەوھى مەنى
 دەترسان، ئەو دۇنيايىيەى زەينەبى كۆيستانى بوو. زەينەب ئەگەرچى
 ھەمىشە گومانىكى قوولسى بەرابەرم ھەبوو، بەلام پىدەچو لە تارىكيە
 دوورەكانى دەرونمدا شتىك ببىنىت، كە مەن ناتوانم ببىنم. ئەو ھەموو
 بەيانييەك سەيرى نىوچاوانسى دەكردم و دەيگوت: «خەندانى چكۆلە،
 ئارەزووكانت وەكو ھەمىشە بەدواتەو، كچم، ئەو پياوھ جگە لە
 سىبەرى ويستە شەيتانييەكانى خۆت ھىچى تر نىيە». كە قسەيدەكرد

به‌رده‌وام یاری به‌تەزبێحه‌که‌ی سه‌ر سنگی ده‌کرد، هه‌موو به‌یانیه‌کیش سه‌یری چاومی ده‌کرد، من هه‌ستم به‌ماندووبوونێکی سه‌یرده‌کرد، ئه‌و هه‌موو جار، ده‌یگوت: «سه‌یرمه‌که‌ با نیگاكانت ببینم». به‌قوولی ده‌یپوانی و ده‌یگوت: «وه‌کو سه‌ره‌تا خراپ نییه‌، هی‌دی هی‌دی نیگاكانت ئه‌و نازه‌ی جارانی تیانامینیت، به‌لام تا ئیستا باوه‌رم به‌م زه‌رده‌خه‌نه‌ سه‌یره‌ت نییه‌، که‌ نازانم له‌ جبوولیه‌تی خۆته‌وه‌ هه‌ل‌ده‌قوولی یان عاده‌تێکی به‌ده‌ و له‌گه‌ڵت‌دا گه‌وره‌ بووه‌». خاتوو زه‌ینه‌ب به‌وه‌ ئامۆزگاریده‌کردم که‌ خه‌لۆه‌تی دوور و درێژ له‌گه‌ڵ خۆم‌دا سازیکه‌م، له‌و خه‌لۆه‌تانه‌دا بلیتم: «من خه‌تاکارم، خودایه‌ فریامکه‌وه‌... بیکه‌سم، هه‌ببیم تو‌ که‌سم به‌... زه‌لیلیم یاره‌ب، هیم‌دام به‌... لاوازم، ئه‌ی باریی نه‌جاتمه‌... پیسم ئیلاهی، پاکم که‌ره‌وه‌».

ده‌باهه‌ شه‌وان له‌ ژووری عیباده‌ته‌کاندا، مۆمیک داگیرسێتم و سه‌ده‌ها جار ئه‌و پرستانه‌ بلیتمه‌وه‌. شه‌وانێک خۆی له‌پشتمه‌وه‌ له‌ تاریکیه‌که‌دا ده‌وه‌ستا و بیئ‌ه‌وه‌ی ببینم ده‌یگوت: «پووت‌تر و به‌ ده‌نگێکی به‌رز‌تر بلی: پیسم ئیلاهی پاکم بکه‌ره‌وه‌... پیسم ئیلاهی پاکم بکه‌ره‌وه‌... پیسم ئیلاهی پاکم بکه‌ره‌وه‌». هه‌ندێ جار سه‌عاتێک تێده‌په‌رسی که‌ من به‌و ئیقاعه‌ خێرا و به‌رده‌وامه‌ ئه‌و پرسته‌یه‌م ده‌گوته‌وه‌، به‌جۆرێ هه‌ندی‌جار که‌ مۆمه‌که‌شم خامۆش‌ده‌کرد و ماندوو به‌پاره‌وه‌که‌دا ده‌که‌پامه‌وه‌ به‌رده‌وام هه‌ر ئه‌و پرسته‌یه‌م دووباره‌ده‌کرده‌وه‌، به‌پله‌که‌کاندا سه‌رده‌که‌وتم و هه‌ر ده‌مگوت: «پیسم ئیلاهی پاکم بکه‌ره‌وه‌... پیسم ئیلاهی پاکم بکه‌ره‌وه‌». فه‌تانه‌ که‌ ده‌ببینیم، پایده‌وه‌شاندم و ده‌یگوت: «خه‌ندان، خه‌ندان، ته‌واو، چیدی که‌س گوێی لێت نییه‌... ته‌واو».

به‌ته‌نها من نه‌بووم که‌ ئه‌و حاڵه‌ته‌ سه‌یرانه‌ ده‌ژيام، هه‌ندێ ئیوارێ که‌ له‌گه‌ڵ فه‌تانه‌دا به‌پاره‌وه‌کاندا ده‌سوپاينه‌وه‌، ئه‌و کچه‌ بیئ‌ه‌وش و په‌نگه‌زدانه‌مان ده‌بینی که‌ وه‌کو تارمایی ماندوو و سپی په‌نگ،

به لاماندا تیده پهرین و هریه که یان له به رخویه وه پسته یه کی ده گوته وه .
 ئه وه هسته که ئیمه کومه لیک پوخله به ری چه پهلین، هیدی هیدی
 ده جووه ناو پوخله مانده وه، تهنه فه تانه نه بیته که دهیتوانی له ناو هه موو
 که مه کانیشدا بیته و له ناویشیدا نه بیته ... ئه وه به رده وام شه وان، یان
 له ئیتوانی کتیبخانه دا، حکایه ته کانی «سه نداد» ی بۆ ده کردم، ئه وه
 زنجیره ته له فزیونییه سهیرانه ی بۆ ده گیرامه وه که من نه مدییوون، ژبانی
 نه کتیره میسری و گورانیییه ژه ئیرانییه کانی بۆ باسده کردم، باسی زنده گی
 خیزانه کانی ناو که په که که یانی ده کرد. هه موو شه ویکیش ناچاریده کردم که
 له و پارچه ئاوینه یه دا سهیری خۆم بکه مه وه . من زۆر شه وه ده مگووت:
 «فه تانه، فه تانه ی ئازیز، من گوپاوم ... سهیرکه له جاران لاوازترم ...
 په نگم زهر دتربووه، په له یه کی رهشی ماندویتی و بیخه وی له ده وری
 چاومه». به لام فه تانه دلنیا یه کرده وه و ده یگووت: «نا، وانییه، تۆ
 هه ره له خه ندان ده چیت ... هه ره له خه ندان ده چیت». من له وه شه وانده دا
 زۆر بیرم له په روانه ده کرده وه ... بیرم له و کێلگه و ئاسمان و دره ختانه
 ده کرده وه که په روانه له ناویاندا ده ژی.

زۆر شه و من هیمدادم له په روانه ده خواست، بیته و یارمه تیمبدات.
 ده مزانی نه گه ره و له که لمدابوایه زیاتر له م دونیا یه تیده گه یشتم. هه ندی
 جار هه ستمده کرد که زهینه بی کوستانی ده یه ویت بزانیته که ئایا بیر
 له خوشکه که م ده که مه وه، من بیده نگ سه رم ده خسته ناو ده سته کانم
 و ده مگووت: «مامۆستام، ناتوانم، ناتوانم، بیرى لینه که مه وه». زهینه ب
 هه ندی جار به هه ره شه وه پییده گووتم: «له یادیکه ... تا ئه و خوشکه
 زینا بازانه تان له یادنه که ن، پاکنا به وه». هه ندی جاریش به ئارامی گوئی
 لیده گرتم و ده یگووت: «گه ر ناتوانیت فه رامۆشیکه یته، له خودا بپارێره وه
 بزگاریبکات، له خودا بپارێره وه، پاکى و هیدایه تی پیببه خشیته وه». من
 له و ساتانه دا سیبه ری پوخیکی ترم له زهینه بی کوستانی دا ده بیینی،

ههستمده کرد زهینه ب نایه ویت نازارمانبدات، ههستمده کرد له پال ئه وهسته سارد و زهمه ریرییه دا، گیانیکی گهرم و به سۆزی ههیه که زهینه ب به زۆر دهیکوزیت و به فشاریکی سهخت دهشاریتته وه... زۆر جار ههستمده کرد ئه و ئیمه ی خۆشده ویت، ئیمه ییش ئه ومان خۆشده ویت، به لام ههریه که مان له بهر هۆی جیاواز و به شیوه ی جیاواز... ئه وهستهش بۆ من دواتر سه ره تای ئه و گۆپانکارییه قوولانه بوو که سالانیکی درێژ منی له و تۆبه خانهیدا هیشته وه.

له و ماوه یه دا شه وانه له یلا وهکو جاران دهچووه ناو ئه و کچانه ی له دهووری شنۆ کۆده بوونه وه، هه ندیک شه و من له پاره وه که دا له نزیکانه وه ده وه ستام و گویمده گرت، شنۆ زیاتر له سه ر نازاره کانی ناو گۆپ ده وئا، له سه ر گۆپه وشار و ئه و فریشتانه ی که نامه ی پاداشت و سزات بۆ ده خویننه وه. له یلا خۆی ده دا به سه ر قهره ویله که دا و ده یگوت: «مه گهر دۆزه خ، ئه م له شه گونا هبارم پاکبکاته وه». هه ندی جار هه لده ستا و به ناو ژوو ره که دا ده گه را و سه ری باده دا و وهک هه میشه ده یگوته وه: «هیچ شتی پاکم ناکاته وه... هیچ شتی...». ئه و ترسه گه وریه له پاکنه بوونه وه پۆژ دوا ی پۆژ گه وره تر ده بوو، هه ر شه وه ی کچیک ده که وته هاوار و گریان و پاکردن به ژوو و پاره وه کاند، هه موو پیمان وابوو که شه ی تانه کان به جۆریکی سه یر ئابلقه یانداوین. شنۆ که خۆی له هه مووان زیاتر ده ترسا، ده یگوت: «بیرمه که نه وه، که بیرتان کردیه وه یادگاره کانتان زیندوو ده بیته وه». به لام که س نه یده توانی بیرنه کاته وه، که س نه یده توانی خه ون نه بینیت و بیر له پابوردو نه کاته وه. هه ندی له کچه کان هی دی هی دی سلایان له هه مووشتیک ده کرده وه، له هه وای شه وانی قوتابخانه ده ترسان، هه ندیک گه یشتبوونه ئه و بپوایه ی که جیگا کانیان گلۆن، دۆشه که کان بۆنی ئه هریمه نی لیدیت، ده یانگوت: «پێخه فه کان پێشتر پێخه فی که سانی خراپه کار بوون». هه ندی له کچه کان، ده یانگوت:

«خه ونه كانمان پره له گوناځه». كاتيكيش له خه وړاده چله كين، نه يانده ويرا بڼه وه ناو پېخه فه كانيان و له سر زهوى ژوره كان ده خه وتن. هه نديك شه و له بهر قوولپى گريانى شه و كيژانه خه ومان لينه ده كه وت كه له شويى جيا جيا وه ده ست يانده كرده گريانى كى به كول. زهينه ب به يانيان بهر له ده ست يي كړدى وانه كان ته ماشايده كړدن و ده يگوت: «بگريڼ، تا قوولتر بگريڼ، شه و نيشانه ي شه و يه كه شه و پتر هه ست به گوناځه كانى خوتان ده كه ن، تا قوولتر بگريڼ ماناى زياتر پيسى خوتان ده بينن». دوا جريش وتاره دريژه كانى له سر به دكارى، وانه قوول و سه يره كانى له سر وينه جوړا و جوړه كانى شه يتان، تا قى كړنه وه كانى له سر نيشانه كانى پيسى، هه موو ژيانمانى بهر و پړگايه كى داخراو برد، پړگايه ك كه چوكترين خه يال، تارمايى هه زاران جنوكه و درنج و ده عجانى تيا دروسته كړدين. هه موومان شه و چى بگووتبايه ده مانكرد، له شمان له شه يتانه كان بسميله كړد، شه و سوره ته مان ده خويند كه شه هريمه نه كان دهرده كات. هه مووان تووشى شه و دهرده ترسناكه ي بيسميل كړدى خومان و شته كان و له شمان بوو بووين، شه و په تاي پاكريونه وه يه له قوتا بخانه دا هيدي هيدي وه كو درميكي كوشنده بلاوده مووه وه، خوشتنى بهر ده وام، جلشتنى بهر ده وام، ده ست نويزگرتنى يه ك له سر يه ك «چونكه شه يتانه كان له وچانه كاندا زه فهريان له پاكي تيمان ده هينا»، دورنه كه وتن وه له سر بهر مال له كان، خو به دورگرتن له بهر يه كه وتن له گه ل هه موو مه خلو قاته كانى تردا... شه و ژيانى پوزانه مان بوو، شه و كاتانه له يلا كه متر قسه ي له گه ل هه رسيكماندا ده كړد، له كاتيكدا مه هتاب به جوړيكي ته واو جياواز ده ژيا. مه هتاب وه كو هه موومان ده هاته وانه كان، به لام پينه ده چوو هيچ شتى له سر جه مى شه و يارييه تيگات. من له هه فته كانى سره تاوه سرنجى شه و برسيتييه سه يره مدا، كه شه و كچه ي به جوړيكي نااسايى به لاي خواردندا كيشده كړد. مه هتاب، هه موو پاشماوه كانى شه و شى كوده كړده وه،

ناوکی دەرکراو و توپدراوویی سەموونەکانیشی ھەڵدەگرتەو، زۆریەکی کاتیش بە تەنھا لە ژێر بەتانییەکیوە دەماوە و کەم دەهاتە دەرێ، بەیانیان بە ھێمنی بە زەینەبی کویتستانی دەگووت: «وازم لێبھێنە، خەوم نەبینیوە». ئەویش کە ئەو سیما بێباک و کەمێک گێژۆکیەکی مەھتابی دەبینی ھێچی نەدەگووت و بە ئامازەییەکی ھێواش و لەسەر خۆ لە ژوورەکی دەیکردە دەرێ. دەبێت بڵێم کە مەھتاب سالاھەکی سالاھەر بەو جۆرە مایەو، ھەتا دواي ئەو چارەنوسە ترسناکەکی لەیلا، مەھتاب بۆ چەند مانگێک نەخۆشکەوت و لێمان دوورکەوتەو، بەلام دواتر کە گەپایەو بۆ قوتابخانەکی خوشکە تۆبەکارەکان، ھەر ھەمان کچی تەنھا و بێخەوسەلە بوو کە زیاتر لەو کاتانەدا دەهاتە قسە گەر یەکیەک لەسەر چارەنوسی دایکی بیدواندایە، ھەرگیزیش وازی لەو مەیلە ئاناساییە نەھێنا بەرەو خواردن و خەوتن، کە پۆزانیک بوو بە خولیای ھەرە گەورەکی ژانی.

لە شەویەک لەو شەوانەدا، زەینەبی کویتستانی بەجۆریکی چاوەپوان نەکراو منی بانگکرد و کردمی بە لێپرسراوی ئەو کتێبخانە گەورەییە، تا سالانێکی دوور و درێژیش لەو نەتینییە تێنەگەیشتم کە بۆ لە ناو ئەو ھەموو کێژانەدا منی ھەلبژارد، ئایا دەبویست زیاتر بە جیھانی ئەو تۆبەخانەییەو ھەبەستت؟ خێراتر بمخاتە سەر پێگای تۆبەکردن؟ نەمدەزانی. بەلام دواتر بەرلەوێ لەو قوتابخانەییە بێمەدەرێ، کە لێم پرسی: «خاتوونی من، بۆ ئەو کتێبخانەییەت دایە دەستم و ھەرگیزیش پاشکەزەبوویتەو، بۆ؟ دەزانی ئەگەر نەچووبامایەتە ئەو کتێبخانەییەو لەوانەییە بەختیارتر بم؟». ئەو گووتی: «گوێبگرە، خەندان، من دەمزانی تۆ تاکە کەسێکیت کە تەنھا لە پێگای عەقڵتەو، لە پێگای لیۆردبوونەو و زانیانی زۆرەو دەتوانیت خودا بدۆزیتەو. من سالانی دوور و درێژی ھەلسوکەوت لەگەڵ تۆبەکاراندا فێریکردبووم، کە ھەر کەسە

و بە پێگای خوێ دەتوانیت خودا بدۆزیتەوه، تۆش سیمای خوێنەر و گوێگریکی وریا لە شیوەتدا بوو. من دەمزانى تۆ پۆحیکى یاخیت هەیه، بەلام زۆر بیردەگەیتەوه. دەمزانى تەنها ئەو بیرکردنەویەش ئەو یاخیبوونەى ناو خەیاڵت ئارامدەکاتەوه... دواجاریش تەنها ئەو کتێبانە دەستەمۆیانکردیت».

بەلام سەرەتا پەیوەندى من بەو کتێبخانەى وه جۆریکی تریوو. کە یەکەمجار وهکو لیپرسراوى بەخشین و وهگرتنەوهى کتێب لەسەر میزىکی بچکۆلانە دادەنیشتم، گەرەمى پۆژانى ترس و خۆپاککردنەوه بوو. من ئیواران لە دواى نوێژى عەسرەوه، دەبایە دەرگای کتێبخانەکە بکەمەوه و لەوێ لە بەر میزىکی بچکۆلانەى پەش دانیشم. من هەرزوو دەرکەم بەو پاستییە کرد کە ئەم کتێبخانەى جیگایەکی سەرسوپهیتە بۆ جیاپوونەوه... هەر لە یەکەمین ئیوارىوه لەزەتیکى بیویتم لە پێچاوپیچەکانى ئەو سالتۆنەدا بینى کە دۆڵەکان چەندەها پارەویى درێژ و تەریبیان تیا دروستکردبوو، دەشمزانى دونیای ئەم کتێبانە ئیدى جیهانى من لە جیهانى ئەو کچانە جیادەکاتەوه کە سەفەرى تۆبەکردن کردبوونییە کۆمەڵى مەخلوقاتى زامدار، کە لە باسى ئاگر و گۆرەوشار و قیامت زیاتر هیچى دیکەیان نەدەزانى. فەتانە کە مەکریکی ژێرەوانکى و زیرەکانەى بەکاردههیتا، پاش چەند هەفتەیک، دواى یەک دوو تەقەلای سەرنەکەوتوو، توانى زەینەبى کویستانى پارزیکات، ئیواران لەگەڵ مندا لە کتێبخانەکەدا کاریکات.

هاتنى فەتانە وایکرد کە چیتەر ئەو چەند سەعاتە، پێویستیمان بە کەس نەبێت. کتێبخانەکە زۆربەى کات چۆڵ بوو، سەرەتا پێکەوه لەگەڵ فەتانەدا بیرمان لە خویندنەوهى یەکى لە کتێبەکان کردەوه، بەلام نەماندەزانى لە چ کتێبیکیکەوه دەست پێکەین. من دواتر زانیم کە سەختترین شت لە ژيانى موفدا، هەلبژاردنى کتێبیکیکە بۆ خویندنەوه.

من لە گەڵ فەتانەدا چەندەها جار، دەستماندەدایە کتیبیک و دواتر بە شیمان دەبووینەو. چەندەها لاپەڕەمان هەڵدەدایەو و دواتر کتیبەکه مان دادەخست و دەگەوتینە قسەکردن، فەتانە دەگوت: «گەرەترین لەزەتی ژیان، قسەکردنە نەوێکەو خۆیندەو». کە باسی میدیای خوشکی دەکرد دەگوت: «ئەو هیچی دەربارەی، چیرۆی قسەکردن نەدەزانی». لەو ئیوارانەدا من و فەتانە دادەنیشتم و ئەو درێژەی بە حکایەتەکانی خۆی دەدا، درێژەی بە گێڕانەوێ فلیم و زنجیرە تەلەفزیۆنییەکان دەدا... تا پۆژیک شتێکی ئێجگار سەیر بوویدا.

پۆژیک کە کتیبخانەکە وەکو هەمیشە چۆڵ بوو، لەکاتێکدا من بە شەوقەو گویم بۆ یەکێ لە حکایەتەکانی فەتانە گرتبوو، ئەویش بەو پەڕی خەون و خەیاڵەو قسەیدەکرد، لەناکاو وەستا و چاوی برپیه جیگایەکی سەیر لە قوولایی کتیبخانەکەدا و بە دەنگێکی خۆشحال گوتی: «خەندانی چکۆلە... پەپولەیک لە کتیبخانەکەدایە... پەپولەیک لێرەیه».

من کە لە میژبوو پەپولەم نەبینیبوو، گوتم: «فەتانە تۆ درۆدەکەیت... لەم پاییزەداو پەپولە، پەپولە چۆن دەگاتە ئێرە؟... تۆ درۆدەکەیت». بەلام فەتانە کە سەرنجی هەموو کون و کەڵەبەرەکانی دونیای دەدا، لە درزێکی بچکۆلانەیی بنمیچی کتیبخانەکەدا پەپولەیکە ئێجگار قەشەنگی بینیوو. من کە پەپولەکەم بینی، لە خۆشیدا هاوارمکرد: «نا، فەتانە... تۆ راستدەکەیت... راستدەکەیت، سەیرکە چ پەپولەیکە... سەیرکە چ نازکییەکە». ئەو پۆژە هەردوو کمان بە زەحمەت پەپولەکه مان هەلفراند، بەناو پێچاوپێچەکانی کتیبخانەکەدا دوایکەوتین. پەپولەکە لە ناو کتیبەکاندا دەفڕی، بەسەر چراکانەو دەنیشستەو. دەچوو سەر میزەکان. من و فەتانە بەردەوام بەدوایەو بووین، لە هەر جیگایەک بە شێ لە گەردە ناسکەکی خۆی دەوهراندا، تا دواجار لەسەر

پرزنگ کتیب گرتمان. فه تانه په پوله کې خسته ناو په کې له کتیبه کانی
ته فسیره وه و کتیبه کې له سر داخست و گووتی: «سبه یی بیکه ره وه،
نه وسه ده بینیت چنده قه شنگه».

پژانی دواتر پاستیبه کی سهرمان دوزیبه وه. نهو په پوله یه، تاکه
په پوله یه ک نه بوو لهو قوتابخانه یه دا... به لکو کون و که لینه کانی نهو
خانوه گوره یه پرېوو له په پوله، نهو په پولانه له کوپوه ده هاتن، چوڼ
له م پایزه سارده دا دهره که وتن، ته فسیر یکان بوئ نه بوو. به لام دواتر
من و فه تانه هه موو په پوله کانمان له کتیبخانه که دا کوکرده وه، تا هیدی
هیدی نهو په پولانه بوونه گوره ترین نهی زیا نمان. پاوکردنی نهو
په پولانه ی که جگه له من و فه تانه هیچ که سیکی دیکه نه یده بینین،
جوړه له زه تیکی سهری به خشی به هه موو نهو پژانه ی له سر ته قویمی
ژیان ده که وتنه پیش نیواره ی په روانه. هرگیز نهی نهو په پولانه شمان
له به رده م زهینه بی کویتستانیدا نه درکاند، به لکو هه موو نهو کتیبانه ش
که نه وانمان تیا ه لده گرت، به جوړئ ده مانشاردنه وه که س دهستی
پیا نه گات.

له گه ل ده ستپیکردنی سهرمادا، نیواران سو به که مان داده گیرساند و له
گرمی کتیبخانه که دا به نهی سهری په پوله کانمان ده کرد، به ده گمن
یه کیک بهاتبایه ته کتیبخانه که، هندی له ماموستاکان جار جار
کتیبکیان ده برد و هه رزوو ده یانه تیا به وه. زهینه بی کویتسانی هه ر له
یه که م نیواره وه کتیبکی هه لگرتبوو و هه رده م له تاقه که یدا له ته نیش
قورناتیکه وه به کراوه یی جیده هیشت. نهو نیوارانه شادترین نیواره کانی
ژیانی من بوو، لهو قوتابخانه یه دا، به لام هه میسه له یادمان بوو له کوئ
ده ژیین، ده مانزانی سعاته کانی عبادت و وانه کانی توبه ده ستیان
پیکرد، ده بیست هه موو قسه و نهیینه کانی خو مان له یاد بکین. فه تانه
هه ندی جار به ترسه وه ده یگووت: «خندان برپوانه، هه موومان پژ دوا ی پژ

سپتر ده‌بین». من جگه لهو سپتیه هه‌ستمه‌کرد ده‌موچاوه‌کانیش به‌شیویه‌کی سه‌یر درژده‌بیت و چاوه‌کان به‌جۆریکی بی‌مانا تروسکایی ژانیان تیا ده‌کوژتیه‌وه، هه‌ستمه‌کرد مۆفه‌کان زیاتر و زیاتر په‌نگی مردوو ده‌گرن. به‌یانیان له‌به‌ر ده‌ستشۆره‌کاندا ئه‌و تارماییه‌ سپی و سه‌یرانه‌ کۆده‌بوونه‌وه، ئه‌و مه‌شقه‌ درژانه‌ی پۆشتن و زه‌رده‌خه‌نه و نیگا‌کردن هه‌موومانی گۆرپ‌بووه سه‌ر کۆمه‌لێک مه‌خلوقات که به‌ نیگایه‌کی سارد و سیمایه‌کی نه‌گۆره‌وه، به‌لای یه‌کدیدا تیده‌په‌رین. له‌و شه‌وه‌ درژانه‌دا، هه‌میشه‌ یه‌کیک له‌ناکاوه‌یه‌که‌ به‌ هاوار هاوار، ده‌مانزانی که شه‌یتان هه‌ر لیڤه‌یه‌ و وازناهی‌ت، به‌لام له‌به‌ر پۆشنایی چراکاندا ده‌مبینی چۆن ئه‌و کچانه، شانی یه‌کدی ده‌گرن و پێکه‌وه‌ هاوار له‌ کیژه‌ ترساوه‌کان ده‌که‌ن: «بیسمیلا بکه‌ن... بیسمیلا بکه‌ن... بیسمیلا...». ده‌نگدانه‌وه‌ی ئه‌و هاواره‌ سه‌یر و یه‌ک له‌ دوا‌ی یه‌که‌، خه‌وی لی حه‌رامده‌کردم. «فه‌تانه» هه‌رگیز ئه‌و ناله‌ و گریانانه‌ خه‌به‌ریان نه‌ده‌کرده‌وه، به‌لام من فزولێکی شه‌یتانی پالێ پێوده‌نام به‌ چرایه‌که‌وه‌ بچمه‌ ده‌ری و سه‌یری ئه‌و ده‌موچاوه‌ بکه‌م. دواتریش که شه‌تکان ئارامده‌بووه‌وه، من به‌زه‌حمه‌ت ده‌متوانی ب‌خه‌وم. زۆریه‌ی شه‌و له‌و ساته‌ ئارام و بیده‌نگ و ته‌لیسماویانه‌دا، ئه‌و پیاوه‌ ده‌هاته‌ سۆراغم. له‌گه‌ڵ هاتنی شه‌وه‌ سارده‌کانی بارانی‌شدا، شه‌وقێکی سه‌یرم تیا دروستده‌بوو، بۆنه‌وه‌ی ئه‌و سه‌رمایه‌ لی‌مبده‌ت، هه‌زیکی سه‌یری بی‌مانا بۆ ئه‌وه‌ی بپۆمه‌ ده‌ری و له‌و ده‌شتاییه‌ سه‌یرانه‌ی به‌رده‌می قوتابخانه‌که‌دا پیا‌سه‌بکه‌م. ده‌مزانێ ئه‌و ئاره‌زووانه‌ چهنده‌ کوشنده‌ن، ده‌مزانێ که چهنده‌ حه‌رامه‌ و چهنده‌ دژی یاساکانی ئه‌و تۆبه‌خانه‌یه‌ن، به‌لام نه‌مه‌توانی بیران لی‌نه‌که‌مه‌وه. شه‌و له‌ دوا‌ی شه‌و من که‌متر و که‌متر ده‌خه‌وتم، هه‌تا له‌و ساتانه‌شدا که هه‌موو کچه‌ تۆبه‌کاره‌کان ده‌خه‌وتن هه‌ر ورپابووم، گویم له‌ ئیقاعی شه‌و ده‌گرت، له‌نیوان ژوور و پارپه‌وه‌کاندا، گویم له‌ قسه‌ی ئه‌و کچانه

دەگرت كە بەدەم خەووە قسەياندەكرد، تارمایی ئەو كچانەم دەبینی كە بەدەم خەووە دەپۆشتن و دەگەپانەو، ھەر لەو شەوانەشدا پاچڵەكان و خورپە سەرەكانی لەیلام بینی، لەیلا لە ھەمووان خێراتر لاواز دەبوو، پەنگیشی بە ئەندازەيەك بەرەو سېپیتی دەچوو، چیتەر بەزەحمەت لەگەڵ سېپیتی دیوارەكاندا جیادەكرايەو. بەیانیانیش كە خەونەكانی خۆمان بۆ زەینەب دەگێرپایەو، لەیلا ھەمیشە بە چاویكی فرمێسكاویيەو لەو ژوورە دەھاتەدەرئ و دەیگوت: «ھیچ شتێك سودی نییە... سودی نییە».

نیوەشەوێکیان، لەناكاو لە خەو پاچڵەكی، من ئەو كات لە ناو جیگاگەئ خۆمەو سەیرمەدەكرد و سېبەرەكەیم بە پۆشنی دەبینی. شەوێكی تاریك بوو، ھەستا و لەسەر لیواری قەرەوێڵەكەئ خۆی دانیشت، لەووبەر نەمدییوو شەوان بەو جۆرە ھەستیت، بەلام بە ھێمنی ھەستا و سەری خستە ناو دەستیيەو و بەئارامی دەستیکرد بە «گریان»، من لە تاریکیيەكەدا بە دەنگێكی ھێمن لێم پرسى: «لەیلا... بۆ دەگرت؟».

لەپاستیدا چاوەپوان نەبووم وەلاممبداتەو، بەلام گوتى: «لەبەرئەوئ سودی نییە، من گوناھبارم و بە گوناھباری دەمێنمەو». من بە ئەسپایی گوتم: «تۆ لە خۆشكە تۆبەكارە باشەكانیت». گوتى: «ھەمووی درۆیە... درۆ... من ھەموو شەوئ خەوئ ناخۆش دەبینم، ھەموو شەوئ ھەموو شتەكانی پابوردوو دەبینمەو، من ناتوانم تۆبەبكەم». لەیلا بەپاستی دەیویست تۆبەبكات، بەلام نەشیدەتوانی لە لەشی خۆی پزگاری بێت. ژمارەيەكی زۆری دیکەش لە كێژەكان دەیانویست تۆبەبكەن و ھەموو شتێك لەبیر خۆیان ببەنەو، وەلى كەس وەكو لەیلا نەبوو، ترس و پەشیمانییەكانی لەیلا لە «شنق»شی تێدەپەپان كە ئەو كات لە ھەمووان زیاتر لە ترس و ئەشكەنجەدا دەژیا. لەیلا لە دواي ئەو شەووەو ھالەئى زۆر ترسناكى بەسەردەھات، تاي زۆری لێدەھات، بەشیوہیەكی سەیر لەرز دايدەگرت، ئیدی بەیانیان نەیدەتوانی ھەستیت، نەیدەتوانی

بېته پوله‌كان، نه‌يډه‌توانی خواردن وه‌برگرځت، پوژيک زه‌ينه‌بی کويستانی
 و ماموستاكان هه‌موو هاتنه‌سهری، من جورته‌تمکرد و گوتم: «پتويسته
 بېریت بؤ نه‌خوشخانه»، به‌لام زه‌ينه‌ب گووتی: «بپروا و گونا به
 جوړيکی سامناک له پوچیدا له شه‌پدان... لئی گه‌پښ خوی هیډی
 هیډی په‌قین ده‌وژیته‌وه». له‌و شه‌وانه‌دا هندی جار مه‌تابی خوشکی
 هه‌لده‌ستا و ده‌ستی ده‌خسته سهر نیوچاوانی، به بېده‌نگ عاره‌قه‌کانی
 بؤ وشکده‌کرده‌وه، به بېده‌نگ دایده‌پوشي، به بېده‌نگ ناوی ده‌کرد
 به‌ده‌مییه‌وه، بؤ تاكه جارتيكش چپیه، نه‌مدی پيکه‌وه قسه‌بكن، نه‌و
 گونجان و خوشه‌ويستیپه‌يان بؤ په‌كتر ته‌نھا له بېده‌نگيدا به‌رقه‌راره‌بوو،
 هه‌ركاتيک قسه‌يانېكردبايه به‌شه‌پده‌هاتن. هه‌نديك شه‌و ته‌نھا من و له‌يلا
 ده‌ماينه‌وه، له‌و شه‌وانه‌دا كه دلنیا‌بوایه هه‌مووان خه‌وتوون، په‌كه‌په‌كه
 ده‌كه‌وته گيترانه‌وی خه‌ونه‌كانی خوی. نه‌و خه‌ونی به شاری سپیپه‌وه
 ده‌بینی، شار كه سهرتاپای دره‌خت و مال و ناده‌میپه‌کانی سپی
 بوون. خه‌ونی به كومه‌لئ پیا‌وه‌وه ده‌بینی كه چاویان ته‌نھا سپیته‌ی
 هه‌یه و به‌س، سهرما له خه‌ونه‌كانیدا له هه‌ر شتيكي تر كوشنده‌تر
 بوو. هه‌میشه له خه‌ونه‌كانیدا گوله‌كان له‌سهرما ده‌مردن، بالنده‌كان
 له‌سهرما ده‌مردن، گیانه‌وه‌ره كيويپه‌كان له‌سهرما ده‌مردن. من سهرتا
 وامه‌سسته‌کرد كه په‌تای نه‌و سهرما كوشنده‌په هه‌ر جه‌سته‌ی له‌يلای
 داگيركردوه، به‌لام پوژانی دواتر سه‌لماندی كه چنده‌ها كيژی ديكه‌ش
 نه‌و هه‌سته سهرپه‌يان به ساردی لا دروستبووه. له قاته‌كانی سهره‌وه‌ش
 چه‌ندین كچ تووشی نه‌و له‌رز و ساردبوونه‌وه كوتوپره هاتبوون، هه‌ندی
 شه‌و هه‌موو به‌تانی و ليفه‌كانی خومان پیا‌ده‌دا به‌لام نه‌و هه‌ر ده‌له‌رزیی،
 گه‌ر تا به‌ر ده‌ستشوره‌كه‌ش له‌گه‌لیدا بچووپاينايه، ده‌ستی به جوړی
 ساردبوو سهرپه‌نجه‌كانمانی ده‌ته‌زاند. شه‌ويك به منی گووت: «له‌و
 ناگره‌دا نه‌بیت، ناتوانم بچه‌ويتمه‌وه... له ناگردا نه‌بیت ناریم». پوژيکی

دېكەش بە زەينەبى كۆيىستانى گۈوت: «مەيلىكى نۆرم بۆ ئاگر ھەيە، تەنيا ئاگر دەتوانىت چاكىباتەو». مەن نازانم زەينەب چەند لەو دەردە سەيرەي لەيلا تىدەگەيشت، بەلام دەمزانى ئەم قوتابخانە بەدە بەجۆرىكى سەير ساردە، بەجۆرىكى سەير بىدەنگە... نەخۆشكەوتنى لەيلاش بەشئوھەكى بىمانا، ئاومىدى و ترس و كىيەكانى قوتابخانەي قولكردبووھە. فەتانە دەيگۈت: «تاكە پىگايەك لە بەردەمماندا بىت ئەوھەيە پەپولەي زياتر بدۆزىنەو، تا زياتر پەپولە بدۆزىنەو، زياتر ھەستدەكەين شتىكى خۆمان ھەيە». مەن و فەتانە پۆزانە بە نەينى كاتىكى نۆرمان لە گەپاندا بەدواي پەپولەكاندا بەسەر دەبرد، ژمارەي پەپولەكانىش لەو زياتر بوو كە چاوەپوانماندەكرد، فەتانە دەيگۈت: «پەپولەكان ھەمىشە تۆربوون. لەمەوبەر چاوي ئىمە نەيىنبوون، بەلام ئىستا دەتوانىن بىانېنىن». پەپولەكان لە ھەموو شوئىتەك بوون، لە پارەوكاندا، بە بنمىچەكانەو، لە ژىر مېزەكاندا، لەسەر فەرشەكان، لەسەر لىتوارى پەنجەرەكان، بە پەردەكانەو. مەن زۆر جار دەترسام يەككە بەو پەپولانەو بمانېنىت و لاي زەينەبى كۆيىستانى شكاتمان لىيكات، چونكە تەواو نەمدەزانى ئايا كۆكردنەوھي پەپولەكان دىرى تۆبەيە، ياخود نا. فەتانەش دەيگۈت: «نازانم، لەوانەيە قەدەغەبىت... وا ھەستدەكەم قەدەغەبىت». بەلام فەتانە نەدەترسا و دەيگۈت: «گرنگ ئەوھەيە شوئىتەكان ھەيە پەپولەكانى تيا بشارىنەو».

ئىوارىيەك كە بە نەينى سەيرى پەپولەكانمان دەكرد، فەتانە بە ئەسپايى گۈتى: «لەوانەيە بىينى ئەم مېروو قەشەنگانە، لەيلا چاكىباتەو... كىن چوزانىت، شتىكى جوان نابىت بە دەلىلى». پۆزىك لەسەر قسەي فەتانە، چىرۆكى پەپولەكانمان بۆ لەيلا باسكرد، بە ھىواي ئەوھي كە پاكردنى پەپولەكان كەمىك لەو جىھانە ساردە بىھىنئەدەرى، بەلام ئەو ھەرگىز تىنەگەيشت، ئىمە باسى چى دەكەين.

چهندين نڀواره دهمانبرده ڪٽيڀخانه ڪه و ڪٽيڀ به ڪٽيڀ، گنجينه ي
 په پوله ڪانمان نيشاندهدا، پڙمانده گوت: «لهيلا، بڙوانه، ٺم په پولانه،
 بڙوانه... لهوانه يه سهيرڪردني ٺم شته قهشنگ و پچوڪانه، ٺو
 ترس و ساردييه ت لهبيريتهوه». دهمانگوت: «ٺم په پولانه ٺيمه ي
 له دهرياي گهوره ي ترس و وه پڙي دهرمينا». هه نديڪ جار ڪه ميڪ
 شادومان ده بوو، هه نديڪ جار بريسڪه يه ڪي خوشي و زهرده خه نه يه ڪي پر
 نه پٽي ده ڪه وتهوه سهر ليوي، به لام دواي چهند ساتيڪ ٺو ترس و له رز
 و نانوميديه سهرله نوي ده ڪه پايهوه سهر سيماي. ڪه سهريشده ڪه وتهوه
 بو دونيا ي سالتونه ڪان، ترس و ته نهاي و بيژاري له خوي و له دنيا
 زياديه ڪرد، به جورتي هه ميشه دواي سهرداني ڪٽيڀخانه ڪه، لهيلا حالي
 خرابتر ده بوو. دوا جار فه تانه گووتي: «مه رج نيه هه موو ڪه س له
 په پوله ڪان تيڳات». ٺو تا ده هات سهرما زياتر تهنگي پٽه لده چني.
 من ده مگوت: «هه موو ٺهوانه ي به پاستي تويه ده ڪن، له شيان زياتر و
 زياتر سارده بيتهوه، زياتر و زياتر سهرما ٺازارياندهدا». به فه تانه م
 ده گوت: «ٺو ساردييه ي له جهسته ي زهينه بي ڪويستانيه وه ديت،
 خورافه ت نيه، درو نيه، ٺهوه ته نيا ساردي پووت و قووتي نيگاڪاني
 نيه، به لکو ساردي له شيڪه تويه يڪردوه».

شه ويڪ له و شه وانهدا، له ناڪاو لهيلا هه ستا و له ژوره ڪه ي چوره دهرئ.
 ٺو ڪات من له ناوه پاستي پاره وه ڪه دا سهيري تارماي ٺو پياوهم ده ڪرد
 ڪه له نزيڪ پله ڪه ڪانه وه چاوه پوانيده ڪرد، ڪه له يلام بيني ٺو تارمايه م
 به خشي به شه و دواي لهيلا ڪه وتم ڪه به بيدهنگ به پله ڪه ڪاندا
 چوره خوري و منيش به دوايدا. ٺو شهوه چهند سهيرم ليها ت ڪه
 ٺوم بيني به هيمني چوره ناو مه خزني هه لگرتني سووته مه نيه ڪاني
 قوتابخانه، مه خزنيڪي چڪوله بوو ده ڪه وته پال چيشته خانه ڪه وه، ٺو به
 ٺه سپاي ده رگا ڪه يڪردهوه و له ناوه پاستي ته نه ڪه نه وته ڪاندا وه ستا،

وهكو نهوہی بۆ شتیک بگه پیت، چاوی بهو دهووبه رهدا گپا و له ناو بهرمیل و ته نه که و که برگه گه وره کاندای خۆی گرمۆله کرد و دانیشیت. نهو سه رتهای نهو شه وه سهیرانه بوو که له یلا، له ناو نهو مه خزندها به نهیتی ده بیردنه سر. من نهو کات هۆیه کم شک نه برد نهو له زه تهی لیزه وتبکه م، له به رنه وه به بیده نگه گه پامه وه بۆ ناو جیگا که م و به تانییه که م دایه وه به سه ر خۆمدا و خۆشبه ختانه تا کاتی نوێژی به یانی خه وتم.

نهو شه وانیه که له یلا له ژوره وه نه ده خه وت، من دوا ی نهو ه ی که گویم له چیرۆکه کانی فه تانه ده گرت، ده رباره ی په یوه ندیه سهیره کانی «میدیا» و «مانگ» باشترده خه وتم... بۆ ساتیکیش له ویا وه په دا نه بووم. چاره نویکی وا ترسناک چاوه پوانی له یلا بکات، نهو کاتانهش بوو یه کێ له مامۆستا کان به رده وام باسی سیفه ته گه رم و سارده کانی شه ی تانی ده کرد. هه ندێ شهو له ناو جیگا که دا هه و لمددها مانای نهو وانانه به ژیا نی خۆمه وه گرێ بده م، هه و لمددها له پێگای نهو دابه شکردنه وه وه له له یلا تیبگه م... به لām هه ر زوو نهو شه وه ترسناکه هاته پێشێ، که ئیستاش دوا ی ساله های سال له به رچاومه و به رده وام ترسه کانی ده ژیم. له به دب ختیدا من نهو شه وه خه وتبووم و له سه ر ده نگه هاوار و په نگه پونا کییه کی گه وره به ناگهاته وه، هاوار و قیزه قیزی کچان پایچه کاند، فه تانه به ر له من له ژوره که چوویوه ده رێ. که به پله که کاند چوینه خوارێ، هه موومان نهو مه خلوقه به سته زمانه مان بینێ به گه ره وه له ناوه راستی پاره وه که دا، چه ند مه ترێک دوور له ده رگای ژوره که ی زهینه بی کوێستانییه وه وه ستابوو، نه هاواریده کرد، نه هه لده په پرسی، به لکو له ویا دا وه ستابوو و ته ماشایده کردین، له یلا بوو، سه ر هتا که س نه ینا سییه وه من نه بی ت، هاوارم کرد: «له یلا یه... له یلا». زهینه ب و مامۆستا کان هه موو به قزی ئالۆزکا وه وه و بیسه رپۆش هاتبوونه ده رێ و سهیری نهو پارچه گه ریهان ده کرد که هێمن لیمان نزیکه ده بووه وه، گه ره که به نه دازه یه ک کلپه یسه ندبوو،

که سمان نه مانده توانی لئی نزیکیبینه وه، له سه رخۆ دهاته پێش و تا زیاتریش بهاتبایه ته پێشی له ناو کلپه کاندایه یلام جوانتر ده بینی، هه مان شیوهی هه بوو وه کو ئه و شیوه یی به که م پۆژ له بهر هه تاوی چه وشه که ی پشته وه دا بینیبوو، بۆ ساتیک له ناو گرپه که دا ده ستیبرد بۆ شه وه ی ده رگای به کئی له ژووره کان بکاته وه، به لام وه کو ئه وه ی تینی ناگره که سه ری لێشیواندبیت ده ستی کێشایه وه. له و کلپانه دا فه تانه تاکه که سیک بوو هۆشی به وه بوو به تانییه کی ته پ به ئینیت و به پرتاو هه ولبدات بیدات به سه ر گرپه کاندایه. تاکه که سیک بوو له نئوانماندا دیمه نی ئه و ناگره ئیقلجی نه کردبوو، ده یقیزاند: «بیکوژینه وه ... بیکوژینه وه».

به لام چیت له ناو ئه و دوکه ل و بۆکپووزی سووتانه دا هه یچ نه ده کرا. پاش ساتیک من ئیدی له یلام نه ده بینی، ته نها فه تانه م ده بینی که هه لده په پرسی و هاواریده کرد: «بیکوژینه وه ...». به که له سه ر به کیش به تانی له ژووره کان کێشده کرد و دهیدا به سه ر ناگره که دا، به لام پاش توژیک به تانییه کان ده سووتان و له ژیره وه کلپه کان هه لده ستانه وه. له یلا که سه رته تا وه کو پارچه به فریکی سپی له ناو ناگره که دا دیاربوو، ورده ورده ونده بوو، ورده ورده بۆکپووزیکی کوشنده و ترسناک به تۆبه خانه که دا بلۆده بووه وه. ئه وه ی به لای منه وه سه یربوو، ئه و ترس و په شوکانه ی زهینه ب و مامۆستا کان بوو، ئه و خۆ به دوورگرتن و شله ژانه سه یره بوو که تووشیان ها تبوو... تا له یلاش له ناو کلپه کاندایه توایه وه و بووه خۆله میشیکی ورد و په ش لئی نزیک نه که وتنه وه ... به دریا یی ئه و کاته ش به کیک له دواوه له ناو که د و که مه رمه وه منی گرتبوو، من هۆشی ئه وه م نه بوو بزانم چیه یان کیه؟ دواتر که ئاو پرمدایه وه بینیم «مه هتاب» ه، که ته ماشای سووتانی خوشکه که ی ده کرد و ده له رزی، به ددان لێوی خۆی ده کوشت و نهیده توانی هاواریکات، به جۆریک به لێوی خۆیدا ده نووسا هه موو جله کانی من و خۆیشیشی خۆیناویکرد،

دواجار بهر له وهى من بتوانم دهستى بگرم و نارامبيكه مه وه بيهوش له پيشده ممدا كهوت و به بوراوهيى به لاداهات.

خوسووتانى له يلا كه دواتر زهينه ب دهگيترپايه وه بۆ ئه وه خوشيه كوشندهيه له ولاتدا بلاوبۆته وه، نه خوشى خوسووتانى كچان و ئافره تان، تهنها غورويى زهينه بى له قنه كرد، بهلكو وهكو ئاره زوويه كى نهينى و مه يلتيكى قوول به ره و مردن، له هه مووماندا دهركه وته وه. ئه وه به يانييه دواى ئه وهى پاشماوهى لاشه خه لوزينه كى له يلامان پاككرده وه، دواى ئه وهى چهند پوليستىكى بچكولانه كه هه موويان به شيويه كى سهير كورته بالا و قه له ويوون پرسسياريان له هه موومان كرد، من كه بۆنى سووتانى له يلا هه ميشه له هه ناسه ممدا بوو، گيژ و ترساو له جيگاكهى خۆمدا دهستمكرد به گريان، فه تانه بهرده وام دهگوت: «ئه گه ر يه كيكى ديكه م له گه لدا بووايه، نه مده هيشت بمریت... نه مده هيشت و بسووتيت». ئه وه پۆژه هه موومان تا ئيواري ده گريان، فه تانه نه بيت كه له سه ر جيگاكهى خوى دانيشتبوو و بيده نگ سه يريده كردين، مه هتايان له ماشيني پوليسه كاندا برد بۆ خهسته خانه و تا چهند مانگيک نه گه رپايه وه. نزیک نويزى عه سر، زهينه ب كه مه كى هاتبووه وه سه ر خوى، كۆيكردينه وه و پيگوتين: «سنووريك له نيوان تۆبه كردن و خوويانكردن هه يه، سنووريكى باريك و نه بينراو، سنووريكه ته نها پۆحيكى ئيماندارى پاسته قينه ده يدۆزيتته وه... ئه وهى ئه وه سنووره بپریت ده كه ويته وه ناو كوفر... مه به ست له تۆبه كردن جله وكردى پۆح و فيربوونى ملكه چيبه، نه وه كو خۆه وتاندى... هه ر خودا خوشى، ته نها به ته نها بۆى هه يه ئه وه پۆحانهى كه دروستيكردى، بيپاته وه بۆ ديارى خوى... خوسووتاندى ئاره زوويه كى شه يتانييه، شه هه ته كان هه موو گه رمن، ئاره زووه كان هه موو گه رمن، به لام هه ندئ جار ئاره زووه كان گه رمى خويان ده به خشن به شته كانى تر، هه تا تۆبه كردن ده به ستنه وه به گونا مه وه... مروف

ناتوانیت بە خۆسووتان لە دەست شەھووتەکانی پزگاریبێت، بە لکو تەنها بە زەلیلکردنی لەش و پچوککردنەوە و پامکردنی لە عیبادهتدا، دەتوانیت کاری وابکات».

من ئەو پۆژه نەمتوانی تا سەر گوێ لە زەینەبی کوێستانی بگرم، غەمێکی سەیر پۆجمی ئازاردەدا. فەتانە پێیدەگوتم: «خەندان، خەندانی چکۆلە، غەمگین مەبە... تۆبەکردن بریتییه لەوێ ببین بە مرقۆفیکێ غەمگین... بزانی غەم یان بەرەو مردنمان دەبات یان تۆبەکردن». من ئەو ئیوارەییە بێتەرەوێ هیچ لە قسەکانی فەتانە تێگەم، پارچە ئاویێنەکم لێقەرێزکرد و بە پەلە پامکردە دەستشۆرەکانەو، لەوێ لە تەوالێتیکێ چکۆلەدا سەیری خۆم کرد، ئەو زەردەخەنەییەم نەبینی. دواي سووتانی لەیلا ئیدی ئەو زەردەخەنەییە لە ژیان و لە سیمامدا سەپایەو... تەنها سالانێکی زۆر درەنگ و لە ژێر فشاری ئەو پۆجە زیندوووی فەتانەدا جارێکی دی توانیم زەردەخەنە بگرمەو، لەو ئیوارێیەو خەندەکانم مردن، ئەو خەندانەیی کە هەندێ جار دەمتوانی لە پێگایانەو ژیان وەکو گەمەیک تەماشابکەم.

که نه سره دینی بۆنخۆش هه والی گه یشتنی که ژاوه ی ئیمانی
 پێگه یشت، له گوندیکی بچکۆلانه دا له ناو چیا عاسییه کانی باکوردا،
 خه ریکی پێگه یشتنی دوا هه مین به شه کانی «که شکۆلی عاشقان» بوو...
 به نه ندازه یه ک بێخه م بوو، هه ندێ پۆز جگه له کارکردن و پێداچوونه وه
 به سه ر تراژیدیای عه شقه کۆنه کاندا، ئیشیکی دیکه ی نه بوو. کاتیکیش
 نه سره دینی بۆنخۆش پۆزه کانی له ناو به حری که شکۆله سه یره که یدا
 ده برده سه ر، که ژاوه ی ئیمان به خۆی و سه ده ها له خوداترسی دلسۆزه وه،
 له کاروانیکی درێژدا گوند به گوند له باشووره وه به ره و ناوچه عاسی
 و شاخاوییه کان سه رده که وت، گوند دوای گوندیش نه و له شکره تاده هات
 که وره تر و که وره تر ده بوو. نه و کات مه لا که وه سه ری باغه وان هه موو هیز
 و توانای خۆی ده خسته گه پ تا پۆحیکی نوێ، هوشیاریه کی تازه له
 دلی نه و گوندنشینه دا دروستبکات، هه رچه نه ده نه و زه مانیک بوو له و
 باوه په دابوو که ژبانی ناو سه روشت، که می خوێنده واری، فه سادی تاقه
 سیاسیه کان، په وشتی نه م گوندنشینه یان شیواندوه. به لام له گه ل
 هه موو گومانه کانی مه لا که وه سه ریشدا، هه موو نه و تایه فه و خیلانه ی که
 کچیان تووشی گونا هه بوو، به گه رمی پێشوازیی کاروانه که یان ده کرد.
 نه و پێشمه رگه یه ی که هه والی که ژاوه ی ئیمانی بۆ نه سه ره دین هێنا،
 به هه ماسیکی مندالانه وه باسی کچیکی سه پی پۆشیشی بۆ گێژایه وه

که له بهر مینبه ری مزگه وټه کاندې، به هیمنی له سر کورسییه کی سپی داده نیشیت و به سرهاتی دارستانیک ده گڼرېته وه که بۆته نیشته جیې عاشقانی یاخی. به ودها که پېشمه رگه که ناوی نه و کچه ی یادکردبوو، نه سره دین وه کو سره تا نه یده زانی، ده بیت کامه کیژ بیت هه لټا بیت و دواتر بوو بیت به چاوساغي نه و کاروانه ... هه مان شه و که بونخوش به چیرۆکه کی زانی، به فریکی قورس به سر هه موو هه ریمه که دا باری. به لام نه سره دین، بیت هه ی سل له و گرده لولو له ساردانه بکاته وه که له خوره لاته وه ده هاتن، پوزه وانه کانی هه لکچشا و دره نگوه ختی گوندی جیهیتشت و به ره و باشوور که وټه پئ ... نه و کات توانیه کی سهیری بؤ به ناو به فردا پوښتن و شه ته یکردن هه بوو. نه و شه وه تا نیوه پوځی پوځی داهاتووش نه سره دین جگه له چند گوندیه که که نافرته تیکی نه خوشیان ده برد بؤ شاروچکه یه کی نریک، هیچ که سی نه بینی، به لام که زیاتر به ره و خوار کشا، له ده می پټیواره کانه وه شوین و ناراسته ی که زاوه ی ئیمانی دوزیه وه. نه سره دین ده وه ئیواره گه یشته نه و گونده ی که دوو پوځ بوو ئیمانداران له هه موو لایه کی نه و هه ریمه وه پوځ پوځ پوویان تیده کرد، تا له ئیواری مزگه وټه سپیه گه وره که یدا، گوځ له وتاره به جو شه کانی مه لا که وسه ری باغه وان بگرن. له گه ل گه یشتنیدا به گونده که، له زاری چنده ها که سه وه، به چنده ها شتیه ی جیاوان، چیرۆکی نه و که نیشکه ی بیسته وه که له «جنگه لی شه هه و ته کان» یان له «هه لدری زینا» رایکردبوو ... نه و ده بایه چند سه عاتیک له بهر دوکانوچکه یه کی ته نه که دا چاوه پروان بکات تا کو بوونه وه که ده سته پیده کات، حه وشی مزگه وټه که هر له زووه وه پرپوویوو له سه ده ها ژن و پیاو که زوریان له گونده کانی دیکه وه هاتبوون، نه سره دینیش وه کو هر غریبه یه کی تر شوینی گومان و پرساری که س نه بوو، به تاییه تی به بیده نگ و بی هیچ قسه یه که که گومان بوروزیتیت ده بیرسی و

گوئيده گرت.

له گه ل ده سته پيكر دني مه راسيمي وتاردا به ستن و زيك ر گه رمكردندا، له ناو ده يه ها ژني ده فبه ده سندا كه چه ندين پوژ بوو هاوړي كاروانه كه بوون، نه سره ديني بوخوش، مه عسومه له جليكي سپيدا بينييه وه. نه سره دين دواتر ده يگوت: له ژيانيدا كم له ساته كانى ناو ميدي، به نه اندازه شو ساته نازاريانداوه. بينيني مه عسومه و دلنيا بووني نه سره ديني بوخوش له ناشكرابووني هه شارگه نه پنييه كه عاشقان، جگه له ناو ميدي، ترسيكي بي سنووريشي ده رباره چاره نوسي عاشقه كانى دي خسته دليه وه. شو له دويي شه وه وه ده يو يست له ته واوي حكايه ته كه بگات، ئي ستاش خوي له به رده م شم مزگه وته دا هلي بو په خسابوو، به گوئي خوي وتاره كانى مه لا كه وسه ري باغه وان ببيسي، كه شو عه شقستانه به شهيانستان ناوده نا، به گه روويه كي پر له سوژ باسي چاره نوسي په شي زيناكاران و به چه زوله كانيانى ده كرد، باسي ژنانى ناشه رمي و په يوه ندييه حرامه كانى ده كرد، هاواريده كرد: «وه رن شم باغي زولمه ته گرتي به رده ين... وه رن خوري گيراوي شه ر ف به ر لا كه ين... وه رن گولستانى نه خلاق ناو بده ين». نه سره دين كه شو جوش و خروشه خه لكانيشي ده بيني، كه چاوى به سه ده ها چه كبه ده ست ده كه وت كه هه ريه كه يان له خيلىكي جياواز و هوژيكي جياواز و عه شره تيكي جياواز وه هاتبوون، كه شو ژنانه دي ده بيني كه هه نديكيان له چيا به رزه كانى كوستان و هه نديكيان له گونده كانى گه رميانه وه خويان گه يانده بووه شم كه ژاوه يه، ده يزاني كه هيچ چاره يه كي نيه شو وه نه بيت كه به ر له خورناو ابوون بكه ويته وه پيگا و هه موو شو عاشقانه ده ربازيكات. نه سره دين ئي ستاش به غه ميكي گه وره وه ده ليت: «دوا هيوام شو وه بوو پزگاريان بكه م». شو ده يزاني كه ژاوه كه به هيمنى گونده كان ده برت، له هه موو گونديك وچانده دات،

چه كدار كۆده كاته وه، ئيماندارانى داخ له دل له گه ل خۆيدا ده بات، كيژ و كوپانى گه نچ له بانگه يشته شه يتانييه كانى شه هوت ناگادارد كاته وه... شه وهش هه مووى ماوه يه كى باش بوو، بۆنه وهى شه و عاشقانه جهنگه ل چۆلبكه ن، به لام به ره و كوئى؟... نه يده زانى. شه و ئينواريه نه سره دين بهرله وهى تا كۆتايى شه و مه راسيمه بوه سقت، برياريدا پيش گه رانه وهى گونديه كانى ديكه بكه ويته پنگا و وهك پياويكى نه ناسراو به دزييه وه شه و هه ريمه ته ييكات و بجيته عه شقستان.

پۆژى دووه م، نزكى نيوه پۆ له و په يژه هه زار به هه زاره دابه زى، به لام كه هه ر له ملهى هه لديره كه وه ته ماشاي شه و زه وييه كى كرد و شه و په نگه زهرد و ژاكاوهى بينى كه له هه ندئ شويندا مه يله و خۆله ميشى ده پىروانى، نا ئوميد ييه كى قوول و كوتوپر بهر سينه ي گرت، شه و هه رگيز شه و خاكهى به و جۆره په شمورده و غه مگين نه بيني بوو، هه واش وهكو جاران پر نه بوو له په نگ و نه خش و پاشماوهى عاجباتى زه مانه به سه رچووه كان، به لكو شه وى پۆژ هه وايه كى سارد و بپه حم له هه ر چوارلاوه هه ليده كرد و جارجار له هه ندئ شوينيشدا ده بووه گه رده لولويكى گه وره، تا زياتريش داده به زى و گوئى پاده ديتره جگه له دهنگى توپه يى ئاوه كان، نه دهنگى بالنده يهك، نه شوينه وارى زينده وهريك ديار نه بوو، هه تا بۆ ئيستىك نه سره دين واى خه يال كرد كه ده شيت بهر له دابه زى شه و، عاشقان جهنگه ليان چۆلكر دبىت، به لام هيندهى دابه زى و له و پرده دارينه بچكولانه يه په پرييه وه، ديمه نى زه وييه كى غه مگين و خۆله ميشى ليده ركه وت كه په نگى فه نابوونىكى كوتوپرى لينيشتبوو. پياوان و ژنان و مندالانى شه و زه وييه له هه ر كاتىكى ديكه ترساوتر و ته نها تر و كه مدووتر ده هاتنه بهرچاو، هه ر له سه ره تاوه پچرپچر و تيكه لاو هه موو به سه ره اته كانى شه م چه ند مانگهى دوايان بۆ گيژاپه وه... چيرۆكى په يكه رى فه رامۆشكراوى

عاشقان، چیرۆکی شیوه‌نەکانی پەروانە، چیرۆکی بێدەنگی فەرەیدون، مردنی بآئندەکان، ھەڵاتنی مەعسوم و پۆیشتنی سیامەند... نەسرەدین تا ئەمڕۆش بێئەوێ هیچ لە وێرانبوونە لەناکاوە تێباگات، ھەمیشە سەرپادەدات و دەلیت: «نەدەبایە حاڵی جەننەتی عاشقان بە و جۆرە بێت». کە یەکەمین جار پەروانە بێنی، ئەو بە ئەندازەیەک لاواز و خەفەتبار بوو وەختەبوو نەیناسیتەو، دواتریش دەیکووت: «پەروانە، وەکو مەخلوqتێکی غوبارئاسا، وەکو کچێک کە تراویلکەکانی چاودروستیانکردبێت، لە ناو درەختەکانەو دەرکەوت». پەروانە سەرەتا پێوابوو کە منداڵە چاوشینەکە، نەسرەدینی بەرەو ئەم دۆڵە ساردە پەروانەکردو، بەحەسرەتێکی زۆرەو چیرۆکی بێدەنگی فەرەیدون و غەمە بێسنوورەکانی خۆی بۆ گێڕایەو، دواتریش بەناو ەردێکدا کە پێدەچوو ھێدی ھێدی شیببیتەو، ەردێک کە لیتاوی بەفرانباری پێشوو دایپۆشیبوو، بەرەو وەرشەکە پۆیشتن. کاتیەک نەسرەدینی بۆنخۆش فەرەیدونی لە ناو پەپولە چکۆلەکاندا بینییەو، شتەکانی وەکو ئەفسانەیکە ھاتەپێش چاود، ئەفسانەیکە بێمانا. تاماوەیک جگە لە تێرمان لەو پەپولانە ھێچی دیکە بۆنەکرا، پەپولەکان ھێندە زۆربوون نەسرەدین نەیدەتوانی یەکەیکە سەیریانبات، ھەندێکیان بە پۆحێکی ھێندە عاشقانە پەنگرابوون کە پێدەچوو تەنھا ھەناسەیکەیان پێویست بێت بۆئەوێ بێنە مەخلوقاتێ زیندوو، بەلام دیتنی فەرەیدون لەو حالەدا بە جۆرێ دلی نەسرەدینی پاچلەکاندبوو کە سالانێکی دواتریش، کاتێ وەسفی ئەو ساتە دەکرد، دلی پێدەبوو لە گریان. ئەو پۆژە چوار سەعاتی پەبەق لەبەردەمیدا وەستا، قسە بۆ کرد، پایوەشاند، بەسەر شانیدا گریا، باسی یادگارە ھاوبەشەکانی بۆکرد، باسی نیوہروانی حەوزی مەلەکە، ئیوارانی بەر کتیبفرۆشییەکە، مەستبوونی سەر کاریزەکان، سەیرانەکانی بەھار، شەپەچەقۆکانی

ھەرزەكارى، ۋاقىت ئانە ۋەي دەشتەكان، لگاۋىردىنى پۇژانى جەژن، دلدارىيە تىپەپرەكان، تىپەكانى دوۋگۆلى، يارىكەرەكانى برادەريان... بەلام ھىچى سودى نەبوو، ۋەرەيدون ھەتا بۇ جارىكىش سەرى بەرزەكرەدە بزانىت كى قسەي بۇ دەكات. ئىۋارەيەكى درەنگ لە ۋەرشەكە ھاتەدەرى، نىمچە گىژ، ئاۋمىد، بېپرست، تىكشكاۋ، لە نىزىك بەردىكى گەۋرەۋە، بەرامبەر پەرۋانە ۋەمىدىي غەمگىن دانىشت، كە چەندىن سەعات بوو لە دەرەۋەي ۋەرشەكە چاۋەرۋانىاندەكرد. نەسرەدىن بە خەمەۋە گوۋتى: «ھىچ شتىك سودى نىيە ... من... من ئىستاكە لەخەيالى خۇمدا دەگەرېم، پستەيەكى گەلىك دوۋرى ۋەرەيدونم دىتەۋەياد، پستەيك لە دانىشتىكى شەۋىكى ستۆدىۋكەدا لە شار بە من ۋ گۆۋەندى گوۋت، كەسمان ئەۋكات گوۋمان بەۋجۆرە قسانە نەدەدا، بەلام ئەمىرۆ... تەنھا ئەمىرۆ، تىدەگەم ۋەرەيدون مەبەستى چى بوو... ئەۋ ئەۋكات گوۋتى: پۇژىك دىت، ھەموو خۇشىيە بچۈكەكان جىدەھىلەم ۋەۋىدو دىۋارىكى ئەستورەۋە كە ھىندە ئەستورە ھىچ كەس ناتوانىت بېپرېت، خۇم بۇ عىبادەتتىكى تايىت تەرخانەكەم، بۇ ژيان لەگەل خەيالەتەكانمدا... ئاشكرايە ئەمىرۆ ئەۋپۇژەيە، ئىدى ھىچ كەس، ھىچ ھىزىك ناتوانىت دەستى بگرېت ۋەۋىدو ئەۋ دىۋارانەۋە پاىكىشىتە دەرەۋە، لەبەرئەۋەي ھىچ كەس دەستى ناگاتە ناۋ ئەۋ جىھانەي ئەۋتيا دەژى... ئىمەش جگە لەۋەي كە دەتۋانىن بۆي بگرېن، ھىچى دىكەمان پىناكرېت». نەسرەدىن ئەۋ ئىۋارىيە دلدىابوۋ كە دەبىت ئەۋ جەنگەلە چۆلبكرېت، دەشيزانى دۋاجار ۋەرەيدون بەتەنھا لەۋ دارستانەدا دەمىنئەۋە. پەرۋانە پىۋابوۋ دۋاي ئەۋ پشەتھەلكرەنە سامناكى ۋەرەيدون لە ھەموو دۋنيا، ئەۋ لە ناۋ ئەۋ دارۋبەردە ترساناكەدا ھىچى نەماۋە بۆي بژى، مىدىاش لەسەر دەفتەرە سىپىيەكانى دەنوسىت: «خۇشەۋىستى مرد، با بۇ شتىكى تر بگەرېن». لەپىگەي گەپانەۋەدا نەسرەدىنى بۇنخۇش بەردەۋام

هسره تبارانه بیریده کرده وه، په روانه دهیگوت: «نه سره دینی بۆنخۆش، ژبان وه کو ناویک وایه، هر دلۆپیک که له بهری ده پروات ده بیئت دلۆپیکی دیکه جیگای بگریته وه، به لام له م دارستانه دا، ده قیقکه کان ده پروات و هیچ شتی نایه ته وه جیگای... وه رزکان ده پۆن و بۆشاییه کی ترسناک له دوی خویان جیده هیلن، پۆخی ئیمه چین دوی چین ده پروات و سپیته کی په ها جیگه ی ده گریته وه»

به ناو درهخت و جهنگل و که پره فه رامۆشکراو و تیکشکاوه کاندا ده پویشن، به ناو ماله قورپن و تلیساوه کاندا تیده په رپن، په روانه دهیگوت: «ئاسمان لیږده قورستره، بروسکه کان لیږده به شیوه کی ئاسانتر ئاسمان و زهوی و ئاوه کان دابه شده کهن، ژنان به هیمنی ده بن به په له یه کی په ش، هیچ شتیکیش لیږده، له م عه رده دا خوی ناگریت، وشه کان با ده یانبات، په یوه ندییه کان با ده یانبات، خه ونه کان با ده یانبات... به لام بۆ کوئ؟ کهس نازانیت».

ئو ئیواره په نه سره دین هه موو ئو خیله کۆده کاته وه، ده یه ویت پاستیان پیلیت، به لام سه ره تا تابلیی ده سته پاچه یه، نازانیت له کوپوه ده سته پیکات، هه موو هه ست به و غه مگینی و شله ژانه قووله ی نه سره دین ده کهن. ئو به ئه سپایی باس له هه له اتنی مه عسومه وه ده کات، ده نگیشی تابیت نا ئومیدتر و ترساوتر ده بیئت، باس له گرتنی مه عسوم ده کات له لایه ن ئیمانداره کانه وه، باس له و که ژاوه گه وره یه ده کات که به پپوه یه، به هه موویان ده لیت: «قافله یه کی دریز بۆ ویرانکردنی ئه م هه واره به پڼگاوه یه» پیاانده لیت: «چند پوژکی تر نابات له و په یژه یه وه و له چنده ها په یژه ی تره وه پیاوانی چه ک به ده ست، ده رویشی شمشیروه شین و ژنانی ده فژن دینه خواره وه، ئو کات کاتان نابیت منداله کاتان به پرننه وه بۆ ئه و بهر ئاوه کان، کاتان نابیت له و که مارویه ده رچن که به دلنیا یه وه هه موو ئه م خاکه ده نه نیته وه،

ئەو كات وەكو ئەتكراوئىك گوند بە گوند دەتانگىپن، تا دەتانگەيەننە
 شارە گەورەكان، لە مردن و پيسوايىش زياتر هيچ چارەنوسىكى دىكە
 چاوەپێتان ناكات. دلنباين كاتىكىش نەماوہ بۆ بىركردنەوہ، كاتىك
 نەماوہ بۆ پەشىماتى، بزائن ئەم عەردەش بستیكى تيا نەماوہ، لە هيچ
 جىگايەكى دىكە دووبارە نىشتەجىيەكى تىرى لەمجۆرە دروستبەكەين...
 تەنھا چارە پەرتەوازەبوونىكى خىرايە... پەوينەوہيەكە وەكو ھەور، وەك
 پەرشبوونەوہى چنگى لىم لە زىخەلانىكدا. نە كات ھەيە، نە زەوى...
 ئەمە ئەو پاستىيەيە كە دەبوایە زووتر بەمانزانيايە، بەلام تەواو...
 ئىستاك زەنگەكانى ترس لىدەدەن، با بپۆين. شتەكان بپيچنەوہ و با
 بپۆين، ئەوہى ھەلناگيرىت فرپىدەنە ئەو ئاوەوہ، با ئەم چەمە بيانبات
 بۆ جىگايەكى دوور، لىگەپۆين با خانو و كەپرەكان لە جىگاي خۆيان
 بن، تەنھا ژيانى خۆتان بدەن بە كۆلتاندا و سەرەكەون و بگەپۆينەوہ بۆ
 ناو ئەو دونيايە، با ھەريەكەشتان ئارپاستەيەك بگريت... ھەريەكەتان
 پىگايەك بدۆزىتەوہ، ئەگەر لە پىگا پرسىيان بۆ كوئى دەچن، بلۆين
 بەرە و پووى ئەو كاروانە دەچين كە بەرەو جەنگەلى زىناكەران دەچىت.
 چونكە سەر پىگاكەان پەن لەو خەلكانەى دواى ئەو كەژاوەيە كەوتون».
 قسەكانى نەسرەدينى بۆنخۆش بە ئەندازەيەك ھەمووانى شلەژاند كە
 چىتر جەنگەل بە قىامت دەچوو. يەكەمىن كەس كە لىي نزيكبووہوہ
 كۆفەند بوو، كۆفەند ئىستا تەواو لە پياوئىكى ناساغ دەچوو، چاوانى
 پەپوو لە زەردەخەنە، بەلام لە ھەمان كاتدا شىوہى پۆجىكى نەخۆشى
 ھەبوو... كۆفەند بە جۆرىكى سەير دەست و قز و بالاي دەجولاند،
 ھەندى سات بە پىغەمبەرىكى دەكرد و ھەندى ساتيش بە پياوئىكى
 سەرلەشيوو و نااسايى. كۆفەند دەيگوت: «لىگەپۆين با بەرەين... با
 بەرەين، مەن ئىرە بەجىناھىلەم، ئىرە دونيايەكى ترە... تۆ بپۆ... بپۆ،
 بە ھەموويان بلۆ ئىرە سنوورى خاكىكى دىكەيە، بۆيان نىيە پىي

تەتەنەن».

نەسرەدینی لەووبەر گۆفەندی تەنھا لە حالەتی وێقاردا بینیبوو، هەتا تۆرەبوون و گریان و ئاژۆمێدییەکانی وێقاریان تیاوو، بەلام ئەمڕۆ گۆفەند بە جۆریکی سەیر قسەیدەکرد کە جگە لە سییەری شیتی و سەوداسەری هیچی دی تیانەبوو. نەسرەدین بە ھێمنی دەستی دەخستە سەر شانی ھاوێژی پۆزانی شار و دەیگوت: «گۆفەند، ئەمە یەكەمجار نییە خەلکی ناچارین واز لە خەونەکانیان بھێنن، ئێمە لە پۆزگاریکی ترسناکدا دەژین، کە مەرفۆف دەبێت بتوانێت دەستبەرداری خەونەکانی بێت و بژی، دەبێت فیزیی زانیانمان لە ناو ئەم ئاگرانەدا، بەرەست لە پشتی بەرەست، ئاودیوبەکەین... کە خەونەکان دەکوژین، تەنھا شتێک کە مانای ھەیە ژیان خۆیەتی، کەرامەتی تاییەتی ژیان و ھەقی تاییەتی مەرفۆفەکانە لەسەر زیندوویی... ھەندێ قوناغ ھەیە لە مێژووی ئەم ولاتەدا، زیندوویی تیایدا ھەموو شتێک، گرنگ ئەوێ بەژی... ئێستا و لێرەدا گرنگ ئەوێ بەژی... من ھەمیشە بۆ عەشق سووتاوم، بەلام ئەو شەرفەفی کە مەرفۆف زیندوویی، شەرفیکی کەم نییە...» گۆفەند لەو خێلە ترساو جیا دەبوو و بەرەو ناو دنیای پەیکەرەکانی خۆی دەپۆشت، بەرەو ناو زیندەوەرە خورافیەکانی دەپۆشت، نەسرەدینی بۆنخۆش و دلارامیش لە دوایەو بوون، ئەو دەستی لە کۆترە نارنجییەکانی دەدا و دەیگوت: «ژیان لە جوانی ئەم پەیکەرانی من گرنگتر نییە، ژیان لەم عەشقی گەورانە گەورەتر نییە کە من دەبینم، ژیان لەو شارانە گەورەتر نییە کە لە خەیاڵی مندا... نەسرەدینی بۆنخۆش، ھاوێژم، راستی بۆ، ژیان زۆر جار لە ئێمە بچوکتەر... راستی بۆ، بۆ، بۆ و پێیانەبۆ: ژیان لە من بچوکتەر».

گۆفەند وەک شەیت، دارەکی دەستی بەرزەکردووە و دەیگوت: «ژیان لە ئێمە بچوکتەر... ژیان لە من بچوکتەر...» بەناو جەنگەلدا

دەپۆی، خۆی لە پێچاوپێچی پەیکەر و درەخت و تاریکیەکاندا وندەکرد. زۆلمەتی سەرەتاکانی شەو دایدەپۆشی، بەردەوام باسی ئەو عەشقانەی دەکرد کە بە هیچ شتێ فەنانابن، باسی ئەو سۆزە قوللانەی دەکرد کە مەرۆف لە پوچی و ناویمیدی و پەشبینی پزگاردەکەن، دەیگوت: «عەشقیکی ترسنۆک، عەشقیکی کە خەون نەبینیت، عەشقیکی کە نازانیت چۆن بمریت، عەشقیکی مردوو. نەسرەدینی بۆنخۆش تۆ بوویت ئەم خاکەت دۆزییەوه، تۆ ئەم خەونەت لە مندا چاند کە بەحرێک خەیاڵاتی لادروستکردم، ئیستا دەتەوێت کێ پزگاریکەیت... ھاوپی، وەرزیکی درێژە، ئەم عاشقەنەی تۆ ھەموو مردوون، بڕۆ... ئیستا بڕۆ لاشەی مردووکانەت ھەلبگرە و ئەم دارستانە بەجیبھێت و دەست لە بەرۆکی من بەردە».

لە ناو کزەباکانی شەو، دالارام دەیگوت: «گۆفەند من تۆم خۆشدەوێت، بۆ مەرگ، بۆ جەھەنەم، بۆ عەردی ئیبلیسەکان لەگەڵتدا دیم». گۆفەند قسەیدەکرد و لەنیوان وچانێک و وچانێکی دیکەدا دالارام دەیگوت: «بەرەو ئاگر، بەرەو زەویەکی کە ھەمووی دڕک بیت، تا ناو جەرگەیی فەناوون، تا ئەوسەری دنیا، تا کوتایی ھەموو شتەکان لەگەڵتدا دەمێنەوه».

لە پێچیکێ دارستانیشدا ھەردووکیان دەستیان دەخستە ناو دەستی یەکتەر و دەیانگوت: «مالاوا... مالاوا ئەی ھاوپیما... مالاوا»، ئیدی چیدیە نەسرەدینی بۆنخۆش کەسیانی نەدەبینییەوه، ئەو بە تەنھا ھەموو ئەو تۆلەپێ باریکانەیی دارستانی دەپشکنێ و هیچ دیارنەبوو، کون و قوژبنەکانی ئەو چواردەورە دەگەڕا بەلام سوودی نەبوو، پڕ بە جەنگەل ھاواریدەکرد: «گۆفەند من نامەوێت بمرن، من نامەوێت گوناھی مردنی کەس ھەلبگرم... من پەشیمانم... با پێکەو بپۆینەدەری». بەلام جگە لە کزە ساردەکانی شەو، جگە لە قەلبەزەیی شەتاوکان

هیچ وه لامیکی نه ده بیست، نه سره دین هیئده هاواریکرد تا ماندووده بوو. تیده گیشته به تنها دهره قتی ئه وه موو تاریکی و بیذه نگیه نایه، له گه ل پیاوه کانی دارستان به چنده ها چراوه، ده که وته دواى شوینپیکانی گوڤه ند و دلارام، چندی نه ساعات به هه موو ئاراسته کاند ده گه پان... نه سره دین له هه موو جیگاهه کیش پر به دارستان هاواریده کرد: «شهره فی زیندویتی، شتیکی ناچیز نییه، گوڤه ند وه ره ده ری». به لام گوڤه ند وه لامی هیچ هاواریک ناداته وه، ئه وه هاوارده کات و شه و و سه رما و ره شه باکان هاواره کانی ده بن... نه سره دین بو ئیستیک ده وه سستی و هه سته کات چیدی هاواره کانی ناگه نه جی، ده نگى به شیوه یه کی سه یر په رته ده بیته وه، حه رفه کانی با ده یانبات. نه سره دین تا ئه مرؤ له ته لیسه کانی ئه وه شه وه تیناگات، له نه ینیه قووله کانی ناو پوچی ئه وه عاشقانه تیناگات، هه ندئ جار ده لئیت: «له وانه یه هوکه ی ئه وه بیته که من هه رگیز خووم عاشق نه بووم.» هه ندئ جاریش هه موو به سه ره اتی گوڤه ند به شیوه یه کی سه یر ته فسیره کات، هه ندئ جار له گه رمای ستودیکه دا هه لده سستی و ده لئیت: «خه ندان، ئیستاکه بیرده که مه وه، ده لئیم گوڤه ند ده بایه واییکردایه، ئه وه به رله وه ی بگاته ئه وه هه لدره، لیره، له م شاره دا پوژانی زور ره ش و بیئومید ژیا بوو... که ئومیدی ئه وه ولاته خه یالیه ی عه شقیش په رپیه سه ریه وه، ئیتر پیوا بوو که بو هه تا هه تابه هیوا یه کی دوزیوه ته وه، ئاخه هه ندئ هیوا هه ن، مرؤف چه ند پیریئیت، چه نده وردبینتریئیت ناتوانیته ده سته به رداریان بیته. هه ندئ هیوا هه ن له تاعوون کوشنده ترن، من ئیستا ده لئیم که گوڤه ند ده یزانی گه ر واز له و ئومیدانه به ینیت، ده بیته پووبه پووی ئه وه سپیتی و پوچگه راییه بیته وه که ئه وه کات هه موو عاشقان تیا ده ژیان، پوچییه ک دانیام گوڤه ند ئاماده بوو به ریته و پووبه پوو ته ماشای نه کات.»

ئیستاش کاتییک باسی ئه وه شه وه ده کات، به دلته نگى و

پەشۇكانىكەو ھەسەر جىڭگاكەي خۇي ھەلدەستىت و دەلىت: «خەندان، من چىم لەدەست ھات كردم، نەمدەويست كەس لەويدا بەديار مەرگەو ە دابنىشىت، من گوناھىكم نەبوو، ھەموو دارستان گەپام و درەخت بە درەخت ھاوارمگرد، بەلام كات نەمايوو، شەو تا دەھات درەنگتر و درەنگتر دەبوو، سايەقەيەكى ترسناكيش بەپۆو، دەمزانی گەر پىڭاكان ببە سەھۆل، ئەو خىلە بەئاسانى لە پىچاوپىچى ئەو چيايانە دەربازيان نايىت... نا خەندان گوناھم نەبوو».

ئەو شەو جەنگەل بوو بە ھەشرستانىكى چۆلە، ھەموو شتىك توپدرايە ناو ئەو چەمە توپەيەو، ئەويش لەگەل شەپۆل و قەلبەزە ھارەكانى خۇيدا بردى. دايەكان لە پارچە قوماشى دپاو و بچكۆلانە خىرا بەرھەلپىنيان بۆ مندالەكانيان دروستكرد و لە شانى خۇيان بەست، دەنگى ھاواری ئەو پياوانەي كە بە ھەسرەتەو خۇيان بۆ سەفەرىكى درىژ لە ناو بەفردا ئامادەكردبوو لە ھەموو لايەكەو دەنگىدەدايەو. شەويكى ساردبوو، بەلام تابلىنى پوناك. پەروانە سات دواي سات زياتر ھەستىدەكرد كە دەبىتە گەردىكى برونزى و درەوشانەويەكى زيوين لە دەورى خۇي دروستدەكات، ئەو گەردەي لە جەستەي ئەو ھەلدەستا، ھەموو درەخت و بەرد و مەخلوقاتى دەوروپەرى خۇي داپۆشيبوو، ھىدى ھىديش ئەو خىلە شەژاۋە دەكەوتنەپى، نەسرەدين يەكەيەكە بەسەر ھەموواندا دەگەپا، باوھشىدەكرد بە ھاوپىكانيدا، پىيدەگووتن كە دەياندۆزىتەو و جارىكى دىكە يەكتردەبيننەو، ھەندىكيان لەسەر شانى يەكسرى دەگريان و ھەندىكىشان بىياكانە و بىئاوپردانەو لە ھەموو ئەو دارستانە لەو پردە دارىنە بچكۆلانەيە دەپەپنەو و بە پەيزەكەدا سەردەكەوتن. پەروانە دواھەمىن كەس بوو كە لە جەنگەل چوودەرى، تا دواسات خەرىكى ئامىزكردن بوو بە فەرەيدوندا، بەلام سوودى نەبوو، دواھەمىن جار لەو نيوەشەو ساردەدا، دواھەمىن ماچىكرد، ماچىك

په شه باکان نه فسوونه که یان ده فراند و له پېچاوپېچې بازنه کانی جه ننگه لدا ده یانشارده وه. په روانه ئیدی هیچی نه گووت، په لى میدیای گرت که وهک شیت ته ماشای مانگی ده کرد و خریکی نویسینه وهی هه موو شته کان بوو، وهک شیت به دواى تریفه کان و حه رفه کاندا پایده کرد، وهک شیت به دواى هاواره کان و دیمه نه کان و دهنگی په شه باکاندا ده پویشته. تا دوا ده قیقه ش که په روانه پایکېشا و به ره و قه راغی هه لډیره که بردی، ده ستی له نویسن هه لته گرت... میدیا له و جه نجالییه دا، کلپه ی له ناو پیاوه کاندا دوزییه وه، نه و ده یزانی نه وه دوا هه مین شوی په کتر بینینیانه، به لام پېناچیت کلپه به دریزایی نه و شه وه ترسناکه جاریکیش چیه بیرى له میدیا کرد بیته وه، نه و بیته وهی بیر له هیچ بکاته وه، بیته نگ چاوه پوانى سه رکه وتنى ده کرد. شه هلاى خوداناسیش له ناوه پاستى نه و قیامه ته دا، به خوی و قورئانه که یه وه هه میشه هاوارى له خودا ده کرد، په که یه که به سه ر عاشقه کانه وه ده که پا و ده یگووت: «نه مشه و شه وى خودایه ... شه وى زه بره کوشنده کانی نه وه، تۆبه بکه ن ... ده بیته تۆبه بکه ن ... نه مشه و شه وى دابه زینى نوره ... شه وى تۆله یه ...».

په روانه تا زیاتر گوئى له و هاوارانه ده بوو، زیاتر ده ترسا و ده بووه گهرد، میدیاش زیاتر سه یرى نه و وه حشه ته له نا کاوه ی چاوانى کلپه ی ده کرد که به ته نها سه یرى ئاسمان و نه ستیره و لیواری نه و خه رهنده ی ده کرد، شه هلا تا سه رده که وت، تا دهنگى له ئاسمانى نه و جه ننگه لدا تا و ابوو، هه ر ناوى خودای ده گووته وه، کلپه ش له ئیستیکدا بیته وه ی ناوپ له هیچ بداته وه، بیته وه ی دوا جار هه تا وه کو عه شقیکی مردووش ته ماشای میدیا بکات، سه رده که وته سه ر نه و په یژه یه و زولمه تی ئاسمانه به رزه کان هه لیانده کیشا و تا نه به د میدیای به بۆشاییه کی سارد و تاریک ده سپارد. نه وانه ی له و شه وه دا پتشتتر به په یژه که دا سه رده که وتن و ده که یشتنه سه ره وه، بیته وه ی چاوه پوانى هیچ بکه ن

پێگایەکیان هەڵدەبژارد و دەپۆشتن. بەجۆرێ کە میدیا و پەروانە و
بۆنخۆش گەشتە سەرەوێ کەسیان نەبینی... میدیا تا ئێوە کاتەش
باوەپی وابوو کۆپە لەسەرەوێ لەبەردەم پەیزە کەدا چاوە پوانیدە کات،
بەلام کە سەرکەوتن کەس لەوێ نەبوو... بۆشاییەکی گەورە، بایەکی
سارد کە لەوێ و پێدەشت و چیاوانە هەڵیدەکرد پێشوازیکردن،
بە هەموو لایە کەدا پوانیان، بەلام وەک ئەوێ شەو و سەرما و هەورە
سپیە لەناکاوەکان ئێوە خێڵەیان قووتداییت، لە هیچ لایە کەوێ نیشانە
و ئاسەواری مۆفیک دیارنەبوو. بێدەنگییەکی سامناکیش بۆ سەر
ئێوە چیا و خەرنەندانەدا کێشابوو، نەسەرەدین دەستەپاچە بە دیار ئێوە
دوو ئافەرەتەوێ وەستا، یەکیکیان تەماشای مانگی دەکرد و یەکیکیان
بە ئەندازەیک هێمن بوو، پێدەچوو مەردییت. نەسەرەدین دەیکووت:
دەبییت هەموو شەو بە پێ برۆین، دەبییت دۆعبەکەین بەر لە خۆرەلەهاتن
بگەینە ئاوەداننێک. پەروانە بە بێدەنگ و بۆ دواچار لە لیواری ئێوە
هەڵدێرەدا دەوێستا، سەیری ئێوە تاریکیە هەزار بە هەزارەوێ دەکرد کە
فەرەیدونی مەلەک لە بنیدا، لە خاکە بەرین و بێکۆتاییەکانی کۆتاییدا،
دریژەوێ بە سەفەرەکانی خۆیدەدا. دوا نیگای لەو زۆلمەتە قوولە دەگرت
کە هێزێکی وەک گێژەن بەرەو ئێوە پایدە کێشایەوێ، بەلام فەریوی
پێگاکان، زەنگی تەلیسمە دوورەکانی ئێوە چیاوانە، شەهوەتی گۆرینی
شوین و کاتەکان، سەرلەنوێ پەروانەیان دەفراند و دەیانخستەوێ سەر
پێگا. نەسەرەدین دەترسا کە هیچ یەک لەم دوو مەخلوقە لاوازه بەرگەوێ
گەردەلوی ناو گەروی دەرەندەکان و گێژاوه ساردەکانی شەو نەگرن.
لە پێگا بەردەوام باسی مائی ئێوە پیرەمێردەوێ بۆ دەکردن، کە ئەگەر
خێرا بپۆن دەمەوێیان دەگەنە بەرقاییان، دەیکووت: «پیرەمێردیکی
سەیرە، خولیای ئێوەیە خەڵکانی هەلەهاتوو دالەبدات، ئیدی بەلایەوێ
گرنگ نییە لە بەرچی هەلەهاتوون، لە بەر عەشق یان لە بەر سیاسەت، یان

له بهر گونا می دیکه». پینه ده چوو هیچ یهک له و دوو کچه گوئیان له قسه کانی «بۆنخۆش» بێت، میدیا دهفته ره کانی خۆی له سه رپۆشیکی سپییه وه پێچابوو و به شه رمه وه سه یری ئه و پیاوه ی ده کرد که له م شه ودا به ناو جه نگه ل و کێلگه و تاریکی دا ده بێردن.

شه و بێشه رمانه درژده بوه وه، پێگاگان به جوړیکی بێمانا بۆنی وه رژیکی نه ناسراویان لیده هات، کاتێ ئه و سێ غه ربه یه ش به لای پوه که خه وتوه کانداییده په پین، شێی مردنکی کوتوپر له سه رگه لا غه مگینه کانیان ده نیشته ... نه سه رده ی هه ستیده کرد هه ندێ جار په روانه ده گری و هه ندێ جار بیده نگ ده بێت، به لای کێلگه ی ئیجگار فراوان و کراوه دا ده پۆیشن ته که جگه له هه ستیکی سارد به مه ودا بێسنوو و به رینه کانی شه و، هیچ شتیکی دی له پۆحدا دروستنه ده کردن، به هه ورزی به رزدا سه رده که و ته که هیشته ترکه ی ماندویتی هه موو پیاو ره کانی پێشتری هه لگرتبوو، له سه ر بێلنداییه کانی ش هه ستیان به قورسای ناسمان ده کرد له سه ر ئه ستویان. ئه و دوو کچه به شیوه یه کی ترسناک له و هه و و ناسمان و پێگایانه ده ترسان، هه رچه ند هه ردووکیان کچی شه و و شه ونخونییه درژه کان بوون، به لام ئیستا به و جیهانه نامۆبوون، بۆنی ئه و گه لایانه ی له نابەینی به ردی چیاکاندا مرده بوون، سێبه ری له نا کاوی تاشه به رده سه راسیمه کان، پشووی کوشنده ی زو له ت له قه راغ گومیچه کانی پاییزدا، بۆ ئه و ان کوشنده بوو. له ساتیکدا ئیدی ئولفه تی خۆیان له گه ل هه موو شته کاندایه و پاندبوو... سه رما و کزه ی باکانیش ئیدی ته حه مولنه ده کران.

په روانه هیچی نه ده گووت. نه سه رده ی که له هه مووان زیاتر ئه و پوچییه ی ده بیینی که شه و هه نگاو به هه نگاو له گه ل خۆیدا ده بیهێنا، وه کو ئه و ان هه ستی به جووتبوونه وه ی جه مسه ره کانی سه فه ریکی نه یینی ده کرد له پۆحیدا، هه ستی به مردن و ساردبوونه وه ی ناگرکی گه و ره

ده کرد له دلیدا، تا ده هاتیش ئاشکراکردنی زیاتر و زیاتری شهو بۆ فیتنه کانی لهشی خۆی، پۆحی نه سره دینی پتر له خۆ له میشی ئه و زه مانه ناگا دارده کرده وه که هه مووان تیا ده خنکین. هه ندئ جار به خیرایی گومان به سه ر به رده لان و پێده شت. و پێگا کوتراوه کانی زۆله تدا ده پۆیشن، هه ندئ جاریش به هیمنی مه رگ هه نگاویانده نا. نه سره دین تیشکیکی برونزی ده بینى له په روانه هه لده ستا، تیشکیکی مه یله و زێپین، تیشکیک درهوشانه وه یه کی سه یری ده به خشی به پاشماوه ی به فری شه وه کانی پێشوو... که س هه چى نه ده گووت، نه سره دین ده یزانی ئه مشه و شه وی گۆپانیکی گه وره یه، له قوولایی پۆحیدا ته نها بییری له چیرۆکی ئه و وه رزانه ی دوا یی ده کرده وه، بییری له و قه سابخانه ده کرده وه که بۆ عه شق دانرا، بییری له خولیاکانی خۆی ده کرده وه بۆ ئاسانکردنی ده رده کانی ئه فین، له قوولایی پۆحیدا ده نگیک پێیده گووت: «تۆ پۆحی خۆت به هه ندئ شته وه به سته وه که هه رگیز تییان نه گه یشیت، هه رگیز...». ئاوپى له و دوو جه سته تیکشکاوه ی دوا ی خۆی ده دایه وه و هه ستیده کرد هه ردووکیان قوربانى یارییه کی سه یرین که ئه و له ناو خه یالات و خولیا ی خۆیدا دایمه زانده وه، ئه و هه رگیز بییری له وه نه کرد بووه وه که ده ره نجامی ئه و هیوا یانه ی خۆی به و جوړه ترسناک له سه ر چاره نویسی مرقه کان بشکیت وه... هه مان ئه و ده نگه ش پێیده گووت: «تۆ ده بایه به قوولای له دنیا تیبگه یت ئینجا خه ون ببینیت».

نزیکی ده مه وه بیان دنیا هه مووی ده بوو به سه هۆل، هه ندئ جار میدیا به سته ی ده فته ره کانی لێده که وت، هه ندئ جاریش په روانه له نیوان حه قیقه ت و تارمایی بووندا ونده بوو. نه سره دین هه ستیده کرد، هه ێزیک هاتنی به ره به بیان دوا ده خات... ئه و هه رێمه سه یرانه ش که ده یان بپری پێده چوو نوقمبوونیکی ئه زه لی له شه ودا نوقمبووین، نه سره دین ئه مۆ

دەلێت: «بەدرێژیی ئەو شەووە پەروانە تەنھا یەک پرسیاریکرد، ئەویش ئەوەبوو: نەسرەدینی بۆنخۆش، دەبێت زەویەکی باشتەرەبێت، ولاتیکی باشتەرەبێت ئێمە بۆی بچین؟...». نەسرەدین، نەیدەزانی چی وەلامی پەروانە بداتەو. هەندێ جار بۆئەوێ بێدەنگی دوور و درێژی شەو و سڕوشت و زیندەوەرە خەوتووەکانی گەردون بشکێنێت، دەیگوت: خێراکەن، بەرلەبەیان، دەبێت بگەینە جیگایەکی دی و شوێنیکتان بۆ بدۆزمەو. هەندێ جارێش بە غەمەو دەیگوت: موخابن کە ئەمشەو هیچ هەواریکمان نەبینی، ئەگەر هاوین بایە، لەوانەبوو چەندەها پەشمالی مالانی کۆچەر بگەوتباناوە سەر پێگامان. بەلام نەسرەدین هەستیدەکرد قسەکانی بێدەنگی و تەنهای و گۆشەگیری خۆی و ئەو کێژانەش قوولتردەکاتەو. خۆی خێراتر لەو دنیای دەروپەری تێدەگەشت، کە قسەکانی چەند مایل بە مردن و پوچپین، کە پستەکانی چەندە زوو مانا و سەنگی خۆیان دەدۆڕێن. دواجار شەو بەرەو کۆتاییهاتن دەکشێ، نەسرەدین دەیبینی کە کشانی شەو لەو خێراترە کە چاوەپوانیدەکرد، لەناکاو وەکو هەلبوونی چرایەک جیهان پوناکدەسوووە... پوناکیەک خەمی ناو پۆحی خۆیان و ناو سڕوشتی دەیان جار قوولتردەکردەو. بەر لە خۆرەلاتن گەیشتنە ئاوەداننێکی بچوک و دۆردەست لە ناو چیاکاندا، سێ کەسی نامۆبوون بەو هەریمە، نەسرەدین پێشتر چەند جارێک هاتبوووە ئەم گوندە، بەلام بۆ ماوەیەکی درێژ تیانە مابوووە، ئەو بەیاننیش دیمەنی ئەو پیاوێ کە بە تەنگنێکی سەیر و زەردەخەنەییکی ژنانەو لەو گوندەدا لەگەڵ دوو کێژی ماندوودا دەرکەوت، سەرنجی ئەو نوێژکەرانی پراکیشا، کە هەندیکیان هیشتا سەرمای حەوزەکانی و سڵدەکردن لە لەشیاندا بوو، نەسرەدین بێتەوێ سەیری کەس بکات، بێتەوێ لە کەس پەرسێت، بەرەو مائێ پیر موسای خەزاناس پۆشیت، ئەو پیرەمێردە کە پێیان دەگوت: «دالەدەری شەیتانەکان». ئەو لە

کونه وه به وه ناسرابوو به رامبه ر پاره یه کی که م، خه لکانی هه لها تورو و گومان لیکراو له پشتیریکی چوارگوشه دا هه شارده دات، به لام سالانیکي دوور و دریځوو، به هوی ترس و وه حشه ته کانی دونه او وه وازی له و کاره مینابوو... له وکاته وهی که شه پی نیوان گروپه سیاسیه کان بوو یوو به شه پی به کدی قرانکردن، گوردانه کانی سوپا بوو یوو به تیپی دپنده ی ویرانکردن و قه لاجوکردنی مړوڅ، دینداره کان یاسا کانی شه ریه تیان پراو پ به سره گونا هباران و زیناکه راندا ده چه سپاند، نیدی پیرموسای خه زانناس، که سی له خوی نه ده گرت، به لام نه سره دین هیشتا باوه پی نوری به دلگه وره یی نه و پیره پیاوه نورانییه هه بوو. نه وان ده من له مه ویه له شار یه کتریان ناسیوو، یه کترناسینه که شیان ده گه رایه وه بو نه و پوژهی پیرموسا به خوی و که وا و سه لته یه کی دریځه وه خوی کرد به ستودیکه ی نه سره دینی بو نخو شدا. سه ردانیک وینه یه کی فوتوگرافی نور قه شه نگی لیکه و ته وه، که دواتر له پیش جامخانه ی ستودیکه دا جیکیریوو، وینه که به نه ندازه یه ک هه بیته و سیجری نه و پیره پیاوه ی ده رده خست، که تا سالانیکي دوور و دریځ سه رنجی هه موو نه و پریوارانه ی راده کیشتا که پوژانه به و شه قامه دا هاتو چویانده کرد. دواتریش هر نه و وینه یه پیرموسای گورپی بو که سایه تییه کی ناسراو، پیرموسا له و کاته وه ههستی به قه رزارباریه کی قولده کرد بو نه و په سمچییه. کاتیکیش نه سره دین هاته شاخ، هه ندیجار دوور به دوور نامه یان ده گورپییه وه، نه سره دین له سه فهره دریځه کانیشیدا به دوا ی عاشقان و حکایه ته کانیاندا چه ند جاریک و به پریواری چوو یوو مالی خه زانناس، نه و پیره میړده ی له پوژانی هه رزه کاریدا جاریک له جاران له ناوه پاستی جوانترین به هاری نه و زه مانده دا پیشبینی هاتنی پایزکی کوتوپری کردبوو، پایزیک که له نا کاو یه ک له دوا ی یه کی وه رزه کانی تیکدابوو، هر له وه شه وه نازناوی خه زانناسی پی پیرابوو.

ئەو بەيانىيە خەزانىسى بە بۆنخۆشى گووت: «ئەسرەدىن، ئەوئەى
 مەن لەدايىبوم، وەرەى وەكو ئەم وەرە ترسانەك و پەشم نەبىنىو،
 بەلام بۆنخۆش ھىندە قەرەزبارى تۆم ناتوانم ھىچ داوايەكت بۆ جىيەجى
 نەكەم... ئەمە جگە لەوئەى كە ئەم دوو زەغىفە دەبىت لە شوئىنىكدا
 بەوئىنەو... بەلام دلىابە، مەن لە گوندىكدا دەژىم پىاوانى پاك و
 دلىگەرەى تىا ناژى، مۆفەكان ئەمۆ لىبورەنى جارەيان نىيە، زۆرىشيان
 مەن وەكو حەشارەرى دز و شىوئى و شەيتانەكان تەماشادەكەن،
 لەبەرئەو گەر دەزانى مەترسى تىابە، بەرلەوئەى كار لە كار بترەزىت،
 شوئىنىكى باشتريان بۆ سۆراغبە... ئىستاش مەن ئەو تەنھا ژوورە
 بچكۆلانەم ھەيە، بېرۆن و بەوئىنەو».

ئەسرەدىن ئەو پۆرە بە كەيفىكى مەدالانەو لەو مالى ھاتەدەرئى، دواى
 ئەو شەو ترسانەك، ئىستا دلىخۆش بوو كە پەناگايەكى بۆ ئەو دوو
 كچە تەنھايە پەيداكرەو، بېرىدابوو كە بگەرپتەو و دواى چارەنوسى
 عاشقەكانى دىكە بگەرپت... بگەرپتەو و گەر فرىاكەوت سەرلەنوئى
 دابەزىتەو بۆ عەشقستان و ھەوللىكى دىكە لەگەل گۆفەند و فەرەيدونى
 ھەلەك بەدات، بېرەت و لەو گوندە بەرەى كە تىا دەژى كەشكۆلەكەى
 ھەلگەرت... ئەو بەيانىيە دەيزانى پىگايەكى زۆر درىژى لەبەردەمدايە،
 بەناو باغ و باغات و پەلە چنارە بەرەكاندا تىپەپى، لەوئەرى گوند
 نەخشەى سەفەرلىكى درىژى لەخەيالى خۆيدا كىشابوو... سەفەرلىك
 چىا بە چىا، پەرەو و مەدىا بەرەو ولاتىكى دىكە بفرىنىت و لەوئە
 پەرەوانەى كىشەوئىكى تەر و دونىايەكى تىران بەكات... نەخشەيەك ھەرگىز
 سەرىنەگرت.

ئەو بەيانىيەش پەرەو و مەدىا، وەكو دوو تارمايى، وەكو دوو
 پۆلەبەر كە بۆنى شەو لە لەش و ھەناسە و جەلەكانىان ھەلدەستا، لەو
 ژوورەدا، بەرامبەر يەكتەرى وەستان، مەدىا بەستەى دەفەرەكانى خستە

تاقیکه وه، پروانه ش که گرمای به یانی که میک خاویکردبووه وه، به
 نارامی له سهر لبادیکی دریژ پاکشا... پاش که میک له بیده نگی قوول،
 پاش که میک له تیڤامان له کول که گوره کانی بنمیچه که، هردوکیان
 خهویان لیکهوت... خهویک که له خهونی نه و که سانه ده چوو،
 که چاوه پوانی مهرگ ده کن... نارام و بیتروسکه و بیتومید... له
 جیگایه کی سپیشه وه، له شه قامیکی دووریشه وه، له قوولایی جهنگل و
 چیاکانه وه، له پاسته پیگای شاره کانه وه، مهرگ به هیمنییه کی سهیر، به
 له سهره خویی شاعیریک له نابینه یی باغه کاند، به ره و نه و ژووره بچکلانه یه
 ده مات، هاتنیک هه موو ده یانبینی، هه موو هه ستیان پیده کرد، هه موو
 گویان له چپه کانی بوو، که سیش هیچی له نیقاعی ژیانی خوی
 نه گوپی، که سیش پینه گووت: نه ی مهرگ، لیتره وه مه یه و له پیگایه کی
 دیکه وه بهر.

ټه و شه وه که زهینه بی کویتسانی منی بانگکرد و دهریاره ی خنده کانه
 پرسپاریکرد، گوته: «مه رج نییه خنده کانت به حوکمی قولبوونه وه ی
 نیمانت، به حوکمی ترس له خودا به حوکمی پزل له شته موباره که کان
 ونبوو بیت...». من ده مزانی که غم و تورپه یی خنده کانه می کوشتووه،
 هستمه کرد بو یه که مجاره له زیاندا به و جوړه تورپم، له گه ل ټه وه شدا
 که زهینه ب بانگی کردم و گومانی خو ی دهره ق به و پوخساره تازه یه م
 خسته پوو، هیچ نه درکانه، هیتده نه بیت گوتم: «سووتانی له یلا
 هه موومانی په ریشانه کردوه... له دوی ټه و شه وه وه، هستمه که م هه موومان
 گورپوین». دلنیم زهینه ب خو ش ټه و راستییه ی ده زانی، خویشی
 له جاران ناآرامتر و توندتریو له گه لماندا، هندیچار که قسه یده کرد
 ده سته کانی ده له رزین، لیوانیشی په شیوی و ناآرامییه کی سه یریان
 پتوه دیاریوو... زوری به یانیه کان بهر له هیچ قسه یه ک، هاواریده کرد:
 «نپوه چین؟ چ جنوکه یه ک له سه رتاندایه، چ نیلیسیک په کی له ده رونتاندا
 دا کووتاوه؟». به لام من قسه کانی زهینه ب، نازاریان نه ده دام، فه تانه یش
 وه کو هه میشه هیچ هره شه یه کی ټه و نه یده ترساند، ټه و به رده وام بیري
 له پنگای پتچاوپتچ ده کرده وه، بو خو لادان له فرمانه کانی زهینه ب. له و
 نپوهنده دا هاوشان به زیادبوونی ترس و تورپه ییه کان، ټه و په پوله راستی
 و خه یالپانه ی ده مانخته ناو کتیه کانه وه به رده وام له زیادبووندا بوون...

زۆر جار گەر په پوله‌ی پاسته‌قینه‌مان نه‌دۆزبایه‌ته‌وه، فه‌تانه‌ توانای هه‌بوو که په‌پوله‌ی خه‌یالی دروستبکات، په‌پوله‌ی خه‌یالی که ته‌نها من و ئه‌و ده‌مانبینی، ئه‌وه‌ش ته‌نها تروسکایی ژيانمان بوو. له‌ولاتره‌وه جگه‌ له‌ توپه‌بوون و هه‌لچوونه‌ له‌ناکاوه‌کانی زه‌ینه‌بی کوستان، ژماره‌ی وانه‌کان و ئه‌رکه‌ سه‌خته‌کانی سه‌رشانمان به‌رده‌وام له‌ زیادبووندابوون، پۆژانه جگه‌ له‌ فاسیله‌ دور و درێژه‌کانی عیاده‌ت، ده‌بایه‌ درێژه‌بده‌ین به‌ خه‌تمکردنی ئایه‌ته‌کان و له‌به‌رکردنی وته‌کانی پێغه‌مبه‌ر و خوێندنه‌وه‌ی ژيان‌ی ئه‌سحابه‌کان... وه‌سواسی خوشتن و ده‌ستخۆژگرتن و داوینپاکیش شه‌و دوا‌ی شه‌و ده‌بووه‌ ده‌ردیکی کوشنده‌تر و نااساییتر. من له‌ هه‌ندیک له‌و شه‌وانه‌دا، زووتر له‌واده‌ی خۆی به‌ فه‌تانه‌م ده‌گوت: «فه‌تانه‌، بۆئه‌وه‌ی هه‌مووشتن له‌یادکه‌م چیرۆکی میدیای غه‌مگین و مانگم بۆ بگێره‌وه‌». فه‌تانه‌ به‌ هه‌مان ئه‌و ده‌نگه‌ سه‌راباوییه‌ی خۆی، ده‌یگوت: «میدیای غه‌مگین، له‌ مندالییه‌وه‌، له‌و پۆژه‌ی که له‌دایکبوو، حه‌زی له‌ مانگ بوو، هه‌ر شه‌ویک مانگ دیاربووایه‌، ده‌بایه‌ میدیا بیبینیت، به‌جۆریکیش عاشقانه‌ له‌ مانگ وردده‌بووه‌وه‌، که دواتر پزیشکه‌کان به‌ باوکمیان گوت: هۆی قسه‌نه‌کردنی ده‌گه‌رێته‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی که میدیا ده‌زانیت ناتوانیت له‌گه‌ڵ مانگدا قسه‌بکات، ده‌زانیت هه‌رگیز ده‌نگی به‌ مانگ ناگات... له‌به‌رئه‌وه‌ به‌ بێده‌نگی درێژه‌ به‌ عه‌شقی خۆی ده‌دا».

من هه‌موو شه‌ویک به‌رله‌وه‌ی فه‌تانه‌ چیرۆکه‌که‌ی ته‌واوبکات خه‌وم لێده‌که‌وت، فه‌تانه‌ خۆشی به‌ ئارامی بێده‌نگده‌بوو و هیڤی هیڤی ده‌خه‌وت. به‌لام من شه‌وانه‌ پاش چه‌ند سه‌عاتیک پاده‌چله‌کیم و ترپه‌ی پێی ئه‌و پیاوه‌ نه‌بینراوه‌ی ناو تاریکی به‌ره‌و ده‌هلپزه‌ بێده‌نگه‌کانی قوتابخانه‌ی پاده‌کیشام. له‌ دوا‌ی سووتانی له‌یلاوه‌ هه‌ندیجار ئه‌و پیاوه‌ کامه‌رانی گه‌وره‌ و هه‌ندیجاریش وه‌پزیه‌کی بیسنووری له‌ پۆحمدا ده‌سازاند، هه‌ندێ شه‌و ده‌پارامه‌وه‌ که زووتر بگه‌مه‌ ناو دونیای باغه‌ په‌یخانه‌کانی ئه‌و، که

له و زولمه تەدا تەنھا بۆنە سىحراويىيەكەى مەستىدە كردم، ھەندى شەويش ھەستەدە كرد، ئەو پىاوە مايەى بەدبەختىيەكانى منە، لەو شەوانەدا دەمگوت: «ئەى تارمايى بەد، ئەى تارمايى بىئاوينىشان، بېرۆ و جارێكى ترمەگە پێوھ ئەم قوتابخانەى، ئێرە جىگای تۆ نىيە، تێدەگەيت ئەى گەمژە، ئێرە شوینی تۆ نىيە».

ھەر لەو شەوانەدا، لەو شەوانەدا كە ھەستەدە كرد پۆجم لە ناو چەندەھا ھىز و چەندەھا خەون و چەندەھا ترسدا دابەشبوو، دەنگىك لە پۆجمدا پىیدەگوتم كە دەبىت لێرە بەدواوھ ئەو يارىيە بكەم كە پىشتەر ھەموو موفەكانى دى كرديانە، گەمەيك بكەم تا پاشماوھەكانى ئەو مەخلوقەى كە پىياندەگوت خەندان لە بەحرى ئەو ھەموو ترس و خەوانە پزگارىكەم، بەلام پێدەچوو زەينەب ھەموو ئەو بىر و تىفكرىنە تازانەم بخوینیتەوھ. ئەو دەيزانى ئىستا لەبرى ئەو خەندە كوژراوانەى سەرسىمام، توپەيىيەكى گەورە پەريوھە ناو پۆجم، بەلام لەترسى ئەو چاوھ پزگومانانەى ئەويش ئارام نەبوو. تادەھات زیاتر حەزم بە خۆشاردنەوھ دەكرد، پتر خولیاى ونكردى پوخسارى پاستەقینەى خۆم دەكەوتە سەرم، كە ئەو كات لای زەينەبى كوێستانى ھىشتا پوخسارىكى شەيتانى بوو. شەوان لە تارىكييەكەدا ھەولمەدا جۆرە نىگا و پوانىنيكى دىكە بۆ خۆم داتاشم، دەمويست پوخسارىكى نوێ دروستبكەم، سىمايەك ھىند ساويلكانە نەبىت تەنھا بە نىگايەك ھەمووشتن ئاشكراىكات. تا خواستى خۆشاردنەوھم زیاتر گەورەبووایە، زیاتر دەترسام، تا زیاترىش بترسامايە، زیاتر توپەدەبووم. ئەو پۆژانە فەتانە بەردەوام دەچپاند بەگویمدا كە توپەيىيەكانم دەرئەخەم، كە دەموچاوى پاستەقینەى خۆم لە ژێر تەمىكى سبى و ساردوسپدا داپۆشم، ھەر ئەويش فێرىكردم بە وریایى و لەسەرەخۆی سەردانەوینم و بپۆم، فێرىكردم كە ھەنگاوەكانم وادابنیم كە ترسى خودایان تیا ببینریتەوھ. پاش ماوھەيكەى كەم لە

مەشق و خۆماندووکردن بۆ دووبارە دروستکردنەوێ خۆم بە جۆریک
بیم بە گیانیکی دوو سیما و دوو پەنگ، فیزیووم پێک بهێم و پێک
بگهێتمەو، بێتەوێ ئەو فزولە پاستەقینەێ ناو پۆحم لە چاواندا
دەربکەوێت... ئەو مەشقە دوور و درێژانەێ بەر ئاوێنە چکۆلەکەێ فەتانه
فیزیکردم، شیوهم لە پۆحم جیا بکەمەو، بەلام دەبایە بە دەوری گومانە
کوشندەکانی زەینەب دا پێچبکەمەو، کە پۆژانە چەند سەعاتیک لەسەر
هەیاوێ شەهوەتەکانمان قسەیدەکرد، لەسەر دەنگەدەنگی شەهوەتەکانمان
لە قوبەێ بەتاللی جەستەماندا دەدوا. من شەوانە هەموو فەنتازیاکانی
خۆم بەکاردهمێنا بۆئەوێ خەونی ئوتۆ دروستبکەم کە چیدی زەینەب
گومانی لێنەکات، سەرەتا خەونەکانم تەواو خالیکردەو، لە پیاوان،
چەندین پۆژ لەسەریەک دەمگوت و دەمگوتەو، چیتەر وەک جاران
خەون بە پیاوانەو نابیتم و لەبری ئەوان کە وتمە دروستکردنی جانەوێ
خەیاڵی، کە وتمە گێژانەوێ خەونی سەیر سەیر لەسەر پشیلەێ فرەسەر،
گوربەێ سوور و ئاگراوێ، ئەژدیهای پێکەو، نووساو، بۆقی بالدار، پاساری
گەورە کە لەسەر سەران هێلانە دەکەن، بەلام زەینەب بە گومانیکی
قولتەرەو دەپروانی و دەیگوت: «زۆرجار شەهوەتەکان شیوہێ خۆیان
دەگۆڕن بۆ شیوہێ جانەو، موسیبەتی شەهوەتەکانی تۆش ئەوێ
شیوہێکی دیاریکراویان نییە، من دلنایام ئەو جانەو، رانەش جگە لە
جۆریکی تری شەهوەتەکان، هیچی تر نین».

دواتر خەونەکانم پریدەکرد لە گول و باغ و سەوزی و درەخت و
تافگە، بەلام زەینەب بەهەمان گومانەو سەیریدەکردم و دەیگوت: «ئەم
مەملەکەتە جوانانە چیدەکەن لە خەونەکاندا... پێمبەلێ تۆ تا ئیستا
هیچ نرخیکی تاییەت بۆ جوانی دادەنیت یان نە؟». ئەو کاتانە سەرم
لێدەشیوا و نەمدەزانێ چی بلێم... دەبایە خەونەکانم ئالۆزتر و تیکچڕاوتر
بکەم، تا ئەو بەناسانی تێیان نەگات. فەتانه یەکەمین کەس بوو ئەو

ده‌رگایه‌ی بۆ دۆزیمه‌وه که دواتر بووه مایه‌ی هه‌موو ئه‌و پڕوداوه سه‌یر و سه‌مه‌رانه‌ی پڕویاندا. فه‌تانه ئیواره‌یه‌ک له‌به‌ر ده‌ستشۆره‌که‌دا گروتی: «باشترین شت ئه‌وه‌یه‌ خه‌ونی ئه‌وتۆ ببینین که ته‌فسیره‌نگریت، خه‌ونیک که له‌ کتیبی ته‌فسیره‌کانی ئه‌ودا نه‌بیّت». چه‌ندین پۆژ له‌ کتیبخانه‌که‌دا ئیواران که‌وتینه‌ ته‌ماشاکردنی هه‌موو ئه‌و کتیبانه‌ی له‌سه‌ر ته‌فسیری خه‌ون هه‌بوون، من ده‌مزان‌ی زه‌ینه‌ب هه‌ندئ له‌و کتیبانه‌ی له‌ ژووره‌که‌ی خۆیدا پاراستوه‌ و به‌رده‌وام ده‌یانخوینیته‌وه‌. من ئه‌و کات زۆر خراب و نیوه‌یی له‌و کتیبانه‌ تیده‌گه‌یشتم، به‌لام فه‌تانه هه‌میشه‌ یاری به‌ چه‌مکی له‌چه‌که‌ په‌شه‌که‌ی ده‌کرد و ده‌یگوت: «خه‌ندان من له‌ هه‌مووی تیده‌گه‌م... له‌ هه‌مووی». فه‌تانه وه‌کو عاده‌تیک‌ی به‌د و مندالانه‌ی خۆی به‌رده‌وام خه‌تی به‌ژێر ئه‌و دێرانه‌دا ده‌هێنا که به‌لایه‌وه‌ گرنگی‌وون، ماوه‌یه‌ک دوا‌ی ئه‌وه‌ فه‌تانه له‌ یه‌کێ له‌ به‌یانیه‌کاندا خه‌ونیک‌ی گێڕایه‌وه‌ که بۆ یه‌که‌مجار زه‌ینه‌بی تووشی گومان‌کرد... فه‌تانه به‌ ده‌نگیک‌ی ئه‌وتۆ که ئه‌فسون و سه‌رسامی بجولێنیت، ده‌یگوت: «من خه‌ونم به‌ په‌تی سێداره‌یه‌که‌وه‌ بینیه‌وه‌، چه‌نده‌ها په‌پوله‌ی په‌نگاوپه‌نگ به‌سه‌ریه‌وه‌ نیشته‌وونه‌ته‌وه‌». ئه‌و پۆژه‌ زه‌ینه‌ب چه‌ندین جار ئه‌و خه‌ونه‌ی به‌ فه‌تانه گێڕایه‌وه‌، به‌وه‌دا که فه‌تانه له‌و کچانه‌ نه‌بوو به‌ئاسانی سه‌ری لێ تیک‌بجیت ده‌یتوانی که کۆی دیمه‌نه‌که‌ له‌شیوه‌ی خه‌ونیک‌دا بگێڕیته‌وه‌.... من چه‌ند پۆژیک‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ خه‌ونیک‌ی ترم بۆ گێڕایه‌وه‌ که پتر شه‌په‌زه‌یکرد، باسی فولکه‌یه‌کی خالیم بۆ کرد که به‌فر به‌سه‌ریدا ده‌باریت و دوا‌ی ئه‌وه‌ خۆر هه‌لده‌کات، به‌فر ده‌باریت و خۆر هه‌لده‌کاته‌وه‌، ده‌مگوت: له‌ناکا‌و فولکه‌که‌ پڕده‌بوو له‌ بالنده‌ و پێی‌واران و له‌ناکا‌و ده‌بوو به‌ چۆله‌وانیه‌کی گه‌وره‌. پێده‌چوو ئه‌و جووره‌ خه‌وانانه‌ به‌ خه‌یاله‌کانی زه‌ینه‌ب سه‌یری‌پیت که هه‌موو شته‌کانی به‌ دابه‌شکردنی سه‌یر له‌نیوان شه‌یتان و فریشته‌ یان شه‌هوه‌ت و پاکیدا دابه‌شکردبوو. لێی پرسیم: «ئه‌و فولکه‌یه‌ فواره‌ی تیا‌بوو؟». گوتم:

«نا، هیچی تیا نەبوو». ئەو سەرەتای سەرلەتتیکچوونە گەرەکانی ئەو بوو کە بە ئاسانی قەبوڵی نەدەکرد، بەوەدا ئەو لەوەیەر لەو جۆرە خەونانەى نەبینیبوو، بەوەدا کە ئەو باوەپى نەدەکرد مرۆف لەمجۆرە خەونانە ببینیت، لێرەو گومانیکى گەرەترى لە جاران دەرەق بە من و فەتانە لا دروستبوو. من لە یەکەم پۆژەو بە فەتانەم گووت، چیتەر زیاتر نەپۆین و لێرەدا بوەستین، بەلام فەتانە کە یاریبە کە بە جۆریكى سەیر مەستیکردبوو دەیچرپاند: «خودایە پێم نەگووتیت ئەو ناتوانیت ئەم خەونانە تەفسیریکات، پێم نەگووتیت، ئەگەر وریابین دەتوانین لە بەحرى گوماندا بیخنکێنین». بەلام لەگەڵ ئەوەشدا ئەو هیچی لەو نەدەگۆرى کە ئیستا وەسواسىكى کاریگەر لەناخەو زەینەبى دەجولاند... ئەو ئیستا دەیویست بگاتە سەرچاوەى خەونەکانمان. فەتانە پۆژىكى دیکە دەیگووت: «خەونم بە گورگیکەو بینیو بە مانگ لە ژوور سەریەو بوو، گورگیک بەناو پەز و باغ و بیستانەکاندا پایدەکرد و مانگیش لەتەکیەو دەپۆشت، گورگیک کە بە چەمەکاندا دەپەریبەو و مانگیش بە نزمى بەسەر سەریەو بوو». منیش دەمگووت: «خەونم بە کۆمەلى پىزى یەك لە دواى یەکی جەو بینیو کە بە تەنافەکانى حەوشىكى درىژدا هەلواسراون و سەر تەنافەکانیش هەموو بالەندە و پاسارى و پەلەوهرى جۆرا و جۆر بوو». دەمگووت: «خەونم بە پەشەباوە بینیو، پەشەباى خالى لە هیچ شتىک، پەشەبا کە بەسەر خاکە بۆر و بەیارەکانى دونیادا هەلیکردو». دەمگووت: «خەونم بە هەنارەو بینیو، هەنارى سوور وەکو خوین، لەناوەینى کۆیل و چەتر و گلکۆزى گۆرستانىكى سپىیدا هەلپژاوان». زەینەب تا دەهات لەبەر دەم خەونەکانماندا دەستەپاچەتر دەرەکەوت، لەکاتىکدا ئیمە لەجاران زیاتر خۆمان وەکو دوو خوشكى تۆبەکار نیشانەدا، لەچکەکانمان توندتر دەکرد، دەموچاومان بارىکتر و پەنگزەردتر لە دەموچاوەکانى دى نیشانەدا، سووکتر بەسەر زەویدا

ده پويشتين، له گه ل نه وه شدا هه ستمانده كرد ماموستاكان و زه ينب زياتر له جاران چاوه ديږيمانده كن، دواى وانه كانيش كه ئيواران ده چووينه كتيبخانه كه وه گه ليك وريابووين كه س له و گه مه سه يره مان له گه ل په پوله كاندا تينه گه يه نين، به لام فه تانه زورجار خوى ياساكانى سه لامه تى فه راموشده كرد... له لايه كى ديكه شه وه فه تانه پوژ به پوژ دلنيا تر ده بوو كه بيتوانايى زه ينب له ته فسير كردنى خونه كانماندا شه پانگيز ترى ده كات، دلنيا بوو كه زه ينب خونه كانمان ده نوسيته وه و ماموستاكانى ديكه شى لى ناگادارده كاته وه، تا به يه كه وه ته فسيريكي بو بدوزنه وه. من ده مگووت: «ئىستا زه ينب به لايه وه گرنگ نيه گه ر خونه كانمان خه ونى شه يتانى بن يا فريشته يى، به لكو نه وه ي مه به سته، تيبكات ثايا خه ونه كانمان پاستن يا خود درو؟». نه وه ده ترسا ئيمه له نيوان كو فر و ئيماندا پښكايه كمان گرتبيت كه تووله پښه كى نه زانراو تاريك بيت و نه و لىي تينه گات، له وه ده ترسا هه موو نه و فه لسه فه ي ناموزشه ي كه خوى باوه پرى پښه تى شتيكى دى بخولقيني جياواز له وه ي كه خوى ده يه ويټ. هه ر نه و پوژانه ش به رده وام فه تانه په پوله ي جوړا و جوړ و سه ير سه يري ده دوزيه وه و به پرتاو و به خو شيه كى زوره وه ده يه ثيايه وه بو كتيبخانه، هه نديجار هينده خو شحالده بوو له شاديدا له ياديده كرد كه په پوله كانى خستوته نيوان چ كتيبكه وه... من ده مگووت: «پوژيک تووشى به لايه كى گه وړه ده بين». له گه ل نه وه شدا گه رچى فه تانه هه موو مه ترسييه كانى ده زانى، به لام نه يده توانى به سه ر ساته كانى كامه رانى و خو شحاليدا سه ركه ويټ. كه تازه چووبووينه نه و توبه خانه يه وه، به رده وام نه و منى ناگادارده كرده وه كه خو م نه خه مه پيش چاوى نه و ماموستايانه، به لام له پال هه موو مه كريازى خو شيدا، هه ندي سات به شيويه كه نو قمى خه يال و خو شيه مندالانه كانى خوى ده بوو، من ته واو هه ستم به مه ترسيده كرد، هه ستمده كرد گه ر له و ساتانه دا زه ينب ببينيت، عاقبه تيكي ترسناكى

دەيىت... تا جارىك لە جارهكان ئەو پىشھاتە ترسناكە پويىدا و شتەكان ھەمووى بە شىئەيەكى بىمانا بەسەرەكدا قىلپوونەو.

ئىستاش بىردەكەمەو، بۆ ئەو پىشھاتە سەيرە، تەنھا يەك شەو بەر لە نئوارەى پەرۋانە پويىدا؟ ئايا دەيىت لە سەرەتاو پويىداوكان بە جۆرىك ھەلگەوتىن، تا بە كۆ من بەرەو لىتۋارى ئەو دووگەرتبوونە كوشندەيە بەرەن كە تا ئەمىرۆ ناتوانم خۆمى لى ئازادىكەم. نئوارەيەكى ئۆر سارد، دواى تەواويوونى وانەكانمان، من و فەتانە بۆ ماوئەيەك لە پەنجەرەيەكى ناو پارەوئەكەو سەيرى پرۆشەى ئەو بەفرىارىنەمان دەكرد، كە بايەكى ھىمەن بەسەر حەوشى پىشتەوئەى قوتابخانەكەدا بۆلۆيدەكردەو، دواتر پىكەو چوونە كىتەبخانەكە. ھەموو شتەى ئارام و لەسەرخۆ دەينواند، پارەوئەكان بەدەگمەن يەككى پىادا دەپۆشست، دەرگاي ژوورى مامۆستاكانيش ھەموو داخرايوون... من دەمگوت: «لەوانەيە دواى ماندوئىتى ئەم پۆژە ساردە ھەموو پىشويەكى درىژ بەدەن». فەتانە لە پۆژانى سەرمادا گەلەك كەيفى بە گەرمای ناو كىتەبخانەكە دەھات. كە چوونە ناو كىتەبخانەكەو، بۆ ماوئەيەك سەيرى خەزنەى پەپولەكانى خۆمانمان كەرد. فەتانە ئەو پۆژە وەكو بەدەم خەوئە قسەبكات يەك لە دواى يەك پەپولەى خەيالى بۆ دروستدەكردم، بە خەيال پەنگى بالەكان و پەنگى خالە چۆكەكان و پەنگى گەردە ئاورىشمىيەكانى ھەلەدەبۆرد، تىكەل بە سىحرى شەفەقى دەكردن، لە شەودا و لە ژۆر زىوى وەريوى مانگەشەو پازىيەكاندا ئازادىدەكردن. دەيگوت: «ئەم پەپولانە بۆ پۆژگارە دىرینە خۆشەكان جوانن، ئەمانەش بۆ نئوارەى ساردەكانى مردن». دواجار من دەمگوت: «فەتانە، ئەم نئوارەى ساردانە، نئوارەى چىرۆكە، بۆ چىرۆكىكەم لە چىرۆكەكانى خۆت بۆ ناگىرپتەو». ئەو نئوارەيە فەتانە بە پىچەوانەى ئاسايەو، بە پىچەوانەى شىتۋازى خۆى لە گىرپانەوئەى حكاىيەتەكاندا، كىتەبىكى تەفسىرى خەونى گرتبوو بەدەستىيەو و لە نابەينى دۆلابە پر

له کتیبه کانداه دسوپایه وه، حکایه تی نه و کچه پادشایه ی ده گپرایه وه که له نیوان که نیزه که کانیدا کوپک له جلی کچدا ده شارپته وه، تا شهوان له گلهیدا بخویت. فه تانه به جوړک هه وای چیرۆکه که ده بیرد که چیر ته نها نه وه ی لا گرنه بوو، بیگپرتته وه و بیگپرتته وه، له زه تی گپرا نه وه سنووری هه موو مه ترسییه کانی له لا ده شکاند، ترس له به رده م عه شقی گپرا نه وه دا مانای نه ده ما، له و ساتانه دا هیزی گپرا نه وه له لای فه تانه له هیزی مردن گه وره تر و به توانا تریوو. من چه ندین جار، گووتم: «فه تانه به سووکی». به لام نه وه ده یگووت: «با یه کجار حکایه تیک به ده نگی به رز بگپرمه وه». له ناو کتیبه کانداه دسوپایه وه و وه سفی جیهانی خه یالی نه و کچه میره ی ده کرد که توانیویتی هه موو پادشا و میره کان بخه له تینیت، شوو به کوپی وه زیر و قه راله کان نه کات و له بری نه وه بو شه وه خو ش و نازاد و نه ینیه کانی خو ی بگپرت. له و ساته دا که نه وه ده یگووت: «کچی پادشا شه وه تاریکه کانی خو ی به عرشه زپینه کان نه ده گپریه وه، شه وه پر له نه ینیه کانی به جاهوجه لالی مه مله که ته کان نه ده دا، نه و سجره ی که له له زه تی شار دراوه و نه ینیدا ده بیینی نه یده گپریه وه به هیچ له زه تیکی ناشکرا، چونکه ده یزانی نه ینی له زه ت و له زه تی نه ینی له هه موو له زه ته کانی تر گه وره ترن، ده یزانی شتیک نییه ناوی له زه تی ناشکرا یان له زه تی حه لال بیت». له و کاته دا وه کو هه وا ده لاقه ی تیکه وتبیت، و یه کیک له و ده لاقه یه وه ده رکه وتبیت، زه ینه ب له به رده ممدا ده رکه وت. نه و هاواره خنکاوه ی له گه رومه وه به رزیوه وه به سبوو بو نه وه ی فه تانه تیبگات شتیک گه وره پوویداوه، که فه تانه زه ینه بی بیینی بیته وه ی خو ی تیکدات به زه رده خه نه یه که وه گووتی: «ناه، ماموستام چیرۆکی نه میره یه کی خیانه تکارم ده گپرایه وه...». زه ینه ب که پیده چوو هه موو چیرۆکه که ی گوئ لیبوو بیت به شیوه یه کی سه یر په نگی سپی بوو بوو، من له وه و به ر که سم نه بیینیوو هینده شیواو

و شپږزه و ترساو بیت. له‌گه‌ل دهرکه‌وتنی نه‌ودا سه‌رمایه‌کی کوشنده هاته ژوورئ، سه‌رمایه‌ک که جه‌سته و گیان و هه‌ناسه‌کانیشی ده‌ته‌زاند، سه‌رمایه‌ک که نازانم واهیمه‌یه‌کی من بوو یان حه‌قیقه‌ت بوو.

که زه‌ینه‌ب توژیک هؤشی به‌خویدا هاته‌وه، به‌توره‌یه‌وه هاواری له هه‌موو مامؤستاگان کرد و نه‌وانیش له چاو‌تروکانیکدا له‌سه‌رمان حازربوون... زه‌ینه‌ب به‌ ترسیکی زؤره‌وه هه‌موو نه‌و قسانه‌ی گټراپه‌وه که له‌ده‌می فه‌تانه بیستبووی، به‌ده‌م قسه‌کردنه‌وه به‌رده‌وام قولی فه‌تانه‌ی گرتبوو، وه‌کو نه‌وه‌ی له هه‌لّه‌اتنی بترسیټ، موسیبه‌ته گه‌وره‌که‌ش نه‌و کاته قه‌وما که زه‌ینه‌ب نه‌و کتیبی ته‌فسیری خه‌ونانه‌ی به‌ده‌ستی فه‌تانه‌وه بینی و له‌ده‌ستی سه‌ند و که‌وته هه‌لّدانه‌وه‌ی په‌ره‌کانی... فه‌تانه پیډه‌چوو هیشتا هر مه‌ستی مه‌مله‌که‌تی نه‌و نه‌میره‌یه بیت، که شازاده و پادشاکانی به‌هیچ گرتبوو، ترسیکی نه‌وتوی پیوه دیارنه‌بوو، نه‌و بیباکیه‌ی فه‌تانه زه‌ینه‌بی زیاتر ده‌ترساند... که زینه‌ب په‌که په‌که په‌ره‌ی کتیبی ته‌فسیره‌کانی هه‌لّدایه‌وه و نه‌و خه‌ته کیشر اوانه‌ی له ژیر هه‌ندئ برکه و جیگای گرنگدا بینی، توره‌یه‌که‌ی گوږدرا بو گومانیکي قول. په‌که‌مجار زه‌ینه‌ب، به‌رله‌وه‌ی هیچ بلټت ده‌یویست بگاته سه‌رچاوه‌ی گومانه‌کانی خو، ده‌یویست بگاته دؤزینه‌وه‌ی درؤی خه‌ونه‌کان، تا زیاتر په‌ره‌کانیشی هه‌لّدایه‌ته‌وه، زیاتر تووشی هیستریه‌یه‌کی سه‌یر ده‌بوو، زیاتر تیډه‌گه‌یشت که ئیمه له‌م کتیبخانه‌یه‌دا به‌دوای یاساکانی خه‌وندا گه‌راوین، به‌دوای پیچ‌کردنه‌وه‌یه‌کی شه‌یتانیدا گه‌راوین له ته‌فسیره‌کان، نه‌وه‌شی به‌گه‌مه‌یه‌کی هینده مه‌کریازانه ده‌زانی که ده‌یگووت: «باوه‌رم نه‌کردوه گیانیکی به‌مشپوه‌یه شه‌پانی و زیانبه‌خش و گونا‌هبار له پشت نه‌م سیما و نیگایانه‌وه بیت که خو‌یان وه‌کو توبه‌کار نیشانده‌دا». مامؤستاگانی دیکه، په‌که‌یه‌که چی کتیبی ته‌فسیر هه‌بوو ده‌ریانه‌ینا و که‌وته هه‌لّدانه‌وه و پشکیننی، له

ھەموو جینگایە کیشدا ئەو خەتە کیشراوانە ی فەتانە یان دەدۆزییەو، کە
 ھەندێجار ھەر بە خەیاڵەو بە بێ هیچ مەبەستێک کیشابوو، یەکەمین
 کەسیش کە یەکەم پەپولە ی دۆزییەو، ئەو مامۆستا دەموچاو درێژە
 بوو کە ژبانی پێغەمبەرەکانی پێدەگووتین. من خۆم یادم نییە پەپولەم
 خستبێتە نابەینی کتێبی تەفسیرەکانەو، فەتانەش دواتر دەیگوت کە
 ئێویش ھەرگیز پەپولە ی لە ناو تەفسیرەکاندا ھەڵنەگرتووە. سالانێکی
 دوور و درێژیش ھەموو شەویک من و فەتانە لە سەر ئەو دەمانکردە
 دەنگەدەنگ و قاو، من ئیستاش سوورم کە فەتانە لە ساتەکانی خۆ
 فرامۆشکردندا ئەو پەپولە یە ی خستۆتە نابەینی کتێبی خەونەکان و
 ئێویش سوورە کە من لە ئیوارێکانی توپەیییدا و بۆ نیشاناندانی چاوەترسی
 ئەو پەپولە یەم داناو. لەو ئیوارەیدا دۆزینەو ی ئەو پەپولە یە بەسبوو
 بۆ ئەو ی ھەمووان شیتانە، یەکە بەیەک ی کتێبەکان بگەڕێن و پەپە
 بە پەپە ئەو جلدە ئەستورانی حیکمەت و بپوا ھەڵنەکیژن و ھەموو
 پەپولەکانمان بدۆزنەو. زەینەب کە ئەو ھەموو پەپولانەشی بینی،
 ھێندە ی تر توپەیی و گومان و سەرسامییەکانی گەرەبوون، ئیدی من و
 فەتانە ی لە کونجێکدا پاگرت و لە دوا ی شتی خراپتر کەوتنە پشکنینی
 گیرفانەکانمان، ئەو کاتە بوو پارچە ئاوێنە کەشیان دۆزییەو. زەینەب
 ئیدی شیتانە و ئاشکرا و بە دەنگێکی سەیر باسی بەرجەستەبوونی
 شەیتانی دەکرد لە گیان و پوختسارماندا... بە دەنگێک کە ھەموو
 قوتابخانە کە ی بەسەرماندا دەوروزاند باسی ئەو خەونانە ی دەگێرێاوە
 کە لە مانگە ی دوایدا ھەڵمانبەستوون، باسی ئەو دەمامکی درۆیە ی
 دەکرد کە کردومانە تە سەرمان، دەیگوت: «من فێری ئیمانم کردون
 و ئەم دوو گوناھبارە، فێری دەمامکساز ی بوون... فێریوون دوو ژبان
 و دوو گیان و دوو دەموچاویان ھەبێت... دەمامکەکانیان نوێژیکردووە و
 عیبادەتی کردووە، بەلام پۆحیان لە ژێرەوہ یخەوش سەرقاڵی ئارەزووہ

شەيتانىيەكانى خۇي بوو، ئەمە ئەو شتەيە كە من لىي دەترسم... ئەمە ئەو شتەيە كە من ھەموو جەستم لەبەردەمىدا دەلەرزىت... چەند ترسناكە دەمامكەكانى مەزۇ بىيىتە خوداپەرست و جەوھەرىشى لەگەل ئەھرىمەنەكاندا لەوازی و گەمەدابىت... وای چەند ترسناكە...».

ئەلەو ساتەدا كە ئەو بەو دەنگە غەمگین و تىكشكاو قسەیدەكرد، من ھەستمكرد زەینەب بەرلەوھى باس لە ئىمە بكات باس لە خۇي دەكات... باس لەو یارییە سەیرەى دەمامكەكان دەكات كە دلتىابووم بەدرىزایی ھەموو ژيانى خۇي لىي ترساو... بەلام لەو ئىوارە ساردەدا كە ھەموو تۆپەیی و پق و ناوئىدى ئەم دواھەمین وەرزە سەختى ژيانى بەسەر ئىمەدا دەپژاند، كچەكانى دى بىدەنگ و ترساو سەیری ئەو پەلكىشكردنەى من و فەتانەیان دەكرد، سەیری ھەلوەراندنى پەپولەكانیان دەكرد لەلایەن مامۆستاكەنەو... پەپولەكان ھەلدەوەرینە سەر زەویيەكە و ھەموان پىيان پىادەنان. زەینەب ھاواریدەكرد: «سەیری كەرەستەى سىحر بكن، سەیری جادوو و جادووبازىي بكن لە تۆبەخانەى يەكەمى ولاتدا». ئاوينە چكۆلەكەى گرتبوو بە دەستیيەو و لە تۆبەتىكى ھەلچووندا دای بەقەد يەكئ لە دیوارەكاندا و پارچەپارچەيكرد. لە نىوان قسە و وەعز و تۆپەبوونەكانىدا فەرمانىدا پىخەف و نویتەكانمان ھەموو داگرەخوارى، چونكە ھەموو بەجۆرىك شەيتانى بوون چىتر بەكەلكى خەوتن نایەن، فەرمانىدا جەلەكانمان لەبەر دامالان، چونكە ئەو جالانە جگە لە جىبەى شەيتان ھىچى تر نىن و پەيوەندىيەكیان بە تۆپەو نەماو... دوو مامۆستا بەخىزایی پىخەفەكانیان راكىشايە خوارى، چەندىن مامۆستای دىكەش، لەگەل چەند خوشكى تۆبەكاردا كە بەردەوام دەیانگووت: «استغفرالله العظيم، من كل ذنب عظيم» جەلەكانیان دامالیین و نىمچە پووت بە سالتۆنەكەدا بردیانین. من دەمويست ھاوارىكەم، دەمويست پىر بەدل پىيكەنم یان بگريم، بەلام بە جۆرى سىرپووبووم ھىچم بۆ نەدەكرا،

ههستمده کرد فهتانه ورده ئه و دلنیایی و ئارامییە یه که مجاری له دهستداوه و ترسیکی کوتوپ له عاقیبهت و کوتایی شته کان به ده موچاوییه وه دیاره ... که به لای خوشکه تۆبه کاره کان و مامۆستاکاندا تیده په پیم، گویم لیوو ده یانگوت: «شهیتانه کان په لاماری قوتابخانه یان داوه». یان ده یانگوت: «مه سه له ی جادوو و جادوویازی له گۆرپییه». به و ئیواره به فراوییه، مامۆستا و خوشکه تۆبه کاره کان ئیمه یان پاکیشایه حه وشه که وه، دۆشهک و بالیفه کانیا ن پاکیشاین، جله کانمانیا ن پاکیشا. زهینه ب به خیرایی به ناو قوتابیانی تۆبه خانه که دا ده مات و ده چوو، ده یگوت: «تا شهیتان زیاتر سه سه ختی بنوینیت، ده بیئت ئیمه ش له گه لیدا توندترین ... ترسی ئه به دی من له ده مامکه کانه، من تۆبه کاریکی ده مامک له سه رم ناویت، تۆبه کاریکم ناویت وه کو یه ک ریگا به خودا و ئه هریمه ن بدات».

که گه یشته حه وشه که من و فهتانه ده بایه به پیخاوسی له سه ر به فره که بوه ستین، سه رمای ئیواره به جوړیکی کوشنده ده چوو ئیسکه کانمه وه، هه موو شته کان به خیراییه کی سه یر پووینده دا، من چیتر له سه رماندا توانام نه بوو گوئی له زهینه ب بگرم، که وهک هه میشه ئه و پستانه ی دو یاره ده کرده وه که له و سئ مانگه دا من چه ندین جار گویم لیوو یوو ... ده مزانی وهک هه میشه په ناده باته بهر ناگر، ده مزانی وه کو یه که م به یانی هاتنمان بۆ قوتابخانه سه رله نوئی هه مووشته کانمان ده سوتینیت وه. هه موو کیژه حه په ساو و توپه و ترساوه کان له باز نه یه کی گه ورده ئه لقه یانگرت، من و فهتانه له ناوه راستدا له گه ل مامۆستاکاندا وه ستا بووین، زهینه ب خۆی به دهستی خۆی نه وتی کرد به بالیف و جله کاند، من ده موچاوم خستبووه ناو دهستمه وه و نه مده ویست ته ماشابکه م، فهتانه ش بیده نگ بیته وه ی هیچ بلئی یه که یه که سه یری کیژه کانی ده کرد، زهینه ب به جوړیکی سه یر و بیهۆشانه دوعای ده خوینده وه، قورئانیکی بچکۆلانه ی

له سنگیدا دهرده مینا و نایه ته کانی تۆبه و لیبور دنی به دهنگیکی بهرز دهخوینده وه، دوعایده کرد خودا نیمه و هه موو کیژانی دیکهش بخاته بهر پهحه تهی خوی. دوعایده کرد، خودا هیز و تینی پیبیه خشیت، تا به سه ر نه و شهیتانه دا سه رکه ویت که چۆته دلمانه وه ... شته کان ناگریان دهگرت، من که میک خو شحال بووم به و تین و کلپیه که بۆ ماوه یه ک سه رمای کوشنده ی نه و نینواریه ی له ده ورم ده په وانه وه ... من ده مزانی له و ساته وه نیترو وه کو دوو مه خلوقی گللو و نه خو ش سه یرمانده کن، وه کو دوو پۆحه به ری گومانلیکراو. هه ر نه و شه وه دوی نه وه ی که کیژه کانی دیکه یان گێپایه وه بۆ سه ره وه، نیمه یان له ژووریک دیکه دا جیا کرده وه، ژووریک بوو ده که وته جیگایه کی په ناوه له ژیزه مینیکدا و ته نها چه ند مه تریک له کتیبخانه که دووربوو، زه ینه ب ده یگوت: «له نیستادا ترسناکترین شت نه وه یه نه م دوو پۆحه شکسته، تیکه لۆ به و ده روانه بکه ینه وه که قوناغیکیان له پاکبونه وه دا برپوه ... ده بیته له گه ل نه م دووانه دا له سه ره تاوه ده ست پیبکه ینه وه». من و فه تانه نه مانده زانی سه ره تا کوپیه؟ سه ره تا که یه؟ من هه رگیز له ژیاندا و توپه نه بوو بووم، فه تانه ش به رده وام ده یگوت: «خه ندان، له وانیه سه بی به ته واوه تی له یه کترینان جیا بکه نه وه». من به دریزایی شه و گینگلمده دا، فه تانه ئارامیه کی په رزاقورس له سه ر سیمای نیشتبوو، به هیمنیه کی قوول، به لام بیمانا به ژووره که دا ده گه را و ده یگوت: «خه ندانی چکوله ... چیته ... نه خو شیت، سه رماته؟». پرسیار و قسه کانی زۆر بیمانا بوون بۆ من، ده مقیژاند: «نا، نه خو ش نیم، سه رمام نییه، هه چم نییه». ده مزانی له شم و پۆحیشم پیویستیان به هه وایه ک هه یه شته کان ببزوینت، هه وایه کی به هیز، هه وایه ک نه و فشاره سه یره ی شه و تاریکی ژووره که له سه ر پۆحم هه لگریته. هه لده ستام هه موو هاوار و ده نگه ده نگه کانی نینواری له سه رمدا ده نگیانده دایه وه، هه ستمده کرد نه و ژووره له وه چکوله تره نه و

هه موو هاوارانه بگریخت. یه که یه که دیمه نی کچه تۆبه کاره کانم ده هاته وه
 پيشچاو، قسه کانی زهینه ب، په پوله هه لوه ريوه کان. په روانم ده بينییه وه،
 په روانه ی هه موو پۆزه کان، په روانه ی شه وانی پیکه وه خه وتن له ژوریکي
 بچکولانه دا، په روانه ی سر شه قامه کان، په روانه ی دوا هه مین به یانی
 سه فەر. له یلام ده بینیه وه له ناو گرپه که دا، خۆم ده بینیه وه له پارچه
 شکاوه کانی نه و ناوینه بچکولانه یه ی فه تانه دا، هه ستمده کرد هینده توپرم
 ده توانم هه موو شته کان ناوه ژوو بکه مه وه ... ده مقیزاند: «بۆ ده بیئت لیږده دا
 بزین ... له چی تۆبه بکه یین؟». فه تانه م ده بیني به ره و پووم دیت، به لام
 نه مده زانی ده لیت چی ... فه تانه ده یگرتم و ده یویست ناراممبکاته وه،
 به لام هیژیکي گه وره له ناوه وه پالیپتوه ده نام، له گه ل فشاری نه و
 هیژده شته کان هه موویان ده جولان، ده مبینی په نجه ره چکوله کانی نه و
 ژوره ده کریته وه، بایه کی به هیژ ده رگا که ده دا به یه کدا، من له ژوره که
 ده هاتمه ده ری و نه و بایه ش له گه لمد ده هات، ده هاتمه ده ری و فه تانه ش
 به دوامدا ده هات، ده چوومه پاره وه که وه له دوامه وه جه نجاللی باکان ده کشا
 و له پیشمه وه هه موو شتیک نارام بوو، هه موو نه و قوتا بخانه یه له
 بیده نگیدا نو قمبوویوو، من ده هاتمه ده ری و نه و بایه ش له گه لمد ده هات،
 به ره و کتیبخانه که ده کشا، به ره و ناو پاره وه کان، به ره و ناو ژوره کان،
 من به و ده نگه خنکاوه ده مگووت: «زهینه ب، بۆ په پوله کانت برد ...
 زهینه ب، وه ره ده ری، کوا په پوله کانم». من هه ستمده کرد ده نگم ده رنایه ت،
 که چی له هه مان کاتدا گویم له سه دای حه رفه کانی خۆم بوو که له
 هه و ا و په شه با و پاره وه کاند ده نگیده دایه وه، تا من زیاتر هاوارمبکر دایه
 په شه با که زیاتر هه لیده کرد و خیراتر و به هیژتر ده رگا و په نجه ره کانی ده دا
 به یه کدا، لره ی با که به نه ندازه یه ک ترسناک بوو، هه موو شته کانی له گه ل
 خۆیدا ده برد، کتیبه کان له قه فه زه کانیان ده که وتنه خوارئ و با به خیرایی
 به پاره و و ژوره کان و دالانه کاند ده یرفاندن، په رده کان با ده ییردن،

من له باكه‌دا ده‌مقیژاند: «زه‌ینه‌ب، په‌پوله‌كانم به‌ره‌وه». هه‌موو ئه‌و قوتابخانه‌یه له‌سه‌ر لرقه‌ لرقی ئه‌و با ترسناكه به‌ئاگاده‌هاته‌وه. هیدی هیدی ئه‌و با ترسناكه به‌هه‌موو لایه‌كدا بلأوده‌بووه‌وه، ده‌گه‌یشته نهۆمه‌كانی دیکه‌ی قوتابخانه، ده‌گه‌یشته ژووره‌كانی سه‌ره‌وه، متیله‌كانی هه‌لده‌گرت و پیخه‌فه‌كانی به‌رزده‌كرده‌وه، كتیبه‌كانی ده‌دا به‌دیواره‌كه‌دا، په‌رداخ و قاپه‌كانی ده‌خسته‌خوار، جله‌كانی ده‌فراند، من ده‌گه‌یستمه نهۆمی یه‌كه‌م و له‌ویدا له‌ ژێر شه‌وقی گلۆپێكی زه‌رد و كزدا زه‌ینه‌ب به‌ ترسه‌وه له‌ ژووره‌كه‌ی خۆی ده‌هاته‌ده‌ر، به‌ره‌و ده‌رگاكان پرایده‌كرد تا یه‌كه‌یه‌كه‌ كلیلیان بدات، پارچه‌ كارتۆنی نوسینه‌ دپاوه‌كان، به‌ سیمایه‌وه ده‌ننوسان، كتیبه‌كان له‌پیشده‌میدا ده‌كه‌وتن، متیله‌كان له‌ قاجی ده‌ئالان، ئه‌و هاواریده‌كرد: «بسم الله الرحمن الرحيم». من ده‌مقیژاند: «زه‌ینه‌ب په‌پوله‌كانم به‌ره‌وه». ئه‌و ده‌یقیژاند: «استغفر الله العظيم، لا اله الا انت سبحانك... لا اله الا انت سبحانك...». من ده‌مگوت: «زه‌ینه‌ب په‌پوله‌كانم... په‌پوله‌كانم». مامۆستاكان هه‌موو به‌ قژی بژوه له‌ ژووره‌كان ده‌هاته‌ده‌ر، با، ناواخنی دۆلاب و بوخچه‌كانیانى به‌تالده‌كرده‌وه و له‌گه‌ل خۆیدا له‌ هه‌وای قوتابخانه‌كه‌دا گێژیده‌دان، په‌شه‌باكه‌ په‌فته‌ی كچه‌كانی ده‌فراند، په‌نجه‌ره‌ی هه‌موو نهۆمه‌كانی ده‌شكاند. من له‌ویدا له‌سه‌ر پله‌كه‌كاندا ده‌وه‌ستام، له‌و جیگایه‌وه ده‌مبینی چۆن باكه‌ یاری به‌هه‌موو مه‌خلوقه‌كانی ئه‌و قوتابخانه‌یه‌ ده‌كات، چۆن گلۆپه‌كان ده‌شكێنیت، چۆن هه‌ندێ له‌ پاخه‌ره‌كان لوله‌ده‌دات. كچه‌كان وه‌كو چهند بوكه‌شوشه‌یه‌ك، له‌نیوان دالان و ژووره‌كاندا با ده‌یه‌پنان و ده‌ییردن، زه‌ینه‌ب له‌سه‌ر عه‌ردی یه‌كه‌مین نهۆم له‌ متیله‌كانه‌وه ئالابوو، مامۆستاكان به‌ سامێكی له‌پاده‌به‌ده‌ره‌وه ده‌یانویست كۆنترۆلی ده‌رگا و په‌نجه‌ره‌كان بكهن، كه‌ هێنده‌ خێرا و به‌ته‌كان ده‌یاندا به‌یه‌كدا، كێلون و شوشه‌كانیان پارچه‌پارچه‌ده‌بوو. ئیستا كچه‌كان و مامۆستاكان به‌ جۆریك ده‌یانقیژاند،

من گویم له دهنگی هاواره کانی خۆم نه بوو، هاواری من بۆ په پوله کان... له ناو خودا خودای نه واندای و له گفهی باکاندا ونبوو بوو، من جگه له هاوار و توپه یی گریانیشم ده هات. که زهینه بم ده بیینی له نابهینی متیل و کتیب و چه رچه فه کاندا ده تلپته وه، که مامۆستا کانم ده بیینی ته زیخه کانیان له گهردنیان ئالاه، که په فته ی کیزه کانم ده بیینی به بنمیچه کان و به شیشی ئاقاری په نجه ره کانه وه گیرساونه ته وه، گریانم ده هات... به لām له گه ل شکانی گلۆپه کان و خه فه بوونی مۆمه کاندا، قوتابخانه تاریکتر ده بوو، تا زولمات زیاتریوایه من زیاتر ماندووده بووم، هه ستمده کرد نه و با سارده عاره قیکی په شم پیده کاته وه، عاره قیک هه مووی تنۆکی تاریکییه... من هاوارمه کرد و ده گریانم، به لām سه رم به رزده کرده وه و هه ستمده کرد که هه مووان هاوارده کهن و ده گرین. ئیدی نه مده زانی من گویم له ده نگدانه وه ی پۆحی خۆمه، یان من ته نها ده نگدانه وه یه کی کپی نه و پۆحانه ی ترم که هاوارده کهن و ده گرین. من ده مقیزاند و هه نسکم هه لده دا، به لām نه مده زانی ده لیم چی، نه وه ی ده مبیست ته نها ده نگیکی خنکاو بوو، له گه روویه کی زامداره وه ده هاته ده ری. له گه ل هه موو قریشکه یه کیشدا لاوازتر و لاوازتر ده بووم، له گه ل هه موو فرمی سکی کدا که متر ده متوانی خۆم به پیوه پابگرم، تا منیش لاوازتریووما یه باکان ئارامتر ده بوونه وه، تا زیاتر خاوده بوومه وه، په شه باکان له گه لمدای زیاتر خاوده بوونه وه، سه رم به رزده کرده وه و هه ستم به و سستییه کوشنده یه ده کرد له جه ستمدا، هه ستمده کرد ده که وم و باکانیش له گه ل نه ژنۆکانمدا ده که ون، من هه ره سده هینم و باکانیش له گه ل نه ژنۆکانی مندا هه ره سده هینن، من ده که وتم و گویم له هاوار و ده نگه ده نگی خوشکه تۆبه کاره کان ده بوو به کۆمه ل به پله که کاندا ده هاتنه خواری، به سه ر له ش و سه ر و پۆحی سه ربووی مندا پایانده کرد. چاوم لیکده نا و نه و تاریکییه گه وره و پر له ژانه م ده بیینی که به لرفه یه کی ترسناک له گه ل خۆیدا

دەبیردەم، شەوێ زەنگیکی سەیرتریش لە دوورتر بانگیدەکردم، دەکەوتە ناو پەشتییهکی گەورەو، پەشتییهکی موڵقەو، پەشتی دونیایەکی کە نە ئاراستەی تیاوو نە پێگا، نە بینینی تیاوو نە بیستن، نە پەپولە تیاوو، نە شەیتان.

من نازانم چۆن بە ئاگاهاتمەو، بەلام کە بە ئاگاهاتمەو بە یانییهکی ساردبوو، گویم لە دەنگی پورم و باوکم بوو، لە ویدیو دەرگای ژوورە کە مەو لە گەڵ زەینەبی کوێستانیدا قسەیان دەکرد. گویم لێبوو پورم دە یگوت: «خەندان، خۆی کچیکی بچکۆلانی، بەلام ئیلهامی ئەم هەموو سەرکێشییە لە پەروانەو بوو دیت، پەروانەش دەمریت... بەلێ ئەمڕۆ پەروانە دەمریت». من هیشتا بە تەواوەتی تێنە دەگەیشتم «پەروانە دەمریت» یانی چی. سەرم بەرز دەکردهو و لە پەنجەرە کەو دەمپوانی، بەفرێکی نۆرم دەبینی لە حەوشە کەدا کەوتوو... خودایە، دوینێ شەو، لە دواي بیهۆشیوونی من، بەدرێژایی شەو بە فریادی بوو، کە زیاتر لای دەکردهو و فەتانەم دەبینی بە جلی تەواوەتییهو و لەنیوان چەند کەسیکی غەریبەدا لە بەردەرگای قوتابخانە وەستاو. دەمگوت: «خودایە، ئەم فەتانە، چ کچیکی سەیره، بەم بە یانییه ساردە چی دەکات لە بەردەرگا». لە هەمانکاتدا یەکێک دەرگای ژوورە کە دەکردهو و بە دەنگیکی کەمێک بێسوێ دە یگوت: «خەندان... خەندانی چکۆلە... هەستە، من دەزانم بە ئاگاییت... هەستە... هەستە و بابڕۆین».

له و کاته وهی دهستان به سه فر کرد، به چنده ها هریم و زهوی
 سهیردا پابوردین، خاکمان بری سهرتاسه ری به ردبوو، زهویمان بینی
 له میژیوو خالی کرابووه وه له مرؤف، به تهنیشت کۆله کهی ناوه دانیه
 نغروکان و شارۆچکه ویرانه کاندای پابوردین. ئه و پۆزه من و فهتانه له
 دوی ماشینه که وه سواربوو بووین، ئه و نامۆزا بچکۆلانه یه په روانه ش
 که جیبه کهی لیده خوپی له تهک پورم و باوکمدا له پیشه وه به بیده نگه
 ته ماشای دهره وه یان ده کرد. هیندیکی زۆرنه بوو ده پویشتین، که ورده
 ورده سهره تای دارستانه سووتاوه کان دهرکه وت، به هریمیکدا تیبه پین
 که شۆفیتره بچکۆلانه که ده یگوت: «هفتهی پیشوو گۆره پانی شه پکی
 گه وره بووه، له نیتوان چنده ها سوپای جیاواز جیاوازا». من سهرنجمدا،
 ماوه یه کی درژیوو ماشینه که مان ته نها به ناو خویندا ده پویشت...
 ژماره یه کی زۆر کوژاو له قه دپال و نزاره کاندای که وتبوون، پیده چوو
 ئه و به فره زۆره ی که چهن دین جار به سهر لاشه کاندای باریبوو، نه ی توانی
 بیت جۆگه له ی ئه و خوینانه دابپویشیت که له به رزاییه کانه وه ده هاتن
 و ده پزانه سهر شه قام و ناو کیلگه ته خته کان، چهند ساتیکی دوور
 و دریز، من له خوین زیاتر هیچی ترم نه ده بینی... خوین و به فر...
 هتا بالنده چکۆله کانیش که داده به زین، له سهر گومیچکه خوینه کان
 ده وهستان، دیمه نی ئه و هه موو خوینه به شیوه یه کی سهر منی به ره و

ئەو ئىۋارە دۈۋرەى سەرەتاي بەھار يىكى دى پادە كىشايە، كە من و پەرۋانە بەناو خويىنى قوربانىيە كاندا پۆيشتىن و لە دەرگاي مالى فرەيدونى مەلەكمان دا، ئەو ئىۋارەيەى كە پەرۋانە ويستى خويىناويى نەبىت و بە پاكى بگە پۆتەو مالى.

شۆفېرە كە بە خىرايە كى سەير بەناو گۆمچە كاندا لى دەرۋەى، پرىشكە خويىنە كانىش مەندىجار دەگە يشتە بە نەھەرە كانى ماشىنە كە. شۆفېرە كە ناۋى ژمارەيە كى گەۋرەى لە كۆزراۋە كان دەزانى و بە لەزەت يىكى گەۋرەو دەيگوتنەو، ناۋە كان تىكە لەيە كى سەير بوون لە ناۋى كوردى و فارسى و عەرەبى، ھەرچەند سەد مەترىك و پەنجەى بۆ جىگايەك پادە كىشا و دەيگوت: «ئە لەويادا عەقيد سەعيد كۆزرا... ئە لەويادا تابوۋرى پائىد مەحمود تەفروتو نابوو... لەبن ئەو بەردەدا سەرتىپ شىخۆ شەھىد بوو... لە ژىر ئەو دەرەختەدا سەرھەنگ عەلى ئابادىي خۆى كوشت...». گەنجە كە بە شىۋەيە كى سەير لە ناۋ دۇنياي خۆى و مردوۋە كانىدا دەژيا، دەبايە زۆرجار پورم يادىيەننەتەو كە ئىمە بۆ كۆى دەچىن و دەبىت چ پىگايەك بگرىن. لاي نىۋە پۆ گە يشتىنە سەر كانىيە كى ساف لەنزىك كەلاۋە كانى مزگە وتىكى كۆن و پوخوا كە تەنھا بەستى نوپۇز كەندە كەى بە سافى لە شوپىنى خۆيدا مابوو. ھەموومان نوپۇز مانكرد، سوپاسى خودامان كرد بۆ نىعمەتە بىسنوۋرە كانى، پاش داکرماندنى چەند سىۋىك و ھەلقوراندنى چەند چاپەك، كە وتىنەو پىگا. لە پىگا چەندە ھا جار ۋە ستاين، چەندە ھا گۆپى چكۆلە چكۆلە مان پەجمەكرد كە گۆپى كافرانى زەمانە كانى دىكە و سەردەمە كانى دىكە بوون، پىدە چوۋ پورم شارەزاي ھەموو ئەم گۆرپانە بىت، دەيگوت: «ئەمە گۆپى «باۋە نوۋرى مردوۋخۆرە» كە گۆشتى گياندارى مردارەو ھەبوۋى خواردو. ئەمە گۆپى «نوۋرى بزەلە» كە لە سزاي خراپە كانىدا، ھەموو شەۋى لە دۋاي نوپۇزى شىۋانەو ھەبوۋە بە بەراز، ئەمە گۆپى

«وەیسی جنۆکه» یە که تاعوون و دەردی پەشی بڵاوکردۆتەو».

من و فەتانه لەوکاتەوێ لەبەر تۆبەخانەکه‌دا سواربوویوین هیچمان نەگوتبوو، بەرده‌وام لەبیری ئەو دوو خوشکەماندا بووین که دەبایە لە ئاھەنگی مردنیاندا ئامادەبین. ترس و غەمبارییەکی قوول لەسەر دڵی من و فەتانه نیشتبوو که لەگەڵ ئەو ئاسودەییەدا نەدەگونجا که لەلای پورم و بابم و شۆفێرەکه‌ هەستم پێدەکرد. من وای بۆدەچووم که پێگاکە بەرده‌وام درێژدەبێتەو و ناگاتە کۆتایی... بە خاکیکدا تێپەڕین که تێیدا ئێسکی هەزارەها هەزار سەر ئازەڵ، لە قەرەغی شەقامەکه‌و تا ئەوسەری ئەوسەری ئاسۆکان که‌لەکه‌بوویوون، شۆفێرەکه‌ دەیگوت: «ئەم جەلەبە گەورانه‌ لە زەھر بارانه‌کانی پاردا فەوتاون».

لەو خاکە عەجباتیانەدا ئێسکی مڕۆف و ئێسکی ئازەلەکان بەجۆریکی سەیر تیکە‌لای یەکتربوون، چاوم دەنوقاند و دەمگوت: «خودایە که‌ی دیمنی ئەم هەموو مەرگە‌ دوايیدیت؟ خودایە که‌ی لەم دەریای ئێسک و لاشانە‌ دەچینه‌ دەرئ؟». لەگەڵ ئەو شەدا بە‌حری بێسنووری ئێسک و لاشە‌کان دوايی نەدەهات... دواجاریش که‌ گە‌یشتینه‌ ئەو گوندە‌ پێتە‌دەچوو لەو دەریایە‌ هاتبێتە‌ دەرئ، بە‌لکو دەنگی ترسناک لە ناوێوه‌ پێدەگوتم: «ئێستا تۆ لە ناو مردندا وەستاویت».

چەندین پۆژ بوو گرتنە‌وێ ئەو عاشقانه‌ی که‌ لە عەشقستان پایانکردبوو بووبوو بە‌ پەتایە‌کی گە‌ورە‌ی ئەو هەریمانە‌، هەر لە ناو ئەو شە‌پۆلە‌شدا سووسە‌که‌ران هە‌وایی نیشته‌جێبوونی دوو کچی پەرتە‌وازیان لە مائی پیر موسای خە‌زاناس بە‌ که‌ژاوێ گە‌پۆکه‌کانی ئیمان پاگە‌یاندبوو «که‌ لەو هە‌فته‌یە‌دا بە‌دوای شوێنێی عاشقاندا بە‌سەر چە‌ند که‌ژاوێ که‌ی جیاوازی‌اوازا دا‌ه‌شبوویوون». دوا‌ی چە‌ند پۆژێک لەو بە‌یانییە‌ ساردە‌ی که‌ نە‌سره‌دینی بۆنخۆش، پە‌روانه‌ و میدیای لە مائی خە‌زاناسی هاو‌پێدا بە‌جێهێشت، چە‌ند پیاویکی دە‌فته‌ر

بەدەست گەيشتنە گوند و پەروانە و میدیایان لە ژووریکی بچکولانەدا
 دەستبەسەرکرد، نئوارەى هەمان پۆزیش بە قاسیدیکی تاییبەتیدا پورم
 و باوکی فەتانەیان لە هەموو شتێ ئاگادارکردەووە... ئێمە نیوہ پۆیەکی
 درەنگ وەخت گەیشتینە گوندەکە، کە لە ماشینەکە دابەزیم و ئەو
 قەرەبالتییە گەرەیم بینی، تیگەیشتم کە هالۆیکی مەنگی مردن لە
 هەموو شتێکی ئەو گوندەووە هەڵدەستیت، من لەگەڵ دابەزینمدا مردنم
 وەکۆ بالندەیهکی پەش لەسەر گاشە بەردیکی زۆر گەرەیم بینی، بە فەتانە
 گووت: «فەتانە سەیرکە، ئەو بالندەیه، بالندەى مردنە». فەتانە
 گووتی: «خەندان ئەم نئوارەیه، نئوارەى چیرۆک نییە... نئوارەى خەیاڵ
 نییە». بەلام من ترس دەیکوشتم. لەگەڵ دابەزینمدا لە ماشینەکە،
 ساردییەکی وەحشەتەناک و وێرانکەر، ساردییەک لە گیانکێشانی دواى
 پیکانیکی لەناکاوی خەنجەر دەچوو، چوو پوووە گیانمەووە، دەمگووت:
 «فەتانە، من هیچ کات بەئەندازەى ئیستە، پێویستیم بە خەیاڵ نەبوو،
 هیچ کات بەم شیوہیە هەستم نەکردووە کە ناتوانم پووبە پوو سەیری
 دنیا بکەم، بەلام بینیم بۆ مردن خەیاڵ نییە، ئەو بالندەى مردنە و
 هیچی تر...». من هەستمەکرد کە مردن لەوێیە، مردن لە جیگایەکی
 زۆر نزیکە و لەتەنیشتمانەووە پراوەستاو، دەتوانی بەجۆریکی سەیر لە
 هەوادا بۆنیکەم، لە پۆیشتمدا بەریکەوم. کە گەیشتمە ناوہ پراستی
 گوند جەنجالییەکی بێسنوور ئاپۆرەى بەستبوو، بەلام من جگە لە
 قەوارەیهکی ترسناکی دەنگ و پەنگ هیچی دیکەم بۆ جیانەدەکرایەووە.
 من لە بێهۆشییەکی سەیردا بووم، هەتا کاتیکی پورم پەلیگرتەم و بەناو
 ئەو جەنجالییەدا بردمى، نەمدەزانى بەرەو کوێ و بە چ ئاراستەیک
 دەپۆین، نیوہ ناگا و نیوہ بێهۆش بە هەموو توانام پەلى فەتانەم گرت و
 لە دواى خۆم کێشمکرد، کە کەمى دەهاتمەووە سەرخۆم، دەمبینی پورم
 بە هەموو هیزی خۆی بەسەر پێگایەکی نیمچە هەوارزدا پامدەکێشیت،

خەلکیکی جۆرا و جۆریشم دەبینی که هەندیکیان چەک و هەندیکیان دەفیان پێیوو، هەموو بە کۆمەڵ لەملاولای پێگا کەدا وەستابوون. فەتانه دەیگوت: «خەندانی چکۆلە، بەرەلامکە، خۆم دەپۆم... خواپە، خۆم دەتوانم بپۆم». من دەمگوت: «فەتانه، ئەگەر دەست لەیە کدی بەری دەین، وندەبین، وندەبین، دەست لەدەستم بەرمەدە». پورم وەکو بایەک هەلیگرتبێت دەپۆشت و بە ئیمە دەگوت: «بێدەنگبن و سەرتان داخەن... سەیری کەس مەکن... ئاوپمەدەنەو». بەلام فەتانه بەردەوام دەیگوت: «ئەگەر لەسەرەخۆ نەپۆن، دەکەوم، من ناتوانم وەکو ئێوە بپۆم». پورم گوێی لە سکالاکانی فەتانه نەدەگرت، منیش بە نیگایەکی پەڕیشان سەیری هەموو دیمەنەکانم دەکرد، دواجار پیاویکم دەبینی، هەموو گیانی لە فیشە کدا ئالتونی دەیناند، دەمگوت: «فەتانه سەیرکە ئێوە مردنە، ئەو پیاوێ مردنە... ئەگەر ئەو بآلندە یە ی پیشوو مردن نەبووبێت، ئەم پیاوێ مردنە».

لەبەردەم مالتیکی بچکۆلانەدا براکانم بینیپەو، هەموویان لە ریزی یە کدی وەستابوون، بەلام وەکو ئەوێ شەیتانیک یاری بە دیمەنەکان بکات، وەکو یەکیک چەندین ئاوی ئەوێ نەبینراوی دانابێت، شتەکان دووبارە دەبوونەو و بەناویە کدا دەچوون... سیماکان تێکەلای یە کتر دەبوون و بەسەر یە کدا دەشکانەو. من دەمپوانی و پزێکی درێژم لە پیاوان دەبینی که هەموویان بە براکانم دەچوون، هەمان جلیان لەبەردابوو، هەمان نیگایان هەبوو... دەپۆشتن و کۆلانەکانیش بە هەمان جۆر دووبارە دەبوونەو، بە گوزەری کدا پادەبوردین و پێچماندە کردەو بۆ گوزەریکی تر، بەلام وەکو بەناو شکانەوێ ئاوی ئەوێ کدا رابوردیبتین دووبارە دیکەوتینەو هەمان شوێنی پیشوو، دەپۆشتین و جاریکی دیش لە سەرەتای هەمان دیمەن و هەمان پێگادا خۆمان دەبینیپەو، دەمانبینی چاوەکان هەموویان بە هەمان سەرنج و لۆمە و گومانەو

تەماشاماندەكەن. من دەمگوت: «فەتانه، سەيركە، براكانم بۆنى
 مردنيان ليديت». فەتانه بېئەوئەي وەلاممباتەو، دەچىرپاند: «خەندان،
 من خەيالىم لاي شىئەوئەي ئەم گوندەيە، خەيالىم لاي مالاكە، دەلەيم
 پەنجەرەكان بۆ وەما بچكولانەن، دەرگاكان بۆ بەو ئەندازەيە نزمەن،
 گوئسەبانەكان بۆ بەو شىئەوئەي نەوين». بېئەوئەي دەرغەتى وەلامدانەو
 بدات، خۆي دەيگوت «خەندانى چكۆلە، نا، ئەم مالاكە لە گۆر
 دەچيت... ئەم حەوشانە ديمەنى قەبرىستانم دەهيتنەو ياد». پورم كە
 دەيزانى ئيمە چرەچرپمانە، خيراتر دەرپويشت، توندتر و بېرەحمانەتر
 دەستى منى پادەكيشا، زياتر و زياتر بەناو دونيائى شكاو و بەيەكداجووى
 پياو خەنجەر بەدەستەكاندا دەيسوپاندينەو. من دەمگوت: «فەتانه
 ئەم پياوانە وەكو ئەوئەي لە هەور يان لە غوبار، يان لە تۆزىكى پەش
 خولقايەن، تىكەلەي يەكتر دەبن... دەموچاويان لە ناويەكدەشكىتەو،
 لەشيان بە جۆرىكى ناماقوول تىكەلەي يەكتر دەبېت، سەيرايەكە، ئەوان
 خويان نين، بەلام لەگەل ئەوئەشدا جگە لە خويان كەسى ديكەش نين».
 فەتانه بە بېزارىيەكەو دەيگوت: «خودايە، خوداي مېرەبان، ئەم
 نئواریيە ئەم كچە بەم وپىنانەي دەمكوژيت. خودايە ئەمقۇ فريامكەو،
 بە هېچ نەمرم بە بېستنى ئەم وپىنانە دەمرم». پورم ئەمجارە
 دەيقىزانە: «بېدەنگېن، ناتوان بېۆن و قسەنەكەن... ناتوان؟». من لە
 وەلامكەي فەتانه و هاوارەكانى پورم كەمىك زوئىرەبووم. فەتانه بە
 دەستوورى خۆي، هەركاتىك بېزانىيە دلى يەككى ئازاردەو، قسەكانى
 دەگۆرپ و بۆ وەدەستەيئانەوئەي دلنەوئەي هەندى شتى نوئى دەگوت...
 فەتانه دەرپويشت و دەيگوت: «خەندانى چكۆلە، تۆ زۆر قەرزاريارى
 منيت، تۆ بۆ بە منت نەگوت، دەتوانيت پەشەباكان دروستبەكەيت...
 بۆ بە منت نەگوت؟ خودايە دوئىنى شەو چ شەوئىكى قەشەنگ بوو،
 وئى چ شەوئىكى قەشەنگ بوو... لەيادتە چۆن شەكانت تىكەلەوكرد،

چۆن سه‌رتاپای دونیات دا به‌سه‌ریه‌کدا، ئه‌وه‌ی هه‌بوو و نه‌بوو خسته
 به‌ر گه‌رده‌لولوئیکی تاریک و گێژ... له‌یادته... ها، له‌یادته؟ ئاه، خه‌ندان،
 له‌وانه‌یه هه‌ر به‌کاری ئه‌و په‌شه‌بایه‌ی ناو سه‌رت بیټ، ده‌موچاوه‌کان به‌و
 جوړه ده‌بینیت». من به‌ توپه‌یییه‌وه ده‌مگوت: «ئاه، فه‌تانه، من هیچ
 په‌یوه‌ندییه‌کم به‌ په‌شه‌باکانه‌وه نییه». فه‌تانه ده‌یگوت: «خه‌ندان، نا،
 ناتوانیت، گالته‌م پێبکه‌یت، تۆ ئه‌و گه‌رده‌لوله‌که‌ت دروستکرد، هه‌موکه‌س
 ده‌زانیت، که تۆ گه‌رده‌لوله‌که‌ت دروستکرد». پورم دووباره‌ بی‌یزه و
 بی‌یه‌زه‌یی سه‌یرییه‌کردین و ده‌یگوت: «بی‌ده‌نگین». من بی‌ده‌نگه‌بووم و
 بیرم له‌ پورم ده‌کرده‌وه، ده‌مزانای له‌ جیهانی ئه‌ودا، له‌ شه‌ریعه‌ته‌کانی
 ئه‌ودا، په‌حم و به‌زه‌یی جیگایان نابێته‌وه، ئه‌و لای وابوو مرۆف ده‌بیټ
 شه‌ریعه‌ته‌کان به‌سه‌پیتیت و ئیدی خودا بۆ خۆی بریار له‌سه‌ر شته‌کان
 ده‌دا، ئه‌و بریارده‌دا که کێ ده‌که‌وێته به‌ر نه‌فره‌ت و کێ ده‌که‌وێته
 به‌ر په‌حمه‌ت، به‌لام ئه‌و له‌به‌ر هۆیه‌کی نه‌زانراو پێیوابوو که سزادانی
 په‌روانه و پاکیتی من په‌یوه‌ندییه‌کی قوولیان به‌ چاره‌نوس و ئیمانی
 ئه‌وه‌وه هه‌یه، له‌و باوه‌ره‌دابوو گه‌ر په‌روانه به‌ سزایه‌کی گه‌وره‌ نه‌گات،
 پۆحی ئه‌و به‌ فیرده‌وس و ئارامی شادنابیټ. ئه‌و پاشنیوه‌پۆ سارده
 کاتی‌ک به‌سه‌ر به‌فری ئه‌و کوچه‌یه‌دا سه‌رده‌که‌وتین، دلنیا‌بووم ئه‌و به
 شیوه‌یه‌کی سه‌یر دوا‌ی خولیا‌ی به‌هه‌شت که‌وتوو. من له‌ به‌یانیه‌وه
 سه‌یری چاویم ده‌کرد و ده‌مبینی، ته‌ماحه‌کانی بۆ به‌هه‌شت به‌ پوونی
 له‌ گلینه‌کانیدا ده‌بریسکینه‌وه، ده‌مبینی یه‌ک پارچه‌ گپ و شه‌وقه‌ بۆ
 جیبه‌جیکردنی په‌یامنی‌ک که له‌ دل‌وه‌ له‌گه‌ڵ خودادا به‌ستبووی. چه‌مکی
 ته‌پری جبه‌ درێژه‌که‌ی به‌رم هه‌لده‌کرد و ده‌پۆیشتم، کزه‌یه‌کی کوشنده
 ده‌یته‌زاندم، له‌گه‌ڵ ئه‌و کزه‌بایه‌دا تێده‌گه‌یشتم که ته‌ماح له‌ به‌هه‌شت
 ده‌شیت هه‌لبه‌گه‌ریته‌وه سه‌ر خودانه‌ناسیه‌کی قوول، ده‌شیت ئاره‌زووی
 چوونه به‌هه‌شت، بکه‌وێته درایه‌تی هه‌موو یاسا‌کانی مرۆف و خودا.

دواجار گه‌یشتینه مالمی پیر مووسای خه‌زاناس، به‌لام دواتر بۆمده‌رکه‌وت که هه‌موو مالیکى ئەم گونده به شیوه‌یه‌کی بێمانا به مال‌ه‌کانى دیکه‌وه گرێدراوه، به جۆریک له هه‌موو ژووریکه‌وه ده‌روازه هه‌یه بۆ ژووریکی دیکه و له‌وێشه‌وه ده‌روازه هه‌یه بۆ هه‌موو جینگاكانى دیکه. له‌به‌رده‌م دیواره‌کانى ئەو مال‌ه‌دا دووباره براکانم بینیه‌وه، به‌لام ئەمجاره له ناو چنده‌ها چه‌کدار و چنده‌ها مامۆستای ئاینیدا ونیویبون. فه‌تانه ده‌ستی بۆ ده‌رگایه‌ک درێژکرد و چپاندی به گۆیما: «خه‌ندان، میدیا و په‌روانه له یه‌کێ له‌و ژوورانه‌دان... له‌وێن». ده‌نگه ده‌نگیکى گه‌وره‌بوو، مامۆستاكان هه‌ندیکیان له ژێر لیویانه‌وه سلاوتیان ده‌خویند، ته‌قەى به‌ریه‌ککه‌وتنى چه‌که‌كان ژۆرجار به‌سه‌ر ده‌نگه‌کاندا زالدە‌بوون، له خه‌یالى منیشدا ده‌موچاوه‌كان به ئەندازه‌یه‌ک ئالۆزکابوون که چیدی به ئاسانى له‌یه‌کدی جیا‌نه‌ده‌کرانه‌وه، من به قوولێ بیرم له‌و قسه‌یه‌ى فه‌تانه ده‌کرده‌وه و ده‌مگوت: «ئاخۆ به‌راست ده‌بی‌ت ئەو په‌شه‌بایه له هۆش و نیگامدا هه‌لی‌کردبی‌ت؟ خوای گه‌وره شتى وا ده‌بی‌ت... شتى وا ده‌بی‌ت؟». ئەمده‌توانى له ده‌نگه‌کانیش تیبگه‌م، چه‌نده‌ها خاتوونى ده‌فرژەن له‌پشت دیوارێکى نزمه‌وه ده‌فیان لێده‌دا، من ده‌مپروانى و ده‌مپرسى: «خوایه، کامانه‌ن میوانه‌كان و کامانه‌ن دانیش‌توانى گوند؟». وه‌لام چنگ نه‌ده‌که‌وت، سیماکان هه‌موو نه‌بینراو و نه‌ناسراووبوون... وا ها‌ته خه‌یالم که هه‌تا براکانیشم ناناسم و نه‌مبینیوون.

هه‌ر ده‌ستیکم ده‌بینى، ده‌مگوت: «ئە‌مه ده‌ستى مردنه». هه‌ر بۆنیکم ده‌کرد، ده‌مگوت: «ئە‌مه بۆنى مردنه». هه‌ر ده‌نگیکم ده‌بیست، ده‌مگوت: «ئە‌مه ده‌نگى مردنه». کاتی‌ک هه‌ندێ‌جار هه‌موو پیاوه‌كان به کۆمه‌ل ده‌جولانه‌وه، هه‌ست‌مه‌ده‌کرد، زه‌وى که‌م که‌م له ژێر پێیاندا ده‌خزیت. له‌ودیوه‌وه و له‌به‌ر خۆره‌تاویکی کزى ده‌مه‌وعه‌سردا که هه‌چی له کزه‌ى ئەو سه‌رمایه که‌مه‌کرده‌وه. له‌حه‌وشی‌کی چکۆله‌دا، ژنان

به‌دیار چه‌نده‌ها مه‌نجه‌لی گه‌وره گه‌وره دانیش‌تبوون. من له‌وه‌ویه‌ر
 دیعه‌نی له‌و شیوه‌یه‌م نه‌بینی بوو، به‌فاته‌انه‌م گووت: «ئه‌و مه‌نجه‌لانه
 پهن له‌خوین...». فاته‌انه ده‌یگووت: «درۆیه، وانیه... بییت و نه‌بییت،
 ئیمان‌داریک‌ی پاره‌دار، مه‌سره‌فی هه‌موو ئه‌م میوانانه‌ی کیشاوه. ئه‌و
 مه‌نجه‌لانه پهن له‌شله‌یه‌ک که به‌شله‌ی مه‌ولوو ده‌چیت». من وه‌ک
 گه‌مژه‌یه‌ک که نازانیت ده‌لیت چی، ده‌مپرسی: «نان ده‌خۆن، ئه‌وسا
 ده‌یانکوژن؟». فاته‌انه که له‌من پووتتر و سافتر شته‌کانی ده‌بینی،
 ده‌یگووت: «له‌وانه‌یه بیانکوژن، ئه‌وسا نان بخۆن، هه‌ندیکیان له‌برسی
 ناچن، به‌لام هه‌ندیکیان شه‌که‌ت و ده‌سته‌پاچه دینه به‌رچاو». من هه‌موو
 ترسیکم ده‌خسته لاه و له‌پورم ده‌مپرسی: «په‌روانه له‌کوێه؟».
 بۆیه‌که‌مجار پورم به‌ئاشکرا وه‌لامیده‌دامه‌وه و ده‌یگووت: «له‌و
 ژووره ده‌رگا سه‌وزه‌وه ده‌توانی بچیه لای...». ده‌مگووت: «ده‌توانم
 ببینم؟». ده‌یگووت: «ده‌توانیت ببینیت، به‌لام ناتوانیت قسه‌ی
 له‌گه‌لدا بکه‌یت». پورم په‌لیگرتین و بردینه ناو ژووریک‌ی گه‌وره‌وه
 که پرپوو له‌ژنان، به‌لام هه‌موویان خه‌وتبوون. کچیکی بچکۆلانه
 به‌ره‌و پوومان هات و ئاگاداریکردینه‌وه: «ئه‌م خاتوونه به‌دریژایی
 شه‌و به‌رێگاوه بوون... ئیستا برپاره تا کاتی پێویست پشوو‌بدن،
 هه‌ندیکیشیان گووتوویه‌انه تا کاتی نانخواردن به‌ئاگایان نه‌هینینه‌وه».
 چوینه ژووریک‌ی دیکه‌ی پر له‌ژنی سه‌نگین و سه‌لار که هه‌موویان
 له‌به‌رده‌م چه‌نده‌ها ئاوینه‌دا قژیان شانه‌ده‌کرد، کچیکی بچکۆلانه، که
 هه‌ر به‌و کچه‌ی پیشوو ده‌چوو، گووتی: «ئه‌م خاتوونه به‌رێژانه، خۆیان
 بۆ تۆله‌سه‌ندنه‌وه ده‌پازینه‌وه». چوینه ژووریک‌ی تر، دوو تاقم ژنی
 سه‌رسپی به‌سه‌ر دوو پارچه قوماشی سه‌پیدا نوشتابوونه‌وه، خانمیک‌ی
 گچکه‌له‌خه‌به‌ری پیداین، که ئه‌م پیرێژانه، چه‌نده‌ها سه‌له‌خه‌ریکی
 ئاماده‌کردنی ئه‌م دوو کفنه‌ن بۆ ئه‌مرۆ. له‌ژووریک‌ی تاریک‌تردا، چه‌نده‌ها

ژنمان بینى به ته زبځه کانیانه وه، به بډه ننگى دوعایان ده خویند و به چوارده وری خویان و دنیادا کووفیاند هکرد، په کیټک پیځگووتین: «خانمانم، نه مانه شه یتان له خومان و له گونده که دوورده خه نه وه». دواجار گه یشستینه ژووریکى خالى، ته نها یهک په نجره ی تیاوو که به سر ژووریکى دیکه دا ده پروانى، خانمیکى مامناوهندى له ته مه ندا، به سه رولاگیره یه کی پاژاوه وه، به جووتى چاوى په شکراوه وه، به هارپه ی هه یاسه یه کی بریسکه داروه هات و گووتى: «نه و دوو کچه له و ژوورده دان، ده توانن له په نجره که وه ته ماشایانکه ن». من و فه تانه دواى چه ندین مانگى دوور و دريژ له و ده لاقیه وه خوشکه کانمان بینیه وه، په روانه له وئ له سر به ستيكى بچکولانه دانیشتبوو و سه یری په نجره که ی ده کرد، چه ندین جار له جارن لاوزتر و برونزیر بوو، نیوچاوانى پوونتر و ئاویتتر ده یواند به جوریک وام هه سته کرد خه ونه کانی به ئاسانى له نیوچاوانیه وه دیارن، نه و سه یری په نجره که ی ده کرد و هیچی نه ده گووت، له پیښدا منى نه بینى، یاخود پیډه چوو نه ویش له ناو نه و هه موو ده موچاوانه دا که له ماوه ی نه و دوو پوژده بینیبووى، به ئاسانى نه توانیت سیماکان له یه کدى جیابکاته وه، به لام که تیرتر و پوونتر ته ماشایکردم، وه کو چه په ساویک هه ستا و له په نجره که نزیکبووه وه، بالای وه کو هه میشه به رز و نیگاکانى وه کو جارن پرپوون له جوانى و بوشناخی، وه کو نه وه ی بینینى من، شتيكى یان په کیټکى سه یری بیرخستبیتته وه، په کیټک که له میژنه بینینیه، سه رسام و ده سته پاچه هات و گووتى: «خه ندان، توش لیږه یت... چو نیت... ها... خوشكى بچکولانه م تو چو نیت؟». هه ردوو کمان چاومان پرپوو له گریان، به لام من به نه سپایى گووتم: «په روانه، باشم، من باشم... خراپ نیم، له توبه خانه یهک ده ژیم». نازانم گوئى لیم بوو یاخود نا، که میكى تر سه یری په کترمان کرد و نه و ژنه چاوپه شه به خوی و هه یاسه که یه وه

به نارامی شانی منی گرت و گووتی: «کچم، بهسه، ئیدی ته واو... با پوریشست چاویکی پیبکه ویت». من له و چند ساته کورته دا بۆ ئیستیکی زۆر کورتیش چیه چاوم له پ روانه نه تروکاند و به نیگایه کیش چیه سهیری میدیای غه مگینم نه کرد.

سالانکی زۆر نه وه بوو به مهراقی فهتانه که بهردهوام دهیگوت: «من به مهجه بهت و سۆزه وه سهیری پ روانه شم کرد، من چۆن له خوشکه کهی خۆم پوانی به هه مان جۆر پوانیمه خوشکه کهی تۆش». من نه و پۆزه که ده بایه له بهر نه و په نجه ره یه دا ده رفه تبهیتم و سهیری میدیای غه مگینیش بکه م، که به دلنیا ییه وه له قوولایی دونیا بیده نگه کهی خۆیدا و بهر له مردن چاوه پوانی نیگایه کی که میک سۆزدار و مهجه به تاوی کردوه، فهتانه هه میسه له سهعاته کانی زویری و توپه ییدا ده لیت: «نه و چند پۆزه هه ر چیه ک و هه ر که سیک ته ماشایکردون، به دلنیا ییه وه به چاوی بق و سوکایه تی سهیری کردون، ته نها من و تۆ... من و تۆ خوشکی نه وان بووین و ده بایه به په حم و به زه ییه وه نیگایا نکه یین. تۆش نه و نیگایه ت له خوشکه کهی من نه گرت». ئیستا هه سه ره تیکی زۆری نه و پۆزه له دلما دیه، هه سه ره تی نه وه ی نیگای میدیام نه کرد، نه متوانی چی له دلما دیه بۆ پ روانه ی هه لپژم، نه متوانی باوه شی پیابکه م و پیبیلیم: ده مه ویت له گه لندا بهرم. که پورم په نجه ره کهی جیهیشت، من سهیری چاویم کرد، نه و نیگایه م بینی، نیگای دلنیا یی و ناسوده ییه کی قوول. نه و به جۆریک ناسوده بوو، تا ماوه یه ک گوئی له هیه نه بوو، ته نها له ناسمانی نه و ناسوده ییه پۆحیه ی خۆیدا ده سوپایه وه، من له ویا وه په دانه بووم نافرته تیک له چه شنی نه و، که ته نها له ساتی گرژی و کینه دا بینیبووم، به و جۆره خۆشییه کی هیمن و ساف پوو خساری بگه شینیتته وه، ناشکرا بوو له زه تیکی قوولی ده چه شت، له زه تیک که وه کو له تروپکی خۆشیدا بیت

دهیشکۆفاند و زیندوویده کرده وه. که له ژووره که چووینه دهره وه، من سه رنجدا، فه تانه ته و او پهنگی زهره بوو بوو، خۆی به منه وه نووساند و گووتی: «ههردووکیان ده ترسن، ههردووکیان زۆر ده ترسن». به لام ئاشکرا بوو من و ئه و زیاتر ده ترسین. له ده رگایه کی زۆر زۆر نزمه وه چووینه ناو حه وشیککی دی که پرپوو له قه ساب و بزنی سه ربپاو، ده یه ها بزن سه ره وخوار به چنده ها داردا هه لواسرا بوون، سه رتا پای حه وشه که بوو بوو به به خوین، قه سابه کان هه موو خه ریکی گوریین و دامالینی پیسته ی بزنه کان بوون، چنده ها که له سه ریش له ته شتیکی گه وهره دا له سوچیکی حه وشه که دا دانرا بوون، هه لای گه رمی نه و خوینه له ده ستوپلی نه و مندا لانه هه لده ستا که به ده وری قه سابه کاند ده سوپانه وه و به دیار ته شتی که له بزنه کانه وه دانیشتبوون و سه یری چاوی بزنه کانیان ده کرد.

له حه وشه که وه، نه سه په ژنیکی شوخ و به هه و پێشمانکه وت، به پورمی گووت: «ئه م دوو کیژ ده به یه به ره نه و هه یوانه به رزه با له وێ پشووبده ن و ته ماشای دیمه نه کانیش بکه ن، پێم باشه تیکه لای که ژاوه که نه بن... من زۆر دلم به کچان ده سووتیت، به تاییه ت له م ته مه نه دا».

گونده که بریتیبوو له زنجیره یه کی شیواو له ماڵ و ژوور و ده رگا و کۆلان، که به جۆریکی تیکه لای به سه ریه کدا ده کرانه وه، هه موو شته کان به جۆریک پیکه وه گرێدرا بوو هه ستم نه ده کرد له جیگایه که وه ده چمه جیگایه کی دیکه، سه رجه می گونده که ش له رپۆیلکه یه ک ده چوو که دیواره کانی به فر و به رد و مرقف دروستیان کرد بیته. له هه ندێ جیگادا هه ستمه کرد که مرقفه کان له بری دیواره کان وه ستاون، له هه ندێ شوینی تریشدا به پیچه وانه وه دیواره کان له بری مرقفه کان ئابلقیانه داین. من سه ره تا گونده که م وه کو کویره دێیه کی دوورده ست و بچکۆلانه ها ته

پیشچاو، به لّام نیستا که دەرگاگان دەرانه وه، هر دەرگایه ک دهچوه
 سەر پښگایه کی بهردین و هر پښگایه کیش به ناو چنده ها مال و ژور
 و گوزهر و دیوه خاندایه پیه پی. تا زیاتر سهرده که وتین، هه ستمده کرد
 نه م گونده زیاتر و زیاتر خۆیده کاته وه، به لّام دیواره کان و مالّه کان و
 کوچه کان هه موو خالیبوون، جگه له به فر هیچی دیکه دیار نه بوو...
 به فر و به رد... سهرنجام گه یشتینه مالتیکی بچکولانه، که له هه موو
 مالّه کان خوشتر بوو. مالتیک بوو به سهر دهشتاییه کی گه ورده دا دهرکرایه وه،
 ناشکرابوو نه وه دواهمین مالتی گونده که یه و له پشتمیه وه نییدی کێلگه
 و له وه پگا و خاکه به یاره کان دهست پیده که ن. به په یژه یه کدا که یه ک
 پارچه نه خش و نیگاری کۆن بوو سهرکه وتینه سهر بۆ بهر به رۆچکه یه کی
 رازوه، بۆ به ره یوانتیک دیمه نی خانویه کی شارستانی هه بوو، له ویشه وه
 هه موو نه و پښگایانه مان دهبینی که پیا هاتووین و کۆی ئاسۆ نزیک
 و دووره کانیشمان چاولیبوو. له و به ره یوانه دا هه ستم به بۆشاییه کی
 گه وره کرد، هه ستمده کرد من جگه له پۆحیکی رهش و خالی و بێقه رار
 زیاتر هیچی دیکه نیم، تازه به ئومیدی هیه موعجیزه یه ک نه بووم، له
 دوور و نزیکیشه وه له سپیتی به فر زیاتر هیچی دیکه م چاونه ده کرد،
 هه ستمده کرد جگه له سهرماش هیچی دیکه له دنیا دا نییه... سهرما
 و هیچی دیکه... هینده ی گه یشتینه بهر نه و به ره یه رۆچکه سارده، پورم
 که شاهانه ترین ساته کانی ژیا نی ده ژیا، بۆنه وه ی خۆی له گونده دا
 نیشاندات و توانا و ده سه لاتی خۆی دهریخت، ئیمه ی به ته نها جیه یشت
 و گه پایه وه. له و کاته شه وه که لای میدیا هاتبووینه ده رێ، فه تانه کزه له
 و مه لول ده یواند، هه ردووکمان هه ستمانده کرد، به شیوه یه کی توند
 فرێدراوینه ته دهره وه ی کات و شوینه ئاساییه کان، بۆ یه که مجار دنیا مان
 به هه موو غوربه ته سارد و سپی و بۆشه که یه وه دهبینی، بۆ یه که مجار
 نه و په یوه ندییه سهره مان له نیوان خوین و سهرمادا ده دۆزییه وه، تا

سالانێکی دواتریش به‌رده‌وام په‌نگی به‌فر به‌ره‌و په‌نگی خوین ده‌بیردم، به‌رده‌وام ئه‌و سپیتییه دزیوه‌ی په‌نگه‌کانی ژیا‌نی ده‌شارده‌وه، ئه‌و سپیتییه‌ی که په‌نگه‌کانی سروشتی له‌یه‌ک وه‌همدا داده‌پۆشی، به‌ره‌و ئه‌و هه‌موو سوریتییه ترسناکه‌ی پارچه‌پارچه‌بوون و زامداربوونی مرو‌فی راده‌کێشام، هه‌ستمه‌کرد په‌روانه به‌هۆی ئه‌م به‌فره‌وه ده‌مریت و ئیمه به‌هۆی ئه‌م سپیتییه بیته‌ندازه‌یه‌وه لێره‌ین. له‌و ئیواره‌یه‌وه ئیدی رقم له‌ هه‌موو شته سپییه‌کان بوو، هه‌موو سپیتییه‌کی سه‌رتاسه‌ریم به‌ کوشنده ده‌زانی. من له‌ ناو به‌حری خولیاکانمدا بووم که له‌ دووره‌وه ئه‌و که‌ژاوه‌یه ده‌رکه‌وت. ئه‌و که‌ژاوه‌یه‌ی ژنه سپی پۆشه‌کان به‌ خۆیان و ده‌فه‌کانیا‌نه‌وه پیشیکه‌وتبوون. که‌ فه‌تانه گو‌یی له‌ ده‌نگی ده‌فه‌کان بوو به‌ر له‌ من چووه به‌ر گو‌یسه‌بانه‌که و سه‌یری پێگا‌کانی کرد. فه‌تانه‌ش به‌ر له‌ من په‌روانه و میدیای له‌ ناو‌ه‌شاماته‌کاندا دۆزیه‌وه، هه‌ردووکیان به‌ ته‌وقیکی گه‌وره‌ی سپی داپۆشرا‌بوون. هه‌ردووکیان به‌ ئارامی له‌ پشتی چه‌نده‌ها ده‌فه‌به‌ده‌ست و چه‌که‌به‌ده‌ست و خه‌لکی ئاساییه‌وه ده‌پۆشستن، له‌ دووره‌وه گو‌یمان له‌ ده‌نگی به‌سۆزی ئه‌و سلا‌وات خۆینه زولآله‌ بوو که ده‌یگوت: «فقه‌ دابر القوم الذین ‹لموا و الحمد لله رب العالمین›. چه‌نده‌ها ده‌نگی گه‌رمیش له‌ دوا‌یه‌وه ده‌یانگوت: «الحمد لله رب العالمین.» په‌روانه به‌ ئارامی ده‌پۆشست و سه‌یری که‌سی نه‌ده‌کرد، به‌ هیمنی ده‌ستی میدیای غه‌مگینی گرتبوو و پێکه‌وه هه‌نگاویانده‌نا. له‌ دوا‌ی ده‌فه‌نه‌کانه‌وه، پیزی یه‌که‌م هه‌موویان یه‌ک به‌ ته‌ک یه‌که‌وه باوک و برا‌کانی من و فه‌تانه‌ بوون، فه‌تانه به‌ نه‌سپایی و به‌ ترسیکی زۆره‌وه لێمنزیک‌بووه‌وه و ده‌ستی گرتم، به‌ ده‌نگیکی بریندار ده‌یگوت: «ئه‌وه برا‌کامن». من ئه‌و کات پوونتر و تیزتر ده‌مه‌وانی، سه‌یری ئه‌و پیاوه تو‌پانه‌م ده‌کرد که هه‌موو گیانیان له‌ فیشه‌کدا زه‌رد ده‌چووه‌وه.

شه بهنگيكي گه وره له گهردي ثاوريشمين، به دهوري په روانه وه بوو. که له و بهر به روچکه يه ی ټيمه نزيک بوونه وه، فه تانه توند دهستی گووشيم و گووتی: «خه ندانی چکوله، سه يری شو په پولانه بکه له ده وريان، سه يری شو په روانانه بکه». تا نه وان زياتر نزيک بکه و تېانايه وه په پوله کان زياتر ده بينران، هه ستمده کرد له گهل ټيپه پړيني که ژاوه که دا هندی له په روانه کان له هه وای سافی شو و ټواره يه دا ده مانه وه و بهر و لای ټيمه ده فړين... ټيمه له و بهر به روچکه يه دا و له حجاب به دريژه کانماندا و به و له چکه په شان وه، جگه له په پوله کان سه رنجی که سی دیکه مان پانه ده کيتشا، په روانه و ميدياش له پيش که ژاوه ی مردنی خو يانه وه به ته کماندا راپوردين و ټيمه يان نه بينی، من سه يرمده کرد و په روانه م وهک قوزاخه يه کی نهرمی که تان ده هاته پيشچاو. من له ناو شو و دونيا بيسنووړه دا ده متواني خوڼه گری و په رشبوونه وه ی شو ببينم، ده متواني ټيکه لاويوون و توانده وه ی شو ببينم له ناو شو مه خلوقانه دا، له ناو به فردا، له ناو چيا مه زن و حه کيم و سه بووره کانی ده ورويه ردا، بونی پيسته که يم ده کرد، شو پيسته نازکي ساله های سال ده مبینی له نزيک ټينجانه کانه وه گهرديکی سيجراوی جیده هيلايت... ده متواني هه سته ژاکاوه کانی بخوینمه وه، ده متواني پوچه په شمورده که ی ببينم، هه ستمده کرد که داخ له دل نييه، توپه نييه، خه م له و مردنه ناوه خته ناخوات که به هيمنی له دوايه وه ده پوات، پويشته نارام و خه يالايوييه که ی ده يگووت: «بابړوين»، من گويم له ده نگه قووله کانی ناو گیانی بوو که ده يگووت: «بابړوين». پیده چوو خو ی شو خه لکه ی داوه تی مردنی خو ی کرد بييت، که ميک په له ده هاته بهرچاوم، وه لی هه رگيز هه له شه و نا نارام ديارنه بوو، هه ووه کو شو پوژانه هه نگاويده نا که پيکه وه به شه قامی سه ره کی شاردا سه رده که وتين، شو پوژانه ی هيته ده جوانييه کی دره وشه داری هه بوو به رده وام به و شوق و په ونه قه

کچانەیی خۆی، کەساسی و لاوازی منی دادەپۆشی. من دەمپوانی و هەستەمە کرد ئیستاش وەکۆ ئە و ئیوارە دورانەیی بەهاری جاران بە جوانی خۆی هەموو ساردی و بیمانایی و دلپەقی ئەم ئیوارەیی داپۆشیوو.

لەساتیکدا ویستم هاواریکەم «مەیکوژن»، فەتانه وەکۆ ناو پۆحم بخوینیتەوه، جاریکی تر دەستی گویشیم و گووتی: «خەندانی چکۆلە بێدەنگ بە، تازە هیچ سوودی نییه، ئاسودەیی مردنیان لیمەشیوینە». دواتر من و فەتانه پۆژەهای پۆژ باسەمان لە ئاسودەیی ئەو مردنە کرد، من هەمیشە دەمگووت: «پەپۆلەکان نەبیت هەمووشتیک ئاسودەبوون، بەفری خەوتووی ناو کێلگەکان، پورم کە لە ناوەپاستی دەفژەنەکاندا دەپۆیشیت، باوکم کە سەری دانەواندبوو و بە ئارامی و ئاسودەیی هەنگاویدەنا، سەلاوات خوینەکان، کوپانی تینووی خوین، خەزمە داخ لەدلەکان، هەموویان ئاسودەبوون». کە کەژاوەی مردنە کە گەیشتە قەراغ گوند، چەند سەد مەتریک بەر لە گەیشتن بە گوپستانی ئاوابیە کە وەستا، فەتانه بە ترسەوه دەیگووت: «لە گوپستانە کەدا نایانکوژن، یەکیک هەیه کە ناھێلێت لە گوپستانە کەدا بیاننێژن، نەبا مردووەکانی دیکە پێسبکەن». پاش ئیستیک هەمووان لەبن درەختیکی گەورەدا کە لە ئیمەوه زۆر دور نەبوو وەستان، من گووتم: «فەتانه ئەو درەختی مردنی پەروانەیه». ئاشکرا بوو بپاریانداوه لە ژێر ئەو درەختەدا بیانکوژن، فەتانه سەیری شتەکانی دەکرد و تا دەهات پەنگی زیاتر زەرد هەلەگەپا، تا دەهات زیاتر دەلەرزێ، ماوێەک بە بێدەنگی سەیری دیمەنەکانی کرد و ئینجا لەسەرەخۆ گووتی: «بەلێ خەندان، ئەو درەختی مردنیانە... ئەو درەختی مردنی خوشکەکانمانە». بینیمان، پورم و دوو خاتوونی دیکە کە ئاشکرا بوو لە ژنە سەلارەکانی ئەم ناوچەیان، دەستیان گرتن و بەرەو ژێر درەختە کە بردیان،

درهختيكي ئىجگار زەبەلاح و ئىجگار پووتەل بوو، بە ئەندازەيەك بەرزبوو، من ھەستەدەکرد ھەندئ لە چلەكانى لە ئاسمانەو ھاتوونەتە خوار، ھەستەدەکرد لە شەبەقە شىنەكانى ئەو سايەقە ساردەو ھەزىوونەتە ئەو زەوييە سېپيە، كە سەيرى قەد و بنكى ئەستوورى ئەو درەختەشم دەکرد بە پىچەوانەو، دەستكرديكى گەورەى زەمىنم دەبىنى، ھونەريكى ئەو خاكە سەيرەم دەھاتە بەرچاۋ كە جەستەيەكى ۋەھا بۆند، بەلام ترسناكى دروستكردو، ۋەكو تريس لەو درەختەدا تىكەلاوبوونىكى گەورە و ئالۆز و تەليسمايى زەوى و ئاسمانم دەبىنى، دەست تىكەلاوكرديكى ئەھريمەنانەى بەرزايە بىسنوورەكانى جىھان و قوولايە تاريكەكانى خاكە ھەست پىدەکرد... سالانتيك دواتريس زۆر بىرم لەو درەختە دەكردەو، زۆر شەو لە خەو ترسناك و پىر مۆتەكەكانمدا دەمىنيەو، زۆرجارىش لە زىندە خەوكانمدا خۆم دەبىنى لە ژۆردا دەمرم، دەمىنى لە نەبىنى پەلوپۆكانيدا دەخنكەم، لەنيوان سەركەوتن و دابەزىندا وىلدەبم و خۆم بۆ نادۆزىتەو. ئەو ئىۋارەيە من لە ھەركەس پتر سەرنجى ئەو درەختەم دەدا، كە پەروانە و مېديا لەبەردەميدا گەلەك بچكۆلانە و بىھيژ دەردەكەوتن، بەلام پىدەچوۋ پەپولەكان لەگەل ئەو دارەدا شەپكەن، پەپولەكان تادەھات زياتر و زياتر كۆدەبوونەو، وادياربوو ھىچ كەس سەرنجى ئەو پەپولانە نادات، بۆ ساتتيك ۋا ھاتە خەيالىم كە پەروانە و مېدياش لە ژىر ئەو درەختەدا سەيرى پەپولەكان دەكەن، بىنىم بە شىۋەيەكى سەير سەريان بەرەو ئەو پەپولانە بەرزكردۆتەو، بەلام كەس سەرنجى ئەو پامانە لە ناكاوھى پەروانە و مېدياى نەدەدا لە پەپولەكان، كەس نەيدەبىنى چۆن چۆنى نىگاكانى ئىمە و ئەوان لە پىگاي ئەو گياندارە چكۆلانەوھەيە لە گيانى يەكتر دەپوانن. خەلكى لەو ساتەدا ھەموو سەيرى ئەو گروپى تىربارانەيان دەکرد كە كەمە كەمە خەلكەكيان

له درهخته که دوورده خسته وه و فاسیله یه کیان له ناوه پراستی یه که م
 پیزی بینه ران و خۆیاندا دروستده کرد، گروپی تیربارانه که براکانی من و
 فهتانه و هه ندی دووره خزمی دیکه ی هه ردوو خیزانه که مان بوون، هه ندی
 که نجی نه ناسراو پهرته وازهش به ناشکرا داوایانده کرد که به شداری بکه،
 دیار بوو هه ندی کیان له پتگای زۆر دور و له هه ریمی نه ناسراوه وه هاتوون
 تا له م مه راسیمه دا چالاکین، ئیستاش به ئاسانی ئاماده نه بوون، ئه و
 ساته پیرۆزانه، ته نها وه کو بینه ریک بژین، به لام یه کئ له مامۆستا کان
 هاته پێش و به چهند فه رمانیک هه مووانی ئاگادار کرده وه که جگه له
 برا و که سی کیژه کان که سی دیکه هه قی به شداری کردنی نییه، هه ر ئه و
 مامۆستایهش به هیمنی و دوا ی ئارامبوونه وه یه کی ناوه خت ده ستیکرده
 خویندنه وه ی سوورده تیکی درێژ. که مامۆستا سوورده ته که ی خۆی
 ته واو کرد که پایه وه جیگای خۆی و ئه وسا براکانم له گه ل سهرجه می
 گروپی تیربارانه که دا چه که کانیان به رز کرده وه. له و ساته دا که پەروانه
 پووبه پوو ته ماشای مردنی ده کرد، که ئیواری مردنی ئه و له ئاسۆکانه وه
 هه لده هات، که هه مووان چاره پوانی ده نگ ی ترسناکی تفه نگه کان بووین،
 بیده نگیه کی سه یر با لئ به سه ر دونیادا گرت. من هه ستمده کرد هه موو
 که ردون چۆته دۆخی خاوبوونه وه یه کی شاعیرانه وه، هه موو که ردون
 وه ستاوه و به چاو یکی خه والووه وه ده پوانیت، دره خت و چیا و به فر
 له کونجی بیده نگ ی خۆیان وه سه یر یانده که ن، که ده نگ ی تفه نگه کان
 به رزیو وه وه، دنیا له چاو تروکانیکدا پریوو له گه رد، من دُنیا بووم که
 پەروانه ده بیته گه رد، ده بیته ئه و تۆزه ناو ریشمییه بریقه دار و نه رمه،
 تفه نگه کان بیده نگ ده بوون و پەروانه هه ر به پێوه بوو، میدیا ده که وت
 و پەروانه به پێوه ده مایه وه، پێته ده چوو بکه ویت، به لام به شیوه یه کی
 سه یر به خشده بووه وه ... ئه و گه رده ی پەروانه، له سه ر سیما و له ش و
 دره خته کان ده نیشته، له و ساته وه ی که پەروانه وه کو نه سیمیک به سه ر

هه‌موو وجوددا هه‌ڵیده‌کرد، په‌پوله‌کان زیاتر ده‌بوون، هه‌ندیکیان له هه‌وادا ده‌رده‌که‌وتن و سوپێکیان ده‌خوارد و ده‌مردن، به‌لام هه‌ندیکیان زیاتر و زیاتر ده‌مانه‌وه و وه‌ک شاهیدیکی سیه‌راوی نه‌پنی ئه‌و ئیواره‌یه‌یان له قوولایی ژیانه ته‌لیسمایی و ئالۆزه‌که‌ی خۆیاندا هه‌ڵده‌گرت. په‌روانه ده‌که‌وت... من ده‌مبینی په‌روانه به‌ هیمنی به‌چۆکدا دیت، به‌ هیمنی ده‌نوشتیت‌وه، به‌ هیمنی سه‌ر ده‌خاته سه‌ر زه‌ویه‌که و به‌لادا دیت، له‌گه‌ڵ که‌وتنی په‌روانه‌دا په‌پوله‌کان به‌ شه‌پۆلێکی گه‌وره به‌ره‌و قوولایی ئاسمان به‌رزده‌بوونه‌وه، له‌گه‌ڵ ترسی په‌پوله‌کاندا، چه‌ندین پیریژن له په‌روانه و میدیا نزیکده‌بوونه‌وه و ده‌یانخستنه سه‌ر به‌تانییه‌کی سه‌وز، ئه‌و دوو کفنه سپییه‌یان تیوه‌ده‌پێچان که پێشتر له بوخچه‌یه‌کی په‌شدا هه‌لیانگرتبوون، ئێمه له دورده‌وه هه‌موو دیمه‌نه‌کانمان ده‌بینی، تا چه‌ند ده‌قیقه‌یه‌کیش ته‌واو حاڵی نه‌ده‌بووین که چی پووده‌دات، نه‌مانده‌توانی ئه‌و پراستییه به‌پوونی ببینین که له‌به‌رچاوماندا بوو... ته‌نها دواي چه‌په‌سانێکی درێژ، دواي تێپامانیکی قوول تێده‌گه‌یشترین که ئه‌مه ته‌نها ئیواره‌ی مۆته‌که و ترس نییه، به‌لکو ئیواره‌ی پراسته‌قینه‌ی مردنی خوشکه‌کانمانه... له‌گه‌ڵ فه‌تانه‌دا ته‌ماشای یه‌کدیمان ده‌کرد و تێده‌گه‌یشترین که په‌روانه و میدیا مردوون... چاومانده‌تروکاند و ئه‌وان مردبوون، ده‌مانپروانی و مردنی ئه‌وانمان له ئاسمان و له به‌فر و له‌سه‌ر پێگا‌کان ده‌بینی، جیهان له دواي ئه‌و پێزانینه گه‌رمتر و داختر و دۆزه‌خیانه‌تر ده‌ینواند. ده‌مبینی گه‌رمای مردنی ئه‌و دوو گیانه له بازنه‌یه‌کی گه‌وره‌دا هه‌موو ئه‌و به‌فره سپییه ده‌توێنیت‌وه و په‌قهن و چلۆ چێوی ئه‌و سێوشته ئاشکراده‌کات، یه‌کێک له مامۆستا‌کان ده‌چووه سه‌ر دوو ته‌رمه کفن‌کراوه‌که و کۆمه‌لێ گه‌نجی پاده‌سپارد گۆریان بۆ ئاماده‌بکه‌ن، من له دله‌وه ده‌مویست بپۆم و سه‌یری ئه‌و گیانه په‌شمورده و ژا‌کاوه‌ی په‌روانه بکه‌م، دوا نیگا له ئارامگای ژیا‌نێک بگرم که له‌و گه‌رده‌لوولانه‌دا که‌وتبوو. من که‌وتبوومه

بۆشاییه کی بهرینه وه، بۆشاییه کی بیسنور، هه ستمده کرد نا ئومیدییه کی گه وه هه موو ئه و توپه یی و یاخیبونه ی ناو دلم ده کوژیت، ده مزانی که ئیدی ده بیت ژیانکی بیئلهام بژیم. فه تانه به قورگیکی پر له گریان وه ده یگوت: «له شه ودا بیانکوژتبايه چاکتریوو، له شه ودا لایه نی که م، میدیا ده توانی ته ماشای مانگ بکات...» که فه تانه وای ده گوت، من به جوړیکی سهیر باوه شم پیاده کرد و ده گریان، هیتده توند باوه شم پیاده کرد، هه ستمده کرد له و ساته وه بۆ هه تاهه تایه خوشکایه تییه کی نه به دی به یه که وه گریداوین، پیموایوو ئه و ساته هه ردووکمانی کرد وه به شاهیدی ساتیک، که ده شیت له ناو ئه و ئه و گیزه لئوکه یه دا که به سه ر ولات و سروشت و گیانه به ره کانداه ئیده کرد به که م بگریژت و له یادبچیته وه، یان ته نیا وه کو پوژیک له پوژه ئاساییه کان تو ماربکریژت. من ئه و پوژه تا شه ویکی درهنگ که جاریکی دی له بهر ده رگای تۆبه خانه که دا دابه زینه وه، ده ستی فه تانه م به رنه دا، پیکه وه موچوپکه سارده کانی ئه و ئیواره یه ژیاين، پیکه وه ته زووه کانی مردنمان به شکرد، پاچه نینه کانی هه ناومان به خشی به یه ک. ئه و گریان به کوئه، زۆر شتی له کيسداين، ئه و بورانه وه سهیره له ئامیزی یه کتردا له بهر به رۆچکه یه کی دووری گوندیکدا نه یه شت ئه و ده ستانه ببینین که په روانه و میدیاين وه کو دوو شه یقان فریدایه ناو چالیکه وه و گله بانیا نکردن. ئیمه ده گریان و ئاگامان له کات و شوین نه مابوو، به جوړیکیش باوه شمان به یه کدیدا کردبوو له یه کدی جوینه ده کراینه وه، ئاگادار نه بووین ئه وان چیده که ن، ئاگادار نه بووین چۆن ئه و درهختی مه رگه جیده هیلن و ده گه پیتنه وه. کاتیک وریابووینه وه پورم و چه ندین ژنی دیکه به هینجه تیکی زۆر ده یانویست له یه کمان جیا بکه نه وه، دواي هه ولکیکی زۆر توانیا ن له یه کمان دووربخه نه وه، به لام هه رگیز نه یا نتوانی ده ستمان له ده ستی یه کتری ده ربه یتن. چۆن ئه و دوو مردووه که وتبوونه ئامیزی یه ک، ئیمه ش ئاوه ها

باوه شمان به يه کدا کړدېوو. که له ناو فيغان و گرياندا ئيمه يان سوار ماشينه که کړدوه و دهرگاگانيان له سهر داخستين، بينيمان چوڼ نه و پوه گوره يه له خه لکان و پياوکوژان، له باوک و برای ده ست خويناوی ده گه پانه وه سهر چند خوانيکی دريژ و پاژوه که له ده يه ها ديوه خانی گه وره گه ورده دا پاخرابوون. من و فه تانه به رده وام، وه کو دو مندال ده گريانين، جگه له ئيمه که سی دیکه نه ده گريا، جگه له هاواريه کانی ئيمه ده نگی هاواريکی تر نه بوو، هه موو گوند بوئی په زامه ندي نه و پوځانه ی لیده هات که فه رمانی خوځيان له به رده م خودادا نه جامد بوو و ئيستاش به دهرونيکی ئاسوده وه ده پژانه سهر سفره کان. له و ئارامی و ئاسوده ييه دا، شيوه نی من و فه تانه، ئيقاعی نه و خو شبه ختيه ی ده شيواند، که زانيشيان هيچ شتن ئيمه ئارام ناکاته وه، يه کي له ماموستاکان گووتی: «بيان به وه ناو ماشينه که و دهرگاگانيان له سهر داخه ن...».

له په نجه رهی ماشينه که وه، نه و هه زاران هه زار په پوله يه مان بينی ده فرين و ژيانی خوځيان له سهر نه و پوه به ربه بيکو تايانه ی به فر ده وه راند، نه مانده زانی بو کوڅ ده چن، به لام ئاشکرا بوو نه و په پولانه ی به جوړيکی سهر سوپی ژيانی خوځيان تيکدا بوو، به بي ته فسيريکی شياو، له و زستانه سارده دا دهرکه وتبوون... هاتبوون گيانی په روانه له مبه ربه و به ری دوو ده ریا ی بي سنووری عه ده مدا به پرتنه وه. هاتبوون له گه ل په روانه دا بمرن. فه تانه دواتر بيریده کړدوه ده يگووت: «خه ندان، کي ده لیت نه و په پولانه هه ر پوځيانه تی په روانه خو ی نه بوون؟ کي ده لیت پوځيانه تی نه و نه بوون که مردن گوپويوتی بو باغه يه کی گه وره گه وره ی په پوله، نه... خه ندان... هيچ که س... هيچ که س ناتوانيت وه لامی نه و پرسياره بداته وه». نه و شه وه تا دونياش بووه زولمه ت و شه وه نه گيکی بي مه ودا، من هه ر په پوله کانم ده بينی ده فرين

و دەمردن... دەمبینی لە ناو بازنەیکە کەورە و ئالۆزدا دەسوپانەو و دەکەوتن. من تا سالانێکی دوور و درێژیش، تا لە قوتابخانەی خوشکە تۆبەکارەکانیش هاتمەدەرێ، هەر پێموابوو ئەو پەپولانە، خەیاڵ و خولیا ی من و فەتانە بوون... هەر پێموابوو درێژکراوەی ئەو هەموو فەنتازیا کوژرا و کێکراوەی ناو گیانی ئێمە بوون، بەلام کە دواتر سات بە سات یادەوهری ئەو پۆژەم زیندووکردهوه، بینیم کە تەنھا ئێمە نەبووین لەو پۆژە غەمگینەدا پەپولهکانمان بینیوه... هەر ئێمە نەبووین لە نئوارەی پەپوله غەمگینەکاندا ئەو گەردە وەرێو و باجووهری جوانیمان سەرنجدابوو، بەلکو هەزاران کچ و کوپی دیکە، کە نۆزبەیان لە تەمەنی ئێمەدا بوون، بە جۆریک لە جۆرەکان ترس و ئەشکەنجەیی ئەو نئوارەیه ژیا بوون، ئەوانیش ئەو لەشکری پەپوله ژاکاوانەیان بینی بوو. ئەو نئوارەیه پەپولهکان لە هەموو هەژم و زەوپیەکاندا، لە هەموو شارەکاندا، بە شێوێکی سەیر بەسەر حەوش و مال و پێگا و شەقامەکاندا باریبوون... تا نیوێ پۆی پۆی دواتریش گەردی پەپولهکان دونیای گرتبوو، حەوشی هەموو قوتابخانەکان، ژووری هەموو بەندیخانەکان، قاووشی توتناوی کارگەکان، مەیدانەکانی پاس، فولکە غەمگینەکان، خەرنەند و لێرەواپە دوورەکان، گۆرپەپانە کپەکانی شەپ... هەموویان سەرتاپا گەردی پەپولهکان بوون، بەلام لەگەڵ ئەوەشدا تەنھا من و فەتانە، ئەو نئوارەیه مان ناونا «نئوارەی پەروانە». من و ئەو سالەهای سال ئەو وشەیه مان وەکو شەفرەیکە نەیتنی بەکاردههینا... شەفرەیکە کە تەنھا ئێمە لە مانا سامناکەکانی تێدەگەشتین، شەفرەیکە بۆ قسەکردن لەسەر مەرگ و ناکامی، هەرکاتێک بمانویستایە باس لە دونیایەکی بکەین کە سەرتاپای پێگاکانی گیراوه و سەرتاپای دەرگاکانی داخراوه، باسمان لە نئوارەی پەروانە دەکرد، باسمان لە چیرۆکی ئەو پەپولانە دەکرد کە لە نئوارەی زستاندا، پێگاکانیان وێڵکرد و

بواریشیان بۆ جیبهانیکی دیکه نه‌دۆزییه‌وه، هه‌رکاتیک چیرۆکی نه‌و مه‌مله‌که‌تانه‌مان بگێرپایه‌ته‌وه که له‌ ناو شورا داخراوه‌کانی خۆیاندا ژه‌نگده‌هێتن، چیرۆکی که‌پوی نه‌و شارانه‌مان باسبکربایه که هه‌وا ناگاته‌ گۆره‌پانه‌ غه‌مگینه‌کانیان، باسما‌ن له‌و شوێنانه‌ بکربایه که که‌س ئاودیوی دیواره‌کانی نابێت، به‌سه‌رهاتی نه‌و ده‌ریاچانه‌مان ببیژایه که خۆیان له‌ ناو خۆیاندا لیخنده‌بن، به‌بیته‌ۆ، بێمه‌به‌ست، بیخواستی خۆمان ده‌گه‌پایه‌وه سه‌ر ئیواره‌ی په‌روانه .

من و فه‌تانه سالاتیکی دوور و درێژ، له‌گه‌ڵ جێبه‌جێکردنی فه‌رزه ئاینیه‌کاندا، په‌راویژێکی گه‌وره‌مان بۆ دروستکردن و گێرپانه‌وه‌ی حکایه‌ته‌کان ته‌رخانکرد، چیرۆکه‌کان ته‌نها ده‌رفه‌تی ئێمه‌ بوون بۆ له‌یه‌کدی نزیکبونه‌وه، من و نه‌و په‌یتاپه‌یتا چیرۆکی قه‌لای داخراومان داده‌تاشی، چیرۆکه‌مان له‌سه‌ر نه‌و شارانه‌ دروستکرد که زه‌مه‌ن تیايدا وه‌ستاوه، ده‌رباره‌ی نه‌و کێژانه‌ی که ویستووایه له‌ په‌نجه‌ره‌ی به‌ندیخانه‌که‌یانه‌وه بفرین، نه‌و خاتوونانه‌ی خواستووایه له‌ شه‌تاویکی گه‌وره‌ بده‌ن و نه‌یانتوانیوه، هه‌موو چیرۆکه‌کانیش به‌پێگای جو‌را و جو‌ردا ده‌چونه‌وه سه‌ر ئیواره‌ی په‌روانه . پالنه‌وانه‌کانمان هه‌میشه نیوه‌یان مڕۆف و نیوه‌یان گیاندارێکی دیکه‌ بوو. فه‌تانه که سێحریازترین حکایه‌تخوان بوو، مه‌خلوقاتێ دروستده‌کرد نیوه‌یان له‌ گول و نیوه‌یان ئینسان بوو، نیوه‌یان ماسی و نیوه‌یان ئاده‌می، نیوه‌یان کوکوختی و نیوه‌یان مڕۆف، هه‌میشه‌ش ئیواره‌ی مه‌رگیانی ناوده‌نا ئیواره‌ی گول، یان ئیواره‌ی ماسیه‌که‌کان، یاخود ئیواره‌ی کوکوختی، له‌ گۆتایی هه‌موو چیرۆکیکیشدا من و فه‌تانه ده‌گریاین، ئیواره‌ی په‌روانه‌ کلیلی ئێمه‌ بوو بۆ دووباره‌ بونیادنانه‌وه‌ی به‌سه‌رهاتی دنیا. هه‌لبه‌ت وه‌کو دوو عه‌قڵی پچوک له‌سه‌ره‌تای سه‌ره‌تاوه له‌ شته‌کان پاده‌ماین، ده‌گه‌پایه‌وه بۆ پۆژه‌کانی ده‌ستپێکردنی دنیا، بۆ مانای حکایه‌ته‌ جو‌را و جو‌ره‌کانی

دروستبوونی گەردون و مەرووف، هەمیشەش چیرۆکه‌کانمان دەکەوتە نێوان دوو دنیا، دنیا یەک کە دەوەستیت و بۆ هەتا هەتا یە خۆی دووبارە دەکاتەو، دنیا یەکی ش مەخلو قاتەکانی دەفین و هەریەکیان لە نێواریەکی مردندا، بەر ئاسۆ ئاسنینەکانی کوتایی خۆیان دەکەون. من زۆرجار لە شەو دەور و درێژەکانی ئەو تۆبەخانەیدا لە فەتانەم دەپرسی: «فەتانە ئێمە سەر بە چ دنیا یەکی، سەر بە چ بەشیکی ئەم گەردونەین، ئەو بەشە کە یاساکانی بۆ هەتا هەتا یە دانراو، یان ئەو بەشە کە مەرووفەکانی پەن لە خولای شیتانە بۆ فەین...». فەتانە دوا کەمیک بێرکەردنەو دەگوت: «ئێمە لە نێوان ئەو دوو جیهانەدا وەستاوین و دەروانین، چیرۆکه‌کان دەگێرینەو، حکایەتخوانەکان سەر بە هیچ دنیا یەکی نین».

سالانیککی دور و درێژ من و فەتانە، پێچکەردنەو یەکی مەمن، بە دەوری ترس و تەنهای و تاریکیدا پێچمان دەکەردەو، ژیان و ئازادی خۆمان لە چیرۆکدا دەژیا، هەر ئەو شەو سەیرانەش کە درێژکراو یەکی نادیار نێواری پەروانە بوون، بەرەو دووبارە خۆدزینەو و خۆناسین و گەردونناسین بردین، بەرەو خۆیندەو ی قوول لە کتێبخانە ی تۆبەخانەدا. من زۆر جار بێرەم دەکەردەو و دەگوت: «دورنێیە کە نێواری پەروانە، تەنها نێواری قەدەری هەندێ کەس بێت و هیچی تر... پەنگە پۆزگاریک بێت ژیان بەو جۆرە نەبێت، پەنگە سالانیک بەرپۆهەبێت، لە تەقویمەکانیدا نێواری پەروانە ی تیا نەبێت».

فەتانە خۆی کە لەزەتیککی سەیری دەبینی لەو ی چیرۆکه‌کان بەشیو ی جۆرا و جۆر بگێریتەو، یەک پوودا ی بە چەندەها پێگا و شیو ی هەمەپەنگ دەستکاری دەکرد، گەر ئەمشەو چیرۆکێکی بگێرێتەو، سەبە ی شەو بەشیو یەکی دیکە دەگۆڕی، شەوی دوا ئەو شەو بە پەنگیککی تر وشە و حکایەتەکانی پەنگەکرد، دەشیگوت: «لەزەتی

حكايت گيړانه وه، له زه تيگه له كتيبي نوسراودا نيه، كه به سه رها تيك ده گيړپته وه، ده توانيت به ويستی خوټ ده ستكاري هه موو شته كاني بكهيت، بيته وهی ناسه واری تاوانيك به جيپه ياليت، كه سيش ناتوانيت به به لگه بيسه لميښه كه تو ده ستكاري دونيات كړدوه...».

دواي ماوه يه ك له جيپه يشتني قوتا بخانه ي خوشكه توبه كاره كان، نيواره يه ك هاتم و گوتم: «فه تانه، دواچار بپيامرداوه، چيرؤكي خومان، چيرؤكي پاسته قينه ي نيواره ي په روانه بنوسمه وه... به بيدرؤ... به بيخه يال». فه تانه ده يگوت: «ناه، خه ندان، خه نداني هاوپرېم، دروستكردني كتيبيك ماناي دروستكردني دونيا يه كي داخراو، دونيا يه ك كه كه س ناتوانيت شتيكي ليپگوپرېت... تو جاريكي تر په روانه ده به يته وه ناو شوينه داخراوه كان، ده به يته وه بو جيهانتيك كه نه و نايه ويټ تيا بژي... من دلنيام هيچ مروفكي پاسته قينه نايه ويټ له ناو كتيبيكدا بژي». من ده مگوت: «دروستكردني كتيبيك، ماناي به نه به ديكرن، ماناي پزگار كړدني په روانه له كولا نه بيكوتاييه كاني مهرگ و پزگار كړدني له شوينه تاريخه كان. فه تانه، من ده بيټ په روانه له يادچوونه وه و فه رامؤشي ده ربه يتم. ده بيټ خو شم له زلمه تي نه و هه موو پوچييه بيته ده ري، ده بيټ ئيلهاميكي ترم بو ژيان هه بيټ و دووباره نه و كچه بدؤزمه وه كه ناوي «خه ندان» بوو... نه و كچه ي له سالاني دور و دريژدي غه مخواردندا ونمكرد».

فه تانه خو يشي نه يده زاني من له دواي نه و نيواره يه وه چؤن ده ژيم، چؤن له به رده م هه موو په پوله يه كدا ده گريم، به چ هه سره تيگه وه له به رده م مهرگي په روانه كاندا ده وه ستم، دواچار يش هه ستمده كړد كه ته مه نم، خه ياله كانم، ترسه كانم... هه موويان دريژكراوه ي نه و نيواره سارد و به فراوييه ن. هه ركاتييك شه رميكي ناوه خت دا يده گرتم، ده مگوت گونا مې مردني په روانه يه، هينده ي چاوتروكاني يادگار يكي ش ده يخسته

بەحرى بېبىنى خەيالەو، دەمگوت گوناھى ئەو نینواریە، کاتیکیش
 ئارەزووکانم دەبوون بەژىر ھەرەسى ئەو گیانە خەجالەتەى تۆبەکارىكى
 پىر گومانەو، ديسانەو دەمگوت: «ئاه... ھەموو گوناھى ئۆھە،
 ئەى پەپولەکان». سالاھەى سال، ھەر شتىک بۆنى ژيانى لىبھاتايە،
 ھەر شتىک بۆنى ترسى لىبھاتايە، منى بەرەو نینواری پەروانە پادەکیشا،
 من بۆ ھەر کوپپەک دەچووم دەکەوتمە ناو تۆپەکانى ئەو دونیاہەو،
 کە ھەرگیز لەگەڵ ئەو ژيانە ناکۆکەمدا نەدەگونجا، کە لە پۆزانى
 تۆبەخانەکەو ژيابووم... بەلام دواچار لەپشت ھەموو ترسەکانەو،
 لەودىر فرمىسکەکانمەو، دەبوایە بۆ دەروازەیک بگەریم لەپىگایەو
 دووبارە وینەى ئەو دونیاہە دروستبکەمەو کە لە خەيالەمدا پارچەپارچە
 بووبوو، شىوہەیک ببەخشمەو بە گەردونىک کە لە سالانى درىزى
 مندالى و ھەرزەکاریدا تەنھا وەکو مەعمایەکی خۆلەمیشى بینیبووم،
 ھەمیشەش لەپشت ئەو خەونەو بۆ دەستى پەروانە دەگەرەم...
 دەمویست ئەو لە ژىر وىزانە و گلکۆى سەردەمەکانەو پراکیشم و دووبارە
 ھەست بە ئامادەبوونی بکەمەو، دەمویست بگەمە پۆزىک، جیھانىک،
 پاستىيەک، کە تيايدا خودا و پەروانەکان تەبابىن و دۆستىن، جیھانىک
 ئەوان... بە مەحەبەتەو دان بە یەکدا بپینن و بە سۆزەو لە یەکتر
 بپوانن و ئامیز بۆ یەک بکەنەو.

کوٹایی

ههفتهیهک دوی «نیوارهی پهروانه». «مهعسوم» به خوی و لهچکیکی پەش و مانتۆیهکی قاوهیی درێژهوه گەیشته قوتابخانه. ئەو دوی گەیشتنی و تا چەندین پۆزیش قسە لێ گەڵ کەس نەکرد، لە تەنهاییهکی تەواوتیدا دەژیا، بەلام دواتر لە شەوه درێژهکانی تەنهایی و خەلوەتی ئەو تۆبەخانەیەدا، هیدی هیدی من و فەتانه لێی نزیکبووینەوه. ئەو پاستییەکی که ئێمه خوشکی پهروانه و میدیایین، مهعسومی تووشی ترس و سلۆکیهکی گهوره کرد، هەر له سهرهتاوه گومانێکی قوولی به رابه رمان ههبوو، زۆر درهنگ توانیمان لهو دوودلێ و ترسێ خۆی پاکبیکهینهوه. به ئاشکرا وهسواسێکی پەش بآلی به سەر گیانیدا کێشابوو، لهو باوه پەدا بوو که ئێمه دهمانه ویت تۆلێ لێیکهینهوه. زۆر شهو قوتابخانه له سەر هاوار و قریشکهکانی ئەو به ناگاده هاتهوه. من و فەتانه له سەرەتادا خۆشمانە دەویست، بەلام که له گەلیدا کهوتینه دوان، که گویمان له حکایه ته درێژ و نااساییهکانی گرت دهربارهی شهو و پۆژه سهیرهکانی «عەشقستان»، که له زاری ئەوهوه چیرۆکی دواهمین ههفتهکانی ژبانی پهروانه و میدیایان بیست، که فرمیسکه پاستگۆکانی پهشیمان و ههسره تمان بینێ، لێوگه ستنهکانی نامورادییان بینێ، هیچ له دڵماندا نهما... بەلام تا ئەو پۆژهش که مرد دهبا به پێی بلێین: «تۆ که ست نه کوشتوو... تۆ بیگوناھی... تۆ خهتات نییه». بێنەوهی

ھېچ ھېزىك ئەو پەشىمانى و ھەست بە دەستخەروى و غەمگىنىيەى ناو دلى بسرپتەو، گومانىك وايدەكرد زەينەبى كوستانى، باوەر بە تۆبە و نويزكردنەكانى نەكات.

ئەو شەوە دواى نئوارەي پەروانە، كە بەناو گەردى مردنى پەپولەكاندا گەپاينەو بە قوتابخانە، زەينەب ھىچى نەگووت، كەمى سەيرى چاوە سوور ھەلگراو و فرمىسكە بە كولەكانى ئىمەى كرد و دووبارە دەرگاى ژوورەكەى لەسەر خۆى داخستەو، تا چەندىن پۆز دواى ئەو ھەش ئاسەوارى پەشەباكان ھەر بە قوتابخانەو دياربوو، من و فەتانە دواى گەپانەو ھەمان چووينەو ژوورەكەى خۆمان، چەند پۆزىكىش نەچووينە وانەكانەو، زەينەب بە ھىمنى لىگەپا ئىمە پرسەى خوشكەكانمان بژىن، لەو زياترىش، دەرەفى بەخشىيە ھەندىك قوتابى، تا سەرەخۆشى خۆيانمان پىلپىل، ئىدى دواى ئەو ھىدى ھىدى لەگەل تىپەپىنى پۆزەكان و ھەفەكان و مانگەكاندا... ھەمووشى ئاسايى بوو ھەو و ژيانمان لە تۆبەخانە گەپاينەو دۆخى جارانى خۆى.

چىرۆكى ژيانى من لەو سالاە دوور و درىزانەدا، بەسەرھاتىكى سەير و سەربەخۆيە، حكاىەتتىكى جودا و قوول، كە دەشىت پۆزىك لە پۆزان لە شوپىنكى دىكەدا بىگىتپەو... لەگەل ئەو ھەشدا بەرلەو ھى ئەم دنيايە جىبھىلەم، دەمەويت ئاورپىك لەو گۆپانكارىيە سەيرانەش بەدەمەو كە لەو چەند سالاەدا بەسەرمەھات، ئەو سالانەى كە گەلىك دوور و درىزتر و لەسەرەخۆتر بوو لە ھەموو پۆزەكانى دىكەى ژيانم... چەند مانگى يەكەم دواى نئوارەي پەروانە، پۆز دواى پۆز من بۆشايەك و ترسىكى گەورە لە گيانمدا گەورە دەبوو، ھەر دەرەنجامى ئەو بۆشايى و سامكردنەش بوو ملعدايە بەر ئەو ئارەزوو شىتەنەيەى فەتانە بۆ دروستكردن و گىپانەو ھى حكاىەتەكان، ماو ھەيكى ژۆر ئەو چىرۆكانەى كە لەسەر دونيا و ژيان و مەخلوقات و شارە جۆرا و جۆرەكان دروستماندەكرد، بە جۆرەكى

سەير دەبیردین... بەلام ھەموو شەویک دواى کۆتایى چیرۆکەکانمان، من چەندین سەعات لەسەر جێگاگەم دەمامەو و بێرم لە دنیا دەکردەو، ئەو بێرکردنەوانەش واى لێکردم لە جەوھەرى خودا پابمێنم، چەند مانگێکى پەبەق لە عیبادەت و دۆعا منیان بەرەو لاوازیەکی سەیر برد، بەلام هیچیان لە گومان و پرسیارەکانم نەگۆڕی، ھەستەدەکرد سائە پاستەقینەکانى عیبادەتى من ئەو کاتانەى کە شەوان درەنگ بێر لە دنیا و جوانى و خولقاندن و نەپتیبەکانى مرۆف دەکەمەو. بەلام ھەمیشە لەنێوان پاستى خودایەکدا کە دەمبینى ھەموو ئالۆزیەکانى گەردونى پێکەوگەنجانددوو و ھەمەپەنگیەکانى خولقاندوو و یەک لە تەک یەکەو دایناون، لەگەڵ خودایەکدا کە سزایەکی خوێناوى بۆ ئارەزوو پچوک و سادەکانى مرۆف ئامادە دەکات، سەرم لێدەشتوا. زۆر شەو گومان و دوودلێ دەیکوشتم، پتەوابوو من لە زۆلمەتێکى بەریندا نوقم و لە ھێچ تێناگەم، کە سیش نەبوو دوودلیەکانى خۆمى لا ئاشکراکەم. لەو پۆژە تالاندا فەتانە بیری لە ھێچ نەدەکردەو، خولیاى ھەمیشەیی ئەو ھەمەپەنگکردنى حکایەتەکان بوو، دەیویست ھەموو پاستیەکانى دنیا «کە بە پاستى ژەھراوى و ناگرینی دەزانین» لە پێگای حکایەتى خەیاڵیەو بگێرێتەو. ماوەیەکی درێژ من بێھاوێڕى و ھاودەم، گومانەکان و پرسیارەکانى خۆم دەژیام، بەلام تا دەھات نیکەرانى و دلەپاوکیتم گەورەتر و گەورەتر دەبوون، وەک نەخۆشێک لە شەو درێژەکانى تۆبەخانەدا دەھاتم و دەچووم، وەک شیتێک بۆ شتێک دەگەپام، بەتەنھا نەدەگەیشتمە قوولاییەکەى... ئیدى چارەم نەما، دەبایە شەویک ئەو ھەموو پرسیارانە بخەمە بەردەستى ئەو، شەویک بچمە خەلۆەتى زەینەبى کویتستانى... ئەو ھەر لە سەرەتاو بەئارامى گوێى لێگرتم، من لەو شەو درێژانەدا کە باسى خۆم و باسى پرسیارەکانم بۆ ئەو کرد پتر لەو ئافرەتە تێگەیشتم، ھەستمکرد ئەو ژنێکە گەر

خۆت نەینییەکانی دەرونتی بۆ بدرکێنیت و تەلیسمی خۆتی لەگەڵدا بەشەبکەیت، بە قوولای و ئارامی لەگەڵتدا دەدویت، وەلی گەر بەهاتبایە و خۆی ئەو نەینیانەی ئاشکرابکردایە وەک شەیتان سەیریدەکردیت.

پرسیارەکانی مەن دەربارەی خودا و خەلیقەت و شەریعەت و یاساگانی سروشت، زۆرجار لە هەمان ئەو وائانەووە وەرگیرابوون کە مامۆستاگانمان پێیان دەگووتین، بەلام مەمیشە بە شیوەیەکی دی و بە ڕێگایەکی دیدا تەفسیرمەدەکرد. زەینەب زۆرجار دەیگوت: «ئەو بۆشاییە گەورەییە مردنی پەروانە لە تۆدا خۆلقاندویتی، تەنها بڕوایەکی بەهێز بە خودا و پێغەمبەرەکان پێدەکاتەو». ئەو دەیزانی مەن وەک بوونێکی چووک ترس و پرسیاری گەورە دەمەیتیت و دەمبات، هەندێ جار بۆ ماوەی درێژ نەمدەتوانی قسە لەگەڵ کەسدا بکەم، زۆر شەو فەتانه درێژەیدەدا بە حکایەتە عەجباتییەکانی لەسەر ئەو پوچلەبەرانی نیوەیان مەوێ و نیوەکەی دیان بایە یان هەور، بەلام مەن نەمدەتوانی گوێی لێبگرم. گوێشم لە گێڕانەوکانی مەعسومە نەدەگرت، بۆ ئەو شەو تارێکانی لەگەڵ پەروانەدا ژابوو. وەک دەروێشێک زیکرە قوولەکان و پێانکردبێت بە تۆبەخانەکەدا دەگەڕام، زۆرجار زەینەب بە وردی چاوەدێری سوپاندنەو و پەڕێشانییەکانی منی دەکرد، بەلام پۆژان تێدەپەپی و مەن سەوداسەر و مەستەر و خەیاڵۆیتر بیرم لە خودا دەکردەو، سالان دەپۆشت و زیاتر و زیاتر دەگەیشتمە بێنینی یەزدان بەو جۆرەکی کە لەگەڵ پاستی مەوێ و سروشتدا بگونجیت. مەن وەک تۆبەکارەکانی دیکە تەنها لە عێبادەت و نوێژ و خۆبەندەو و لەبەرکردنی ئایەتەکاندا بۆ خودا نەدەگەڕام، مەن دەمویست لە جێگایەکی تردا خوا بدۆزمەو، خواستمبوو ڕێگایەکی قوولتر بگرمەبەر بەرەو ئەو، دەمویست بە جۆرێکی دیکە ببینم، هەرگیز لەو نوسراو و تێکستەکاندا خودام بۆ نەدەدۆزرایەو، بەلکە پێمابوو خوا لە مانای کۆی گەردوندا و لە جەوھەری هەمەپەنگی دونیادا خۆی

به رجه سته ده کات، له شه ویک له شه وه کانی سکالا و گفتوگودا له گه ل زهینه بی کوستانیدا، پیمگووت: «ماموستا، شریعتی خودا پیچه وانه و دوزمنی نه و جه وهره نییه که خودا وه کو یاسا له ناو گیان و ناره زو و بیرکدرنه وه و غه ریزه کانماندا جییده هیلتیت... جه وهری خودا له ناو نه و یاسا ژیره وانکی و نادیار و به هیژانه دایه که واده کات مه خلوقاته کان ژیانان خوشبویت، هر شتیک بمانباته وه سهر خوشه ویستی ژیان خوداییه».

هسته مده کرد سالان ده پوات و تیرامانی به رده وام، بیرکدرنه وه ی زیاتر و زیاتر، تیفکرینی هه مه چه شن، ده مگوپیت ... هه ندیچار بیرکدرنه وه کانم ده بیردم بۆ جیهانیکی زۆر دور له جیهانی زهینه ب، که ورده ورده وه کو ماموستایه کی توندوتیژ و پهق له گه لمدامامه لای نه ده کرد، زۆرجار به پیریکی قوول و گومانیکی راسته قینه وه له گه لمدا بیرده کرده وه . هه ندی شه و که من له تیفکرین ماندوده بووم، ده چومه پال فه تانه و ده مگووت: «فه تانه با حکایه تی ئیواره ی په روانه بگپینه وه». نه و هه میشه له چیرۆکی عه شقی میدیای غه مگینه وه بۆ مانگ دهستی پیده کرد، هه ندیچار له و سه ره تایه وه ده گه پایه وه بۆ پرسیارکردن له ئاده م و به سه رهاتی ده رکدرنی له به هه شت، نه و هه میشه له «میدیا و مانگ» وه ده گه پایه وه بۆ پرسیارکردن له خه لیهت، به لام شته کانی به ساده بیه کی بی مانا وهرده گرت، من هه میشه قسه کانم له ده می ده سته ند و بۆ دورتر پامده کیتشا . ده مگووت: «ئاده م و حه و له به هه شت شتیک فیربوون، دیواریکیان شکاند، نه ئینییه کیان دۆزییه وه، ده رکدرنی ئاده م و حه و له به هه شت نه فرهت لیکردن نه بوو، به نه حله تکردن نه بوو، چونکه خودا هه رگیز مرۆفی وه کو شه یتان ته ماشانه کردوه ... سه یرکه، فه تانه، سه یری نه م زه وییه گه وره یه بکه، نه م زه وییه بۆ ئاده م نه و جیگایه بوو که ده بایه تیایدا درێژه به نه زمونه کانی خۆی بدات، درێژه به دۆزینه وه کانی بدات، زه وی لایۆریکی گه وره یه، تییدا خودا توانا کانی مرۆف

له‌سه‌ر نه‌زمون‌کردن و دۆزینه‌وه‌ی تاقیده‌کاته‌وه، به‌هه‌شت نه‌و شوینه‌یه که وجود تیا‌یدا یه‌ک په‌نگ بووه، به‌لام زه‌وی شوینی تینویتییه، شوینی ئاره‌زوویه‌که مړوف زیاتر و زیاتر به‌ره‌و پیشده‌بات، فه‌تانه، به‌روانه... من ئیستا، دوا‌ی نه‌م چه‌ند ساله‌ مردنی په‌روانه و میدیا وه‌کو مردنی که‌سانیک ده‌بینم که پښتیا‌یه‌کی دیکه‌یان تاقیده‌کرده‌وه، پښتیا‌یه‌ک له‌به‌ر هه‌ر هویه‌ک بیت نه‌گه‌یشته‌وه هیچ، به‌لام دلنیا‌م لای یه‌زدان نه‌وان دريژه‌یان به‌و ئاره‌زووه په‌سه‌نه‌داوه که به‌جه‌وه‌ر ئاده‌م له‌به‌هه‌شته‌وه له‌گه‌ل خویدا هیناویتی. شاه... فه‌تانه، هاوړیم، من واده‌بینم که خودا له‌و کاته‌وه‌ی مړوفی دروست‌کرده‌وه، گیانی گه‌پانی بو پښتیا‌یه‌کی تر، جښتیا‌یه‌کی تر، ژبانیک‌کی تر تیا چاندووه... بیننه، فه‌تانه، بیننه، من ئاره‌زووی فرین، ئاره‌زووی ئازادی به‌و یستیک‌کی خودایانه ده‌بینم».

فه‌تانه هه‌ندیچار به‌ترسه‌وه ده‌یگوت: «نه‌مه مانای نه‌وه‌ی، هه‌زاران هه‌زار که‌س، هه‌زاران ئیماندار، نه‌یانتوانیوه به‌وردی له‌جه‌وه‌ری خودا تیگه‌ن» من به‌گه‌رمیه‌وه ده‌مگوت: «بښگومان... بښگومان، بینینی جه‌وه‌ری خودا و مانا گه‌وره‌کانی، له‌توانای مړوفه‌ پچوکه‌کاندا نییه». من زورچار هه‌موو نه‌و قسانه‌م بو زه‌ینه‌بی کویتستانی دووباره‌ده‌کرده‌وه، هه‌ندیچار نه‌و خراپ ده‌شله‌ژا، به‌لام بښه‌نگ ده‌مایه‌وه و هیچی نه‌ده‌درک‌اند. زه‌ینه‌ب جودا له‌په‌شویه‌ی پو‌حیه‌کانی خوی که زورچار په‌رسیار و بیر‌کرده‌وه‌کانی من ده‌یه‌ژاند، نه‌یده‌هیشته‌ به‌هیچ شیوه‌یه‌ک نه‌و ته‌فسیر و لیکنه‌وانه له‌گه‌ل کیزه‌کانی دیکه‌دا بخمه‌ه‌راوړه‌وه. شه‌ویک پښتیا‌یه‌گوت: «نه‌و پښتیا‌یه‌ی مړوفیک به‌ره‌و خودا ده‌بات، له‌وانه‌یه یه‌ک‌یک‌کی دی به‌ره‌و شه‌یتان به‌ریت».

شه‌ویکیان پښه‌چوو زور بیر‌کرده‌بښه‌وه، هات و له‌سه‌ره‌خو بانگی‌کردم و گوتی: «خه‌ندان، خه‌ندانی چکوله، تو دووباره ده‌بیت بگه‌ریته‌وه نه‌و کتیب‌خانه‌یه... بگه‌ریته‌وه بو نه‌وی». من هه‌رگیز زه‌ینه‌بم به‌و جوړه

نه بینیبوو، گهرم و گوپ و پر له تین و تاووی ژیان. ویستم تیگه م بۆ من په وانه ی ئه و کتیبخانه یه م ده کاته وه؟ تنها گووتی: «برۆ، برۆ و هیچی تر». پاش ماوه یه کی درێژ دووباره که وتمه وه ناو جیهانی کتیبه کان، به لام ئه مجاره یان به گیانی خوینده واریکی پر له پرسیاره وه، هر له و پۆژانه شدا مامۆستایه کی بچکۆلانه و شهرمنی دیکه هاته قوتابخانه ناوی «شه وگار» بوو، چهنده ئی شهرمن بوو، هینده ش پر له نه ئینی و ته لیس م بوو، ئه ویش زۆریه ی کاته کانی له کتیبخانه ده برده سه ر. ئه و دواتر چهنده ها کتیبی جۆرا و جۆری بۆ هینام که له و کتیبخانه یه دا نه بوون، هه رکاتیک له سه فەر و مۆله ته کانی بگه راپایه ته وه به دزی زهینه به وه به سته یه ک کتیبی نوێی ده هینا که تنها من و ئه و ده مانخوینده وه، که زانیشی من و فه تانه نوقمی ده ریای حکایه ته کانین، بۆ یه که مجار له ژیاندا چهنده ها کتیبی چیرۆکی بۆ هینام. من له و کتیبخانه یه دا درێژم به خولیا و بیرکردنه وه کانی خۆمه ده دا، هر له و کتیبخانه و له ناو دێری کتیبه کانداهه ستمکرد ورده ورده ده بمه شتیکی دیکه، هه ستمکرد سالانی ژیا نی ئیو تۆبه خانه له شی منی کوشتوه، ئاره زووه کانم له ژێر خه فه ت و ترس و گوماندا مردوون، ئه و پیاوه ی که شه وان ده هات ئیدی که متر ده رده که وت، زۆر شه و ده مویست بانگی که م، ده مویست پێبلیم: «بۆ وه کو جاران ده رنا که ویت؟» به لام بیرکردنه وه ی زۆر له شی لاواز کردبووم، شه هوه ته کانمی مراندبوو، گومان له خۆم و له جیهان و له خوادا، تینی بۆنکردن و خه یالاندنی ئه و پیاوه ی له ناومندا کوشتبوو. به لام به پێچه وانه شه وه هه ستمده کرد ئه و کتیبخانه یه شه هوه تیکی گه وره ی ترم تیا دروستده کات، شه هوه تی بینین و دۆزینه وه و بیرکردنه وه ی جیاوازا، خویندنه وه ی سه یر سه یر، تێپامانی بیسنوور، ئه وانه هه موو منیان گه یانده هه ندی جیگای ترسناک، له گه ل شه وگاردا زۆر شه و پیاسه ی دوور و درێژم ده کرد، ده مگووت: «مامۆستا، مانای چی خودا که گه ردونی

بەم ھەمەپەنگىيە دروستكردوۋە، ھەمەپەنگى قىبولنەكات؟ ماناى چى خودا
خۆى ئەو ئارەزوۋە مەزنى ھەبۈۋە بۆ خولقاندن، ئارەزوۋىكە مليۇنەھا
ئەستىرە و خۆرى لىكەۋتەۋە، ئارەزوۋىكە لە ھىكمەتى غونچەيەكەۋە تا
ھەموو ھىكمەتەكانى دىكەى گەردونى لە خۆيدا كۆكردۆتەۋە، ئارەزوۋى
خولقاندن و دۆزىنەۋەى مۇۋى پىقبول نەكرىت؟ ماناى چى، خودايەك
گەردونى لە جولە و نوپىۋونەۋەيكى بەردەۋامدا دروستكردوۋە، دژى ھىز
و تواناى فرىن و نوپىۋونەۋە و گۆدان بىت لە مۇۋدا؟ خودا كە مافى
بەخشىۋەتە ھەموو شتەكان بژىن و شوپىيان ھەبىت و گەشەبەكەن، مافى
بەخشىۋەتە درەختەكان جوانى خۆيان، گەشەۋەى خۆيان، پەۋنەقى
زىندوۋى خۆيان ئاشكەرايەكەن، مافى بەخشىۋەتە گياندارەكان، لە سنوۋى
بوۋنى خۆياندا ئازادىن، بۆ دەبىت ماف نەداتە مۇۋ كە مەزنتىن
و قەشەنگىرەن داھىتانى خۆيەتى، ياخود ماف نەبەخشىۋەتە عەقل كە
سىجراۋىترىن شتى ئەم گەردونەيە، بىرىكەتەۋە، شتى نوۋى بىبىنىت،
گومانىكەت، ھەلەبكات؟ ماناى چى، ئەۋەى ئەم ھەموو شىۋە جىاۋازەى
بوۋنى خولقاندوۋە، ئەم ھەموو مەخلۇقاتە دژ و جودايەى لەسەر زەۋى
كۆكردۆتەۋە، ھەرگىزىش نەيگۈۋتۈۋە شىرەك لە كەنارىيەك پىرۆزترە،
كەنارىيەك لە مېشەنگىك مەزنتىرە، سۈار نەدات دىانەتەكان پىكەۋە
بژىن، عەبدايەتى قىبولبكات، لەسايەيدا تەفسىرە جىاۋازەكانى دۇنيا ۋەكو
يەك مافى خۆيان ۋەرگىن، سەيركە مامۇستام، مەن تا زىاتەر دەپۋانم
زىاتەر تىدەگەم كە گەۋرەترىن عاشقى جىاۋازى لەم گەردونە گەۋرەيەدا
خودا خۆيەتى... بۆ ئەۋەى ئەو جەۋھەرەش بىبىنىن، دەبىت سەيرى
ھەموو گەردون بەكەين، بۆ ئەۋەى مەزنى خودا بىبىنىن بەسنىيە تەنھا
بە چەند دىرەكى ناۋ كىتەبەكانىيەۋە بگىرسىيەنەۋە، مەن تەنھا يەك كوفەر
دەبىنم، ئەو كوفەرەش پچوكرىدەۋەى يەزدانە بۆ يەك واتا و يەك ۋتە و
يەك مانا، خوداپەرستى گەۋرەش ئەو كەسە نىيە كە بەسەر كىتەبەكاندا

ده‌که‌وِیت، به‌لکو‌ئو گیانه‌یه که خودا له گه‌وره‌ی و لایه‌نه گه‌ردونی و موعجیزه گشتیه‌کاندا ده‌بینیت، گیانی‌که که ته‌ن‌ها له نیوان دی‌په‌کاندا بۆ خودا ناگه‌پِیت، به‌لکو له هه‌موو جیگاه‌یه‌کدا بۆ مانا و جه‌وه‌ری ئه‌و ده‌که‌پِیت».

دواجار ده‌مگوت: «خودا مرۆفی به‌ ملیۆنه‌ها شیۆه بینوه . ملیۆنه‌ها سیمای داوه‌تی... چۆن ده‌مانبوریت گه‌ر ته‌ن‌ها به‌ یه‌ک شیۆه بیبینین، چۆن ده‌مانبوریت گه‌ر ئیمه ، ئه‌و وه‌کو حاکمێکی بیرته‌سک ته‌ماشابه‌کین، که کتیییکی له‌به‌رده‌ستدایه و په‌په‌کانی هه‌لده‌داته‌وه و به‌پیتی ئه‌و کتیه‌ حوکمه‌ده‌ات... مامۆستام ئه‌وه سوکایه‌تییه‌کی گه‌وره‌یه، دابه‌زاندن و که‌مکردنه‌وه‌یه له هیزه به‌رین و داهینه‌ره‌کانی خودا».

پۆژ دوا‌ی پۆژ پتر تیده‌گه‌یشتم من خه‌تایه‌کم نه‌کردوه شایسته‌ی ئه‌و تۆبه‌ دور و دریزه‌ بیت، هیچ کچی له‌و قوتابخانه‌یه‌دا، جگه له‌ گونا‌هێکی وه‌همی گونا‌هێکی تری نه‌کردوه، شه‌ویک به‌ توپه‌بیه‌وه به‌ زه‌ینه‌بی کو‌یستانیم گوت، که تا ده‌هات پیرتر و هیمنتر ده‌ینواند: «مامۆستام، ته‌ن‌ها که‌سانیک که ده‌بیت تۆبه‌بکه‌ن، ئه‌وانه‌ن که خودا بۆ ئه‌زیه‌تکردن و به‌نه‌فره‌ت لیکردنی مرۆفه‌کانی دی به‌کارده‌هێنن، به‌ بی جیهانی‌ک نا‌ژین مرۆفه‌کانی دیکه‌یان تیا‌دا نه‌کردبیتته‌ کافر... هه‌موو شتی‌کیش ده‌که‌ن بۆنه‌وه‌ی ئه‌و دونیا‌یه بخو‌لقینن و خودا بۆ سوکایه‌تیکردن و زه‌لیلکردنی که‌سانی دیکه به‌کاربه‌ی‌نن، خودا به‌ جو‌ریک ته‌فسیرده‌که‌ن تا بیکه‌نه‌ دوژمنی مرۆف... ته‌ن‌ها بی‌پروا ئه‌وانه‌ن که پاکتی‌یه‌کی درۆ به‌ خو‌یان ده‌به‌خشن و پیستی‌یه‌یک ده‌به‌خشنه‌ ئه‌وانی دیکه، ئه‌وانه‌ن که ناتوانن خودا له‌ودیو ئه‌و پاک‌ی و پیسییه وه‌همیه‌وه ببینن که هه‌ر خو‌یان دایان‌تاشیوه».

سالانیکی زۆر فه‌تانه و مه‌عسوم شه‌وه‌های شه‌و گو‌ییان له ته‌فسیره‌کانی من ده‌گرت و جارێکی دیکه سه‌رسامانه بیران له جیهان

دەکردەو، فەتانه دەیگوت: «من هەمیشە دانیابووم کە بێخەتام... هیچ کات گومانم لە بێخەتایی خۆم نەبوو». مەعسوم ژۆر شەو دەگریا و دەیگوت: «بەلام ئەوێ لەبەردەم مڕۆڤدا خەتاباریت، لەبەردەم خوداشدا خەتابارە». من دەمگوت: «خودا پیاوانی خۆی هەیە، بۆ هەر شتیکی کێشانیەکی هەیە وەکو کێشانی کانی تر نییە». ئەگەرچی من بە شیۆهەکی تر سەیری خودام دەکرد، بەلام هێشتا وەکو مەعسوم ترسەکانم لە خودا وەک خۆی بوو، هەستیشمەکرد ئەو پوانینە سامدارە بۆ خودا بە ئاسانی لە دەرونددا پاک نابێتەو، بەلام دەمگوت ئەو سامە لە خودا مڕۆڤەکان چاندوویانە و پەییوەندی بە جەوھەری خوداوە نییە. مەعسومەش هێندەیی بیری لە سزا و دۆزەخ دەکردەو، ترسەکانی دەیان جار گەورەتر دەبوون، بە جۆری بە هیچ شیۆهەیک توانای نەبوو خودا، وەکو مەحەبەت و عەشق ببینێت. کە لە قوتابخانەی خوشکە تۆبەکارەکانیش چوینە دەرەو، مەعسوم هەمیشە ترسیکی گەورەیی بەرامبەر یەزدان هەبوو، یەزدانی وەکو چاویکی بەدنیاز سەیر دەکرد کە بەردەوام لە پشتەو لە بۆسەیدایە، خودای وەکو پیاویک دەبینی کە قامچی کووتیدەکات، وەکو پاسەوانی بەر بەردێک کە مڕۆڤەکان لەسەر سەنگە سپییەکی سزادەدرێن. تا ئەو پۆزەش کە لەسەر جینگاکەی خۆی پالکەوت، بێ هیچ نیشانیەکی دیاریکراوی مردن، گیانی سپارد، ئەو ترسە لە خودا و لە بالەندەکان هەر لەگەڵیدا بوو.

ئەو سالا دوور و درێژانەی من لەگەڵ زەینەبی کوێستانیدا ژیا، هەستم نەکرد ئەو خاتوونە جورئەتدەکات پەفتاری خۆی بگۆڕێت، هەر کێژکی نوێ دەهاتە تۆبەخانەو دەبایە بە هەموو قوناغەکانی تۆبە پامکردندا بپوات، بەلام سالا دواي سالا ئەو دلپەقی و توندپەوییە تیایدا کزتر و کزتر دەبوون، بەرامبەر منیش بەرەحمتەر و بەرەحمتەر دەینواند، بەلام دەشترسا شتەکانی لەدەست دەریچێت، دەترسا ئەو پیاوانەی

نه وفاق كه وه رزی جاریك ده هاتن و برپا و عه قیده ی ئیمه یان ده پشكنی،
لیلی پازینه بن. ده ترسا به جورگی دی بیر له تۆبه بکاته وه، جیاواز
له و شیوه یی له ده فته ری نه و چند به رتویه به رده ایه که له وه زارته ی
کاروباری ئایینه وه سه ره رشتی ده رونی مه خلوقاته کانیا ن ده کرد. دوا جار
هیچ کات هیچ گۆرانیکی گه وره له و دنیا یه دا پروینه دا، هه ندی شه و که
پیکه وه پیاسه مانده کرد، که شهرمی نیوان ماموستا و قوتابی له نیوانماندا
شکا، ده یگوت: «خه ندان، من ده بینم که تو خودا ده بینیت، خودا
له هه موو ده رکه وته کانیدا، نه وه ش خو شحالمده کات، به لام ئایین له
به شیکی گه وره یدا ته نها په یوه ندی مروف و خودا پیکناخت، به لکو
په یوه ندی خه لکیش پیکده خات، په یوه ندی مروف به مروفه وه، نه گه ر
نه وه مه ره نگیه ی خودا خولقاندویتی بکه ویته ژیا نه وه، مروفه کان ببینن
و نه زمونی بکه ن، ده سه لاتداره کان بیکه ن به په یرو، هه موو شیرازه کان
ده شیویت، خه ندان، ده بییت تو تی بگه یت که «شیرازه» و دروستکردنی
مروفی ده سته مو و گوپایه ل، نه وه جه وه ری نه م قوتابخانه یه، ئیه
بویه لی ره ن تا شیرازه کان دونه تیکنه چیت، جله وکردنی ئینسان بو
ئینسان له سه ر پۆشنایی شه ریعت، نه وه نه رکی ئیمه یه، ئیمه ناتوانین
قولتر بو خودا بروانین، قولتر له وه ی نه م وه زیفه یه بۆمان دیاریده کات،
له به رنه وه گه ر شته کان له یاد بکه ین و به پیی نه و سه یرکردنه ی تو
کار بکه ین، ده بییت نه م قوتابخانه یه هه لوه شیئینه وه، ده بییت زۆرشت له م
دونیایه بگوپین، ده بییت ده رگاکانی ژیا ن بو زۆر شتی تازه بخه ینه سه ر
پشت، که له توانای مندا نییه قسه ی له سه ر بکه م...».

من و زه ینه بی کوپستانی سالانیکی زۆر به و جوړه پیکه وه ژیا ین،
به لام زۆربه ی کیژه کان ی تۆبه خانه که منیا ن وه کو کچیکی نه خو ش و
وپینه باز ته ماشاده کرد. جگه له مه عسوم و فه تانه که سی دیکه به پاستی
گوپی بو نه گرتم، ماموستا کانیشم جگه له شه وگار هیچیا ن ده رفته ی

نزىكبوونەوەيان پېنەدام، ھەمووشيان مەحبەت و گوڭگرتنى زەينەبيان
بۆ من بە ئاسايى وەرگرت، چونكە ئەو كاتىكى نۆرى لەگەڵ نۆربەى
كىژەكاندا دەبردەسەر.

لەو سالانەدا پورم و دايكم و بابم كۆچيانكرد و ھەموو پرسەكانىش لە
مالى پورم سازدران... براكانىشم يەك لە دواى يەك لە بۆنەى جياواز و
بە شىۋەى جياواز ولاتيان بەجىھىشت و گەيشتنە خۆرئاوا، من ھەرگىز
ناونىشانىكم لەوانەوە بۆ نەھات، ھەتا تاقە نامەيەكىش چىيە بەدەستم
نەگەيشت. دوا ديارى ئەوان بۆ من بړىكى نۆر پارە و پسولەيەكى بچوك و
پەشباوى تاپۆ بوو كە ھەموويان پىكەوە ئىمزاينكردبوو و ئەو خانوہيان
وہكو دوا نىشتەجى بۆ بەجىھىشتبووم. من لە مېژبوو بپارمدابوو كە
چىديكە ئەو تۆبەخانەيە بەجىھىتلم و بگەرپمەو و لەو خانوہ خالى و
تاريكەدا درىژە بە ژيان بدەم و ئەو پارەيە بۆ ژيان تەرخانبكەم و خۆم
بۆ گىژپانەوہى ئەم چىرۆكە ئامادەبكەم. لەو كاتانەشدا لەناكاو دەولەت
لەو پەرى ھىزەوہ تووشى نشست و نوچدانىكى گەرەھات و ھىدى ھىدى
شىرازەكانى تىكچوو، نەدارىيەكى ترسناك ھويكردە ولات، چەندەھا ھىز
و حىزب و كۆمەلەى سەير سەير لە ژىر زەوييەو سەرياندرھىنا، من
لە تۆبەخانەكەدا نەمدەتوانى و نە ويستىشم ھەبوو گوڭى لە چىرۆكى
ئەو گورپانكارىيە سەير و خىرايانەى ولات بگرم، تەنھا پەيوەندىم بەو
خەراباتەوہ لە رىڭگاي كوزاندنەوہ بەردەوامى كارەباى قوتابخانەكەوہ بوو.
پۆژىك چەندىن مامۆستاي ئاينى ھاتن و گووتيان كە ھەموو ئەو كچانەى
ژيانى تۆبەكاريان تەواوكردوہ دەتوانن بپۆن و لە شار و گوندەكاندا درىژە
بە پەيامى خويان بدەن. نيوەپۆيەكى بەھار من و فەتانە و مەعسوم
ھەموو شتەكانمان پىچايەوہ و بىتەوہى ھىچ خەيالىكمان دەربارەى
چارەنوسى داھاتوو لەبەرچاوييت، لە جىبىكى بچكۆلانەدا گەپاينەوہ بۆ

شار. لە شاریش کەوتینەو و ناو جیهانی سەیری ئەو هەموو گۆپانکارییە خێرایانەی کە دوور لە ئێمە و بەبێ ئێمە پڕویاندا بوو، مەعسوم لە شار هەمان ئەو جلانەی لە بەردابوو کە بە کۆمەڵ لە قوتابخانەی خوشکە تۆبەکارەکان دەمانپۆشی، من و هەتانه هێدی هێدی جلی دیکە و پەنگی دیکە شەمان لە بەردە کرد، من لەو پۆژەو هێدی ئازادتر لە گەڵ پەپۆلەکاندا دەژیام. لە یەکەم شەو و هەموو پەنجەرەکانی مائم کردەو، ئەو مائە خالییە تەنها یەک ئینجانەی بە جێماوی تێدابوو کە لە پشتی و هە ئێو پەیکەرە بچکولانە و تۆزایییە عەشقم دۆزییەو، ئەو پەیکەرە چەندین سال لەو و بەر پەروانە لە شەوێکی تاریکدا لە وەرشە پەکی بێدەنگی ناو دارستانیکی دووردا، دەریهێنا بوو و بە دەستی گەنجیکی چاوشیندا پەوانە یکردبوو. یەکەم شەو بێ پاخەر و بێ بالێف، لە سەر عەرەدە پەقە کە لە ناو هەموو یادگارەکانی مندالی خۆم و پەروانەدا خەوتم، لە نیو شەو دا هەستم بە هاتنی پەروانەکان کرد. هەستم بە کۆبوونەو و فرینی ئەو گەرە نازکەیان کرد لە هەوای کپ و بێدەنگی ئەو مائەدا. هەستمکرد پەپۆلەکان پێمەلێن ئێمە لێرەین و هەمیشەش لێرە دەبین، ئیدی لەو شەو و هە پەپۆلەکان منیان جێنەهێشت، ئەوان هەمیشە لێرەن... نزیکن لە من، نزیکن لە نوێنە کەم، نزیکن لەو کورسی و میزە بچکولانە یە ئێم چیرۆکی لە سەر دەنوسم، نزیکن لە شوشەی مەرکە بە کەم. لە گەڵ ئەو شەدا ئەو ژیا نە دوور و درێژە لەشی بە جۆریکی ترسناک خەفە کردبووم. من دەمگوت، تا ئەو پۆژە ی کە چیرۆکی پەروانە دەگێرەو، خۆم بە مردوو دەزانم، کە دەستیشمکرد بە گەپان لە دوا ی سەرەتا پاستە قینەکانی ئێم چیرۆکە، سەیرم لەو دەهات کە چەندە خێرا هەموو ئەو شوێنە گرنگانە ی شانۆی پووداوەکانی ئەو چیرۆکە بوون و یرانبوون و ئاسە واریان نەماو. لە دوا ی هاتنە دەرەو ی ئێمە لە قوتابخانەی خوشکە تۆبەکارەکان، ماو یەکی زۆری نەبرد لە بەر کەمی